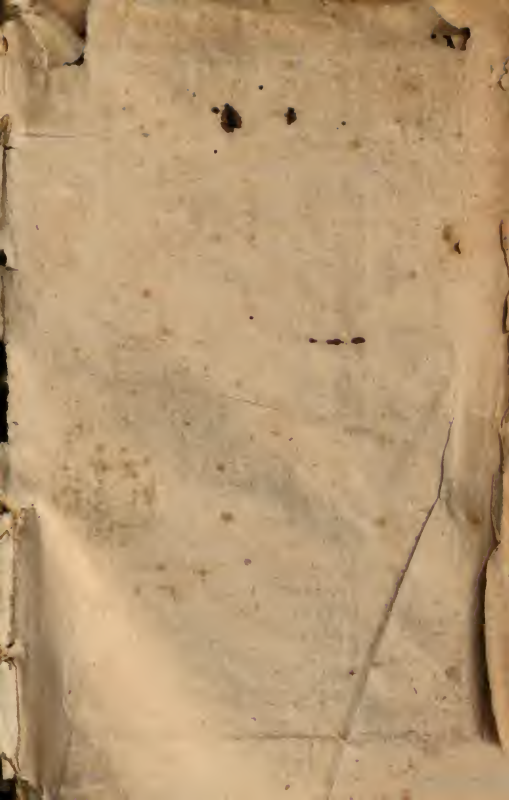

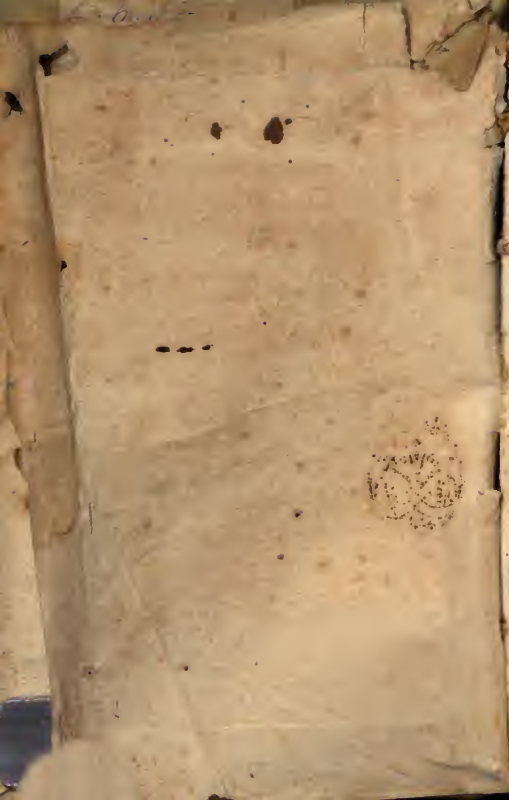
L. 6. v. E

b:57.

2

SUPPLEMENTUM DE SCRIPTORIBUS

VEL

SCRIPTIS ECCLESIASTICIS
A BELLARMINO OMISSIS,

Ad annum 1460, vel ad Artem Typographicam
inventam.

*Collectore F. CASIMIRO OUDIN, Presbytero
Veteris Instituti Ordinis Præmonstratensis.*

PARISIIS,
Apud ANTONIUM DEZALLIER, viâ Jacobæâ,
sub signo Coronæ Aureæ.

M. DC. LXXXVI.

Cum Approbatione & Privilegio,

ILLUSTRISSIMO ECCLESIAE PRINCIPI

CAROLO-MAURITIO

TELLERIO,

ARCHIEPISCOPO

AC DUCI REMORUM,

PRIMO FRANCIAE PARI;

GALLIAE BELGICAE PRIMATI, &c.

MULTUM vereor, ILLUSTRISSIME ARCHIPRÆSUL, ne gravem apud cordatos viros notam temeritatis incurram, qui tam exiguum Opus tam insigni Galliarum Archiepiscopo offerre præsumam. Quis enim Ego, nullius homo nominis, ut adeam clarissimum Ecclesiae Præsulem, quem doctrinae eximia commendat, quem aqua Ecclesiasticae Disciplinae Censura formidandum malis prædicat, publica florentissimi Galliarum Regni officia celebrem reddunt, quem demùm assidua Fidei Orthodoxae defendendae propagandaeque studia terribilem Heterodoxis ubi;

EPISTOLA.

que enuntiant. At quotquot hominem me ab offerendo Opusculo detertere debuerant, ea sunt omnia, quæ si quando nutantem, confirmare deberent atque compellere. Quò minus enim Opusculum est, eò majori Patrono indiget; quò incultius, eò doctiorem exposulat præstantioremque Tutelarem: quò magis denique contradictioni est obnoxium, eò protectionem firmiorem perpetuamque ambit. Ea est Opusculi, quod scribere aggressus sum, natura, ut intrepidum, invictum imò protectorem exoptet, qui grandi auctoritatis pondere censuras ab eo omnes arceat, iras comescat, tempestates amoveat. Dixi hanc esse naturam, Supplementi de Scriptoribus vel Scriptis Ecclesiasticis à Bellarmino omissis. Nam inter Auctores quos complectitur, plures sunt de quibus à multis retro sæculis non modica contentiones sunt, quas docti utrinque viri gravibus conjecturis ac rationibus amplectuntur. Has porro dirimere lites, componere discordias, difficultatum nodos solvere, quis sibi præsumat? Imò quis undique non timeat, aut non succumbat, oppressus adversariorum numero ac mole, quos quotidie nostris temporibus, veteres querelæ suarum assertionum Patronos ardentissimos assequuntur. Agente hodiernorum hominum deploRANDA nequitia, ut qui certis modis in-

EPISTOLA.

*Quirunt sollicitantque contestationes sopiri,
 Pacem iniri: ambarum partium inimicitias
 in se provocent, dicteria alliciant, contem-
 ptus atque injurias congregent, atque hoc uni-
 cum pacifica voluntatis suae referant emolu-
 mentum. Alii prætereà sunt, qui tribus aut qua-
 tuor abhinc seculis, alienis ditati Scriptis,
 apud omnes posteriorum temporum Scriptores
 magni audiunt, longisque dilatantur Operum
 syllabis; hos aliquando nos ad nuditatem
 usque exuimus, vix quicquam invenientes
 proprium ipsorum, quo legitime contegerentur,
 illorumque confusio ex paupertate improvise
 parceremus. E contra Scriptores alii hucusque
 ignoti, velut è sepulchris oblivionis, aut ex
 perpetui silentii latebris subito erumpentes, ibi
 colliguntur plurimi: quibus ad vitam suscitandis
 impar omnino sum, nisi potentissimâ voce
 tuâ, ILLUSTRISSE ANTIISTES, evocentur,
 manu educantur, protectione compareant, pa-
 trocinio, suffragio, eruditione fulciantur. Plu-
 rimi ex illis, manuscripti tantum in obscuris
 diversarum Bibliothecarum angulis, inter car-
 e aut pergameni carie corrosas paginas eò
 usque mortui, quorum nulla pene memoria
 apud viros etiam Litteratos: qui imposterum
 sub auspiciis vigilantissimi Archiepiscopi
 Mauricii Tellerii, prodibunt in publicum
 vivi, imò ovantes atque triumphantes, resti-*

EPISTOLA.

tuti in bonis suis, quæ tempus edax rerum, aut invidia litteraria abstulerant, jam divites his libris ac liberis quos ex Minerva suscep- rant. Grandi igitur protectione indigent ejus- modi Lazari (ut sic loquar) è sepulchris suis suscitati, qualem noscunt singuli in Amplissi- mo Primæ Gallia Belgica, qui omnes singu- lari benignitate admittit, doctos viros huma- nitate Archiepiscopali fovet atque amplecti- tur, omnium studia promovet: ac qui quan- tam doctis viris amicitiam gratiamque osten- dit, tantam absque dubio mortuis & è tumu- lis suis jam resurgentibus, ob labores egregios suos Ecclesiæ impensos, benevolentiam prote- ctionemque suam præstabit. Hæc sunt, ILLUS- TRISSIME ARCHIEPISCOPUS, quæ me movent, ut opem tuam implorem, qua tutum Opuscu- lum ad exterarum etiam Nationes Telleriani no- minis ac virtutis venerativas, imperterritum ibit. Illud quidem modicum Amplitudini tuæ impar, sed absque dubio maxima mea in te venerationis indicium: quod nullatenus as- pernabitur, qui omnes etiam abjectissimæ sor- tis personas æquo animo, hilarique vultu ad- mittit, verbis erigit, protectione ab oppressio- nibus vindicat. Accedit porro convenienti- us justitia. Natus enim in ea Provincia, cui Me- tropolitanus præes, oriundus ex Urbe Metro- politica quæ te Primatem colit atque admira-

EPISTOLA.

tur, cui potissimum primitias laborum nostrorum qualescumque obtulissemus, quam summo Antistiti, quem jure divino humanoque veneramur. Nullâ illic cunctatione, nullâ deliberatione Opus fuit, cum illi à quo vitam Christianam habuimus, leges Canonicas audimus, totum quidquid possumus, debeamus. Debemus omnino, ac praterea immensas Divinae Bonitati gratias, quæ singulari suâ providentiâ te vigilantissimum huic amplissimo Archiepiscopatu providit Antistitem, te sollicitum omnium hujus Provinciae Inspectorem ac Provisorem, te indefessum pristinae per longam anteriorum Episcoporum absentiam corruptionis, ejusque inveteratae Extirpatorem. Ex quo enim illustrissimus Ecclesie Remensi Archiepiscopali Mauritius praesidet, nullus jam nescit, quàm insigni morum ornatu Ecclesiastici fulgeant, quos ut plurimum antea fæda criminum multorum labes, indignos ministerio suo ac vulgari plebi contemptibiles effecerat. Quàm fervens Archipræsulis in discolos & indisciplinatos Dei Ministros Censura sit, palam ex eo, quòd vix improbus quis audeat in Archiepiscopatum Remensem vel inferre pedem: quanto minùs illic commorari. Qui è contra insolite pietatis famâ celebres sint, vel profunda Scientiarum studia cum probitate coluerint, ab Amplissimo Archiepiscopo amentur, prote-

EPISTOLA.

gantur contra malevolos, stipendiis foveantur, atque ad majores subinde Ecclesias administrandas, juxta primavum & Apostolicum Ecclesia sancta morem, vel inviti assumantur. Ita sanè absque adulatione ulla, nullus istarum Regionum, hæc nescit. Jam quanto nitore, quanto ornamentorum apparatu, sollicitante Archiepiscopo in suarum Visitationum decursibus, Tempia Paræciarum fulgeant, quantis ditescant argenteorum Calicum ac pixidum opibus: resciant illi tantum, qui Antistitem in suis laboribus insequuntur, eorumque omnium Regesta adservant. Plurimæ, illeque à fundamentis erectæ in oppidis ac pagis Ecclesie, ex mandato & auctoritate Illustrissimi Primatis, ubi Divina cessaverant ab annis benè multis: quas bellicus furor per omnem Remorum Provinciam atrocissimè grassatus, solo tenus equaverat, quibus suscitandis denegante opem Tellerio, Rusticana paupertas insufficiens erat. Absit verbo invidia, unus ac solus expectabatur Mauritius, qui communes has Archiepiscopii ruinas curis suis repararet, damnis & incommodis ingenti potestatis sue pondere mederetur ac suppetias ferret. Moribus Cleri compositis, ornatis erectisque Ecclesiis. unum restabat ad perfectam Provincia dispositionem ac formam, prudens ac moderata Heresis Calviniana in extremis

EPISTOLA.

hujusce Diacescos partibus jamdudum triumphantis profligatio ac suppressio; quæ Illustrissimum Antistitem strenuum Christi Ecclesiæ Ducem, ac verum Mauritium proferret. Atque hoc ipsum est, quo se summum ac plusquam Mauritium ostendit, illustrissimus Remensis Archiepiscopus ac Primas. Quâ enim Fidei puritate excellit, eadem apud Christianissimum Regem agens, obtinuit suppressionem Sedanensis Calvinistarum Collegii, ubi pessima doctrina ac florentissimo Gallia Regno exitialis Secta, palam in Scholis docebatur. Hæc tamen ampliorum tantum præludia. extinctis namque Calvinianis Scholis, favente Ludovico XIV Rege Christianissimo piis Archiepiscopi Tellerii conatibus: profanum tandem Sedani Calvinistica opinionis Fanum Edicto Regio sexto nonas Julii dato inhibitum, ritibus illorum novis ad Suburbium inferius, adesque ibidem novas construendas, ex Regia benignitate translatis. Cedet porro commodus hic locus in sacras Catholica Fidei ades proximis Januarii Kalendis, Archipresule adstante ac repurgante, ut ubi hæretica olim doctrina arcem tenebat, illic sub glorioso Tellerii Pontificatu amandatis errorum monstris, orthodoxa antiqua Fides exerat caput, triumphumque concinat. Hæc cum publica sint, quid mirum quod tot laudes atque encomia insigni Fidei Ortho-

EPISTOLA.

doxa Assertori, Hæreseos Debellatori, Ecclesiarum Reparatori, excessuum atque Canonum infractorum Vindici conscribantur? Quod illi à viris doctis, temporumque nostrorum Scriptoribus, tot volumina dedificentur, quod tot gratiarum actiones à Diœcesanis reddantur? Atque ampliora merentur eximia Archipræsulis dotes ac curæ in Rempublicam Christianam, assidue in commissam sibi Provinciam & Ecclesiam sollicitudines. Hæc docti viri Provinciarum etiam externarum agnoscunt, hæc scribunt in tuorum meritorum gratiam,
ILLUSTRISIME ANTISTES: idem ego ex justitiæ debito, factus intra commissam tibi in solidum Dominici gregis portionem *Christianus*

F. CASIMIRUS OUDIN,
Presbyter Ord. Præmonstratensis.

東坡先生全集卷之四

IN
ensis.

PRÆFATIO

ferè Orbis Christiani Natio est, quæ non Authores pepererit, ad ingens volumen Nomenclaturâ solâ idoneos. Fuisset igitur hoc propositum laboriosum, simul ac superfluum, quin & impossibile successu, quod tot Erroribus Nævisque ob locorum distantiam, impossibilemque totius Christianismi notitiam, scateret: ut vix inculpatam paginam Docti, ac Multi hujus temporis Critici reperissent. Omis- sis igitur sequioribus Ecclesiæ sæculis, ordior ab ejus ortu, progressurus usque ad sæculi xv me- dium vel circiter, quo Typographica Ars in Eu- ropam summo Doctorem omnium bono prognata est, quo maximè tempore cessant in antiquis Ec- clesiarum Cathedralium, Academiæ, Abbatia- rumque Bibliothecis Manuscripti Codices, quos in multis ejusmodi locis excussi. Non tango Scri- ptores Ecclesiasticos, quos Bellarminus & Lab- beus recensent, nisi ex occasione, nempe vel quia sæculo aut loco non suo collocati sunt, quod cor- rigendum fuit: vel quòd alia quædam illorum Opera mihi cognita sunt, quæ temporibus illo- rum nondum lucem aspexerant, quod recensen- dum fuit: vel denique ob nonnulla Manuscri- pta, quæ mihi Latinas potissimùm volenti Bi- bliothecas occurrerunt, in itineribus paucis ad id susceptis. Cæteros de quibus nihil mihi novum di- cendum occurrit, intactos linquo. Quantum por- rò ad alios, quorum apud ipsos silentium, paucis perstringo, ut Opusculi nomen salvum sit. Si enim tentassem uniuscujusque Scriptoris recensere pa- triam, studia, occupationes, conditiones, offi- cia, fortunas, annos vitæ, & alias quaslibet hu- jus stadii circumstantias: quilibet Scriptorum, vel eorum quamplurimi, seorsim uni Opusculo hujc

æquali suffecissent. Tantumque abest, ut hæc scribendi ratio Lectoribus grata fuisset, vel Amico rem à me hanc exposcenti; quin plures ab Opusculo legendo abstinuissent. Paucis ergo multa complector, & eâ dispositione quæ commodissima omnibus semper visa est, juxta successionem sæculorum & annorum in sæculis. Si quid aliquando tantisper ab hoc ordine discrepat, ut Auctor unus alterum post paucos annos sequatur, quem totidem annis præcedere debuerat: id parcendum properanti, tanquam minimi vel nullius momenti in Chronologia. Adjeci multos Auctores hucusque incognitos, notatis eorum Operibus Manuscriptis, in quibus lateant Bibliothecis: ut si quando Docti velint illos eruere è tenebris oblivionis, possint id facere, rescientes, ubinam gentium inveniantur. Nullus etenim dubitat, quin multa etiam manuscripta Opera sint, longè præstantiora multis, quæ sæpius impressa sunt. Denique nonnullas criticæ partes in paucis Scriptoribus excussi, ut in Sancto Methodio Pararensi Episcopo, Guillelmo Arverno Episcopo Parisiensi, & aliis, utpote necessarias ad hoc ut unicuique suum redderetur. Quod & latiùs egissem, si de clarioribus Ecclesiæ Doctoribus Origene, Augustino, Ambrosio, Hieronymo, & cæteris egissem, à quibus abstinui. Omnia porrò Compendio & clarè absque verborum phalera. Demùm quæ à me sæpius allegata sunt, Collectanea sæculo superiori & præsentì evulgata, continentia veteres Ecclesiasticos Auctores plurimos, quibus multum Ecclesiæ Doctisque commodum allatum fuit, quorum hæc potissima sunt. Bibliotheca Sanctorum Patrum variis tomis in folio Parisiis potissimum,

P R Æ F A T I O

Coloniae, & Lugduni novissimè anno 1677 impressa apud Anissonios fratres. Auctaria illius Duo, edita curis Francisci Combesis, ex Editione Græco-latina Parisiensi annorum 1648 & 1672. Collectaneum inscriptum, *Gesta Dei per Francos*, anno 1611 Hannoniæ impressum duobus tomis in folio, curâ Joannis Bongarsii. Collectaneum variarum Peregrinationum in Orientem anno 1569, Basileæ in folio impressum. Collectaneum Scriptorum Historiæ Byzantinæ, variis tomis, in folio Parisiis ab anno 1648 & sequentibus, ex Typographio Regio impressum. Collectanea varia Historicorum Germaniæ, à variis compacta Scriptoribus diversorum temporum, à Joanne Pistorio 1583, Christiano Urstizio 1585, Marquardo Frehero 1602, 1603, &c. Collectaneum Auctorum qui de Jurisdictione Ecclesiastica atque temporali scripserunt, procuratum à Melchiore Goldasto viro cæteroquin doctissimo, sed hoste maximo Romanorum Pontificum. Collectaneum Antiquarum Lectionum Henrici Canisii in quarto, sex tomis Ingolstadii anno 1601, & sequentibus. Collectaneum Historicorum Franciæ quinque tomis in folio Parisiis apud Sebastianum Cramoisy anno 1636 & sequentibus, curis Andreæ Duchesnii. Itemque Historicorum Normanniæ in folio, ibidem anno 1619 ab eodem. Nova Bibliotheca Manuscriptorum librorum Philippi Labbei duobus tomis in folio anno 1657, apud eundem Cramosium. Spicilegium D. Lucæ Dacherii tomis tredecim in 4° Parisiis impressum. Miscellanea Stephani Baluzii, cum Analectis Joannis Mabillonii, Ordinis Divi Benedicti, impressa Parisiis in octavo, variis tomis apud Fran-

ciscum Muguet & Ludovicum Billanium, celebres Bibliopolas. Bibliotheca Scriptorum Veterum Ordinis Cisterciensis, in folio tomis octo, curâ & studio Bertrandi Tissier, Prioris Bonifontis in Thierascia, ab anno 1662 & sequentibus, apud Bonum-fontem impressa, sed quæ venalis est apud Bernarditas Lutetianos & alibi. Collectaneum Antiquorum Historicorum Angliæ, qui post Bedam præcipui, in folio Londini anno 1596, & Francofurti 1601 curis Henrici Savillii. Itemque aliud inscriptum, *Anglicarum, Hybernicarum & Cambricularum rerum Scriptores*, à Guillelmo Cambdeno collecti, in folio Francofurti 1603, Vveche-lianis Typis: ac tertium *decem Scriptorum* duobus tomis in folio Londini 1652, curâ & studio Joannis Seldeni. Collectaneum Conciliorum Angliæ, duobus tomis in folio, curis Henrici Spelmani. Collectaneum denique Monastici Anglicani, quatuor in folio tomis Londini ab anno 1661 ad annum 1667 editum, & jam ubique cognitum. Collectaneum Hispaniæ illustratæ, cum Collectaneo Historicorum Siciliæ & aliis, quæ ob brevitatem prætereo, de quibus suis locis ex occasione loquar. Omittimus etiam Collectaneum Decretalium Antiquarum Pontificiarum Isidori Mercatoris, Hispani, qui sæculo 1x floruit, nimirum ob evidentem earum suppositionem, & in evulgando hoc Opere imposturam. Hanc Orbi Christiano detexit David Blondellus Calvinista Minister integro volumine, Genevæ in quarto edito anno 1628, quem postea in hac parte Docti omnes amplexi sunt, etsi lasquentem Operis titulum improbaverint, *Pseudo-Isidori ac Turriani vaphlantium*. Poterat sanè modestius in hac parte uti

fortunâ suâ Blondellus, qui multis utrumque con-
 viciis infectatur. Hæc sunt ad quæ sapiùs ego Le-
 ctorem mitto, præsertim dum Auctores separatim
 impressi non extant. Si quis postea grandius volu-
 men aggredi voluerit, aggraulabor, nec me pœ-
 nitebit prævisse Compendio, quod privatis meis
 usibus sufficiens fuit, addo & magis commodum.
 Unum autem cordi mihi fuit, specialis quædam
 præcautio, ne quempiam aggrederer hostili modo,
 acerbèque appellarem, ex his etiam quos aut Cal-
 vinistas, vel Hæreticos appellat vulgus. Licet
 enim improbem omnem Hæresim, Sectasque om-
 nes ab Orthodoxa nostra alienas execrer: non
 possum tamen aridere iis Scriptoribus etiam Or-
 thodoxis, qui egregiè veram Fidem defendisse se
 arbitrantur, dum multa probra, convicia, inju-
 rias, ironias, aliaque ejusmodi atræ bilis sputa-
 menta in Hæreticos ad sanguinem usque evomue-
 rint. Tantùm abest ut ejusmodi scommata con-
 ducant errantibus ad caulas adducendis ovibus;
 ut inde magis à legitimo Pastore audiendo alie-
 nentur, ab ovili longiùs avocentur; opinenturque
 non tantùm non esse Orthodoxos, sed nec etiam
 Christianos, qui mediis his Paganis ac Gentilibus
 utantur, ad procurandam Christianorum unita-
 tem & Errantium salutem. Si quid igitur acer-
 bum in quempiam etiam Hæterodoxum dictum
 sit, quòd Caritatem vel humanitatem lædat, di-
 ctum non sit. Ingratus autem omninò essem, nisi
 testarer, per quos potissimùm in hoc Opusculo
 colligendo profecerim. Horum unus, Domnus
 Placidus *Porcheron*, vir eruditus atque humanis-
 simus, Bibliothecarius Sancti Germani de Pratis,
 qui locupletem hanc Bibliothecam quotidianis
 pro

AD LECTOREM,

pro munere sibi commisso ditat accessionibus. Hic quidquid in hac amplissima Bibliotheca tam manuscriptum quam impressum fuit, effuso corde, vultu hilari, manu semper apertâ, obtulit, ingressit; ut parem in altero quopiam experiri unquam humanitatem ac bonitatem, vix sperare audeam. Alter Stephanus Baluzius, celeberrimæ Bibliothecæ Colbertinæ Præfectus, qui tantus quantus, propriâ etiam manu conscriptum Syllabum eorum Operum manuscriptorum, quæ nondum impressa sunt, obtulit, quo novum claresceret Opusculum. Effari pauca de illo, grande scelus: loqui multa, planè superfluum, cum nullus in Orbe Litterariorum tantisper eruditus sit, qui Baluzium non noscat: nulla Bibliotheca quæ libros ab ipso editos & multitudine & judicio & eruditione insignes, habere non ambiat, ulnisque ambabus acceptos non amplexetur. Dignissimus tantâ Bibliothecâ Custos, digna tanto, tamque erudito Custode Bibliotheca. His paucis contentus, plura suppressere, ob amborum modestiam cogor. Quæ me prælocutum fuisse, sufficiat.

EXTRAIT DU PRIVILEGE
du Roy.

PAR grace & Privilege du Roy, donné à Chaville le dix-neuvième Juillet 1685. signé LE PETIT, & scellé. Il est permis à ANTOINE DEZALLIER, Marchand Libraire à Paris, de faire imprimer, vendre & debiter un Livre intitulé, *Supplementum de Scriptoribus vel Scriptis Ecclesiasticis à Bellarmino omissis, ad annum 1460, &c.* composé par le R. Pere CASIMIRE OUDIN, de l'Ordre de Prémontré, pendant le temps & espace de dix années consecutives, à compter du jour qu'il sera achevé d'imprimer pour la premiere fois : Et défenses sont faites à tous Imprimeurs, Libraires, & autres, de quelque qualité & condition qu'ils soient, de contrefaire, ny faire contrefaire ledit Livre, ny d'en vendre de contrefaits, sous prétexte d'augmentation, correction, & changement de titre; à peine de deux mille livres d'amende, confiscation des Exemplaires contrefaits, & de tous dépens, dommages & interets,

comme il est plus au long porté par les
dites Lettres.

*Registré sur le Livre de la Communauté
des Libraires & Imprimeurs de Paris le on-
zième Septembre 1685. suivant l'Arrest du
Parlement du onzième Avril 1663. & celui
du Conseil Privé du Roy du 25. Février 1665.
Signé; C. ANGOT, Syndic.*

Achevé d'imprimer pour la première fois le 15.
Janvier 1686.

A P P R O B A T I O N.

I'Ay lû un Livre intitulé, *Supplementum*, &c dans lequel je n'ay rien trouvé de contraire à la Foy. Fait en Sorbone le 5. Juin 1685.

P I R O T.

P E R M I S S I O S U P E R I O R U M.

NOs Frater Edmundus Maclot, in Congregatione Strictioris Observantiæ Ordinis Præmonstratensis Vicarius Generalis, Reverendo Patri Calimiro Oudin Congregationis nostræ Canonico Regulari, conscripta Opera duo; Unum *De Scriptis vel Scriptoribus Ecclesiasticis à Bellarmino omis- sis, ad annum 1460. vel circiter*: Alterum, *Opera Sanctorum Hilarii ac Casarii Arelatensium Episcoporum*, collecta in unum omnia, & emendata ad antiquas Editiones & manuscriptos Codices: præviâ Doctorum Approbatione, typis mandari permissimus. Parisiis die 20 Maii anni 1685.

Signatum, F. Edmundus M A C L O T
Vicarius Generalis.

Locus Sigilli.

De Mandato R. mei Patris Vicarii Generalis,
F. JOSEPHUS BOURGEOIS, Secretarius.

SUPPLEMENTUM

SUPPLEMENTUM DE SCRIPTORIBUS

VEL

SCRIPTIS ECCLESIASTICIS
à Bellarmino omissis ad
annum 1400.

ARNABAS genere Cy-
prius, qui & Joseph Levites,
cum Paulo gentium Aposto-
lo ordinatus unam ad ædi-
ficationem Ecclesiæ pertinen-
tem Epistolam composuit,
quæ inter apocryphas Scrip-
turas legitur. Hic postea propter Joannem disci-
pulum qui & Marcus vocabatur, separatus à
Paulo, nihilominus Evangelicæ prædicationis
injunctum sibi opus exercuit. *Hæc Hierony-
mus* in lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 6.
cujus à verbis nostrum de re eadem opusculum
ordior. Hanc Epistolam evulgavit primus Græcè &
Latinè in 40. Parisiis anno 1645. Cum observatio-

41.

nibus doctissimis ex MSS. Hugo Menardus Monachus Bened'ctinus Congregationis Sancti Mauri. Eandem iterum Græcè & Latinè edidit in 4. Amstelodami anno 1646. Isaac Vossius Gerardi Joannis filius, cum Epistolis Sancti Ignatii ex MS. Codice Bibliothecæ Florentinæ. Denique ipsam & tertius Joannes Baptista Cotelier vir doctus, recensitam Græcè & Latinè inseruit operi suo cui titulus: *Opera Sanctorum Patrum qui temporibus Apostolicis floruerunt*, impressa Parisiis anno 1671. duobus tomis in fol. apud Petrum le Petit, viâ Jacobæâ sub signo Crucis aureæ. Passus est Barnabas in Cyprio die ij junij anno circiter 61. vel sequenti.

100. MARTIALIS Lemovicum Episcopus cujus duæ circumferuntur Epistolæ, risu dignæ, fabulis plenæ, quæ legantur omninò indignæ; ut & illius vita ab ejus discipulo Aureliano conscripta, quæ habetur apud Surium. Merces ejusmodi nocent amplius Christianæ fidei, quam faveant: nec enim Æsopo indiget Orthodoxa sancta Ecclesia.

100. CLEMENS sanctorum Apostolorum Petri & Pauli discipulus, & post Linum & Cletum Romanus Pontifex ab anno Christi 91. per annos novem, menses sex & dies totidem, usque ad 23. Novembris anni 100. quo in Chersoneso Tauricâ passus est, primum Christianæ æræ sæculum fœliciter claudit. Amplissimè de eo Bellarminus in suo libro de Scriptoribus Ecclesiasticis, & Antonius Possévinus in Apparatu sacro, dum scripta ipsi attributa discutiunt. Quantum autem ad opera quæ sub nomine sancti Clementis Papæ latitabant aut edita fuerant, nullus quæ ea omnia (quantum humanitùs datur) majori curâ evulgaverit & insigniori diligentia contulerit ad MSS. Codices.

Græcos & Latinos, quàm Joannes Baptista Co-
 telier Socius Sorbonicus, quæ inseruit* Operi
 suo inscripto: *Opera Sanctorum Patrum qui*
temporibus Apostolicis floruerunt, de quo dixi-
 mus supra in sancto Barnaba. Sunt autem, *Episto-*
lae duæ ad Corinthios græcè & latinè tom. 1. pag. 91.
Constitutionum Apostolicarum lib. 8. græcè & latinè
 p. 126. *Recognitionum lib. 10.* interprete Rufino p. 390
de peregrinationibus predicatione & actionibus sac-
ri Petri, seu Clementinorum Homiliae xix. græcè &
 latinè p. 525. *Clementinorum Epitome* græcè &
 latinè pag. 749. Et hæc sunt *disputatio Petri &*
Appionis longo sermone conscripta, quam Euse-
 bius in 3. Historiæ Ecclesiasticæ volumine coarguit,
 de quâ Hieronymus in libro de Scriptoribus Eccle-
 siasticis cap. 15. denique ibidem *Martyrium sancti*
Clementis græcè & latinè ex MSS. Regiis pag. 828.
 Primus autem qui duas Epistolas Clementis ad Co-
 rinthios edidit in publicum, hic Patricius Junius
 Anglus doctissimus, qui eas in 4. Oxonii græcè &
 latinè anno Christi 1633. obtulit litterario orbi,
 ex laceris reliquiis vetustissimi Ms. Exemplaris Bi-
 bliothecæ Regis Anglorum, præmissis veterum
 Scriptorum testimoniis, qui de sancto Clemente
 cum summa laude meminerant, ejusque Epistola-
 rum fragmenta allegarant.

Ac ne quempiam suâ laude fraudemus, qui præ-
 buerit operam in evulgandis Clementinis operibus;
 Franciscus Turrianus Soc. Jesu edidit anno 1578.
 Antue piæ in fol apud Plantinum *Constitutionum*
Apostolorum lib. 8. Clementis Romani, adjun-
 ctis ad finem lxxv. *Canonibus Apostolorum*,
 ipsomet Francisco Turriano interprete è græco,
 cum ejusdem *Scholiis & annotationibus ad confir-*

manda Dogmata Orthodoxa contra Hæreticos. Idem opus græcè quoque edidit, additis itidem græcè suis *Scholiis*, *prolegomenis*, & *explanationibus apologeticis*, Veneriis Typis Jordani Ziletti anno 1563. in 4. de duabus autem *sancti Clementis ad sanctum Jacobum Fratrem Domini Epistolis* & de tribus aliis ad diversos, ex habentur in editionibus omnibus Conciliorum Laurentij Surii, Severini Binii, & Philippi Labbei; unde superfluum de his pluribus disserere, cum in manibus omnium versentur, fictæque censeantur.

100.

DIONYSIUS Areopagita Atheniensium Episcopus & Parisiensium, juxta abbatem Hilduinum ejusque plurimos sequaces, de quo Baronius in Martyrologio Romano ad diem 9. octobris & in suis annalibus anno 95. Num. 7 & anno 109. Num. 38. & seqq; Bellarminus lib. 2. de Monachis cap. 5. & lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis sæc. 1. & Martinus Delrio in suis Vindiciis areopagiticis. De Dionysio duæ celeberrimæ quæstiones sæculo nostro agitatæ sunt, inter viros ex utrâque assertionis parte doctissimos, & hæ tam prolixis profundisque disputationibus, ut post eos iterum excutere illas, opus vanum atque otiosum sit. Harum prima quæstionum, *utrum sanctus Dionysius Areopagita Atheniensium Episcopus, sæculo Ecclesiæ primo in Gallias venerit, factusque sit & Francorum Apostolus & primus Parisiensium Episcopus?* Affirmant Hilduinus in suis Areopagiticis, Germanus Milletus sancti Dionysii in Francia Monachus Benedictinus, qui ea quæ Jacobus Sirmondus Soc. Jesu Presbyter Antiquitatis eruditissimus indagator contra Hilduini assertiones de unico Dionysio scripserat, confutare & Ecclesiæ Parisiensis multis à

sæculis traditionem probare integro libro ac prolixo aggressus est, impresse Parisiis anno 1642. Idem Petrus Halloix Leodienſis Soc. Jeſu, in *illuſtrum Eccleſiæ Orientalis Scriptorum, qui primo à Chriſto ſæculo vixerunt, vitis & documentis*, impreſſis 2. in fol.vol. annis 1633. & 1636. Duaci typis Petri Bogardi. Quod opus inde petitur, extat in editione operum ſancti Dionyſii factâ poſtremò per Balthaſarem Corderiũ ejusdem Societatis anno 1634. Idem Martinus Delrio Antuerpianus ejusdem Soc. in *ſuis Vindiciis Areopagitis* adverſus Joſephum Scaligerum, Antuerpiæ anno 1608. in 8. Idem qui editiones operum ſancti Dionyſii Areopagite procurarunt Petrus Lanſſelius Graveſinganus Soc. Jeſu Parisiis anno 1615. & Balthaſar Corderius Antuerpiæ anno 1634. ejusdem cum altero Societatis. Idem denique Natalis Alexander Dominicanus, qui omnium argumenta congeſſit, in *Selectis Hiſtoriæ Eccleſiaſtica capiſ libus* ſæculo 2. diſſertatione xv. ſtant è contra doctiſſimi etiam viri, Jacobus Sirmondus Soc. Jeſu expreſſâ diſſertatione in qua Dionyſii Pariſienſis & Dionyſii Areopagite diſcrimen oſtenditur, Pariſiis anno 1641. apud Sebaſtianum Cramoiſy in 8. Joannes Launoïus Conſtantiensis in Normannia Presbyter; in opere *De duobus Dionyſiis* prolixo, Pariſiis anno 1642. in 8. apud Edmundum Martinum. Eandemque duorum Dionyſiorum diſtinctionem approbant in ſuis Scriptis, Aubertus Miræus in *Annalibus Belgicis*, Dionyſius Petavius in *ſuis Theologicis Dogmatibus* & alibi, Andræas Duchesnius in notis ad Bibliothecam Cluniacenſem & in vitis Romanorum Pontificum, Joannes Morinus in opere *De ſacris Ordinationibus*, denique Franciſcus Boſquetus Lodoven-

sis ac postea Montispeffulani Episcopus Historiarum lib. 1. cap. 26. de hac quaestione fuse agit idemque adstruit; omnes Galli, Miræo excepto, itaque doctissimi.

Altera quaestio. utrum opera quæ vulgò circumferuntur sub nomine sancti Dionysii Arcopagitæ Atheniensis Episcopi; nimirum *De divinis Nominibus, de Cœlesti atque Ecclesiastica Hierarchia, de Mystica Theologia* &c. sint verè germanum Dionysii Arcopagitæ opus? Affirmant qui præcurantur editionem dictorum operum Petrus Lantseolus & Balthasar Corderius annis 1615. 1634. Martinus Delrio Antuerpianus & Petrus Halloix Leodienfis, omnes ejusdem Soc. Locis supra dictis; quorum hanc in rem argutè argumenta compendiauit Natalis Alexander Dominicanus, supra citatus in *selectis Ecclesiastica Historia capitibus* sæculo 2. dissertatione xxi. & ita definit sacra Facultas Theologica Parisiensis tum ad calcem eximiae suæ censuræ contra Lutherum, tum apertius in censura altera quam in Erasmus tulit. Sed alii quamvis fateantur opera ista esse Autoris antiqui. qui vixit sub finem sæculi Ecclesiæ quarti, vel sub initium quinti, negant tamen firmissimis argumentis esse Dionysii Atheniensis vel Parisiensis Episcopi. Ita Dionysius Petavius in *opere Theologicorum Dogmatum*, Joannes Morinus in *opere De sacris Ordinationibus*, Joannes Launoïus in *duobus Dionysiis*, Dallæus minister Calvinista in *opere De scriptis suppositis Dionysii & Ignatii*, anno 1666 Genevæ in 4. omnes Galli cum multis aliis.

Hoc autem nostro sæculo, plures desudarunt evulgandis corrigendisque sancti Dionysii operibus. Primus illorum Petrus Lantseolus Gravelinganus Theologus Soc. Jesu, ejusmodi opera omnia

græcè & latinè notis illustravit & apologiâ præmissâ vindicavit, edira in fol. Parisiis anno 1615. apud Michaëlem Sonnum, additisque ad calcem variantibus Mss. Codicum lectionibus. Alter Balthasar Corderius addidit huic edi ioni varia, suas nempe commentationes ad singula capita & periodos Librorum ac Epistolarum, cum vindiciis Areopagitice Martini Delionis & operibus Petri Halloxii Dionysium spectantibus cum Scholiis græco-latinis seu commentariis sancti Maximi Monachi & Georgii Pachimeris, cum vitis & Encomiis sancti Dionysii græco-latinis à Methodio Patriarchâ Constantinopolitano, Michèle Syngelo, Suidâ, Simeone Metaphraste & aliis. Omnia græco-latina in fol. tomis 2. Antuerpiæ anno 1634. apud Balthazarem Moretum; quam editionem tertia eodem tenore subsecuta est Parisiis tomis totidem anno 1644. apud magnam Bibliopolarum Societatem. Habentur autem opera ejusmodi MSS. græcè in præcipuis Europæ Bibliothecis, nempe Parisiis in Bibliotheca Regia, in Colbertina his ex MSS. olim Thuaneis, in sacratio Regalis Abbatiae sancti Dionysii in Francia. Item Romæ in Sfortiana ter num. 84. 85. & 86. cum Commentariis græcis sancti Maximi, in Vaticana ex MSS. Heidelbergensibus num. 39. & 123. in Messanensi apud Siculos, in Florentina serenissimi Etruriæ Ducis, apud sanctum Laurentium, atque etiam apud sanctum Marcum pluteo 3. in Venetiana Serenissimæ Reipublicæ, denique in Bibliotheca Romana, sanctæ Mariæ in Vallicella, atque in Anglicis Oxonii & Cantabrigiæ multis Codicibus.

IGNATIUS quem multi credunt à sancto Paulo Episcopum ordinatum, discipulus sancti Evange-

listæ Joannis, successit ex Eusebii Chronico ad annum 103. Evodio Antiochenſi Episcopo. postea damnatus ad bestias, & in persecutione Trajani Martyrium subiit, anno Christi 110. cujus festum Calendis Februarii. De eo Baronius in Martyrologio die 1. Februarii, & anno 71. num ij, & anno 110. N. 1. Eusebius Chron. anno 7. & iij, & lib. 3. Historiæ cap. 3. Hieronymus in Catalogo, & Evagrius lib. 1. Hist. Eccles. cap. 16. de ejus scriptis abundè Bellarminus & Labbeus, quibus addam verbis paucis, quando & à quibus ad nostram usque tempora Epistolæ Divi Ignatii impressæ sint, à quibus impugnatae atque propugnatae fuerint.

Sub D. Ignatii nomine tres primùm Epistolæ in lucem datae sunt Parisiis latinè tantùm anno Domini 1495. una ad Beatam Mariam, ad sanctum Joannem Evangelistam duæ. Anno 1458. aliæ undecim Epistolæ latinè pariter ex veteri versione, nondum comparente Exemplari græco, à Jacobo Fabro Stapulensi typis sunt impressæ. Hæc autem prima editio fuit teste Philippo Labbeo; qui has undecim Epistolas tunc excusas, inter primas editiones enumerat, quæ in Regia Bibliotheca Parisiis asservantur. tum verò Symphorianus Champierius Lugdunensis, has quindecim à Fabro editas, cum tribus aliis ab eo rejectis & quartâ ad Mariam Cassobolitem nunquam antè publicatâ edi curavit, atque ita tandem quindecim Ignatii Epistolæ latinæ extiterunt. Ita impressæ sunt in omnibus editionibus Bibliothecæ sanctorum Patrum, Parisiensi primâ anni 1575. & sequentibus, Colonienſi anni 1618. atque Lugdunensi ultimâ anni 1677. apud Fratres Anissonios. Quantum autem ad

Epistolas græcas, *Andreas Gesnerus*, si ipsi credendum sit, Epistolas duodecim græcè, interprete *Joanne Brunnero* primus omnium edidit anno Domini 1559. ita enim in præfatione loquitur. *Ignatium vero, cum ille (Henricus Petri scilicet) latinè tantum ediderit, ego græcum exemplar MS. nactus ex Bibliotheca clarissimi viri pia memoria D. Gaspari à Nydprick, existimaui neque Henrico Petri molestum, studiosis autem plerisque gratum fore, si ea quæ hætenus latinè tantum circumferebantur, græcè simul & latinè essent edita.* Sed quidquid dixerit Gesnerus, ante eum Ignatii Epistolas græcè ex Augustanæ Bibliothecæ manuscripto exemplari *Valentinus Pacæus* anno 1557. publicaverat, quem primùm in lucem eas edidisse testatur *Morrellius*, qui easdem Parisiis recudendas curavit anno 1558. Hanc autem à Pacæo procuratam, principem esse Græcatum Epistolarum editionem, adstruunt verba illa Centuriatorum Magdeburgensium ad annum 1558. *Est & hoc annotandum, quòd hoc anno 1558. Epistola Ignatii græcè sunt impressæ & publicatæ, quæ hætenus per aliquot sæcula latuerunt.* Itaque duodecim Epistolæ ante à *Jacobo Fabro* & *Champerio* latinè tantum, nunc à Pacæo ex Augustano primùm, deinde à Gesnero ex manuscripto Codice Nydprickiano editæ sunt. At *Jacobus Usserius* Archiepiscopus Armachanus, Hybernix Primas, homo miræ in antiquis rebus excutiendis perspicaciæ ac diligentix, cum animadverteret tres in Anglia Theologos olim locum quendam ex Epistolâ Ignatii à Theodoro citatum, nec in editione Græca, nec in vulgata huc usque Epistolarum versione tunc repertum; laudasse eo planè modo, quo à Theodoro produ-

ctus fuerat : cœpit inquirere num fortasse in Anglia Exemplar aliquod Latinum adhuc delitescens reperiri posset , ex quo tres illi Theologi hauserant loca , & ubi reliqua à Theodoro aliisque Patribus antiquis citata , integra comparerent ; cum duos libros manuscriptos nactus est , unum è publica Collegii *Gunnvilli & Cæii apud Cantabrigienses* Bibliotheca , alterum à privata D. Richardi Montis-acuti Nortvvicensis nuper Episcopi , qui Divi Ignatii Epistolarum interpretationem à vulgata latina diversam , imò diversissimam continebant. Et statim collatione factâ , testimonia Patrum omnium qui intra quinque (ut ait) post Christum sæcula floruerant , à Græcis Latinisque Codicibus dissidentia , cum hac versione optimè convenire , & multa à Græculis posterioribus inserta & intertexta ab eadem pariter abesse , attentus conspexit. Itaque non ex levibus conjecturis , aut ex sententia sua ; sed ex veteris versionis fide Græcas Ignatii Epistolas recognovit , assumpta stellionum notâ à genuinis facilè & apertè secrevit , & Epistolarum syllogen istarum ita excudendam curavit : ut Minio in textu Græco lacinia ista signarentur , quas à recentiore Interpolatore assutas fuisse , iudicio veteris Latini Interpretis tunc primum ab ipso editi , deprehenderat. Felix hoc quidem inceptum , quo Usserius senex , cum ingenii , iudicii & doctrinæ singulare specimen exhibuit , tum Ecclesiæ utilissimam & hisce temporibus maximè salutarem operam præstitit. Hæc Joannes Pearson ex suis Vindiciis Epistolarum sancti Ignatii , in proëmio de ortu , progressu & hodierno statu controversiæ , capp. 23. & 5. Laudat pariter Labbeus opus istud *libro de Scriptoris Ecclesiæ*

sticis, verbo *Ignatius*, impressum Oxoniæ in 4. annis 1642. & 1644. demum Londini 1647. denique Isaacus Vossius Gerardi Joannis filius, aliquantò post Usserium, edidit græcè & latinè septem purissimas easdem sancti Ignatii Antiocheni Episcopi Epistolas, ex fide manuscripti Codicis optimæ notæ in Bibliotheca Medicæ Florentina reperi. Editum opus annis 1646, & 1648. Amstelodami in 4. & postea recusum Londini in 4. anno 1680. quorum diligentia vix quicquam addi potest, iis quæ spectant ad Ignatium, ejusque Epistolas. Denique recudit easdem græcè & latinè, simpliciter & absque omnibus commentariis, Joannes Baptista Cotelier, inter *Auctores qui temporibus Apostolicis floruerunt*: quod opus impressum Parisiis anno 1671. 2. in fol. tomis apud Petrum le Petit, viâ Jacobæâ, sub signo Crucis aureæ.

Porrò tot ac tanti labores non impedièrunt, quominus curas Usserii ac Isaaci Vossii fatigaret Dallæus Calvinista Minister, eas etiam sic purgatas accusans suppositionis, in opere suo *de Scriptis suppositis Dionysii & Ignatii*, impressio Genevæ anno 1666. in 4. Sed Dallæum confutavit insigni ac prolixo opere Joannes Pearson Presbyter Anglicus, quod inscripsit, *Vindicias Epistolarum sancti Ignatii*, impressas in 4. Cantabrigiæ anno 1672. Opus sanè prolixum est ad tædium, sed doctissimum, cujus compendium nobis obtulit Natalis Alexander Dominicanus clarum atque apertum, in *selectis Historia Ecclesiastica capitulis*, sæculo 2. dissertatione xxii. per totam, quam legito. Hæc de scriptis sancti Ignatii omissa à Labbeo, paucis explicui; lectorem qui plura voluerit ad citatos auctores remittens.

120.

PHILO cum Agathopode & aliis oculatis testibus scripserunt Martyrium sancti Ignatii Antiochiæ Episcopi : quod Opus ex antiqua latina Interpretatione ad Manuscriptos Codices collata nobis obtulit primus post Epistolas ejusdem sancti viri, Jacobus Usserius Armachanus Archiepiscopus Oxoniæ, annis 1642. & 1644. in 4. & Londini anno 1647. tum postea Bollandus in vitis Sanctorum ad Calendas Februarii, impressi 3. in folio tomis Antuerpiæ anno 1658. apud Michaëlem Knobbarum.

168.

ATHENAGORAS Atheniensis, Philosophus Christianus & Presbyter, vixit sæculo Christi secundo, legationemque suscepit pro Christianis inter annum 165. quo Peregrinus Philosophus in ardentem pyram se dedit præcipitem in Ludis Olympicis, & annum 170. quo Lucius Verus Imperator Julio mense inter Concordiam & Altinum periit. Non desunt tamen qui anno duntaxat 177. oblatum librum illum Imperatori asserant, cujus meminit quidem sanctus Epiphanius in hæresi Origenis, licet omiserint Eusebius atque Hieronymus. *Apologia pro Christianis ad Imperatorem Marcum Aurelium Antoninum, ejusque* (non ut plerique sentiunt) *filium Commodum, sed fratrem adoptivum Imperiique consortem Lucium Annium Verum*, Contrado Gesnero & Suffrido Petri Leovardienfi Interpretibus, sæpe prodiit; non secus ac ejusdem *Liber de Resurrectione Mortuorum*, Petro Nannio Alcmariano, & Henrico Stephano interpretibus. occurrent Latinè in Colonienfi atque in prioribus Parisiensibus veterum Patrum Bibliothecis: Græcè verò atque Latinè in fol. Parisiis anno 1615. cum Divi Justinii operibus, itema-

que in Auctuario Parisiensi Bibliothecæ SS. Patrum anni 1624. studio Frontonis le Duc Soc. Jesu, qui etiam peculiare eis notas adjecit. *Apolo-
logia pro Christianis* MS. Exemplar extat in Bibliotheca Serenissimi Bavariæ Ducis Monachii, num. 149. Item *libri de resurrectione mortuorum* M S. Exemplar in Bibliotheca Catholici Hispaniarum Regis Scoriacensi, MSS. operis utriusque in Regia Galliarum, quam consule.

TERTULLIANUS natione Afer, patriâ, ut credimus, Carthaginensis, in hæresim Montani lapsus, atque Ecclesiæ ab anno, circiter 208. hostis, obiit anno circiter 215. scripsit multa, de quibus abundè & plusquam satis agunt suis locis Bellarminus & Labbeus, in tractatu de *Scriptoribus Ecclesiasticis*. Hic unum excutiam ad laudem eorum qui in Tertullianum labores suos contulerunt, quâ ratione quibûsque temporum cursibus, opera illius ad perfectum adducta sint, & ad eam quam videmus formam atque ordinem.

Primus qui in hanc arenam descendit, & scripta doctissimi Tertulliani ex Manuscriptis Codd. hinc atque inde comparatis in unum collegit, hic Beatus Rhenanus, natione Germanus, patriâ Slestadensis in Alsatia, qui ea quæ consequi potuit, doctissimis suis commentariis illustrata, in unum volumen congesta evulgavit in fol. Basileæ anno 1521. apud Frobenium. Tantùm valuit labor Rhenani in Tertullianum, ut impressio sæpius posthæc repetita fuerit Basileæ annis 1525. 1539. 1550. apud officinam eandem Frobenianam, & Parisiis Joanne Gagneio Doctore Theologo procurante, locisque aliis quos recensere superfluum est. Alter qui in arenam eandem ingressus est, is Jacobus Pam-

melius Flandio Belga Brugensis Canonicus & Archidiaconus, Episcopus Audomaropolitanus designatus, qui labore incredibili inquirens quidquid ad Tertullianum spectabat, opus suum impressum in fol. Antuerpiæ anno 1579. dedicavit Catholico Hispaniarum Regi, Belgarum Principi. Divisit illud in quinque tomos, ut appellavit, scribens commentarium non in Tertulliani locos difficiles, ut assolet, sed continuum ferè in omnia omnium tractatum verba & sententias. Iterata impressio hujus operis Parisiis anno 1583. apud Michaëlem Sonnum, & anno 1616. ibidem. Colonia 1617. Itémque Parisiis in fol. anno 1635. & alibi. Opus sanè magnum ac memoriâ æternâ dignum, ob insumptos huic efformando labores. Tertius accessit Pamelio Brugensi doctissimus vir Joannes Ludovicus de la Cerdà Toletanus, Soc. Jesu, qui omnia Quinti Septimii florentis Tertulliani opera notis & argumentis illustravit, impressa Parisiis anno 1624. duobus tomis in fol. apud Michaëlem Sonnum. Quartus demum Nicolaus Rigault, seu Rigaltius, suas etiam curas huic Scriptori adhibuit. Hic neglectâ omnî illâ divisione operum Tertulliani in plures vel pauciores tomos, uti fecerant Jacobus Paramellius ac Ludovicus Lacerdanus, simpliciter in uno volumine in fol. edidit omnia Tertulliani opera Parisiis anno 1644. quæ postea impressa anno 1662. ibidem apud Joannem Dupuis, sub signo Coronæ aureæ, selectis ab illo variis notis ex Auctoribus qui Tertullianum commentati fuerant, sed brevibus & extra nauseam. Hi quidem non omnes, sed insigniores, qui in scripta Tertullianica laborarunt: post quos scripsit etiam in Tertullianum annotationes selectas,

F. Georgius Ambianensis Capucinus, *Tertulliani redivivi titulo insignes*; quas 3. in fol. tomis anno 1646. Parisiis impressit Michaël Soly, viâ Jacobæâ, sub signo Phœnicis. Denique Carolus Moirau Eremita Augustinianus anno 1658. scripsit 3. in fol. voluminibus, *Omniloquium Tertulliani* impressum pariter Parisiis apud Jacobum Dallin, sub signo sancti Stephani, & Thomam Jolly, sub signo scuti Hollandici. Quisquis post tantos ac tam varios auctores, in Tertullianum commentari tentaverit, ludere, opinor, atque oleum perdere apud prudentes existimabitur.

AMMONIUS Alexandrinus, *Saccas* dictus, Philosophus Christianus, floruit sub initium tertii ætæ Christianæ sæculi, circa annum Christi 222. cum fuerit juxta Porphyrium in vita Plotini Platonicæ sectæ Philosophi, Præceptor Origenis Adamantii in Philosophia. Scripsit *Concordiam Evangelicam*, seu ex quatuor Evangeliorum libris unum contexuit ex puris Evangeliorum verbis, quod opus anonymum inventum & malè Tatiano attributum, in latinam linguam transtulit Victor Capuanus Episcopus circa annum 545. incipit ab exordio ipso sancti Lucæ, continetque genealogiam humanam Christi, quam Tatianus ex professo rescuerat, quæ amplioribus apud Labbeum verbis in Tatiano & Ammonio continentur. altera verò quæ in prima impressione Bibliothecæ veterum Patrum anni 1575. continetur sub nomine *Ammonii*, & incipit à primis verbis Evangelii Joannis, *In principio erat Verbum*, &c. & quam vertisse in latinum sermonem dicitur Ottomarus Luscinius; nec Ammonii est nec Tatiani, sed elegans ac Latina paraphrasis Anonymi cujusdam in Evangelia. Hoc certe annotandum.

230.

ORIGENES, de quo abundè Labbeus post Bellarminum de Scriptoribus Ecclesiasticis. Sed plura post eos nostris temporibus Daniel Huet, Presbyter & Præceptor Serenissimi Franciæ Delphini, qui ab annis multis inquisivit cum Summa diligentia, quidquid Græcum Origenis invenitur apud celeberrimas Europæ Bibliothecas, quibus præmisit amplissimum doctissimūque commentarium *De vita, doctrina, scriptis & versionibus operum illius*, maximè lib. 3. Origenian. sect. 3. ubi de antiquis Latinis operum illius interpretationibus multa nondum cognita detegit, ad perfectiorem operum ejus & interpretationum impressionem. Hæc Græco-latina tomis 2. in fol. Parisiis apud Andræam Pralard anno 1679. viâ Jacobæâ, sub signo Occasionis, continentque Origenis de Engastrimito, in Hieremiam Hom. xix. commentarios in Mattheum & Joannem, cum suis annotationibus, polliceturque tomo 3. *Libros contra Celsum. Philocaliam; Protrepticon ad Martyrium, de Oratione Dominica*; quorum ultima duo opuscula nondum in publicum prodierunt. Nam *libri contra Celsum* editi Græcè & Latinè in 4. Cantabrigiæ anno 1658. Item *Dialogus de Orthodoxa fide*, agente Eutropio, defendente Meghetio, qui jam olim Latinè editus fuit, prodiit tandem Basileæ anno 1674. græcè & latinè in 4. scriptus, *Contra Marcionitas*. Sed opus istud pro certo impositum est Origeni, continetque doctrinam de anima & de resurrectione Mortuorum, Origenianis erroribus maximè adversam. Qui plura expostulat, emat opera citata Danielis Huetii cum suis Origenianis, quæ in compendium redegit Natalis Alexander Dominicanus in *selectis Historia Eccle-*

Ecclesiastica capitibus, sæculo 3. parte 1. pag. 100., art. 12. Et cap. 4. art. 2. pag. 132.

NOVATIANUS Antipapa primus, adversus S. Cornelium anno 251. electus, & hæresis Catharorum princeps, scripsit librum unum *De Trinitate*, & alterum *De Cibis Judaïcis*, quos suis commentariis illustravit Jacobus Pammelius Belga, habentque omnes cum Tertulliano editiones Pammelianæ in Belgio, Galliâ, & alibi.

250.

CYPRIANUS ex Rhetore factus Christianus, persuadente Presbytero Cæcilio, à quo & cognomen Cæciliï sortitus est, Carthaginensis Ecclesiæ Episcopus & Africæ Primas, anno 248. consecratus est, ac post decem annos die 14. Septembris anni 258. martyrium haud procul Carthagine passus est sub Valeriano, ejusque filio Galliëno, Romanis Imperatoribus. De eo Pontius ejus Diaconus, Acta varia vetera & probatæ fidei, SS. Augustinus & Hieronymus pluribus locis, Rufinus Apologiâ pro Origene, Prudentius in Hymnis, S. Gregorius Nazianzenus, Petrus Chrysologus, Ennodius Ticinensis, alique passim, de cujus scriptis abundè Bellarminus & Labbeus in opere suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis*: sed injucundum non erit lectoribus ostendere, quibus collaborantibus Scripta sancti Cypriani pervenerint ad eam formam & perfectionem, ad quam successu temporum adducta sunt.

250.

Una ex primis editionibus operum sancti Cypriani Martyris, correctâ ac pro tempore nobilis, ex collectione & castigatione Desideriï Erasmi, prodit in folio Basileæ anno 1521. Item ex sudoribus & curis Henrici Gravii Dominicani, Coloniæ in fol. anno 1549. in officina Quenteliana. Addidit

huic Martyri tertius vigilias suas Paulus Manutius editione Romana anni 1563. quam cæteris omnibus multò castigatiorem, & libro quinto Epistolarum integro auctiorem reddidit. Eandem Guillelmus Morellius apud Lutetiam Parisiorum anno 1564. auctiorem præ cæteris & egregiè etiam recognitam obtulit. Post tot denique tantosque circa Cypriani scripta labores, Jacobus Pammelius Brugenſis in Flandriâ Canonicus & Archidiaconus, opera ejusdem sancti Patris omnia evulgare aggressus est cum perpetuis & insignibus in ea commentariis, impressa in fol. Antuerpiæ annis 1568. & 1589. Itemque Parisiis 1574. & 1616. Discrepat autem in editione sua Pammelius, quòd Epistolas quas Paulus Manutius & alii antecessores libris quinque confuse positas ediderant, juxta rationem temporum disposuerit, servatâ (quantum humano licuit ingenio) Chronologiâ. Alia etiam quàm multa præmiserit facientia ad Cypriani ornamentum, varias nempe veteresque vitas, cum altera proluxa quam Marte proprio multis sudoribus composuit. Post Pammelium, suum etiam Cyprianum cum notis propriis edidit Parisiis in fol. anno 1643. Nicolaus Rigaltius, ab altero tantisper diversum.

Quamvis autem à tot temporibus, tanti totque viri sudaverint sancto Cypriano expurgando, nullus tamen sat amicus Martyris (ut ita loquar) inventus est, ad supprimendos pluriſimos tractatus, qui cum certò spectent ad alienos auctores, vel certò ad posteriora tempora vel absurdissimi sint, Cyprianum ex collectione sua exhonorant. Sunt ejusmodi *Expositio in Symbolum Apostolorum auctore Ruffino Aquileiensis Ecclesia Presbytero*. Opus

de Cardinalibus Christi operibus ab ejus Nativitate usque ad adventum Spiritûs sancti, quod certò est Arnaldi Abbatis Bonæ-Vallis in tractu Carnotensi : *De duplici martyrio ad Fortunatum*, ubi cùm de Tarcis agatur, absurdum est ejusmodi opus immisceri Cyprianicis etiã incertis : *De revelatione capitis Beati Joannis Baptiste*, ubi agitur de Pipino Francorum Rege: quam hæc bene spectant ad Cyprianum? *Cæno Cypriano falsò adscripta*: opus stultum, &c.

Nec ab evulgando Cypriano propter tot Impressiones cessatum est, cui suam etiã operam adjecit Philippus Priõrius apud Joannem Dupuis in fol. Parisiis annò 1666. viâ Jacobæâ, sub signo Coronæ aureæ. Hæc Impressio ad calcem operum Cypriani habet ad plenitudinem voluminis: *Marci Minucii Felicis Octavius de Idolorum vanitate*, *Arnobii Afri adversus gentes libros vii.*, *Julii Martini Firmici librum De errore prophanarum Religionum*, *Instructiones Commodiani adversus Gentilium Deos*: cum selectis variorum auctorum commentariis, correctionibus & notis, nec aliã video hujus impressionis discrepantiã ab aliis impressionibus.

Denique omnia sancti Cypriani Opera edita in fol. Oxonii in Anglia anno 1682. è Theatro Sheldoniano, correctæ ad manuscriptos Codices potissimum Anglos, qui summâ curâ allegantur, recognita & illustrata per Joannem Fell Oxoniensem Episcopum. Hic in quibusdam discrepat ab aliis omnibus. 1º. Continet sub initium Annales Cyprianicos, sive tredecim annorum quibus Cyprianus inter Christianos conversatus est, Historiam chronologicè delineatam per Joannem Cef-

trensem Oxoniensis fratrem. 2°. Ad calcem habet *Tractatum De Baptismo non iterando*, quem incerti auctoris appellat pag. 21. & quem jam Nicolaus Rigaltius in suo Cypriano ediderat - è manuscripto Codice sancti Remigii Remensis. At constat ex auctoritate Gennadii & manuscripto Vaticano illum spectare ad Ursinum Monachum Africanum, quod non ignorasset doctissimus Episcopus Anglicanus, si bene legisset Concilia editionis Labbeanæ, quæ rem hanc definiunt. 3°. Continet opera Arnaldi Abbatis Bonæ Vallis nempe tractatus, *De verbis Domini in Cruce*, *De operibus Christi Cardinalibus* cum vero illius Prologo (qui tamen olim integer & sanus legebatur in editione Erasmi Basileensi anni 1521.) quod monuisse sufficit. *De operibus sex dierum*, *De laudibus Beata Maria Virginis*, *meditationes varias*; omnia collata ad MSS. Codd. Hæc autem nupera editio maximè arguitur, quod addiderit operibus jam multis D. Cypriano perperam adscriptis opera duo, nempe *Confessionem sancti Cypriani Martyris atque Pontificis*, & *Cacilii Cypriani de Paschate Computum*, quæ prælum omninò non merebantur. Fuisset enim longè aptius abscondisse huiusmodi adulterinas merces, quàm Litterario orbi obtulisse, quippe quæ magis ad Divi Cypriani contemptum quàm ad gloriam faciant. mixtum, quod qui etiam certas sæpissimè disputant, tam probrofas exponant in publicum.

260.

AURELIUS Socius & contubernalis sancti Pontii, qui sancto Cypriano Carthaginensi Episcopo Diaconus Altari adfuit, Martyrium scripsit Pontii, quod contigit anno 258. die 8. Martii. Habemus illud ex variis manuscriptis Codicibus Bibliothecæ Colbertinæ, tom. 2. pag. 124. *Miscella-*

neorum Domini Stephani Baluzii, ex prælo Francisci Muguet Parisiis anno 1679.

GREGORIUS Neocæsariensis in Ponto Episcopus, qui ob signa & miracula quæ cum magna Ecclesiæ gloria ostendit, Thaumaturgus & Ponticus est appellatus, cum & Theodorus diceretur; quemadmodum habet Hieronymus in Catalogo & in Epistola 84. ad Magnum. Discipulus fuit Origenis, doctrinâ celebris, inde postea à Phædimo Amasenorum Episcopo factus Neocæsareæ in Ponto Episcopus circa annum 233. vel 240. Obiit anno ci. ceteræ Christianæ 265. die 17. Novembris.

260.

Porrò Gregorii Thaumaturgi Episcopi Neocæsariensis opera varia, græcè & latinè summâ curâ undique comparata, interprete & scholiaste Doctore Gerardo Vossio colliguntur Romæ anno 1594. unâ cum variis Sanctorum Patrum opusculis, quæ antea nunquam prodierant è prælis, eodem interprete & scholiaste Gerardo Vossio. Hæc autem impressa in 4. Moguntia anno 1604. & in fol. Parisiis anno 1622. junctis sanctorum Macarii Ægyptii, & Basilii Seleucia Episcopi operibus, cum Zonara expositione in aliquot Canonicas Græcorum Epistolas. De his operibus plenè Possevinus in *suo Apparatu sacro*, Bellarminus & Labbeus *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, qui multis contendunt ut magnam saltem earum partem, si non omnia, legitimam & putent & probent. Attamen ut ego ingenuè sensum meum aperiam, dicam valde mihi suspecta esse ea omnia quæ sub ejus nomine vulgata sunt, ob auctoritatem sancti Gregorii Nysseni Episcopi, qui teste Leontio Byzantino in libro *de Sectis* cap. 8. ait in vita Divi

Gregorii Thaumaturgi quam conscripfit, cum nihil de scriptis reliquisse posteritati: quis enim hoc melius noscere poterat, quàm sanctus Gregorius Nyssenus, qui vitam ejus scribebat?

260.

METHODIUS primùm Olympi Lyciæ, vel, ut alii volunt, Tyri Phœnicæ Episcopus, cognomento Eubulius, vir disertissimus, de quo Bellarminus & Labbeus abundè *de Scriptoribus Ecclesiasticis*. Passus est Martyrium non in persecutione Decii, seu Valeriani, ut quidam cum Suida scripserunt: sed sub Diocletiano & Maximiano, in Chalcide civitate Græciæ, ad extremum novissimæ persecutionis die 18. Septembris anni 302. vel 303. Opera sancti Methodii divulgavit anno 1644. Græcè & Latine Franciscus Combefis in fol. apud Simeonem Piget, viâ Jacobæâ sub signo Prudentiæ, cum operibus Amphiloerii & Andreæ Cretensis, de quibus infra. Inter hæc habet sermonem in festum *Occursus seu Purificationis B. Mariæ Virginis* sub nomine dicti Methodii, quem pro viribus asserit sancto Methodio seniori, seu Olympi in Lycia Episcopo & Martyri, cum aliis communiter post Baronium, &c. Sed quàm meritò Methodio juniori Constantinopolitano Patriarchæ assertus teneat, his ducor argumentis. 1°. Enim hoc opus pronunciatum in Concilio aliquo seu Cœtu Ecclesiastico, ubi plures aderant Episcopi, quos per reverentiam *honorabiles Patres ac Fratres appellat*. Ita sub initium, *Hodie siquidem divinorum oraculorum Concilium palam aperitur, gloriosæque hujus diei symbola, gesta que facta à sacris Prædicatoribus Ecclesiastico Cœtui relegendur*. Item sub finem: *Tanquam Spiritu prestantes, se unà cum positis illis honorabilibus Patribus ac Fratribus festum diem & con-*

ventum agentes, latis vocibus salutaverimus. At hæc nullo modo cadunt in tempora persecutonum, sub quibus Methodius senior occubuit: optimè verò cum Methodio Constantinopolitano noni sæculi, sub quo præstantissimus Clerus, & inquam urbem perpetuus ob negotia sua Episcoporum Archiepiscoporumque adventus, ante quorum conspectum hanc habere potuit Orationem. Nullus verò Conventus seu Concilium legitur, sub quo senior sanctus Methodius Orationem istam ex suggestu tam publico habere potuerit. 2º. Author Orationis hujus, sub finem alludit sequentibus verbis ad Symbolum Nycænum vel Constantinopolitanum, dum de Christo: *Tu lumen, es verum ex vero lumine, Deus verus ex Deo vero.* At Methodius senior excesserat ante utrumque Concilium, nec alludere eorumdem verbis potuit, sed rectè junior. 3º. Hæc Oratio impetit manifestè Nestorium, ejusque sæpè sæpius hæresim profligat; unde non potest esse Methodii senioris, qui 130. annis mortuus est ante damnatam in Concilio Ephesino Nestorii hæresim. Audiamus auctorem loquentem, non per transfennam, sed cum affectatione etiam aliqua, dum de Maria quam Matrem Dei appellat: *Patrius te canticis, filia David, Materque Domini & Dei David, salutabo.* Tum postea appellatur, *Dei Mater, Mater Plasmatoris, porta per quam Deus in carne oritur.* Tum postea, *Euge, euge Dei Mater ancillæque; euge cui ille omnium creditor, debitor sit.* Et postea, *Nam & sola eorum que Dei sunt, partem cum Deo habere meruisti, qua sola Deum ex Deo Patre unigenè ac sempiternè genitum carne genueris.* Ita veraciter sentiunt, qui sinceram fidem amplectuntur. Quid, quæso, clariùs

dici unquam potuit, ut se profiteretur scribere post Concilium Ephesinum? 4° Tanta affinitas stili inter hanc orationem & alias junioris Methodii, ut patet ex ejus encomiis *in sanctam Agatham & Areopagitam Dionysium*, ut ovum ovo similis non sit. Sanè quod huic authori Græco singularissimum est, ut in dicta oratione allocutus auditores, hos appellet *Patres & Fratres*: invenitur expressum modo simili in oratione dicta ad laudem sanctæ Agathæ, quæ absque dubio est Methodii Patriarchæ Constantinopolitani seu junioris, unde ejusdem Scriptoris utrumque opus esse judicandum est. Ita sub finem Orationis in occursum, *tanquam spiritu præsentis ac unà cum positis illic honorabilibus Patribus ac Fratribus festum diem & conventum agentes*. Et sub initium orationis in sanctam Agatham: *Patres Fratresque quotquot simul hic adestis, ac prope adstatis*. 5°. Denique sic loquitur author primæ orationis: *Ante te non est natus Deus alius ex Deo Patre, nec post te futurus est alius Filius Patri consubstantialis, & ejusdem cum ipso glorie*: quæ verba arguunt authorem Concilio Nycæno posteriorem: & consequenter ab oratione hac seniore Methodium excludunt, cujus temporibus hæc vox nondum inventa vel usitata fuit.

Objicitur Auctorem sub orationis suæ initium, appellare symposium virginum à se compositum, quod cum seniori Methodio conveniat, consequens est ejusdem esse orationem istam. Respondet hoc forsitan additum à Scribis, ut huic orationi satis ornata majorem conciliarent auctoritatem; vel hoc etiam ab ipso juniore suam transcribente orationem fieri potuisse, ut gravius ei pondus Anti-

quitatis ac majestatis accederet. Arridet primum magis, nam illa prima periodus admodum inusitata est apud Concionatores, ut sub initium orationis opera sua allegaverint. Præterea non coheret ista periodus prima cum cæteris, nam de virginitate ibi magis agit ac de virgine, quàm de Christo Domino. Et Simeone Justo, & aliis ad hunc occursum spectantibus Denique quid sibi vult hic Scriptor in prima periodo, dum *Et breviter quantum licuit, & de castitate in sympotiacis abundè explicuerit?* Hæcenim sibi pugnant abundè & breviter, arguuntque interpolatorem & assutorem.

LUCIUS COELIUS, LACTANTIUS FIRMIANUS natione Afer, Arnobii Siccensis in Numidia Rhetoris auditor, Cicero Christianus à pluribus meritò nuncupatus, quas quidam Fluvius Tullianæ eloquentiæ, lacteus ac mellitissimus Orator, ut verbis D. Hieronymi utar, cùm digressus ex Africa & Nicomediæ in Bithynia litteras Oratorias doceret, accitus circa annum Christi 302. Diocletiano & Maximiano Imperatoribus, vidit Templum Dei everti, ut testis est libro 5. de Justitia Dei cap. 2. Postea Crispum Constantini Magni ex Minervina filium latinis Litteris erudivit, vir omnium suo tempore eruditissimus, sed adeò in hac vita pauper, ut plerùmque etiam necessariis indigeret, inquit S. Hieronymus in *Chronico* ad annum olympiadis cclxxiv. id est Christi 317. Idem Hieronymus in Epistola 13. ad Paulinum & 83. ad Magnum; item de eo in Apologia ad Pammachium & Oceanum, in expositione Epistolæ ad Galatas lib. 2. cap. 4. Et Catalogi cap. 30. atque inde Honorius Augustodunensis post Damasum Papam Epistola quæ est 124. inter Hieronymianas, & Ge-

Iassum Papam in Decreto de libris Apocryphis: ut Cæteros omittam, Trithemium lib. de Scripturis Ecclesiasticis, Ludovicum Vives in cap. 23. libri 18. de Civitate Dei. Hæc Labbeus, qui nihil speciale habet de scriptis Lactantii.

Fuerunt tamen plures qui curas suas obtulerunt libris Lactantii evulgandis corrigendisque. Antonius Raudensis Italus Ordinis Minorum, circa annum 1440. opera Lactantii emendavit ad MSS. Codd. collatione facta diligenti, & præfixâ locorum notatione, qui minùs quadrare veritati videbantur. Impressa postmodum prodire Venetiis anno 1497. apud Bevilaquam, & Lugduni apud Gryphium, & Basileæ apud Cratandrum anno 1532. & Coloniz anno 1544. apud Petrum Quentelium. Alter etiam Xystus Beruleius opera omnia Lactantii Commentariis suis auxit, impressa Parisiis anno 1563. Tertius autem Michaël Thomasius Hispanus Antonii Augustini in Episcopatu Ilerdensi successor, cujus elegantes notæ cum Lactantii operibus prodierunt, expressæ typis Antuerpiæ annis 1579. & 1587. apud Plantinum, & post biennium, hoc est anno 1589. Parisiis quoque insertæ operibus Lactantii in secunda editione elegantissima & accuratissima Bibliothecæ Ss. Patrum, apud Michaëlem Sonnum. Quartus denique Josephus Isæus Cæsenas olim D. Petri de Urbe Canonicus, qui omnia Lactantii opera ad MSS. Codd. emendata, in folio edidit Romæ anno 1650. Cum brevibus ab calcem Commentariis ex Typographia Mascardi. Hujus autem operibus jam sæpius evulgatis sed ultimò Lugduni Batavorum in 8. anno 1660. cum Commentariis variorum auctorum, adde insignem li-

brum *De morte persecutorum*, quem cum eruditissimis notis primus edidit ex Ms. Bibliothecæ Colbertinæ Stephanus Baluzius tom. 2. *Miscellaneorum suorum* pag. 1. & seqq. Parisiis apud Franciscum Muguet anno 1679. in 8. annotationibus ad calcem tomi appositis.

COMMODIANUS, dum inter sæculares Litteras etiam nostras legit, occasionem accepit fidei. Factus itaque Christianus, & volens aliquod studiorum suorum munus offerre Christo suæ salutis auctori, conscripsit mediocri sermone, quasi versu *Librum adversus Paganos*. Et quia parum nostrarum attigerat litterarum, magis illorum destruere potuit dogmata, quam nostra firmare: unde & de divinis repromissionibus adversus illos, vili satis & crasso (ut ita dixerim) sensu disseruit, illis stuporem, & nobis desperationem incutiens. Tertulianum & Lactantium & Papiam auctores secutus, moralem sanè doctrinam & maximè voluntariæ paupertatis amorem optimè profecutus studentibus inculcavit. Hæc Gennadius cap. 15. *de Scriptoribus Ecclesiasticis*. Commodianus floruit circa annum 320. temporibus Constantini Magni Imperatoris & Silvestri Romani Pontificis. Hujus *Instructiones* de quibus supra, primus evulgavit Nicolaus Rigault Parisinus, anno 1664. impressas ad calcem operum Cypriani, post opera Minutii Felicis, Julii Materni Firmii, & Arnobii Afri contra gentes, impressu correctissimè cum commentariis & observationibus variis lectionum discrepantium.

THEODORUS Heracleæ Thraciarum Episcopus, elegantis apertique sermonis, & magis historiæ intelligentiæ edidit sub Constantino principe Com-

320.

320.

mentarios in Matthæum & in Joannem & in Apostolum & in Psalterium. Hæc D. Hieronymus in Catalogo cap. 90. Hunc porro *Commentarium in psalmos Davidis* edidit primus ex MSS. Codd. Bavaricæ Bibliothecæ & aliis, Balthasar Corderius Soc. Jesu, impressum Antuerpiæ in fol. anno 1642. apud Balthasarem Moretum, cui adjunxit duos alios Commentarios anonymos. Ibi plura de Theodoro.

350.

EUSEBIUS Emesæ in Syriâ seu Phœniciâ Episcopus, Arrianæ signifer factionis, quem phœnicem Eusebium vocat Theodoretus, vixit tempore Constantii Imperatoris, sub quo mortuus & Antiochiæ sepultus est, ideoque saltem ante annum 361. vivere desiit. De eo S. Hieronymus in Chronico ad annum 247. olympiadis 281. tertium, & in Catalogo cap. 91. ubi inter cætera asserit scripsisse in *Evangelia Homilias breves, sed plurimas*. At hujus ad nos scripta non pervenerunt; omnibus quæ ei inscribuntur suppositis, de quibus nos aliquando speciali dissertatione agemus. Plura Bellarminus & Labbeus.

360.

ANTONIUS Abbas Monachorum Pater, de cujus Epistolis loquuntur Bellarminus & Labbeus, quos utinam aliquis græcas educat. post quas sequuntur congruè Regulæ variæ primorum Eremitarum Antonii, Isaïæ, Macarii, Serapionis, Paphnutii & alterius Macarii, quas habet Lucas Holstenius in Collectione regularum sancti Benedicti Anianæ Abbatis, impressâ Parisiis in 4. anno 1663. apud Ludovicum Billaine, parte 1. pag. 3. & seqq: usque ad regulam sancti Pachomii, quam sequuntur duodecim Epistolæ ejusdem Pachomii. Obiit Antonius anno æræ Christianæ 356. die 17.

Januarii, suæ ætatis 105. Olymp. cclxxxiii. 4. sub Constantio Constantini Magni filio.

MACARIUS discipulus sancti Antonii Magni, socius Amathæ, distinctus ab aliis duobus, altero Ægyptio, Altero Alexandrino, etiam sancti Antonii discipulis. De Ægyptio Ecclesia Latina mentionem habet in Fastis Ecclesiasticis ad diem 2. Januarii, de Alexandrino ad diem 15. ejusdem mensis. De tertio abundè Possinus in prolegomenis ad Thesaurum Asceticum num. v. vi. & sequentibus, ubi rectè distinguit tres Macarios Sancti Patris Antonii discipulos, nempe Ægyptium qui in Scythi sedem habuit, Alexandrinum qui in Celiis quæ in Lybia sunt, loca longè distantia à Thebaide, ubi Antonius degebat. Itaque in Thebaide erat mons interior, ubi solus plerumque residebat Antonius; & mons exterior in quem subinde excurrerat, ut habitantes in eo suos Monachos inviseret. In eo hic tertius Macarius, sub cujus nomine opuscula septem nempe *De custodia cordis* pag. 19. *de perfectione in spiritu* pag. 47. *De oratione* 63. *De patientiâ & discretionē* 81. *De Elevatione mentis* 115. *De Caritate* 141. *de libertate mentis* 183. edidit Petrus Possinus Soc. Jesu in suo Thesauro Ascetico græcè & latinè impresso Tholosæ in 4. anno 1684. apud Guillelmum Bosch. Ibi in prolegomenis plurima de isto Macario, cui etiam attribuit Homilias quinquaginta, quæ Ægyptio inscribuntur. Claruit eodem tempore quo Antonius Abbas, cui morienti adfuit.

EUSEBIUS natione Sardus, & ex Lectore urbis Romanæ Vercellensis Episcopus, ob confessionem fidei à Constantio Principe anno 355. Scythopolim & inde in Cappadociam relegatus, sub Juliano

principe ad Ecclesiam suam anno 360. reversus, post multos pro Christo labores passos mortuus est anno 369. Calendis Augusti, Valentiniano seniore & Valente regnantibus. De eo Hieronymus in Chronico ad annum 360. & in Catalogo cap. 96. Epiphanius in Panario Hæresi 30. Honorius Augustodunensis lib. 1. de *Scriptoribus* cap. 97. Baronius in *Martyrologio Romano* ad diem 1. Augusti, & in *Annalibus suis* anno 311. n. 42. & anno 328. n. 22. Onuphrius anno 352. Aubertus Miræus in *Auctario Scriptorum Ecclesiasticorum* cap. 40. scripsit in exilio *Epistolam De statu suo & vitâ ad Presbyteros & quasdam Italia plebes, item libellum quendam ad Patrophylum, quæ extant in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Parisiensis annorum 1575. & 1589. itemque in alijs.*

370.

ATHANASIUS verè Magnus Nicænæ Synodo interfuit anno 325. Diaconus Alexandrinæ Ecclesiæ, & adversus Arrium Hæresiarcham strenuè pro Catholica fide pugnavit. Tum anno 326. elapso duntaxat quinto post Concilium mense, in locum demortui Alexandri creatus Alexandrinus Patriarcha, multas perpeßus pro Christi fide Arrianorum Ethnicorumque insidias, varisq; est exercitatus exiliis. Vixit tamen inter tot tamque atroces persecutionum procellas imperterritus, usque ad tempora Valentis Imperatoris, obiitque die 2. Maii, anno Pontificatûs sui 46. absoluto, ætæ Christianæ 373. ut colligitur ex Epistola Proterij Patriarchæ pariter Alexandrini scriptâ ad sanctum Leonem; licet Socrates lib. 4. historiæ cap. 29. biennio ante defunctum tradat Gratiano 11. & Probo Coss. de eo sanctus Gregorius Nazianzenus Oratio.

ne in laudem ejus habitâ, Basilius Epist. 46. aliisque locis, Ruffinus lib. 1. Hist. cap. 14. S. Hieronymus ejusque interpres græcus Sophronius cap. 87. Catalogi, & sæpe in Chronico suo. Photius in Bibliotheca Codd. 32. 139. 140. & 258. Gennadius & alii. Opera Divi Athanasii in magna perturbatione sunt, quàm multis ei aliorum Auctorum inscriptis. Hic primus est, cui doctissimi hujus sæculi Critici debuerant apponere medicam manum, ut sancti Patris Scriptiones redderent purissimas ab extraneis omnibus: sed heu stupendam patiuntur confusionem! quam ut ex parte tollam, paucis sequentibus incerta ac supposita aperiam Qui plura voluerit, adeat Possevinum, & Bellarminum, & Labbeum, qui plenè loquuntur de variis impressionibus operum sancti Athanasii, notantque suppositionis plura opera sub ejus nomine evulgata, vel saltem incertitudinis.

1. *Disputatio contra Arium in Concilio Nicæno*, de quâ Bellarminus dubitat & meritò, est enim Vigilii Africani Tapsensis Episcopi, qui omnia sua opera sub alienis nominibus conscripsit. Hujus autem Scripta in unum collecta evulgavit Petrus Franciscus Chiffletius Soc. Jesu Divione in 4. anno 1665. apud viduam Philiberti Chavance, ubi dicta disputatio quæ nunquam à magno Athanasio composita est, legitur pag. 84. inscripta: *Contra Arrium Dialogorum lib. 2.*

2. *Expositio fidei*, de qua dubitat Bellarminus, cujus optimæ rationes,

Liberii Romani Pontificis ad Athanasium Epistola, Athanasii ad Liberium responsum, de quibus dubitat Bellarminus, quem consulas.

4. *De sanctissima Deipara Virginis opus*, de quo

dubitant Baronius & Bellarminus, sed Spinellus & Maraccius fulcire atque Athanasio vindicare conantur. Hoc ordinarium est valde Devotis, ut inter extases suas non habeant gustum: Sed indiscriminatim omnia approbent satisfaciencia suis extaticis excessibus, uti hac in parte contigit Spinello & Maraccio Devotis Marianis. At aliter eruditis, de quibus suprà, quorum pietas solida semper fuit.

5. *Symbolum Athanasii*. Quamvis sancti Athanasii fides vel Symbolum vulgò appelletur, non est tamen opus Athanasii, ut rectè censer Dominus Godefridus Hermant Bellovacensis Canonicus in suis Observationibus ad vitam sancti Athanasii gallicè à se compositam. 1°. Enim hujus operis Scriptor aggreditur expressè Nestorii hæresim naturas in Christo confundentem, quod omninò convenire non potest sancto Athanasio, mortuo longè ante ortam Nestorianorum Infamiam: unde hujus Symboli auctor non potest esse Magnus Athanasius. 2. Omnia hujus Symboli MSs. græca exemplaria variant, latina verò concordant sibi invicem, quod indicium est, Auctorem hujus operis non esse græcum sed latinum. Ergo non competit Athanasio, optimè autem convenire potest Vigilio Tapsensi Africano, qui illud edidit sub nomine sancti Athanasii. 3°. Nullus ante Hincmarum Remensem Episcopum qui sæculo IX. floruit, meminit hujus Symboli inter latinos aut græcos. At quis credat tam nobile opus si Magni Athanasii legitimus fuisset partus, tandiu latitasse in utrâque Ecclesia? Unde ex tam profundo prolixòque silentio arguimus Auctorem hujus Symboli non extitisse sanctum Athanasium, sed
sub

sub ejus nomine ad majorem applausum fuisse à Vigilio Tapsensi confectum. Qui plura voluerit, adeat dictum Godefridum Hermantjam citatum, Vossium qui insigne opus conscripsit *De tribus Symbolis* impressum Amstelodami anno 1662. in 4. Jacobum Usserium Archiepiscopum Armachanum, qui de eodem Argumento scripsit.

Obijciunt. De hoc Symbolo videtur sumpsisse sanctus Augustinus illud in Psalmum 120. *De hoc sole Pater Athanasius Alexandrinus Episcopus ita pulchrè locutus est: non factus, nec creatus, sed genitus*, ut acutè Bellarminus. Hoc sanè Argumentum esset validum, si auctoritas allegata legeretur apud Augustinum, sed olim jam Lovanienses annotarunt hoc nullatenus legi in MSS. omnibus à se visis Divi Augustini operibus, quod ab aliquo otioso intrusum fuit in textum Doctoris sancti; ut huic Symbolo auctoritatem compararet. Idem annotant Doctissimi viri Monachi Benedictini, qui suas in Cænobio sancti Germani Parisiensis curas impendunt corrigendis ordinandisque sancti Augustini operibus, ut ex editis constat.

6. *Definitiones quædam*, de quibus vide Bellarminum. Cui attexam maximam partem excerptam esse ex Anastasii Sinaitæ *ὁμολογία*, ut annotat Albertinus in opere suo de Eucharistia latino pag. 406. immò *hæ ipsæ Definitiones* inveniuntur in MSS. Codicibus attributæ sancto Maximo Monacho & Martyri, & insertæ sunt ejusdem operibus quæ summâ diligentia collegit in unum Franciscus Combefis Dominicanus, de quibus nos postea in *sancto Maximo Monacho*.

7. *Dialogi septem contra Arrianos, Apollinari-*
C

stas & Macedonianos, interpretete Abrahamo Scultero Silesiensi, non sunt Athanasii. Horum septem Dialogorum inter Orthodoxum & hæreticum extat Ms. Exemplar græcum sub nomine sancti Athanasii Alexandrini Episcopi, inter libros græcè MSS. quos Franciscus Turrianus Soc. Jesu reliquit Patribus Societatis, dum eorum Institutum amplexus Romæ est, unde forsitan Athanasio attributi; sed contra Macedonianos agere non potuit, defunctus ante natam eorum hæresim. Hos autem nuperrimè Joannes Garnerius Patissinus Soc. Jesu in opere posthumo cui nomen indidit *Theodoreti Supplementum*, impressos iterum, Theodoro attribuit: At ita levibus (meo quidem sensu) conjecturis, destitutusque omni Antiquitatis testimonio vel veteris Ms. Codicis fide, ut fidem non mereatur. Hoc *Theodoreti Supplementum* impressum Parisiis hoc anno 1684. in fol. græcè & latinè apud viduam Edmundi Martini, viâ Jacobæâ sub Sole aureo. Denique Dialogos istos novâ à se versione latinâ correctos sub nomine sancti Maximi Monachi & Martyris, edidit dictus Franciscus Combefis in sua Collectione operum dicti Maximi: Et meritò, cum in celeberrimis totius Europæ Bibliothecis atque iis pluribus, MSS. græca Exemplaria hoc sancti Maximi nomen habeant, ut probat dictus Combefis.

8. *Ejusdem Epistola cujusdam præfationis loco scripta, in qua motuum Ecclesiasticorum tragedia*, cum septemdecim sequentibus capitibus: ex Photio in Bibliotheca Cod. 46. spectant ad Theodoretum, de quibus etiam Labbeus agit in Theodoro. Sed nuperrimè in Supplemento Theodoreti de quo statim egimus, Joannes Garnerius hunc

librum græcè & latinè reddidit sub nomine Etherii Episcopi Thyanensis, ex autoritate Marii Mercatoris qui fragmentum quoddam allegat sub nomine dicti Etherii, olim Theodoret discipuli & sequacis. Addit deceptum fuisse in sua Bibliotheca Photium dum opusculum istud Theodoro attribuerat, ex codice Ms. quem præ manibus habebat. Cum enim & primum opus manuscripti Codicis & ultimum indubiè ad Theodoretum spectarent, hanc pariter Dissertationem de Variis Hæreseum capitibus in dicto MS. Cod. mediam, opinatus est etiam spectare ad eundem Scriptorem. Tanta autem est Antiquitas Marii Mercatoris Augustino æqualis, ut sufficiat ad hanc Dissertationem Etherio adjudicandam, uti à Joanne Garnerio factum est.

9. *Quæstiones ad Antiochum* Joanne Reuclino, Valentino Ampelando, & Joanne Lampadio interpretibus. Vide Bellarminum hic & in fine Recognitionis librorum de Conciliis, & Theophilum in Erotematis, qui rejiciunt; nec quicquam pro iis stantibus Turriano, Malvendâ, & quibusdam aliis. Nullum sanè opus sub nomine sancti Athanasii, quod tam frequenter inveniaturs MS. in celeberrimis Europæ Bibliothecis: in Vaticana sæpius, ex Codicibus manuscriptis Heidelbergâ maximè adductis num. 363. & 368. & 69. in Sfortiana num. 32. in Vallicellana ejusdem Urbis, in Bibliotheca serenissimæ Reipublicæ Venetæ. in Florentina serenissimi Ducis, in Imperatoria Vienne si semel atque iterum, in Augustana num. 77. in Regia Gallica sæpius. Has Sixtus Senensis l. 4. Bibliothecæ sanctæ rejicit sequentibus verbis:

Quæstionum ex veteri & novo Testamento ad Antiochum Principem liber unus consinens quæstiones

161. *Athanasii non videtur, suspicor hunc ex variis Parrum Scriptis collectum à studio quoquam, qui in quaestione quarta Theologiam mysticam Dionysii allegat, Athanasii saeculo (ut opinor) incognitam: Et quaestione 33. citat Athanasium ipsum, & ab eo diversam sententiam profert. Videndi quoque è Jesuitis, Maldonatus, Possevinus, Delrio, Cornelius à lapide, aliique; item quæ Labbeus de Scriptoribus Ecclesiasticis in addendis ex Leone Allatio dixit, de quaestionibus sancti Iustini Martyris & Anastasii Sinaitæ, ab aliquo posterioris ævi Scriptore multarum pariter additionum fermento locupletatis.*

10. *Dicta & interpretationes Parabolarum sancti Evangelii, cum aliis viginti Quaestionibus, interprete Joanne Lampadio, debent eandem sortiri fortunam, & sunt Scriptoris Athanasio longè recentioris. Dicta & Interpretationes parabolarum sancti Evangelii à quaestione prima ad 46. Diversæ Expositiones ex veteri testamento à quaestione 47. ad 75. Dubia in selectos Psalmos à quaestione 76. ad 92. Denique à quaestione 93. ad ultimam 133. explicantur propositæ dubitationes ex Epistolis sancti Pauli. Hic solus ordo farraginem arguit, quales multæ à Græcis anonymis factæ sæculis posterioribus; unde in manuscriptis Codicibus nunc plures, nunc pauciores sunt ejusmodi quaestiones, & hæ omnes sub nominibus sanctorum Iustini, Athanasii atque Anastasii, in Manuscriptis variis Bibliothecarum principalium.*

11. *De unica Deitate Trinitatis ad Theophilum lib. 12. non sunt Athanasii, ut jam antea senserant multi; sed sunt lib. 12. de Trinitate sub nomine sancti Athanasii scripti à Vigilio Africano,*

Tapfensi postea Episcopo, in cujus operibus censentur pag. 178. à Petro Francisco Chifflet evulgatis. De quibus jam supra.

12. *Disputatio D. Athanasii cum Ario Laodicea habita, coram Probo Judice à Constantino Imperatore delegato*, legitur inter opera ejusdem Vigiliï Tapfensis pag. 118. ad quem spectat.

13. *Epistola Athanasii & Aegyptiorum Episcoporum ad Marcum Papam Romanum, cum Marci Papa Responso*; sunt notoriè spuria, ut docent Bellarminus, Antonius Possevinus in Apparatu sacro verbo *Athanasius*, ubi imposita ei opera discutit. Cardinalis Baronius tom. 3. Annalium, sub annum 336. Quonam pacto (inquit dictus Cardinalis) sub dictis Consulibus potuit Athanasius Alexandria ad Marcum Papam scripsisse, qui jam exul hoc anno agebat in Galliis? Er quænam sub Constantino grassatio Arrianorum contigit in Aegypto, cum non Marci tempore, sed multò post, quando Constantinus Georgium in locum Athanasii subrogavit, passa sit Ecclesia Alexandrina violentam Arrianorum vastationem? Sed & quonam pacto potuit decimo Kalendas Decembris scripsisse ad Athanasium, cum hoc ipso anno Nonis Octobris reperiaturs esse defunctus? Cum enim Pontificem nonnisi octo menses sedisse Hieronymus testetur in Chronico, has autem Epistolas citet Marianus Scotus, & pariter contendat, nonnisi octo mensibus sedisse Marcum Papam: quonam modo fieri potuit, eam datam esse ab ipso Marco Epistolam, si jam ante ipse ex humana vita desierat?

14. *De Passione Imaginis D. N. Jesu Christi, qualiter crucifixa est in Beryto civitate Syria*, li-

bellus spurius Latinè editus septem capitibus constans, præmissis duabus narrationibus Græcis, ex vetustissimis manuscriptis Codicibus Bibliothecæ Palatinæ, quòd illæ nec inter se conveniant, multò minùs cum Latina interpretatione veteri. Sed de toto hoc negotio, quod puerile mihi est, plura docebit te Cardinalis Bellarminus.

15. *Homilia septem* studio Luce Holstenii erutæ ex diversis Bibliothecis, & Latinè reddita, ita mihi languida, humilesque sunt, ut magno Athanasio doctis viris indignæ prorsus videantur. Has ego semel atque iterum legi, sed pueriles valde nihilque veteris succi continere adverti.

16. Extat præterea quæ creditur ab eodem sancto Athanasio elucubrata *sancta Syncretica Vita*, quam ad diem quintam Januatii, vulgarunt Latinè tantùm ex interpretatione Davidis Colvilli Scoti, R. R. P. P. Joannes Bollandus & Godefridus Henschenius Soc. Jesu Theologi. Hanc verò teste Nicephoro Callisto lib. 8. Historiæ Ecclesiasticæ cap. 40. eadem ratione scripsit, quâ vitam sancti Antonii scripserat: ut sicut in hoc viri, ita in illa haberent mulieres, quod imitari assiduè possent. Illam autem Græcè & Latinè ex manuscripto Codice Regis Christianissimi Bibliothecæ, edidit Joannes Baptista Cotelier profundæ eruditionis Theologus, & linguæ Græcæ Professor Regius, tom. 1. pag. 201. *Veterum suorum Monumentorum Ecclesiæ Græcæ*, in 4°. Parisiis anno 1677. apud Franciscum Muguet, sub signo Adorationis Regum. Habet ille sanctum Athanasium Auctorem, si credimus Codici manuscripto Vaticano 825. testibus Holstenio in Animadversis in Martyrologium Romanum, & Exemplari Bibliothecæ

Scorialensis, cujus mentio fit ab Alexandro Barvoëtio in Catalogo illius Bibliothecæ, ac ex quo manavit Latina interpretatio Davidis Colvilli, quam edidit ad 5. Januarii Joannes Bollandus, de Ecclesia optimè meritus. Quia tamen idem Holstenius eruditissimus vir, addit in alio Codice vetustissimo Bibliot. Vaticanæ Cryptaferatensi 1589. eam vitam assignari Polycarpo Ascetæ, & Codex Regiæ Bibliothecæ non præfert nomen Scriptoris, res in dubio relinquitur. Fatendum quidem est, non indignum esse opus doctrinâ & pietate sancti Athanasii, licet in Scriptore tanta sit affectatio ad comparationes in quemque operis sui paragraphum inducendas; cujus nullum extat in aliis genuinis Divi Athanasii Operibus exemplum, ut ob solam hanc infantilem affectationem Athanasio abnegem, tribuamque Polycarpo Ascetæ.

17. Denique sub nomine sancti Athanasii in Codice Regularum Lucæ Holstenii qui Parisiis in 4°. anno 1663. apud Ludovicum Billaine, appendice ad dictum Codicem fol. 2. habetur Latine tantum *Athanasii liber de Observationibus Monachorum*, & fol. 8. *eiusdem exhortatio ad Sponsam Christi*, ex vetustissimis manuscriptis Codicibus: Opuscula non indigna Magno Athanasio, colendaque ob veterem eorum Latinam versionem.

CÆSARIUS frater sancti Gregorii Nazianzeni, quem ipse defunctum oratione celebri laudavit, quæ est inter editas num. x. cujusque meminerunt Photius in Bibliotheca Cod. 210. Nicephorus Callistus lib. 12. cap. 24. & Suidas. Obiit 369. die 25. Februarii. Extant sub ejus nomine editæ anno 1626. in 4°. ab Helia Ehingero Augustanæ Bibliothecæ Præfecto *Questiones Theologicae* &

369,

Philosophica num. 78. Græcè & Latinè ex interpretatione Joannis Leunclavii, quem emendavit atque supplevit. Item in magna Bibliotheca Parisiensi veterum Patrum anni 1644. tom. xi. pag. 545. habentur *ejusdem Quæstiones Græco-latina* num. 195. in Dialogos quatuor transformata, ex Auctario anni 1624. R. P. Frontonis Ducæi Societatis Jesu, qui primus omnium Græcum textum edidit ex inanuscripto Codice nobilissimi viri Francisci Olivarii Abbatis. Sanè harum quæstionum sub nomine Cæsarii fratris sancti Gregorii Nazianzeni extant manuscripta Græca Exemplaria in multis Bibliothecis, ut in Regia Gallica, in Bavarica serenissimi Ducis num. 102. hoc titulo: *Cæsarii fratris sancti Gregorii Theologi Solutiones Quæstionum* 195. *Theologicarum*, quas illi proposuerunt Constantius, Theocharistus, Andreas, Gregorius, Dominus, Isidorus, Leontius. Item in Augustana num. 74. cum eodem titulo, quamvis pauciores inveniantur, forsitan est tantum lxxviii. quas Elias Ehingerus Augustanæ Præfectus Bibliothecæ anno 1626. in 4°. edidit; at in Catalogo Bibliothecæ Monasterii quod Insula Pathmos in mari Ægæo habet, quem refert Antonius Possevinus ad calcem Apparatus sacri pag. 42. *Interrogationes propositæ à diversis Cæsario Gregorii Theologi fratri, cum responsionibus sunt ccxxi.*

Circa has quæstiones, duo aut tria maximè vellem observari. 1. Est ex Photio, earum auctorem videri potius esse sanctum Gregorium Nazianzenum, qui hac ratione voluerit nomen fratris sui posteritati commendari. 2. Dialogos illos eandem cum similibus Eclogarum libris aleam subisse, hoc est, infarta esse ab Interpolatoribus quæ-

dam Gregorii Nysseni, Maximi Abbatis, aliorumque Patrum posterioris ævi segmenta : quod factum est, ut illorum auctor Cæsarius à quibusdam rejectus fuerit post annum 700. à Christi Natalibus, quod adnotasse juvat. 3. Manuscriptos Codices maximè varios esse in numero quæstionum & responsionum, ut constat ex prædictis, estque inditium incerti Scriptoris.

BASILIIUS re & cognomento Magnus, decursus in urbe Atheniensi studiorum spatiis, ad philosophandum solitudinem aptiorem ratus, in Ereum cum *Gregorio Nazianzeno* sese contulit, quo nemo illi conjunctior ob studiorum animorumque similitudinem, ac nec fratrum quidem suorum ullus cætor. Habuit fratres duos ob morum probitatem & doctrinam inclitos, *Gregorium* & *Petrum*, illum Nyssæ, hunc Sebaste Episcopum; aliosque duos anonymos Monasticen professos, cum sororibus quæ sæculum & ipsæ nuntio remisso abjecerunt: Caterùm sanctus Basilius Eusebio defuncto anno 370. Cæsariensis creatus Episcopus, cum annis octo & mensibus aliquot præfuisset, anno ineunte 379. Kalendis Januarii in Domino obdormivit, Martyrologio Romano, & Menologio Græcorum, ad eundem diem adscriptus. Ex veteribus plerique omnes doctrinam & eloquentiam Divi Basilii extollunt, ejusque honorificam mentionem habent, sanctus Hieronymus in Chronico & in Catalogo cap. 16. sanctus Gregorius Nazianzenus epistolâ 8. 38. & in Oratione quam de laudibus ejus habuit: & alibi. Theodoretus libro 4. Historiæ Ecclesiast. cap. 19. & præfatione in Cantica Canticorum, sancti Augustinus & Gaudentius, Photius in sua Bibliotheca Codd. 128.

141. 142. 143. 144. 191. Philostorgius in sua Historia Ecclesiastica, Suidas, & alii. Bellarminus Latinam Basilii operum editionem anni 1540. exhibuit, & Labbeus Græco-latinam Parisiensem anni 1618. duobus tomis in fol. Nos ultimam Parisiensem Græcè & Latinè 3. in fol. tomis anno 1638. apud Claudium Sonnum, viâ Jacobæâ, sub scuto Basileensi.

Tomo 1. continentur,

Hom. ix. in Hexaemeron pag. 1.

Hom. xvij. in quosdam Psalmos, pag. 107.

Hom. xxxj. de Diversis, 276.

De Baptismo lib. 2. 548.

De vera Virginitate liber 1. 609.

Adversus Eunomium Hæreticum lib. v. 695.

Tomo 2.

Commentarius in Isaiam Prophetam, pag. 1

De Spiritu sancto ad Amphilochem liber, 297.

Ascetica & Ethica, pag. 366. cum Proëmiis de vera ac pia Fide, pag. 384. & de Judicio Dei, pag. 392. post quæ ipsa capitula Ethica sequuntur, pag. 405.

De Institutionibus Monachorum sermones duo, 508.

Regulæ fusiùs disputatæ, 525.

Regulæ compendiosè expolitæ, 608.

Animadversiones adversus Canonicos, 740.

Constitutiones Monasticæ, 745.

Pœnæ incerti Auctoris in Monachos delinquentes, 804.

Tomo 3.

Epistola ad Chilonem discipulum. 1. Ad Monachum lapsum, 9. ad Virginem lapsam, 13. Epistola Canonica ad Amphilochem, 19.

Epistolæ sancti Basilii Magni, & Gregorii Theologi ccxiv. pag. 41. & seqq.

Aliæ Epistolæ sancti Basilii ccxiv. interprete Richardo Montacucio, 230. & seqq.

Conciones Morales xxiv. de Vita & Moribus Christianis, à Simeone Magistro & Logotheta ex libris sancti Basilii Magni excerptæ, pag. 445.

Sancti Basilii libellus de Grammaticæ exercitatione, 592.

Epistola consolatoria in adversis, 613.

De laudibus Eremi, 621.

Admonitio ad filium spiritualement, 624.

Notæ & variantes Lectiones, quibus varia loca emendantur, 633.

Commodius autem, meo quidem judicio, in proxima editione, sic omnia sancti Basilii Cæsariensis Archiepiscopi opera distribuerentur in tres tomos, quorum primus esset *Homiliarum*; secundus *aliorum ejusdem librorum & tractatum*; tertius *Epistolarum*, additis ad singulos tomos quæ novissimè sub nomine sancti Basilii edita sunt, opusculis, hoc ordine.

Tomus I. Homiliarum.

Hom. ix. in Hexaemeron ex interpretatione Joannis Argitopyli, & recognitione Godefridi Tilmanni Carthusiæ Parisiensis Monachi.

Eadem Hom. ix. in Hexaemeron, quæ Græcè & Latine Eustathio interprete ad Syncleticam Diaconissam leguntur in magna Bibliorheca Veterum Patrum Editionis Parisiensis anni 1644. tomo 1. pag. seu fol. 1467. ex interpretatione Vetusissima, de qua Cassiodorus.

Hom. xvii. in quosdam Psalmos, 107.

Hom. xxxi. de divetſis argumentis, 276. quibus addere potes Homilias Morales tomi ſecundi. Homiliam ſeu ſermonem de abdicatione rerum, tomo 2. pag. 370.

De Cultu ſive Exerciitatione Monafterica, pag. 382.

Aſcetica, ſeu de Inſtitutionibus Monachorum ſermones duos, pag. 508. & 515,

Denique poſt ſermones duos *de Jejunio*, p. 276. & 286. Homiliam ſeu ſermonem de eodem, quem cum altero in *Proverbiorum caput 6.* ex manuſcriptis Codd. Regio & Colbertino, edidit Joannes Baptiſta Cotelier Societatis Sorbonicæ Theologus, & linguæ Græcæ Profeſſor Regius, tom. 1, pag. 28. & ſeqq. veterum Monumentorum Eccleſiæ Græcæ, apud Franciſcum Muguet anno 1677. Pariſiis in 4°.

Tomo II. Librorum ac Tractatuum.

Adverſus Eunomium hæreticum lib. v. tom. 1. pag. 695.

De Baptiſmo libri duo, ibidem pag. 548.

De vera & illibata Virginitate Liber, pag. 609.

Commentarius in Iſaiam Prophetam, pag. 1. tomi ſecundi.

De Spiritu ſancto ad Amphilochium Liber, pag. 297.

Prologus Aſceticorum & Ethicorum, pag. 366. cum opusculis de vera ac pia Fide, pag. 384. & de judicio Dei, pag. 392. ad præmiũ Ethicorum ſpectantibus, inde ipſa Ethica, pag. 405. cum indiculo præcedente.

Regulæ fuſius diſputatæ, pag. 525.

Regulæ brevius ſeu compendioſe expoſitæ, p. 608. Haſ porro Regulas ex veteri translatione

Latina Ruffini Aquileiensis Presbyteri , cum prologo ad Urseium Abbatem , habes in Collectione Regularum Holstenii parte prima, fol. 95. & seqq.,

Constitutiones Monasticae , pag. 745.

Animadversiones in Canonicos peccantes, pag. 740. cum pœnis in Monachos delinquentes, pag. 804. incerti Authoris , quæ inscriptione carentes inter Basilii Scripta repertæ sunt, sed quas alii opinantur esse ipsius sancti Basilii.

Tomus III. Epistolarum & aliorum adjunctorum.

Epistole sub nomine sancti Basilii cccxxij. de quibus supra egimus, quibus addantur Epistola xij. mutua Basilii, Apollinaris & Libanii. quas ex variis manuscriptis Codicibus Bibliothecæ Regis Christ. edidit Joannes Bap. Cotelier, de quo jam supra, T. 2. p. 84. & seqq. veterum Monumentorum Ecclesiæ Græcæ apud Franciscum Muguet, anno 1681. Parisiis in 4°. Item Amphilochoii Basilii pag. 99. quæ xij. est Basilium respectans.

Liturgia sancti Basilii Græcè & Latine ex Interpretatione Gentiani Herveti Aurelianensis, Canonici Remensis tom. xij. pag. 382. Magnæ Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Parisiensis anni 1644. & in Auctario Græco-latino Frontonis Ducæi anni 1624. tom. 2. ex editionibus Græcâ Parisiensi Guillelmi Morellii ann. 1560. & Veneta, apud Alexandrum Bruciolum an. 1548. *ejusdem Liturgia* Latine tantum, tom. 6. *ejusdem* Bibliothecæ, pag. 1.

Alia Liturgia, ex Arabico conversa à Victorio Scialagh Accurensi Maronita, è Monte Libano, ibidem col. 75.

Anaphora ejusdem, ex Syriaca lingua traducta per Andræam Masium Bruxellensem, ibidem columnâ 13.

Precatio quâ idem sanctus Basilius solebat uti apud Deum, antequam sacra operaretur, ibidem col. 22.

Admonitio sancti Basilii ad filium spiritualement, latinè tantum, pag. 624. Habetur autem eadem Admonitio ex veteri Manuscripto latino, antiqui Interpretis Anonymi, sed ordine aliquantulum meliori, in appendice ad Codicem Regularum Lucæ Holstenii, pag. 20. Impressus Codex in 4°. Parisiis anno 1663. apud Ludovicum Billaine in Aula Palatii.

Conciones Morales xxiv. de Vita & Moribus Christianis, à Simeone Magistro & Logorheta, excerptæ ex libris sancti Basilii Magni. Hic meo quidem sensu rectus ordo operum sancti Basilii, qui meliorem inveniet, hic sanctum Doctorem honorabit.

393.

QUINTUS JULIUS HILARION scripsit Latinè *Chronicon seu libellum de Duratione mundi*, in quo libello dicit se scripsisse librum de die Paschatis, quî interiisse videretur. Libellus *de Duratione mundi* editus primùm à Petro Pithæo Trecensi, unde postea in Supplementum primæ editionis Bibliothecæ Veterum Patrum anni 1575. immissum est, quod anno 1579. impressum Parisiis; denique in secundam ejusdem editionem, quæ anno 1589. prodiit ibidem apud Michaëlem Sonnum, viâ Jacobæâ, sub Scuto Basileensi. Putatur scripsisse Cæsario & Attico Consulibus, hoc est, anno Christi 397. sed cujus nullus Antiquorum mentionem facit, quod mirum est.

EVAGRIUS sancti Hieronymi comes, tum Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus post mortem Paulini Episcopi anno 389. creatus, vixisse creditur usque ad annum 392. De eo Socrates Historiæ libro 5. cap. 15. Hist. & Cassiodorus Tripartitæ l. 9. cap. 26. sanctus Hieronymus in Catalogo cap. 125. his verbis: *Evagrius Antiochiæ Episcopus, acris ac ferventis ingenii, cum adhuc esset Presbyter, diversarum hypotheseon tractatus mihi legit, quos necdum edidit: vitam quoque Beati Antonii, de Græco Athanasii in sermonem nostrum transtulit.* Errant Sixtus Senensis, & Trithemius, dum Evagrium Episcopum Antiochenum & Evagrium Monachum sancti Macarii Ægyptii discipulum Origenistam, conflant in unum. Extat vita sancti Antonii Abbatis ab Evagrio Antiocheno Episcopo latinè reddita, in Vitis Patrum à Balthazare Moreto Typis Plantinianis anno 1628. Antuerpiæ in fol. editis, cum Notis Heriberti Rosvveidi,

393.

EVAGRIUS Ponticus sancti Macarii Ægyptii, & alterius Alexandrini dicti discipulus. Juxta Cassiodorum Historiæ Tripartitæ lib. 8. cap. 1. è civitate Iberorum quæ circa Euxinum sita est in Ponto Amasiæ vel Helenopoli, quem sanctus Hieronymus Hyperboritam appellat, Presbyteri filius erat, Lector ordinatus à sancto Basilio Cæsareæ in Cappadocia Episcopo ad Argæum, tum à sancto Gregorio Nazianzeno ad Diaconatum promotus, ejusque factus Archidiaconus. Lapsus est in Origenis Sectam ab anno 379. Dydimio docente, sed cum Constantinopoli fungeretur munere Diaconi, ibi pertentatus ab uxore cujusdam ex Præfectis & visu territatus, cogitur excedere divino impulsu. Invisit itaque Melaniam se-

395.

niorem Hierosolymis versantem, eique adhæsit; cumque in morbum incidisset, Melania induit eum habitu, ut Palladius asserit, monastico, & dimisit ad montem Nitriæ; ubi per biennium commoratus est: tum abiit in solitudinem, ibique annos quatuordecim in celliis vixit, insistens jejuniis & orationibus, longamque complevit aetatem. Scripsit plures libros, de quibus ejusque virtutibus loquuntur Socrates lib. 4. Historiæ capite 18. Cassiodorus libro 8. Historiæ Tripartitæ cap. 1. ferè per totum, Gennadius libro de Scripturibus Ecclesiasticis cap. 11. ubi asserit plerasque lucubrationes Evagrii Monachi è Græco in Latinitum esse à se conversas, quem appellat *continentissimum & eruditissimum virum*. De eodem Evagriô habet multa Hieronymus in Epistola ad Celsiphontem contra Pelagianos. Et in vitis Patrum libr. 1. cap. 27. extat vita Evagrii Pontici, qui ibidem à *Spiritualium rerum scientiâ & incredibili abstinentiâ* supra modum commendatur; quas quidem laudes Evagrium ipsum de se texuisse non est vero simile. Dicti porrò libri in editione Moretiana secundi & tertii Auctor sive Interpres, fuit Ruffinus Aquileiensis Presbyter, ut Prologomèno x. ad vitas Patrum Heribertus Rosvveidus docet.

Scripsit Evagrius *librum unum de octo Vitiis habitibus*, quem cum antiqua translatione Gennadii nostri vel Ruffini edidit Græcè & Latine Parisiis in 4°. post vitam sancti Joannis Chrysostomi, Emericus Bigot Doctus Rotomagensis, anno 1680. apud Viduam Edmundi Martini, viâ Jacobæâ, sub Sole aureo, de quo, verbo *Palladius*. Item sermonem dogmaticum de sancta Trinitate ad eos qui Monasticam vitam degunt in patria, dum essent

esset Constantinopoli cum sancto Gregorio Nazianzi Episcopo: quem Græcè & Latinè edidit pag. 358. Niliacorum opusculorum, de quibus infra, Josephus Maria Suarez, Episcopus olim Lucionensis, Romæ ex typographio Barberino anno 1673. Item sententias, quæ ad Monachos & Anachoretas pertinent, quas Gennadius interpretatus est, uti libellum ad Virgines Deo devotas, seu doctrinam aptam vitæ communis Cœnobitis, ex ejusdem interpretatione, ut ipse testatur. Hæc opera vocat Suidas in Lexico historico *Commentarium in Proverbia Salomonis*, eo maximè quòd in iis imiteretur librum Proverbiorum Salomonis, ut constat legenti utrumque, Latinè tantùm ex veteti hac interpretatione positum in appendice Regularum Holstenii, pag. 34. ex Codice manuscripto Floriacensi, de qua supra in *Antonio* & aliis veterum Regularum Auctoribus. Item *Capitula gnostica* 61. quæ forsitan *Commentarium gnosticum* vocat Socrates Historiæ Ecclesiasticæ lib. 4. cap. 18. & quæ Evagrio tribuuntur in Cod. Barberino & in Vaticano 653. quamvis in Vaticano alio 1434. anepigrapha existant, ut appictum est ad oram Codicis Barberini, unde ea exscripsit dictus Suarez, transtulitque. Hæc nos ex Josepho Suare in Indice Operum sancti Nili, absque præjudicio eorum qui plura cognoverint de Scriptis Evagrii Pontici.

595

GREGORIUS NYSSENUS Episcopus, frater fuit sancti Basilii Magni, quem perperam Eusebium Honorius Augustodunensis, & Joannes Trithemius in Catalogis appellant, quem veneranda Ecclesiæ antiquitas eximie coluit laudibusque exaruit, quem sequentibus sæculis Theologi, tam

Græci quàm Latini ad confirmanda orthodoxæ fidei dogmata testem certissimum adhibuerunt: quippe qui in iis quæ ad fidem pertinent, nulla in re à Basilio, ut inquit etiam Cardinalis Bellarminus, dissenserit. Vitam ejus, studia, res gestas præsertim pro fide Catholica, nemo quidem unus per Historiæ seriem (quemadmodum fit in aliorum vitis) pertexuit, quod sciam. At quæ sanctus Gregorius Nazianzenus in Oratione ad eum habita commemorat, tot & tanta sunt, ut instar historiæ esse queant. Theodoretus autem lib. 4. cap. 28. & in Polymorpho Dialogis 1. & 2. sanctus Hieronymus cap. 129. de Scriptoribus Ecclesiasticis, Socrates lib. 3. cap. 8. lib. 4. capite 21. & lib. 5. cap. 9. Sozomenus lib. 7. c. 10. Photius Bibliothecæ Codd. 6. & 7. Leo Sapiens Orientis Imperator Constitutione 88. ubi eum vocat dulcem & illustrem Ecclesiæ fontem, Suidas in Lexico, Nicephorus Callixtus lib. 11. cap. 29. & lib. 12. cap. 13. Honorius Augustodunensis libelli 1. cap. 129. & Martyrologium Ecclesiæ Romanæ præter recentiores; ut Raphaël Volaterranus, Joannes Trithemius & alii, honorificentissimè de ejus vita, doctrina, eloquentia, tanquam patre aliorum sanctorum Patrum loquuntur. Atque cùm idem Nazianzenus varias ad eum Epistolas scripserit, nimirum 34. 35. 36. 37. 42. 43. 95. & 142. ex his elici potest, quid de eo vel dicere, vel sentire possimus. Sanè quod is ipse Nyssenus sub Valente Imperatore actus sit in exilium, quodque hoc demortuo destinatus sit ab Antiochena Synodo ad instaurandas Orientales Ecclesias, & ab Synodo Oecumenica Constantinopolitana, sub Theodosio habita, ad visitandas Arabiæ Ecclesias:

dignus autem fuerit, ut inter præcipuos fidei Catholicæ propugnatores sanctione etiam imperii laudaretur, maxima sunt, quæ nos provocent & ad ejus Scripta legenda, & ad imitandam in fide fortitudinem. Vixit dudum in Episcopatu, obiitque die 9. Martii anni 395. vel sequentis, cujus diem mortis anniversarium Latini 9. die Martii, Græci in Menologio quarto Idus Martii cultu unanimi concelebrant. Agunt ad plenum de Scriptis ejus, variisque eorum editionibus Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Gregorius Nyssenus*; Bellarminus & Labbeus, uterque in opere suo, de *Scriptoribus Ecclesiasticis*. Omisit tamen hic ultimus perfectissimam atque ultimam omnium Divi Gregorii Nysseni Operum editionem Græco-latinam 3. in fol. tomis factam Parisiis anno 1638. apud Ægidium Morellium, quem hic representabo, aliis alibi allegatis.

Tomus I.

Hexaemeron sive Historia de opere sex dierum,
pag. 1.

De hominis Opificio, pag. 44.

In ea Scripturæ verba, *Faciamus hominem ad imaginem nostram*, Oratio I. 139.

In hominis creationem Oratio I I. 153. Porro Dionysius Abbas Romanus, cognomento Exiguus, qui circa annum 533. floruit, transtulit è Græco in Latinum, *librum sancti Gregorii Nysseni de Opificio hominis*. quem dicavit Eugippio Abbati, quæ versio primum typis vulgata est Basileæ anno 1562. tum Coloniae anno 1573. sed utrobique absque epistola translatoris Eugippio Presbytero inscripta, immò etiam absque versione præfationis Gregorii Nysseni, quas exhibet Joannes Mabil-

Jon tom. 2. Analectorum suorum, pag. 1. ex manuscripto Codice Abbatia Corbeienfis. Hæc autem antiqua Dionysii Abbatis translatio convenit optimè primæ editioni futuræ Operum sancti Gregorii Nysseni, facta nimirum à docto viro atque antiquo.

De vita Mosis, sive de vita perfecta liber, 167.

Tractatus prior in Psalmorum inscriptiones, 177.

Tractatus posterior, qui est de inscriptionibus Psalmorum, 291.

In sextum Psalmum de Octava, 367.

In Ecclesiastem Conciones octo, 373.

In Cantica Canticorum explanatio perfecta, 468.

De Oratione Dominica Homil. quinque, 712.

De vita Beata comparanda, sive de Beatitudinibus Orationes octo, 762.

Est autem advertendum Petrum Possinum Soc. Jesu Tholosanum, Theologum doctissimum, de sanctis Patribus evulgatis optimè meritum, in prologo ad *Thesaurum Asceticum*, quem in 4°. evulgavit Tholosæ hoc anno 1684. apud Guillelmum Bosch, afferere haberi apud se proximum editioni integrum Commentarium D. Gregorii in Ecclesiastem, quem tantùm mutilum & imperfectum hæc editio nobis exhibet, illumque transcriptum ex manuscripto Codice Romano.

Tomus II.

In illud Apostoli 1. Corinth. 15. *Quando sibi subjecerit omnia, tunc etiam ipse Filius subjiçietur ei, qui ipsi subjecit omnia.* 6.

Ex quæstionibus de eo, quid sit ad imaginem

DESCRIPTORIBUS ECCLES. 53

& similitudinem Dei, 22.

Epistola de Ventriloqua seu Pyronyssa, 35.

Oratio in suam Ordinationem, 40.

Contra Apollinarem, 47.

Contra Fatum, 62.

Tractatus adversus Græcos ex communibus
Notionibus, 82.

De Anima, 90.

Epistola Canonica ad sanctum Letoium Metile-
nes Episcopum, 114.

Oratio in eos qui differunt Baptisma, 124.

De fugienda fornicatione in dictum Apostoli 1.
Corinth. 6. *Omne peccatum quodcumque fecerit
homo, &c.* 129.

In Mulierem Peccatricem, vel in eos qui du-
rius & acerbius alios judicant atque condemnant,
quique conversione indigent & pœnitentiâ, 132.
Hæc Homilia non spectat ad sanctum Gregorium
Nyssenum, sed ad Asterium Amaſeæ Episcopum,
cujus excerpta dat Photius in sua Bibliotheca Co-
dice 271. unde Auctori restituenda est.

De Pauperibus amandis & benignitate comple-
ctendis, 138.

Contra Usurarios, 144.

De Trinitate adversus Judæos, ex veteri Testa-
mento selecta testimonia, cum explicatione, Lau-
rentio Sifano interprete, 153.

Oratio de pœnitentia, 165.

Vita sanctæ Macrinæ Virginis, sororis sancti
Gregorii Nysseni, 177.

Oratio tertia in quadraginta Martyres, 205.

Oratio adversus eos qui differunt Baptismum,
225.

Oratio de Pauperibus & beneficentiâ, 235.

Oratio in principium jejuniorum, 247. quæ etiam non est sancti Gregorii Nysseni, sed Asterii Amaseæ Episcopi, cujus excerpta referat Photius in Bibliotheca Cod. 271. unde reddenda est Asterio vero illius parenti.

Oratio contra Fornicarios, 260.

Contra Eunomium Orationes seu libri duodecim, 265. usque ad finem tomi.

Tomus III.

De sancta Trinitate, & quod Spiritus sanctus sit Deus, 6.

Tres Deos dici non oportere, 15.

De differentia substantiæ & hypostaseos 28.

De Fide ad Simplicium Tribunum, 38.

Catechetica magna Oratio, 43.

De Virginitate vera & incorrupta, 111.

Contra Manichæos Syllogismi decem, 180.

De Anima & Resurrectione Dialogus, 181.

Adversus Apollinarem ad Theophylum, 213.

Quid nomen vel professio Christiani sibi velit 267.

De perfectione Christiani ad Olympium, 275.

De proposito secundum Deum, 298.

In eos qui ægrè ferunt reprehensiones, 311.

De Infantibus qui præmaturè abripiuntur,

317.

In diem Natalem Domini nostri Jesu Christi,

339.

De sancto Stephano Protomartyre, 354. Homilia quæ non est sancti Gregorii Nysseni, sed Asterii Amaseæ in Ponto Episcopi, cujus excerpta dat Photius in Bibliotheca, cod. 271.

De sancto Christi Baptismate, 366.

DESCRIPTORIBUS ECCLES. 55

- De sancto Paschæ Festo & Resurrectione,
382.
De sancta Resurrectione Domini Oratio II.
400.
De sancto Pascha & Resurrectione Oratio III.
416.
De sancto Paschæ Festo Oratio IV. 435.
De sancta Domini Resurrectione Oratio V.
437.
De Ascensione Domini, 441.
De Occursu Domini & Simone, 444.
De Deitate Filii & Spiritûs sancti, & de Abra-
ham, 464.
In laudem Basilii Magni fratris sui Oratio,
479.
In laudem sanctorum quadraginta Martyrum
Oratio, 499.
In laudem eorundem Sanctorum Oratio secun-
da, 504.
In funere Pulcheriæ Oratio consolatoria, 514.
De Placilla Oratio funebris, 527.
De Vita sancti Gregorii Thaumaturgi, 534.
De laudibus sancti viri ac Martyris Theodori;
570.
De Magno Meletio Oratio funebris, 580.
Vita atque Encomium sancti Patris Ephraim;
595.
Oratio quâ docet non esse dolendum ob eorum
obitum, qui in fide dormierunt, 617.
Epistola ad Flavianum, 645.
Oratio de iis qui adeunt Jerosolymam, 652.
Epistola ad Eustachiam, Ambrosiam & Basi-
lissam, 655.
Possent autem commodius omnia sancti Gre-

gorii Nysseni Opera distribui in duos tomos, quorum primus esset Tractatum majorum & Commentariorum, secundus verò Orationum quas habet multas & Epistolarum, aliorumque minorum Operum.

325.

MARCUS Eremita, qui & Exercitator dictus est, sub Imperatore Theodosio seniore vixit, ex Palladio in Historia Lausiaca, qui cum jam Centenarium invisit. Sozomenus autem & Nicephorus Callixtus de eo ejusque Scriptis honorandam mentionem faciunt. Sozomenus lib. 6. Historiæ Ecclesiasticæ cap. 29. *Marcum* (inquit) *ferunt etiam in ætate juvenili admodum fuisse placidum, prudentem, & sanctarum Scripturarum memorem; denique usque adeò Deo carum, ut Macarius affirmaverit. quòd cum Presbyter Cellithorum esset, abs se nunquam acceperit, quæ Sacerdotes initiatis ad mensam sacram dare decet: sed Angelus ei dedisset, cujus se manum ad juncturam usque tantum vidisse dixit.* Nicephorus verò, ipse quoque (inquit) *Marcus in Monastica vita priùs versatus, multa post se reliquit Scripta. Eorum qui ad nos pervenerunt, libri octo sunt, universalium affectionum numerum æquantes; & alii triginta & duo, in quibus vias totius Asceticae vitæ omnes persequitur: ad quæ loca secedendum, & quomodo ad voluntatem Dei gressus dirigendi sint: quomodo etiam homo Damonum tentationes superet, mentemque repurget, atque ad veterem dignitatem progrediatur, ut cum Deo cœlesti institutum sectatus, vivat.* Eorundem Operum mentionem habet Photius in sua Bibliotheca Cod. 200. quorum plurima Latine reddita ex MS. Cod. Bibliothecæ Regiæ, qui ibidem extat, à Joanne Pico Parisiensi Classium Inquisitoriarum Præsidente, de

cujus versionis censura vide Bellarminum & Joannem Mariam Brasichellanum, qui in Romano Indice anni 1607. tom. 1. pag. 173. & seqq. observat hæc opera cautè esse legenda, & non pauca arguit in isto Auctore, quisquis tandem ille fuerit. Posset facilè conferri Latina translatio cum manuscriptis Codicibus Bibliothecæ Regiæ, & edicū textu Græco, cujus adhuc manuscripta exemplaria in aliis Bibliothecis, ut in manuscriptis Codicibus Bessarionis Cardinalis, quos habet Respublica Veneta; & in Bibliotheca serenissimi Bavarix Ducis num. 88. ubi *Marci Monachi Sermones decem*, cum Dorothei Abbatis Sermonibus seu Institutionibus, cum Isaia Abbatis Presbyteri & Anachoretæ Sermonibus xxviii. cum capitibus centum de perfectione Diadoci Photices in veteri Epiro Episcopi. Marcus porro noster est distinguendus ab alio, qui floruit tempore Leonis Philosophi Imperatoris, hoc est, circa annum 900. qui Imperatorem illum saucium curavit, eique decem adhuc vitæ annos prædixit, ut Joannes Cusropalata, Cedrenus, Zonaras, aliique Græci Scriptores narrant.

TICONIUS natione Afer, quem sanctus Augustinus Donatistam fuisse affirmat, scripsit multa, de quibus Gennadius lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 18. & post eum Honorius Augustodunensis lib. 2. cap. 18. Habemus ejus opusculum *De septem Regulis ad investigandam & inveniendam intelligentiam Scripturarum*, in Bibliotheca veterum Patrum, Parisiensis primæ editionis anni 1575. de qua jam sæpius, & in sequentibus omnibus. Agunt de Ticonio sanctus Augustinus lib. 3. De doctrina Christiana cap. 30. & lib. 2. Re-

tract. cap. 18. Cassiodorus præfatione in Psalmos & lib. divinarum Institutionum cap. 9. & Isidorus lib. 1. de summo Bono, itemque Molanus in manuscripta Bibliotheca sacra. Hujus septem Regularum librum ad MSS. Codices collatum Andreas Schottus Antuerplensis, Soc. Jesu, tom. v. Bibliothecæ Patrum anno 1618. publicavit. Floruit Ticonius, Theodosio & filio ejus regnantibus.

396.

PHILO Carpathi Insulæ, quæ Asiatico tractui adjacet, Episcopus circa annum 396. floruit, de quo sufficienter agunt Pellarminus & Labbeus, occasione cujusdam Commentarii falsò ei adscripti. Huic igitur *Commentarium in Cantica Canticorum* ad Eustratium Presbyterum & Eusebium Diaconum Stephanus Salvatus Pisciensis Interpres attribuit, sed perperam. Verus enim Philonis hujus Commentarius, cum illa interpretatione veteri, cujus meminit Cassiodorus libro de divinis Institutionibus cap. 5. habetur MS. in Bibliotheca clarissimi viri Domini Emerici Bigotii Rotomagensis quem dare optat in lucem publicam.

400.

401.

ASTERIUS claræ Amasenorum Metropolis Episcopus, vir sanctitate, doctrinâ & eloquentiâ conspicuus, floruit ad finem quarti sæculi, sancto Chrysostomo æqualis. Prædecessorem habuit Eulalium, cujus mentio apud Sozomenum libro 7. Historiæ Ecclesiasticæ cap. 2. successorem verò Palladium unum è Patribus Ephesinæ Synodi. Scripsit multa, nota etiam antiquis, Concilio Generali septimo, Adriano Papæ, Nicephoro Constantinopolitano, Photio, auctoribus Catenarum & aliis. Non pauca edita fuerunt, tum separatim, tum in Bibliothecis sanctorum Patrum, tum alieno nomine alibi. Consule inter recentiores præfer-

rim Antonium Possevinum in Apparatu sacro, Bellarminum & Labbeum de Scriptoribus Ecclesiasticis, utrumque in *Asterio*; hunc in *Gregorio* quoque *Nysseno*, cujus Homiliæ seu Orationes quinque ex Interpretatione Philippi Rubenii J. C. Antuerpiensis Græcè & Latinè editæ tum seorsim in 4. Antuerpiæ anno 1608. tum tom. 2. Auctarii ad Bibliothecam veterum Patrum anni 1624. Collectore Frontone le Duc Soc. Jesu, & tom. 13. pag. 591, magnæ ejusdem Bibliothecæ Parisiensis anni 1644. Item Orationes septem aliæ, in Auctario Græco-latino ad postremam Bibliothecæ veterum Patrum editionem Parisiensem, edito duobus tomis in fol. anno 1648. curâ & studio Francisci Combesii Burdegalensis Ordinis Fratrum Prædicatorum, & in Auctario altero ejusdem Auctoris Combesii, edito in fol. anno 1672. Parisiis, pag. 538.

Addo autem aliquas haberi Homilias ad Asterium pertinentes inter opera sancti Gregorii Nysseni, de quo supra: nempe tomo 2. pag. 132. in *Mulierem peccatricem, vel in alios qui durius & acerbius alios judicant atque condemnant, quique conversione indigent & pœnitentiâ*: hunc enim tanquam Asterii refert atque delibat Photius in sua Bibliotheca, Cod. 271. in principium jejuniorum. Ibidem pag. 247. quam etiam velut ejusdem Asterii refert ac delibat Photius loco citato. Denique in *sanctum Protomartyrem Stephanum*. Ibidem tom. 3. pag. 354. de qua pariter Photius citatus. Item *Homilia in Psalmum quintum*, sub nomine Asterii legitur in Codice manuscripto Bibliothecæ Regiæ, num. 2402. quæ etiam extat Græcè impressa apud Chrysostomum Henrici Savillii tom. 7-

num. 65. pag. 431. Denique ex eodem manuscripto Regio, Joannes Baptista Cotelier profundæ eruditionis Theologus & Regius linguæ Græcæ Parisiis Professor, edidit *septem Orationes sive Homilias sancti Asterii in Psalmos v. v. & vii.* tom. 2. pag. 1. & seqq. *Veterum Monumentorum Ecclesiæ Græcæ.* quæ in 4°. duobus tomis edita Parisiis anno 1681. apud Franciscum Muguet. Plura autem habet de his Homiliis in suis Notis pag. 516. ubi eas asserit & rectè probat esse Asterii, tam ex auctoritate Ms. Cod. quam Catenarum veterum eas sub nomine Asterii allegantium.

Vixit Asterius Amaseæ in Ponto Episcopus anno circiter 400. à Christi Domini Natalibus, ut colligitur ex Orationibus de Calendis & adversus avaritiam, ubi meminit eorum quos Julianus Apostata Imperator ad fidem negandam induxerat: *etiamnum recentia & nostra ætatis, cum enim Imperator ille &c.* Citatur in Nicæna II. Synodo Actionibus 4. & 6. ab Hadriano I. Papa libro de Imaginibus, à S. Nicephoro Constantinopoliano, in 1. & 2. Antirrheticis, à Photio Cod. 271. Myriobibli, aliisque. Diversus porro fuit tum ab Asterio Arrianæ factionis Philosopho, quem constat ex sancto Hieronymo cap. 94. libri de Script. Ecclesiasticis sub Constantio Imperatore, scripisse in Psalmos, Evangelia & Epistolam ad Romanos; quique notus Socrati, Sozomeno cæterisque Historiæ sacre Scriptoribus, imò & sancto Athanasio in libro de Synodis. Item alius ab Asterio Petræ in Arabia Episcopo, qui unà cum Acacio legatione functus est ad sanctum Julianum cognomento Sabam, teste Theodoro in Philoteo seu Religiosa Historia cap. 2. & ex Arriano factus

Catholicus, sanctorumque Athanasii atque Eusebii Vercellensis æqualis, in Africam à Constantio Imperatore relegatus, ibidem occubuit; cujus in Martyrologio Romano memoria ad diem x. Junii.

MARCUS Gazæ in Palestina Diaconus, vixit sub annum quadringentesimum-tertium, & fidelissimè scripsit *Acta sancti Porphyrii Gazensis Episcopi & Martyris*, relati in fastos Romanos ad diem 26. Februarii. Acta illa græcè apud Metaphrastem, latinè apud Laurentium Suriū extant. 403

PAULINUS sancti Ambrosii olim Diaconus, de quo sic Isidorus libro *De Viris illustribus* cap. 410
 4. *Paulinus Presbyter explicuit in benedictionibus Patriarcharum triplici intelligentia genere libellum satis succincta brevitare compositum. Idem etiam petente Augustino conscripsit Ambrosii vitam, signis florentem atque doctrinis, & meritis Apostolorum non imparem. Si quidem & Constantius Episcopus Germani vitam contexuit, obitumque Paulini Uranius edidit. Hæc sanctus Isidorus. Opusculum De Benedictionibus Patriarcharum est illud ipsum quod habetur sub nomine & inter opera Rufini Presbyteri. sed illud Paulini hujus non est, neque alterius Paulini Nolani Episcopi, imò Rufinum habet Aquileiensem auctorem, inter cujus opera est impressum. Deceptus itaque est Isidorus, ex eo quod dictum Rufini opus instante Paulino Nolano compositum atque eidem transmissum, Paulini esse crediderit. Vita autem sancti Ambrosii à Paulino ejus olim Diacono scripta solet præmitti omnibus editionibus Ambrosianorum operum. Idem Paulinus obtulit libellum Zozimo Papa in gratiarum actionem, ob Pelagium & Celestium condemnatos, quem habet ultima Collec-*

tio Conciliorum Parisiensis anni 1671. tom. 2. pag. 1578. Claruit anno 400. ad 420. & ultra ; distinguendus cautè à duobus aliis Paulinis eodem tempore adhuc viventibus. Horum unus Paulinus Biterrensis, in Gallia Episcopus ; de quo Aubertus Miræus in Auctario suo de Scriptori- bus Ecclesiasticis cap. 63. qui sub annum 410. vi- xit , sub cuius nomine apud Cardinalem Baro- nium in Annalibus Ecclesiasticis ad annum 418. extat *Epistola* enarrans signa terrifica Biterris effe- cta. Rosveidus in notis ad Paulinum Nolanum , dubitat an huic Paulino Biterrensi non sit attri- buenda elegans *Homilia in sanctum Genesium Mar- tyrem Arelatensem*, quam Surius ad diem 25. Augusti edidit, & quæ inter Paulini Nolani ope- ra legitur. Alter Paulinus Ausonii ex filio, vel (ut alii volunt) ex Fratre Hesperio Nepos , hoc etiam tempore extitit , qui ad annum usque vitæ suæ 83. pervenit ; cuius *Eucharisticum Carmen* de vita sua legitur post Poëmata sancti Paulini No- lani, in Bibliotheca veterum Patrum editionis Parisiensis annorum 1575. & 1589. quas consule.

420. MARCELLUS Memorialis scripsit Severiano & Juliano *Acta Collationis Cartaginensis lib. 3.* quæ circa annum 411. habita fuit. Hanc è Ms. Cod. erutam primus edidit Papirius Massonus Gallus , quam correxit Petrus Pithæus Trecensis, habet- que Collectio novissima Conciliorum Parisina anni 1671. tom. 2. pag. 1337. floruisse creditur circa annum 420.

420. SEVERUS SULPITIUS de cuius laudibus & Scriptis, Bellarminus & Labbeus in opere suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Possevinus in *Apparatu sacro*. Hujus Operibus sæpiùs impressis cum 40.

ris etiam & Commentariis, addo duas insignes Epistolas ad sororem suam quas primus evulgavit Stephanus Baluzius tom. 1. Miscellaneorum suorum pag. 329. Itémque alias quinque in Spicilegio Lucæ Dacherii evulgatas ex Ms. Cod. tom. 5. pag. 532. magnum veteris ac venerandi Scriptoris Supplementum.

PELAGIUS natione Scotus, è Britannia oriundus, ex Orosio in Apolog. & sancto Augustino Epist. 106. ad Paulinum, ubi eum Britonem cognominatum esse ait, ut à Pelagio Tarenti distingueretur. Idem constat ex sancto Prospero, initio Carminis De ingratis, ubi eum Britannum Columbrum vocat: qui à sancto Hieronymo præfatione lib. 1. in Jeremiam Scotus dicitur, & *Scotorum pultribus pręgravatus*: eo quod ob gentis utriusque viciniam, Britanni etiam Scoti dicerentur. Professione Monachus fuit, ex sancto Augustino lib. De gestis Pelagii cap. 25. & lib. De Hæresibus cap. 88. non ex eorum genere Monachorum qui Cœnobicam in Monasterio vel Eremiticam in desertis locis; sed qui Religiosam in suis ædibus vitam agebant, & sæculi contemptum modestiore corporis habitu, moribusque profitebantur. Unde sanctus Augustinus ipsum *veluti Monachum* appellat. Nunquam sacris Ordinibus initiatus est, unde ipsum Zozimus Pontifex *virum Laicum* vocat Epistola ad Aurelium, & sanctus Augustinus lib. de gestis Pelagii cap. citato Presbyterum vel Clericum fuisse negat. Neutiquam confundendus, (ut Baronius Vossius & Vsserius fecerunt) cum alio ejusdem nominis Monacho, cujus defectionem à fide luget, morésque praves arguit sanctus Chrysostomus Epist. 4. ad Olympiadem. Ut enim ob-

servat doctissimus Petavius lib. De Pelagianorum & Semipelagianorum Dogmatum Historiâ, hæc Epistola scripta est à S. Chrysostomo exule circa annum Christi 403. quo tempore etsi concepta esset à Pelagio hæresis, nondum tamen palam innotuerat, maximè apud Orientem. Imo tunc Pelagius magnum sanctimonix nomen sustinebat, ut testatur sanctus Augustinus eum vocans sanctum lib. De peccatorum meritis & remissione cap. 1. quod opus contra ipsius doctrinam edidit anno 413 post damnatum scilicet in Concilio Carthaginiensi Cælestium, anno 412. Credibile est eum postea in Palestina Monachum habitu factum, ubi cum esset, adversus gratiam Christi pestilentissimum Dogma cum Discipulo suo Celestio concepit animo. Celestius qui prior in Africa palam hæresim publicavit, anno 412. Carthagine damnatus fuit. Pelagius stilo primum à sancto Hieronymo, post ab Augustino perstrictus fuit, demum ab Innocentio I. Papa anno 417. mense Januario, unâ cum Celestio Ecclesiastica Communionem privatus est. Eisdem anno 418. Zozimus Innocentii in Pontificatu successor, damnavit, & suo Edicto Honorius Imperator perculsit. Africani porrò Episcopi accepto Zozimi Decreto (in plenaria Synodo ut scribit Prosper) Episcoporum ccxiiij. Carthagine Congregatâ contra Pelagianam hæresim canones octo condiderunt, qui Milevitana in Numidia Synodo per errorem attribuuntur. Hæc Compendio dicta sint, qui plura voluerit, legat Dionysium Petavium in libro De Historia Pelagianorum & Semipelagianorum ex Theologicis Dogmatibus, Parisiis in fol. tomis 5. anno 1644. apud Sebastianum Cramoisy, Vossium in historia Pelagiana Amstelodami

Iodami in 4. anno 1655. Usserium Archiepiscopum Armachanum, Henricum de Nøris Ordinis Eremitarum sancti Augustini, qui amplis doctis-que voluminibus de ea re scripserunt. Plurima etiam de Pelagii & Celestii doctrina, moribus, condemnatione, discipulis & impugnatoribus, Natalis Alexander Dominicanus in *selectis Historia Ecclesiastica Capitis*, tom 1. sæculi quinti articulis decem capitibus 3. à pag. 57. ad 271. quem consulas.

Scripsit Pelagius *Commentarium in Epistolas sancti Pauli*, quem habes tomo 8. operum Divi Hieronymi impressum, & quem nonnulli sancto Doctore perperam adscripserant. Constat autem esse Pelagii tam ex Augustino qui eum Pelagio attribuit variis locis, quam ex Commonitorio Marii Mercatoris auctoris contemporanei, quod legitur tom. 2. Conciliorum pag. 1512. Item *Epistolam* dedit *ad Demetriadem* Virginem tom. 9. eorundem operum D. Hieronimi, ac post Epistolas D. Augustini, sæpius impressam: denique *Libellum sue fidei*, ad Innocentium Romanum Pontificem tom. 2. eorundem Conciliorum pag. 1563. Hæc de Pelagii Scriptis, qui defunctus circa annum 418.

PALLADIUS natione Galata, Helenopoleos in Cappadocia Episcopus, Evagrii Pontici Discipulus, & Ruffini Aquileiensis Presbyteri æqualis atque amicus fuit, propensior in Origenis ac Pelagianorum errores, obiit sæculo Christi quinto post annum 410. aut etiam 418. Mentio illius apud S. Epiphanium Epist. ad Joannem Episcopum Hierosolymitanum, quæ est 60. inter Hieronymi Epistolas, apud sanctum Hieronymum in

proëmio libri ad Ctesiphontem adversus Pelagianos, Gelasium I. Papam præfatione in librum adversus Pelagianos, Socratem lib. 4. historiæ Ecclesiasticæ cap. 18. Cassiodorum Historiæ tripartitæ lib. 8 cap. 1 Joannem Damascenum seu quemvis alium Auctorem libri, de his qui in fide dormierunt; Nicephorum libro ij cap. 44. Possellinum, Vossium &c.

Hic anno ætatis 53. Episcopatûs 20. vitæ solitariæ 33. post lustratam & pedibus obitam Eremum, scripsit græcè *Historiam Lausiacam* (dicta autem est *Lausiaca*, quia ad Lausum vitum illustrem & sacro Cubiculo Præfectum scripta fuit) quam habes latinè ex veteri interpretatione editam cum notis Heriberti Rossvveidi in Vitis Patrum Antuerpiæ in fol. annis 1615. & 1628. Item græcè cum Notis Joannis Meursii anno 1619. Lugduni Batavorum in 4. denique græcè & latinè cum notis Frontonis LeDuc in Supplemento græco-latino Bibliothecæ veterum Parrum editionis Parisiensis 1624. pag. 893. Sed quia multa in græco textu desunt ex defectu MSS. Codd. in illa Meursii ac Ducæi editione græca; Joannes Baptista Cocher in *suis veteribus Monumentis Ecclesiæ Græcæ* anno 1681. Parisiis in 4. editis apud Franciscum Muguet tom. 2. pag. 341. addidit supplementum ejusdem textûs græci Historiæ Lausiacæ, collatum ad Ms. Cod. græcum 2466. Bibliothecæ Regiæ: & ad 3. MSS. Codd. Bibliothecæ Colbertinæ, unde integer prodire potest. Item scripsit tractatum *De gentibus India & Braëmanibus* græco-latine ex Ms. Cod. Anglico per Eduardum Bissæum Londini 1665. in 4. Item *vitam sancti Joannis Chrysostomi* quam habes latinè tantum inter ejus opera

græco-latina in fine 2. voluminis, scriptam per modum Dialogi inter Episcopum & Theodorum, unde quidam illam Theodoto adscripserant. Sed eandem græcè & latinè ex Ms. Cod. Bibliothecæ Florentinæ, quo olim usus fuerat Ambrosius Camaldulensis in interpretatione sua, edidit Emericus Bigorius Doctissimus Rotomagensis in 4. anno 1680. Parisiis apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobarâ sub Sole Aureo. Omisit præfationem huic operi à Palladio præfixam Emericus Bigot ob rationes quas Critici idoneas non censent, ideoque malæ fidei apud multos accusatur, quod ingenuo homine litteratoque est indignum. Opus autem Palladii inscriptum *Historia Lauisiaca* olim Romæ Ms. in Bibliotheca Sfortiana in classe Historicorum num. 93. tractatus *De gentibus India & Bragmanibus* Ibidem in classe Theologorum num. 106. *Vita sancti Joannis Chrysostomi* Ms. in bibliotheca Imperatoria Vindobonensi.

POLYCRONIUS Apameæ Episcopus, Theodori Mopsuestiæ Episcopi frater, Diodori Tarsensis Episcopi auditor, scripsit teste Sixto Senensi in Bibliotheca sancta *Commentaria in Job & Ezechielem*, ex quibus multa Theodoretus Cyrensis desumpsit. Vixit sub annum 420. de quo Baronius in Gestis anni 433. Habetur sub nomine Diaconi Polychronii *Commentarius in Ecclesiastem & in Cantica Canticorum* in Bibliotheca Bavatica num. 49 & 50. Itémque *Commentarii in Cantica* MSS. in Bibliotheca Galliarum Regia. Viderint curiosi Antiquitatum, an habeant sæculum & mores Polychronii Apameæ Episcopi.

SEVERUS minoris insulæ Balcaris Episcopus, Asclepiodoro & Mariniano Consulibus, hoc est an-

no Christi 423. Circularem ad omnes Ecclesias Epistolam misit *de Judeorum in ea Insula conversione* deque *miraculis ibidem factis ad Reliquias S. Stephani*, quas Paulus Orosius, quia in Hispaniam à Gothis obsessam transire non poterat, illic reliquerat. Ex Vaticana eam bibliotheca Baronius in Gestis anni 418. inter Annales edidit.

PHILOSTORGIIUS Arrianus scripsit Historiam Ecclesiasticam lib. 12. incipientibus per duodecim litteras sui nominis usque ad annum 425. in quibus maximè favet Arrianis, multisque in casibus S. Athanasium culpat. Incæpit Historiam Ecclesiasticam ab Arrii in hæresim studio, & desinit in Gestis anni, quo post mortem Honorii, Theodosius junior Valentinianum Juniores patrualem suum imperii consortem fecit, ut Photius in Bibliotheca Cod. 40. tradit, ubi plura de eo scriptisque narrantur. Nicephorus Callixtus initio operis sui *Deo inuisum* vocat, nempe ob hæresim, eundemque ut ineptum Eunomii laudatorem lib. 12. cap. 29. taxat. Suidas ex Philostorgio non pauca recitat variis in locis. Hoc opus eruit ex Ms. Cod. Genevensi Jacobus Godefroy doctissimus Jurisconsultus impressum in 4. Genevæ anno 1652. sed & illud procuravit imprimi iterum anno 1673. Henricus Valesius Reginus Historicus, cum Historiis Theodoriti & Evagrii Scholastici in fol. Parisiis apud Petrum le Petit viâ Jacobæ sub signo Crucis Auræ.

EVODIUS Uzalensis in Africa Episcopus, ad quem frequentes sancti Augusti Epistolæ extant, unus fuit ex quinque illis Africæ Episcopis, quorum litteras ad Innocentium I. Papam habemus. Hic

scripto confirmavit miracula facta ad Reliquia^s sancti Stephani, quas ex Palestina primus in Occidentem Orosius adtulerat. Ita de eo Augustinus lib. 22. de Civitate Dei cap. 8 & de miraculis quæ fiebant apud *Ualim*. Ita etiam scribit Sermone de Diversis xxxiii. *apud Ualim: Ubi est frater meus Episcopus Evodius. quanta ibi miracula fiunt, querite & invenietis.* Recitat ibidem de matre rogante Protomartyrem pro filio absque Baptismo defuncto, & gratiam Baptismi suscipiendam recusitante. leguntur *D. Augustini ad Evodium Epistola* 99. 100. 101. & 102. totidemque *Evodii ad Augustinum Epistola* inter *Augustinianæ* posita 98. 246. 247. 259. Estque unus ex illis quinque Episcopis, quorum apud Augustinum extat *Epistola* 95 *ad Innocentium Papam*. Scripsit etiam *Librum de fide seu de unitate Trinitatis contra Manicheos*, quem habes tom. 6. operum Divi Augustini, ut evincit Jacobus Sirmondus lib. de Historia Prædestinatiana cap. 1. ex fide trium MSS. Codd. & præcipuè Corbeiensis Abbatia. De Evodio Sigebertus Gemblacensis libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 15. Aubertus Miræus in Auctario cap. 73. Possevinus in Apparatu sacro cum aliis. Floruit circa annum 420. & c. ult.

LEPORIUS vitam primùm professus Monasticam in Galliis, deinde in Africa promotus ad Sacerdotium, Pelagianorum erroribus imbutus est, ac Nestorianam etiam hæresim prædocuit. A Cassiano admonitus cum adhuc in Galliis versaretur, ab sancto Augustino in Africa ad fidem Catholicam conversus, *libellum suæ emendationis seu fidei professionem* edidit; quam Aurelius Carthaginensis, sanctus Augustinus, Florentius & Secundus Afri-

cani Episcopi probaverunt, & cum litteris de ejusdem Leporii conversione ad Proculum Massiliensem & Cilinium Aquisensem in Galliis Episcopos miserunt. Quo præcisè anno, incertum, quamvis circa 425. hoc contingere potuerit juxta Labbeum in Chronologia Ecclesiasticorum Scriptorum. Circa 420. juxta Aubertum Miræum in Scholio ad caput 59. Gennadii Massiliensis Descriptores Ecclesiasticis. Hunc libellum integrum Jacobus Sirmondus cum Victorii Africi, Isaaci & Capreoli Cartaginensis Episcopi & alterius Opusculis Dogmaticis, Parisiis anno 1630. primus in lucem edidit apud Sebastianum Cramoisy viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Immissus postea in Collectionem Conciliorum Editionis ultimæ Parisiensis anno 1671. tomo 2. pag. 1678. post primam Sirmondi Editionem. Ubi & quam ob causam scriptus sit præter Gennadium citatum cap. 59. de Scriptores, commemorant Cassianus libro de Incarnatione Christi cap. 4. Facundus Hermianensis lib. 1. cap. 4. quorum testimonia ex parte cum testimonio Joannis Papæ 11. Epistola 3. ad Avienum & Cæteros Senatores, ad libelli finem adtexta sunt. Sed hunc illi variis nominibus designant; Joannes Papa *Epistolam* vocat, Cassianus *flexiles confessionis & plañtûs litteras*, Gennadius *libellum emendationis*, Facundus *libellum satisfactio- nis*. Ad calcem Sirmondus adjecit sancti Augustini (ab hoc enim dictatum stilus indicat) Collegariumque Africæ Præsulum Epistolam, quam unâ cum Leporii libello, ut facti fidem facerent, miserant ad Episcopos Galliæ. Hujus etiam meminit Vigilius Tapsensis lib. 2. de Trinitate, & ante hos omnes sanctus Leo Papa in Collectione

testimoniorum SS. Patrum pro asserenda veritate
duarum naturarum in Christo, subnexa ipsius
Epistolæ ad Leonem Imperatorem. Laudat sanctus
Leo verba istius Leporianæ Confessionis, sed sub
nomine sancti Augustini, cui etiam attribuitur in
illo testimoniorum delectu, quem habet Actio 2^a.
Concilii Calcedonenfis. Quare hunc libellum à
sancto Augustino conscripsum asserit & probare
contendit vir eruditus Paschasius Quesnel Pres-
byter Congregationis Oratorii, in notis ad Epi-
istolam 134. sancti Leonis Papæ.

ISAAC claruit circa annum 430. de quo sic 430.
Gennadius cap. 26. Isaac scripsit de sancta Tri-
nitate & de Incarnatione Domini librum obs-
curissimæ Disputationis & involuti sermonis,
confirmans ita in una Deitate tres esse Personas,
ut tamen sit in singulis proprium aliquid, quod
non habeat alia. Patrem scilicet hoc habere pro-
prium quod ipse sine origine origo sit aliorum:
filium hoc habere proprium, quod genitus Geni-
tore non sit posterior: Spiritum Sanctum hoc ha-
bere proprium, quod nec factus sit, nec genitus,
& tamen sit ex altero. De Incarnatione verò ita
scribit, ut manentibus in eo duabus naturis, una
credatur filii Dei Persona. Isaaci ex Judæo ad
Christum Conversi Librum fidei *de sancta Tri-
nitate & de Incarnatione Domini tractantem*,
Jacobus Sirmondus Soc. Jesu Theologus cum Le-
porii Presbyteri, Capreoli Episcopi Carthagenen-
sis & Victorini Afri Libellis, primus anno 1630.
Parisiis edidit.

URSINUS Monachus scripsit adversus eos qui
rebaptizandos Hæreticos decernunt, docens nec
legitimum esse nec Deo dignum rebaptizari illos.

" qui in nomine vel simpliciter Christi, vel in no-
 " mine Patris & Filii & Spiritûs sancti, quamvis
 " pravo sensu baptizentur: sed post sanctæ Trini-
 " tatis & Christi simplicem Confessionem, suffice-
 " re ad salutem manûs impositionem Catholici Sa-
 " cerdotis. Hæc Gennadius cap. 27. Hoc opuscu-
 " lum anonymum descripsit primùm Jacobus Sir-
 " mondus ex Ms. Cod. sancti Remigii Remensis,
 " evulgavit Nicolaus Rigault tacito nomine Auc-
 " toris inter notas suas ad Cyprianum, designavit
 " Auctorem Philippus Labbeus in tabula præfixa
 " Conciliis à se collectis ultimæ editionis Parisien-
 " sis anni 1671. ex fide Ms. Codicis Vaticanæ, ibi-
 " demque recudit tom. 1. Conciliorum pag. 770.
 " Ignoravit Joannes Fell doctissimus Episcopus
 " Oxoniensis in ultima editione operum sancti Cy-
 " priani anno 1682. Oxonii procurata, ubi dictum
 " opus anonymum reliquit. Floruit anno 430. de
 " quo post Gennadium Honorius Augustodunen-
 " sis libello 2. cap. 27.

" VIGILIUS Diaconus composuit ex Traditione
 " Patrum *Monachorum Regulam* quæ in Cænobio
 " ad profectum Fratrum in Conventu legitur brevia-
 " ro & aperto sermone, totius Monasticæ profes-
 " sionis in se continentem Disciplinam. Hæc Gen-
 " nadius cap. 51. quam nos habemus Regulam in
 " Collectione Regularum Lucæ Holstenii, editâ
 " Parisiis in 4. anno 1663. apud Ludovicum Billaine,
 " 1. parte pag. 89.

PAULINUS qui & Pontius Metopius, ex Sena-
 " toribus tum paterno tum materno genere Roma-
 " nis, Patre Paulino Burdigalæ in Aquitania natus
 " anno Christi exeunte 353. vel ineunte 354. ab Au-
 " tonio Rhetoricis & Poëticis artibus institutus Con-

ful suffectus est, non ordinarius. Dives valde
 Therasiam piam & locupletem duxit uxorem,
 cujus hortationibus, sanctorumque Episcopo. um
 & Presbyterorum suffragiis anno exeunte 389. ad
 Christum conversus est ætatis anno 36. à Delphi-
 no Burdegalensi Episcopo baptizatus, in Hispaniam
 cum piissima conjuge Therasia secessit ante annum
 390. seu exeunte 389. ubi quatuor completos annos
 commoratus, ex ea suscepit filium qui sub octa-
 vum ab ortu diem defunctus Compluti sepultus est.
 Inde Paulinus se Deo dicat & consecrat: ac Mo-
 nasticam vitam amplectitur; vendit prædia &
 pecuniam pauperibus erogat anno 391. Tum exe-
 unte 393. Barcinone facto multitudinis impetu à
 Lampio Presbyter ordinatur invitus die Domini-
 cæ Nativitatis Christi, ætatis anno 40. Ex His-
 pania in Italiam venit anno 394. & Florentiæ
 peramanter exceptus est ab Ambrosio, qui illum
 Clero adscribere suo voluit: ut etsi diversis in lo-
 cis degeret, tamen Mediolanensis Ecclesiæ Pres-
 byter censeretur. Hinc Romam se contulit, ubi
 dum honorificè admissus est à Populo & Proce-
 ribus Urbis, sensit Siricii Papæ & quorundam
 Romanæ Ecclesiæ Clericorum invidiam: quam-
 obrem paucis post diebus Nolam se recipit, &
 ibi consistit unà cum conjuge. In morbum incidit
 anno 395. & ab Africæ & Campaniæ Episcopis,
 Clericis & Monachis invisitur. Sanctissimo Ca-
 puanæ Ecclesiæ Presbytero Basilio, magnâ vi ere-
 ptam domum restitui impetrat. In Paulini gra-
 tiam scribit Anastasius Papa anno 399. ad Epif-
 copos Campaniæ, eodémque tempore gravi &
 diutino morbo laborat Paulinus. Anno 402. à
 Niceta Dacorum Episcopo & à Melania Seniore

invisitur, Basilicas anno 403. Nolæ ædificat, itémque Fundis Ecclesiam construi jubet. Ipsius fratre mortuo, Paulinus exeunte anno 409. Nolæ creatur Episcopus, ætatis anno 56. Nolâ à Gothis captâ anno 410. nihil mali Paulino illatum est, imò apud eum se recipiunt Paulini duo, unus Presbyter, alter Laicus. Ad Synodum Ravennam anno 419. ab Imperatore invitatur, ut Romanæ Ecclesiæ Schisma componat. Anno 431. mense Junio gravissimo laterum dolore correptus, à duobus Episcopis invisitur triduo ante obitum, cum quibus ante lectulum suum offert Deo sacrificium. Ad Ecclesiæ communionem revocat à sacris Mysteriis extorres, posttridie cum suis matutinum persolvit Officium; & datâ pace omnibus Ecclesiæ suæ Clericis, circa horam decimam in nocte cubiculum in quo jacebat, motu terræ concutitur, ac paulo post animam Deo reddidit anno Christi 431. die 22. Junii, ætatis anno 78. Vultus ejus niveo candore & totum corpus resplenduit, Pagani & Judæi ingenti fletu & scissis vestibibus ad ejus exequias unâ cum Christianis convenerunt, Nolæque in Basilica sancti Felicis sepultus est, qui anno 432. evocavit ad cælos sanctum Joannem Neopolitanum Episcopum. Hanc vitæ Epitomen ex nupera editione operum sancti Paulini verbo tenus, huc transtulimus.

De Scriptis sancti Paulini ad plenum agunt Bellarminus & Labbeus *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, & Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*: nos tantum attingemus breviter varias illorum editiones. Prima eorum editio prodiit Lutetiæ Parisiorum anno 1516. typis Jodoci Badii Ascensii, in multis lacera, in nonnullis mutila, ac etiam à

cenfore ipſo Badio depravata. Secunda eſt editio Henrici Gravii Dominicanæ, qui anno 1560. Colonia ſub prælo Choliniano Paulini opera multis mendis repurgavit ex veteribus MSS. Exemplaribus. Inde tertia prodiit Baſileæ anno 1569. inter Orthodoxographos à Joanne Jacobo Grinao collectos, quæ videtur ex Manuſcriptis poſt priores editiones expreſſa. Quartam cum Ms. Codice collatam immiſit Andræas Schottus Jeſuita in Coloniensem Bibliothecæ Patrum editionem anni 1618. addito Epithalamio Juliani & Ibx nondum excuſo. Quintam & poſtremam editionem anno 1622. Antuerpiæ curavit & typis Plantinianis commiſit Heribertus Roſſveidus Soc. Jeſu, vir pius & eruditus; ſed tot occupationibus implicatus, ut cum tempus non ſufficeret, aliorum sæpe ſtudiis uti cogeretur, & ſuccedaneam duntaxat imponeret manum. Illam proſecto editionem accuratam non exiſtimavit ejuſdem Societatis Petrus Franciſcus Chiſſletius, qui ad novam ſancti Paulini operum editionem procurandam multa in medium protulit in ſuo *Paulino illuſtrato*, quem edidit in 4. Divione anno 1662. apud Viduam Philiberti Chavancii. Tandem jam ſub prælo novo ſunt ſancti Paulini opera, in 4. duobus tomis evulgata anno 1684. Pariſiis apud Edmundum Couſerot viâ Jacobææ ſub ſigno ſancti Petri, collata ad plurimos MSS. Codices, illuſtrata notis ac lectionibus variantibus curâ ac ſtudio Domini Joannis Baptiſtæ le Brun doctiſſimi Presbyteri, cujus laboribus accedere nihil poteſt.

URANIUS ſancti Paulini Nolani Diſcipulus, magiſtro ſuo morienti anno 431. adfuit, & narrationem de ejus obitu ad poſteros tranſmiſit,

quam Surius primus ad diem 22. Junii publicavit, ac post eum Franciscus Chiffletius Soc. Jesu in suo *Paulino illustrato* anno 1662. Denique ultimus editor & illustrator Operum sancti Paulini de quo statim tom. 2. pag. 143. editionis Parisiensis 1684. Uranii Paulinus ipse epistolâ 17. & Isidorus in Catalogo cap. 4. meminerunt.

CAPREOLUS Carthaginienſis in Africa poſt Aurelium Episcopuſ, ſcripſit Epistolam *De una Chriſti veri Dei & hominis Perſona*, contra hæreſin Neſtorii recens damnatam. Eam Jacobuſ Sirmonduſ Soc. Jeſu Theologuſ, cum opuſculiſ Dogmaticiſ alioruſ quatuor ſcripſorū veteruſ, qui ante annos ampliùſ mille ducentoſ clauetunt, Pariſiſ 1630 edendam curavit. Atque hujus quidē Epistolæ ad Vitalem & Tonantium Hiſpanoſ ſcripſæ, (cū ibi Neſtoriani Dogmatiſ ſemina ſpargerentur) fragmentuſ ex Pithæaniſ Schediſ, jam antea Baroniuſ in Geſtiſ anni 432. ediderat. Vincentiuſ porro Lerinenſiſ in poſteriore Commonitorio, inſuper cum laude meminit *Epistolæ ab eodem Capreolo ſcripſæ ad Synoduſ Ephēſinam*, quæ extat in Actione 1. ejuſdem Synodi: ſed & legationiſ Ephēſuſ à ſe miſſæ Capreoluſ ipſe meminit in Epistoſa à Sirmondo edita.

MARIUſ Mercator Laïcuſ, vir erudituſ, ſancto Auguſtino familiariſ, ipſuſ conſuluit de quibuſdam quaſtionibuſ Pelagianoruſ, ad quē ſanctuſ Doctō Epistolam unam conſcripſit, cujuſ ipſe meminit lib. *De oſto Dulcitii quaſtionibuſ*, quæſt. 3. Hujus incerta patria eſt; Campanuſ fuiſſe vel Appuluſ, vel ex parte Italiæ quæ vergit ad Siciliam, conjiçit erudituſ operuſ ipſiuſ editor, & interpres Joanneſ Garneriuſ Soc. Jeſu

Theologus ; ex eo quod res Celestii Campani Julianique Appuli domesticas privatâsque ita novexit, quemadmodum vix alteri licet, quàm qui fuerit ejusdem aut Civitatis aut saltem Provinciæ. Laicum fuisse, ex sancto Augustino *filium* eum vocante certum est, libro *De octo Quest. ad Dulcitium quest. 3.* ubi meminit Epistolæ ad ipsum datæ, quæ nunc primùm extat in nupera editione operum D. Augustini Parisiis hoc anno 1684. procuratâ, studiis Benedictinorum Gallicanorum Congregationis sancti Mauri. Palmas autem suas in sacro Ecclesiæ adversùs Pelagianos bello retulit Marius Mercator, qui contra ipsos *Commonitorium* Theodosio Imperatori obtulit, Florentio & Dionysio Coss. quorum Consulatus incidit in annum 429. Item librum *Subnotationum adversus Julianum Pelagianum* scripsit post obitum sancti Augustini, tempore Ephesini Concilii. *Adversus Nestorii impios Anathematismos Contradictiones* scripsit anno 451. ante inchoatum Concilium ephesinum. *Nestorii Sermones & Epistolas nonnullas, Theodori Mopsuesteni fragmenta, sancti Cyrilli Apologetica adversus Orientales, & Theoporetum, nec non varia ex libris ejusdem Theodori excerpta*, ex græco in latinum transtulit. Lege-
 audit viri Joannis Garnerii Soc. Jesu præfationem in omnia Marii Mercatoris opera, quæ se edidit & notis doctissimis ac Dissertationibus prolixissimis ampliavit, in fol. Parisiis anno 1773. apud Sebastianum Cramoisy viâ Jacobæâ ab Ciconiis, ex Ms. Cod. Bibliothecæ Cathedralis Bellovacensis. Hæc porro Marii Mercatoris opera iterum edidit Stephanus Baluzius in 8. anno 1684. apud Franciscum Muguet, simpliciter

& absque omni illo ornatu, & immenso apparatu dissertationum ad nauseam prolixarum, resectis græcis omnibus hinc atque illinc ad maiorem operis molem à Garnerio appellatis. Unde longè sincerior ad fidem 3. MSS. Codd. hæc ultima editio est. Agit de Matio Mercatore Natalis Alexander Dominicanus in *selectis Historia Ecclesiastica capitibus* sæculo v. tom. 1. pag. 219. & 579. unde ista desumpsimus: qui plura voluerit, legat magnum volumen Joannis Garnerii, de quo supra egimus.

PHILIPPUS Presbyter, sancti Hieronymi discipulus & fidelis Auditor, scripsit *Commentarium in librum Job*. Lib. 3. sermone aperto ac simplici, dedicatum Nectario Episcopo, quem malè habent opera impressa tam sub nomine venerabilis Bedæ, quam sancti Hieronymi, in quorum operibus legitur. Vidi illos MSS. in antiquissimo Codice Bibliothecæ Igniacensis in tractu Rheimensi, cum auctoritate Gennadii operi præfixâ. Nulli dubium esse debet, quin opus istud Philippi sit, cujus & Gennadius meminit cap. 62. & cui Philippo affirmat ipse Beda in libello *De ratione unciarum*. Claruit circa Annum 430. cujus sub proprio nomine opus impressum in 4. Basileæ anno 1527. apud Adamum Petrum, & ibidem in fol. eodem anno, apud eundem Adamum Petrum, atque utriusque impressionis exemplum vidimus & tenuimus. Vide Sixtum Senensem in Bibliotheca Sancta pag. 164. qui ejus opera dicit fuisse edita antea sub nomine Bedæ, cum quibus adhuc perperam leguntur.

THEODOTUS, Episcopus Ancyranus in Galatia, quem malè Gennadius in libro de Scrip-

toribus Ecclesiasticis cap. 55. & Honorius Augustodunensis Libello 2. cap. etiam 55. Theodorum appellat, strenuus sancto Cyrillo in Concilio Ephesino adversus Nestorium socius fuit. Homilias plures scripsit, è quibus alias oravit in eodem ipso Concilio, in cujus etiam acta relatæ sunt, alias etiam allegat Epiphanius Diaconus & quidem plures. Extant *orationes* Theodoti *duæ* in dicta Synodo recitatæ, quas olim alibi dixerat: & *tertia* adversus Nestorium, quam habuit in ipsa Synodo. Photius in Bibliotheca Cod. 231. recensens Patrum nomina, quorum testimoniis Sophronius Patriarcha Hierosolymitanus duplicem in Christo operationem confirmaverat, inter eos nominat sanctum Theodotum qui Ancyra præfuit. Ipsum *tres libros de Spiritu Sancto* scripsisse, constat ex Nicænæ fidei Expositione contra Nestorium, ad cujus finem hæc habet: *Hæc quidem velut obiter nunc dicta sunt de Spiritu sancto, de cujus divina majestate ac dominatione plenius in tribus aliis libris disputavimus; quos si legeris, Spiritum Sanctum pari cum Patre & filio laude celebrari ac conglorificari ex divinis Litteris doceberis.* Sanctus Nicephorus Patriarcha Constantinopolitanus unam omnium certissimè Theodoti Homiliam constare dicit, quâ ejus indubiè mens agnosci possit, disfluffatis quæ tot illi falsò adscribunt Hæretici; nempe in *sanctam Deiparam & Symeonem* quam primum vulgavit Franciscus Combesis Dominicanus in Auëtariorum suo ad Bibliothecam SS. Patrum editionis Parisiensis anni 1648. ex authographo Jacobi Sirmondi, subjectam Orationi Amphilochoi, ut ejusdem, quàmque Ms. habet sub nomine S. Theodoti Ancyranæ Biblio-

theca Cardinalis Mazarini. Hanc idem Combefis inferuerat Amphiloichianis operibus anno 1644. Parisiis in fol. procuratis, velut partum Amphiloichi, quam Philippus Labbeus Amphiloichii Siu-
dæ esse existimavit, sed solâ conjecturâ, cui ejus-
dem Sirmondi conjectura præveiat. Idem sanctus Nicephorus in Antitrheticis non omnino agnos-
cit Theodotum laudatæ atque inculpatae fidei,
quem tamen nihil favere Iconomachis tum ipse
contendit, tum qui partes Catholicorum in vii.
Synodo Epiphanius Diaconus agit. Ait se ejus
tomos sex ad Lausum contra Nestorium legisse,
itêmq; fidei *Expositionem sanctorum 318. Patrum*
qui Nicaam convenerant seu Symboli Nicanæ Expo-
sitionem & Nestorii confutationem, ex Scripturis &
fide Niceæ exposita; quam idem Franciscus Com-
befis latinè & græcè didit, notis illustravit atque
in lucem emisit, cum sancti Germani Patriarchæ
Constantinopolitani *Oratione historica in Dormitio-*
nem & Translationem sanctæ Mariæ Virginis Dei-
para, in 8. Parisiis anno 1675. apud Antonium
Bertier viâ Jacobæâ sub signo Fortunæ.

BACHARIUS Natione Hybernus, sancti Patricii,
ut volunt, discipulus, sancto Augustino coævus, de
quo hæc habet Gennadius lib. de Scriptoribus Ec-
clesiasticis cap. 24. *Bacharius vir Christiana Phi-*
losophia, nudus & expeditus vacare Deo disponens,
etiam peregrinationem pro conservanda vite integri-
tate elegit. Edidisse dicitur grata opuscula; sed ego
ex illis unum tantum de fide librum legi, in quo sa-
tisfacit Pontifici urbis adversus querulos & infu-
matores peregrinationis suæ; & indicat se non timo-
re hominum, sed Dei, eam peregrinationem susce-
pisse, ut exiens de terra sua & de cognatione sua,
cohares,

*coler fieret Abrahæ Patriarchæ. Scripsit Epistola n. ad Ianuarium De recipiendis lapsis, quæ extat in Bibliotheca veterum Patrum tom. 1. editionis primæ Parisiensis anno 1575. & secundæ, anno 1589. atque in aliis. De eo Ioannes Pitseus lib. De Scriptoribus Britannia, Aubertus Miræus in Auctario cap. 77. Ut liceat conjecturis agere, videtur Bacharius subduxisse se ex Britannia, ob variarum nationum incursiones, tunc afflictissima. Nam sub annum 441. Angli, Saxones, Jutta & Frizii Germaniæ populi, à Procopio, Bedâ, aliisque vetustis Scriptoribus commemorati, in Britanniam transierunt. Tiro Prosper à Petro Pithæo & Henrico Canisio, atque demum ab Andræa Duchesnio editus, ad annum xviii. Theodosii, sic scribit: *Britannia usque ad hoc tempus variis cladibus eventibusque lacerata, in diuisionem Saxonum rediguntur.* Nec multò ante fortasse ex Hybernia sua venerant *Scoti*, quorum nomen æquè ac *Pictorum*, ævo Julii Cæsaris incognitum fuit.*

FASTIDIUS Britannorum Episcopus scripsit ad viduam quandam *De vita Christiana* librum unum, & alium *De viduitate seruanda*, sana & Deo digna doctrinâ. Hæc breviter Gennadius libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 56. Hoc autem opusculum de vita Christiana legitur inter opera sancto Augustino supposita tom. 9. operum pag. 416. ad cuius tomi censuram Philippus Labbeus in opere suo De Scriptoribus Ecclesiasticis tom. 1. pag. 148. adjudicat hoc opus Fastidio Britannorum Episcopo: unde & ex fide Ms. Codicis, impressum est etiam Romæ anno 1663. sub nomine hujus Fastidii, correctumque in multis locis,

PROBA Falconia (ut inquit Sixtus Senensis lib. 4. Bibliothecæ fol. 293.) illustris fœmina, Adelphi Proconsulis uxor, rari & elegantis ingenii Matrona, græcè & latinè ad summum erudita, divinarum Litterarum amantiſſima, & quasi altera Christianorum Latina Sapho; prima omnium excogitavit ex verbis Virgilii quem totum memoriâ tenebat, varios utriusque Testamenti locos metricè describere. Excerptis ergo hinc inde ex Virgilii Poëmatibus nunc integris versibus, nunc hemistichiis & hemistichiorum particulis, opus propositum veluti centonem ex multis pretiosis pannis insutum, servatâ Hexametri lege collegit, ipsûmque *Virgilio-Centones* inscripsit. Ita Sixtus Senensis, sed Gelazius Papa in Decreto De libris Apocryphis anno 494. edito *hunc Virgilio-Centonem* inseruit, quod ejus antiquitatem valdè commendat. Hos autem Centones primum olim Lugduni in Gallia anno 1516. impressos vidimus, unâ cum Poëmatibus Baptistæ Mantuani. Inde hoc Poëma inductum in Bibliothecam veterum Patrum tom. 8. editionis primæ & secundæ Parisiensium annorum 1575. & 1589. tum in sequentes. Idcirco autem inter Ecclesiasticos viros positam ait Isidorus lib. De Scriptori-
bus Ecclesiasticis cap. 5. *quod in laudibus Christi versata sit*: Sigebertus verò lib. De viris illustribus cap. 52. inquit *Centonem de mundi Fabrica & Evangeliiis plenissimè expressisse*. Claruit sub Valentiniano III. & Honorio Juniore circa annum Domini 430. & ultrâ, de qua etiam Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Proba Falconia*. Et in Selecta Bibliotheca lib. 16. editionum Venetæ & Colonienſis, Venetæ apud Societatem Vene-

tam 1602. & alterius auctæ per Auctorem, anno 1608. apud Joannem Gymnicum.

EUDOCIA vel Eudoxia clarissima fœmina, Leonis Athenienſis Philoſophi filia, Theodoſii Junioris Imperatoris uxor; eximiis corporis & animi dotibus inſignis, chriſtianæ Religionis perpetua culerix, ſanctorum Voluminum ſtudioſa, & Poëticæ artis gloriâ inter omnes ſui temporis Poëtæ præcipua, collegit breviter ac ſummarim ad imitationem Probæ illuſtris fœminæ, ex græcis Homeri carminibus admirabili induſtriâ plurimas veteris ac novi Teſtamenti hiſtorias, ſervatâ pedum menſurâ & Homericæ carminis majeſtate, quod opus in compendium redactum *Homero-Centones* atticulavit. Aſſerit tamen Joannes Zonaras græcus Auctor, Patricium quemdam doctum virum hoc opus primùm collegiſſe, & poſteâ imperfectum & indigeſtum reliquiſſe: ſed Eudociam demum abſolviſſe & in ordinem redegiſſe, ut declarat græca inſcripſio heroicis verſibus operi præfixa. D. Hieronymus in Epistoſta quadam ad Paulinum, ſcribit ſe *Homero-Centonas & Virgilio-centonas* legiſſe, ſed cujuſnam ſint, ipſe non indicat. Idem quoque auctor narrat eam cum primùm ob ſingularem pudicitiam & egregiam formam eſſet marito chariſſima, in ejus acerbum odium ob ſequentem cauſam innocenter inciſiſſe. Pomum inuſitata magnitudine ſibi oblatum Imperator admiratus, uxori ſuæ miſit. Id illa Paulino dedit viro erudito & hanc ob cauſam ſibi familiari, qui rei ignarus illud Imperatori offert, ut rem miram. Quo ille agnito & occultato, uxorem interrogaſt, ubi ſit Pomum ipſum miſſum? Illa verita, ne quid ſuſpicaretur maritus quod jam

suspiciabatur, se comedisse respondit: verum illo acrius urgente jurejurando affirmat se jam comedisse: tum Imperator ira percitus, pomum profert. Sic illâ in manifesto mendacio deprehensâ, suspicio mariti confirmatur. Paulinus verò innocens occiditur. Eudocia cum se invisam esse cerneret, facultatem abeundi Hierosolymam poscit: quò cum magnis opibus profecta, & Tempia ædificavit, & pauperibus hujus loci Monasteriis multa dedit. Inde reversa, post mariti obitum, cò rediit, ibique mortua est, non sine magna opinione sanctitatis, regnante Marciano Augusto, anno salutis nostræ 460. Hæc Sixtus Senensis in Bibliotheca sancta lib. 4. pag. 227. editionis Parisiensis in fol. anni 1610. apud Rolinum Thierry viâ Jacobæâ sub Sole Aureo. Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Eudoxia* Editionis Colonienfis in fol. 2. tomis anni 1608. apud Joannem Gymnicum. Hoc autem opus inscriptum Homero-centones extat versum latinè tom. 8. Bibliothecæ veterum Patrum editionis primæ & secundæ Parisiensis anno 1575. & 1589. atque etiam in aliis editionibus: sed græcè & latinè simul in editione nupera Parisiensis anni 1644. tom. xi. pag. 572. Meminit etiam hujus Eudociæ Photius in Bibliotheca sua Codd. 183, & 184. narrans eam scripsisse *Metaphrazim in Orestenchum* metricè, & in *Zachariam* & in *Danielem* & *libros tres in Cyprianum Martyrem*: ubi etiam judicium de ipsius Scriptis profert, commendans ejus laborem, quod à muliere & à Reginâ profectum sit, quòdque *perspicuus quidem sit labor ut Heroiro scriptus carmine, si quis alius*. Addit legibus artis ipsam esse profundam, nisi quòd

quæ poëtica consuevit licentia, fabulis delectans eos qui legunt, ipsas non intermiscuit. Sed hoc certè majori laudi donandum est nobilissimæ fœminæ, quin etiam subdit hæc verba *Sententias quidem non protendens, neque contrahens, servat semper proprias.* Addit ipse Photius hac occasione historiam conversionis atque martyrii SS. Cypriani & Justinæ, ut hic non sit Cyprianus ille, qui in Africa fuit ob Christum interemptus, ac cujus insignia scripta extant.

EUSTATHIUS vir disertissimus, à Cassiodoro, Bedâ & Sigeberto hoc loco laudatus, novem *Sermones sancti Basilii Magni in principium Geneseos ex græco latinos fecit*, & Syncreticæ sorori Diaconissæ inscripsit. De eo sic Cassiodorus cap. 1. De divinis lectionibus: *Geneseos principia Basilius, atrico sermone elucidavit, quem Eustathius vir disertissimus ita transtulit in latinum, ut ingenium doctissimi viri facundia sua viribus equiparasse videatur; qui usque ad hominis conditionem novem libros tetendit.* De eodem ita Junilius Episcopus Africanus, seu potius venerabilis Beda in præfatione Commentarii in Genesim. *De principio Libri Genesim multi multa dixerunt, sed præcipuè Basilii Casariensis, quem Eustathius interpres de græco fecit esse latinum.* Syncreticæ porro sororis Diaconissæ ad quam Eustathius scripsit, meminit in præfatione Operis sui Paschalis Sedulius, his verbis: *Quis non optet & ambiat eximio syncreticæ sacra Virginis & Ministra Christi placere iudicio, quæ superbi sanguinis nobilitatem sic humilitate provexit ad gloriam, ut in Cælestis patriæ senatu fieri mereatur athleta? Scripturas Ecclesiastici dogmatis ita sitiens epotavit, ut nisi sexus licentia defuisset, po-*

euisset docere quàm membris fœminei corporis animus sit virilis. Extat hoc opus cum Scriptis sancti Basilii Impressis Antuerpiæ in fol. typis Plantinianis anno 1616. Parisiis & alibi, floruitque Eustathius circa annum 440. & ultra.

450.

NILUS ex Præfecto urbis Constantinopolitanæ, Monachus & Abbas, sancti Joannis Chrysostomi ut fecerunt, discipulus, floruit sub Theodosio Juniore Augusto circa annum 440. obiitque die 12. Novembris anni 452. quousque pervenisse creditur, imperante Marciano. De eo Martyrologium Latinorum ac Græcorum Menologium ad diem Nov. 12. Synodus vii. Generalis in cujus Actione 4. citantur duæ sancti Nili Epistolæ, altera ad Heliodorum Silentiarium, altera ad Olympiodorum Præfectum. Photius in Bibliotheca Codd. 201. & 216. in quibus allegantur *Nili de oratione capita* 153. & fragmenta exhibentur ex ejusdem Nili *Sermonibus duobus de Paschate; & tribus de Ascensu Domini*, hætenus ineditis. sanctus Joannes Damascenus in *Eclogis seu parallelis MSs.* Nicephorus Callixtus lib. 14. *Hist. Ecclesiastica* cap. 14. & 53. Sixtus Senensis lib. 4. *Bibliotheca sancta*, Possévinus in *Apparatu sacro*, verbo *Nilus Monachus*, Labbeus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Allatius in sua dissertatione *De Nili*, Josephus Maria Suares in libro Chronologico *de Vita sancti Nili* pag. 692. ubi omnes vitæ ipsius Epochas strictim computat, quos consulas.

Scriptit sanctus Nilus plurimas Epistolas quas labore immenso post Petrum Possinum Soc. Jesu Presbyterum doctissimum, græcè & latine evulgavit in fol. doctissimus Leo Allatius. Romæ

anno 1668. ex Typographiø Barberino, quibus ad abundantiam sollicitudinis adjecit variantes plurimum MSs. Codd. Lectiones, & dissertationem *De Nili & eorum Scriptis.*

Item varia sancti Nili Opusculà quæ post mortem Leonis Allatii græcè & Latine evulgavit in fol. Romæ Josephus Maria Suares olim Lucionensis Episcopus anno 1673. ex Typographiø etiam Barberino, suntque ejusmodi opera inscripta.

Tractatus De vita ascetica pag. 1. & seqq.

Ad Agathium Monasticam vitam agentem de virtutibus excolendis & vitiis fugiendis. 85.

Ad Magnam Ancyra Diaconissam de voluntaria paupertate, seu de nihil possidendo 233.

Tractatus Moralium seu spiritualium Admonitionum 321.

Epicteti Enchiridion seu Manuale à sancto Nilo concisum & interpolatum 327.

De Monachorum præstantia in Urbibus aut in solitudinibus 377.

Ad Eulogium Monachum Tractatus Asceticus 408

Ad eundem De vitiis quæ sunt opposita virtutibus. 451.

Tractatus De Octo Spiritibus malitiæ 456. quem etiam edidit cum veteri latina interpretatione Dominus Emericus Bigot Rotomagensis vir doctus Parisiis in 4. anno 1680. de quo diximus antea in *Palladio Galata*, qui scripsit vitam sancti Joannis Chrysostomi.

De oratione capita 153. cum prologo nondum edito 475.

Liber de diversis malignis cogitationibus 512.

Ejusdem capita 33. per gradus quosdam disposita 543.

Spirituales Sententiæ per Alphabetum dispositæ 548. cum aliis 552.

Ejusdem Institutio Ascetica ad Monachos 553.

Sententiæ abducentes hominem à corruptibilibus 557.

Sermo in illud Evangelii: *Qui nunc habet saccum, tollat*, 577. inde sequitur magnus index operum sancti Nili, cum libro Chronologico vitæ ipsius; ubi multa satis vana, nec ad rem spectantia. Adde his *Sententiarum Centurias duas* & amplius, quæ leguntur editæ græcè & latinè in magnæ SS. Patrum Bibliothecæ Supplemento Parisiis edito 1624. in fol. tom. 2. pag. 1168. ex tomo Orthodoxographorum Basileæ in Germania anno 1569. in fol. His Josephus Maria Suares paucas addit periodos ex Cod. Ms. Barberino, in indice operum sancti Nili pag. 626. Easdem *duas Centurias Sententiarum sancti Nili græco-latinas* edidit Franciscus Turrianus Soc. Jesu, collatas cum tribus MSs. Exemplaribus & Scholiis appositis, cum capitibus centum grætis duntaxat, *De perfectione spirituali sancti Diadoci Photices in vetere Epiro Episcopi Florentiæ apud Bartholomæum Sermaterellium anno 1578. in 8.*

Item Narratio Nili quâ cædes Monachorum montis Sinæ & captivitas Theoduli filii à sancto Nilo tunc Eremita describitur, quàm græcè & latinè Parisiis in 4. edidit Petrus Possinus Soc. Jesu apud Sebastianum Cramoisy anno 1639. ex Typographio Regio, cujus ad calcem addidit *Orationem in Albanum Hegumenum*. Porro hujus narrationis & Albanæ laudis variantes MSs. Co-

dicum lectiones edidit Leo Allatius ad calcem Ep'olarum sancti Nili, quas vide cum doctissima dissertatione *De Nilis & eorum Scriptis*. Hæc sunt, amice lector, quæ vir doctus Labbeus nescivit, dum in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* de Nilo scriberet, apud quem tamen alia sunt non contemnenda.

Petrus Chrysologus Ravennæ Episcopus, de quo abundanter ejusque Scriptis Possevinus in *Apparatu sacro* & Labbeus in opere *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, quos legas. Hæc opera sapius impressa in Galliis cum operibus sanctorum Leonis Papæ primi, Maximi Taurinensis Episcopi, Fulgentii Ruspensis, & aliorum: sed separatim in 8. Lugduni anno 1636. licet optima eorum impressio sit ea quam procuravit Dominicus Mita Bononiensis Presbyter, factam Bononiæ in 4. apud Carolum Zenerum anno 1643. cum notis atque ad antiqua MSs. exemplaria Collationibus, quam legito. Hujus autem sancti Antistitis Homilias seu Sermones, olim ab Annis ad minus Nongentis collegit in unum alius Pontifex nomine Fælix, quibus addidit parvulum Prologum ad indubiam eorum veritatem, à me erutum ex MSs. tribus Codicibus operum sancti Chrysologi, in Bibliothecis Fusniaci, Signiaci ac Longipontis Cisterciensis Ordinis, quem hic exprimere juvat ut pote valde brevem.

Prologus ad sermones Sancti Petri Ravennatensis Ecclesiæ Episcopi.

Beatus Pontifex Petrus Ravennatensis Ecclesiæ " præfulgidum decus, & Catholicæ veritatis præ- " cipuus Doctor, calore superni amoris accensus & " rigatione perennis gratiæ irroratus, digno eloqui "

„ sui ornamento vernantium lectionum opuscula de
 „ singulis Evangeliorum parabolis polito sermone
 „ conficiens, delectabili dulcedine aures omnes re-
 „ plevit & corda. Proinde dilectissimi, tanti Pasto-
 „ ris intentum & anxia mente legamus, & ardenti
 „ desiderio ulnisque spiritalibus amplectamur; qua-
 „ tenus fructum laboris in vestrae mentis cellaria re-
 „ condentes, simul cum eo magnificæ laudis gloriâ
 „ perfruemur, & præmia æterni muneris capia-
 „ mus. Hæc humilis Præsul Fælix de pauperuli
 „ cordis cellario, sermonis exiguum legentibus ob-
 „ tulit munus.

Porro Fælix iste eundem in MSS. Codd. ordi-
 nem instituit, quàm qui in vulgaribus operum
 sancti Petri Chrysologi impressionibus hucusque
 legitur. Fælix ipse Episcopus Ravennatensis suum
 hunc Prologum Sermonibus illis præfixit, qui in
 3. aut 4. MSS. Codd. à me inspectis sunt numero
 clxxvi. Claruit Episcopus Ravennæ xl. circa an-
 num 702. ad 708. circa quem hanc collectionem
 aggressus est.

HONORATUS Antoninus Constantinæ in Afri-
 ca civitatis Episcopus, scripsit ad Arcadium quen-
 dam, qui pro *Confessione fidei Catholica* in par-
 tibus Africæ à Genserico Rege missus exulabat,
Epistolam ad labores pro Christo ferendos exhorta-
toriam, & exemplis præsentibus & Scripturarum
 relationibus roboratam, & quoddam Confessionis fi-
 dei perseverantia non solum præterita purget pec-
 cata, sed & meritum procuret martyrii. Hæc
 Gennadius cap. 95. *De Scriptoribus Ecclesiasticis*,
 legiturque Honorati Epistola in Bibliotheca ve-
 terum Patrum primæ & secundæ editionis Pari-
 siensis annorum 1575. & 1579. quam etiam repe-

ries tom. 5. editionis à Coloniensibus anno 1618. procuratæ. Floruit circa annum 450. ejusque memoriam faciunt Possevinus in *Apparatu sacro*, verbo *Antoninus*; Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 114. pag. mihi 203. Labbeus in *Bibliotheca Scriptorum Ecclesiasticorum Chronologica* ad annum 450.

DIADOCHUS PHOTICES in veteri Epiro seu Illyrico Episcopus, à Bellarmino & Auberto Miræo in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 30. Paginâ mihi 182. floruisse dicitur exeunte sæculo quarto, circa annum Christi 390. Sed perperam, cum circa 460. floruerit, ut constat ex præfatione Victoris Vitenſis ad Libros quinque *De persecutione Africana*, quos evulgavit Petrus Franciscus Chifflet Presbyter Soc. Jesu. De illo hoc unum certò profitetur Labbeus, antiquiorem fuisse illum sancto Maximo Abbate & Martyre; qui capita aliquot illius citasse reperitur; Itémque Photio Patriarchâ Constantinopolitano, qui ejus meminit in *Myriobiblo* capp. 201. & 231. scripsit *centum Capita De perfectione Spiritualis*, quæ latinè passim impressa sunt ex interpretatione Francisci Turriani Soc. Jesu, græcè verò tantum cum duabus centuriis *Sententiarum spiritualium sancti Nili* collatis cum tribus MSs. Exemplaribus & Scholiis apposis, Florentiæ apud Bartholomæum Sermaterellium anno 1578. in 8. Itaque de eo Victor Vitenſis in prologo ad libros *De persecutione Africana* Possevinus in *Apparatu sacro*, cum aliis de quibus supra. Habentur ejusmodi *Capita sancti Diadoci* MSs. in Bibliotheca Societatis Jesu Romana, inter Codices quos attulit ad Societatem Franciscus Tur-

rianus; in Veneta serenissimæ Reipublicæ inter libros quos ei reliquit Bessarion Cardinalis; in Bavarica serenissimi Ducis Monachii num. 88. cum Sermonibus Asceticis Dorothei, Isaïæ & aliorum.

SANCTUS LEO MAGNUS cognomine, vitæ sanctimoniâ, rebusque gestis ac scriptis maximus, Romanus Pontifex, vir apostolicus, Orthodoxæ fidei columna, vocis Apostoli Petri interpres, Apostolicorum Dogmatum defensor, Apostolis comparandus, scripsit Sermones varios & in Ecclesia pronuntiavit, Christiana pietate, eruditione, facundiâ admirandos. Scripsit etiam plures Epistolas, quibus Catholicam veritatem asseruit, Ecclesiasticam Disciplinam restauravit ac propagavit, Canonum transgressores & contemptores coercuit: de cujus Scriptis abundè Bellarminus & Labbeus in opere *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Possëvinus in *Apparatu sacro*, Natalis Alexander in *selectis Historiæ Ecclesiasticæ Capitulis* sæculo v. tom. 1. Cap. 2. parag. 6. pag. 33. cap. 4. art. 24. pag. 620. dum agit de Prospero & Juliano Pomerio, unde hic sequentia desumam. Inter omnes operum ipsius editiones excellit illa quam ac curavit clarissimus & doctissimus vir Paschasius Quesnel Presbyter Congregationis Oratorii D. N. Iesu Christi, ex collatis MSS. Codicum Exemplaribus cum doctissimis Commentariis variisque dissertationum & operum accessionibus, duobus in 4. tomis anno 1675. Parisiis, apud Joannem Coignard viâ Jacobæâ sub Bibliis aureis.

Merito Paschasius in appendicem rejecit *Sermonem in Natali sancti Vincentii Martyris*, cujus Auctor Hispanum se prodit: & *Sermonem* qui in aliis editionibus secundus erat, in *Natali SS.*

Apostolorum Petri & Pauli, cujus initium est : *Exultemus in Domino* : quia præter exordium , quod procul dubio non est sancti Leonis ; & quinque circiter lineas quæ desumptæ sunt ex Sermone 2. in Anniversario ipsius Assumptionis ad Pontificatum , reliqua ex Sermone 3. in Anniversario ejusdem transcripta sunt. *Sermonem 96. in Cathedra sancti Petri* quod cæteris accensuisset, peritit virum doctissimum, stylo maturius expenso, illumque tandem sanctissimo Pontifici abjudicavit.

Epistolam *de Chorepiscoporum privilegio* quæ in prioribus editionibus erat 88. rectè abjudicavit sancti Leoni idem Paschasius Quesnel ; cui hoc in judicio præverant Joannes Morinus & Sirmondus ; Ex Heterodoxis verò Blondellus in suo Pseudo-Isidoro & Turriano vapulantibus. Primum suppositionis argumentum est, quòd in antiquis codicibus MSS. non compareat , sed tantum in recentioribus quibusdam post Isidorianæ Collectionis tempora exaratis. 2. Quòd apud Antiquos Scriptores mentio hujus Epistolæ nulla extet , eamque nullus seu Canonum seu Pontificiorum Decretorum Collector ante Isidorum Mercatorem , seu ante 9. sæculum suis Collectionibus inseruerit. 3. Quòd stylus à Leonino proflus abhorreat. 4. Quòd titulus sancto Leoni sit insolitus , & quòd nexus Episcoporum Germaniæ cum Gallicanis non sapiat ætatem sancti Leonis , sed Caroli Magni , aut posteriorem. 5. Cùm Synodum Romæ habitam describit , *Synodum* appellat *Episcoporum*, sive *Cæterorum Consacerdotum*, *Christique Fidelium coadunatam* : quasi laïca plebs in Concilium admitteretur ; quæ verba sancto Pontifice indigna sunt. Adde nomen sacerdotis ævo

sancti Leonis, nunquam tribui solitum Presbyteris absque additamento hujusmodi, *secundi Ordinis, secundi Gradus* &c. Tacco de fædo solecismo. 6. In hac Epistola citantur Canones Neocæsarienses, cum nec à S. Leone, nec ab ejus Decessoribus, Synodorum particularium Canones citatos legamus: & Innocentius I. alios à Nicænis recipiendos non esse professus sit. 7. Canon 13. Neocæsariensis ea in Epistola ex Dionysii Exigui versione citatur, quam Leone Magno longè posteriorem esse nemo nescit. 8. Rhabanus Maurus in l'bro quem *De Chorepiscopis* ad Drogonem Metensem Episcopum scripsit, ejus Epistolæ non meminit, quod argumento est eam esse supposititiam: nunquam enim ille Chorepiscoporum causam defendendam suscepisset, si sanctus Leo eos damnasset; neque hæc Epistola virum tam eruditum & in Germania quò missa dicitur, scribentem fugisset. 9. Epistola illa nihil aliud est quam Canon septimus Hispalensis Concilii, cui exordium insulsum præfixit impostor, ut Epistolæ imaginem indueret. 10. Adulterinam esse Epistolam clamat silentium Synodorum Parisiensis 6. & Meldensis, Nicolai 1. in Epistola ad Rodolphum Bituricensem Archiepiscopum, Capitulum Caroli Magni & Ludovici Pii Imp. in quibus frequens Chorepiscoporum mentio occurrit, nulla Epistolæ istius sancti Leonis, quam certè non omisissent. Denique sunt aliqua in ea Epistola, quæ cum Ecclesiæ Romanæ consuetudine conciliari non possunt. *Sed neque, inquit, coram Episcopo licet Presbyteris in Baptisterium introire.* An non potius coram Episcopo, & cum Episcopo in Baptisterium introite, & ex of-

ficio baptizanti Episcopo adesse jubebantur? Ad has non attenderunt rationes viri eruditi, qui hanc Epistolam ut genuinam sancti Leonis admittendam esse censuerunt Halleius & Ludovicus Cellotius, in suo uterque opere *De Ecclesiastica Hierarchia*, Petrus Aurelius adversus Sirmondum scribens. Dionysius Petavius in *notis ad sanctum Epiphanium*, & Petrus de Marca lib. 2. de *Concordia Sacerdotii & Imperii* cap. 13. cum aliis.

Idem operum sancti Leonis editor atque illustrator Paschasius Quesnel duos illos *De vocatione omnium gentium libros*, nec non *Epistolam ad Demetriadem* edidit sub nomine sancti illius Pontificis, easque lucubrationes ipsi vindicare conatus est duabus dissertationibus elegantissimis. Id autem probat ex stilo, dicendique caractere planè simili: ex identitate doctrinæ circa gratiam Christi, & circa alia etiam capita; ex vocibus Auctori librorum *De vocatione gentium* & sancto Leoni communibus, ex convenientia denique utriusque in citanda Scriptura sancta. Sed nondum viris omnibus eruditis persuadere potuit, hos libros & hanc Epistolam esse sancti Leonis fœtus, ejusque nomine in nova operum ipsius editione, meritò inscriptos fuisse. 1. Quia tanta non est similitudo doctrinæ istorum librorum cum doctrina Leonis, quin æqualis & fortè major reperiatur cum doctrina sancti Prosperi, ut in Prospero dicit Natalis Alexander, nec tamen sancto Prospero indubiè attribuuntur. Stylus verò non est Leonino penitus similis: nam periodi sancti Leonis sunt magis commensurata, nec tantæ sunt in ejus Sermonibus aut Epistolis figuræ, tot Rithmi, tanta

modulatæ ac tinnulæ orationis affectatio; quanta in libris *De vocatione omnium gentium* aut in Epistola *ad Demetriadem*: uno verbo; facundior est sancti Leonis citra ullam affectationem oratio. Præterea sanctum Leonem contra Manichæos, contra Priscillianistas, contra Pelagianos, contra Nestorianos & Eutychianos pugnasse, ejus Vita & Epistolæ testantur: sed contra Semipelagianos ipsum certasse non legimus. Amicus Cassiani erat; qui libros *De Incarnatione Christi* scripsit ab eo rogatus; eosque ipsi nuncupavit: qui aliunde Prosperum magni faciebat, quem ubi creatus est Pontifex, sibi ad Epistolis esse voluit. Controuersis igitur illis non se videtur immiscuisse sanctus Leo. Tertio Gelasius Papa Libros *De vocatione gentium* laudat sub nomine *cujusdam Ecclesiarum Magistri*. At sanctum Leonem Decessorum suorum unum, tot meritis illustrem, tantâ nominis celebritate conspicuum, qui ab annis duntaxat triginta obierat; suo nomine designasset, non eo modo quo ignoti quique notari solent. Nemo enim facile credet ex hominum memoria deletum fuisse hujus Auctoris nomen, præsertim Romæ, si is fuisset sanctus Leo Romanæ Ecclesiæ Archidiaconus, ac paulo post Pontifex, qui ab annis triginta è vita migraverat. Plura enim Romæ fuissent illorum librorum & Epistolæ Exemplaria, quorum aliquod adscriptum habuisset sancti Leonis nomen; & vivebant adhuc plurimi, quibus notum fuisset sanctum Leonem hæc scripsisse, & id in omnium eruditorum ore versatum esset, nec illud ignorasset Gelasius doctissimus Pontifex. Denique nullus Codex Ms. hæc opera sancto Leoni adscribit; ut fateatur ipse

Paschasius

Paschasius Quesnel, nec In tota retro Antiquitate genuinus illorum Auctor cognitus est. Unde non molestè ferat vir doctissimus, si libros *De vocatione gentium* & Epistolam *Ad Demetriadem* sub sancti Leonis nomine (sub quo illa paulò confidentiùs vulgavit) nec laudemus, nec laudanda esse putemus: eo quod ejusmodi ausus in Scriptis sanctorum Patrum inscribendis vel abradendis, *absque demonstratione, vel quasi*, fieri non debeant.

Quantum etiam *ad capitula seu Auctoritates de gratia Dei & libero voluntatis arbitrio*; quæ Cœlestino Papæ tribuuntur, pro quibus sancto Leoni asserendis dissertationem suam tertiam Paschasius Quesnel instituit: vix video, quânam ei ratione succedat. Hæc enim solas conjecturas, easque non satis validas, ad Antiquitatem destruendam & mille annorum, ut ita loquar, Cœlestini possessionem. Unde Paschasius sub initium suæ dissertationis adstringitur fateri eas esse Cœlestino attributas à Petro Diacono, aliisque qui in causa fidei ex Oriente Romam missi sunt, lib. *De Incarnatione & gratiâ D. N. Jesu Christi ad Fulgentium* cap. ultimo. deinde à Cresconio Episcopo Africano, in fine suæ Collectionis Canonum circa annum Christi 690. emissæ, eidem adscriptum Pontifici legitur. Tum denique posterioribus sæculis, à Floro Magistro scribente Ecclesiæ Lugdunensis nomine, adversus Joannem Scotum Eriogenam; à Lupo Ferrariensi Abbate in *Collectaneis* quæstione 2. ab Hincmaro Remensi libro *De predestinatione* cap. 22. pag. 128. 130. 133. & Epilogi cap. 5. pag. 379. Nihil itaque conjecturæ valent ad tam mucidam Antiquitatem everten-

dam, immo spernuntur dum nimium affectatæ sunt.

Denique inter Epistolas sancti Leonis Papæ inveniuntur insertæ aliorum Episcoporum Epistolæ: ut *Proterii Alexandrina Ecclesiæ Patriarchæ Epistola ad Leonem Romanæ Sedis Episcopum De Festivitate Paschali* anno 554. scripta, quam ex Ms. Cod. correctam descripsit atque inseruit suo in Canonem Victorii Aquitani Paschalem Commentario cap. 2. Ægidius Bucherius Atrebatensis Theologus Soc. Jesu, de qua Gennadius libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 10. mentionem facit. Item *Epistola Paschasini Lilybai in Sicilia Episcopi ad Leonem prefatum Papam directa de eodem argumento*, de qua Gennadius citatus cap. sequenti; quàmque refert idem Ægidius Bucherius citato libro, sub finem capituli primi. Item *Epistola sancti Leonis Bituricensis in Gallia Episcopi* sub annum Christi 454. unâ cum Victorio Cenomanensi & Eustochio Turonensi, ad Presbyteros & Episcopos Provinciæ *non Thaciæ*, (ut inter Leonis primi Papæ Epistolas vulgatum est) *sed Tertiæ*, quo nomine Turonica Provincia Designatur, quæ est Tertia Lugdunensis: ut Sirmondus in notis ad Concilia Galliæ observavit. Item *Epistola dua Flaviani Patriarchæ Constantinopolitani*, & una *Ravennii Arelatenfis Archiepiscopi*, *Rustici Narbonensis Archiepiscopi* aliorumque Galliæ Episcoporum &c.

- » VICTORIUS Natione Aquitanus, scrupulosus temporum calculator, invitatus à sancto Hilario urbis Romæ tunc Archidiacono,
- » & postea post mortem sancti Leonis Episcopo, composuit *Paschalem cursum* indagatiõe

cautissimâ ; post quatuor priores qui cum in hac
 parte prævenerant , id est , Hippolytum , Eu-
 sebiū , Theophylū & Prosperū : protendens
 temporū seriē usque ad annū 532. ita ut
 quingentesimo trigesimo-tertio anno Paschalis
 reincipiat solemnitas , eodem mense & die , ea-
 demque lunâ , quâ primū Passio & Resurtec-
 tio Domini facta est. Hæc Gennadius *De Scrip-*
toribus Ecclesiasticis cap. 88. Hunc Victorii Aкви-
 tani Canonem Paschalem primus edidit doctissi-
 misque commentariis ornavit Ægidius Bucherius
 Atrebatensis Soc. Jesu , impressum Antuerpiæ
 in fol. in officina Plantiniana anno 1633. cum
 aliis aliorum Patrum operibus ad eandem mate-
 riam spectantibus. Scripsit Victorius *Canonem Pas-*
chalem Constantino & Rufo Consulibus , ut ipse
 in Prologo tradit , hoc est , Christi anno vulgari
 457. quo claruit.

Victor Cartennæ in Africa Episcopus , de quo
 sic Gennadius cap. 77. *De Scriptoribus Ecclesia-*
sticis. Victor Cartennæ Mauritanie civitatis Epif-
 copus , scripsit adversus Artianos librum unum
 & longum , quem Geiserico Regi Vandalorum
 per suos audiendum obtulit , sicut ex proëmio
 Libri ipsius didici. Scripsit & de pœnitentia pu-
 blica librum , in quo & regulam vivendi pœni-
 tentibus juxta Scripturarum auctoritatem statuit.
 Et ad Basilium quendam super mortem filii con-
 solatorium libellum , spe resurrectionis perfectâ
 instructione munitum. Homilias etiam composuit
 multas , quas à fratribus propriæ salutis sollici-
 tis , in libris digestas servari cognovi. Habetur
 liber *De pœnitentia* tom. 2. ad calcem operum
 D. Ambrosii , in multis editionibus. Item liber

460.

De consolatione in adversis ad Basilium, inter opera Sancti Basilii Magni tom. 3. pag. 613. ultimæ Editionis Parisiensis anni 1638. quod nullus adnotavit. Sanè istud opus editum primò Parisiis circa annum 1520. apud Claudium Chevallon in 12. cum operibus Sancti Eucherii Lugdunensis Episcopi, ex Ms. Codice antiquo, ut narrat editor nullâ factâ mentione ullius interpretis: unde liquet esse Auctoris latini, non græci; ad Basilium Victoris Africani, non Basilii Græci & Capadocis ad aliquem alium. Claruit anno 460. de quo Bellarminus & Labbeus in libro *De Scripторibus Ecclesiasticis*, Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Scholiis ad Gennadium*.

ARNOBIUS JUNIOR quantum conjicere fas est, Gallus fuit, offerens *Commentarios suos in Psalterium* duobus Episcopis Gallis, Leontio nempe Arelatensi Episcopo & Rustico Narbonensi anno Christi 460. vel 461. quo Cathedræ Arelatensi recens sedebat Leontius, & senex Narbonensi Rusticus. Nullum sanè inditium quòd Afer fuerit hujus Commentarii Auctor, hæ conjecturæ eum fuisse Gallum, quamvis inde Gallia nostra magnum non habeat splendorem, ob hujus operis latinitatem barbaram & insulsam. peccantemque grammaticarum legum despectum. Legitur hoc opus in Bibliotheca SS. Patrum, omnium editionum. Quantum verò ad *altercationem inter Arnobium & Serapionem*, seu *conflictum Catholici de Deo trino & uno, de duabus in Christo substantiis in unitatem persone, & de gratiæ ac liberi Arbitrii concordia*; allego infrà opusculum istud, verbo *Vigilius Tapsensis*, ad quem spectat, ut dicemus ad annum D LXX. Agunt de Arnobio

Juniore Sixtus Senensis lib. 4. Bibliothecæ sanctæ, Possevinus in Apparatu sacro Bellarminus & Labbeus De Scriptoribus Ecclesiasticis, Natalis Alexander Dominicanus in *Selectis Historia Ecclesiastica capitibus*, sæculo v. tom. 1. cap. 4. pag. 639. ubi Arnobium Gallum facit contra Sixtum Senensem qui cum Africanum credidit. Hæc ad correctionem Nomenclatorum recentium.

470.

PAULINUS Petricordius vel potius Petraccoriceus floruit circa annum 460. & ulterius cujus habemus *libros sex carmine heroico scriptos ad Perpetuum Turonensem Antistitem, De vita sancti Martini ejusdem Urbis Episcopi*, qui tom 8 Bibliothecæ veterum Patrum editionis Colonienfis anni 1618. & editionum veterum Parisiensium annorum 1575. & 1589. ac pluribus aliis Poëtarum Collectionibus Paulino Nolano Episcopo adjudicantur; cum *versibus De visitatione Nepotuli sui & brevi opusculo De orationibus*, quæ primum carmina Franciscus Juretus ex Codice V. C. Petri Pithæei cum notis ediderat. Sex tamen illi libri *de vita sancti Martini* pertinent ad Paulinum patriam Petricordium seu Petraccoriensem, qui 30. aut 40. circiter annis ab obitu sancti Paulini Nolani Episcopi, opus illud suum dicavit Perpetuo Turonensi Archiepiscopo, Præsidi Concilii Turonensis anni 480. Ita etiam volunt MSS. Exemplaria Vaticanum & Corbeienfe, de quibus Sirmondus in eruditis suis ad Sidonium Apollinarem notis. Plura apud Philippum Labbeum in dissertatione historica de Scriptoribus Ecclesiasticis verbo *Paulinus Nolanus* tom. 2. pag. 165. Aubertus Miræus in Bibliotheca sua Ecclesiastica Scholio ad caput

48. Gennadii de Scriptoribus Ecclesiasticis pag. 57. Bellarminus observatione secundâ ad opera sancti Paulini Nolani, in editione omnium amplissima & castigatissima libri de Scriptoribus Ecclesiasticis anno 1617. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy. Novissimus editor operum sancti Paulini Nolani Parisiis in 4. anno 1684. apud Edmundum Couterot.

ANTONIUS sancti Simeonis Stylitæ discipulus, qui Martyrologio Romano 5. Januarii adscriptus est. Magistri sui vitam scripsit, quæ in Vitis Patrum Eremitarum tom. 1. editionis Plantinianæ legitur, quam procutavit Heribertus Rosveidus Soc. Jesu annis 1615. & 1628. Vixit ipse cum Simeone, & vermes de corpore ejus fluentes collegit, & in ulcerum cavernis reposuit, ut ipse de se in hæc verba narrat: *Quidam juvenis adstitit ei nomine Antonius, qui vidit hæc & scripsit. Juxta præceptum illius colligebat vermes de corpore ejus, qui cadebant in terram, & porrigebat illi rursum. At ille ponebat eos sibi in ipso vulnere, ad similitudinem Justi Job dicens, manducate quod vobis Dominus dedit. Et infra ad finem: Ego humilis peccator Antonius, in quantum potui, lectionem brevem hanc exposui. Claruit Antonius circa annum 470. de quo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 94.*

480.

CONSTANTINUS Presbyter Lugdunensis, (non autem Episcopus, ut sanctus Isidorus in Catalogo cap. 4. scripsit) à Sidonio Apollinari Arvernorum Episcopo, sæpe laudatus, scripsit librum unum *De vita sancti Germani Autissiodorensis Episcopi*, qui in collectione sanctorum Laurentii Sturii extat ad diem xxxi. Julii. Hoc opusculum ob-

tulit sancto Patienti Lugdunensi Episcopo, qui obiit die ij Septembris anno circiter 480. Unde Constantium eodem tempore clarum fuisse liquet. De eo Sammarthani in Gallia Christiana, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 103. fol. Mihi 200., auctores omnes qui scripserunt de Episcopis Altissiodorensibus.

490.

GENNADIUS Episcopus sive Patriarcha Constantinopolitanus, vir (ut inquit Gennadius Massiliensis in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 90. *linguâ nitidus & ingenio acer, tam dives ex lectione Antiquorum fuit, ut Danielem Prophetam ex integro ad verbum commentatus exponeret. Homilias etiam multas composuit; moritur Leone seniore imperante.* Hæc Massiliensis Synonymus Ejus autem miracula & virtutes persequitur Nicephorus Callixtus Ecclesiasticæ Historiæ lib. 15. cap. 22. & 23. Extat ejus Epistola *Ad Metropolitanos & ad Romanum Pontificem contra Simoniacos* in Orthodoxographis pag. 658. & inde in Bibliotheca sanctorum Patrum Margari- ni Bignei, editionum Parisiensium 1575. & 1589. Vixit juxta Trithemium anno 460. sed errore (opinor) Amanuensium, cum 490. scribendum esset. Quomodo autem Gennadius dudum Pelagianis faverit; qui tamen postea redditus omnino Catholicus; Vide Cardinalem Baronium tom. 2. sub annum Domini 490. Fælicis autem Papæ nonum. Ita Possevinus in Apparatu sacro, quem amplexus sum.

EUGENIUS Carthaginis Africæ civitatis Episco-
pus & Confessor publicus, admonitus ab Hun-
nerico Rege Vandalorum, Catholicæ fidei Expo-
sitionem & maximè verbi Homousii propria-

„ tem differere , cum consensu omnium Africæ ,
 „ Mauritaniæ , & Sardiniaæ atque Corsicæ Episco-
 „ porum & Confessorum, qui in Catholicâ perman-
 „ serant fide; librum fidei non solum sanctarum scri-
 „ pturarum sententiis , sed & Patrum testimoniis
 „ communitum, per Collegas suæ Confessionis por-
 „ rexit. Jam verò asportandus pro fidelis linguæ
 „ remuneratione in exilium , Epistolas velut con-
 „ servandi Baptismatis ovibus suis quasi pastor sol-
 „ licitus dereliquit. Altercationes quoque quas cum
 „ Arrianorum Præsulibus per internuntios habuit ,
 „ conscripsit , & relegendas per majorem Domitium
 „ Hunnerico transmisit. Similiter & preces pro quie-
 „ te Christianorum , eidem velut Apologias obtulit.
 „ Vivere adhuc ad confirmationem Ecclesiæ dicitur.
 „ Hæc Gennadius lib. De Scriptoribus Ecclesiasti-
 „ cis cap. 96. quæ brevius Honorius Augustodu-
 „ nensis ex eodem habet libello 2. cap. 99 Ejus
 „ quoque cohortatoriam Epistolam ad Ecclesiam
 „ suam Carthaginensem , ut eam in recta fide
 „ confirmaret , & adversus Arrianorum persecutio-
 „ nem muniret , describit sanctus Gregorius Turo-
 „ nensis lib. 2. historiæ Francorum cap. 3. Quan-
 „ tum autem ad *Orationem quam Hunnerico Vanda-*
 „ *lorum Regi obtulit*, hanc habes insertam lib. 3. De
 „ persecutione Africana Victoris Vitenſis Episcopi,
 „ de quo statim agemus. Claruit Eugenius anno
 „ 490. & ultra, de quo mentionem faciunt Posse-
 „ vinus in Apparatu sacro, Aubertus Miræus in
 „ Scholiis ad Gennadium, Natalis Alexander Do-
 „ minicanus in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capiti-
 „ bus, sæculo v. tom. 1. pag. 689.

„ VICTOR VITENSIS in Africa Episcopus , in
 „ Vvandalica persecutione pro fide Orthodoxa gra-

vissima incommoda passus, ejusdem persecutioni historiam libris quinque scripsit circa annum 490. quos *De Persecutione Africana* inscriptos & ad suam puritatem ex collatione MSS. Codicū redu-ctos, cum operibus Vigiliī Tapsensis Episcopi evul-gavit in 4. anno 1665. Petrus Franciscus Chifflet Societatis Jesu Presbyter, Divione apud Viduam Philiberti Chavance, & Parisiis apud Simeonem Piget viā Jacobrā sub signo Prudentiæ, quibus subjunxit varias ad calcem lectiones cum notis & vindiciis. Ejus memoria sacris Ecclesiæ fastis inter Confessores inserta est ad diem 23. Augusti. Victo-rem Vitensem dico cum viris doctissimis, Hol-stenio & Chiffletio, qui ita dicendum ex MSS. Codicum fide ostendunt, quibus suffragatur vir etiam doctissimus Henricus de Noris Eremita Au-gustinianus lib. 2. Historiæ Pelagianæ cap. 21. id probans ex notitia Episcoporum Africæ, qui sub Hunnerico Genserici successore persecutio-nem sustinuerunt. In ea namque inter Episcopos Provinciæ Proconsularis legitur *Florentius Uti-censis*: in catalogo autem Episcoporum Provin-ciæ Byzacænæ hæc verba leguntur. Victor Viten-sis non occurrit. Uticensis igitur Ecclesia specta-bat ad Provinciam Carthaginensem, Viten-sis verò ad Byzacænā: illi Florentius, huic verò Victor præerat, tempore Vandalicæ persecutionis. Qui plura voluerit, legat notas Petri Francisci Chiffletii ad dicti Victoris libros.

HONORATUS Massiliensis Ecclesiæ in Galia Episcopus floruit circa annum 490. & scripsit teste Gennadio lib. De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 99. (si tamen hoc caput ad eum spectat, cum in multis MSS. Codd. non reperiatur) *De vita*

sancti Honorati Arelatensis Episcopi tractatum, quem Bollandistæ ad diem 5. Maii, Surius ibidem, & Paschasius Quæsnel sub finem tomi primi operum sancti Leonis Magni correctissimè edidit. Vide opera sancti Leonis ultimæ editionis Parisiensis impressa 2. tomis in 4. 1675. apud Joannem Baptistam Coignard viâ Jacobæâ sub Bibliis aureis.

300.

ADRIANUS auctor Græcus scripsit græcè circa annum 500. *Isagogen sacra Scriptura* utilem, & hæc anno 1602. græcè prodiit Augustæ Vindelicorum ex Bavarico & altero Codice, Manuscriptis. Antiquior est hic Scriptor quam vulgò creditur, cujus mentio apud Cassiodorum invenitur cap. 10. Divinarum lectionum, ubi agit de Introductoribus Divinæ sapientiæ, Ticonio, sancto Augustino, Eucherio, & Junilio. Ejus quoque meminit Phorius in sua Bibliotheca Cod. 2.

LAURENTIUS Novariensis Episcopo cognomento Mellifluus, de quo hæc Sigebertus in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 120. *in hunc modum* pauca habet: *Laurentius Mellifluus scripsit librum De duobus temporibus, id est, uno ab Adam usque ad Christum; altero à Christo usque ad finem sæculi. Declamavit etiam Homilias ore quasi mellito, unde agnominatur Mellifluus.* Sunt qui conjiciunt, ipsum ex Novariensi Episcopo sub annum Christi 507. creatum esse Mediolanensem Archiepiscopum, ipsamque laudari ab Ennodio Ticinensi, in Dictione missa Honorato Novariensi Episcopo, cum Basilica Apostolorum dedicaretur. Hoc autem certum non est, solisque & infirmis nititur conjecturis. Floruit circa annum 510. & ultra, forsitan ad annum 520. Scripsitque *librum de duobus temporibus, seu de Penitentia &*

Carly Chap
Novariensis
in hunc modum
de duobus temporibus
librum de duobus temporibus
id est, uno ab Adam usque ad Christum
altero à Christo usque ad finem sæculi
Declamavit etiam Homilias ore quasi mellito
unde agnominatur Mellifluus
Sunt qui conjiciunt
ipsum ex Novariensi Episcopo
sub annum Christi 507. creatum esse Mediolanensem
Archiepiscopum, ipsamque laudari ab Ennodio Ticinensi
in Dictione missa Honorato Novariensi Episcopo
cum Basilica Apostolorum dedicaretur
Hoc autem certum non est, solisque & infirmis nititur conjecturis
Floruit circa annum 510. & ultra, forsitan ad annum 520.
Scripsitque librum de duobus temporibus, seu de Penitentia &

Eleemosina Homilias duas, quas habet Bibliotheca SS. Patrum edit. Parisiensis, anni 1579. tomo 9. seu Supplementi pag. 1542. apud Michaëlem Sonnum, aliæque editiones hujus Collectanei omnes, tam Parisienses quàm Coloniensis anni 1618. & Lugdunensis ultima anni 1677. Item *Homiliam de muliere Chanaanæ* quam è Ms. Corbeiensi eduxit Joannes Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 18. cum paucis observationibus. De illo præter Sigëbertum, Possevinus in Apparatu sacro, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 119.

PASCHASIUS de quo Bellarminus & Labbeus in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis, Possevinus in Apparatu sacro, Aubertus Miræus in Auctario cap. 121. pag. Mihi 204. cui omnes attribuunt *Libros duos De Spiritu sancto contra Macedonium*, & qui inveniuntur in omnibus editionibus Bibliothecæ veterum Patrum, præsertim in ultima Lugdunensi anni 1677. apud Anissonios Fratres tom. 8. pag. 806. sub nomine dicti Paschasii Diaconi. Innituntur auctoritate D. Gregorii Magni qui in libris Dialogorum attribuit dicto Diacono Paschasio libros De Spiritu sancto, quam Auctoritatem esse maximam non diffitcor. At siue Paschasius hos tantùm libros olim à Fausto Regiensi Episcopo compositos transcripserit, siue opus ipsum Paschasii, de quo loquitur sanctus Gregorius, lapsu temporum interciderit: Libri qui sub nomine dicti Paschasii evulgantur, non sunt ipsius, sed spectant ad Faustum Regiensem Episcopum. Esse autem ipsum opus Fausti, convincitur 1º. Ex Ms. Cod. Vaticano unde primùm impressi sunt, quem Jacobus Sirmondus vidit & tenuit,

sub nomine Fausti inscriptum. 2°. Quia scripti sunt hi libri occasione accepta Symboli, ut notat Genadius libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 85. dum loquitur de Fausto ejusque scriptis; unde opus Fausti proprium esse arguuntur. 3°. Continent proprias Fausti opiniones, nempe nihil esse incorporeum præter Deum, unde lib. 2. cap. 1. appellat *animam corpoream*. 4°. Joannes Trithemius qui viderat hos libros MSS. antequam imprimerentur, allegat eorum prima verba, sub nomine Fausti à se inspecta, quæ cum primis operis hujus verbis eadem sunt. Itaque nihil omnino habemus Diaconi Paschasii, cum opus ei attributum, debetur Fausto Regiensi in Gallia Episcopo.

330.

Cogitosus Scotus Monachus & Abbas scripsit *Acta sanctæ Brigittæ Laginensis Scoto Hyberne*, quæ sub annum 521. vixit, estque Martyrologio Romano inscripta, ad diem 1. Februarii. Actorum istorum Baronius in notis ad Martyrologium meminit, eaque primus ex Ms. Cod. Henricus Canisius tom. 5. Antiquarum lectionum evulgavit. Hujus Brigittæ nonnulli revelationes celebrant, quas esse Brigittæ junioris apud me constat, quasque nullius aut minimi ponderis esse censeo. Multa habet ex Cogitoso in Typographia Hybernæ Silvester Giraldus Cambrensis. qui anno 1188. floruit. De eodem habet mentionem Possevinus in Apparatu sacro, Miræus in Auctario cap. 127. pag. 205.

NONNUS Panopolita *Aegyptius eloquentissimus, Virginem Theologum, hoc, est Joannem Evangelistam versibus heroicis est interpretatus*. Hæc Suidas in Lexico. Vixit ante tempora Imperatoris Justiniani, nam Agathias qui sub Justiniano floruit,

lib. 4. de bello Gothico, authoritate ejus uritur. Sixtus autem Senensis eum inter græcos Poëtas Christianos præcipuum numerat, cujus & (inquit) feruntur Dionysiacon lib. 48. heroïcè conscripti, sed ij ad rem Ecclesiasticam nihil conferunt. Antonius Possevinus in libro 17. Bibliothecæ selectæ cap. 12. juxta editionem Venetam & Coloniensem anni 1608. opponens veram hujus Poëtæ Theogoniam falsæ Theogoniæ Hesiodi, inseruit ejusdem Nonni Carmina quædam græca græcæ paraphraseos cum versione latina: ut quàm altè Deo aspirante, idem græcus Christianorum Cothurnus potest incedere, habeatur ad manum. incipit autem *αὐχὸς τῷ αὐχέλῳ, ἐκ τῆς πρώτης λέξης ὀρχή* hoc est; ut verbum è verbo reddamus: *Sine tempore erat, incomprehensibilis ineffabili verbum principio.* Et quidem ex Aldi Manutii officina Romæ, id est, circa annum 1508. ex Possevino, qui hoc asserit in Apparatu (centum prope modum abhinc annis) prodiit *hec paraphrasis græca*, cujus postea latinam versionem Joannes Bordatus & Erardus Hedeneck ediderunt: sed quæ demùm emendatior utroque idiomate emissâ est Lugduni Batavorum anno 1598. in 8. operâ Francisci Nansii cum ejusdem notis ad ipsam. *Hæc Paraphrasis Poëtica in Evangelium sancti Joannis*, græcè etiam cum textu Evangelii & Hensii exercitationibus, prodiit Lugduni Batavorum anno 1627. in 8. & græco-latine Parisiis anno 1578. in 8. & in Bibliotheca veterum Patrum editionis Parisiensis anni 1624. p. 302. & seqq. Idem Nonnus collegit & explicavit *Hystorias, quarum meminit sanctus Gregorius Nazianzenus in duobus Steletenijcis adversus Julianum*: cujus collectio

& explicatio græcè edita p. 127. Etonæ 1610. in 4. eadèmq; latinè per Jacobum Billium inter opera sancti Gregorii Nazianzeni Parisiis in fol. 1583. & 1609. Denique *Libri* 48. *Dionysiacorum* sunt editi græcè per Joannem Sambucum cum lectionibus ac conjecturis Gerardi Falkenburgii & emendationibus Guillelmi Canteri Aatuerpiæ 1569. in 4. & græco-latinè per Lubinum cum lectionibus ac conjecturis Gerardi Falkenburgii Hanoviæ 1605. in 8. Itemque græco-latinè cum variis lectionibus & notis marginalibus per Jacobum Lectium Aureliæ Allobrogum anno 1606. in 8. De Nonno Possëvinus in Apparatu sacro verbo *Nonnus*. & in Bibliotheca Selecta lib. 17. cap. 12. Aubertus Miræus in Auctario cap. 128. pag. Mihi 205.

MONTANUS Episcopus Toletanus, virtute Sancti Spiritûs & eloquio pollens, scripsit *Epistolas duas*, alteram *Palentina Urbis Incolis De Ecclesiastica Disciplina & contra Priscillianos*; alteram *ad Turribium Religiosum Monachum*. Præfuit Concilio Toletano 11. anno 527. & ultra; de quo sanctus Hildephonsus in libro de Scriptoris Ecclesiasticis cap. 3, Possëvinus in Apparatu sacro, Aubertus Miræus in Scholiis ad caput 3. Hildephonsi. Extant ejusmodi duæ Montani Epistolæ in Martyrologio Hispanico ad diem 23. Februarii, pag. 225. & in novissima Editione Conciliorum Parisiensis tom. 4. pag. 1736. Claruit usque ad 530. & ultra, de quo sanctus Hildephonsus loco citato, pauca quidem, sed præclara narrat.

REMIGIUS Remorum Archiepiscopus, Francorum meritò ob Clodovæum ad Christianam Fidem conversum appellatus Apostolus. Hoc con-

tigit anno Regni Clodovæi xv. post victoriam Alamannicam, id est, juxta ætatem nostram anno Christi desinente 496. In Natali enim Domini, exeunte anno baptizatum fuisse, Alcimus Avitus Vienneſis Episcopus testatur; in Epistola ad ipsum Clodovæum data, quam Sirmondus tom. 1. Conciliorum Galliæ publici Juris fecit. Sigebertus Gemblacenſis, triennio ſeriùs, id est, anno 499. Clodovæi Baptiſmum ſtatuit: ſed more ſuo, (omnia enim triennii ferè ſpatio poſteriùs narrare ſolet, quàm geſta ſunt) ut in Chronico Belgico annotavit Miræus. Cæterùm anno 471. Remenſem Sedem Remigius adiit, duos & viginti annos tunc natus; ut præter Hincmarum in Vita ſancti Remigii, Flodoardus in Hiſtoria Remenſi libro 1. cap. 11. & 18. aſſerit. Nam in Epistola quam ad tres Episcopos anno 523. ſcripſit, & quæ extat tom. 2. Conciliorum Galliæ, teſtatur ſe jam annis quadraginta-tribus Episcopatum geſſiſſe. Idem porro ad Superos tranſiit ante annum 535. ſiquidem hoc ipſo anno Flavius Remorum Episcopus Concilio Arvernienſi ſubſcripſit. Falsò itaque Hincmarus & Flodoardus referunt, illum annis ſeptuaginta-quatuor ſediſſe, & vixiſſe annis nonagintaſex. Habemus paucas & breves Sancti Remigii Episcopi Epistolas. *ad Hormiſdam Papam, ad Clodovæum Regem & alios ſcriptas*, quæ extant tom. 2. Conciliorum Galliæ, editionis Jacobi Sirmondi in fol. Pariſiis anno 1629. Apud Sebastianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Item in Collectione ultimâ Conciliorum editionis Pariſienſis anni 1671. quam doctiſſimi viri Philippus Labbeus & Gabriel Coſſartius, Ambo Soc. Jeſu, xviij. vol. in fol. procurarunt. Item apud Marquar-

dum Frehærum in Corpore Historiæ Francicæ. Sidonius Apollinaris lib. 9. Epistolâ 7. ad Remigium datâ, *Declamationes* seu *Orationes* ejus à doctrina atque eloquentia mirificè commendat; sed quod dolendum, nullæ ad nos pervenerunt. Nec recens hæc jactura est, cum Hincmarus & Floardus eas penitus ignorasse videantur. Joannes Baptista Villalpandus Soc. Jesu Theologus, Romæ primùm anno 1598. atque etiam postea Moguntiæ anno 1634. edendas curavit Remigii Remensis nomine *Explanationes Epistolarum sancti Pauli*, ex Ms. Codice Bibliothecæ sanctæ Cæcilie in Urbe: quas nasutiores Critici tam heterodoxi quam Catholici Remigio Lugdunensi vel Antissiodorensi tribuendas censent. P. u. ima de his Labbeus tom. 2. De Scriptoribus Ecclesiasticis, verbo *Remigius Antissiodorensis* pag. 285. & seqq. ubi demonstrativè probat eas non posse spectare ad Remigium Remensem. Sanè in multis Bibliothecarum Mss. Codd. antiquis sexcentorum & ultra annorum, habentur sub nomine Haymonis Halberstatensis Episcopi, sub quo etiam impressæ sunt Parisiis anno 1556. in 8. longè antequam ederentur Romæ sub nomine Remigii. Adde stilum simillimum aliis Haymonis Halberstatensis Episcopi Commentariis, ut guttæ gutta similior non sit, quod Critici etiam rigidissimi agnoscunt. 3. Tempore jam Fulberti Carnotensis Episcopi, vix elapsis centum ab obitu Remigii Antissiodorensis annis, jam Haymoni tribuebantur, ut patet ex pagina 169. editionis Parisiensis à Carolo Villierio anno 1608. procuratæ. 4. Denique modus agendi in ejusmodi Commentariis confarcinatus ex variis auctoribus antiquioribus, spectat

spectat ad sæculum 9. quod optimè quadrat in Haymonem Halberstatensem, non in Remigium Antissiodorensem.

Testamentum sancti Remigii Remensis ediderunt Philippus Labbeus Soc. Jesu, ac post eum Carolus le Cointe in Annalibus Ecclesiasticis Francorum, extabátque priùs in Historia Flodoardi lib. 1. cap. 18. sed tot auctum interpolationibus, quæ nec tempora nec genium Remigii sapiunt, ut plerisque suspectum videretur. Hæc Natalis Alexander in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo 6. cap. 4. art. 3. pag. 132. ubi & sequentia addit. Sincerum illud sancti Remigii Testamentum, quod brevius vocat, describit *Dominus Guillelmus Marlotus Historia Metropolis Remensis tom. 1. lib. 2. cap. xi.* ex MSS. Codd. Abbatiarum SS. Remigii, Nicasii, & Theoderici prope Remos. Prolixius illud vocat, quod à Flodoardo refertur, vel à recentioribus ejus historiæ assutum est, & pro breviori suppositum. Prolixius illud Pseudepigraphum esse, viri ut plurimum eruditi asserunt, his adducti rationibus. 1°. Quòd Hincmarus qui sancti Remigii vitam ex Ecclesiæ suæ monumentis conscripsit, illud ignoraverit, solumque brevius operi suo subjecerit ut ex MSS. evidens est: nec unquam proluxioris Testamenti auctoritate usus sit, cum se dedit occasio. 2°. Quòd in eo vocabula quædam sint sancti Remigii ætate minimè usitata, imò prorsus incognita, ut *Austria & Neustria* nomina ad illas significandas regiones, quæ his deinde vocabulis sunt appellatæ. Item vox *Archiepiscopi*. 3°. Quòd in Regem ordinatus à sancto Remigio dicatur Clodovæus per sacri Chrismatis

unctionem, cum tamen unctus non sit ut Rex fieret, (quippe qui rum decimum-quintum Regni annum agebat) sed ut Christianus fieret. Etsi unctus in Regem esset, non fuisset neglectus ab ejus posteris tam sacræ Inaugurationis ritus. Neminem tamen legimus ex Regibus primæ stirpis unctum. 4°. Quod in prolixiori illo Testamento multa suggerat Remigius de increpando Rege ab Ecclesia Remensi, si à Religione deflexerit, aut Ecclesiæ bona pervaserit: De convocandis Galliarum Archiepiscopis, & de Elogio segregationis à corpore Christi, quæ ab horum temporum Disciplinâ & moribus abhorrent, quibus Metropolitæ æquales inter se, nec ulli jus erat alios convocandi, nisi Sedis Apostolicæ Vicarius & Primas illorum esset constitutus. Quod licet sancto Remigio collatum sit ab Apostolica Sede privilegium, non tamen ad ejus successores transmissum est, ut inferiùs probabimus. Prolixius tamen Testamentum à Flodoardo descriptum, vel ipsius historiæ, ut probabilius est assutum, laudatus suprâ *Marlotus* tueri satagit, & hisce gravissimis rationibus utcunque respondet. Legant quibus per otium licet, deque ejus sententia judicium ferant. Hæc ille verbo tenus, at utrumque brevius & prolixius mihi suspectum, utrumque apud doctissimos viros supposititium.

FULGENTIUS RUSPENSIS, in Africa Episcopus, de quo Bellarminus, & plenè Labbæus locis sæpiùs allegatis. Quibus unum addam, nempe post varias doctorem virorum ad Opera sancti Fulgentii procuratas successu temporum Accessiones & Commentarios: ea omnia anno hoc 1684. cum optimo ordine & caractere, impressa

in 4°. Parisiis apud Guillelmum Desprez, viâ Jacobæâ, sub signo sancti Prosperi, supposititiis Sermonibus elemento minori ad finem adjectis.

DIONYSIUS cognomento Exiguus, natione Scythæ, professione Monachus & Abbas Romani Monasterii, geminâ scientiâ græcè & latinè clarus, inquit Sigebertus Gemblacensis cap. 27. De Scriptoribus Ecclesiasticis, floruit initio sexti Ætæ Christianæ sæculi, usque ad annum circiter 540. Ejus meminit qui eodem vivebat tempore, Cassiodorus Senator cap. 23. divinarum Institutionum, ut Bedam ac recentiores computi artifices, Chronologiæ Scriptores, Canonumque Collectores omittam. Hic autem multa latinè scripsit, vel è Græco in Latinum transtulit, quorum quæ hucusque viderim, hæc sunt: *Collectio Canonum Ecclesiasticorum ad Stephanum Episcopum Salonitanum*, edita tom. 2. pag. 101. Novæ Bibliothecæ Juris Canonici veteris, Parisiis in folio anno 1661. apud Ludovicum Billaine, curâ & studio Guillelmi Vvoëli, Theologi ac Socii Sorbonici & Henrici Justelli; *cum Epistola sancti Cyrilli & Concilii Alexandrini contra Nestorium*. Ibid. p. 175. ab eodem Dionysio in Latinum sermonem translata. *Collectio Decretorum Romanorum Pontificum ad Julianum Presbyterum sanctæ Anastasie, à Siricio ad Anastasium*, qui sedebat anno 498. Ibidem pag. 183, cui ab Anonymo additum Supplementum, *A Papa Hilario ad Gregorium juniorem*, quod extat ibidem pag. 249. impressum. Transtulit è Græco in Latinum *Librum sancti Gregorii Nysseni de Opificio hominis*, quem dicavit Eugippio Presbytero, quæ versio typis vulgæ.

ta est Coloniz anno 1573. primùm Basilez anno 1562. sed utrubique absque Epistola Translatoris Eugippio Presbytero inscripta, imò etiam absque versione Præfationis Gregorii Nysseni, quas exhibet Joannes Mabillon tom. 2. Analectorum, pag. 1. & seqq. ex manuscripto Codice Abbatiz Corbeiensis. Item *vitam sancti Pachomii Abbatis*, quam vide in Vitis Patrum illustratis ab Heriberto Rosveido Soc. Jesu, & Antuerpiæ in fol. annis 1615. & 1628. impressis. Item *Orationem sancti Procli ex Ciziceno Episcopo Patriarche Constantinopolitani De laudibus sacrosanctæ Dei genitricis Mariæ adversus Nestorii blasphemias; cum Epistolâ ejusdem de Fide ad Armenos, & alterâ ad Dominum pro Causa Athanasii Perrhenorum Episcopi*, quas habet Vincentius Richardus in Collectione Operum sancti Procli, impressa in 4°. Romæ anno 1630. Habet eandem Epistolam sancti Procli ad Armenos ab eodem Dionysio translata, & Fœliciano Pastori dicatam Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Parisiensis anni 1575. tom. 1. pag. 406. & sequentibus. Item transtulit *Epistolam sancti Proterii Alexandrini Episcopi ad Beatissimum Leonem Papam Romane Urbis Episcopum De ratione Paschali*, editam in Appendice Operis *De doctrina temporum* Dionysii Petavii, unâ cum duabus ejusdem Dionysii Exigui Epistolis Paschalibus. 1°. *Ad Petronium Episcopum*, ubi agit de Cyclo Paschali, quem sub Consulatu Philoxeni & Probi Junioris scripsisse dicitur. 2°. *Ad venerandos Bonifacium primicerium & Bonum secundicerium De ratione Pasche*, quam constat fuisse scriptam anno Domini 526. indictione quarta labente, & Lunæ Cyclo 14. Item

transtulit *Historiam inventionis Capitis sancti Joannis Baptiste conscriptam à Marcello Abbate*, cujus translationem dicavit Abbati Gaudenzio. Hanc ad calcem Tractatus historici de Capite sancti Joannis Baptiste pag. 205. subjecit Carolus du Fresne du Cange, Consiliarius & Regius apud Ambianos Quæstor. Opus hoc prostat in 4° apud Sebastianum Cramoisy Parisiis anno 1665. viâ Jacobæâ, sub Ciconiis. Hæc sufficiant de Dionysii Scriptis.

S. BENEDICTUS natione Italus, patriâ Nursinus, Monachorum in Occidente Antestignanus ac Princeps, Cœnobii Cassinensis Conditor, ibidem anno salutis 543. die 21. Martii, Sabbatho Dominicæ Passionis, non Pâschatis, obdormivit in Domino. Cujus res gestas sanctus Gregorius Magnus fusè prosequitur lib. 2. Dialogorum, quem Gregorii Librum Ingolstadienses Græco-latino annis superioribus ex Versione Zachariæ Papæ publicarunt. Scripsit *Regulam S. Benedictus, sermone luculentam, discretionem præcipuam*, inquit Gregorius I. Papa in Dialogis, quam habes in Collectione Regularum & Constitutionum Asceticarum, procurata Antuerpiæ anno 1658. typis Plantinianis ab Auberto Miræo, de qua etiam in Bibliotheca sua Ecclesiastica ad cap. 30. libri 3. Honorii Augustodunensis De Scriptores Ecclesiasticis pag. 126. Habet eandem Lucas Holstenius in sua etiam Collectione Regularum, edita in 4° Parisiis apud Ludovicum Billaine. De cujus variis impressionibus, & in eam Commentariis, quos tam Antiqui quàm Moderni Scriptores adornarunt, non est hic proprius loquendi locus.

GORDIANUS quidam scripsisse dicitur jussu Imperatoris Justiniani, *Viram & Passionem S. Placidi, Discipuli S. Benedicti Abbatis Cassinensis, ejusque fratrum Victorini, Eutichii, & aliorum*, Mellanæ in Sicilia à Manucha Pirata anno 539. occisorum, quæ apud Sutrium ad diem 5. Octobris extat, & correctior in Vitæ Sanctorum Ordinis Divi Benedicti sæculo 1. Sed Baronius in Notis ad Martyrologium, Operis hujus ita meminit, ut inscriptionem ejus videatur habere suspectam; sic enim inquit: *Acta à Gordiano conscripta, ut ferunt, jussu Imperatoris Justiniani*, Hæc Aubertus Miræus in Auctario, capite 141. pag. 207.

350.

FACUNDUS HERMIANENSIS, in Africa Provinciæ Bizacenæ Episcopus, floruit post Consulatum Basilii anno 4. & ultra, circa annum 550. duodecim libros scripsit *pro defensione trium Capitulorum*, quæ non posse absque injuria fidei Synodique Chalcedonensis eversione condemnari, falsò sibi persuasum habuit. Horum meminerunt Victor Tunnonensis in Chronico, & sanctus Isidorus lib. *De Viris illustribus* cap. 19. Scripsit etiam librum *adversus Motianum seu Mutianum Scholasticum*, qui Africanos Antistites propterea quòd se à Vigilio Papa & ab Ecclesia, trium Capitulorum causâ, post illius judicatum segregaverant, meritò redarguebat. Hæc Opera eruit è tenebris oblivionis Jacobus Sirmondus Societatis Jesu, impressitque anno 1629. in 8°. Parisiis Sebastianus Cramoisy, viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Item scripsit Epistolam prolixam quam inscripsit *Epistolam fidei Catholica in defensione trium Capitulorum*, à Domino Luca Dacherio Ordinis Divi

Benedicti editam tom. 4. Spicilegii jam sæpiùs citati, pag. 106. ex qua probatur Facundum Schismaticum fuisse, & in Schismate occubuisse. De eo sic Cassiodorus in Psalmum cxxxviii. *Facundus venerabilis Episcopus, Hereticorum penetrabilis subtilitate destructor, nuper ad Justinianum Principem scribens de duabus Naturis Domini Christi duos libellos, causè nimis luculenterque tractavit. Quos vobis manuscriptos reliqui, ut nec antiquis egeatis Tractatoribus, nec modernis.* Ubi duos libellos *De duabus Naturis Christi* ipsi tribuit Cassiodorus, sed existimo his verbis cum significasse duo prima Capita libri primi ex duodecim quos ad Justinianum direxit. Qui plura voluerit, adeat Possevinum in *Apparatu suo*, Aubertum Miræum in *Bibliotheca Ecclesiastica*; Scholio ad caput 19. Isidori *De Viris illustribus*, pag. Mihi 86. Natalæ Alexandrum Dominicanum in *selectis Historia Ecclesiastica Capitibus*, sæculo 6. capite 4. pag. 156, & seqq.

PRIMASIUS ADRUMETINUS, in Byzacena Africæ Provinciæ Episcopus, anno 553. tempore Concilii quinti Generalis interfuit Constantino- poli cum Vigilio Papa, ut constat ex Collectione secunda istius Concilii. Illius præterea meminerunt Junilius Africanus pariter Episcopus, qui ei *Librum De partibus divina Legis* dedicavit. Victor, Tonnonensis in eadem Africa Episcopus in Chronico, Cassiodorus Senator in *Libro De divinis Lectionibus* cap. 9. Isidorus Catalogi cap. 9. atque multi recentiores, inter quos est Philippus Labbeus in Dissertatione historica *De Scriptoribus Ecclesiasticis à Bellarmino recensitis*, tom. 2. pag. 234. illius Opera diligenter notat & recenset. Ad

dit autem pag. 255. *Libri autem ejus De Hæresibus ad Fortunatum Episcopum videntur periisse, in quibus explicatis quod olim sanctus Augustinus in libro Hæreseon, imperfectum morte interveniente reliquerat; in primo ostendebat quid hæreticum faciat; in secundo & tertio digerebat quid hæreticum demonstraret.* At salva pace Philippi Labbei, non perierunt illi tres Libri Primasio Episcopo attributi; sunt enim ipse *Prædestinatus*, quem vir doctissimus Jacobus Sirmondus Anonymum tribus libris edidit Parisiis apud Sebastianum Cramoisy anno 1643. in 8°. & hanc observationem debemus Joanni Mabillon, qui tom. 4. *Analectorum suorum*, describens in *Præfatione* Iter suum Germanicum p. 83. & 84. testatur se vidisse in Germania hos libros manuscriptos sub nomine Primasii, quod omnino confirmat sententiam nostram, atque Opus Anonymum restituit legitimo parenti Primasio. Hæc Labbeo addenda censuimus necessarium. Vide Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, Aubertum Miræum in *Bibliotheca Ecclesiastica*, pag. 83. S. holo ad caput 9. Isidori *De Scriptoribus Ecclesiasticis*.

AURELIANUS Arelatensis Archiepiscopus, ex Patriciorum Aurelianorum stirpe editus in Gallia Narbonensi, ut memorant Ennodii Litteræ, eodem anno quo Auxanius rebus humanis excessit, ad Pontificatum pervenit 546. quem Vigilius Papa, petente Childeberto Rege, & consentiente Imperatore, Vicarium suum per omnes Gallias constituit, Litteris hoc anno die 23. Augusti missis, cum ad ipsum Aurelianum, tum ad cæteros Galliarum Episcopos. Concilio Aurelianensi vº. secundus à Sacerdote Lugdunensi subscripsit an-

no 549. ad eumque missa est anno 550. Epistola ejusdem Vigili Romani Pontificis de questione in sui defensionem pro Chalcedonensi Synodo, quâ hortatur ut Childeberto suggerat ad Regem Gothorum scribere, nequid in Ecclesia Romana turbari sinat in præjudicium veræ Religionis, Urbe à Rege Totilâ novissimè captâ. rogatque ut de ejus incolumitate, Ecclesiæque Romanæ juribus conservandis sataget, operâ Childeberti Christianitatis (ut vocat) studiosissimi. Sanctus autem Aurelianus dicitur in Epistola Legatis Francorum qui Constantinopolim proficiscebantur directâ, sub annum 552. ubi ad Vigilium Legationem in causâ trium Capitulorum misisse scribitur, quam recitat Sirmondus. De illo etiam Præsule meminerunt Ufuardus in Martyrologio, Baronius, Spondanus, & Proprium Arelatensis Ecclesiæ. Floruit sub Childeberto Rege Francorum, constructoque Monachorum Cœnobio, scripsit eis *Regulam*, quam habet Lucas Holstenius in Collectione sua, parte secunda, pag. 58. & seqq. Item *alteram Sanctimonialibus*, quam idem habet parte 3. pag. 3.

CYPRIANUS, MESSIANUS & STEPHANUS, tres Discipuli sancti Cæsarii Arelatensis, anno circiter 550. Vitam sui Magistri libris duobus scripserunt, quæ apud Surium ad diem 27. Augusti, mutila & imperfecta; sed quam integram & plenam Vincentius Barralis edidit, in Chronologia illustrium Lirinenſis Insulæ virorum, impressa Lugduni anno 1613. in 4°. Joannes Mabillon, sæculo primo Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, quibus tamen hunc non accenset Cæsarium.

560.

JOANNES SCHOLASTICUS, ita dictus, quod primum in foro ex Scholasticorum, hoc est, Advocatorum seu Causidicorum numero fuerat, Antiochiæ Presbyter & Apocrisiarius, qui & postmodum Eutychio Patriarcha Constantinopolitano in exilium pulso, in ejus locum à Justiniano Imperatore successus est. Hic *Syllogen Canonum* composuit, quâ priorum Conciliorum Canones in veteri Codice Ecclesiæ universæ sparsim diffusos, in quinquaginta titulos, non servato ordine temporis, nec serie seu consequentiâ numerorum: sed singulos ex similibus Canonibus, & ad eandem rem pertinentibus titulos cum Canonibus integris contexuit. Item & *Nomocanonem seu Concordiam Canonum* Ecclesiæ cum Legibus civilibus. Utrumque Opus ex variis manuscriptis erutum, editum est tom. 2. Bibliothecæ Juris Canonici veteris, pag. 499. & 603. cum doctissima Præfatione Christophori Justelli, apud Ludovicum Billaine Parisiis 2. tomis in fol. 1661. Floruit anno 560. vel circiter, electus Patriarcha Constantinopoleos, vel nominatus anno 554. mortuus anno 578. quo Eutychius iterum ad Sedem suam reversus est. Agunt pluribus de eo Baronius in Annalibus 554. num. 11. & seqq. Auctores Bibliothecæ Juris Canonici veteris in Præfatione generali, & specialibus, ad dicta Opuscula Joann. 3. quos excutias.

VIGILIUS TAPSENSIS, in Byzacena Africæ Provincia Episcopus, floruit imperante Justiniano, circa annum 560. & ulterius, laudatus à Theodulpho Aurelianeusi Episcopo in *Tractatu de Baptismo*, sub nomine Vigilii Africani. Scripsit multa quæ dudum latuerunt sub alieno nomi-

ne, nimirum SS. Athanasii, Arnobii senioris, Ambrosii, Augustini, & aliorum; vel potius singularem quandam ac sibi propriam habuit affectationem, ut Opera propria sub alienis nominibus occultaret: Et hanc vel ex motivo Christianæ humilitatis, quæ amat nesciri & pro nihilo reputari, vel ut hujusmodi Vigiliana Opera majorem ex alienis antiquiorum Doctorum nominibus mutuat, auctoritatem sibi acquirerent. Hæc tandem sollicitudinibus & studiis Petri Francisci Chiffletii Soc. Jesu Presbyteri, sub nomine sancti Vigiliæ Episcopi Tridentini ut plurimum evulgata, Auctori proprio restituta sunt, impressa in 4°. cum Operibus Victoris Vitenfis, anno 1665. Divione apud Viduam Philiberti Chavance, adjectis ad calcem Dissertationibus, Annotationibus & Lectionibus variantibus ejusdem Petri Francisci Chiffletii. Sunt autem *Lib. v. adversus Eutichetem*, p. 1. olim malè sub nomine Vigiliæ Tridentini Episcopi & Martyris, evulgati. *Contra Arrium Dialogorum lib. 2.* pag. 84. olim sub nomine & inter Opera sancti Athanasii, ad quorum finem, pag. 117. adde tanquam supplementum, Solutiones objectionum Arrianorum, pag. 333. *Contra Arrium, Sabellium & Photinum lib. 3.* pag. 118. olim sub nomine & inter Opera Divi Athanasii. *De Trinitate lib. 12.* pag. 198. olim sub ejusdem nomine, in ejusdem Operibus. *Symbolum seu Ratio Fidei*, quæ vulgò *Symbolum sancti Athanasii* dicitur, quod sanè est Nestorio posterius, & hominis Latini, ut jam omnes censent, de quo mentionem primus omnium fecit Hincmarus. Habetur in Operibus Divi Athanasii, & in tomis Conciliorum editionis ultimæ Parisiensis anni 1671. De

quo qui plura voluerit, legat doctissimum Vossium in Opere *De tribus Symbolis*, in 4°. Amstelodami anno 1662. & Godefridum Hermant Canonicum Belloyacensem in doctissimis suis Annotationibus ad Vitam sancti Athanasii, gallicè editam, & Parisiis impressam in 8°. & in 4°. anno 1679. apud Antonium Dezallier, sub signo Coronæ Auræ. *Contra Fælicianum Arrianum, De Unitate Trinitatis ad Optatum*, lib. pag. 331. olim & malè sub nomine & inter Opera sancti Augustini. Item scripsit sub nomine Divi Augustini *Altercationem cum Pascentio Arriano coram Judice Laurentio*: quam ex MSS. citam habes in appendice ad volumen Epistolarum Divi Augustini novissimæ Impressionis, p. 41. cum docta Annotatione prævia à nostris Benedictinis Gallis hujus editionis Curatoribus confecta. Scripsit etiam Disputationem inscriptam, *Conflictum sub nomine Arnobii & Serapionis*, quam Commentariis illustravit Fanciscus Feu-ardant Minorita Gallus, & quam habes in ultima editione Lugdunensi Bibliothecæ SS. Patrum, tom. 8. pag. 203. & seqq. in aliisque impressionibus ejusdem Bibliothecæ. Item *contra Marivadum Arrianum Diaconum*, olim sub nomine Ilatii contra Varimadum lib. 3. pag. 357. *Contra Palladium Arrianum lib. 1. in specimen Concilii Aquileiensis*, olim sub nomine & inter Epistolas Divi Ambrosii. *Contra eundem Palladium lib. 2.* sub nomine & inter Opera Ambrosii, hic pag. 506. sed cujus Prologus seu initium habetur pag. 529. tum ad paginam 532. resume quod habetur pag. 506. deinde ejusdem lib. pag. 524. adde pauca sub finem pag. 532. post quæ addes Epistolas Concilii Aquileiensis ad Episcopos

Galliæ, & ad Imperatores, ut hac ratione hi duo libri puri & absque inversione legantur. Hæc sub alienis omnia nominibus, unum spirantia Opera Vigilum Scriptorem, de quo plenius Illustrator Operum Petrus Franciscus Chiffletius, ut supra jam monuimus.

ISAACUS Junior Monachus Syrus, distinctus ab Isaaco seniore Syro itidem Monacho, quem Gennadius in Catalogo capite 66. ita memorat: *Isaac Syrus Presbyter Antiochena Ecclesia, scripsit Syro sermone, longo tempore, & multa; præcipuè tamen curâ adversus Nestorianos & Eutichianos. Ruinam etiam Antiochia longo carmine planxit, eo auditores imbuens sono, quo Ephrem Diaconus Nicomedie lapsus. Moritur Leone & Martiano Imperantibus.* Hæc Gennadius de Seniore; sed Junior vixit usque ad extremâ Gothorum tempora, ut narrat S. Gregorius lib. 3. Dialogorum cap. 14. Isaacus hic Junior creditur parens libri *De contemptu mundi*, qui tom. 6. Bibliothecæ SS. Patrum editionis à Colonienlibus anno 1618. procuratæ, legitur: còque magis quòd sanctus Gregorius asserat ibi inter alia, ab Isaaco dictum, *Monachum qui in terra possessiones quærit, non esse Monachum.* Quod quidem ad citati libri Argumentum, facit quàm maximè. Ejusdem autem Isaaci Junioris in Bibliotheca veterum Patrum Sermones Ascetici leguntur, in veteribus editionibus annorum 1575. & 1589. sub titulis sequentibus, latinè tantum impressi, nimirum.

Exhortatorium vitæ spiritualis De contemptu mundi, cujus initium *Anima quæ Deum diligit* pag. 1019.

De pugna vitiorum. *Multum honorem &c.* p. 1022.

De accessu ad Deum. *Quando aliquis in aliquam ruinam* p. 1025.

De difficultate virtutum: *Quamlibet virtutem* p. 1027.

De profectu spirituali Dialogus. *Quo vinculo retinetur* p. 1028.

De ordine Monasticæ vitæ. *Ex operatione violenta* p. 1031.

De humilitate. *Beatus homo qui sit* p. 1032.

De tribus ordinibus proficientium. *Tres sunt ordines* p. 1033.

De solitudine Monachorum. *Homo multa solitudinis* p. 1035.

De diversis tentationibus. *Virtutes invicem* p. 1038.

De informatione Novitiorum. *Hic est ordo sœbris* p. 1043.

De pœnitentia. *Fortitudinem quam* p. 1046.

Habentur autem Sermones ejusmodi græcè MSS. in duobus Codicibus Bibliothecæ Vaticanæ sub hoc titulo: *Isaac Abbatis Syri & Anachoreta, Episcopi Ninive, Sermones ascetici, scripti ab ipso proprio idiomate, expositi autem sive translati à sanctis Patribus Abbate Patricio & Abbate Abrahamo, Philosophis & demorantibus in Laura.* Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Bibliotheca Ecclesiastica* Scholio ad cap. 66. Gennadii Massiliensis pag. 63. & in *Auctario* cap. 162. pag. 211. unde superiora habuimus.

PELAGIUS Papæ anno 559. mortuus die 4. Martii, putatur ex græco in latinum transtulisse librum *De Vitis Patrum* ab incerto auctore scriptum, qui in Plantiniana editione annorum 1615.

& 1628. ordine quintus est. Itemque *Joannes III.* Pelagii in Pontificatu Successor, anno 572. die 13. Julii mortuus, putatur latinum fecisse græcum librum *De vitis Patrum* ab Anonymo scriptum, qui in Plantiniana editione est ordine Sextus. Vide Heribertum Rosveidum in suis *ad vitas Patrum Prolegomenis*, & Miræum in *Auctario* cap. 156. pag. 210. & in Scholio ad caput ultimum Hieronymiani Catalogi pag. 38.

DATIUS Mediolanensis Archiepiscopus, florebat in dicta Ecclesia circa annum 560. cui plures attribuunt *Chronicon Ms. in Bibliotheca Mediolanensi*, ut Aubertus Miræus in *Auctario* cap. 155. p. 210. suæ *Bibliotheca Ecclesiastica*, Ferdinandus Ughellus in *Italia sacra*, dum de Mediolanensibus Archiepiscopis. Sed quamvis sub sancti Datii Mediolanensis Archiepiscopi nomine inscriptum sit, suppositum tamen est, dum persequitur tempora seu seriem rerum Mediolanensium usque ad annum 1066. cujus prima pars habet Auctorem Landulphum Seniore, 2. Arnulfum, 3. Landulphum Juniore. De hoc Chronico legatur observantia Joannis Mabillon tom. 1. *Analectorum* pag. 3. ex litteris Mediolano acceptis, nulum enim argumentum veritatis hujus Chronici Datiani.

ZACHARIAS ex Scholastico seu sophista, Mitylenensis non solum Episcopus, verum etiam *Metropolitae* vocatus in *Actis Oecumenici Concilii quinti*, anno 553. habiti à centum sexaginta quinque Patribus contra Anthimum & Theodorum, sub Vigilio Pontifice Romano, temporibus Justiniani & Justinii Impp. huic igitur interfuit Zacharias Mitylenensis, ac deputatus à Menna Pa-

triarcha & Concilio, cum Vosporio Neocaſarienſi Metropoliſta Provinciæ Ponti Polemoniacy & Acacio Peſſinuntino, ad notificandum Anthymo quæ à Concilio geſta eſſent de ejus auctoratione ab Episcopatu Conſtantinopolitano, & ipſum invitandum infra tres dies ad Synodum, ad faciendam ſuper annuntiatis congruam ſatisfactionem.

Scriptit Dialogum *De univerſitatis procreatione contra mundi & materie aternitatem à Philoſophis conſtitutam*, quem Gilbertus Genebrardus Aquenſis Archiepiſcopus, & antea Regius Litterarum Hebraicarum Profeſſor, latinum fecit. Item ſcripſit *Diſputationem contra ea quæ De duobus principiis à Manichæo quodam ſcripta, & in viam publicam projecta reperit*, quam Franciſcus Turrianus ex Ms. Codice ſuæ Bibliothecæ latinè reddidit, & Henricus Caniſius tom. 5. Antiquarum lectionum Ingolſtadii anno 1604. in 4. publicavit. utrumque opus legitur latinè in Bibliotheca Veterum Patrum tom. 6. editionis Colonienſis anni 1618. apud Antonium Hierat. Porro *Dialogus de mundi Opificio contra Philoſophorum diſputationem*, græcè & latinè prodiit Pariſiis anno 1618. in 4. interprete Joanne Tarino Andegavenſi, cum *Origenis Philocalia* de obſcuris ſacræ Scripturæ locis, à ſanctis Patribus Baſilio Magno & Gregorio Nazianzeno ex variis Origenis Commentariis excerptâ; & cum Sermone Anaſtaſii Preſbyteri in monte Syna *De hominis ad imaginem & ſimilitudinem Dei creatione*, qui & Gregorio Nyſſeno tribuitur. Habes etiam græcè & latinè in *Bibliotheca SS. Patrum Moreljana* Pariſienſi anni 1644. tom. xi. pag. 331. & ſequentibus

sequentibus. Claruit circa annum 560. de quo loquuntur Mixus in *Anclario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 152. pag. 209. Possevinus in *Apparatu sacro* & Conradus Gesnerus in *Bibliotheca sua. Disputatio autem Zachariae* quam Canisius edidit, habetur graece Manuscripta inter Codices graecos, quos Franciscus Turrrianus attulit ad Societatem Jesu dum Romae ipsam professus est.

CYRILLUS Monachus ac discipulus sancti Petri Sabae floruit non anno 490. ut voluit Possevinus in suo *Apparatu sacro*, verbo *Cyrellus*: sed anno circiter 560. vel 553. ut Labbeus in *Chronologia brevissima Scriptorum Ecclesiasticorum*. Certum quippe est eum vixisse post sanctum Sabam clarissimum Abbatem qui e vitâ migravit quinto Decembris anni 532. unde ad annum 560. vel circiter spectat. Scripsit autem *Vitam sancti Euthymii Abbatis*, de quo Romanum Martyrologium ad diem 10. Januarii, quam habes graece Ms. in Bibliotheca serenissimi Bavariae Ducis Cod. 164. Varicana ex MSS. Heidelbergensibus Cod. 308. & 357. in Regia Gallicana Codd. variis: Et quam edidit graece & latine ex MSS. Regis duobus 493. 2422. & tribus Colbertinis, Joannes Baptista Cotelier multae Antiquitatis Theologus & Regius Linguae graecae Professor, tom. 2º. pag. 200. *Veterum Monumentorum Ecclesiae graeca*, in 4. Parisiis 1681. apud Franciscum Muguet sub signo trium Regum. Item *Vitam sancti Joannis cognomento Silentiarii*, quam graece & latine ediderunt ex Ms. Varicano 866. Continuatores Bollandistae ad diem 13. Maii, ediri tribus tomis in fol. Aluerpiae anno 1680. apud Michaëlem

Cnobarum. Item *Vitam sancti Saba Abbatis* de quo Romanum Martyrologium ad diem 5. Decembris, quam habes Ms. in Metaphraste apud varias Bibliothecas, & singulariùs in Vaticana Cod. 357. Heidelbergensi. Luculentum de Cyrillo Monacho testimonium dat Cæsar Baronius, de quo sic loquitur: liceat absque invidiâ dicere, me neminem reperisse post sanctum Hieronymum atque Athanasium, qui majori fide scripserit sanctissimorum virorum res gestas, digerens eas atque distinguens accuratè per tempora, ac ipse Cyrillus: dum quæ ipse vidit, vel sanctorum omnium probitate præstantium virorum relatu didicit, absque levi suspitione mendacii, sinceram veritatem veluti sacrosanctum depositum posteris tradidit. Nempe vitam Joannis sanctissimi, qui ex Episcopo Colonie quæ erat in Armenia, evasit silentarius: cum profectus ad loca sancta, subijciens se Disciplinæ magni Sabæ, mutatus in Monachum ob incomparabilem silentii observantiam, *Silentiarius* est dictus. In *Annalibus* anno 491. n. 15. 16. 18. an 497. num. 58. & anno 498. num. 10.

570. PROCOPIUS Cæsareæ in Palestina natus, Historicus, Notarius & Comes Belisarii, cujus & res gestas conscripsit. Continet ejus historia *Libros octo*, quorum duo priores sunt *De bello Persico*, duo sequentes *De bello Vandalico*, quatuor postremi *De bello Gothico*. Priores duos in compendium redegit Photius in *Bibliotheca* Cod. 63. sed omnium Synopsis sive Compendium habes apud Agathiam in præfatione, qui suam historiam inde orditur, ubi Procopius desinit. Octo istis Libris postea nonum Procopius adjecit, & cum quod

complecteretur res antea non editas, *Anecdota* siue *Arcona* nuncupavit, teste Suidâ: qui etiam tradit Procopium hoc libro invecum fuisse in Justinianum Imperatorem, ejusque conjugem Theodoram; itémque in Belisarium & ejus uxorem. *Anecdota* studio Nicolai Alemanni Romæ & Lugduni 1623. typis edita fuerunt. Cæterum præter octo libros quos dixi, extat volumen Protopii *De Justiniani edificiis*, in sex narrationes divisum, cujus operis Georgius Codinus in *selectis de Constantinopoli* meminit. Hæc autem omnia Procopii opera sunt edita græcè & latinè, inter Auctores Hystoriæ Byzantinæ in fol. xxiv. tomis editos, ex prælo Galliarum regio ab anno 1647. & ad 1670. & ultra. Longè diversus ab illo est Procopius Gazæus Sophista, cujus meminit Photius in *Bibliotheca* Codd. 206. & 207. qui concinnavit ex aliorum libris *Commentaria in Oestateupum*, *libros Regum & Paralipomenon*; Tiguri excusa anno 1555. Item *Commentaria in Isaiam* interprete Joanne Curterio, excusa græcè & latinè Parisiis anno 1580. Quando hic vixerit, certò non constat. AGATHIAS Mütinæ in Asia natus, Scholasticus siue Causidicus Smirnæus; eodem & tempore quo Procopius vixit. Hic, Suidâ teste, præter Epigrammata multa, scripsit *libros quinque de Imperio & rebus gestis Imperatoris Justiniani*, quos habes græcè & latinè impressos cum notis & interpretatione Bonaventuræ Vulcanii, inter Scriptores Historiæ Byzantinæ ex Typographio Galliarum Regio, de quo statim egimus in Procopio. Agathias creditur fuisse Gentilis, qui hic politus est tanquam Procopii Continuator in rebus Justinianeis.

AGNELLUS Ravennatenſis Epiſcopus ſcripſit *Epistolam de ratione fidei ad Arminium*, quam reperies tom. 5. Bibliothecæ SS. Patrum à Coloniensibus anno 1618 procuratæ, & in editionibus anterioribus annorum 1575. & 1589. Parisiis apud Michaëlem Sonnum. Hunc auctorem Coccius sæculo quinto vixisse existimat, sed sexto circa annum 560. Vossius *De historicis latinis* pag. 757. quem sequor.

CASSIODORUS Consul & Senator, postea Monachus & Abbas, quem multis laudibus ornant, quotquot scripserunt de Scriptoribus Ecclesiasticis: ut Bellarminus & Labbeus, Possévinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Scholio ad caput 21. libelli tertii Honorii Augustodunensis De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Sigebertus cap. 40. *De viris illustribus*. His addam omnia *Aurelii Cassiodori opera* insigni studio, 2. in folio tomis impressa esse Rothomagi anno 1679. impensis Antonii Dezallier Bibliopolæ Parisiensis, & collata ea fuisse cum MSS. Codd. curis Domni Johannis Gareti Monachi Benedictini Congregationis sancti Mauri, præmissâ dicti Cassiodori vitâ, cum dissertatione *De ejus Monachismo*, varîisque Scriptorum de eo testimoniis. Gessit Consulatum solus anno 514. ac Theodorico ejusque successoribus Gothorum Regibus carissimus, tum relictis negotiis publicis uni Deo vacans, post annum 562. in Vivariensi Monasterio, Nonagenario major obiit, de quo plenè dixit Johannes Gareti in ejus vita.

NICETIUS Treverensis, pietate zeloque fidei inter alios Treverenses Episcopos conspicuus, apud Lemovices Nobilibus natalibus ortus, quem

celeberrimi illius Nicetii tantopere à Sidonio Apollinari laudati, cognatione proximum fuisse aliqui conjiciunt. Hic autem ex Arvernâ à Theodorico Mediomatricum Rege apud Treviros in Antistitem missus, & sancto Gallo qui à Clero exposcebatur, ob stirpis nobilitatem & sanctimoniz laudem prælatus, ex Abbatis officio Treverensem Pontificatum Regis Decretò consecutus est. Qui ob id etiam Theodorico venerationi fuit, quod ipsum peccantem & Theodebertum filium liberè admonere ac emendare consueverat, ut passim ex Gregorî Hist. & ejusdem Nicetii in Vitis Patrum cap. 17. colligitur his verbis: *Venerabatur eum Rex Theodoricus magno honore, eò quod sapius vitia ejus nudaret ac crimina, castigatus emendatior redderetur: & ob hanc gratiam decedente Treverica Urbis Sacerdote, eum ad Episcopatum jussit accersiri.* illud in eo mirandum narrat & Gregorius eodem capite, quod ad Clericatus Ordinem non modò institutus, sed natus videretur, ut quidem cum corona quam Clerici tunc temporis gestare solebant, Infans instar Attonsi rarefcentibus in orbem pilis ex matris utero prodierit. Vir sanè Apostolicus, quem his Elogiis commendat Gregorius lib. 10. Hist. cap. 29. *Erat apud Urbem Trevericam vir eximia sanctitatis Nicetius Episcopus, non solum in predicatione admirabilis facundia, verum etiam in operibus bonis ac mirabilibus celeberrimus habebatur in plebe: &* cap. 94. *De gloria Confessorum, Nicetius Eleemosyna, Charitatis, sanctitatisque totius refulsit merito.* Quod autem sapius pro injustis facinoribus ob incestas nuptias ab ipso Clotharius Rex acerrimè increpatus & excommunicatus fuisset, in exilium

amandatur : à quò post hæc revocatus, Sedi suæ restituitur à Sigiberto filio, ut fusiùs describit idem Gregorius in Vitâ Nicetii, quam præclare ex Beati Aredii Abbatis Lemovicini Narratione contextuissè testatur. Interim subscripsit Conciliis Arvernensi anno 535. Aurelianensi vº. anno 549. & alteri Arvernensi eodem anno. Scripsit *De Vigiliis servorum Dei* tractatum, qui cum alio tractatu *De bono Psalmodie* tribuitur Nicetæ Episcopo in antiquissimis Membranis Bibliothecæ Vaticanæ; cùjus etiã utriusque tractatus extant MSs Exemplarie in Bibliotheca sancti Maximini Trevirensis. Nuper utrũque edidit tom. 3. *Spicilegii* D. Lucas Dacherius Ordinis Divi Benedicti, tribuitque non Nicetæ Episcopo (quem vir clarissimus Lucas Holstenius, Jacobus Sirmondus, aliique eruditissimi censuerunt eum esse Nicetam Daciæ Episcopum, de quo plura sanctus Paulinus Epist. 10. ad Severum, Natali 1x. sancti Fælicis, & fusiùs Carmine xxx. cùm Martyrologio Romano ad diem 7. Januarii, Baronius, Bollandus &c) sed Nicetio nostro Trevirensi Archiepiscopo, ad quem spectare videntur. Extat quoque in actis Conciliorum ad annum 549. Epistola Mappinii Remensis ad eundem Præfulem (quem Beatissimum Papam indigitat) excusatoria cur ad Synodum Tullensem non venerit anno 550. Ubi etiã habentur, ut & in *Collectaneo Historicorum Francia* & in *Conciliis Gallie* à Jacobo Sirmondo Parisiis in fol. 3. tomis anno 1629. apud Sebastianum Cramoisy evulgatis, *duæ Nicetii Epistole insignes*: quarum priorc Justinianum Imperatorem in hæresim lapsum sub annum 563. ab hæresi revocat, alterâ Clodovindam

Clotarii Francorum Regis filiam sub annum 565. hortatur ut maritum suum Alboinum Longobardorum Regem ad fidem Catholicam adducat. Transiit ad Christum Nicetius circa annum 568. Nonis Decembris, quo die ejus Natalitia Ecclesia celebrat, quanquam alii velint obitum adscribi Calendis Octobris, insigni encomio laudatus à Fortunato lib. 3. Carmine ix. quod vice Epitaphii potest hic referri.

*Splendor, Apex fidei, veneranda mente Niceti
Totius orbis amor, Pontificumque caput.
Summus Apostolico præcellens Pastor ovili,
Auxisti meritis quidquid honoris habes.
Divino insistens operi, terrena relinquis,
Cui moritur mundus, non moriture manes.
Vita brevis cunctis, sed non brevis illa Beatis,
Cum bona non pereant, jure perennis erit.
Dum tibi restrictus maneat & largus egenis,
Quod facis in minimis, te dare credo Deo.
Captivus quicumque redit sua limina cernens,
Ille lares patrios, tu capis inde polos.
Hic habet exul opem, jejunans invenit escas,
Qui venit esuriens, hic satiatu abibit.
Tristibus abducis curas purgando querelas,
Et sanat cunctos una medela viros.
Pauperis hinc lachrymas desiccas, gaudia præ-
stans:
Qui prius ingemuit, vota salutis habet.
Te pascente greges, nunquam lupus abripit ag-
gnos;
Sunt bene servi quas tua caula regit.
Templa vetusta Dei renovasti in culmine prisco,
Et floret senior te reparante domus.*

*Hinc populis longos tribuas pia vota per annos,
Et mancas pastor, ne lacerentur oves.*

Corpus sepelitur in Basilica Maximini Trevirensis, quo loco memoria ejus in cultu erat ætate sancti Gregorii Turonensis, ut ipse insinuat libro *De Gloria Confessorum* cap. 93. ubi & hodie religiosè clarescit: fuit enim sanctitate, virtutum excellentiâ, & miraculorum signis admodum spectabilis. De Vita illius plura Gregorius in citatis libris *De Gloria Confessorum*, *Vitis Patrum*, & *Historia Francorum*. Fortunatus in *Carminibus*, Surius in *Vitis Sanctorum*, Baronius & Spondanus in *Annalibus*, Miræus in *Fastis Belgicis*, Brovverus in *Notis ad Fortunatum*, Hadrianus Valesius in libris *Rerum Francicarum*, Sammarthani Fratres in *Gallia Christiana* tom. 1. pag. 717. dum de Archiepiscopis Treverensibus, à quibus præcedentia ferè omnia habuimus.

580.

PASCHASIUS sancti Martini ex Dumienfi Abbate Bracarenfis Episcopi Diaconus, floruit anno circiter 580. transtulitque in linguam Latinam librum *De Vita Patrum*, græcè ab incerto Auctore conscriptum, qui in editione Plantiniana est ordine septimus, quem Martino Abbati Dumienfi dicavit. Alius ab isto fuit sanctus Paschasius sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconus, Martyrologio Romano ad diem 31. Maii adscriptus, à Sigeberto in *Catal.* cap. 17. & à nobis supra ad annum 520. recensitus.

JOANNES CLIMACUS, ob librum 30. Capitulum, quibus tanquam gradibus seu scalis ad perfectionis Religiosæ culmen ascenditur, sic vulgò nuncupatus. Idem quoque Joannes Sinaita, vel

Abbas sancti Montis Sina, cognomento Scholasticus, reperitur à Veteribus dictus. Vixit extremo Christi sæculo sexto, circa annum 580. Et si Menæis Græcorum fides, pene centenarius obiit die 30. Martii, ut habet etiam Martyrologium Romanum. De eodem Elias Cretensis Metropolitæ, qui Explanations in Scalam scripsit, quemque nonnulli putant interfuisse anno 787. Nicænæ Synodo, Joannes Gerson, Volaterranus, & alii recentiores cum Bellarmino & Labbeo, quibus hoc addam;

Nullum Auctorem Græcum inveniri, cujus Opera tam frequentia sint in Manuscriptis Græcis Bibliothecis. Nam in Vaticana decies & ultra MSS. sunt, in Vallicellana bis, in Veneta serenissimæ Reipublicæ ter, in Florentina bis, in Melfanensi bis, in Bavarica bis, in Augustana ter, in Imperatoria bis, in Regia Gallica sæpius inveniuntur. Fuit & alius Joannes Abbas Montis Sina, diversus, ut volunt, à nostro Climaco, qui in manuscriptis Codicibus perhibetur Auctor Germanus historiæ Sanctorum Barlaam & Josaphat. Hæc legitur apud Laurentium Surium latinè ad diem 27. Novembris, & in calce Operum sancti Joannis Damasceni; quem illius Scriptorem censent Jacobus Billius in editione sua Operum dicti Damasceni procuratâ in fol. Parisiis anno 1577. & Heribertus Rosveidus in Notis ad *Vitas Patrum*, evulgas in fol. Antuerpiæ annis 1615. & 1628. Plantinianis typis. De Scriptore hujus Operis ita habet Codex manuscriptus 368. Bibliothecæ Heidelbergensis, nunc Vaticanus: *Barlaami & Josaphati Vita, Historia ex anteriori Aethiopia seu Indorum regione in sanctam Urbem translata*

per Joannem Monachum de Contubernio S. Sabæ Codex autem 59. habet, *Barlaami Liber seu de rebus in India gestis à Barlaamo & Josaphato Joannis Damasceni*. Legitur etiam græcè MS. in Bibliotheca Augustana Cod. 79. Bavarica Cod. 205. & 17. atque alibi sæpiùs, ut in Florentina & Regia Parisiensi.

MARIUS Aventicensis seu Lausannensis Episcopus, Concilio Matisconensi anno Christi 585. subscripsit, in Episcopatu annos viginti & menses octo exegit, anno ætatis sexagesimo quarto, pridie Calendas Januarias obiit, quâ die nomen ejus sacris Fastis adscriptum est. Sepultus fuit Lausannæ in Æde sancti Tyrſi, quæ exinde ob novi Hospitis celebritatem sancti Marii nuncupata est. Scripsit *Chronicon* à tempore quo sanctus Prosper Aquitanus desinit, sive à Consulibus Valentiniano VIII. & Anthemio, id est, à Christi anno vulgari 455. usque ad annum 581. quod Petr. Fr. Chifflet Soc. Jesu Theologus primus ex MSS. eruit, & Andræas Duchesnius inseruit tom. 1. pag. 210. Collectanei sui Historicorum Franciæ, anno 1638. apud Sebastianum Cramoisy, & annis sequentibus impressi. Agunt de Mario Aventicensi dictus Andræas Duchesnius loco citato, Sammatthani in *Gallia Christiana*, dum de Lausanensibus Episc.

EVANTUS seu EVANTIUS, Abbas primum, rum postea Viennensis in Gallia Episcopus, putatur vixisse ab anno Christi 580. ad 590. vel circiter. Hunc ut sanctum Ado in Chronico, & Molanus ad Usuardum die 3. Februarii commemorant. Hic Evantius vel Eventius, cujus meminit Fortunatus lib. 3. Epistolâ ad Euphronium, qui & Eventius & Aventius nominatur: quem

Christophotus Brouverus in Notis suis ad Carmina & Opera Fortunati, putat fuisse Viennensem in Gallia Episcopum : Et meritò*, nam Evantius Viennensis Episcopus Marisconensi I. Concilio, anno 582. Lugdunensi III. 583. Valentino III. 584. & Marisconensi II. 585. subscripsit. Scripsit verò *Epistolam contra eos qui sanguinem animalium immundum esse judicant, & carnem mundam esse dicunt*: quam Epistolam ex manuscriptis Codicibus Cœnobii sancti Galli, Henricus Canisius tom. 5. Lectionis Antiquæ, & Colonienfes in fine tom. 6. *Bibliotheca Patrum* ediderunt. Sanè quoad Argumentum Epistolæ ab Evantio (quisquis ille fuerit) scriptæ spectat, Joannes Lotinus cap. 15. in Acta Apostolorum & alii docent, primitivam Ecclesiam dudum abstinuisse à sanguine animalium. Gregorius Turonensis lib. 8. cap. 39. suæ Historiæ testatur obisse anno undecimo Regni Childeberti in Austrasia, hoc est, anno Domini 586. De illo Sammarthani in *Gallia Christiana*, tom. 1. pag. 795. in Episcopis Viennensibus, Aubertus Miraus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis*, cap. 160. pag. 211. post Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*.

LEONTIUS BYZANTINUS, ex Advocato, vel (ut quidam alii scribunt) ex Ecclesiæ Constantinopolitanæ Presbytero; Monachus in Laura sancti Sabæ prope Hierosolymam, non scripsit ante quintam Synodum Oecumenicam, ut Bellarminus censuit, neque Justiniani Magni Imperatoris tempore floruit, ut Baronius contendit; sed ad extrema Justinii Junioris & Tiberii tempora; ac fortè etiam ad usque Maurii Imperium pervenit. Nam in Actione quinta de Sectis inter Ale

xandrinus Antistites extremum numerat Eulogium, qui sedit ab anno 581. ad annum 604. atque sub Phocarobiit, & cujus nonnulla excerpta sive Eclogas subministrat Bibliotheca Photii. Errant qui eundem esse putant cum Leontio Byzanteno, cujus meminit Cyrillus in Vita Sabæ Abbatis c. 95. & in *Vita S. Quiriaci* Anachoretæ, quique asseritur imbutus Origenistarum erroribus, & Theodori Mopsuesteni Sectator. Noster enim Leontius est contra Origenem & Origenistas refellit, invehiturque in Theodorum Mopsuestiæ, Diodorum Tarsæ, & Nestorium Constantinopolis Antistites. Hujus sunt *Excerpta ex ore Theodori Abbatis religiosissimi & doctissimi Philosophi, divinis pariter externisque Litteris eruditi, De Sæctis Hæreticorum ac Synodo Chalcedonensi*: distincta in Actiones decem, quæ extant græcè & latinè, interprete Joanne Leunclavio, tum scorsim in 3°. Basilæ 1578. cum Legatione Manuelis Comneni ad Armenos, tum in *Auctario Bibliothecæ Veterum Patrum* an. 1624. & tom. xi. Morellianæ pag. 493.

Ejusdem, ut creditur, Leontii *Libri tres adversus Entychianos & Nestorianos*. Item *Libri duo adversus fraudes Apollinaristarum, Solutiones Argumentorum Severi, Dubitationes hypotheticæ, & Definitiones contra eos qui negant in Christo duas naturas*. Latinè tantum à Francisco Turrianq Soc. Jesu Theologo redditæ habentur tom. 4. Antiquæ Læctionis Henrici Canisii, & in Bibliothecis Veterum Patrum: sed græcè MSS. sunt Romæ inter Libros, quos idem Turrianus dedit Societati, quando ipsam ingressus est.

Idem porrò mihi videtur cum Byzantino Leontius Constantinopolitanus, qui scripsit librum

De duplici natura in Christo contra Hæresim Monophysitarum, & disputationem contra Philosophum Arrianum : quæ Mss. dicuntur asservati in Bibliotheca Imperiali Viennæ Austriæ. Esto in duos aut tres etiam Leontios hunc distinxerit Possëvinus, delusus hîc (ut sæpius aliàs) à Gesnero, ejusque Epitomatoribus non sufficienter accuratis.

EUSTATHIUS Presbyter & familiaris domesticus sancti Eutychii Patriarchæ Constantinopolitani, qui obiit anno Domini 586. cum Magistro in exilium profectus est, atque reversus Constantinopolim, nunquam ab ejus latere discessit usque ad mortem. Scripsit *Vitam hujus sancti Patriarchæ*, annosque, menses & dies assiduus diligensque observavit, quam ex manuscripto Codice Vaticano græcè & latinè ediderunt Continuatores Joannis Bollandi ad diem 6. Aprilis. Scripsit hanc Vitam imperante Mauricio Eustathius in Anniversario die obitus sancti Eutychii, circa anno 590. vel ultrà.

FERREOLUS natione Narbonensis, è nobilissimis parentibus originem duxit, cujus genitor Ansbertus ex magno Senatorum genere, accepit & Clotharii Regis Francorum filiam vocabulo *Bliithil*. Migrante tandem ad Cælos Beato Firmino, eligitur Angelica electione B. Ferreolus Episcopus Uectiensis, qui terrena cælestis vitæ amore postponens, culmen sancti Officii in se suscepit, unde hujus sanctitatis & prædicationis fama longè latèque est diffusa. Propter sanctitatem vitæ B. Ferreolus à calumniatoribus accusatur, capitur & trahitur, & Parisius in exilium mittitur. Quando pro Nomine Domini distabat à sæculo,

„ tantò merebatur viciniòr fieri Cælo. Inspirante
 „ Sancti Spiritùs gratiâ suæ Ecclesiæ ruinam mox
 „ scivit. Remittitur ad propria vir Beatus, & im-
 „ mensis muneribus à Rege donatur, cui ab exilio
 „ revertenti omniis populus occurrit. Hæc vetusta
 ejusdem Præsulis Vita. Instituit Monasterium,
 quod de suo nomine *Ferriblacense* nuncupavit, cu-
 jus Monachis *Regulam* scripsit, quam Lucretii
 Dicensis Episcopi; qui in magna existimatione
 erat in Ecclesia Gallicaria; permisit Censuræ; an-
 no circiter 590. Hanc edidit Lucas Holstenius in
Codice Regularum, partè 2. pag. 69. & seqq. de-
 que eo honorificam mentionem facit sanctus Gre-
 gorius Turonensis lib. 6. Historiæ capite 7. se-
 quentibus verbis: *Eo tempore Ferreolus Uctien-
 sis Episcopus, magnæ vir sanctitatis obiit; plenus
 sapientiâ & intellectu, qui libros aliquos Episto-
 larum quasi Sidonium secutus, composuit. Post cu-
 jus obitum Albinus ex Præfetto per Dynamium Re-
 ctorem Provincia, extra Regis consiliû, suscepit
 Episcopatum.*

DYNAMIUS Patricius & Rector patrimonii
 S. R. E. in Gallia, à Sigeberto in Catalogo, ca-
 pite 114. est recensitus, *quasi scripserit Vitam
 virtutibus plenam sancti Marii, qui fuit Abbas
 Bodanensis Cœnobii.* Scripsit verò Dynamius vir
 illustris ac Patricius, Vitam sancti Maximi, pri-
 mum Abbatis Lerinensis, post Episcopi Regiensis
 in Gallia, quam Urbico, qui Fausto in Ecclesia Re-
 giensi successerat, dedicavit. Extat in Vitis San-
 ctorum Laurentii Surii ad diem 27. Novembris,
 & apud Vincentium Barralem in Chronologia Le-
 rinensi. An hic apud Sigebertum sit legendum
 sancti Maximi, valde propendeo, licet non hæ-

beam unde demonstrem. De Mario Bodanensi ha-
ctenus nihil legi. Dynamius laudatur à Grego-
rio Magno, Epistolâ ad ipsum datâ mense Aprilij,
Indictione undecimâ, anno Christi 593. Idem Gre-
gorius anno 595. in Dynamii locum suffecit Can-
didum Presbyterum, eique mandavit ut ex soli-
dis patrimonii Ecclesiæ Romanæ in Gallia reci-
piendis, pueros Anglos Paganos 17. aut 18. anno-
rum compararet, in Monasteriis utique Deo dan-
dos, & Christianâ doctrinâ imbuendos. De eo-
dem absque dubio agunt Gregorius Turonensis
lib. 6. Historiæ cap. 7. dum de electione Albini
in Episcopum Ucetensem defuncto Ferreolo. Item
Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ec-
clesiasticis* cap. 167. pag. 212. & Scholio ad caput
114. Sigeberti, Possevinus in *Apparatu sacro*.

ANASTASIUS, Sinaita vulgò dictus, primus
ex duobus Anastasiis inter cæteros Antiochenis,
seu Theopolitanis Patriarchis, qui pietatis ac do-
ctrinæ laude celeberrimi claruerunt. Hic Sinaita
dictus est, quòd in Monte Sinai vitam exercui-
set Monasticam, unde ad Sedem Antiochenam
est elatus ab anno 561. sub extrema Justiniani Im-
peratoris tempora. Sed à Justino Juniore anno
572. in exilium actus, locum cessit Gregorio, cu-
jus post mortem, imperante Mauritio, dignita-
tem pristinam anno 595. recuperavit, atque ali-
quot annis commissam sibi plebem rexit usque ad
annum 599. quo die 21. Aprilis vivere desuit.
De eo plura Evagrius Scholasticus libro 4. Hi-
storiæ capp. 38. 39. 40. &c. & Cæsar Baronius
tum in Notis ad Martyrologium Romanum, tum
in Annalibus, alique: ex quibus Sigebertus ca-
pite 42. de Viris illustribus, testatur ab eo sancti

Gregorii Papæ Pastoralem librum in Græcam linguam fuisse translatum, quod vel ex ipso sancto Gregorio libro 10. Epist. 22. discere possumus. Posslevinus in Apparatu sacro. Aubertus Miræus tam ad caput 42. Sigeberti pag. 138. suæ Bibliothecæ Ecclesiasticæ, quàm in Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis, capp. 169. & 170. p. 213. Labbeus in Dissertatione historica de Scriptoribus Ecclesiasticis tom. 1. verbo *Anastasius Sinaita*, & in addendis ad dictum tomum pag. 712. & sequentibus: quem hic ferè totum, sed ordine convenientiori transcribemus, ob intricatas de Scriptis Anastasio Sinaitæ attributis difficultates, cum paucis aliquibus de nostro additis, tam quoad manuscriptos Codices operum Anastasii, quàm quoad varias earum impressiones & translationes Latinas.

ALTER ANASTASIUS Martyr nuncupatus, Sinaitæ successit ab anno circiter. 599. Antiochenus Patriarcha, qui à Judæis excarnificatus dicitur die 21. Decembris, ut habet Martyrologium Romanum, anno, ut passim docent, æræ Christianæ 608. Imperatoris Phocæ septimò; vel ex paucorum sententia, anno sequenti, Phocæ octavo jam incepto. Errant enim non mediocriter, qui in annum 610. differunt, quo tempore jam cæsus erat Phocas ab Heraclio, ut Labbeus rectè ostendit in Chronico. Antiquiori Anastasio Sinaitæ dicto tribuuntur multa Opuscula, quorum nonnulla exhibentur in Bibliothecis Sanctorum Patrum, còrùmque Auctariis, alia separatim impressa sunt, de quibus singulis nos dicturi sumus. Advertendum tamen antea maximam eorum partem esse dubiam, de quibus graviter inter Scriptores controversitur

provertitur, & pauca sunt contra quæ excipi non possit: unde infirmi sunt & fluctuantes, qui Dogmaticum aliquid ex ejusmodi Scriptis firmiter se stabilire arbitrantur.

1. Orationes quinque Dogmaticæ. 1. *De sanctissima Trinitate*, 2. *De incircumscripto*. 3. *De Incarnatione divina*. 4. *De Passione & Impassibilitate Christi*. 5. *De ejusdem Resurrectione*. Has ex Manuscriptis Bibliothecæ Regiæ Gallicis erutas, Godfrido Tilmanno Parisiensis Carthusiæ Monacho interprete habent Bibliothecæ Sanctorum Patrum Editionis Parisiensis annorum 1575. & 1589. apud Michaëlem Sonnum. Eisdem latinitate donatas à Francisco Turriano Soc. Jesu Theologo, cum variis Veterum Opusculis publicas fecit Ingolstadii anno 1616. in 4°. Petrus Stevartius Leodiensis, eamque versionem priore abjectâ, quæ in editionibus Parisiensibus apparet, Colonenses suæ Veterum Patrum Bibliothecæ anno 1618. inserunt. Extant autem Mss. Græca hujus Operis in Bibliotheca Galliarum Regia, Vaticana Romæ, & inter manuscriptos Codices Græcos, quos Franciscus Turrianus cœssit Societati Jesu, quando eam professus est: Denique in Sfortiana Cod. xxxi. Caterum Dogmatici tōmi meminit ipse Anastasius sub finem Prologi τῷ ὁμολογῶν, & cap. 8. vocat τὴν τῶμων αὐτοδογματικῶν μέρος τὴν λατρίαν, in quo dicit se tractasse de Natura & Persona. At hoc quidem valeret, sic ὁμολογῶν esset indubium Anastasii opusculum. Sed de eo, ut postea dicemus, non minus est controversum, quàm de aliis.

2. *Anagogicarum Contemplationum in Hexæmeron Libri undecim*, qui à Michaële Glyca aliis. que citantur. Vertit latinè ignotus mihi hætenus

Interpres, cujus nomen frustra in Parisiensibus & Colonienſibus Bibliothecis requirere, in quibus prædictum opus impreſſum eſt. Codices manuſcripti harum Contemplationum quæ latinè tantum prodierunt, in Bibliothecis Vaticana Cod. 372. Heidelbergeniſi, ubi Homiliæ hujusmodi Anagogicæ in Hexaemeron cenſentur duodecim: Bavarica Cod. 241, Imperatoria Vienneniſi Codicibus variis, Vallicellana Romæ, quæ ſpectat ad Patres Oratorii Domini N. J. C. Labbeus Obſervatione primâ in Anaſtaſium Sinaïtam, ait ſe viſiſſe aliquos qui *Contemplationes Anagogicas in Hexaemeron* aſſererent ſcriptas eſſe ab aliquo alio Anaſtaſio, aut pſeudo-Anaſtaſio, poſt annum 1050. vel 1078. quo etiam tempore vixiſſe contendebant Auctorem aut certè Interpolatorem *Quæſtionum ac Reſponſionum de variis Sacra Scriptura Capitulis*, ſive xciiij. tantum, ſive cliv. Neque enim ſibi conſtant in ſimilibus. Eclogis Manuſcripti Codices.

3. *Dux via*, Græcè ὁδὸς *adverſus Acephalos & Severianos*, quem græcè & latinè edidit Jacobus Gietzerus Societ. Jeſu Theologus Ingolſtadii anno 1606. in 4°. apud Adamum Sartorium, cum *ejuſdem Oratione de ſacra Synaxi, & de non judicando, & de Oblivione injuriarum*. Hic verò Commentarius eum in finem elucubratus eſt, ne Orthodoxi inciderent in laqueos & retia Hæreticorum, eorum præſertim qui Severum ſectabantur. Manuſcripti Codices Græci tres hujus Operis in Bibliotheca Galliarum Regia, & quartus in Auguſtana Cod. 66. alius in Bavarica, unde opinor fuiſſe educum à Jacobo Gretzero. Albertinus Calvinistarum in Gallia famoſus Miniſter ſcripſit

grande opus de Eucharistia , quod in Latinam
 translatum linguam , Daventriæ in fol. impres-
 sum est anno 1634. illic paginâ 893. nonnulla de
 Anastasio nostio Sinaïta observat sequentibus
 verbis ; Editus est , inquit , procurante Gietzero “
 Tractatus sub titulo ὁ δὴν ὁδὸς , seu *Dux via*, quem “
 contendit esse Anastasii Sinaïtæ Patriarchæ An- “
 tiocheni, hoc nomine primi. Testes duos profert, “
 vide icet Codicem Bibliothecæ Bavaricæ nomen “
 illius proferentem, & Nicephorum Callixtum Hi- “
 stor. Eccl. lib. 18. cap. 44. inter Anastasii hujus “
 Opera ἰδὲν ὁδὸς recensentem. At hi minimè suffi- “
 ciunt ; nam idem Codex Bavaricus, notante ipso “
 Gretzero , tribuit pariter eidem Anastasio libellum “
 cui titulus est, *Relatio de rebus gestis in Persia*, “
 &c. de quo tamen ait : *Orationem illam olere nes-* “
cio quid Fabularum, ut difficile crediri sit ex Ana- “
stasii officina prodisse. Ad Nicephorum autem “
 quod attinet Auctorem recentissimum , non est “
 sufficientis fidei ad hoc Opus asserendum Anastasio “
 Sinaïtæ : præterquam quod in eo falli potuit , ac “
 quando eundem Anastasium ait à Judæis fuisse “
 occisum, quod certò constat & fateretur Gretzerus, “
 contigisse non ipsi , sed alteri Anastasio ipsius suc- “
 cessori. Incertum esse aio utrum de hoc ὁ δὴν ὁδὸς “
 ejus locus nobis exponitur , id intellexerit ; an “
 de libro p. olixo Quæstionum jam etiam edito , “
 quem ipse Gretzerus testatur in Codicibus Bava- “
 ricis & Romanis pariter inscribi βιβλος ἡ καλου- “
 μένη ὁ δὴν ὁδὸς ; &c. *Sed plus dicit Alberinus.* “
 Utrumlibet intellexerit Nicephorus , deceptum “
 fuisse , neutrumque illorum Anastasii primi An- “
 tiocheni esse posse. Non certè priorem , nam in “
 illo non modò citantur Auctores Anastasio poste- “

„ riores, ut Auctor Prati spiritualis Joannes Mos-
 „ chus, Maximus & Nicephorus Constantinopoli-
 „ tanus: sed mentio fit Cypri à Saracenis expugna-
 „ tæ, quod contigit annis post Anastasii mortem ad
 „ minus 47. Sed & ibidem Auctor ipse expressè no-
 „ tat annum 700. agi, ex quo Loca sancta Ortho-
 „ doxis erant restituta: quibus planè verbis indicat,
 „ se post annum millesimum scribere. Nec quoque
 „ posteriorem, inquit *Albertinus*; quod priusquam
 „ ostendamus, juvat Lectores monere hunc Tracta-
 „ tum non esse librum continui tenoris: sed Rapso-
 „ diam ex variis Scriptis tanquam Centonibus
 „ *Sidos* planè congestam. Nam Caput tertium est
 „ initium alterius operis à duobus præcedentibus
 „ Capitibus distincti, ut patet ex titulo illi appposito
 „ sic, *Anastasii minimi Monachi Opus de Ortho-*
 „ *doxa fide ex sacris Litteris ac Doctoribus decer-*
 „ *ptum.* Similiter Caput quartum quod pro titulo
 „ habet, *Anastasii Præbyteri sancti Montis Sina,*
 „ *Opus de fide Oeconomia Christi Filii Dei ad san-*
 „ *ctam Ecclesiam Catholicam Babylone scriptum,*
 „ ostendit novum prorsus opus esse & à cæteris se-
 „ paratum. Penès me est Codex Græcus pro Joan-
 „ ne de Ragusio olim Manuscriptus, qui sub hoc
 „ titulo: *Sancti Patris nostri Athanasii Patriarchæ*
 „ *Theopolitani de Fide:* ubi deprehendi extare tan-
 „ tummodo duo priora hujus *odry* Capita, nec ea
 „ quidem inchoata à prioris initio, sed ab iis verbis
 „ quibus pro titulo apponitur, *Brevis Expositio Fi-*
 „ *dei.* At vicissim ad compensationem, plurimas a-
 „ lias definitiones & distinctiones habens, quæ edi-
 „ tioni Gretzerianæ ad finem secundi Capituli, &
 „ cæteris quos vidi manuscriptis Codicibus, defunt.
 „ Tres autem videntur hujus Operis Codices manu-

scripti in Regia Galliarum Bibliotheca, quorum „
 duo sine Auctoris nomine; illi autem ea tantum „
 complectuntur quæ Tractatus editus habet duobus „
 prioribus Capitibus: ac reipsa idem sunt, cum li- „
 bello illis adhuc breviori, qui extat inter Opera „
 Divi Athanasii, sub titulo, *Tractatus de Defini-* „
tionibus. Tertius manuscript. Codex ea ferè omnia „
 continet quæ habentur in editis, sed & in plurimis „
 multò auctior, & ordine non eodem: caret enim „
 eo exordio & indice, quæ in editis caput primum „
 antecedunt. Hæc & plura affert Albertinus De „
 Eucharistia locis citatis, pag. 893. & 903. quem „
 verbo tenus refert Labbeus tom. 1. de Scriptori- „
 bus Ecclesiasticis, pag. 712. in addendis & corri- „
 gendis: ex quibus constat, quantum variant in „
 Bibliothecis manuscripti Codices sub nomine Ana- „
 stasii, & quàm modicam fidem mereantur.

4. *Quæstiones & Responsiones de variis Argu-*
mentis in sacram Scripturam num. div. græcè &
latinè cum insigni Auctario evulgatæ sunt, ab eo-
 dem Jacobo Gretzero Ingolstadii in 4°. an. 1617.
 typis Ederianis: cum antea à Gentiano Herveto
 latinè duntaxat, ac numero tantum xciii. editæ
 fuissent, & Anastasio Nicæno Episcopo attributæ,
 ut in observationibus postea Labbeus docuit. Hæc
 Gentiani Herveti versio dictarum Quæstionum &
 Responsionum, tum seorsim excusa est, tum in
 Bibliotheca veterum Patrum, editionis Parisien-
 sis primæ & secundæ annorum 1575. & 1589. apud
 Michaëlem Sonnum, sub scuto Basilee si. Hæ
 Quæstiones in Scripturam sacram, hodie atque
 olim magnum & insigne præbuerunt Criticis sa-
 cris disputandi argumentum: aliis Anastasio Ni-
 cæno Episcopo, aliis Anastasio Sinaïtæ Patriar-

chæ Antiocheno, quibusdam etiam neutri adjudicantibus, sed earum Confarcinatorem ad sæculum usque undecimum, & annum Christi 1050. aut 1078. ablegantibus. Horum ista est in speciem, & in veritate rei validissima Argumentatio. In istis Quaestionibus citantur Canon 89: Synodi Quiniseptæ sive Trullanæ, sanctus Maximus Martyr, Joannes Climacus, Limonarium Joannis Moschi, Nicephorus Patriarcha Constantinopolitanus, qui anno 828. defunctus est, necnon Olympiodorus, qui post annum 900. floruisse perhibetur. Item in quaestione cxvii. numerat Auctor vel Interpolator, quisquis est, septingentos annos ab eo tempore, quo loca Christi mysteriis & miraculis in Palestina consecrata in potestate & possessione Christianorum Orthodoxorum fuerint. Nec juvat allegare cum Gretzero & Allatio, plurima esse eis Quaestionibus inserta à Recentioribus, sicut & in Quaestionibus Divo Athanasio ad Antiochum attributis, ac similibus Collectaneis: hoc enim eis incumbit probandum, quod ut faciant, debent ostendere manuscripta Exemplaria Græca, varia, antiqua, probatæ fidei, à quibus additiones ejusmodi absint. Quod quamdiu non fecerint atque ediderint, consentaneum rationi erit, ut omnem ejusmodi Operum incertorum seriem alicui alteri Anastasio attribuamus, qui sub finem sæculi xi. vel initium xii. vixerit. Ejusmodi *Quaestionum & Responsionum de variis Argumentis in sacram Scripturam*, extant manuscripti Codices in Bibliotheca Vaticana, Florentina, Messanenſi, Imperatorii Viennensi, Bavarica Cod. 105. & aliis celebrioribus Bibliothecis.

5. *Compendiaria fidei Institutio*, quæ sub no-

mine Anastasii & Cyrilli Alexandrini, prodiit tomo xv. Magnæ Bibliothecæ Parisiensis Sanctorum Patrum, pag. 677. & tomo vi. Colonienſis parte 2. pag. 712. Hanc autem græcè & latinè edidit Theodorus Beza Vezeliacenſis Monachus in 8°. anno 1570. cum quinque Dialogis de Trinitate, ſub nomine ſancti Athanaſii Alexandrini, quamvis ex fide omnium ferè Mss. Codicum, ſpectent ad ſanctum Maximum Monachum, inter cujus Opera extant. Idem forſan opusculum, cum eo qui ſub nomine Anaſtaſii in Bibliotheca Florentina inſcribitur, *De rectis veritatis Placitis*, quod collatione noſci poteſt.

6. *Homiliæ aliquot* ejusdem nomen præferunt, editæ tum græcè in variis Divinis Joannis Meurſii, tum latinè tantùm in antiquis Lectionibus Henrici Caniſii, tum græcè & latinè partim in Auctario Græco-latino Bibliothecæ Parisienſis anni 1624. & in aliis duobus annorum 1648. & 1672. quas hoc ordine ſervato habet Franciſcus Combeſis in dicto Auctario ſeu Supplemento Bibliothecæ veterum Patrum anni 1648. Pariſiis, tom. 1. columnâ 350.

1. *In Annuntiationem Beata Mariæ Virginis*, Franciſco Combeſis Interprete, de qua vidè varia Divina Joannis Meurſii impreſſa anno 1619. Lugduni Batavorum in 4°.

2. *In Transfigurationem Domini noſtri J. ſu Chriſti*, eodem interprete.

3. *De ſacra Synaxi, & de non judicando, deque oblivione injuriarum*, eodem interprete. Verſionem verò Franciſci Turriani Soc. Jeſu exhibuit Henricus Caniſius tom. 3. Antiquæ Lectionis, eandemque græcè & latinè ediderat jam antea

Jacobus Gretzerus Ingolstadii anno 1606. cum *ἡ δὲ γὰρ* in 4°. desumptum, ut opinor, ex manuscripto Codice 75. Bavaricæ Bibliothecæ, ubi legitur.

4. In *Psalmum sextum*, interprete Philippo Syvenenzelio Soc. Jesu Theologo.

5. In *eundem Psalmum*, interprete Francisco Combesis, cujus etiam alia Versio Latina Francisci Turriani tom. 3. Antiquæ Lectionis Henrici Canisii: nec desunt manuscripta Exemplaria Græca in Bibliothecis Sfortiana Codd. 32. & 72. Melfanensi, Vaticana Cod. Heidelbergensi 4. & 368. & in manuscriptis Codicibus quos Franciscus Turrianus obtulit, quando ingressus est Romæ Societatem Jesu.

6. Anastasii Presbyteri in Sina Monte, *Sermo De hominis ad imaginem & similitudinem Dei creatione*, græcè & latinè, qui & Gregorio Nysseno tribuitur, cum Origenis Philocalia, De obscuris sacre Scripturæ Locis anno 1618. Parisiis in 4°.

7. Alia quoque extant manuscripta græcè in variis Bibliothecis sub nomine sancti Anastasii, nimirum *Anastasio Abbatis Dissertatio contra Judæos* in Vaticana, *Anastasio Explicatio de jejuniis*, & in *Psalmum* 13. in Imperat. Vindobonensi, *Anastasio Theopolitani Archiepiscopi Narratio actorum in Perside*, in Augustana Codd. 66. Vaticana Cod. Heidelbergensi 4. & 364. *Anastasio Sinaitæ Sermo in fratres suos morte prægressos*. Ibidem Cod. 308. *Anastasio Sinaitæ Sermo de diversis modis salutis & penitentia*, ibid. Cod 367. Hos Codices Docti possunt per otium excutere & conferre, num diversi vel eundem Sermones sint cum

editis, qui sæpe sub titulis diversis iidem extant in manuscriptis Bibliothecis.

EUTROPIUS Ecclesiæ Valentiniæ Episcopus, dum adhuc in Monasterio Servitano degeret, & Pater esset Monachorum, scripsit ad Episcopum Licianum, cujus suprà fecimus mentionem, valde utilem Epistolam; in qua petit ab eodem pro qua re baptizatis infantibus Chrismatis unctio tribuatur. Scripsit & ad Petrum Episcopum Irtabicensem, *De distinctione Monachorum* sermone salubri compositam Epistolam, & valde Monachis necessariam. Hæc sanctus Isidorus cap. 32. De Viris illustribus. Hanc autem Epistolam *De distinctione Monachorum ad Petrum*, edidit Lucas Holstenius anno 1663. in Appendice ad Codicem Regularum, pag. 82.

ORIENTIUS Episcopus Illiberitanus juxta Labbeum in parva Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum, floruit anno circiter 600. de quo hæc pauca Sigebertus in Catalogo cap. 34. *Orientius Commonitorium Fidelibus scripsit metro heroïco, ut mulceat legentem suavi Breviloquio.* Hoc Commonitorium Martinus Delrio primus Antuerpiæ anno 1600. apud Joachimum Trognezum publicavit; secundo postea editum in tom. 5. Bibliothecæ Sanctorum Patrum editionis Colonienfis: denique editum etiam cum Notis Salmantica anno 1644. in 4°. De illo Aubertus Miræus in *Bibliotheca Ecclesiastica Scholia* ad caput 9. *Gennadii De Scriptoribus Ecclesiasticis* pag. 45. Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, verbo *Orientius*, ubi eum longè antiquiorem facit, sed non probat.

MARCUS Poëta, atque (ut volunt) familiaris

sancti Benedicti Cassinensis, *Vitam ejus à sancto Gregorio descriptam defloravit heroïco Brevilogio*, & pauca superaddidit. Hæc Sigebertus De Scriptoribus Ecclesiæ cap. 33. Carmen hujus Marci Romæ anno 1590. in 4°. impressum est apud Franciscum Zannetum, cum Operibus Prosperi Martinengi Brixiani, Monachi Monasterii sanctæ Euphemie Brixienfis, Congregationis Cassinensis, alias sanctæ Justinæ de Padua. Sunt autem hæc Martinengi Opera, Collectaneum quoddam veterum Poëmatum Græcorum & Latinorum, cum propriis ejus Poëmatibus, quæ omnia tribus loco citato tomis impressa sunt.

FAUSTUS Discipulus sancti Benedicti Abbatis, ab ipso Benedicto missus in Gallias, cum Mauro ejus Monacho, *Vitam ipsius Mauri Monachi descripsit*. Hæc Sigebertus Gemblacensis in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 32. Extat hæc Vita apud Laurentium Surium ad diem 15. Januarii, quâ sanctus Maurus adscribitur Fastis Ecclesiasticis, apud Joannem Bollandum die eadem, ubi plura de Auctore hujus Operis in præludiis ad Vitam sancti Mauri: denique in Collectione Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, sæculo primo, hujus Ordinis, ubi multa de sancto Mauro & de Scriptore vitæ illius, qui dicitur Faustus. Hoc enim opusculum ob Parachronismos, vix obtinet apud Criticos omnimodam fidem. Clauit Faustus circa annum 600. de quo Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 171. pag. 213. ubi etiam loquitur de Marco Poëta qui Faustum præcedit. Sunt qui Vitam istam negant esse Fausti; sed alterius sub ejus nomine, quibus valida non desunt

argumenta suæ assertionis. Solvant nodos istos, quorum interest.

LEANDER ex patre Severiano, professione Monachus, & ex Monacho Hispalensis Ecclesiæ provinciæ Bæticæ constitutus Episcopus, vir suavis eloquio, præstans ingenio, tantum quoque vitæ atque doctrinæ valuit, ut fide etiam ejus atque industriâ populi gentis Gothorum ab Ariana Infamia ad Fidem Catholicam reverterentur. Hic ex Hispania Constantinopolim ad Tiberium Augustum Legatus transmigravit, Synodo Episcoporum interfuit, & cum sancto Gregorio postmodum Papa, qui tunc pro Pelagio secundo partes Legati agebat, familiaritatem habuit, intimamque necessitudinem. Ex vitæ studiorumque similitudine voluntates conciliatas fuisse, inditio sunt Libri Moralium à Divo Gregorio Leandri hortatu, ejusque nomine in publicum editi. Joannes Biclarensis tradit anno 589. Leandri atque Eutropii tunc Abbatis Servitani, ac postmodum Ecclesiæ Valentini Episcopi, consilio atque auctoritate, Actiones tertii Concilii Toletani potissimum gubernatas fuisse. Scripsit Librum unum *ad Florentiam sororem suam De Institutione & Contemptu mundi*, titulorum distinctionibus prenotatum, inquit Isidorus libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 28. quem ex Mss. Codicibus edidit Lucas Holstenius in Codice Regularum parte 3. pag. 89. Mortuus est Leander anno Domini 603. die 27. Februarii, succedente sibi fratre suo Isidoro ad Archiepiscopatum Hispalensem. Plura de eo Surius & Bollandistæ ad diem 27. Februarii, post Isidorum libro de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 28. Honorium Augustodunensem libello 3. de

iisdem Scriptoribus cap. 34. Possëvinum in Apparatu sacro , Aubertum Miræum in Bibliotheca Ecclesiastica , Scholio ad caput 28. Isidori p. 89. quos consulere potes.

610.

PATERIUS sancti Gregorii I. Papæ Discipulus & S. R. E. Secundicerius , cujus Beda in Commentariis in Cantica Canticorum meminit , collegit ex ejusdem sancti Gregorii Papæ Operibus *tres Libros Explanationum in omnes utriusque Testamenti Libros*, Romæ anno 1553. in fol. impressos. Claruit anno Christi 610. Ita Molanus in sua manuscripta Bibliotheca Belgica. Hoc Collectaneum est primò immissum in Opera sancti Gregorii Papæ in editione Romana anni 1591. arque in sequentibus , sed mutilum : cùm enim contineat Libros tres , nempe duos in Vetus Testamentum , & unum tertium in Libros Novi Testamenti ; habentur inter Opera Divi Gregorii primus & ultimus deficiente medio , nec scio etiam an inveniatur in impressione speciali Romana anni 1553. de qua statim locutus sum , quòd illam non viderim. Unum scio me vidisse plurimos Codices manuscriptos hujus Operis in variis Bibliothecis , in quibus habebantur tantùm hi duo Libri Excerptorum sancti Paterii , primus nimirum & ultimus : sed integrum à me visum & excussum Codicem Ms. in Bibliotheca Cælestino-rum Parisiensium , cumque chartaceum , in quo tres Libri continentur. Paterii mentionem faciunt Possëvinus in Apparatu sacro , Aubertus Miræus in Bibliotheca Ecclesiastica pag. 138. post Sigebertum in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 43. Item pag. 128. post Honorium Augustodunensem libello 4. de iisdem cap. 5. apud dictum Miræum.

PAULUS Emeritenſis in Hiſpania Diaconus, exemplo ſancti Gregorii Magni, qui de Vita & Miraculis Patrum Italicoꝝ ſcripſit, *Librum De Vita & Miraculis Patrum Emeritenſium compoſuit*; quem Thomas Tamaſius Philippi IV. Regis Catholici Hiſtoriographus ad fidem veterum Codicum Antuerpiæ anno 1635. in 4°. apud Joannem Meurſium, primus edendum curavit, additis Notis brevibuſque Commentariis de Rebus Emeritenſibus. Floruit Paulus circa annum 612. cujus meminerunt Baronius in geſtis anni 589. Loaiſa in Notis ad Concilium tertium Toletanum, Ambroſius Morales lib. 11. Chronol. Hiſt. cap. 71. Mariana lib. 5. cap. 13. Bernardus Britto lib. 6. Monarchiæ Luſitanicæ capp. 19. & 20. Aubertus Miræus in Auſtario de Scriptoꝝibus Eccleſiaſticis cap. 174. pag. 214. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Labbæus in Chronologia brevi Scriptoꝝum Eccleſiaſticorum ad annum 610. atque alii.

THEOPHYLACTUS SIMOCATTA, *Ægypto oriundus*, ſed in Græcia natus, ſub annum 612. floruit, *De rebus à Mauritio Imperatore geſtis libros octo* poſteris reliquit, quos è Græco Jacobus Pontanus Soc. Jeſu Theologus Latinos fecit Auguſtæ Vindelicoꝝum, edidit græcè & Latine cum Notis Ingolſtadii anno 1604. in 4°. & qui nuperrimè impreſſi ſunt in fol. Pariſiis græcè pariter & latine, inter Scriptoꝝes Hiſtoriæ Byzantiæ ex typographio Regio. Singulorum librorum excerpta Photius in Bibliotheca Cod. 65. recitat. Circumferuntur & hæc ejuſdem Simocatte *Quæſtiones Phyſicæ, Epistoła Morales, ruſticæ, Amatoria*, quas græcè edidit Bonaventura Vulcanius Lugduni Batavorum anno 1597. in 12°. Eadem

autem Theophylacti Simocattæ Expræfecti opuscula græcè & latinè, ab Andriæ Schotto post Bonaventuram Vulcanium auctiùs edita Antuerpiæ anno 1599. in 8°. apud Commelinum, cum Versione & Notis, sub nomine Jacobi Kimedontii supposito, qui Schottus fuit. Item *Excerpta Legationum* ex Libris illis Historiarum; itemque *Epistola Mixta* ab Aldo Manutio, olim majori Epistolarum Græcarum volumini insertæ sunt. Habentur autem *eadem Excerpta de Legationibus* græcè & latinè interprete Carolo Cantoclaro cum ejusdem Notis & Henrici Valesii, inter dictos Scriptores Historiæ Byzantinæ Parisiis impressos, de quibus suprâ. Simocattæ meminerunt Photius Cod. 65. Suidas & Cedrenus; & hinc Nicephorus Callixtus pleraque ad Mauritii Imperatoris Vitam spectantia, sublegit. Quæ verò fusiùs Simocatta suis libris exponit, ea brevius perstringunt Theophanes, Zonaras, Cedrenus, & Callixtus. Vide Jacobum Pontanum in Proëmialibus suæ editionis Librorum Simocattæ, Possevinum in Apparatu sacro, verbo *Theophylactus Simocatta*, & *Theophylactus Ægyptius*: Aubertum Miræum in Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 176. pag. 215. Labbeum in Chronologia, &c.

COLUMBANUS in Hybernia Scotorum insula natus, Abbas primùm in Hybernia, post Luxovii in Burgundia, ac demum Bobii in Italia, tanto; (juxta Sigebertum libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 60.) sapientiæ thesauro est ditatus: ut adhuc adolescens librum Psalmorum climato sermone scriberet, & alia multa ederet, vel ad canendum digna, vel ad docendum utilia. Obiit

Bobii in Italia anno 614. die 24. Novembris. Scripsit *Carmina quadam*, quæ habentur in diversis impressionibus Bibliothecæ Sanctorum Patrum. Item *Regulam cum Pœnitentiali*, pro Monachis à se in multis locis institutis, quæ cum Cæsariana & aliis, dudum in plurimis Galliarum Cœnobiis viguit, quam habes cum Pœnitentiali, in Collectione Regularum Lucæ Holstenii parte 2. p. 88. & 98. Omnia porro sancti Columbani Junioris opera, summis curis inquisita, Commentariis illustrata, procuravit imprimi in fol. Patricius Flemingus Hybernus, Ordinis Fratrum Minorum Strictioris Observantiæ, anno 1667. Lovanii apud Viduam Andrææ Bouveri. Sunt autem *Regula Monastica cum Regula Cœnobiali*, quæ est ipsum Pœnitentiale sancti Columbani editum supra ab Holstenio ad calcem prioris Regulæ. *Sermones seu Institutiones spirituales numero xvii.* quarum ultima est Sermo Fausti Regiensis in Gallia Episcopi ad Monachos. *Epistola aliquot cum Carminibus*, jam alibi ut plurimum impressis: tum denique varia ad sanctum Columbanum, vel Hyberniam spectantia, qualia sunt Vitæ Sanctorum, &c. plurima sancti Columbani meritum commendantia, Joannes Mabillon sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, impressio Parisiis in fol. anno 1669. apud Carolum Savreux ad turrinam Metropolis Ecclesiæ, sub signo trium Virtutum. Colganus lib. 2. de Sanctis Hyl. pag. 471. Thomas Messinghamus in Florigerio Sanctorum Hybernici, ubi Regulam sancti Columbani refert, Sammarthani in Gallia Christiana tom. 4. de Abbatibus Luxoviensibus, & alii multi.

JOANNES GRAMMATICUS Alexandrinus,

cognomento Philoponus, floruit anno circiter 610. qui quamvis insignem sibi gloriam comparasset, dum adversus Proclum Lycium pro Christiana Religione egregiè scripserat; corruit tamen in Baratrum impietatis, suo nimium ingenio fidens, scribens adversus quartam Synodum Oecumenicam, ut inquit Photius in sua Bibliotheca Codice 55. & negans ut habet Nicephorus Callixtus lib. 18. Historiæ Ecclesiasticæ cap. 47. ita Resurrectionem Mortuorum, ut assereret corpora nostra corrumpi secundum formam atque materiam, & futurum interitum visibilis hujus mundi, & rursus novi mundi creationem alteram, atque alia. Quia & Photius cum Bibliothecæ suæ Cod. 43. dixisset eundem Philoponum in *Hexameron scripsisse contra Theodorum Mopsuestinum*, qui fuerat in eodem argumento versatus: ait extare Acta Disputationis Severianorum adversus Tritheitas, habitæ coram Joanne Episcopo Constantinopolitano sub Justino Imperatore, Conone & Evagrio altera ex parte contra Tritheitas, ex altera autem Paulo ac Stephano Tritheitis Philoponi defensoribus, impiis æquè omnibus: quæ monstra fovebat Theodora Augusta, tanquam ova Aspidum. Sed non solum Conon, Evagrius, Themistius, & Theodosius Monachus Hæretici, non assentientes Concilio Chalcedonensi, scripserunt adversus Philoponum, ut habet Photius Codd. 23. & 24: verum etiam Joannes Monachus omnium maxime egregium librum triginta capitum, quo simul hæresim eam evertit, & piam sententiam nostram confirmat. Porro Joannis Philoponi Lib. 4, *De mundi Creatione seu in Hexaemeron ad Sergium Constantinopolitanum Archiepiscopum*: unà cum
Disputatione

Disputatione de Paschate, græco latinè impressi sunt curis & studio Balthasaris Corderii Societatis Jesu Theologi anno 1630 in 4°. Viennæ Austriæ typis Gregorii Gelbhaar. Sacras quoque sæpius Litteras tractavit Philoponus, dum & scripsit *contra decem & octo Procli argumenta & contra Severum*: qui tamen ab Ecclesiæ Doctoribus ut Trithemites & qui tres Deos asserat rejicitur, & in Orthodoxorum catalogum non admittitur. Scripsit item plurima Grammatica, Philosophica, Arithmetica, Rhetorica, ex quibus extant quæ sequuntur. Joannis Grammatici Philoponi in priora *Analytica* græcè Venetiis in fol. anno 1536. ejusdem in *duos priores Analyticos libros Commentarii* ab Alexandro Justiniano Chio Medico in Latinum conversi in fol. Valgrisi 1560. ejusdem in *posteriora Analytica* græcè Venetiis in fol. anno 1534. in *posteriora Resolutoria* græcè in fol. Venetiis 1584. apud Aldum. Ejusdem in *primos iv De naturali auscultatione Libros* græcè in fol. Venetiis 1535. *Contra Proclum de mundi aternitate*, græcè ibidem. In *Libros De Generatione & Corruptione* græcè Venetiis 1527. Ejusdem in *Physicorum libros iv Explanatio*, Joanne Baptista Rasario interprete in fol. Venetiis anno 1569. & græcè Venetiis anno 1527. in *tres Meteororum libros Commentarii* latinè Joanne Baptista Camotio interprete, Venetiis in fol. 1551. in *Libros Aristotelis de Anima*, græcè in fol. Venetiis 1535. Itemque Gentiano Herveto interprete latinè in fol. Lugduni 1558. apud Juntas. Ejusdem in *Libros quinque De Animalium generatione* cum textu græco, in fol. Venetiis. Denique ejusdem in *Procli Diadoci octodecim Argumenta De mundi aternitate*.

te, Joanne Mahotio interprete latinè in fol. Lugduni anno 1557. Hujus mentionem facit Phorius in Bibliotheca Codd. 21. 43. 240. 55. 75. 215. Possevinus in Apparatu sacro, verbo, *Joannes Grammaticus*, & *Joannes Philoponus*

620.

LEONTIUS NEAPOLEOS, vulgò *Lemissa*, si-
ve *Nemofia*, in Insula Cypro Episcopus (unde
corrigas velim eorum errorem. qui Constantiæ,
sive Salaminæ, modo *Famagosta* Antistitem ap-
pellant, pervenit ad annum usque 620. vel ul-
tra; ut patet ex Vita sancti Joannis Alexandrini
Patriarchæ, qui ob eximiam in pauperes miseri-
cordiam, dictus est (ut loquitur Sigebertus capi-
te 57. De Viris illustribus) *Eleemosynarius*, qui
obiit anno 616. die 23. Januarii. Hæc Vita in se-
ptima Synodo generali laudata est actione 4. ubi
Constantius Constantiæ Cypriorum Episcopus re-
statatur cum floruisse tempore Mauriti Imperato-
ris (qui cæsus est anno 602. (multasque lauda-
tiones & homilias scripsisse, atque inter cæteras;
De f. C. Domini nostri Transfiguratione, quæ pe-
riisse videtur, aut cum blattis tineaque alicubi lu-
ctatur in membranis. Hanc Vitam ex veteri trans-
latione Latinam habes in Vitis Patrum ab Heri-
berto Rosvveido Soc. Jesu Presbytero editis in
fol. Antuerpiæ annis 1615. & 1628. Item scripsit
*Vitam & administrationem seu res gestas sancti Si-
meonis cognomento*, το Σειλ; qui stultitiam simu-
labat, & hæc duo opuscula habentur græcè Mss.
in Bibliotheca Vaticana, ut testatur Catalogus
manuscriptus, atque in Collectaneo Legendarum
Simeonis Metaphrastæ. Item utrumque simul
Ms. in Messanen si. Vita etiam sancti Joannis E-
leemosynarii in Augustana Cod. 59. in Vaticana

Codd. Heidelbergensibus 9. & 68. Habentur quoque tom. 1. Auctarii Græco-latini posterioris ad Bibliothecam Sanctorum Patrum editionis Parisiensis in fol. anni 1648. à columna 681. ad 738. *Orationes duæ, quarum prima in sanctum Simeonem Senem, qui Christum Dominum in suas ulnas suscepit: altera in Festum Media Pentecostes, in Cæcum à nativitate, & in sanctum Petrum ab Herode in carcerem detrusum.* Videndus quoque Hortus Crucis, quem edidit Jacobus Gretzerus. Porro Cardinalis Baionius ex veteri Versione septimæ Synodi, Auctore Anastasio S. R. E. Bibliothecario malè collegit, atque ex eo Possevinus in Apparatu sacro, pluresque alii, Leontium scripsisse post Evagrium Scholasticum τῶν Σαλῶν Turbationes seu Bella & Seditioes sui temporis, vel (ut quidam) Tribulationes quas Ecclesia Dei passa est tempore Gregorii Magni & Mauritii Imperatoris. Delusus enim vetus ille Interpres οὗτοι τῶν Σαλῶν quod erat Epitheton sancti Simeonis, qui stultitiam vecordiamque simulabat, cujusque Vitam Leontius noster scripserat, τῶν Σαλῶν numero multitudinis legit. Hanc observationem debemus Heriberto Rosvveido, in Notis ad Librum primum de Vitis Patrum, ex quo Vossius fonte abluit priorem maculam in altera editione Historicorum Græcorum. Sanctus Ioannes Damascenus Oratione 3. De Imaginibus citat ejusdem Leontii *Apologiam pro Christianis contra Judæos*, atque ex eo, nisi fallor, libro excusus est locus ille, seu fragmentum libri contra Judæos, quod extat tom. xvi. pag. 1. ultimæ Parisiensis editionis Bibliothecæ Veterum Patrum, anni 1644. de Leontio mentionem facit Sigebertus in Catalogo capite 57.

Possevinus in Apparatu sacro, Labbeus post Bel-
larminum De Scriptoribus Ecclesiasticis, quem
paucis additis hîc expressimus. Est enim alius
Leontîus Abbas sancti Sabæ Romæ, qui posteris
reliquit Vitam sancti Gregorii Agrigentini Epis-
copi copiosè scriptam, quæ Ms. extat græcè in
Bibliotheca Messanensi. Item in Vaticana, Codd.
mensis Novembris apud Metaphrastem, Bavarica
Cod. 72. Heidelbergensi Cod. 17.

630.

GEORGIVS Monachus, tum post sanctum
Joannem Eleemosynarium Patriarcha Alexandri-
nus, Sedem hanc tenuit ab anno 616. quo Joan-
nes obiit, ad annum 630. quo ipse mortuus est.
Scripsit *Vitam sancti Joannis Chrysostomi*, ex qua
Photius in Bibliotheca Cod. 96. excerpta dedit.
Idem illic dicit certò se non posse affirmare,
quis hic Georgius sit: sed placet quod Andræas
Schottus ibidem ad libri Marginem annotavit,
illum videri qui sancto Joanni Eleemosynario
successit circa annum 620. Et verò B. Joanni
Damasceno priorem fuisse satis constat, cum is
ex hac Vita (non expresso Scriptoris nomine) ad-
ducat historiam de imagine sancti Pauli, Oratio-
ne 1. De imaginibus sub finem. Hanc Vitam in-
tegram nobis dedit Godefridus Tilmannus Car-
thusiæ Parisiensis Monachus in græcis doctissi-
mus, quam latinam habes ibidem in fol. anno
1557. impressam. Habetur etiam græcè inter va-
ria ad sanctum Chrysostomum spectantia in edi-
tione græca operum illius, procuratâ in fol. tomis
viii. Etonæ in Collegio Regali prope Londinum
anno 1613. curâ Henrici Savillii nobilitate, eru-
ditione ac studio juvandi Litteras, clarissimi viri.
Eadem græcè Ms. extat in variis Bibliothecis

quæ cum editis conferri potest, nempe in Vaticana Codd. Heidelbergensibus sub nomine Georgii Alexandrini, n. 9. 80. & 394. Bavaricâ Cod. 194. Regiâ Gallicâ, unde eam latinam reddidit citatus Tilmannus. Ad eundem (ut opinor) Georgium Alexandrinum, spectat *Chronicon Alexandrinum* dictum, in quo omne ævum usque ad vigesimum Heraclii annum digeritur. Hoc opus in vetusta Siciliæ Bibliotheca primus invenit Hieronymus Surita Hispaniensium rerum Scriptor, atque inde operâ ejusdem & Antonii Augustini tunc in Urbe Auditoris Rotæ (ut vocant) Romam advectum fuit. Hæc causa est, cur Sigonius, Panvinus & alii olim *Fastos Siculos* appellarint: cujus partem à Casaubono acceptam, Eusebio suo græcè Scaliger adjecit. Sed integrum atque adeo nummis 36. aureis emptum, Augustanæ Vindelicorum Bibliothecæ postea accessit. Inde ultimorum duorum annorum narrationibus exceptis, quæ ita vetustate attritæ, ut legi non possent; eduxit, exscripsit & cum suâ interpretatione publicavit græcè & latinè, anno 1615. in 4. Monachii Typis Annæ Bergiæ, Matthæus Raderus Soc. Jesu Theologus. Hic *Chronici Alexandrini* nomen libro imposuit, eò quod in Frontispicio Ms. Codicis illud commendat Petrus Alexandrinus Episcopus, quem quidem verisimiliter suspicatur, esse Petrum illum qui anno Christi 640. Alexandrinus Episcopus fuit. Opus est Chronologis utile, vel ob multa ex Julio Africano & Eusebio Cæsariensi excerpta, quæ ibi legas & non alibi. De Georgio Photius Cod. 96. Possëvinus in Apparatu sacro, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoris

Ecclesiasticis capp. 104. & 179. 180. à quo multa ex antedictis accepta sunt. Porro cum istud Chronicon Res Alexandrinas maximè persequatur, cum excurrat usque ad tempora ultima Georgii Alexandrini, cum à Petro Georgii successore commendetur: hæc omnia simul juncta inducunt, ut Georgius illius auctor credatur, cui sententiæ favent doctissimi Viri.

540.

DONATUS Valdeleni Burgundiæ superioris Ducis & Flavix filius, Valdeleni primi Bezux Abbatis frater, de cujus ortu mirabili è sterilibus parentibus Jonas est legendus in vita sancti Columbani Luxoviensis Abbatis cap. 13. Sub ejus disciplina in Luxoviensi Cœnobio sapientia & pietate institutus, subinde Archiepiscopatum Bizuntinum ad quem electus est, clarissimè gubernavit, ut est in Chronico Besuensi: posteaque ob amorem ejusdem B. Columbani, ex ipsius Regula Monasterium construxit, quod *Palatium* nuncupant, referente alio Ms. Chronico. *Ædificavit autem Ecclesiam sancti Pauli* in urbe Bisuntinensi, in qua cum patre suo in Domino requiescit: Et *Fussanum Monasterium B. Maria*, cum matre sua Flavia, quæ ibi sepulta est. Idem huic Monasterio Puellarum quod mater ejus fundaverat, *Regulam* scripsit, ex SS. Augustini, Cæsarii, Columbani & Benedicti Regulis maxima ex parte defforata, quam edidit Lucas Holstenius in Codice Regularum parte 3. pag. 47. & seqq. Hic ipse est Donatus Archiepiscopus, cujus Regulæ meminit Benedictus Anianensis in Concordia Regularum: qui etiam, ut putamus, auctor fuit *Commentarii seu Regula SS. Pauli & Stephani*, quam habet idem

Holstenius in Collectione Regularum parte 2.
 pag. 4. & seqq. de qua idem Benedictus : quâ
 nimirum & Monachos sancti Pauli, & Cathedra-
 lis Ecclesiæ Bisuntinensis sancti Stephani Ca-
 nonicos regulares, ipse utrorumque Pater ac Præ-
 fectus, ad omnem morum honestatem institue-
 bat. Interfuit Synodo, de qua Flodoardus lib.
 2. hist. Remensis cap. 5. quam quidem Sueffio-
 ne non Remis, & primo anno Dagoberti,
 Christi 630. celebratam alii volunt. Aduit etiam
 Cabilonenſi Concilio circa annum 650. & no-
 minatur in Diplomate pro Dionysianis Mona-
 chis an 658. ex citato Codice Ms. Bisuntino, per
 hunc Antistitem Donatum recepit Ecclesia
 Villas Domblingum & Arslatum. Ejus corpus
 ex Basilica sancti Pauli, deinde translatum est
 in vicinam Parochialem Ecclesiam, quæ ab ipso
 sancto Donato nomen habet, & colitur 7. Idus
 Augusti. Hæc ex Gallia Christiana tom. 1. pag.
 120. in Archiepiscopis Bisuntinensibus, quorum
 Epitomen suppeditavit Petrus Franciscus Chiffle-
 rius Soc Jesu Theologus Plura Joannes Jacobus
 Chiffletius Eques & Archiater Regis Hispaniæ,
 in opere cui titulus *Vesontio civitas Imperialis* Lug-
 duni in 4. anno MDCXVIII impressa, ubi de ejus
 antiquitatibus & Archiepiscopis. Joannes Mabil-
 lon sæculo 2. Ordinis D. Benedicti pag. 335. edito
 Parisiis anno 1669. in fol. apud Carolum Saureux.

PAULUS Diaconus Neapolitanæ Eccle-
 siæ, quem Labbeus ad annum 640. in Chro-
 nologia Scriptorum Ecclesiasticorum assignat,
 teste Sigeberto libro De Scriptoribus Eccle-
 siasticis cap. 96. transtulit de græco in lati-
 num *Vitam sanctæ Mariæ Aegyptiacæ*, quam

Sophronius Hierosolimytanus Episcopus græcè scripserat, & quam postea carmine reddidit Hildebertus Cenomanensis Episcopus, ut Henricus Gandavensis in catalogo cap. 8. narrat. Hujus autem vitæ textus græcus Sophronii Episcopi, cum antiqua translatione latina Pauli Diaconi, & cum metrica Hildeberti Episcopi, habentur jam apud Continuatores Bollandi, ad diem 9. Aprilis.

CUMIANUS seu CUMEANUS, Abbas primùm, postea Episcopus Hybernix, vixit sub annum 640. scripsitque *ad Segienum Huensem sanctæ Columba Abbatem Epistolam De festi Paschalis ratione*, quam Ægidius Bucherius in Commentatario ad Victorii Aquitani Canonem Paschalem recitat; & Usserius in Syntagmate Epistolarum Hybernicarum edidit ex Bibl. Cottonianâ pag. 17. & sequentibus. Hyberni enim, seu Scoti, Picti & Britanni indigenæ, cum antiquos Ecclesiæ suæ ritus in celebrando Paschate retinerent, quos ante Anglorum irruptionem in Britanniam à suis Majoribus acceperant: multas super hac re cum Anglis jam Christianis contentiones ac disputationes habuerunt, ut Bucherius ex Bedæ Historia citato libro cap. 9. docet. *Ejusdem Cumiani Abbatis Scoto-hyberni lib. De Pœnitentiarum mensura* apud Patricium Flemingum in *Columbano suo* pag. 197. de quo diximus suprâ ad annum 610. Plura de Cumiano Flemingus citatus, Miræus in suo Auctario De Scriptoris Ecclesiasticis cap. 188. pag. 217. Joannes Colganus in *Vitis & actis Sanctorum Hybernix*, quas cum notis & appendicibus Lovanii duobus vol. in fol. annis 1645. & 1647. evulgavit.

Thomas autem Messinghamus in Florigerio Sanctorum Hybernæ, quod evulgatum est in fol. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy anno 1634. viâ Jacobæ sub Ciconiis, nihil habet de Cumiano, quod valde mirum est.

JOANNES IV. Papa anno 641. scripsit *pro Honorio prædecessore suo apologiam ad Imp. Constantinum, Heraclii filium*. Scribendi occasio prodit ex Pyrrho Patriarcha Constantinopolitano & aliis Monothelitis, qui Honorii ad Sergium Pyrrhi prædecessorem Epistolâ abutebantur, quasi ipsorum hæresi faveret, quam Joannes recto atque Orthodoxo sensu dictatam fuisse probat. Apologiæ hujus testimonio usus est *sanctus Maximus* in disputatione sua cum Pyrrho, quæ paucis post annis in Africa secuta est. Ipsam verò Apologiam Jacobus Sirmondus inter Collectanea Anastasii sanctæ Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarii anno 1620. Parisiis edendam curavit apud Sebastianum Cramoisy, addiditque nonnulla excerpta ex duabus aut tribus Epistolis sancti Maximi, huc spectantibus. Ita Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 186. pag. 217. alias etiam Epistolas Joannis IV. Papæ, habes in Collectione Conciliorum.

BRAULIO Cæsaraugustanus Episcopus, mortuo fratre suo Joanne Dignitatem hanc habuit, vir sicut germanitate conjunctus, ita non minime ingenio similis. Scripsit *Vitam sancti Emiliani Turiasonensis Monachi*, quæ & memoriam hujus & virtutem illius sancti viri suo tenore commendat pariter & illustrat: quam habes in Vitis Sanctorum ad diem 22. Novembris, & inter legendas seu collectanea De Sanctis Ordinis

Divi Benedicti. Interfuit Conciliis IV. V. & VI. Toletanis, & anno 646. die 26. Martii ad Caelites transiit. Sanctus Isidorus Braulioni suos Originum libros dicavit, extantque è contrà duæ Braulionis Epistolæ ad sanctum Isidorum Hispalensem, in operibus dicti Isidori impressæ. Corpus Braulionis anno 1270. inventum, adservatur in Basilicâ sanctæ Mariæ Majoris. Plura apud Marianam & alios rerum Hispanicarum Scriptores consulendos, post Ildefonsum cap. 12. De Scriptoris Ecclesiasticis, Miræum in Scholio ad dictum caput sancti Ildefonsi, Possevinum in Apparatu sacro.

ELIGIUS natione Lemouix, è Villa Catalacensi ab urbe sex milliariis distante, primùm Aurifaber, inde Episcopus Noviomensis, atque is sanctissimus, cujus vitam pluribus scripsit Audoenus Rothomagi Archiepiscopus, Eligio contemporaneus amicus. Narrat idem Audoenus Solenniacense Monasterium in rure Lemovicensi Eligium ædificasse, Monialium Domicilium Parisiis, Basilicamque in honorem Apostoli Pauli & sancti Martialis Lemovicensis Episcopi. Sanctorum thecas ex auro & gemmis fabricavit Germani Parisiensis, sancti Martini apud Turones, Mausoleum sancti Martyris Dionysii in civitate Parisiensi. Defuncto Achario Noviomensi Episcopo, successus in ejus locum, ac consecratus in civitate Rothomagensi, Dominica Rogationum die 14. Maii 646. Interest Concilio Cabilonensi circa annum 650. quo tempore fundat Tornaci Abbatiam sancti Martini. Migrans ad Dominum moritur anno 663. Calendis Decembribus ex veteri Calendario, cui depositioni malè assignan-

tur anni 659. & 665. Sepelitur in Ecclesia sancti Lupi olim à Clodovæo conditâ, quæ nunc ipsius Eligii nomine de novo constructa enitescit. Habet Ecclesiam Romæ, sui nominis, propè fontem sancti Georgii in Velabro. Quantum ad ejus Scripta, eandem sortiuntur fortunam, atque ea quæ hucusque sub nomine sancti Ildefonsi Tolletani Archiepiscopi edita sunt. Nam *opusculum de rectitudine Catholica Conversationis*, quod inter opera sancti Augustini supposititia legitur, est certò sancti Eligii, cujus mentionem facit sanctus Audoenus in Vita sancti Eligii. Sed quantum ad Homilias xvii. sub nomine Eligii ejusdem, in Bibliotheca sanctorum Patrum tomo 2. veterum editionum Parisiensium annorum 1575. & 1589. has & Antonius Arnaldus in opere suo *De Perpetuitate Fidei circa veritatem corporis & sanguinis Domini in Eucharistia* censet suppositas ac dubias. Unde dum allegat, nunquam nisi sub nomine auctoris *Homiliarum quæ sancto Eligio attribuantur*. Albertinus autem in opere suo doctissimo simul & pessimo de Eucharistia, quod Genevæ primùm in fol. Gallicè editum est anno 1633, & latinè Daventræ in fol. anno 1654. adulterinas multis validis probat argumentis. Sanè solum ejus dictum Homiliâ ultimâ sub mediuni, sufficit ad abjudicandas Homilias istas Eligio, nempe quod peccatum paris sit enormitatis viro amplexanti suam uxorem tempore Quadragesimæ & comedenti carnes eodem tempore contra Decreta Conciliorum Ecclesiæ. Sic autem. *Diebus autem Quadragesimæ vos omnibus modis à conjugum commixtione vestrarum, sicut decet Christianos, abstinere oportet: nam ut quidam sapiens ait,*

similis reatus est fideli Christiano diebus Quadragesima etiam cum propria uxore concumbere, sicut & carnes in cibum sumere.

Auctor istarum Homiliarum videtur mihi vixisse sub initium vel medium sæculi noni. Illæ enim omnes sunt confarcinatæ ex variis veterum Patrum fragmentis, sũntque tantũ laciniæ desumptæ ex SS. Patribus, Augustino potissimum, Ambrosio, Leone, Cæsario Arelatensi, Benedicto, Gregorio Magno, aliisque non citatis: qui mos consuevendi libros vel Homilias ex aliorum pannis, fuit proprius sæculi noni, ut conveniunt & noscunt omnes docti. Auctor autem fuit Episcopus, & olim Monachus Ordinis Divi Benedicti: ut constabit censatis omnibus ex sola Homilia xi. inscripta in *Cæna Domini ad populum, deinde ad pœnitentes* Ibi dum allegat sanctum Augustinum dicente inquit, *Beato Augustino*; dum Ambrosium, ut ait *Ambrosius*; dum Cyprianum, ut ait *Beatus Cyprianus*; dum sanctum Leonem, de hoc & sanctus Leo Papa; cum Gregorium ut *Beatus dicit Gregorius*: sed ubi sanctum Benedictum doctrinâ longè inferiorem his omnibus sanctæ Ecclesiæ Doctoribus, ita antea loquitur: *Nam cum quali devotione & reverentia sit orandum, Beatissimus & sanctissimus Pater Benedictus demonstrat dicens.* Nihil magis poterat proderet Monachum Benedictinum, quàm affectata ista superlativorum congeries, in alleganda Divi Benedicti Regula. Et licet Cyprianum sanctissimum Martyrem appellet, longè tamen aliud est dare Cypriano vocem sanctissimi Martyris, ac Benedicto affectatas voces *Beatissimi ac sanctissimi Patris Benedicti.* Adde quod vel rarò vel nunquam

videbis in Scriptoribus sæculi VIII. vel IX. citatam Regulam sancti Benedicti cum elogio ejusmodi, nisi ab illis, qui eam olim professi sint: Unde cum eam nunquam sanctus Eligius professus sit, inde arguendum est Homilias ejusmodi Regulam allegantes, ab eo amovendas, nec esse Eligianas. Plura dabunt de sancto Eligio Bellarminus & Labbeus in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis, Baronius in Annalibus & Martyrologio Romano ad Kalendas Decembres, Bucelinus in Annalibus Gallo-Flandriæ, Molanus in Natalibus Sanctorum Belgii, Sammarthani Fratres in Gallia Christiana tom. 3. pag. 87. in Novio-
mensibus Episcopis, & alii multi.

THALASIVS Monachus Græcus sancto Maximo Monacho & Martyri contemporaneus & familiaris, floruit juxta Labbeum anno circiter 650. vel ultrà. Scripsit *ad Paulum Presbyterum De sincera charitate & vita continentia*; seu potius, *de Regimine mentis centurias quatuor* quas græcè & latinè habes in Bibliotheca SS. Patrum tom. XI. pag. 1179. editionis Parisiensis Morellianæ anni 1644. Silent omnes ferè Scriptorum Nomenclatores de Thalassio, si Possevinum in Apparatu sacro atque Aubertum Miræum in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 199. pag. 219. excipias, qui admodum parçè de illo loquuntur.

650.

EUSTRATIUS Ecclesiæ Constantinopolitanæ Presbyter floruit circa hoc idem tempus; qui scripsit *tractatus tres De Vitâ sanctorum animis*, à Photio in Bibliotheca Cod. 171. recensitos. In tertio studiosè hoc persequitur, *Oblata pro iis qui in fide obierunt, à Sacerdotibus sacrificia atque*

donaria, vel preces alioquin, supplicationesque & Eleemosynas pro iisdem factas, ad Fidelium salutem ac delictorum remissionem iis valere omnino, pro quibus hac offeruntur. In his autem tertia offerre Sacra refert, qui Dominicæ ac triduanæ Resurrectionis Mysterium, in precationis subsidium atque auxilium assumunt. Novendialia similiter, quod post octavum à Resurrectione diem visus iterum est à Discipulis Christus. Præterea Quadraginta, quod post dies totidem à Discipulis postremum visus, in cælos cum humana nostra natura ascendit. *Hactenus ex Photio.* Notet hic pius Lector antiquum morem sanctos vitæ juvandi sacrificiis precibus atque Eleemosynis : de quo & sancti Joannis Damasceni extat Oratio, in qua etiam tria hæc sacrificandi intervalla, observari olim solita, exprimere videtur. Edidit hunc Eustratium græco-latine Leo Allatius pag. 319. libri *De Concordia seu Consonantiâ Orientalis & Occidentalis Ecclesie in materia de Purgatorio* Romæ anno 1655. in 8. apud Josephum Lunam Maronitam : unde postea transit latine tantum in Bibliothecam Sanctorum Patrum ultimæ editionis Lugdunensis, anno 1677. apud Anissonios fratres. Idem Eustratius scripsit commentarios in posteriora *Analytica Aristotelis* editos græcè Venetiis anno 1534. apud Aldum Manutium. Item *Eustratii & aliorum Peripateticorum Commentarii in libros Ethicorum* græcè in fol. Venetiis anno 1536. apud eundem ; latine verò per Joannem Bernardum Felicianum Parisiis anno 1543. Habent mentionem illius Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario suo De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 188. pag.

217. Labbeus in *brevi Chronologia Ecclesiastico-
rum Scriptorum* ad annum 650. Leo Allatius loco
citato.

SANCTUS MARTINUS I. Papa anno 649. ordi-
natus, eodem anno (hortante imprimis sancto Ma-
ximo Abbate qui nuper Constantinopoli Romam
advenerat) Synodum 105. Episcoporum contra
Monothelitas in Urbe celebravit. Cujus quidem
Synodi Acta anno proximè sequenti, ad sanctum
Amandum Tungrehsem seu Trajectensem Episco-
pum misit, eidemque prolixâ Epistolâ quam in
Annalibus Baronianis & tom. 1. Conciliorum Gal-
liæ reperies) dissuasit, ne Episcopatum abdicaret.
Anno 653. mense Junio Martinus à Calliopa
Exarcho Ravennate Româ abductus, annum
unum in Naxo insula exul transegit: inde Con-
stantinopolim perductus dirisque modis vexatus,
dum in Chersonem est relegatus, ubi & obiit
anno 655. Scripsit sanctus Papa *varias & Summo
Pontifice dignas Epistolas plures*, quas partim
græcè & latinè, partim latinè tantùm habemus
collectas in tomis Conciliorum ad annum 649.
sed correctius in Conciliis ultimæ editionis Pari-
siensis anni 1671. quæ Labbeana dicitur. Legun-
tur etiam inter Collectanea Anastasii Bibliothecarii
à Sirmondo edita Parisiis anno 1620. apud
Sebastianum Cramoisy, *quatuor Epistola sancti
Martini*, quarum prima commemorat ea quæ
Romæ passus est, tum inde à Calliopa vi abrep-
tus est; *altera* persequitur ea quæ in illum Con-
stantinopoli acerbè gesta sunt & crudeliter, prius-
quam in Chersonem. relegaretur: *reliquas duas*
è Chersone de sui exilii calamitatibus scripsit.
Plura de illo in gestis sancti Maximi Martyris,

apud Anastasium Bibliothecarium in *Vitis Romanorum Pontificum*, Mixtum in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 489. pag. 217. Possevinum in *Apparatu sacro* Joannem Jacobum in *Bibliotheca Pontificia*, & alios rerum Pontificiarum Scriptores.

EUGENIUS JUNIOR seu secundus; Toletanus Episcopus; de quo sic sanctus Hildebronus in
 » Catalogo cap. 14. & ultimo. Item Eugenius al-
 » ter post priorem Pontifex subrogatur. Hic cum
 » Ecclesiæ Regiæ Clericus esset egregius, vita Mo-
 » nachi delectatus est. Qui Sagaci curâ urbem Cæ-
 » saraugustanam petens, illic Martyrum sepulchris
 » inhæsit; ibique studia sapientiæ & propositum
 » Monachi decenter coluit. Unde Principali violen-
 » tiâ reductus; atque in Pontificatum adscitus;
 » vitam plus virtutum meritis, quàm viribus egit.
 » Fuit namque corpore tenuis, parvus robore, sed
 » valde fervescens Spiritus virtute. Studiorum bo-
 » norum vim persequens &c. Cæterum hujus *Eugenii Junioris Epigrammata* aliaque opuscula Jacobus Sitmondus Lutetiæ anno 1620. edendâ curavit, una cum *Dracontii* libellis duobus ab eodem Eugenio recognitis. Operi etiam *Dracontii* (in quo carmine heroico mundi creationem explicuit, & Geneseos initium eleganter explanavit) diei septimæ explicationem quæ desiderabatur, Eugenius adjecit. Ex iis versibus intelligi datur, fuisse virum non inelegantis ingenii, neque ineruditi. Epigrammata porro, etsi rudia sunt atque impolita; istud magis ævi vitio, quàm auctoris culpâ; est tamen in eis rerum sententiarumque pondus non exiguum. Obtinuit Episcopatum ab anno 647. ad 657. Recesvvinthi
 Regia

Regis nonum, quo obiit die 13. Novembris, succedente sancto Ildefonso ejus Discipulo. Sunt qui Eugenium Ildefonsi avunculum fuisse affirmant; cui opinioni nec Ildefonsi ipsius, nec Eugenii Scripta favent, in quibus nulla rei hujus mentio est. Qui plura de sancto Eugenio Juniore cupit, consulat successorem Ildefonsum cap. 14.º *De Viris illustribus*, Miræum in *Bibliotheca Ecclesiastica*, Scholio ad dictum caput, Sirmundum qui omnia Eugenii Opera edidit, Cardinalem Baronium in Notis ad Martyrologium Romanum die 13. Novembris, Marianam lib. 6. cap. 9. *Historie Hispanica*, & alios Auctores qui de gestis Archiepiscoporum Toletanorum scripsisse dicuntur.

TAIO cognomento Samuhel, Cæsaraugustanæ Urbis Episcopus, scripsit *Libros quinque Sententiarum*, ex puris sancti Gregorii Magni, quem perpetuòolvebat, verbis, supplens pauca ex verbis sancti Augustini, ubi verba Divi Gregorii convenientia materiæ non invenit. Quod Opus egregium MS. asservatur in Bibliotheca Thuanea Pariliensi, nunc Colbertina, per emptionem à paucis mensibus. Opus dicarum Quirico Barcinonensi Episcopo, cui Ildefonsus dicavit Opus suum *De perpetua Virginitate Beate Mariæ Virginis*. Adfuit ille Conciliis Toletano VIII. anno 653. & IX. anno 655. Mirum est hunc librum hucusque in publicum non prodierisse, cum tam multi qui longè minoris momenti vel Antiquitatis sunt, prodierint. De eo Joannes Mabillon tom. 2. *Analectorum* p. 68. & Petrus de Guffanvilla in *Annotationibus* ad IV. Libros Dialogorum D. Gregorii, *Collectores Conciliorum* in suis *Annotationibus* ad Concilia VIII. & IX. Toletana, quibus interfuit.

FRUCTUOSUS Complutensis primùm Abbas, Dumienſis poſteà Episcopuſ, ad Archiepiſcopatuſ Braccarenſem Decreto Concilii Toletani X. tranſlatus eſt anno 656. qui Monasticuſ Inſtitutuſ in Hiſpaniis propagavit. Ejus duplex extat *Regula*, prior xxiii. altera, xx. duntaxat conſtans capitibus. Priorem Regulam Complutenſi duntaxat Monasterio, quod propriis ſumptibus ædificavit atque dotavit, ſcripſiſſe videtur Fructuoſuſ: alteram inſtar ſupplementi adjeciſſe, pro Monasteriis præſertim deinceps in villis & agris conſtruendis. Id patet ex capite 9. ubi ſic: *Qui greges Monasterii accipiunt alendos, tantam ſollicitudinem ſuper eos gerere debent, ut nulli damnum in frugibus inferant; & tantâ vigilantiaſtutiaſque ſollicitentur, ne à beſtiis devorentur: ut fragroſa & abrupta montium & inacceſſibilia vallium prohibeantur, ne ad præcipitiuſ deſſuant, &c.* Utramque Regulam edidit Lucas Holſteniuſ in Codice Regularuſ parte 2. pag. 133. quam laudant Egbertuſ Eboracenſis Episcopuſ in *Excerptis Canonuſ*, Sanctuſ Benedicuſ Anianenſis Abbas in *Concordia Regularuſ*, Smaragdus Abbas in *Commentario ad Regulam Divi Benedicte*: de quibus Holſteniuſ in frontiſpicio dictorum Operuſ. Joanneſ Mabillon ſæculo 2. Ordiniſ Divi Benedicte, pag. 581. & ſeqq. Pariſiis in fol. 1669. apud Carolum Savreux.

660.

DOROTHEUS ARCHIMANDRITA, celebris eſt inter Auctoreſ Græcoſ qui de moribuſ ſcripſerunt. Quoad ejus ætatem, ea mihi non omnino nota eſt. Bellarminuſ circa annuſ Domini 560. collocat, cùm tamen nulla ratione fieri poſſit, ut qui ſancto Zozimæ Abbati qui ſub Impera-

torè Justino Justiniani avunculo ac decessore senex (ut ipse vult) floruit , & familiaris fuit : alleget Joannem Climacum , qui post annum 580. scripsisse perhibetur. Hunc ergo convenientiùs circa annum 660. figimus, donec aliquis certas de eò Epochas inveniat. Extant in Orthodoxographis & in Bibliothecis Veterum Patrum græcè & latinè; *Dorothei Sermones seu Doctrinæ xxiv. de Vita re-
lè & piè instituenda* , interprete Hilarione Veronensi Congregationis Cassinensis Monacho. Idem latinè facti per Chrysostomum Calabrum , impressi in 8°. Cremonæ 1595. cum Chrysostomi Homilia De educatione liberorum. Eosdem quoque ante paucos annos latinitate donavit ; Notisque brevibus illustravit Balthazar Corderius Soc. Jesu Theologus, de quibus in Bibliotheca Script. Soc. Jesu, ultimæ editionis, agitur. Anonymus qui eidem præfationem præmisit, asserit doctrinam illam per manum parentum traditam, magnum illum Tharsium Patriarcham C P. qui anno 787. floruit ; veneratum fuisse. Habentur MSS. græcè hi Sermones Dorothei cum Sermonibus Asceticis Isaïæ Abbatis, in Bibliothecis Vaticana sapius, Venera, Bavarica Cod. 88. Regia Gallica, & alibi.

MARCELFUS Monachus Gallus, scripsit ad Landericum Parisiensem Episcopum, qui annò 660. floruit, *Formularum Antiquarum libros duos*, quibus appendices variæ adjunctæ sunt. Hos Hieronymus Bignonius cum aliis veteribus Formulis incertorum Auctorum ex Bibliotheca Regis Galliæ anno 1613. primus Parisiis edidit, & postea Colonenses in tomum vii. Bibliothecæ Sæctorum Patrum attulerunt. Libri sunt longè utilissimi ad Francicas ac Germanicas Antiquitates il-

lustrandas, eoque nomine ab eruditissimis passim laudantur. Ita Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 195. pag. 219. Has Formulas post Bignonium rursus edidit Stephanus Baluzius tom. 2. *Capitularium Regum Francorum* p. 369. cum Commentariis dicti Hieronymi Bignonii, & propriis, ex editione Francisci Muguet anni 1677. Parisiis, sub signo Adorationis trium Regum.

S. MAXIMUS ex Commentariensi Regio Monachus primùm Constantinopolitanus, post Abbas creatus, strenuè adversus Monothelitarum hæresim decertavit, habitâ disputatione publicâ cum Pyrrho Patriarcha Constantinopolitano eundem confudit, & ad sanam doctrinam traxit, ut Theophanes & Photius tradunt, *cujus Disputationis acta integra*, prout à Notariis tunc excerpta fuerunt, Baronius in gestis anni 645. græcè & latinè edidit. Agunt de Scriptis sancti Maximi tantâ curâ multi, ac præ cæteris Labbeus in *Dissertatione de Scriptoribus Ecclesiasticis* Bellarmianis, ut nihil ejus diligentia addi possit, tam in exponendis Operum ad sua usque tempora inscriptionibus, quàm in recensendis editionibus ac versionibus variis. Addemus tantùm quæ comperta ipse non vidit, nempe *omnia Opera sancti Maximi Monachi & Martyris*, præmissis variis & quamplurimis Monumentis ad ejus certaminum cognitionem plenam necessariis, impressa esse Parisiis 2. tom. in folio, apud Andræam Cramoisy an. 1675. viâ Fibulariâ, sub Abrahamæ Sacrificio, collecta ex variis Bibliothecis ac ferè totius Europæ celeberrimis, curâ & studio F. Combefis Domini canis reformatæ Provinciæ S. Ludovici. Huic desunt editioni *Commentaria sancti Maximi in Ope-*

ra *Divi Dionysii Areopagite*, quia cum his Operibus Dionysianis jam sæpe impressa sunt græcè & latinè Parisiis anno 1615. Antuerpiæ 1634. & iterum Parisiis anno 1644. in fol. de quibus diximus in *Dionysio Areopagita* superiùs. Item *Libri duo de Computo Ecclesiastico*, græcè & latinè ex Bibliotheca Vaticana, interprete Dionysio Petavio Soc. Jesu Presbytero, cum aliis Græcis Auctoribus in Uranologio habentur, annò 1630. Parisiis in fol. apud Sebastianum Cramoisy, viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Ejusdem sancti Maximi inveniuntur *Scholia in Divi Gregorii Nazianzeni cognomento Theologi locos difficiles* manuscripta in Codice Bibliothecæ Regiæ: quod opus est modicum, Joanni Scoto Erigenæ olim tentatum, versione inscriptâ Carolo Calvo Francorum Regi, atque MS. in Bibliotheca Cluniacensi, ex quo aliqua emendari & suppleri possunt in manuscripto Codice Regio. Sed tandem hoc opus editum græcè & latinè cum versione Latina Joannis Scoti Erigenæ, Oxonii in fol. anno 1681. è Thætro Sheldoniano. Obiit Maximus in exilio Confessor egregius, anno 662. die 13. Augusti, de quo cum laudibus Nomenclatores omnes.

ANASTASIUS Monachus sancti Maximi Constantinopolitani Abbatis Discipulus, scripsit *Epistolam ad Calaritanos in Sardinia Monachos contra Monothelitas Hereticos*, eò tandem prolapsos, ut duas & unam, id est, tres in uno eodemque Christo voluntates & operationes prædicarent. Habetur hæc Epistola inter Collectanea Anastasii S. R. E. Bibliothecarii, quæ Sirmondus edidit Parisiis anno 1620. apud Sebastianum Cramoisy. Itemque habetur in prolegomenis seu præludiis ad

Opera sancti Maximi edita à Francisco Combefis, de quibus dicebamus statim. Obiit in Lazica anno 662. die 24. Julii, præveniens ad patriam cælestem sanctum Magistrum Maximum, qui obiit sequentis Augusti die 13.

ANASTASIUS alter S. R. E. Apocrisiarius, in Lazica exulans anno 665. inde misit *Epistolam ad Theodosium Gangrensem Presbyterum*, quæ præter ea quæ de S. Maximi Constantinopolitani Abbatibus obitu narrat, ampla fragmenta continet, ex sancti Hyppoliti Portuensis Episcopi Sermonibus. Hujus Apocrisiarii Epistola ista, extat in citati Anastasii Bibliothecarii Collectaneis, à Sirmondo Parisiis anno 1620. apud Cramosium evulgatis. Itemque in prolegomenis pag. 67. ad Opera sancti Maximi Monachi, quæ collegit Franciscus Combefis, de quibus nos egimus in Maximo; ubi græcè & latinè legitur: cum latinè tantum apud Anastasium Bibliothec. in Collectaneis haberetur.

HILDEFONSUS Archiepiscopus Toletanus in Hispania, de quo Bellarminus & Labbeus libro locisque à me sæpius citatis, præter additionem ad librum sancti Isidori De Viris illustribus, quæ capitibus tantum XIV. constat, scripsit *Librum de illibata Virginitate sanctæ ac gloriosæ Genitricis Dei Mariæ contra Infideles, ordine Synonymorum conscriptum*; quem solum genuinum censet Joannes Poza in Elucidatio B. Virginis lib. 4. Tractatu 4. cap. 6. reliquasque Homilias à Francisco Feu-ardent Ordinis Minorum Parisiis anno 1576. apud Nivellium in lucem emissas, esse supposititias multis contendit argumentis. Favet huic sententiæ Franciscus Combefis in sua Bibliotheca Concionatorum tom. 7. ad diem festum Assum-

ptionis B. Mariæ Virginis, ubi has affert Homilias, in quibus notat quædam desumpta ex Divo Bernardo in Homiliis *super Missus est*; alia ex *Commentario in septem Psalmos Pœnitentiales*, qui legitur post Opera Divi Gregorii Magni, crediturque esse Gregorii VII. summi Pontificis, vel sancti Anselmi Lucensis Episcopi. Favet & Lucas Dacherius tom. 1°. atque xii^o. Spicilegii, ubi ex occasione Libri Ratramni *De Nativitate Christi* tom. 1. pag. 218. & Paschasii *De Partu Virginis* tom. xii. pag. 1. in præludiis ad tomos, docet in his Homiliis sub nomine sancti Hildefonsi editis, haberi multa desumpta ex Operibus istis, quod conferenti per otium advertere pronum est. Leguntur autem dicti Spicilegii tom. 1. pag. 308. Epistolæ aliquot Quirici Barcinonensis Episcopi, Hildefonsi Toletani Archiepiscopi, & Idali Barcinonensis etiam Episcopi, collectæ illic ex Codice manuscripto. Obiit Hildefonsus anno 667, die 23. Januarii, cujus Elogium & Opera eloquitur Julianus Toletanus Episcopus ad calcem Opusculi sancti Hildefonsi *De Scriptoribus Ecclesiasticis* in Bibliotheca Ecclesiastica Miræi pag. 98. de quo abundè Possevinus in *Apparatu sacro*, Labbeus *De Scriptoribus* à Bellarmino recensitis, omnesque Rerum Hispanicarum Scriptores: Joannes Mabillon sæculo 2. Ordinis Divi Benedicti, pag. 320. & seqq. in fol. Parisiis 1669. apud Carolum Savreux.

THEODOSIUS & THEODORUS fratres anno 668. cum Exemplum Epistolæ ab Anastasio Apotefiario ad Theodosium Gangrensem scriptæ accepissent: Scripserunt *Scholium sive Hypomnesticon de hujus Anastasii & aliorum Athleticis Cer-*

raminibus; quod latinè versum intet citata Anastasi S. R. E. Bibliothecarii Collectanea invenies, edita Parisiis anno 1620. curis Jacobi Sirmundi. Illud autem habetur græcè & latinè in prolegomenis ad Opera sancti Maximi Martyris pag. 80. editionis quam procuravit Parisiis anno 1675. apud Andræam Cramoisy Franciscus Combefis, de quo supra diximus in sancto Maximo Martyre.

- 670 " AUDOENUS: qui & Dado, Episcopus Rothomagensis (teste Sigeberto libro De Scriptoris Ecclesiasticis cap. 53.) scripsit *ad Robertum Parisiorum Episcopum Vitam sancti Eligii Noviomensis Episcopi*, duobus libris, explicans miracula quæ vel in vita, vel post mortem ejus gesta sunt per eum, tertio libro Rhetoricè & Commaticè totam Vitam ejus recapitulans. Hæc Sigebertus de Vita sancti Eligii, quam Laurentius Surius edidit ad diem secundam Decembris, sed mutilam absque præfatione & libro tertio; integram verò Lucas Dacherius in Spicilegio, desumptam ex manuscripto Codice optimæ Notæ. Factus est Audoenus Episcopus Rothomagensis anno 646. Obiit anno 689. die 24. Augusti, qui rectè circa annum 670. hanc Vitam scripsisse creditur.

680. THEODORUS natione Græcus, Cantuariensis Archiepiscopus, à Vitaliano Papa anno 668 ordinatus, magnus Ecclesiasticæ Rei Promotor in Anglia, ad quam à Romano Pontifice missus fuerat, doctrina simul & sanctitate insignis, multis ad utilitatem Ecclesiæ Conciliis interfuit, de quibus in Collectione generali Conciliorum anni 1671. Parisiis apud magnam Societatem Bibliopolarum editionis ultimæ, & in Collectione Conciliorum

Angliæ, impressa Londini duobus in folio tomis anno 1639. studio & curâ Henrici Spelmanni. Scripsit inligne *Penitential*e, quod ab Auctoribus sequentibus sæpius allegatur, & Ms. asservatur in Bibliotheca sancti Benedicti Cantabrigiensis codice 133. cujus summaria capita retulit Henricus Spelmannus in Collectione Conciliorum Angliæ, utinam integrum Orbi Christiano obtulisset! Item *Capitula Ecclesiastica*, quæ tom. 6. Conciliorum pag. 1875. ultimæ editionis anni 1671. & tom. 9. Spicilegii Dacheriani leguntur. Obiit anno 690. die 19. Septembris, de quo Sigebertus Gemblacensis in Catalogo cap. 63. Possevinus in Apparatu sacro, aliique Scriptores Historiæ Anglicanæ.

CEOLFRIDUS Abbas Anglus, scripsit circa annum 690. *Epistolam insignem ad Nairanum Regem de ratione Paschatis*, quam Venerabilis Beda totam inseruit Historiæ suæ Anglicanæ, & quam habent Concilia ultimæ editionis Parisiensis anni 1671. tom. 6. pag. 1423. De Ceolfrido Venerabilis Beda in Historia Gentis suæ lib. 6. cap. 28. Sigebertus in Catalogo Scriptorum cap. 6. Baronius anno 669. num. 5. 6. & anno 701. num. 1. Possevinus in Apparatu sacro, verbis *Ceolfritus* & *Geolfritus*, quem ait mortuum fuisse anno 724. & fuisse Præceptorem Venerabilis Bedæ.

BAUDEMUNDUS sancti Amandi Trajectensis Episcopi Discipulus. circa annum 690. scripsit *Vitam Magistri in Christo carissimi*: Et ipsius Amandi testamentum à Philippo Abbate relatum manu propria scripsisse dicitur. Baudemundo *Supplementum & Historiam translationis atque elevationis* adjecit, eandemque Vitam *quatuor libris*

690.

metricè ad Hayminum Abbatem Vedaſtinum edidit *Milo Monachus ac Sacerdos Elnonenſis*, quæ medio ſæculo nono vivebat, ut ex Supplementi cap. 7. num. 22. & ex cap. 8. apparet. Utrumque Opus edidit Joannes Bollandus tom. 1. ad diem 6. Februarii, idque eruditiffimis Commentariis illustravit Godefridus Henſchenius. Item Opus Baudemundi cum Supplemento tantùm Milonis ad Vitam ſancti Amandi, legitur etiam ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 709. & ſeqq. edito Pariſiis in fol. anno 1669. apud Carolum Savreux, curâ & ſtudio D. Joannis Mabillon, ubi etiam multa ſpectantia ad cultum & famam ſancti Amandi.

URSINUS profeſſione Monachus, ad inſtantiam *Anſoaldi Piſtavienſis Episcopi*, & *Andulſi ſui Abbatis*, quorum ille translationis Auctor, hic exſecutor fuit: circa annum 690. *Sancti Leodegarii geſta & translationem ſcripſit*. Hoc Opusculum cum Opere Anonymi de eadem re, edidit tomo 1. Collectanei Historicorum Franciæ. Andræas Duchefnius anno 1636. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoiſy; & Joannes Mabillon ſæculo 2. SS. Ordinis D. Benedicti, poſt opus dicti Anonymi p. 698. quod eſt editum Pariſiis in fol. anno 1669. apud C. Savreux. Quantum ad Urſinum & Anonymum pag. 679. cùm ſint ejuſdem temporis, hoc mihi videtur ut Anonymus ab Urſino acceperit, non Urſinus ab Anonymo. Ibidem etiam pag. 707. habes Epistolam ſancti Leodegarii, quam ſcripſit ad matrem ſuam Sigradam Sueſſionis in Cænobio puellarum commorantem. Quod attinet ad alia ſancti Leodegarii Scripta, circumfertur quoddam ejuſ testamentum, quod eruditis homi-

nibus merito non probatur; de quo lege Sammarthanos in Gallia Christiana, Stephanum Petard in Collectione veterum Instrumentorum ad Historiam Burgundicam pertinentium, & Carolum le Cointe ad annum 666. in Annalibus Franciis Ecclesiasticis.

CRESCONIUS seu CRISCONIUS Episcopus Africanus, floruit eo tempore quo Joannes Patricius victoriam de Saracenis in Africa reportavit, ut ex manuscripto codice Vaticano, quem allegat illustrissimus Annalium Conditor, Cæsar Baronius ad annum Christi 527. colligitur: quam Cedrenus ad annum tertium Imperii Leontii refert, id est, ut ex Anastasio in Historia Ecclesiastica discimus, anno Christi 690. Scripsit Collectionem Canonum duas veluti partes habentem. Prior *Breviarium Canonicum* dicitur, in quo Disciplina omnis Ecclesiastica ad Ferrandi exemplum, brevibus quibusdam summulis, & per subtilitatem titulorum, ut loquitur Justinianus, comprehenditur, citatis tantum quæ ad rem spectant, ad singulos titulos Conciliorum Canonibus, vel Pontificum Decretis. Posterior verò integros Canones ac decreta, eo ipso ordine quo in Breviario citantur, exprimit; inscribiturque in manuscriptis codicibus, vel *Concordia Canonum vel Liber Canonum*. Utriusque, Ferrandi nimirum & Cresconii Breviarium primus in lucem edidit Petrus Pithoeus ex codice manuscripto Ecclesiæ Trecentis, Parisiis anno Christi 1588 non autem Nicolaus Faber, ut putat Altaferranus. Hanc editionem secuti sunt Guillelmus Voellus Theologus ac Socius Sorbonicus, & Henricus Justellus Christophori filius, in editione sua Bibliothecæ Juris Canonici Veteris

2. in fol. vol. apud Ludovicum Billaine anno 1661. Parisiis impressæ: sed emendatam atque diligentissimè collatam cum duabus aliis impressionibus posterioribus, Altaferrani scilicet & Francisci Chiffletii, quas ille Augustoriti Piætonum anno 1630. hic Divione anno 1649. typis mandari fecerunt. *Concordiam verò Canonum Cresconii* antehac non editam, ex antiquo manuscripto codice Bibliothecæ Collegii Claromontani, nunc primùm in dicta Bibliotheca Juris Canonici veteris, Voellus & Justellus publici juris fecerunt. Hanc porrò acceptam referre debes eruditissimis Viris Soc. Jesu Presbytetis Philippo Labbeo & Gabrieli Cossartio insignis Claromontanæ Bibliothecæ Præfecto, qui eâ quâ præditi etant humanitate, hunc codicem Justello communicarant, ex quo diligenter collato cum alio codice Bibliothecæ Thuanæ qui Cresconii nomen præfert, sed multis Canonibus & Decretis interpolatus est, Guillemus Voellus & Christoph. Justellus editionem suam confecerunt. Conferentes etiam cum codicibus Dionysii Exigui & Ecclesiæ Romanæ, ex quibus totus depromptus est Cresconius; castigatis, si qui reperti sunt, Exscriptoris etroribus; & adscriptis, si quæ notatu dignæ visæ sunt, variantibus Lectionibus. Agunt de Cresconio Baronius ad annum 527. in *Annalibus Ecclesiasticis*, præfati Auctores Bibliothecæ Juris Canonici veteris in suâ præfatione ad Lectorem, arguentes Annalistam in aliquibus.

700.

AIGRADUS Fontanellensis Monachus scripsit circa annum 700. *Vitam sancti Ansberti Rothomagensis Episcopi*, quam obtulit Hiltberto Abbati Fontanellensis Cœnobii, editam apud Surium &

Bollandum ad diem 9. Februarii. Itemque sæculo 2. Sanctorum Ordinis D. Benedicti sæpius à nobis allegato, pag. 1048. Aigradi lucubratio Eruditis videtur in aliquibus locis interpolata, nempe ubi Anni æræ Christianæ designantur, qui calculus seu calculi modus Aigradi tempore nondum in Gallia usum obtinebat. Certè clades Provinciæ ab Agarenis illata, quæ num. xv. indicatur, contigit anno circiter 737. quo Hiltbertus Abbas jamdudum è vivis excesserat: & ex hac, manifestum interpolationis desumitur argumentum.

ARETAM quære ad annum 912. quo florebat.

ADAMNANUS seu ADAMANNUS, natione Scotohybernus, floruit anno circiter 714. scripsitque *Libros tres de Vita sancti Columba Abbatris Scoti*, quos primus evulgavit Henricus Canisius tom. 1. *Antiquarum Læctionum*, & post eum alii, ut Joannes Mabillon sæculo 1. in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Scripsit idem *Libros tres de Locis Sanctis ex relatu Arculfi Galliarum Episcopi*, quorum mentionem facit Beda libro 5. Historiæ suæ cap. 16. quos habes impressos primùm Ingolstadii anno 1619. curâ & studio Jacobi Gretzeri Theologi & Presbyteri Soc. Jesu, tum sæculo 3. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 2. pag. 502. curâ & studio Joannis Mabilion, qui huic addidit aliud in terram Sanctam *Hædeporicon* Auctore Bernardo Monacho Gallo, factum anno 870. cujus meminit Guillelmus Malmesburiensis libro 4. *De Regibus Anglorum* cap. 2. sect. 35. & 48.

710.

JOANNES Patriarcha Constantinopolitanus anno circiter 712. scripsit *insignem Epistolam ad*

Papam, & Urbis Romæ Archiepiscopum Constantinum, qui sedit ab anno 708. ad 714. diem 9. Aprilis, quò obiit. Habet Collectio Conciliorum ultimæ editionis Parisiensis anni 1671. hanc Epistolam Græco-latinam tom. 6. p. 1407. ubi eam leges.

720.

ANDRÆAS Damasco oriundus, dictus Hierosolymitanus ob Monachismum in his regionibus professum, Cretensis postea Archiepiscopus, atque (ut quidam censent Docti) pro more Græcorum ab Archiepiscopatu Cretæ ad Cathedram Cæsareæ Cappadociæ translatus, floruit circa annum 720. mortuusque fertur die 14. Junii anni 724. inde corrigendus error multorum qui illum sæculo sexto assignant. Multa de illo Triodius Græcorum quæ refert Aubertus Miræus in *Auctario de Scripturibus Ecclesiasticis* capite 182. sed quæ falsa sunt; oreque pleno fabulas Græcorum sapiunt. Scripsit *Homilias plures*, quas hinc & inde collectas evulgavit Franciscus Combesis Ordinis FF. Prædicatorum, Parisiis in fol. anno 1644. græcè & latinè apud Simeonem Piget. viâ Jacobæâ sub signo Prudentiæ. Addidit in *Auctario* græcæ Sanctorum Patrum Bibliothecæ, quod duobus tomis in fol. evulgavit anno 1648. Sumptibus Antonii Berthler viâ Jacobæâ sub signo Fortunæ, ad præcedentem Collectionem *Orationes duas in Sanctæ Mariæ Nativitatem* tom. 1. pag. 1289. quarum secunda est in Bibliotheca Sanctorum Patrum sub nomine sancti Germani Constantinopolitani; atque etiam aliam in *Decollationem sancti Joannis Baptiste* pag. 1327. Item tom. 2. p. 235. *Eucharisticum Carmen* ad Agathonem Diaconum ob Acta sextæ Synodi Oecumenicæ ad eum missa,

unde collegimus eum vixisse Agathonis hujus temporibus, circa annum 724. & ulterius. Hoc etiam Eucharisticum Carmen insertum Collectioni Conciliorum editionis ultimæ Parisiensis anni 1671. Habentur *duæ Orationes Græco-latina* hujus Andrææ Cretensis sive Jerosolymitani in *Exaltationem sanctæ Crucis*, apud Jacobum Gretzerum tomo 2. de Cruce, cujus Opus nobile & amplum impressum est in 4°. Ingolstadii variis tomis anno 1610. Item ejusdem *Computus* græcè & latinè cum Uranologio Dionysii Petavii edito Parisiis in fol. anno 1630. apud Sebastianum Cramoisy, viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Ejusdem denique (si ramen idem est, qui successivè Cretensis ac Cæsariensis Archiepiscopus factus sit) *Commentarius in Apocalypsim B. Joannis* græcè & latinè per Theodorum Peltanum cum Notis Sylburgii in fol. typis Commelini 1596. tumque iisdem typis anno 1603, græcè & latinè cum Operibus sancti Joannis Chrysostomi. Denique latinè tantum interprete eodem Peltano Ingolstadii anno 1584. in 4°. Porro qui unum eundemque faciunt Andræam Cretensem Archiepiscopum cum Cæsareensi, innituntur solis conjecturis. Volunt enim proclive fuisse Aretæ Cæsarensi, ut ex Cretensi Cæsareensem faceret ad honorandam patriam; unde negant consequenter fuisse unum eundemque Andræam, utriusque Sedis successivè Archiepiscopum: sed dictum ab Aretæ Cæsarensi Andræam Cæsareensem, quem Cretensem appellare debuerat. Sanè cum Aretas qui Commentarium scripsit in Apocalypsim circa annum 912. (scripsit enim etiam *Acta sancti Euthymii Patriarchæ Constantinopolitani* anno 911. ad cælos translatis) Andræam suum à quo

sumpsit plurima, haberet velut Auctorem uno aut altero sæculo à se antiquiorem : rectè consequenter in unum idemque tempus incidunt Andræas Cæsarensis & Cretensis, ac forsitan in eundem coeunt, qui successivè utramque Sedem tenuerit pro more Græcorum, & qui nunc Cretensis, nunc Jerosolymitanus, nunc Cæsarensis vocatus sit. De Andræa Cretensi Possevinus in *Apparatu sacro*, Miræus in *Auctario de Scriptoris Ecclesiasticis* cap. 182. pag. 216. Bibliothecæ Ecclesiasticæ : Franciscus Combesis locis citatis, tam in præliminaribus specialis si æ editionis Operum Andrææ, quam in Auctario suo Græco-latino anni 1648. ad Bibliothecam Sanctorum Patrum, & in Apparatu ad Bibliothecam Concionatoriam prævio, verbo *Andreas Cretensis*.

JONAS Monachus Fontanellæ in Diocesi Rothomagensi, mandante Bains Abbate suo, scripsit *Vitam sancti Vulfranni Senonensis Archiepiscopi*, qui obiit abjecto Episcopali munere, anno 710. die 20. Martii in Cœnobio Fontanellæ, non inelegantem pro illo ævo. Extat impressa apud Surium ad diem 20. Martii, atque apud Continuatores Bollandi ad diem eundem. Itemque sæculo tertio parte 1. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti; vixit autem anno Christi 709. cujus anni ad extremam Historiam suam meminit. De Jona isto faciunt mentionem in *Apparatu suo* Antonius Possevinus, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoris Ecclesiasticis* cap. 206. pag. 220. & capite 196 pag. 219. & in Scholio ad caput 61 Operis Sigeberti *De Scriptoris iisdem Ecclesiasticis* pag. 140. Bibliothecæ Ecclesiasticæ; ubi eum distinguit
ab

ab altero Jona antiquiore, qui scripsit Vitas Sanctorum Columbani, Eustasii, &c.

739

GERMANUS Patriarcha Constantinopolitanus, vixit temporibus Leonis Isauri Imperatoris, cujus impietati contra sacras Imagines fortissimè restitit, quæ anno 726. impellente quodam Judæo, primum in publicum erupit. Exinde nequicquam se furori ejus interponens, Episcopatu se sponte abdicavit anno Christi 730. cum centesimum ferè ætatis annum ageret. Nam Gregorius II. Papa in secunda Epistola quæ in Synodo VII. extat, adserit Germanum anno Christi 726. habuisse annos quinque & nonaginta. Cæterùm habemus *duas Epistolas sancti Germani Constantinopolitani senioris*, græcè & latinè editas Romæ, Coloniae, Parisiis cum Concilio generali VII. seu Nicæno II. ad Joannem nempe Synadensem, ad Thomam Claudiopolitanum, &c. Cætera omnia illi inscripta sunt Germani Constantinopolitani Junioris, qui floruit sub initium sæculi xiiij. anno 1222. & seqq. ut suo loco dicemus. Scio à Bellarmino in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis, Labbeo ibidem, & ab Editoribus Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Coloniensis, huic Germano attribui *Theoriam rerum Ecclesiasticarum, & expositionem Orationis Dominicæ*, ex ista theoria verbotenus desumptam. Sed Gretzerus in Notis ad to-mum 2. de Cruce, putat illam Theoriam esse alterius Germani ætate posterioris: atque idem sentit *De Encomio Deiparæ*, quod Petrus Pantinus latinè reddidit. Plura de sancto Germano Labbeus in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis à Bellarmino recensitis, Aubertus Miræus in Auctario eorundem Scriptorum Ecclesiasticorum cap. 207.

pag. 220. Franciscus Combesis in suo Apparatu ad Bibliothecam Concionatoriam, verbo, *Germanus Constantinopolitanus*, Cardinalis Baronius in Annalibus Ecclesiasticis, Possevinus in Apparatu sacro.

740.

FOELIX Monachus Anglus, Congregatio-
nis Girvvenus seu sancti Bedæ, ut loquitur, scri-
psit circa annum 740. vel ultra, Vitam sancti
Guthlaci Presbyteri & Eremitæ, quam ex manu-
scripto codice erutam produxit in publicum Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi
Benedicti, tom. 1. seu parte 1. pag. 263. in folio,
Parisiis anno 1672. apud Carolum Savreux ad
Turrim Metropolis Ecclesiæ, sub signo trium
Virtutum.

” HEDDIUS, STEPHANUS cognominatus, na-
” tione Anglus, Ordinis sancti Benedicti Monachus
” Cantuariensis Congregationis Giribennæ, à tene-
” ris annis ita in bonarum Litterarum studiis enu-
” tritus, ut jam vir factus omnium scientiarum ge-
” nere evaserit instructissimus. Multa quidem, quan-
” tum invenire potui, non scripsit, sed illa tamen
” pauca puro, terso, & elegante stilo exarata. Mu-
” licus insignis & primus, teste Bedæ, præter unum
” Jacobum, cantandi Magister in Nordhantumbro-
” rum Ecclesiis; illuc enim ex Cantia vocatus à
” Yvilfrido venit, & psalmodiam docuit. Ratione
” virtutis & multiplicis eruditionis, erat omnibus
” Litteratis & piis illius temporis carissimus. Hor-
” tante Acca Hagulstadeni Episcopo soluta oratione
” scripsit *De Vita sancti Yvilfridi librum unum*, de
” *Vita Eartæ & Tumberti librum unum*; de aliis ni-
” hil mihi certi constat. Claruit anno salutis restau-
” ratæ 720. regnante in Northumbria Osrico. Hæc

Pitfeus. Opus de Vita sancti Vvilfridi, editum à Joanne Mabillon ex Ms. Bibliothecæ Cottonianæ in Anglia, ad calcem partis primæ Sanctorum sæculi 4. Benedictini pag. 671. cujus variantes Editiones ex Ms. Codice Sarenfi edidit ad finem secundæ partis ejusdem sæculi pag. 550. quod impressum duobus tomis in fol. apud Ludovicum Bihlaine anno 1677. & 1680. Et quidem Eddium à Vvilfrido ex Cantia accitum fuisse, constat ex Historia Venerabilis Bedæ lib. 4. capite 2. Quo tempore id actum sit, indicat Eddius ipse in subiectæ Vitæ cap. 14. ubi narrat Vvilfridum sub annum 665. evocasse Cantores ad reformandos Ecclesiæ corruptos cantus. Cæterum insignem ubique modestiam exhibet iste Auctor, cum agens de Theodoro ejusque successore Berthvaldo, qui Vvilfridi sui que ipsius exilii Auctores fuerant, aut certè fautores, eos passim sanctos & sanctissimos appellat. Opus autem suum scribebat statim à Vvilfridi obitu, certè superstite adhuc sancto Vvillebrordo Trajecti inferioris Episcopo, qui anno 739. ad Superos abiit, anno uno ante Accam Hagulstadensem Episcopum, cui Eddii Liber nuncupatus est.

ANTONIUS Monachus, ab Opere quod contextuit, cognomento *Melissa*: quem quæres ad an. 1140. ad quem revocandus est, ex Critica Francisci Combefis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.

EGBERTUS natione Anglus, dignitate Cantuariensis Archiepiscopus, claruit circa annum 747. scripsitque nobile Opus *Panitentiale libris quatuor distinctum*, Ms. in Bibliotheca Collegii Sancti Benedicti Cantabrigiæ in Anglia Cod. 131.

ut ab oculatis testibus audivimus : Opus antiquum , præloque dignissimum , quod nos multa edoceret de mediis Ecclesiæ temporibus. Item scripsit Opusculum *De Jure Sacerdotali* , quod legitur in Conciliis anni 1671. tom. 6. pag. 1586. Denique Dialogum *De Institutione Ecclesiastica* , editum Dublini anno 1664. operâ Joannis Vvaræi Equitis Aurati , & immixtum Conciliis tom. 6. pag. 1604. Pœnitentiale autem seu Canones *De Remediis peccatorum* , qui leguntur post dictum Dialogum pag. 1612. in citatis Conciliis , sunt excerpti ex dicto Pœnitentiali Egberti : unde ambiguum , an sint Venerabilis Bedæ (cui passim attribuuntur) opus legitimum , nec enim Beda Senior excerptere ab Juniore Egberto potuit.

ANASTASIUS Abbas Monasterii sancti Euthymii in Palæstina , cujus sanctus Joannes Damascenus initio Libri de Trisagio , & Cardinalis Baronius in gestis anni 749. meminerunt , scripsit *Librum contra Judeos* : quem ex Græco latine à Francisco Turriano redditum Henricus Canisius tom. 3. *Antiquarum Lectionum* , & Colonienses tom. 8. Bibliothecæ Veterum Patrum publicaverunt ; sed Ms. græcè asservant Bibliotheca Vaticana Romæ , & Jesuitica ejusdem Urbis inter Codices manuscriptos ab eodem Turriano datos. Atque hic quidem Anastasius cum de Trisagio non rectè sentire videretur , Joanni Damasceno occasionem præbuit scribendi opusculum de hoc Hymno. Agunt de isto Anastasio , quem Euthymianum vocant ad distinctionem ab aliis quandam , Possevinus in Apparatu sacro , Aubertus Miræus in Auctario ad Scriptores Ecclesiasticos cap. 212. p. 221, Labbeus in brevi Scriptorum Chronologia.

ISIDORUS PACENSIS, Hispaniæ Episcopus, Idacium Lemicensem Episcopum continuavit in sua Chronologia, sicut ipse Idacius sanctum Hieronymum continuaverat. Isidorum Pacensem continuant Sebastianus Salmanticensis, Sampirus Asturicensis, & Pelagius Ovetensis, quos omnes junctim ex manuscriptis Codicibus Prudentius Sandovallius Pampelonensis Episcopus anno 1634. Pampelone in Navarra primus edidit, quorum ultimum Baronius citat in Annalibus tom. 10. pag. 653. Ex his *Isidorus Pacensis* ordi-ur ab æra 653. sive ab anno Heraclii septimo, quo Mahometes Saracenorum Ductor Syriam, Arabiam, & Mesopotamiam occupavit, desinitque in æra septingentesima nonagesima octava, id est in anno Christi 754. quo tempore se scripsisse testatur, sub finem operis. *Sebastianus Salmanticensis* à temporibus Pelagii Regis usque ad Ordonii I. Regis obitum, hoc est, usque ad æram nongentesimam tertiam, sive usque ad annum Christi 865. suam, ut nuncupat, Historiam deduxit. *Sampirus Asturicensis* ab æra octingentesima nonagesima sexta, sive à temporibus Alfonsi Magni, illo nomine tertii Regis, usque ad initium principatûs Veremundi Regis continuavit. *Pelagius Ovetensis Episcopus*, à temporibus dicti Veremundi, usque ad obitum Alfonsi septimi, quem vocant Imperatorem Hispaniæ, rerum gestarum seriem perduxit. De æræ ratione & origine Joannes Mariana libro 3. cap. 24. consulendus. De Isidoro Pacensi Aubertus Miræus in Bibliotheca Ecclesiastica ad caput 8. Anonymi cujusdam de duodecim Scriptoribus Ecclesiasticis, pag. 105. à quo hæc accepimus. Alii

tamen ab Hispanis, hos omnes Isidori Continuatores arguunt suppositionis.

BONIFACIUS, dictus antea *Vuinfridus*, natione Anglus, vel, ut quibusdam videtur, Scotus; Frisiorum, Hassorum, Tharingorum, Bajoariorum, aliorumque Germaniæ populorum, quos Christianæ fidei mysteriis informavit, Apostolus. Romanorum Pontificum Gregorii II. Gregorii III. & Zachariæ amicitia ac privilegiis ornatus, Moguntinensis primus Archiepiscopus, & Sedis Apostolicæ Legatus, Martyrio coronatus, obiit in Frisiæ villa Dokumio die quinta Junii anno 754. non 755. ut plerique recentiores etiam eruditissimi minùs castigatè putarunt, qui in celeberrimo Monasterio Fuldensi, quod in Buchonia silva fundaverat, sepultus fuit.

*Sancti Bonifacii ac plurimum aliorum Epistole, cum libro de Vita & Martyrio sancti Livini Episcopi Gandavensium Patroni, eodem Auctore sancto Bonifacio, diligentia ac studio Nicolai Serarii Soc. Jesu Presbyteri ac Theologi, emerferunt è prælo Moguntia anno 1605. in 4°. Item Dominus Lucas Dacherius doctissimus Congregationis sancti Mauri in Gallia Monachus edidit quædam Statuta sancti Bonifacii nomine, tom. 9. Spicilegii p. 63. apud Carolum Savreux Parisiis anno 1669. in 4°. ad turrim Metropolis Ecclesiæ. Quantum autem ad *Vitam Livini*, quam Serarius sub nomine sancti Bonifacii Episcopi Moguntini, & Martyris, post ejusdem Epistolas edidit: Joannes Mabillon sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 449. ubi eam iterùm recudit, censet non habere Auctorem Bonifacium Moguntinensem Archiepiscopum & Martyrem, qui an. 754.*

etate adhuc virente Martyrium subiit : sed esse alterius Bonifacii senioris , qui circa annum 680. annis prope octoginta ante Moguntinensem floruerit , quod observatione dignum censui. De illo plura Nicolaus Serarius in serie Moguntinorum Archiepiscoporum , Christophorus Bioverus in Fuldenſis Eccleſiæ Historia , Cardinalis Baronius in Annalibus & in Notis ad Martyrologium Romanum , Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 1. in Archiepiscopis Moguntinenſibus , Voſſius qui de ejus patria , & quibuſdam ad eam ſpectantibus multa collegit cap. 29. libri 2. De Hiſtoricis Latinis , Aubertus Miræus in Auctario de Scripſoribus Eccleſiaſticis cap. 215. pag. 221. Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo ſeu parte 2. pag. 1. & ſeqq. aliiſque quos conſulere potes poſt Surium ad diem quintam Junii.

VVILLIBALDUS Anglo-Saxonum claro & illuſtri genere ortus , habuit patrem Richardum , fratres & ſorores ſanctimoniâ clariffimos , quos cultu celebri Eccleſia veneratur. Anno circiter 728. in Italiam veniens , adiit Monafterium Caſſinenſe nuper à Petronace reſtitutum , ubi per annos decem converſatus eſt. Anno 739. juffu Gregorii Papæ III. in Germaniam accedens , anno inſequenti Presbyter ordinatus eſt undecimo Kalendas Auguſti , poſtero anno Episcopus factus Eccleſiæ Eiſtetenſis , qui Synodo Germanicæ adfuit anno 742. Floruit circa annum 760. ſcribens *Vitam ſancti Bonifacii* Moguntinenſis Archiepiscopi , quam Lullo ipſius ſucceſſori & Megingozo Vvrtzburgenſi Episcopoſ nuncupavit. Idem anno 777 , corpus fratris ſui ſancti Vvunebaldi tranſtulit in

76a.

locum decentiorem , post aliquot annos corpus sanctæ Vvalpurgis sepulturæ mandavit , ac demum ipse vitam explevit non ante annum 786. Vitam hanc sancti Bonifacii Moguntini Antistitis & Martyris ediderunt plures , atque horum primus Henricus Canisius tom. 4. Antiquarum Lectionum , Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 1. editionis. Parisiensis in fol. anno 1672. apud Carolum Savreux ad turrim Metropolis Ecclesiæ. Agunt de sancto Vvilibaldo Eistetenensi Episcopo diffusè Henricus Canisius loco & tomo citatis Antiquarum Lectionum , Jacobus Gretzerus in Opere suo speciali *De Eistetenensibus Episcopis & hujus Ecclesiæ Tutelaribus* , Joannes Mabillon sæculo 3. SS. tomo citato pag. 365. & seqq. Aubertus Miræus in suo *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 216. pag. 222. suæ *Bibliotheca Ecclesiastica* , Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*.

CHRODEGANDUS , in Aula Majoris Caroli cognomento *Tuditis* educatus , juxta Paulum Diaconum in libro *de Mediomatricensibus Episcopis* , ex Clerico tandem factus est Episcopus anno salutis 743. Gorziensis Monasterii fundamenta Chrodegandus , in pago Scarponnensi posuisse fertur anno sexto Childerici Regis , id est , Christi 748. Ecclesia in honorem S. Petri & sancti Stephani primum dedicata , quæ postea sancti Gorgonii dicta est. Instrumentum hujus foundationis à Philippo Labbeo injectum in Collectionem Conciliorum ultimæ editionis Parisiensis , anno 1671. procuratam. Voluit etiam Chrodegandus ut Cathedralis Canonici canonicè viverent , unde eis conscripsit *Regulam* , quam interpolatam ex variis

capitibus edidit primus in *Spicilegio* Domnus Lucas Dacherius, sed puram atque ab omni intruso purgaram idem Labbeus obtulit tom. 7. pag. 1444. Conciliorum ultimæ suæ editionis. Mortuus est anno 768. die 6. Martii. Plura de illo Paulus Diaconus in libro *De Metensibus Episcopis*, Philippus Labbeus in *Conciliis* nuperæ editionis Parisiensis, Joannes Bollandus, vel ejus Continuatores, ad diem 6. Martii, Sammarthani tomo 3. *Gallia Christiana*, in Episcopis Metensibus, Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tom. 2. pag. 204. ubi de sancto Gorgonio Patrono Gorgiensis Monasterii, post Sigebertum in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, cap. 78, qui hujus Regulæ mentionem facit.

GODESCALCUS Diaconus & Canonicus Leodiensis, mandante Agilfrido Episcopo Leodiensi, sub annum Christi 770. primus scripsit *Vitam sancti Lamberti Episcopi Leodiensis & Martyris*. Post Godescalcum Stephanus Leodiensis Episcopus sub annum 903. Post hunc Nicolaus Canonicus Leodiensis sub annum 1126, & Reynerus ad sanctum Laurentium Monachus sub annum 1130. idem præstiterunt: quorum omnium Scripta ex ordine evulgavit Chapeville. anno 1612. tom. 1. ex tribus quos in 4°. edidit, rerum Leodiensium. De illo Joannes Chapeavillius loco citato, ut Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 220. pag. 223. Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 66. ubi eandem Vitam sancti Lamberti refert.

FLORUS Martyrologus Ufuardo antiquior,

quem ad annum 770. refert Labbeus in brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum, nullus est: sed ad annum 855. referendus, cum sit unus, atque idem cum Floro Lugdunensis Ecclesiæ Diacono.

AMBROSIIUS AUTPERTUS Monachus Ordinis Divi Benedicti, tum postea Abbas sancti Vincentii ad Vulturum in Benevento, ubi sanctissime vixit, ac mortuus anno 778. die 19. mensis Julii. Paulus Vvarnefridi in libro 6. *De gestis Longobardorum* cap. 40. agens de primordiis Cœnobii sancti Vincentii juxta Vulturum, laudat *Scripta viri eruditissimi Autperti* ejusdem Monasterii Abbatis, quæ de primis loci Institutotibus composuit. Chronographus etiam ejusdem Cœnobii, qui sæculo xi. floruit, ejusdem Ambrosii Autperti Vitam contexens, Scripta fideliter recenset. Scripsit autem in *Apocalypsim Joannis* insignem Commentarium seu Expositionem, quæ edita primum est Colonix anno 1536. tum in tomo 9. *Bibliotheca Veterum Patrum* sub nomine *Ambrosii Ansberti* Galli Presbyteri, viri facundissimi; quem Monachum & Presbyterum Ordinis Divi Benedicti appellat Trithemius, eumque cum Bellarmino & aliis ad annum 890. claruisse affirmat. Addit autem multum Philippus Labbeus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* tom. 1. pag. 44. dum ei attribuit *Ambrosio Commentaria in Psalmos* atque in *Cantica Canticorum*, Colonix anno 1536. pariter impressa, quæ conducunt ad meritum doctrinæ Autperti. Hæc à nobis & ab aliis inquisita diligentius, quorum nullum unquam vestigium apparuit illic impressorum, hoc unum scientes. Chronographus etiam san-

ſancti Vincentii ad Vulturum, editus ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, parte 2. paginâ 259. & ſeqq. dum plures ejus enumerat lucubrationes ſeſtione ſeu num. 7. in hiſ accenſet librum *De Conſpectu vitiorum & virtutum*, qui legitur inter Opera ſpuria ſanctorum Auguſtini & Ambroſii, Ambroſio verò in pluribus Exemplaribus manuſcriptis tribuitur, forſitan errore nominis: nam Autpertum etiam Ambroſium vocatum conſtat, hoc enim nomen præfert Expoſitio ejus in Apocalypſim. Certè cùm in dicto Opusculo fiat mentio Regulæ D. Benedicti, conſtat opus ſpectare non poſſe ad Ambroſium Mediolanenſem, optimè & meritò ad Ambroſium Autpertum ſancti Vincentii ad Vulturum poſiti Monasterii Abbatem. Scripſerat Libellum ſeu *Sermonem De Cupiditate*, quem habes Ms. in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti Cantabrigiæ cod. 288. cuius initium, *Sanctorum Eccleſiam*. Scripſit etiam *Vitam Beatorum Patrum Paldonis, Tutoris & Vaſonis cum Hiſtoria ſui Monasterii plena relatione*, ut inquit Chronographus ſancti Vincentii jam relat. ſeſtione 7. quam ex MSS. codicibus edidit Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tom. ſeu parte 1. pag. 423. & ſeqq. Scripſit idem Ambroſius Autpertus nonnullas Homilias, de quibus doctiſſimè diſſerit Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 260. ubi de lucubrationibus Ambroſii Autperti, & nos poſt ipſum breviter. Una eſt in *Transfigurationem Domini noſtri Jeſu Chriſti*, quam Benedictini Sancti Germani habent manuſcriptam in duobus manuſcriptis codicibus pervetuſtis, poſt Commentarium in Apo-

calypsim Ambrosii Autperti. Altera quæ est in *Assumptionem Beata Maria Virginis*, & incipit, *Adest, dilectissimi fratres, venerabilis dies omnium Sanctorum Solemnitates præcellens, &c.* Habetur inter Sermones sancti Augustini Sermone 18. De Sanctis : ad quem non spectat, cum tempore Divi Augustini solemnitas ista Assumptionis nullatenus extaret in Ecclesia; unde à nuperis amicis nostris, clarissimis Operum Divi Augustini illustratoribus, inter Opera incerta conjectus est. Convenit autem optimè Homilia ista cum temporibus Ambrosii Autperti, quibus de Assumptione Beatæ Mariæ Virginis agi cœptum est, ut docet citatus Joannes Mabillon pag. 207. post relatum ex manuscripto codice Cluniacensi hujus Homiliæ fragmentum. Tertia, cujus inscriptio atque exordium est, *Sermo de Lectione sancti Evangelii, editus à Domino Autperto Presbytero atque Abbate, in Purificatione S. Maria: Si subtiliter à Fidelibus quæ sit hujus diei festivitas perpendatur, &c.* Quam manuscriptam tantum, & non vulgatam censet Joannes Mabillon loco citato pag. 260. Invenitur tamen ad calcem Operum sancti Ambrosii Mediolanensis Episcopi impressa, in ultima editione Parisiensi anni 1665. apud magnam Societatem Bibliopolarum, immò & in editione anni 1642. ut habet Labbeus. Addo, hæc eadem Homilia Ambrosii Autperti, quæ legitur ad calcem Operum Divi Ambrosii Episcopi Mediolanensis, ut jam suprâ dixi, legitur de verbo ad verbum inserta Homiliæ *De eadem B. Maria Virginis Purificatione*, quam habuit Alcuinus coram Carolo Magno, & quam refert velur Alchuini Opus indubium doctus Stephanus Baluzius tom. 2. *Mis-*

cellaneorum pag. 382. Hæc enim Homilia Autpertina ibi ad verbum exptimitur. Plura de Ambrosio Autperto post Sigebertum libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 91. Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, & Aubertus Miræus tam in *Auctario ad Scriptores Ecclesiasticos*, cap. 257. pag. 230. quam in *Scholio ad caput* 91. *Sigeberti*. Hi tamen ambo falluntur in designando tempore quo floruit Autpertus, collocantes ad annum Domini 890. facientes eum recentiore annis centum & ultrà, quam verè fuerit. Labbeus *De Scriptoribus Ecclesiasticis* à Bellarmino recensitis, & omnium amplissimè Joannes Mabillon sæculo 3. *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti* tom. 2. pagina 256. ubi ejus Vitam & merita ad plenum depingit.

ALDELMUS seu ADELINUS & ADELHELMUS Sagiensis Episcopus, quem Philippus Labbeus ad annum 790. in brevi Chronologia collocat, quærendus ad annum 890. ac quem etiam Joannes Mabillon sæculo 3. *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti*, ad initium sæculi x. amandat.

ARIBO quartus Frisingensis Episcopus anno 762. creatus, annis tribus & viginti sanctum istud munus atque onus sustinuit, mortuus anno 784. Scripsit circa annum 780. *Vitam sancti Corbiniani* primi Episcopi Frisingensis, quam post alios refert D. Joannes Mabillon sæculo 3. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tomo 1. pag. 500. edito Parisiis in fol. anno 1672. apud Ludovicum Billaine sub signo Magni Cæsaris & sancti Augustini. Distinctus ab eo fuit *Aribo Moguntinus Archiepiscopus*, qui interpretatus est *xv Psalmos Graduum* (ut vocant) obiitque an-

no 1031. De Aribone isto Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 298. pag. 235. & in Scholio ad caput 140. Sigeberti pag. 152. Joannes Mabillon loco citato, cum aliis qui scripserunt de Episcopis Frisingensibus.

790. DONATUS Mediomatricensis Ecclesiæ Diaconus, ad quam olim omnimodè spectabat Monasterium sancti Trudonis in Hasbania, scripsit circa annum 790. *Vitam sancti Trudonis Confessoris* celeberrimæ hujus nominis Abbatiae titularis ac tutelaris, quam habes sæculo 2. SS. Ordinis Divi Benedicti pag. 169. ex Ms. Codice viri clarissimi Andrææ Duchesnii. Ætas auctoris petenda est à Pontificatu Angelramni Metensis Episcopi, Caroli Magni Archicapellani, anno 800 demortui, cui Angelramno Vitam sancti Trudonis à se compositam Donatus nuncupavit. De illo Theodoricus Monachus postea Abbas Trudonianus, Vitæ sancti Trudonis interpolator, apud Surium ad diem 23. Novembris & Joannes Mabillon loco citato.

GEORGIUS Monachus; Tara si Patriarchæ, Constantinopolitani Syncellus (quomodo dicebatur qui proximus erat Patriarchæ, eique defuncto successor destinabatur) vixit temporibus Caroli Magni, & anno 792. *Chronicon* instruxit: quod à mundi exordio usque ad Maximianum & Maximinum tyrannos perduxit; sed morte præventus ulterius perducere non potuit. Illud græcè & latinè Parisiis in fol. anno 1652. cum historia Theophanis evulgatum est, typis Lupareis seu Regiis inter auctores historiæ Byzantinæ, cujus operi notas adjecit doctus Jacobus

Geor Ordinis Fratrum Prædicatorum vir clarissimus, qui contulit laborem suum ad corrigendos Historicos græcos. Habetur Ms. græcè in Bibliotheca Augustana Cod. 81. Vaticana ex Ms. Heidelbergensi 395. & in Scoriacensi Regis Hispaniarum. In hoc volumen Syncellus universum Eusebii Cæsariensis Chronicon verbotenus transfudit, sic tamen ut in Eusebio reprehendendo penè sit perpetuus. At verò fatemur quidem meritò ipsum sæpè ab Eusebio dissentire: sed habet suos nævos Syncellus, non paucos nec exiguos, ut Scaliger in Animadversionibus Eusebianis docuit. De Georgio Syncello Josephus Scaliger Julii Cæsaris à Burden filius in *Thesau- ro temporum* quem græcè & latinè habemus editum in fol. Lugduni Batavorum anno 1605. atque iterum anno 1658. Aubertus Miræus *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 222. pag. 225.

DACRIANUS Abbas quem Nomenclatores sub hujus sæculi finem assignant, nullus fuit: qui enim nomen istud excogitavit Ludovicus Blossius, vixit sæculo xvi. Errant autem Margarinus Bignæus & alii, dum illi attribuunt *Speculum Monachorum & xii. brevia spiritualis vite documenta*, quæ tom. 8. Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Colonienfis leguntur, atque in anterioribus editionibus Parisiensibus annorum 1575. & 1589. de quo Aubertus Miræus in *An- tario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 229. Ultima enim editio operum Ludovici Blossii facta Plantinianis iisque pulcherrimis typis & cartis, in fol. anno 1632. Antuerpiæ apud Balthasarem Moretum, adjudicat in prolegomenis hæc duo

opuscula Ludovico Bloſio , *primum* quidem articulo 6. pag. 24. *alterum* articulo 7. pag. 31. ex MSS. Lætiensium fide & testimonio Abbatis Monachorumque domesticorum.

800. „ PAULUS VVARNEFRIDI & Theodolindæ filius, natione Italus , Monachus Coenobii Cassinensis propter scientiam Litterarum à Carolo Magno Imperatore adſcitus , scripsit *Vitam sancti Gregorii Magni Papa*, scripsit *gesta Pontificum Metensium* , scripsit *miracula sancti Arnulphi* , qui primò major domus Regis Francorum , postea Metensium Episcopus , Eremiticam vitam expetiit. Historiam quoque Vinnulorum , qui postea nominati sunt Longobardi , luculento & plano sermone scripsit. Hæc Sigebertus libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 80. de quo plura Labbeus & Bellarminus sæpiùs allegati , Miræus in *Scholio* ad dictum caput Sigeberti pag. 148. *Bibliotheca suæ Ecclesiastica*, Possevinus in *Apparatu sacro* . Addimus autem adsignatis à Philippo Labbeo Pauli Vvarnefridi operibus *Vitam sancti Gregorii Summi Pontificis* cognomento Magni, quam habemus nuperrimè impressam in præliminaribus ad Opera sancti Gregorii Magni, edita 3. voluminibus in fol. Parisiis anno 1675. apud magnam Bibliopolarum Societatem. Adjicimus etiam dictum Paulum ad mandatum Caroli magni cortexisse & disposuisse *Homiliarium Ecclesiasticum pro Dominicis & festis totius anni ex libris & sermonibus, seu Homiliis sanctorum Patrum* 2. tomis distinctum , à Carolo magno Rege approbatum , cui tamen insertæ sunt Homiliæ nonnullæ à posteris , ut Herrici Monachi Antistodorenſis, quem mortuo Paulo floruisse constat

stat, tempore Caroli Calvi. Impressum istud Homiliarium in folio, cum prævia Caroli magni epistola, Spiræ apud Petrum Drach Juniores anno 1482. ut habet Johannes Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 29. compositum hoc opus circa annum 790. quod in Ms. exemplari vidimus in Bibliotheca Igniacensi Archiepiscopatus Remensis, Ordinis Cisterciensis. Plura de Paulo Vvarnefrido Leo Hostiensis libro 2. Chronici Cassinensis cap. 17. Joannes Mabillon loco citato, post Sigebertum qui cap. 81. dum de Carolo magno loquitur Procuratore Lectionarii Ecclesiastici de quo supra, Paulum illius auctorem ac dispositorem facit.

PAULINUS Aquileiensis Episcopus, sub annum Christi 794. scripsit contra *Elipandum Tolletanum Episcopum* libellum qui extat tom. 2. Conciliorum Galliæ ex editione anni 1629. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy, curis Jacobi Sirmondi Soc. Jesu Presbyteri. Item libros tres contra *Felicem Urgellitanum Episcopum*, Lutetiæ anno 1617. editos cum operibus Alchuini ab Andræa Duchesnio apud Sebastianum eundem. De Paulino Bellarminus & Labbeus sufficienter in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, quibus addo ex fide MSS. Codicum quos vidi, eundem Paulinum Foro-Juliensem Episcopum esse auctorem libri seu opusculi *De salutaribus Documentis*, qui extat inter opera Divi Augustini in appendice ad tomum IV. sub finem, ac modò in ultima editione operum D. Augustini, restitui à doctissimis ejus procuratoribus, legitimo parenti. Plura de ipso Bollandus ad diem undecimam Januarii. Obiit anno 804. in majore Fo-

rojulienſis urbis Baſilica ſepultus, cujus dies natalis 3. Nonas Januarii ab Aquileienſi Eccleſia quotannis celebratur: ut ex monumentis ejuſdem Eccleſiæ narrat Philippus Ferrarius in catalogo Sanctorum Italiz. Ita Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 225. pag. 223. quem ſecutus ſum

ALCHVINUS ſeu ALBINUS FLACCUS ALCHVINUS Anglus, præceptor Caroli magni, Abbas ſancti Martini Turonenſis & Cormariceni Cœnobii anno 800. ex Pancarta nigra Cormaricenſi, & pluribus Chronicis. Monachus Sangalleniſis auctor de geſtis Caroli Magni, lib. 1. cap. 2. ejus ita
 „ meminit. Albinus in omni latitudine Scriptura-
 „ rum ſupra cæteros modernorum temporum exer-
 „ citatus, utpote Diſcipulus doctiſſimi Bedæ, pe-
 „ ritiſſimi poſt ſanctum Gregorium Tractatoris.
 „ Dedit autem illi Abbatiam ſancti Martini juxta
 „ Turonicam Civitatem, ut quando ipſe abſens eſ-
 „ ſet, illic requieſceret. Unde in epiſtola 3. ad Re-
 „ gem ſic ait: Veſtræ piæ providentiæ conſilio tranſ-
 „ latus ſum in ſervitium ſancti Martini, fidei Ca-
 „ tholicæ & Eccleſiaſticæ donante Deo proficuum.
 „ Ejus quoque fit mentio in brevi Chronico Tu-
 „ ronenſi his verbis: Anno 796. Carolus Rex in-
 „ ſtituit Canonicos in Eccleſia B. Martini autori-
 „ tate Hadriani Papæ, eiſque Alcuinum magiſtrum
 „ ſuum præfecit, qui paulò poſt obiit an 804.
 „ poſtquam immunitates ſuæ Eccleſiæ Rex Caro-
 „ lus confirmaveſſet. Scripſit varia, quæ ſummo ſtu-
 „ dio collegit Andræas Duchefnuius, poſteà Regius
 „ Hiſtoriographus, vir immortalis nomine di-
 „ gnus, impreſſa Pariſiis in fol. anno 1617. apud
 „ Sebastianum Cramoiſy. De Alchuino Bellarmi-

nus & Labbæus, quibus hæc subnoranda duximus.

Opusculum *De divinis Officiis* non est Alchui-
ni, sed auctoris longè recentioris, quippe cum
agat de Hilperico qui florebat anno 1000. ut con-
stat ex illius opere *De Ecclesiastico Computo*, quod
extat Ms. in multis Gallæ Bibliothecis. Item
Epistola seu liber *De Ceremoniis Baptismi* ad Ca-
rolum Magnum, incipiens ab his verbis; *Domine mi Christianissime Imperator misistis ad servu-
lum vestrum* &c. non est Alchuini, sed Amala-
rii Treverensis Archiepiscopi, qui hunc librum
scripsit anno 811. quo Alchuinus erat mortuus. Ita
Sirmondus in notis ad opera Theodulphi Aure-
lianensis, & Baluzius, in notis ad Capitularia
Regum Frantorum tom. 2. pag. 1070. & 1071
Sed illorum loco possunt substitui alii tres scetus
Alchuini legitimi, nempe *Commentarius in Can-
tica. Canticorum brevis* editus Cum commentario
Gilberti Foliot Londini in 4. anno 1638. studio
Patricii Junii Britannicæ Majestatis Bibliotheca-
rii. Item *Breviarium fidei adversus Arrianos*,
quod evulgavit Anonymum Sirmondus, & Al-
chuino adjudicant MSs. Codices, ut habet Fran-
ciscus Chifflet in præfatione ad opera Ferrandi
Diaconi. Item *Confessio fidei quadripartita ex
sanctis Patribus*, quam evulgavit idem Franciscus
Chifflet in 4. Divione anno 1656. cum ex-
cerptis variis ex decem libris sancti Fulgentii
Ruspensis Episcopi contra Fabianum Arrianum,
cum Rhabani Mauri libro adversus Judæos, &
Anonymi Commentariolo De Hæresi & damna-
tione Berengarii. Pro confessione ista Alchuino
asserenda, prolixam nuper Dissertationem conf-

cripsit Joannes Mabillon tom. 1. *Analectorum* pag. 178. & sequentibus.

Homiliæ tres 1^a. *De silentio* in quo missum est Incarnatum verbum, 2^a. *De Nativitate B. Maria Virginis*, 3^a. *in Festo omnium Sanctorum*, non sunt Alchuini, sed sunt desumptæ ex Homiliario Pauli Diaconi, quod Andreas Duchesnius credidit esse Alchuini; ubi cum certo nomine non adnotentur, has Alchuini esse opinatus est. Prima enim abest omninò à stilo hujus Auctoris, secunda & tertia sunt posteriores illo: cum neutrum horum Festorum extaret in Ecclesia tempore illius. Horum loco substituenda insignis Homilia *De Purificatione B. Maria Virginis*, hucusque ad calcem operum sancti Ambrosii Mediolanensis impressa illique adscripta; indubius Alchuini factus, quem auctori suo legitimo asseruit, Stephanus Baluzius tom. 2. *Miscellaneorum* pag. 382.

Incompletus liber *De septem artibus* non est Alchuini, sed præfatio Cassiodori Senatoris in suum librum *De septem artibus*, ut rectè annotavit Dominus Joannes Gúaretius in præludiis suis ad opera Cassiodori pag. 8. impressionis Rothomagensis sumptibus Antonii Dezallier anno 1679.

Item Epistolis cxv. Alchuini, adjungi deberent aliæ, quæ passim vagantur in ejusdem operibus & aliis in locis. 1. Epistola de illo Canticorum loco, *Sexaginta sunt Regina &c.* 2. *Quid sit æternum & sempiternum, & immortale & perpetuum, & sæculum & tempus &c.* 3. Ad filiam in Christo carissimam. 4. De ratione Septuagesimæ, Sexagesimæ & Quinquagesimæ. 5. Responsum Caroli Magni. 6. De Baptismi Ceremoniis ad Odui-

num Presbyterum. 7. Ad pueros sancti Martini De confessione peccatorum. 8. Caroli Magni ad Alchuinum, quam habet Stephanus Baluzius tom. 1. Capitularium pag. 414. 9. Responsio Alchuini ad eandem, eodem tomo sub finem, pag. 1442. 10. 11. 12. quas idem habet Baluzius tom. 1. Miscellaneorum pag. 305. & seqq. denique Epistolæ xxvi. quas habet Joannes Mabillon tom. 4. Analectorum pag. 272. & sequentibus, ex Ms. Germanico. Carminibus vero Variis Alchuini, addendum quod habetur *De Cuculo* tom. 1. Analectorum ejusdem Joannis Mabillon pag. 369. aliæque duo inserta tom. 4. eorundem Analectorum pag. 522. Hæc habui addenda impressis Alchuini operibus, de quo plura Joannes jam citatus sæculo 4. Sanctorum Ordinis D. Benedicti partē 1. pag. 145. & seqq.

USUARDUS Monachus, Ordinis D. Benedicti & sancti Salvatoris Vice-Comitis Abbas, quem Labbeus collocat ad annum 806. quærendus ad annum 870. ubi de illo agetur plenius.

LUDGERUS seu LIUDGERUS primus Monasteriensis Episcopus in Vvestphalia, scripsit *Vitam Magistri sui sancti Gregorii Ultrajectensis Episcopi*, quam ex Ms. Cod. Fuldensi Christophorus Brovverus evulgavit anno 1615. Moguntia, cum historica narratione De primordiis adventus sancti Bonifacii Moguntini Archiepiscopi atque Ordinationis, quæ fuerant in alio opusculo scilicet sancti Vvilibaldi prætermissa, quam eodem sermone seu opusculo conclusit. Eandem Vitam refert Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti parte 2. pag. 319. impresso Parisiis 2. tomis in fol. anno 1672. apud Ludo-

vicum Billaine in Palatio Regio. Extat ejusdem Ludgeri *Epistola ad Rixfridum Ultrajectensem Episcopum De vita & miraculis S. Suisberti Episcopi*, apud Surium & Bollandistas Calendis Martii. Obiit autem sanctus Ludgerus anno 809. die 26. Martii, ut testatur Ditmarus in Chronico. Ludgeri porro Magistri sui Vitam libris duobus *Othelgrimus* contexuit, quos integros adeoque Surianis pleniores ex manuscripto Fuldensi, Brovverus anno 1616. publicos fecit, & Bollandistæ ad diem 26. Martii, quos consulere potes. Plura de sancto Ludgero Surius & Bollandistæ ad diem citatam Martii, & Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2. pag. 319. Itemque sæculo 4. tomo 1. pag. 15. Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 231. pag. 226.

ARNO Salisburgensis in Germania Archiepiscopus, Carolo Magno & Ludovico Pio Imperatoribus carissimus, ut constat ex variis Capitularibus Regum Francorum, ubi nomen ejus comparet, concinnavit Opusculum seu *Indicem eorumque Ecclesia Salisburgensi data sunt à Theodone, Othilone, Tassilone, aliisque Bavarica Ducibus ac Proceribus*, editum Ingolstadii in 4°. anno 1602. tomo 2. Antiquarum Lectionum Henrici Canisii. Item apud eundem Canisium tomo 6. ibidem anno 1611. impresso, habetur etiam notitia donationum factarum Ecclesiæ Salisburgensi, cum Chronico Salisburgensi & Catalogo Episcoporum Salisburgensium, Vitisque aliquot Præsulum ejusdem Sedis: quæ juvant ad illustrandum Arnonis Opusculum. Ejusdem porro Epitaphium in tomo 4. Analectorum Joannis Mabillonii, Parisiis

anno 1684. in 8°. apud Viduam Edmundi Martini, via Jacobæâ, sub So'e Aurco. Claruit ab anno 800. ad 818. de quo Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 317. pag. 239. Henricus Canisius loco citato.

ETHELVOLFUS Monachus Anglus, Ordinis Divi Benedicti, scripsit circa id tempus metricè *De Abbatibus & Viris piis Monasterii sancti Petri in insula Lindissarnensi*, quod edidit Joannes Mabillon anno 1680. apud Ludovicum Billaine, sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2. pag. 302. Floruit ab anno 800. ad 810. ut ibidem probat dictus Mabillonius; de quo etiam in *Apparatu sacro* Possevinus, qui perperam eum floruisse ait anno 730. ac cognominatum fuisse Bernicium & Lupum, quod me later.

TILPINUS ex Monacho Sancti Dionysii Parisiensis, Archiepiscopus Remensis, de quo plura apud Sammarthanos in Gallia Christiana in Archiepiscopis Remensibus. Obiit anno 811. cujus Commenta sæculo demùm illabente duodecimo prodierunt.

810.

LEIDRADUS Lugdunensis Archiepiscopus scripsit anno 811. jussu Caroli Magni insignem librum *De Sacramento & ritibus Baptismi* quem ex variis MSS. evulgavit Joannes Mabillon tomo 3. *Analectorum* pag. 1. & seqq. anno 1683. Item *& duas Epistolas*, quas habes impressas tom. 2. operum Agobardi Lugdunensis Archiepiscopi ex impressione ultimâ procuratâ Parisiis, cura & studio Stephani Baluzii, de qua agemus in Agobardo. Cessit oneri atque Honori simul Primatus & Archiepiscopatus Lugdunensis anno 813. de quo Aubertus Miræus in *Auctario De Scrip-*

toribus Ecclesiasticis cap. 240. pag. 228. dum agit de Agobardo quiei successit in Sede Lugdunensi ; Sammarthani tom. 1. Gallia Christiana in Archiepiscopis Lugdunensibus.

Odilbertus Mediolanensis Archiepiscopus mandante eodem Carolo magno, scripsit anno 811. *unum librum de Sacramento Baptismi & ejus ceremoniis*. Epistola Caroli magni ob eam rem ad Odilbertum, habetur tom. 1. Analectorum Joannis Mabillon: Responsio autem Odilberti cum opere huic annexo habetur Ms. in Bibliotheca Augiensis intra Constantiani Monasterii in Germania, cujus epistolam cum specimine libri refert jamdictus Mabillon tom. 4. eorundem Analectorum pag. 317. clauit hic Archiepiscopus Odilbertus sub Carolo magno & Ludovico pio Imperatoribus, ab anno 808. ad circiter 820. de quo Capitularia Regum Francorum Stephani Baluzii, & Ferdinandus Ughellus in Italia sacra, dum de Mediolanensibus Archiepiscopis agit.

AMALHARIUS Fortunatus Trevirensis Archiepiscopus scripsit libellum anno eodem 811 ad ejusdem instantiam de eadem materia, qui legitur inter opera Alchuini, ut supra diximus in Alchuino, ex annotationibus Jacobi Sirmondi & Stephani Baluzii quos ibi allegavimus. Obijt Amalhatius Treverensis Archiepiscopus anno 814. de quo plura possunt legi apud Christophorum Brouverum Soc. Iesu Presbyterum in Annalibus Treverensibus, Sammarthanos fratres in Gallia Christiana, verbo *Treverenses Archiepiscopi*, & alios.

CAROLUS MAGNUS Rex Francorum ab anno 768. Longobardorum ab anno 774. & Roma-

norum Imperator ab anno 800. die 25. Decembris, locum meretur inter Scriptores Ecclesiasticos, ut potè fautor Litterarum ac Litteratorum, restitutor Disciplinae Ecclesiasticae, Damnorum Ecclesiae in anterioribus saeculis reparator, de quo ita Sigebertus pag. 81. De Scriptoribus Ecclesiasticis: *Carolus Imperator, per manum hujus Pauli Diaconi sui, decerpens quaeque optima de Scripturis Catholicorum Patrum, Lectiones unicuique festivitati convenientes, per circulum anni in Ecclesia legendas, compilari fecit in duobus voluminibus.* Egimus jam de hoc Opere dum locuti sumus de Scriptis Pauli Vvarnefridi Aquileiensis Diaconi, quod impressum diximus in fol. Basileae an. 1482. apud Petrum Drach; & Coloniae Agrippinae annis 1517. & 1539, apud Maternum Cholinum; denique Parisiis in fol. annis 1535. & 1569. *Capitularia sive Edicta Caroli Magni & Ludovici Pii, à se in 4. libros digesta, Ansegisus Abbas Fontanelensis anno 827. publicavit, quae Petrus Pithoeus Parisiis anno 1588. edenda curavit, ibidem postea recusa anno 1603. Sed insigni praelo in fol. duobus voluminibus, cum tribus Libris eorundem Capitularium à Benedicto Levita collectis, impressa tertio Parisiis anno 1677. apud Franciscum Muguet Regium Typographum, viâ Citharæ, sub Adoratione trium Regum, curis & studiis Stephani Baluzii doctissimi Antiquarii. Præter opus à Sigeberto commemoratum, extant libri quatuor De Imaginibus ad Adrianum Pontificem Maximum, qui nomine Caroli Magni non immerito editi sunt Parisiis anno 1555. procurante editionem Joanne Tillio Meldensi Episcopo, quos Rogerus Houeden in gestis anni 792. attribuit Al-*

chuino Caroli Magni Magistro. *Iidem lib. 4. contra imagines*, cum Notis Melchioris Goldasti Haiminsfeldii; editi Francofurti anno 1608. in 8°. & in Opere inscripto, *De Imaginum cultu varia Decreta Imperatorum in utroque Imperio, &c.* Extat & *Codex Carolinus seu Epistolarum Caroli Magni ad Paulum, Stephanum, & Adrianum Romanos Pontifices, & aliorum ad ipsum*, quem edidit Ingolstadii apud Angermariam Jacobus Gretzerus Societatis Jesu Presbyter anno 1613. Item innumera *Diplomata* Donationum, Foundationum, & Confirmationum, quæ leguntur in Collectionibus Antiquarum Lectionum Henrici Canisii, in Collectaneo Historicorum Franciæ Andreæ Duchesnii, in Spicilegio Dacherii, Analectis Mabillonii, Miscellaneis & Capitularibus Stephani Baluzii, Rebus Diplomaticis, & aliis locis. Adde Epistolam insignem *De gratia septiformis Spiritus*, quam edidit Joannes Mabillon tomo 4. Analectorum pag. 312. & alias plures Epistolas de diversis Argumentis, quæ leguntur in Collectione nupera Conciliorum, in volumine *Rerum Diplomaticarum* ejusdem Mabillonii, & *Capitularibus* Baluzii, quas sigillatim recensere operosum esset & superfluum simul. Quantum autem ad libros quatuor contra *Adorationem Imaginum, & Decreta Nicane Synodi* quæ adorandas censet, impressos in Gallia anno 1555. directosque Adriano Papæ Summo Pontifici, qui eos confutat insigni Opere seu Epistolâ quæ legitur in Conciliorum Collectionibus: non videntur esse opus unius hominis, sed facti de communi consilio Episcoporum Galliæ, tunc temporis de Imaginum cultu contententium. Multi damnarunt olim supposi-

tionis hos Libros, ut Bellarminus & alii; sed qui sunt hujusmodi novæ notæ homines, contra Hincmarum contemporaneum, & tot manuscriptos Codices ejusdem sæculi, qui videntur in Galliarum Bibliothecis? Vide doctissimum Sirmondum in tom. 7. *Conciliorum* novissimæ editionis ad annum 794. pag. 1054. Obiit Carolus Imperator cognomento Magnus Aquisgrani anno 814. die 28. Januarii: de quo plurima Andreas du Chesne in *Collectaneo Historicorum Francia*, Collectores veterum Historicorum Germaniæ, Joannes Bollandus in *Vitis Sanctorum* ad dictam 28. Januarii diem, Aubertus Miræus in *Bibliotheca Ecclesiastica ad caput* 81. Sigeberti pag. 143.

THEOPHANES primùm Monachus, inde Agri Abbas, Georgio Syncello contemporaneus & familiaris fuit, cujus *Chronicon à temporibus Maximiani & Maximini Imperatorum continuavit usque ad Michaëlis & Theophili ævum*, hoc est, ad annum 813. quod cum Chronico ejusdem Georgii de quo supra dictum est, impressum Parisiis in fol. anno 1652. typis Regiis, studio Jacobi Goar Ordinis Fratrum Prædicatorum, qui observationes ei adjecit. Habetur autem Opus istud græcè Ms. in Bibliotheca Regia unde prodiit, & in Vaticana ex manuscripto Codice Heidelbergensi 395. Ex illo suam Historiam Ecclesiasticam concinnavit Anastasius S. R. E. Bibliothecarius, uti ex duobus aliis Georgio Syncello & Nicephoro Patriarchâ Constantinopolitano, quos ferè ad verbum transcriptos latine reddidit; & ita sequitur, ut merum Interpretis nomen mereri videatur: atque id constare etiam potest ex fragmentis, quæ Dionysius Petavius in suis ad Nicephorum Notis insc-

ruit. De Theophane alio loquitur Photius in sua *Bibliotheca* Cod. 64. de nostro Georgius Cedrenus & Michaël Glycas in suis *Historiis* narrant : atque ex recentioribus Aubertus Miræus in *Auctuario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 223. paginâ 223. Philippus Labbeus in *Protreptico ad Historiam Byzantinam*.

820.

BENEDICTUS Fundator & primus Abbas Anianæ circa annum 800. quod Cœnobium est nobile Diœcesis Magalonensis in Gallia Narbonensi, Ordinis Divi Benedicti, claruit temporibus Pipini Regis Francorum, Caroli Magni & Ludovici Pi Imperatorum, à quibus postremis ob sanctitatem notissimam ac eminentem scientiam eximie cultus est, factus etiam Abbas ac Pater plurium Abbatiarum, ut Cellonis, Masciaci, &c. Ad Ordinem in eis conservandum, atque restaurandas regulares Observantias, lapsu temporum ac corruptione morum disjectas, inter varias occupationes quibus à scribendo impeditus non est, composuit insigne volumen *Concordiam Regularum* appellatum, ad facilitandam omnibus Monachis professionem Regulæ Benedictinæ. Impressum Opus Parisiis in 4°. anno 1638. curâ & studio Domni Hugonis Menard Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri, cum suis doctissimis Observationibus ac Notis. Idem Abbas Benedictus collegit in unum volumen *omnes Regulas Cœnobiticas*, quæ usque ad sua tempora remanserant, quas ex manuscripto Codice evulgavit in 4°. Lucas Hölstenius, cum nonnullis ab eo adjunctis posterioribus Regulis, anno 1663. Parisiis apud Ludovicum Billaine in aula Palatii. Addidit & *Collectaneum ex variis Sanctorum Patrum Opusculis*

Benedictus Anianensis, quod pariter editum ab eodem Holstenio. Denique *paucas etiam Epistolas*, quæ referuntur (nisi fallor) post Viram sancti Benedicti Anianensis ab Ardone Smaragdo ejus discipulo & Anianensi Monacho conscriptam, à Bollandò ad diem xi. Februarii, & à Joanne Mabillon tom. 1. sæculi quarti Sanctorum Ordinis D. Benedicti. Obiit Benedictus Anianensis Abbas die undecima Februarii anno 821. ætatis 70. in Monasterio Indæ prope Aquisgranum: de quo Gallia Christiana Sammarthanorum fractum tom. 4. pag. 54. ubi de Abbatibus seu Prælatibus Anianensibus, Hugo Menardus post Ardorem Smaragdum quem edidit, in prolegomenis ad Concordiam Regularum; Lucas Holstenius in iisdem prolegomenis ad Codicem Regularum, Bollandistæ ad diem undecimam Februarii, Joannes Mabillon sæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tomo seu parte 1. pag. 191. & sequentibus.

THEODULPHUS Aurelianensis Episcopus, de quo doctissimè post Bellarminum Labbeus, cui adde operibus à Jacobo Sirmondo editis, carmina quæ sunt in tomo 1. Analectorum Joannis Mabillon pag. 376. nec aliud dicendum superest de Scriptis Theodulphi.

SEDULIUS natione Scotus de cujus conditione an Episcopus vel Presbyter tantum fuerit, nihil constar: cautè distinguendus est ab alio Sedulio Poëta, qui floruit circà annum. 430. tempore Theodosii II. & Valentiniani III. Imperatorum. De Seduliis doctissimam dissertationem instituit Labbeus occasione Sedulii Senioris, in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis tom. 2. pag. 224. &

seqq. ab illo mutuamus pauca quæ de Sedulio juniore dicenda sunt. Itaque Sedulius junior, Scotus, floruit circa annum 820. de quo Hepdannus Monachus sancti Galli in Annalibus Brevibus ab Andraea Duchesnio editis tom. 3. Historico:um Franciæ hæc habet pag. 473. anno 818. *Sedulius Scotus clarus habetur. Scripsit Collectaneum sive explanationem in omnes Epistolas sancti Pauli, ex Origene, Eusebio, Hilario Diacono, Ambrosio Ruffino, Joanne Chrysostomo, Hieronymo, Augustino, Pelagio, Gennadio Constantinopolitano, aliisque Patribus excerptam; in d ex ipso etiam sancto Gregorio Papa, cujus verba transcripsit tacito ejus nomine ex libro 19. Moralium in Job. cap. 21. ut rectè observavit Benedictus Justinianus Societatis Jesu Theologus in 1. ad Corinthios cap. 6. versu 5. prædiit primò Basilicæ apud Henricum Petri annis 1528. & 1534. tum postea in collectionibus & Bibliothecis Veterum Patrum. Hujus auctorem non secus ac Collectanei in Mattheum eodem filo contexti ac in capita seu lectiones 354. divisi, arbitratur Labbeus loco citato fuisse Sedulium illum Scotum Presbyterum, qui anno 818. florebat, teste Hepdanno: eidemque tribuenda censet quæ Tritheimius Sedulio Poëtæ adjudicabat opuscula, nimirum in majus volumen Prisciani in secundam editionem Donati, Epistolarem ad diversos librum unum &c. Addit contra Usserium Armachanum Archiepiscopum Labbeus loco citato pag. 334. Ego verò contra sentio Sedulium illum collectorum ex sanctis Patribus Fragmentorum consarcinatorem sub Carolo magno, ejusque filio Ludovico Pio floruisse, tum quòd ratio ista expla-*

nandi Codices sacros, sapiat omnino genium seculi noni, ad quod ab Hepidanno, ut supra observatum est, refertur. Tum quod idem videatur auctor catechæ illius seu *Centonis in Paulum* cuius collectaneum in *Evangelium sancti Matthæi* ex diversis Patribus collectum possidet Bibliotheca Collegii nostri Patiensis, in nitidissimis membranis elegantissimâ manu, & quod à 700. vel 800. annis superest descriptum. At in eo citantur non modò sanctus Eucherius, sanctus Leo, Atrobinus Junior, Faustus Regiensis, sanctus Gregorius, sanctus Isidorus, Arculfus ubi de locustis quibus vescebatur in deserto sanctus Joannes Baptista, ac Ven. Beda: sed & ipse Sedulius Poëta ad illa verba, *Et ne nos inducas in tentationem*: Hinc Sedulius egregiè versibus describit dicens,

*Non quia nos Dominus, lucis vitæque repertor
In laqueos tentantis agat. &c.*

EIGIL Fuldensis Abbas quartus ab anno 818. ad 822. vir pius & sanctus, litteris mandavit *gesta precipua sancti Sturmii preceptoris sui*, in cuius *discipulatu*, ut ipse in p̄logo suo affirmat, *plus quàm viginti annos conversatus fuerat*, cui & morienti adfuit. Quin etiam opus suum censuræ Monachorum Fuldensium subjecit non semel. Nam lectionem libri illius, quem de vita supradicti Abbatidis & origine Monasterii Fuldensis, Christi gratiâ largiente composuit, Fratribus ad mensam recitari præcepit, teste Candido Monacho in *ipsius Eigili actis*: quatenus hi eadem mirabilia divinae operationis audientes, gratias divinæ Maje-

„ statim referrent, & omnis jucunditas festivitatis
 „ ipsius, in ejus laude personaret. Edidit illam Christophorus Brovverus in collectione virorum illustrium Germaniar, inde conjectam apud Surium ad diem 17. Decemb. tum denique apud Joannem Mabillon sæculo 3. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 1. pag. 267. & seqq. de quo idem Mabillon sæculo 4. *Sanctorum ejusdem Ordinis* tom. 1. pag. 226. & seqq.

CANDIDUS Fuldenſis Ordinis Divi Benedicti Monachus, florebat anno circiter 826. qui scripsit carmine & soluta oratione *Vitam sancti Eigilis quarti Abbatis Fuldenſis*, quam primus edidit Christophorus Brovverus Soc. Jesu Presbyter Theologus anno 1616. Moguntia in 4. insertam Syderibus Germania. Eandem habet Joannes Mabillon sæculo 4. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 1. pag. 226. & seqq.

CLAUDIUS Taurinensis Ecclesiæ Episcopus, natione Hispanus, non Scotus (ut placuit Jacobo Usserio Armachano Archiepiscopo) de quo Labbeus & Bellarminus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*. Quibus addo Claudium scripsisse insignem Commentarium in *Leviticum* hortatu Theodemi Abbatis anno 823. quem Ms. habent Benedictini Parisienses sancti Germani à Pratis, ex codice sancti Remigii Remensis. Item Commentarium in *Evangelium Matthæi*, opus Justo Carroſensi Abbati nuncupatum, cujus præfatio jam impressa est, sed integrum Ms. in Bibliotheca Cathedralis Laudunensis. Item expositionem in *omnes Epistolas D. Pauli*, quarum Epistolæ ad Galatas commentarium Druſteranno Abbati Solemniacensi dicavit, cum verò qui in epistolam ad Ephesios

Ephesios ab ipso elucubratus est, Ludovico Augusto inscripsit: habetur autem in 2. voluminibus MSs. Bibliothecæ Floriacensis. Hæc Joannes Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 46. ubi multa de scriptis Claudii Taurinenſis. Nos etiam vidimus commentarium Claudii in *librum Ruth*, Ms. in Bibliotheca Bonæſpei in Hannonia, dum illic MSs. Codices excuteremus De illo Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, verbo *Claudius Clemens Scotus*: Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 242. pag. 228.

ADALHARDUS Comes Palatii, filius Bernardi Comitis qui Pippini frater fuit, Caroli autem Martelli majoris Domûs Franciæ nepos, poſtea Corbeia Galliarum Abbas, delegatur Romam ad Leonem Papam cum Bernario Episcopo in causa definitionis de Proceſſione Spiritûs ſancti, ut notant Annales Francorum Veteres ac Fuldenſes ſub annum 809. & Vita Caroli magni auctore incerto. Particeps fuit conjurationis Bernardi Regis Italiæ adverſus Ludovicum Pium Imperatorem, unde in Aquitaniæ partes reſtruſus apud ſancti Philiberti Monasterium ſeceſſit. Poſt hæc revocatus ab exilio anno 822. & Eccleſiæ ſuæ reſtitutus, uti teſtantur Vita Ludovici Imperatoris & Eginardus in Annalibus. Inquit enim ad annum 821. *Adelhardum quoque de Aquitania ubi exulabat, evocatum; Corbeia Monasterio ubi prius fuerat, Abbatem ac Rectorem eſſe juſſit, & Bernardum fratrem ejus reconciliatum eidem Monasterio reddidit.* Scripſit *Statuta Corbeienſis Eccleſiæ*, quæ ex Ms. Codice eruta habentur tom. 4. *Spicilegii Domni Lucæ Dacherii*, apud Dionyſium Bechet & Ludovicum Billaine Parisiis in

4. anno 1661. Hincmarus Remensis Archiepiscopus Epistola ad Episcopos Franciæ cap. 12. *Senem & Sapientem vocat, Domini Caroli Imperatoris Propinquum, Corbeia Abbatem, inter primos Consiliarios, & auctorem libelli De ordine Palatii Regii.* Vitam ejus conscripsit Paschasius Radbertus Corbeienſis Abbas, de quo infra; decessit verò anno 826. ad diem 2. Januarii. Ab Hil- demanno Episcopo Bellovacensi, quem Monachum ipse nuttierat, traditus sepulturæ in Basilica sancti Petri, eoque condecoratus Epitaphio.

*Hic jacet eximius meritis, venerabilis Abbas.
Noster Adelhardus, dignus honore senex.
Regia profapies, Paradisi jure Colonus,
Vir caritate probus, moribus atque fide,
Quem dum sub tumultu recolis, tu quisque viator,
Cerne quid es, quid eris: mors quia cuncta
rapit.
Nam post octavas Domini hic carne solutus,
Succedente die Astra petivit ovans.*

Plura de sancto Adhelardo clarissimus Paschasius Radbertus qui Vitam scripsit; atque ex recentioribus Joannes Bollandus in Vitis Sanctorum ad diem 2. Januarii, Lucas Dacherius in Prolegomenis ad citatum tomum Spicilegii, Joannes Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 306. & seqq.

JOSEPHUS Theſſalonicenſis Archiepiſcopus frater ſancti Theodori Studitæ, cum ipſo exilium paſſus eſt anno Nicephori Logothetæ 7. Chriſti 809. ut teſtatur Cedrenus verbis ſequentibus: Anno 7. Imperii Nicephori Theodorus Studiani

*Monasterii Præpositus, ejusque frater Josephus Archiepiscopus Thessalonica, cum Platone incluso & reliquis Monachis, se à Communione Nicephori Patriarchæ segregarunt, propter Josephum Oeconommum, quod is contra leges Constantinum & Theodorum coronasset. Imperator eâ arreptâ occasione jussit contra eos Concilium institui, quod eos & Monasterio & Urbe ejecit. Quâ de re & ipse Theodorus Studites Oratione in sanctum Platonem. Exilium (inquit) jam decretum fuit, & Pater ipse Plato circumscriptus est in unâ quadam Insulâ, ex his quæ ante Urbem sunt: quemadmodum & frater noster in alia quadam valdè aspera, munito quodam carcere ad exilium accedente. Manserunt autem teste Zonara tres isti, Plato, Theodorus, & Josephus, in exilio usque ad Imperium Michaëlis Rangabi, seu ad annum 811. qui eosdem cum Patriarcha in gratiam reductos, liberos ad propria abire permisit. Hic autem Josephus scripsit Orationem in exaltationem Crucis Dominica, quam Jacobus Gretzerus tom. 2. De Cruce Græco-latīnam edidit, cum Oratione sancti Theodori Studitæ in Adorationem vivifica crucis mediâ Quadragesimâ, ibidem pariter impressâ. Mortuus est circa annum 828. cujus anniversariam memoriam celebrant Græci quotannis die 13. Julii, ut ex Typico sancti Sabæ datur intelligi. Ita Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 244. pag. 229.*

ANSEGISUS Abbas non Laubienſis uti hæcenus creditum fuit, sed Fontanellenſis seu sancti Vvandregisili in Normannia collegit anno 827. *Capitula Caroli Magni & Ludovici Pii ad ſecularem & Eccleſiaſticam politiā ſpectantia lib. 4.* quos Pe-

trus Pithoeus primùm edidit Parisiis anno 1588. in 8, tùm recudendos curavit ibidem anno 1603. Ansegisi exemplo Jacobus Sirmondus Capitula *Caroli Calvi* unum in fascem collegit, & Parisiis anno 1623. edidit in 8. apud Sebastianum Cramoisy viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Hæc autem omnia Capitularia cum aliis aliorum Regum plurimis hinc inde Comparatis capitularibus 2. in fol. tomis evulgavit, collatis inter se compluribus MSS. Exemplaribus, Stephanus Baluzius anno 1677. apud Franciscum Muguet, Typographum Parisiensem Regium. Credunt plerique Ansegisum hunc Abbatem fuisse Laubiensem in Cameracensi tractu, persuasi auctoritate Sigeberti qui de eo ita scripsit ad annum 827. *Ansegisus Abbas Laubiensis Edicta Imperatoris Caroli magni & Ludovici Pii ad Ecclesiasticam legem pertinentia in duobus libellis digessit. Item Edicta eorundem ad mundanam legem pertinentia in duobus æquè libellis digessit.* Sed nullus antiquior Sigeberto reperitur, qui ista referat: imò Fulcuinus vetustus auctor qui originem & historiam Monasterii Laubiensis ante Sigebertum descripsit, veterumque Abbatum Laubiensium seriem dedit, nullam Ansegisi mentionem facit. Neque etiam Ægidius Vaulde qui anno hujus sæculi 1628. Vitam sancti Vrsuarii & historiam ejusdem Monasterii vulgavit, collectam ex veteribus monumentis Laubiensibus, vicinarumque Ecclesiarum & Monasteriorum. Ita exactissimus Baluzius in præfatione ad lectorem præmissâ suis præcitis Capitularibus num. 39. & 40. ubi ea adjudicat Ansegiso Fontanellensi Abbati, qui floruit sub Carolo magno & Ludovico Pio, mortuusque est anno 834. 13. Calen-

das Augusti. His addidit Bened ctus Levita *Libros tres alios*, ibidem impressos cum variis additionibus tom. 1. pag. 801. & seqq : quorum Epitomen scripserunt *Isaac Lingonensis Episcopus*, *Herardusque Turonensis Archiepiscopus*, ibidem pag. 1233. & 1283. itemque in Conciliis nuperæ impressionis tom. 8. *Epitome Isaaci* pag. 598. & *Herardi* ibidem pag. 627. De Ansegiso quem uterque Laubiensem Abbatem scribit, Possevinus in Apparatu sacro, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 245. pag. 229. cum aliis qui dicta Capitula ediderunt, Sigebertum amplexi in suo Chronico ad annum 827. Plura Joannes Mabillon sæc 4. Sanctorum Ord. D. Benedicti tom seu parte 1 p. 630. & sequentibus.

VUFINUS BOETIUS Episcopus Pictaviensis clarus temporibus Ludovici Pii Imperatoris circa annum 830. scripsit ad Godolenum Abbatem Nobiliacensem *Vitam sancti Juniani Abbatis Mariacensis*, quam habet Ioannes Mabillon sæculo 1. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 307. quod editum apud Ludovicum Billaine in fol. Parisiis anno 1668. in Palatio Regio.

JESSE Ambianensis Episcopus, à Carolo magno Constantinopolim ad Nicephorum Imperatorem Legatus anno 802. missus fuit & Caroli testamentarias tabulas anno 811. signavit. Longam scripsit *Epistolam Catechetica ad Sacerdotes*, & omnes in sua Diacesi Christo militantes, quam Ioannes Cordesius Hincmari Opusculis pag. 664. Lutetiæ Parisiorum anno 1615. editis subtexuit. Obiit autem Jesse anno 836. de quo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 266, fratres Sammarthani tom.

830.

2. pag. 94. Gallia Christiana in Episcopis Ambianensibus.

AMALHARIUS Metensis Diaconus & Abbas in antiquis MSS. Codicibus appellatus, sub cuius nomine extant *Lib. 2. De Officiis divinis seu Ecclesiasticis*, anno 827. Iussu Ludovici Pii Imperatoris compositi. Item *Liber unus de ordine Antiphonarii* in Bibliotheca Ss. Patrum editionis Lugdunensis anni 1677. itemque *Libri 2. Institutionum seu Regula Canonorum & Sanctinoniarum canonicè viventium*, in Conciliis impressio- nis ultimæ anni 1671. tom. 7. pag. 1307. de quibus Aubertus Miræus in Bibliotheca Eccle- siastica Scholio ad caput 3. libelli 4. Honorii Au- gustodunensis pag. 128. ac post eum doctissime Labbeus in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis à Bellarmino recensitis, quibus addo. Item ejusdem Amalharii *Ecloga in Canonem Missæ* tom. 2. Capitularium Baluzii pag. 1352. Itemque *Episto- la nonnulla* ad Episcopos, de quibus Stephanus Baluzius in notis ad opera Agobardi tom. 2. pag. 143. quas evulgavit Lucas Dacherius tom. 6. Spicilegii pag. 164. & seqq. Observandum porro est librum 4. Officiorum divinorum Amalharii non extendi ultra caput XLVII. ut patet ex libro sancti Agobardi adversus prædictum Amalha- rium, ubi dum refutat caput ultimum libri quar- ti, ea refert quæ conveniunt capiti XLVII. ut vide- re est tom. 2. operum Agobardi per Baluzium pag. 119. Hinc patet *Supplementum* ad libros quatuor Amalharii de Officiis divinis. quod caput XLVIII. inscriptum est tom. 2. Analectorum pag. 96. à Joanne Mabillon impressum; esse assumen- dum, quod proprio capite his libris adjunxit Ad-

hemarus Monachus Benedictinus ; dum hos libros transcribi fecerat , ut habet Ioannes Mabil-
lon in Annotationibus pag. 140. nec sanè cohæ-
ret hoc Supplementum cum aliis & ultimis ho-
rum librorum capitibus , ut legenti clarum est.
Itaque hoc Amalharii Opusculum est inscriben-
dum *Supplementum Adhemari ad libros Amalharii
de Officiis divinis* , quod conscripsit ex amore sin-
gulari in Regulam D. Benedicti quam profiteba-
tur. Floruit & vixit Amalharius Metensis usque
ad annum 840.

FROTARIUS Tullensis Episcopus florebat an-
no circiter 830. qui scripsit *librum Epistolarum ad
varios Presules* , à quibus & alias acceperat , quem
ex Ms. Codice Carnotensis Ecclesiæ eductum
evulgavit Andreas Duchesnius tom. 2. Histori-
corum Franciæ pag. 719. & seqq. qui apud om-
nes Galliæ Bibliothecas noti sunt. Habetur no-
men Frotarii Tullensis Episcopi in Cartulario
Arrematensi ad annum 837. de quo Sammartha-
ni fratres in Gallia Christiana tom. 3. verbo *Tul-
lenses Episcopi*.

HILDEMARUS Monachus Gallus, evocatus cir-
cè annum 830. à Ramperto Brixienſi Episcopo
in Italiam , cui & Leutgario Abbati commisit
sanctorum Faustini & Iovitæ Ecclesiam , in qua
Sacra neglecta erant, restituendam ad severioris vi-
tæ normam. Scripsit *inſignem commentarium in
Regulam sancti Benedicti* , Ms. in Bibliotheca
sancti Benigni Divionensis , quem habet editio-
ni paratum Ioannes Mabillon, ut ait tom. 2. Ana-
lectorum pag. 84. Hic autem Commentarius eo
quod in Monasterii Cassinensis Bibliothecâ à
multis temporibus conservaretur , Paulo Diacono

Cassinenſi Monacho à ſexcentis annis adſcriptus eſt, primùm à Leone Marſicano Cardinale in Chronico Caſſinenſi lib. 1. cap. 15. tum à Petro Diacono & Bernardo Cardinale & Abbate Caſſinenſi & aliis : quamvis viri doctiſſimi noſtro tempore Benedictus Haeſtenus & Angelus de Nuce Abbas Caſſinenſis, iſtud opus Paulo Diacono meritò abjudicent, imò idem Ioannes Mabillon tom. 4. Analectorum pag. 638. aſſerit viſiſſe ſe opus iſtud Ms. in Bibliotheca Monasterii Augienſis ſeu Augiæ divitis in Germania cum hoc Lemmate: *Incipit expoſitio Baſilii Abbatis, ſuper Regulam ſancti Benedicti Abbatis primitus.* Sed auctori ſuo legitimo reddit codex Ms. Divionenſis, & in pluribus MSs. Gallicanis expoſitio hæc Hildemaro tribuitur, favetque *Epistoſa ipſius Hildemari ad Uſum Episcopum Beneventanum*, quæ in expoſitione capitis 38. Regulæ integra refertur. vixit Hildemarus uſque ad annum 840. ut credimus : de quo Ioannes Mabillon locis citatis.

THEOSTERICUS ſancti Nicetæ Confessoris & Hegumeni Medicienſis in Bythinia diſcipulus, ſcripſit *Vitam Magiſtri ſui* anno 824. mortui, paucis poſt mortem annis, quam græcè & latinè habes apud Bollandiſtas ad diem tertiam menſis Aprilis.

HATTO ſive HETTI vel HETTO, Baſileenſis Episcopus, unà cum aliis aliquot Nobilibus viris, juſſu Caroli Magni ad Nicephorum Conſtantinopolitanum Legationem obiit anno 811. ut in Annalibus Francorum legitur, quos Petrus Pithoeus edidit. Hac occasione Hodoeporicon, ſive Itinerarium contexuit, quo iter à ſe in Græciam

fulceptum descripsit, quod lapsu temporum interiit. Scripsit quoque *Librum de Visionibus, sive de Vita Vvettini Monachi*, quam Visionem expressit Carmine heroico Vvalafridus Strabus anno 825. Utrumque autem Opus impressum à Joanne Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 263. & 272. Item longè antea Opus Hattonis prosaicum *de Visione Vvettini Monachi* impressum fuerat, cum Visionibus sanctæ Mechtildis Abbatissæ, Hildegardis, & aliorum Visionariorum, Parisiis in fol. anno 1513. ex officina Henrici Stephani, de quibus ad annum 1300. in *sancta Mechilde* dicemus. Edidit item *Capitulare* quod impressum extat ad calcem tomi 6. Spicilegii Lucæ Dacherii in Conciliis ultimæ editionis Parisiensis anni 1671. tomo 7. p. 1522. Obiit Hetti seu Hatto anno 836. in Augiensi Monasterio prope Constantiam ad Rhenum, in quo primum Abbas fuerat, reversus ad suam solitudinem, ut Hermannus Contractus in Chronico testatur: de quo Aubertus Miræus in *Auct. De Script. Ecclesiast.* capite 249. pag. 229. Lucas Dacherius in prolegomenis ad 6. tomum Spicilegii, Joannes Mabillon loco citato.

THEGANUS Treverensis Ecclesiæ Corepiscopus sub clarissimis Archiepiscopis Amalharo, Fortunato, & Hettone seu Hetti, ibidem gratiâ prædicationis variisque dotibus floruit ab anno circiter 810. ad 840. Scripsit autem unum librum *de gestis Ludovici Pii*, quem Andræas Duchesnius tomo secundo Historicorum Franciæ veterum inseruit, qui continet gesta tantum dicti Imperatoris usque ad annum 837. unde credere est vel manuscriptum Codicem mutilum fuisse, vel Auctorem non vi-

xisse ultra hunc annum. De illo plura Aubertus Miræus in Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 250. pag. 230. Duchesnius loco citato, Sammarthani fratres in Gallia Christiana tom. 1. pag. 720. ubi de Episcopis Trevirensibus.

AGOBARDUS natione Gallus, Ecclesiæ Lugdunensis Corepiscopus primùm fuit sub Leidrado, & Canonum Gallicanorum acerrimus propugnator sub Ludovico Pio & Lothario Imperatoribus. Rexit cedente viro clarissimo Leidrado, Metropolitum Lugdunensem ab anno 813. cujus electionem declarat Ado cùm in Chronico ait: *In loco ejus (Leidradi) Agobardus ejusdem Ecclesiæ Corepiscopus, consentiente Imperatore & universâ Gallorum Episcoporum Synodo, Episcopus substitutus est: quod quidam deffendere volentes dixerunt, eundem venerabilem Agobardum à tribus Episcopis in Sede Lugdunensi, jubente Leidrado fuisse ordinatum. Sed canonica auctoritas est, in una Civitate duos Episcopos non esse, nec vivente Episcopo, successorem sibi debere eligere; ac idcirco illâ quâcumque causâ Regula Ecclesiastica præteriri in tanto ordine fixa, non debent.* Aduit Agobardus Concilio apud Attiniacum celebrato anno 822. & alteri Lugdunensi 828. Fuit etiam de numero illorum Episcoporum qui Ludovicum Imperatorem anno 833. apud Compendium Palatium indignè habuerunt, quod ob crimen sententiam passus est an. 835. in Concilio Theodonis-Villæ, ubi Ebbo Remensis de suo gradu dejectus est. Tandem anno 836. Conventus apud Stramiacum in Pago Lugdunensi fieri cœptus, in quo ventilata est causa Ecclesiarum Lugdunensis & Viennensis vacantium, quæ absentibus reis Episcopis peragi non

potuit. Eos autem in gratiam postea rediisse cum Ludovico, & Ecclesias suas recepisse, docet Ado in Chronico: *Ambo (ait) postmodum piis Imperatoribus agentibus, Agobardus Lugdunensem & Bernardus Viennensem Sedem recepit; post pauculos annos Agobardas apud Santonas in Expeditione Regia positus defungitur.* Quod accidisse volunt quidam anno 840. vel sequenti. Scripsit plures tractatus breves seu opuscula, quæ summis curis collegit, Annotationibusque illustravit Stephanus Baluzius, impressa 2. tomis in 8°. anno 1666. apud Franciscum Muguet, Parisiis sub signo trium Regum. Adjunxit Operibus Agobardi tom. 2. ad calcem, Epistolas Leidradi & Opuscula Amolonis, Lugdunensium itidem Archiepiscoporum inter sanctos Lugdunenses Confessores 8. Id. Junii memoria ejus anniversariis honoribus colitur in fastis Ecclesiæ Lugdunensis, ejusque vita amplior legitur apud Theophilum Raynaudum in *suo Indiculo Sanctorum Lugdunensium*. Plura de Agobardo ejusque Scriptis Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 240. pag. 228. Sammarthani fratres in *Gallia Christiana* tomo 1. pag. 301. & 302. ubi *De Archiepiscopis Lugdunensibus*, Stephanus Baluzius in præludiis ad suam editionem Operum Agobardi, & alii quos brevitatis causâ omittimus.

MODONINUS Augustodunensis Episcopus claruit temporibus Ludovici Pii Imperatoris, à quo privilegium obtinuit anno Imperii sui secundo, Christi Domini 816. quod refertur in *Gallia Christiana* fratrum Sammarthanorum, ubi de Episcopis *Æduensibus*: adfuitque Concilio apud Theo-

donis Villam anno 835. ubi Ebbo Remensis Episcopus depositus est, lataque sententia dejectionis in alios absentes. Scripsit *Epistolam Elegiaco Carmine* ad Theodulphum Aurelianensem Episcopum, quam edidit Henricus Canisius tom. 6. Antiquarum Lectionum. Mortuus circa annum 839. vel 840. de quo agunt dictus Canisius & Sammarthani locis citatis.

840.

JONAS Episcopus Aurelianensis, Theodulphi successor ab anno circiter 822. floruit imperante Ludovico Pio, scripsit varia, de quibus sufficient Bellarminus & Labbeus loco sæpius allegato, quibus adjicio eundem Jonam scripsisse *libros tres De instructione Laicali* immixtos tomo primo Spicilegii Lucæ Dacherii impresso in 4°. Parisiis anno 1655. apud Dionysium Becher. Item *Viam Regiam* tom. 5. ejusdem Spicilegii pag. 57. cum *Via Regia Smaragdi Abbatis* ibidem pag. 960. Hic Auctor cautè legendus est, quoniam laborat eodem errore, quo Agobardus & reliqui ejus ætatis Galli, qui negabant sacris Imaginibus ullum deberi cultum religiosum, Quæ de re Anastasium Bibliothecarium lege præfatione in septimam Synodum. Ita Bellarminus in Catalogo. Obiit Jonas anno. 843. de quo plura apud Labbeum citatum, & Sammarthanos fratres in Gallia Christiana tom. 2. verbo *Aurelianenses Episcopi*.

ARDO, SMARAGDUS dictus, Cœnobii Anianæ in Septimania Diœcesis Magalonensis Monachus, Discipulus sancti Benedicti Anianæ Abbatis, scripsit *Vitam sui Magistri*, quam è tenebris eruit, præmisitque Concordiæ Regularum ejusdem Benedicti, Hugo Menardus Monachus Benedictinus ex Congregatione Sancti Mauri in Gallia, de

quo vide supra ad annum 820. quam etiam habes recusam apud Bollandistas ad diem 12. Februarii; & tertio apud Joannem Mabillon tom. 1. sæculi quarti Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Obiit Ardo Smaragdus anno 843. die 7. Martii, de quo qui plura cupit, volvat dictum Hugonem Menardum loco indicato, & Joannem Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 418. ubi fusè de Smaragdo Ardone & altero sequenti.

SMARAGDUS Abbas Sancti Michaëlis ad Mosam in Lotharingia, Episcopatus Viridunensis multa scripsit, de quibus agunt doctissimè Labbeus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, cui addere aliquid omninò superfluum, excepto Opusculo Smaragdi, quod *Viam Regiam* inscripsit, insertam tom. 5. Spicilegii Lucaë Dacherii pag. 960. quam Labbeus nondum editam ignoravit. Qui voluerit plura, legat Aubertum Miræum in Bibliotheca Ecclesiastica Scholio ad caput 6. libri quarti Honorii Augustodunensis *De Scriptoribus Ecclesiasticis* pag. 128, Labbeum citatum supra, Joannem Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 418. & seqq. ubi prolixè de Scriptis utriusque Smaragdi. Claruit sub Ludovico Pio Imperatore circa annum 840. & sequentes, ut constat ex Chronico Monasterii sancti Michaëlis ad Mosam antiquo, quod edidit Joannes Mabillon in citatis Analectis suis.

METHODIUS Patriarcha Constantinopolitanus, quem doctrinâ ac moribus insignem anno 842. dignitate ista auctum fuisse, Cardinalis Baronius narrat in Annalibus ad annum 842. num. 11. & seqq. de quo etiam anno 843. num. 1. & seqq. cujus Scripta à multis antiquitatem plus æquo aman-

ribus, attributa sunt alteri Methodio Patatensi Episcopo, quem seniore appellamus. Hujus junioris Methodii sunt Orationes. Prima *De Simeone & Anna, quo die Domino in templo occurrerunt, ac de sanctissima Deipara*, quam tanto æstu seniori Methodio asserere conatur Franciscus Combesis. Secunda *In Ramos Palmarum* græcè & latinè impressa, inter Opera senioris Methodii, de quo supra. Tertia, *Encomium sancti Dionysii Arcopagite & Martyris*, quod græcè & latinè legitur ad calcem operum Divi Dionysii Arcopagitæ, Antuerpiæ & Parisius in fol. sæpe impressorum. Quarta, *Encomium sanctæ Agathæ Virginis & Martyris*, latinè tantum impressum in Bibliotheca Sanctorum Patrum Concionatoria Francisci Combesis, sed græcè Ms. Venetiis in Sancti Marci Bibliotheca, ut ait dictus Combesis pag. 50. Apparatus sui ad Bibliothecam Concionatorum. Obiit Methodius Constantinopolitanus Archiepiscopus anno 847. die 14. Junii, ut habet Baronius ad an. 847. num. 32. & in Martyrologio ad diem 14. Junii, de cujus Scriptis Aubertus Miræus in *Auctario suo de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 263. pag. 230. Leo Allatius & Jacobus Goar Ordinis Fratrum Prædicatorum in *Euchologio*. Franciscus Combesis in Auctoribus recensitis seu Apparatu ad Bibliothecam Concionatorum, verbo *S. Methodius Patriarcha Constantinopolitanus* pag. 50.

• **ERMANRICUS** seu **ERMENRICUS**, primum Monachus, postea Eleggengensis Abbas Monasterii in Diocesi Augustana, quod medio sæculo decimo ad Canonicos vertisse dicitur. Scripsit *Vitam sancti Soli* eo tempore, quo HRabanus Maurus Abbas præerat Fuldensi Monasterio, ut pa-

tet ex Capite sexto, ac proinde ante annum 847. quo HRabanus Maurus Sedi Moguntinæ impositus est. Hermanicus Fuldæ Litteris operam dedit sub Præceptore Rudolfo Monacho, cui hanc lucubrationem dedicat, quam primus edidit Henricus Canisius tomo quarto Antiquæ Lectionis, ac post eum Joannes Mabillon tomo secundo sæculi tertii Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 429. & sequentibus. Hic etiam ornavit seu interpolavit *Vitam sancti Magni seu Magnoaldi*, qua de re idem Joannes Mabillon sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti ad annum 665.

AMULO sive Amulus Agobardo in Lugdunensi Pontificatu suffectus, inquit Codex Ms. S. Benigni Divionensis. *In Lugdunensi Pontificatu sanctæ memoriæ Agobardus Lugdunensis Episcopus obiit 8. idus Junii, Amulo præfati Episcopi Diaconus ordinatur Episcopus Lugdunensis 17. Kalendas Februarii.* Variant in ejus appellatione MSS. Codices, nam antiqua Capitularia Regis Caroli Calvi ad annum 846. *Amalonem* legunt, alia ut Ado Viennensis & fragmentum antiquum historiæ Franciæ *Amulonem*, Flodoardus lib. 3. historiæ Remensis cap. 21. *Amolum* vocat. Ei scribit Vvenilo seu Guerilo Senonensis Archiepiscopus, quem clarissimum Præsulem indigerat, apud Lupum Ferrariensem Abbatem Epist. 81. ubi agitur de negotio Augustodunensis Ecclesiæ, ac præficiendo ipsi Antistite Berno; & consecratione Godelsadi in Episcopum Cabilonensem: & in alterâ ad Theobaldum Episcopum Lingonensem, Agobardum nominat pium patrem, antecessorem ac nutritorem suum Amulo Episcopus. Hujus opera impressa cum Agobardo tomis 2. in 3. Parisiis

apud Franciscum Muguet anno 1666. * curâ & studio Stephani Baluzii, Sunt autem 1°. *Liber in formam Epistolæ ad Godeschalcum vel adversus eum*, cujus libri 1°. pars tom. 2. pag. 149. & cujus altera seu continuum (quod benè notandum est) speciale opusculum inscribitur seu secundum pag. 179. incipiens *gratiam itaque Dei credere debemus*. Ita sensit clarissimus Præses Gilbertus Mauguinus in Vindiciis suis prædestinationis & gratiæ, ac post eum Stephanus Baluzius loco citato in notis pag. 130. unde in Ms. Codice quo usus est Sirmondus, hoc præensum opusculum sequebatur dictam primam partem absque titulo novo; & cum separatione modicâ. Nam *primum opusculum* pag. 172. est Sermo quem Florus Lugdunensis de prædestinatione fecit, ut benè monent idem Mauguinus dissertationis cap. 22. & Baluzius locis citatis. Item *Collectaneum sententiarum sancti Augustini de prædestinatione & gratia Dei & de libero hominis arbitrio*, pag. 189. & seqq. quas probabile plusquam est ab eodem Amulone contra Godeschalcum collectas 3. *Liber contra Judæos* incipiens; *Detestanda Judæorum* &c. quem sub nomine Rhabani Mauri, cum aliis Fulgentii & aliorum Patrum operibus evulgavit Petrus Franciscus Chifflet Divione anno 1656. apud viduam Philiberti Chavance, est certò nostri Amulonis, cui eum attribuit Joannes Trithemius, & Codex Ms. Bibliothecæ Colbertinæ; ut mihi fidem fecit Baluzius. 4. *Epistola ad Theohaldum Lingonensem Episcopum*, dicto tom. 2. operum Agobardi pag. 135. Sedebat adhuc anno 848. quo damnatus Godeschalcus. Vide Flodoardum libro tertio capite vigesimo primo, Epistolam 163. Joannis

nis VIII. Sublatus est circa annum 850. die 31. Martii.

ALTFRIDUS Episcopus Monasteriensis tertius factus anno 839. claruit doctrinâ & moribus, *Vitam sancti Patris Ludgeri primi Monasteriensis Episcopi* aggressus scribere, quam duobus libris complevit: *Quatenus tam veneranda illius exempla multis ad edificationem proficerent, nefas putans tanti viri latere virtutes*, inquit in prologo *Viræ* istius, quam edidit Bollandus ad diem 26. Martii, & Joannes Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 15. & sequentibus. Est autem cautè distinguendus iste Altfridus, qui obiit anno 849. die 22. Aprilis, ab alio Altfrido Episcopo Hildesheimensi, qui isto etiam sæculo floruit, cujus elogium texuit Joannes Mabillon sæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 259.

PASCHASIUS RATHBERTUS Corbeiensis Abbas, de quo Bellarminus & Labbeus. Hujus operibus à Sirmondo editis atque à Labbeo recensitis adde *Opusculum De Partu Virginis* lib. 2. tom. 12. Spicilegii à Luca Dacherio evulgati, pag. 1. & seqq. Itemque *Vitam sancti Vvalæ Comitis & Abbatis Corbeiensis*, sub titulo *Epitaphii Arsenii*, quod edidit ex manuscripto Codice sancti Martini de Campis Joannes Mabillon, sæculo 4. tomo 1. paginâ 453. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Plura de sancto Paschasio apud Labbeum citatum, & sæculum quartum dicti Joannis Mabillon tom. 2. pag. 122. Galliam Christianam fratrum Sammarthanorum tomo 4. de Abbatibus Corbeiensibus, Sirmondum in præludijs ad Opera ejus à se edita Parisiis, & alios.

850.

HAIMO Discipulus Alchuini cum Rhabano Mauro, & ex Monacho Fuldenſis Cœnobii Hirſfeldenſis Abbas; & Eccleſiæ Halberſtatenſis in Saxonia Epifcopus, de cujus Scriptis, eorumque impreſſionibus variis, abunde Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* à Bellarmino agnitis tom. 1. pag. 417. & in addendis & corrigendis pag. 788. His addo *Libellum de Corpore & Sanguine Domini*, tom. 12. Spicilegiû Dacheriani pag. 27. apud Ludovicum Billaine, in 4°. Pariſiis anno 1675. in aula Palatii. Obiit anno 853. die 27. Martii, de quo plura Joannes Mabillon ſæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 1. pag. 618.

Lupus Ferrarienſis Abbas, de quo Bellarminus & Labbeus ad plenum, quibus addo omnia hujus Lupi Opera cum Annotationibus egregiis edita curis Stephani Baluzii in 8°. Pariſiis anno 1664. apud Franciſcum Muguet, viâ Citharæ, ſub ſigno Adorationiſtrium Regum. Extant ejuſdem Lupi Sermones Mss. aliqui Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti Cod. 284. quorum unus *de incurſu Danorum ad Anglos*. Item unus *in feſtivitate ſancti Judoci* in Bibliotheca Lumlei Codice 165 De quibus libro 2. pag. 45. Eclogæ Oxonio-Cantabrigienſis, Londini in 4°. anno 1600. Impreſſæ apud Joannem Norton. De illo plura apud Aubertum Miræum in *Auctario ſuo de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 247. & 268. & in Scholio ad caput 94. libri Sigeberti *De viris illuſtribus* pag. 145. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, ubi malè diſtinguit in Lupum Servatum Moguntinenſem Presbyterum, & Lupum Petrarienſem Ordinis Divi Benedicti Abbatem, unum eundem-

que hominem. Immò Antonius Possëvinus in Apparatu sacro, verbo *Lupus*, ex uno & eodem Auctore tres constituit: nempe Lupum, qui *De rebus sancti Maximi Treverensis Episcopi* scripsit, alterum Ferrariensem Abbatem, quem gratis & absque vero Episcopum instituit, eò quod certis Conciliis Episcoporum interfuerit, appellatus ob eminentem scientiam, etsi nusquam Insulas habuerit: & tertium Servatum Lupum Moguntiacensem Presbyterum. Sammarthani de eodem, tomo quarto Galliae Christianae, in Abbatibus Ferrariensibus.

VVANDALBERTUS Prumiensis in Archiepiscopatu Treverensi Monachus & Diaconus, scripsit metrico stilo (ut Sigebertus in Catalogo capite 128. loquitur) hoc est versu heroico *Martyrologium*, circa annum 853. ad Ottricum illustrem Clericum; quod Joannes Molanus anno 1568. Lovanii cum Martyrologio Usuardi divulgavit: quodque falso titulo *Ephemeridum Bedae* extat etiam tom. 1. Operum hujus Auctoris; illud denique ex manuscripto Codice editum à Luca Dacherio tomo 5. Spicilegii pag. 305. Scripsit & *Vitam sancti Goaris*, quam habes apud Surium editam die 6. Julii, & saeculo 2. Sanctorum Ordinis sancti Benedicti pag. 275. & alios. Florebat anno 855. quo Lotharius Imperator in eodem Caenobio mortuus est. De quo plura Joannes Bollandus in praeludiis ad suum Opus de Sanctis, dum de Martyrologiis agit; Lucas Dacherius praeludiis suis ad tomum 5. Spicilegii, Possëvinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoris Ecclesiasticis* cap. 316. pag. 239. & in Scholio ad caput centesimum & vigesimum

octavum Sigeberti *De Viris illustribus*, pag. 149.

FLORUS Lugdunensis Ecclesiæ Diaconus, quem sæpe manuscripti Codices *Magistrum Florum* appellant, quod forsitan ejusdem Ecclesiæ Scholis præfuerit, vir doctus & eruditus, Agobardi & Amulonis Archiepiscoporum temporibus celebris fuit. Collegerat ingentem manuscriptorum Codicum multitudinem, cujus ope ac subsidio se præcipuè usum fateretur Vvandalbertus Diaconus in præfatione metrici sui Martyrologii, ad Ottricum illustrem Clericum. *Sancti & nominatissimi viri Flori Lugdunensis Ecclesiæ Subdiaconi, qui ut nostro tempore re vera singulari studio & assiduitate in divina Scriptura scientia pollere; ita Librorum autenticorum non mediocri varietate & copiâ cognoscitur abundare.* Breve quidem, sed & insigne hoc Flori elogium, cui favet & contemporaneus Auctor nobilis Vvalafridus Strabo in Carmine ad Agobardum, ubi hæc inter cætera Florum nostrum eximiè commendantia leguntur.

*At de Flore novo, qui vos penes ortus, odorem
Prodit ubique sui, hæc loca rumor alit.
Flora venit quondam, dum singula quæque Deorum*

*Sunt afflata jugis prata, thymumque gerens.
Huic Floro melius sententia Christicolarum
Attribuit quicquid dogmate & ore viret.
Nam hic Florus florem sequitur de germine
Jesse,*

*Et tradit quod amans attulit ille homini.
Qua tam segnis erit, donis ingrata supernis;
Qua se hoc non sponte nectare pascat apes?*

*Floreat hand flascens hic flos, & florea fragrans
Spiramenta ferat, semper ubique Deo.
Donec in Astriferas porrecta cacumina sedes
Erigit, & fructum jam sine fine habeat.*

Cùm autem juxta Divinam Incarnati Verbi Sapientiam, in ore duorum vel trium testium stet omne verbum: ex testimoniis tam luculentis insigniunrvirorum Vvandalberti ac Vvalafridi, tam uberem doctrinam, quàm probitatem Flori notissimam habemus. Scripsit autem varia, ac primum *Commentarium in Epistolas sancti Pauli ex xiv. Patribus*, nimirum ex Cypriano Carthaginiensi, Hilario Pictaviensi, Ambrosio Mediolanensi, Paciano Barcinonensi, Theophylo Alexandrino, Gregorio Nazianzeno, Ephrem Diacono, Leone Romano Pontifice, Cyrillo Alexandrino, Fulgentio Ruspenfi, Paulino Nolano, Avito Viennensi Episcopo, & aliis, quod ex manuscripto Codice Carthusiæ majoris à Francisco Chiffletio Presbytero Soc. Jesu fideliter transcriptum, & prælo proximum obtulit, deditque Domno Lucæ Dacherio Monacho Benedictino S. Germani de Pratis Parisiensibus, ut habet Joannes Mabillon tom. 1. *Analectorum* pag. 12. Item *aliud Commentarium in easdem sancti Pauli Epistolas ex puris & solis verbis Divi Augustini*, ut tradit Sigebertus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 92. quod hucusque inter Opera Venerabilis Bedæ, & sub ejus nomine impressum est, quamvis sit Flori Lugdunensis: ut speciali Dissertatione enuntiat eruditus Joannes Mabillon tom. 1. citato *Analectorum* pag. 12. & seqq. Item *Librum De Prædestinatione contra Joannis Scoti* erroneas

Definitiones, ut tradit Matthæus Vuestmonasteriensis ad annum 883. quem accuratissimè edidit Gilbertus Mauguin Præses Monetæ Parisiensis anno 1650. tom. 1. Vindiciarum Gratiæ & Prædestinationis pag. 575. & seqq. cum *Sermone ejusdem Magistri Flori de eadem materia*, eodem tomo pag. 21. Item *Commenarium in Canonem Missæ*, cujus manuscripta exemplaria in variis Bibliothecis, sed duo in Bibliotheca serenissimæ Reginæ Sueciæ Christinæ num. 927. & 1348. ex quibus suppleri possunt multa quæ in editis desunt, ut ait Joannes Bona S. R. E. Cardinalis lib. 2. Liturgicarum rerum cap. 14. paragr. 1. pag. 643. Item *Martyrologium* quod hucusque sub nomine Bedæ evulgatum est, inter cujus etiam Opera legitur. Sed quod Bollandistæ Antuerpienses Societatis Jesu Presbyteri, restituerunt Floro ex manuscriptis variis, collocaruntque ad frontem tomi 2. mensis sui Martii, magno Litteratorum commodo. Item *Collectionem ex Lege & Canonibus de Coërcitione Judæorum, & auctoritate & similitudine judicii & testimoniis Episcoporum*, quam evulgavit Lucas Dacherius tom. 12. Spicilegii, pag. 48. de qua loquitur Fr Chifflet in Notis ad Ferrandum Diaconum pag. 272. & 273. adde *Collectionem de Electionibus Episcoporum*, quam habet Stephanus Baluzius tom. 2. sui Agobardi pag. 254. Scripsit etiam *Carminibus aliquot Psalmos, Hymnos & Epistolas*, quæ sunt edita sub nomine Drepanii Flori in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Lugdunensis anni 1677. tomo 8. pag. 667. & seqq. sapiuntque poetam nostri Lugdunensis Flori, cujus etiam tempus indicat Epistola ad Modoinum Augustodunensem Episcopum. Item *va-*

ria Carmina apud Joannem Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 388. & seqq. quibus adde aliud Carmen ad Moduinum in Collectione variorum Epigrammatum typis Morellianis, edita Parisiis anno 1550. incipiens ab his verbis,

*Solvo, Pater, profluas hilari de pectore grates,
Quod referas Floro labra benigna tuo.*

Item aliud De titulo Altaris in persona Agobardi, quod retulit Sirmondus in Notis ad Theodulfum Aurelianensem, de quibus idem Mabillon ibidem. Plura de Floro omnes qui ejus nonnulla Opuscula in publicum ediderunt, quos supra retulimus: Aubertus Miræus in Scholio ad caput 92. Sigeberti De Scriptoribus Ecclesiasticis, Natalis Alexander in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo 9. parte 1. pag. 220.

RHABANUS MAURUS Moguntinensis Archiepiscopus multa scripsit, quæ undique comparata ex Schedis Jacobi Pamelii, operâ & studio Georgii Colvenerii Academia Duacenæ Cancellarii, sex tomis in fol. Coloniae typis Antonii Hierat anno 1627. edita prodierunt; de quo Bellarminus & Labbeus, quibus hæc pauca addimus annotantes

Quæstiones Canonum Pœnitentialium ad Heribaldum lib. 3. Itemque de Virtutibus & Vitiis, de peccatorum satisfactione & remediis sive pœnitentiis lib. 3. qui leguntur tom. 5. Operum Rhabani, spectare ad Halitgarium Cameracensem Episcopum, ac inscribi ad Ebbonem Remensem Archiepiscopum, quo nomine habentur tomo 5. Antiquarum Lectionum Henrici Canisii, ut rectè annotat Stephanus Baluzius appendice ad Reginonem, De Ecclesiasticis Disciplinis, in præfatione ad Epi-

stolam Rhabani ad Heribaldum paginâ 449.
Commentarius etiam in Regulam Divi Benedicti,
 non est Rhabani, sed Smaragdi vel Abbatis sancti
 Michaëlis ad Mosam in tractu Virdunensi, vel
 Monachi Anianensis sub Benedicto Abbate ejus-
 dem loci, quam quæstionem definire non est no-
 stri ingenii, ob probabiles ad utramque partem
 assertionis rationes. Tractatus etiam *adversus Ju-
 daeos*, quem cum aliis Operibus veterum Patrum
 Franciscus Chifflet in 4°. evulgavit Divione an-
 no 1656. non est Rhabani, sed Amulonis Lug-
 dunensis Archiepiscopi, ut supra in Amulone di-
 ximus. Possunt autem substitui in locum istorum
 indubia Rhabani Opera, quæ Colvenerius non
 habuit, alibi postmodum impressa: nempe *Liber
 de Compagno Ecclesiastico ad Marcharium*; quem
 evulgavit tom. I. Miscellaneorum Baluzius Parisiis
 anno 1678. apud Franciscum Muguet. Item Opus-
 cula duo, *Unum de Corepiscopis*, alterum *de Re-
 verentia filiorum erga parentes*, edita ab eodem
 Baluzio in ultima editione Operis Petri de Marca
 Parisiensis Archiepiscopi, *De jure Sacerdotii &
 Imperii*, apud Franciscum Muguet Parisiis in fol.
 anno 1669. tomo I. pag. 285. & seqq. Opus ve-
 rum seu *Epistola Rhabani ad Heribaldum Antif-
 siodorensem Episcopum*, evulgata ab eodem Ba-
 luzio in sui Reginonis Appendice pag. 465. apud
 eundem Muguet anno 1671. Parisiis in 8°. cujus
 etiam nævos aliquot seu lacunas ex manuscripto
 Codice corrigit Joannes Mabillon tomo I. Anale-
 ctorum pag. Item Epistolæ tres *De predestina-
 tione Dei*, 1. *Ad Hincmarum Remensem Archie-
 piscopum*. 2. *Ad Notingum Veronensem Episco-
 pum*. 3. *Ad Eberardum Comitem in Italia*, quas

in 4°. publici juris fecit Jacobus Sirmondu^s Parisiis anno 1647. apud Sebastianum Cramoisy. *Alia dua* quæ leguntur in Conciliis ultimæ impressionis Parisiensis anni 1671. tomo 8. pag. 1845. cum altera quam habet Stephanus Baluzius in Capitularibus Regum Franciæ tom. 2. pag. 1378. Si quis plura cupit de Rhabano, adeat præter Labbeum supra citatum, Georgium Colvenerium in præludiis ad Opera illius impressa, ubi Vita Rhabani à Rodulfo Monacho & Joanne Trithemio, cum variis aliorum testimoniis; itemque Bollandum in Vitis Sanctorum ad diem 4. Februarii, Joannem Mabillon sæculo 4. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 2. pag. 1. & seqq. Natalem Alexandrum in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo 9. parte 1. pag. 224. & parte 2. pag. 575. Dissertatione speciali, quæ xj. est.

ALVARUS Cordubensis florebat in Hispania anno 859. quo Martyrium passus est sanctus Eulogius, cujus *Æonem* descriptit idem Alvarus Eulogii amicus & familiaris, tormentorum oculatus testis. Habetur hoc opusculum cum *Epistola* ejusdem Alvari *ad eundem Eulogium*, impressum cum Operibus sancti Eulogii Martyris, de quibus Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Sanctus Eulogius Episcopus & Martyr* tomo i. pag. 527. Eadem Opera immissa etiam in Collectaneum Hispaniæ illustratæ, atque in Bibliothecam Veterum Patrum; ac quantum ad Martyrium sancti Eulogii, legitur etiam apud Surium & Bollandum ad diem 11. Martii tom. 2. pag. 89.

VVALAFRIDUS Strabo seu Strabus, ex Monacho sancti Galli Abbas Augiæ Divitis seu Majoris in Diœcesi Constantiensi ad Rhenum, quem

multi distinguunt à Strabo Fuldensi Monacho qui Glossæ ordinariæ primus auctor fuit, scripsit multa de quibus abundè Bellarminus & Labbeus. His addo *Vitam sancti Othmari Abbatis* à Vvalafrido Strabo compositam iterùm haberi sæculo 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 2. pag. 153. Itemque *Vitam sancti Blaitmaci Abbatis Hijensis* ibidem tom. 2. pag. 439. quæ etiam tom. 6. Antiquarum lectionum Henrici Canisii & apud Bollandum ad diem 19. Januarii. Item scripsit *carmine Visionem Vvertini Monachi*, quam ex Ms. Cod. erusam inseruit Joannes Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 1. pag. 272. & seqq.

Prudentius cognomine Galindus, natione Hispanus, dignitate Tricassinus in Campania Episcopus fuit. Appellatur sanctus in Ecclesia Trecenti, cujus festum quotannis eâ in Ecclesiâ diè 6. Aprilis celebratur. Interfuit Concilio Parisiensi anno 846. Turonensi iv. anno 847. Suessionensi 11. anno 853. Venit ad ipsum Epistola Lupi Ferrariensis Abbatis lxiii. cujus etiam meminere Rhabanus, Hincmarus, & Flodoardus. Scripsit prolixum *tractatum de Prædestinatione contra Joannem Scotum Erigenam*, seu librum *Joannis Scoti Erigenæ de Prædestinatione* correctum ab ipso Prudentio, quem edidit Gilbertus Marguin tom. 2. Vindictarum prædestinationis & gratiæ pag. 191. & seqq. Item *collectaneum de tribus epistolis ad Hincmarum Remensem, & Pardulum Laudunensem Episcopos*, editum ad calcem historiæ Gottschalci Prædestinati pag. 425. quam scripsit Ludovicus Cellot Parisinus Soc. Jesu Presbyter, impressam Parisiis in fol. anno

1655. apud Sebastianum Cramoisy Regium Typographum viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Item *trac-toriam Epistolam adversus 4. Capitula Conventus Carisiacensis*, editam tom. 2. Vindiciarum prædestinationis & gratiæ pag. 176. Hæ autem vindiciæ editæ curis Gilberti Mauguini Monetatum Præsidis in Curia Parisiensi, 2. tomis in 4. anno 1650. apud Joannem Billaine Parisiis viâ Jacobæâ sub signo Divi Augustini. Item *brevem Epistolam* ad quemdam Episcopum fratrem suum, quæ tom. 4. Analectorum pag. 324. Obiit Prudentius secundum Annales Bertinianos anno 861; die 6. Aprilis, de quo plura apud dictum Gilbertum Mauguin qui posteriora illius opera Litterario orbi obtulit, Bollandistas ad diem 6. Aprilis, Sammarthanos fratres in Gallia Christiana tom. 3. in *Trecensibus Episcopis*.

RATRAMNUS Monachus Corbeiensis veteris in Gallia, claruit sub Ludovico Pio & Carolo Calvo Galliarum Regibus, discipulus Paschasii Rathberti ejusdem Corbeix Abbatis, contemporaneus Prudentio, Hincmaro Rheimensi, Gotteschalco Orbacensi Monacho, Lupo Ferratiensi Abbati, & aliis. Claruit anno 860 & sequentibus, qui multa reliquit posteris ingenii sui monumenta: Nimirum *contra errores Græcorum lib. 4* qui habentur in Spicilegio Domni Lucæ Dacherii tom. 2. pag. 1. & seqq. *De Nativitate Christi lib. 1* tom. 1. dicti Spicilegii Dacheriani pag. 218. *De duplici prædestinatione libros 2.* quos Gilbertus Mauguin supra citatus edidit tom. 1. pag. 29. Vindiciarum prædestinationis & gratiæ, de quibus in Prudentio locuti sumus. *De Corpore & sanguine Domini librum 1.* anno 1532. impres-

860.

suū in Germania sub nomine Bertrami, sed quem legitimum ſœtum Corbeienſis noſtri Rattramni agnoſcit Joannes Mabillon, ex fide MSS. Codicum, in prologo ad tomum 2. ſæculi quarti Sanctorum Ordinis D. Benedicti, quem legito. Idem antea ſenſerat Jacobus Uſſerius Armachanus Archiepiſcopus, quem eam ob rem immeritò carpit auctor Perpetuitatis Euchariſticæ de veritate ſubſtanciali Corporis & Sanguinis Domini, toto libro xij. contendens, hunc librum eſſe hæreticum ac Bertrami hæreſeos condemnati. Idem ſcripſit Rattramnus *Librum de anima*, quem ex Ms. Codice ſancti Eligii Noviomenſis transcriptum, editioni paratum habet, idem Joannes Mabillon Benedictinus Congregationis ſancti Mauri, in Monasterio ſancti Germani de Pratis. Idem Ms. in Collegio ſancti Benedicti Cantabrigiæ Cod. 301. in Anglia. Plura de tanto viro quem tamen in multis accusat Ludovicus Cellot in hiſtoria hæreſeos Prædeſtinatiæ, alii omnes qui ejus Scripta ediderunt, Gilbertus Mauguin & Lucas Dacherius in præluſiis ad tomos 1. & 2. Spicilegii ſui, Joannes Mabillon in præfatione ad tomum 2. ſæculi quarti Sanctorum Ordinis D. Benedicti, Natalis Alexander in ſelectis hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo 9. parte 2. pag. 597. diſſertatione ſpeciali, quæ XIII. eſt.

ÆNEAS Notarius ſacri Palatii in Concilio Carifiaci anno 848. creatur Episcopuſ Pariſienſis anno circiter 853. cujus electionis formula per Clerum Pariſienſem extat Epistoſa 98. Lupi Ferrariensis Abbatis ad Metropolitanum Senonenſem, ejusque Suffraganeos. Leguntur *duæ ipſius Epistoſa formata*, ediditque *librum De erroribus Græcoſ.*

rum jussu & rogatu Nicolai 1. Papæ, qui Ms. in membranis quarundam Bibliothecarum reperitur, extatque impressus in Spicilegio Lucæ Dacherii tom. 7. pag. 1. & seqq. Cæterum Concilio apud Saponarias interfuit anno 859. Tuciacensi 860. Sueffionensi 3. anno 866. Tricassino 867. vixitque circiter usque ad annum 870. De quo loquuntur fratres Sammarthani in Galliâ Christiana tomo 1. pag. 408. in *Episcopis Parisiensibus*.

ANSCHARIUS ex Corbeia Gallicæ Monacho, primus Bremensis Archiepiscopus, scripsit circa annum 860. *Vitam sancti Vvillehadi. primi Bremensis Episcopi libris 2.* unâ cum Actis sanctorum Anscharii & Remberti Episcoporum Bremensium Colonia Agrippinæ editam anno 1642. opera Philippi Cæsaris; Itemque à Joanne Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 2. pag. 401. & seqq. Qui cupit plura de sancto Anschario, habet ejus acta ad annum 865. quo ipse obiit die 3. Februarii, apud Baronium in Annalibus anno 865. num. 101. & in Martyrologio Romano ad diem allegatam, Bollandum ad diem etiam 3. Februarii, Joannem Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 75. & seqq.

RUDOLFUS seu RODOLFUS Monachus Fuldenfis claruit etiam his temporibus, Scriptor gravis, de quo hoc loquuntur Annales Fuldenses elogium ad annum 865. *Anno 865, Ruodolphus Fuldensis Cænobii Presbyter & Monachus qui apud totius penè Germania partes Doctor egregius & insignis floruit Historiographus & Poëta, atque omnium artium auctor nobilissimus habebatur, viii. Idus Martii diem ultimum feliciter clausit* Scrip-

lit *Vitam sanctæ Liobæ Virginis & Abbatisse Bifchofsheimensis* in Germania, quam habes editam apud Surium in editione illius. secunda ad diem 28. Septembris, & apud Joannem Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 245. & seqq. Item scripsit *Vitam Rhabani Mauri Magistri sui*, postea Fuldenfis Abbatis & Moguntini Archiepiscopi, quam habes editam in prolegomenis ad opera Rhabani Mauri edita Colonia anno 1627. & apud Bollandum in Vitis sanctorum ad diem 4. Februarii quâ obiit, & sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2. pag. prima & seqq.

Iso Cœnobita Monasterii sancti Galli circa annum 690. descripsit duobus libris *Translationes & Miracula sancti Otkmari*, quos habet sæculum 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti tomo 2. pag. 162. hic laudatur multum ab Ekkerardo juniore in libro de Casibus Monasterii sancti Galli cap. 2. ubi *Notkerum Balbulum, Tutilonem & Ratpertum* discipulos habuisse dicitur. Apud Hepidanum verò anno 871. *Iso Magister obiit pridie idus Maii*, quem itidem annum signat Hermannus Contractus.

OTHELGRIMUS Monachus Vuerthinenfis, contemporaneus & socius sancti Ludgeri Monasteriensis Episcopi, scripsit *Vitam illius libris duobus*, admiscens subiade quædam nonnihil ab Alfridi narratione discrepantia, cujus scriptiorem ex membranis Fuldenfis eruit Christophorus Broverus, ediditque in Syderibus suis Germaniz. Verum cum auctor hujus Vitæ scriberet post annum 864. ut patet ex lib. 2. cap. 26. licet non procul ab isto anno: difficile est concilia-

re hunc annum cum discipulatu sancti Ludgeri Episcopi, qui mortuus est anno 809. die 26. Martii; nisi valde senex Othelgrimus fuerit quando hanc Vitam scripsit, vel valde juvenis fuerit traditus Disciplinae sancti Ludgeri, sicut factum est in Ordine sancti Benedicti. Conditor tamen Litaniae Vyerthinensis primos vitae Liudgerianae Scriptores ait fuisse *Othelgrimum discipulum ejus, Altfridum Monasteriensem Episcopum, & Uffingum Caenobitam Vverthinensem*. Eandem hanc Vitam reddidit cum alterâ ab Altfrido Monasteriensi Episcopo composita, Joannes Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 1. pag. 15. & sequentib: post Bollandum ad diem 26. Martii, quos quisque adire potest per otium.

ERMENTARIUS Abbas Trenorchienſis, *Translationem Corporis sancti Philiberti Abbatis ex Heriensi Monasterio in varia loca*, scripsit anno Domini 863. quam primus edidit Petrus Franciscus Chifflet in sua historia Monasterii Trenorchienſis, ac post eum Joannes Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 537. & seqq.

Odo Ordinis Divi Benedicti, Abbas Glannafolienſis in Diœcesi Cœnomanenſi, & Foſſatenſis in Agro Pariſienſi, scripsit anno 869. *Opusculum de translatione sancti Mauri Abbatis in Foſſatenſe Monasterium Agri Pariſienſis*, quod legitur editum apud Bollandum ad diem xv. Januarii, & in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti sæculo 4. tom. 2. pag. 165 & seqq.

MILLO Monachus sancti Amandi, scientia Litterarum clarus, scripsit metrico stilo *Vitam san-*

eti Amandi. Scripsit etiam ad Carolum Regem metricè *librum de Sobrietate.* Hæc Sigebertus in catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum cap. 105. breviter de Milone loquitur. Milo autem fuit Monachus apud sanctum Amandum in Pabula Ordinis Divi Benedicti, Avunculus & Magister Hugbaldi Elnonensis, vir eruditus ac clatus temporibus Ludovici Pii ac Caroli Calvi Imperatorum ultra medium sæculi ix. circa annum 866. scripsit *Supplementum ad vitam sancti Amandi* à Baudemundo conscriptam, atque *Historiam translationis & elevationis corporis sancti Amandi.* Itemque eandem Amandi vitam *quatuor libris metricè ad Hayminum Abbatem Vedastinum,* quæ omnia ex MSS. Cod. collecta edidit Joannes Bollandus ad diem 6. Februarii. Vivebat post medium sæculum ix. ut ex *Supplemento ad vitam sancti Amandi* cap. 7. num. 22. & cap. 8. apparet. Item scripsit *Homiliam de sancto Principio Sueffionensi Episcopo,* quam habes apud Surium ad diem 27. Septembris. Obiit Milo anno 871. in suo Monasterio, quem recenset Possëvinus in *Apparatu Sacro* & Aubertus Miræus in Scholio ad caput 105. Sigeberti, pag. 146. Bibliothecæ Ecclesiasticæ, Joannes Mabillon in præludiis ad *Vitam sancti Amandi* sæculo 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 709. & seqq. *Conflictus veris & hiemis* est ejusdem Milonis Monachi Elnonensis ex Auberto Miræo Scholio ad Catalogum Sigeberti cap. 105. pag. 146. Bibliothecæ Ecclesiasticæ, quem damus ex Ms. Codice Bibliothecæ Colbertinæ.

CONFLICTUS VERIS

& Hyemis.

*Conveniunt subito cuncti de montibus Altis
Pastores pecudum, vernali luce sub umbrâ,
Arboreas pariter latas celebrare camœnas.
Omnes hic cuculo laudes cantare parabant.
Ver quoque florifero succinctus stemmate venit,
Frigida venit hyems rigidis hirsuta capillis,
His certamen erat cuculi de carmine grande.
Ver prior allusit ternos modulamine versus:*

*Ver. Opto meus veniat cuculus, carissimus Ales,
Omnibus iste solet fieri gratissimus hospes,
Intret is modulans rutilo bona carmina rostro.*

*Hyems. Tum glacialis hyems respondit voce severa,
Non veniat cuculus, nigris sed dormiat antris:
Iste famem secum semper portare sescit.*

*Ver. Opto meus veniat cuculus cum germine lato;
Frigora depellat, phœbo comes almus in avum,
Phœbus amat cuculum, crescenti luce serena.*

*Hyems. Non venias cuculus, generat qui forte labores,
Pralia congeminat, requiem disjungit amatam,
Omnia disturbat, pelagi terraque laborant.*

*Ver. Quid tu tarda hyems cuculo convicia cantas?
Qui torpore gravi tenebrosis tectus in antris,
Post epulas Veneris, post stulti pocula Bacchi.*

*Hyems. Sunt mihi divitiæ, sunt & convivialata,
Est requies dulcis, calidus est ignis in ade,
Hac caculus nescit, sed perfidus ille laborat.*

*Ver. Ore refert flores cuculus, & mella ministrat
Ædificatque domos, placidas & navigat undas,
Et generat soboles, latos & vestiet agros.*

*Hyems. Hac inimica mihi sunt, quæ tibi lata videntur:
Sed places, optatas gazas numerare paratas,*

R

Et gaudere cibus, simul & requiescere semper.

*Ver. Quis tibi tarda hyems, semper dormire parata
Divitias cumulat, gazas vel congregat ullas
Si ver aut aestas tibi nulla vel ante laborat.*

*Hyems. Vera refers, illi nunquam mihi multa laborant,
Sunt etiam servi nostrâ ditione subacti,
Jam mihi servantes Domino quacumque laborant.*

Ver. Non illis Dominus, sed pauper inopsque superbus,

*Nec te jam poteris per te tu pascere tantum,
Ni tibi quis veniat cuculus, alimonia præster.*

*Palemon. Tunc respondit ovans sublimi à sede Palemon,
Et Daphnis pariter, pastorum & turba piorum:*

Desine plura hyems, rerum tu prodigus atrox

Et veniat cuculus pastorum dulcis amicus,

Collibus in nostris erumpant germina lata,

Pascua sit pecori requies & dulcis in arvis,

Et virides rami præstent umbracula festis

Überibus plenis, veniantque ad mulctra capelle,

Et volucres variâ phœbum sub voce saluent.

Quapropter citius cuculus nunc ecce venito,

Tum jam dulcis amor, cunctis gratissimus hospes.

Omnia te expectant, pelagi tellusque saluant:

Salve dulce decus cuculus, per sæcula salve.

GOTTESCALCUS Monachus Orbacensis in
Episcopatu Sueffionensi (cujus occasione hoc nostro sæculo ingentes quærelæ inter doctissimos viros commotæ sunt) cum aliquandiu per varias pro-

vincias excurrisset variisque in locis docuisset, damnatus fuit hærescos à Rhabano Moguntinensi Archiepiscopo in Concilio illuc collecto anno 848: & ab aliis Galliae Episcopis sollicitante potissimum Hincmaro Remensi Metropolitano, anno sequenti 849. in conventu Carisiacensi. Scripsit *brevem fidei suae confessionem & prolixam*, quas evulgavit Gilbertus Mauguin tom. 1. pag. 9. & 19. Vindiciarum Prædestinationis & gratiæ. Item *Epistolam ad Ratramnum Corbeiensem Monachum* Condiscipulum, quam eduxit Ludovicus Cellot Parisinus Soc. Jesu Presbyter in *Historia Gottescalci Prædestinatiani* pag. 415. Mortuus est Gottescalcus in carcere, quo jubente Hincmaro detentus fuit, apud Altum-Villare Cœnobium anno circiter 870. Qui plurima cupit de Gottescalco & ejus doctrina, legat *Vindicias prædestinationis & gratiæ* quas conscripsit Gilbertus Mauguin doctissimus Præses Rei Monetariæ Parisiensis, cum Collectaneo variorum hujus sæculi Scriptorum, impressas 2. tomis in 4. Parisiis apud Joannem Billaine anno 1650. sub signo Divi Augustini: Historiam Gottescalci Prædestinatiani à Ludovico Cellot jam citatam atque in fol. editam Parisiis anno 1655. contra prædictum Gilbertum Mauguin, quæ prostat apud Sebastianum Cramoisy viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Paucioribus verò omnia complectitur Natalis Alexander Dominicanus in *selectis Historia Ecclesiastica capitibus* sæculo ix. parte seu tom. 2. dissertatione v. pag. 264. & seqq.

THEODORUS ABUCARA Archiepiscopus Carix, vixit temporibus Basilii Macedonis Imp.

§70,

Constantinopolitani & VIII. Synodi. Scripsit *Varia opuscula contra Hereticos; Judeos & Saracenos*, seu disputationes contra Infideles editas græcè & latinè per Jacobum Gretzerum Soc. Jesu doctissimum virum, Ingolstadii in 4. anno 1606. cum Anastasii Sinaitæ libro qui *Dux via* inscribitur. Extant autem interpretibus, Gilberto Genebrardo, Francisco Turriano & Jacobo Gretzero, ex quibus non pauca Colonienfes in tomum 9. Bibliothecæ Patrum anno 1618. retulerunt. Arbitratur porro Gretzerus hunc Theodorum Abucaram (cujus opera græcè manuscripta extant inter Codices Græcos Mss. quos Franciscus Turrianus obtulit Societati Jesu, quando ipsam ingressus est) non fuisse alium quam illum, qui cum partes Photianas contra Ignatium legitimum CP. Patriarcham secutus fuisset, atque aded cum Zacharia Episcopo Chalcedonensi pro Photio ad Ludovicum II. Imperatorem legationem objisset (ut in Vita Ignatii narrat Nicetas Paphlago) postea Photii fraudibus in apertum prolatis, vela retrorsum verterit, & in VIII. Synodo Oecumenica admissi facinoris veniam impetravit. Plura de Theodoro Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 255. pag. 230.

PETRUS Siculus vixit anno post Christum natum circiter 870. quo tempore ex mandato Basilii & filiorum Constantini ac Leonis Imperatorum Orientis, Legatus Tibricam Armeniæ urbem missus est, ut de captivorum permutatione ageret: qui causam feliciter transegit, cum novem Tibricæ mensibus substitisset, ut ipse in ex-

tremis historiæ suæ paginis narrat. Scripsit autem græcè Historiam *De varia & stolidâ Manichæorum hæresi*, cujus partem à Sirmondo translata Baronius suis Annalibus tom. 9. pag. 31. inseruit, qui eum male vocat *Lucam Siculum*. Exinde libellum hunc integrum ex Ms. Codice Bibliothecæ Vaticanæ descriptum, Marco Velfero Româ Augustam Vindellicorum idem Sirmondus misit; & Velferus Matthæo Radero, eâ lege, ut latinè redderet, quod & præstitit & notis illustravit, editum græcè & latinè Ingolstadii anno 1604. in 4. typis Sartorii: atque inde postea immissus est in tomum 9. Bibliothecæ SS. Patrum editionis Colonienfis anni 1618. Vide Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, verbo *Petrus Siculus*, Aubertum Miræum in *Anelario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 256. pag. 230.

AIMOINUS Monachus sancti Germani *De prædictis Parisiensibus*, dictus senior ut distinguatur ab altero juniore, qui Floriacensis Cænobii Monachus fuit; claruit circa annum 870. ut doctè edocet Philippus Labbeus speciali dissertatione quam *De Abbonibus & Aimoinis* inseruit tom. 1. *De Scriptoribus Ecclesiasticis* pag. 20. & seqq. Nam in Charta veteri quam edidit Jacobus du Breüil Monachus sancti Germani in præfatione ad Aimoini Floriacensis Historiam, quæ facta est anno 872. Regni verò Caroli 32. Aimoinus Monachus & Notarius hanc scripsit & subscribit pridie nonas Octobris. Scripsit autem hic Aimoinus sancti Germani seu senior, libros 2. *De Inventione & translatione corporis Beati Vincentii Leuitæ & Martyris ex Hispania in Castrense san-*
R iij

cti Benedicti Cœnobium, profanos ipsos ac totidem metricos, quos primus edidit dictus Jacobus du Breuil anno 1603. ad calcem historiarum per Aimoinum Floriacensem Francicæ ac post ipsum Joannes Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 643. & seqq. Item libellos duos *De miraculis sancti Germani Parisiensis Episcopi*, ab anno 846. Caroli Calvi sexto, usque ad annum circiter 874. sub Abbatibus sancti Germani Ebroino, postea Pictaviensi Episcopo, Hilduino secundo & Gozolino postmodum Parisiensi Episcopo: quos habes apud Surium ad diem 25. Julii inseruitque Joannes Mabillon sæculo 3. *Sanctorum Ord. Divi Benedicti* tom. 2. pag. 104. item librum 1. *De translatione sanctorum Martyrum Georgii Monachi, Aurelii & Natalia*, cui duos libellos *De eorundem miraculis* subjecit: quos tres edidit idem Joannes Mabillon sæculo 4. *Sanctorum Ord. D. Benedicti* tom. 2. pag. 45. & seqq. Plura de illo Labbeus in dissertatiuncula citata, sicut & de altero Aimoino qui circa annum 1004. floruit.

JOANNES S. R. E. Diaconus (postea Pontifex Romanus illo nomine octavus, si Heriberto Rosweido credimus) à Sigeberto in Catalogo cap. 106. laudatus, Anastasio S. R. E. Bibliothecario familiaris, sub annum 874. scripsit *Vitam sancti Gregorii magni Romani Pontificis* libris IV. quos habes sæpius impressos ante opera ejusdem Pontificis. Item scripsit *Eclogas seu breves Commentarios in Heptateuchum* desumptos omnino ex verbis Divi Augustini, quos vidi MSS. in folio in Bibliotheca sancti Germani Parisien-

lis, atque illos editioni parari. De illo agunt Posssevinus in *Apparatu*, Auberrus Miræus in *Au-
thario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 271. pag.
231 & in *Scholio* ad caput 106. *Sigeberti*, de quo
suprà.

ÆLFREDUS seu ALFREDUS Anglorum Rex,
olim à Patre Ethelvulfo Romam missus & à
Leone IV. Pontifice Maximo Rex unctus, reg-
num adiit anno salutis 872. qui continuis novem
annis cum Frizonibus & Danis pugnans, variam
expertus est atque ancipitem fortunam. Cæterum
iste Rex doctus fuit & addictus studiis Littera-
rum Ecclesiasticarum & Legum civilium, qui
scripsit *Saxonicam versionem Historia Ecclesiastica
Anglorum* venerabilis Bedæ Presbyteri, impres-
sam Cantabrigiæ anno 1643. & unà cum legibus
eiusdem Alfredi Saxonice & latine per Abrah-
amum Vvelocum Cantabrigiæ in fol. anno 1644.
Extant eadem leges Ælfredi Regis in Chronico
Joannis Brompton, & in editione nova Conci-
liorum Labbeana tom. 1x. pagina 583. & seqq.
Mortuus est Ælfredus Rex anno Christi 900. Re-
gni 30. & Vvintoniæ in Basilica sancti Petri se-
pultus est, cui in regno successit Eduardus filius,
senior ex omnibus quos habuerat liberis. Plura
de Ælfredo Rege Anglorum Natalis Alexander
in *selectis Historia Ecclesiastica capitibus* sæculo 1x.
parte 1. cap. 9. art. 3. pag. 851. quæ excerptis ex Assero
Schireburnensi Episcopo in libro *De Ælfredi Re-
bus gestis*, Alredo seu Ailredo Abbate Rievallis
Ord. Cisterc. in libro *De Genealogia Regum Anglo-
rum*, Vvillhelmo Malmesburiensi lib. 2. *De ge-
stis Regum Anglorum* cap. 4. Rogerio de Houe-
den. parte priori *Annalium*, ex Chronico Ioan-

nis Brompton & Polydoro Virgilio lib. v. *História*.

ISAAC cognomento *Bonus*, Diaconus olim Parduli Laudunensis Episcopi, discipulus Hilduini sancti Dionysii Abbatis, ad Lingonensem Episcopatum post Theobaldi obitum promotus, interfuit Concilio seu Synodo Tullensi apud Saponarias anno 859. Tusiacensi anno 860. Sueffionensi III. anno 866. Pontigonensi anno 876. Tricassinæ anno 878. Adornavit collectionem Canonum ex Decretis Synodorum à sancto Bonifacio Sedis Apostolicæ per Germaniam & Gallias Legato congregatarum, Zachariæ Pontificis maximi auctoritate confirmatis, & ex capitularibus Regum nostorum: præcipuè verò ex tribus libris posterioribus, quos Benedictus Levita ad Ansegisi Abbatis collectionem adjecit. Id autem præstitit Isaac, ut sui in restauranda Ecclesiastica Disciplina & procuranda Canonum executione severioris studii obtrectatores comprimeret, seque novatorem non esse probaret, ut in præfatione asserit. Hanc in titulos xi. distributam ex codice Archiepiscopi Tolosani primus in lucem edidit Simonius tom. 3. Conciliorum Galliarum, ac post eum Stephanus Baluzius tom. 2. Capitularium Regum Franciarum. Ex hac collectione Canonum perspicuum est, publicam pœnitentiam pro publicis criminibus in usu fuisse Gallicanæ Ecclesiæ, usque ad hoc tempus. Prolixam ejusdem Isaaci Lingonensis Episcopi *Epistolam de Canone Missæ*, edidit tom. 1. pag. 345. Spicilegii sui, Lucas Dacherius. Plura de illo Lupus Ferrariensis epistola lxxxi. ad Amolonem Lugdunensem, Capitularia Caroli Calvi Titulo xxv. num. v. Flodoardus Historiæ

lib. 3. cap. 21. & 24. Chronicon sancti Benigni Divionensis; ex recentioribus verò Sammarthani fratres in fusiore Gallia Christiana tom. 3. in Lingonensibus Episcopis, Natalis Alexander in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo ix. tom. 1. cap. 3. art. 22. pag. 146. & seqq.

HERARDUS Turonensis Archiepiscopus factus est anno 855. qui in Concilio Tullensi apud Saponarias anno 859. Judex est constitutus Venilonis Senonensis Archiepiscopi, contra quem Rex Carolus Calvus Libellum proclamationis dederat. Subscripsit Synodis Tusiacensi & Sueffionensi anno 866. Trecensi anno 867. & Conventui Præsulorum Remensis Provinciæ ab Hincmaro Metropolitano habito, ad exanien Vviliberti Turonici Pagi Indigenæ, qui ordinandus erat in Episcopum Catalaunensem, ac restaurandam Ecclesiasticam Disciplinam in sua Provincia. *Capitula ex Corpore Canonum excerpta* anno 858. Presbyteris suis xvij. Kalendas Junii in Synodo congregatis observanda tradidit: ex quibus constat pœnitentiam publicam pro publicis criminibus indictam fuisse. Habetur autem ista Herardi Collectio tomo 8. Conciliorum novissimæ editionis Parisiensis à Philippo Labbeo anno 1671. procuratæ. Item apud Stephanum Baluzium tomo 2. Capitularium Regum Franciæ pag. 1285. de qua jam supra diximus in Ansegiso Fontanellensi ad annum 820. vel circiter. Ad ipsum extat Epistola Nicolai primi Pontificis Maximi. Item Epistola Hincmari apud Floardum libro 3. cap. 20. & Epistola cxviiij. Lupi Abbatis Ferrariensis. Mortuus est Herardus anno 871. ut testantur Sammarthani fratres, qui plura de eo in Gallia Christiana tomo 1. p. 744.

dum de Archiepiscopis Turonensibus agunt.

VVALTERIUS seu VVALTERUS Aurelianensis Episcopus anno circiter 870. sedebat, subscripsit Concilio Duziacensi anno 871. Condidit *quedam Capitula* suæ Diœceseos Presbyteris in Synodo apud Bullensem Fundum, 8. Kalendas Junii, ordinationis suæ anno 11. quæ tomo 8. Conciliorum Labbeanæ editionis habentur, cum Notis Ludovici Cellot doctissimi Soc. Jesu Presbyteri. Hæc Capitula cum Caroli Magni Capitularibus, & Capitulis Theodulfi & Herardi magna ex parte conveniunt: atque ob hanc causam hos tres Collectores Capitalium consequenter collocavimus, ob subjectæ materiæ & temporis convenientiam. Plura de Vvalterio Sammarthani ante citati in Gallia Christiana tomo 2. pag. 239.

VULFADUS Bituricensis Archiepiscopus Rodulfo suffectus est anno 866. ab Imperatore Carolo Calvo, cujus filium Carolomannum educaverat, ut patet ex Epistola ejusdem Regis ad Nicolaum Papam paulo ante Synodum Suessionensem scripta, ubi ait: *Rodulfus Bituricensis Ecclesia Archiepiscopus nuper defunctus est, & ipsa Ecclesia sapienti & strenuo, virilique Pastore indiget, propter quorundam levitatem morum & inconstantiam ipsius gentis. Unde consilio accepto, omnes Episcopi & Fideles Regni nostri, ipsaque etiam Diœcesis, unanimiter in electione Prælati Vulfadi consenserunt. Qui primò Canonicus B. Mariæ & Remorum Metropolis Oeconomus, eo nomine interfuit Synodo apud Carisiacum anno 849. Clericus autem ordinatus ab Ebbone Remensi. Excusat etiam Carolus Imperator anno 868. acceleratam Vulfadi promotionem apud Summum Pon-*

rificem, & Pallium pro eo petit ex alia Epistola edita tomo 3. Conciliorum Galliarum, quæ Sirmondus edidit. Porto Vulfadus ut eruditus Episcopus scripsit *Insignem Epistolam ad Presbyteros suæ Dioceseos*, quam ex manuscripto codice erutam edidit hoc anno 1684. Joannes Mabillon tomo 4. Analectorum pag. 601. Subscripsit cum aliis Galliarum Præsulibus privilegio à Synodo Sueffionica collato Solemniacensi Monasterio in Lemovicibus, ubi S. Metropolis Bituricensis Ecclesiæ indignum Episcopum se vocat. Clausit diem extremum calendis Aprilis anno 876. corpusque mandatum sepulturæ in Monasterio sancti Laurentii, cum præfuisset annis decem. Plurâ de Vulfado in Gallia Christiana fratrum Sammarthano- rum tom. 1. pag. 153. in Archiepiscopis Bituricensibus.

REMIGIUS Lugdunensis Archiepiscopus & sacri Palatii Lotharii Imp. summus Capellanus, Synodo Valentiniæ III. anno 855. interfuit, Tullensi apud Saponarias præfuit anno 859. itemque Lingonensi adfuit præfente Carolo Rege, ut est apud Flodoardum lib. 3. Historiæ cap. 16. ex Hincmari Epistolâ. Subscripsit quoque Concilio Tullensi secundo anno 860. Sueffionensi tertio anno 866. in qua Synodo nomen apposuit cum aliis Episcopis privilegio Solemniacensis Monasterii. Denique Cabillonensi cum Leuboino Chorepiscopo Lugdunensi anno 873. interest, qui erat tertius Caroli Calvi in Burgundia regnantis, post mortem Lotharii nepotis sui, ut est in Cartulario S. Marcelli. At verò in ejusdem Imperatoris Diplomate commendatur S. Remigius, & sancta Lugdunensis Ecclesia ditissima, rebus latè florentissima, ac Reli-

gione præclarissima. Idem confirmavit anno 858
 foundationem Abbatix Monialium sancti Ando-
 chii Augustodunensis, atque, ut ex veteri tabula
 liquet, sub annum 868. Congregationem Cano-
 nicorum in Basilica sancti Irenæi constituit, &
 sancti Justi Sodales in sæcularem Ordinem reduxit.
 Scripsit insignem Librum *De tribus Epistolis* in-
 scriptum, qui legitur tomo 2. Vindiciarum Præ-
 destinationis & Gratiæ pag. 67. Item *Absolutio-
 nem cujusdam questionis De generali per Adam
 damnatione, & speciali per Christum ex eadem
 ereptione Electorum*, ibidem pag. 148. Denique
 Librum unum *De tenenda immobiliter veritate sa-
 cra Scriptura*, tomo eodem pag. 178. quæ quan-
 tum in Theologicis valeret ingenium Remigii,
 satis dant intelligendum. Est enim magni habitus
 ab hominibus sæculi 1x. illustribus & doctis, de
 cujus laudibus abundè Gilbertus Mauguinus to-
 mo 2. Vindiciarum Prædestinationis & Gratiæ
 pag. 62. & in Historia Flodoardi. Itemque apud
 Lupum Ferrariensem Epistola 112. Baronium in
 Annalibus, & Theophylum Raynaudum in San-
 ctis Lugdunensibus. Ultima editio Bibliothecæ
 Sanctorum Patrum Lugduni facta apud Anisio-
 nios fratres anno 1677. xxvij. voluminibus in
 fol. dum procedit ad sæculum 1x. attribuit Remi-
 gio Lugdunensi *Commentarium in Epistolas Divi
 Pauli*, quod olim jam aliis duobus Remigiis,
 nempe Remensi Archiepiscopo, & Altißiodoren-
 si Monacho attributum fuit; & quod ad nullum
 ex his tribus Remigiis spectat, sed ad Haimonem
 Halberstatensem Episcopum, cui fuit attributum
 & sub cujus nomine impressum, antequam etiam
 ulli horum Remigiorum attribueretur. Sed paulò

amplius istud punctum critices excutiamus, occasione Remigii Lugdunensis.

Joannes Baptista Villalpandus Societatis Jesu Theologus, eruditissimis in Ezechielem Prophetam Commentariis notus, has Explanaciones in Paulum edendas curavit in fol. Romæ an. 1598. quæ postea iterum recusæ Moguntia anno 1614. easque vindicare studuit ex titulo veteris manuscripti codicis S. Cæcilie trans Tiberim, S. Remigio Remensi Archiepiscopo, qui anno 496. Regem Francorum Clodovæum salutaribus Baptismi undis tinxit, & ante annum 536. è vivis jam excesserat. Sed infelici planè successu, ut doctissimi quique Catholici, ac nominatim Societatis Jesu Doctores, Sirmondus, Petavius, Theophylus Raynaudus, aliique odorati sunt: adeò ut ipse Bellarminus, qui cum aliàs junior ex Tonstalli & Joannis Garethii fide semel citavisset, doctior postea factus, in Opere *De Scriptoribus Ecclesiasticis* nullum ipsi locum dederit. Ut minùs necesse fuerit *Andræ Riveto* Orthodoxorum Critico in calamum quassatum operosiùs incumbere, & laureolam, quod aiunt, in Mustacco quærere: quem vanissimè nugantem, hærentemque diutiùs in re facilimâ, quam uno verbo poterat absolvere, ipsi etiam vix tolerare possunt Heterodoxi Lectores. Neque enim potuit sanctus Remigius Antistes Remensis, qui circa annum 530. obiit, citare Regulam sancti Benedicti, nec Venerabilem Bedam, nec sanctum Gregorium Papam, nec acta Vitæ sancti Cæsarii Arelatenensis Episcopi à Cypriano post annum Christi 544. conscripta. Adde quod stilus ipsaque scribendi ratio Auctorem sæculi non referat, nec ab Haymonis Halberstatis

Episcopi Scriptis vulgatis, aut à Remigii Autissiodorensis Monachi Commentariis in Psalmos ac minores Prophetas abludat. Sanè si valeant impressiones annorum 1598. & 1614. cum inscriptione unius manuscripti codicis, ad hanc Explanationem Remigio Remensi asserendam (quod tamen ego non concesserim) : cur non eadem argumenta militent pro Haymone Halbestatensi, qui eam sibi vendicat in multis manuscriptis codicibus diversarum Bibliothecarum, quos vidimus? Cujus sub nomine etiam impressæ sunt variis locis, maxime Parisiis anno 1608. Carolo Villerio procurante editionem, ibidemque anno 1556. annis quadraginta antequam prodirent sub nomine sancti Remigii Remensis. Quis ergo hujus Commentarii est Auctor?

Novissima Bibliotheca Sanctorum Patrum anno 1677. edita xxvij. spissis voluminibus, Lugduni apud Anissonios fratres, opera Philippi Despont Presbyteri & Doctoris Theologi Parisiensis, hunc Commentarium inscripsit nomine nostri Remigii Lugdunensis. Theophylus in Indiculo Sanctorum Lugdunensium, Jacobus Usserius in Historia Godescalci, & quidam alii natutiores apud Miræum Critici Remigio Lugdunensi Archiepiscopo tribuunt: multò plures Remigio Autissiodorensi Monacho, quem ideò Remensem in quibusdam manuscriptis codicibus appellatum suspicantur, quòd à Fulcone Remensi Archiepiscopo circa annum Christi 900. evocatus, Remensis Scholæ curam per aliquot annos gessit. De illo tamen altum apud Sigebertum, Trithemium aliosque silentium, quamvis Sigebertus in Catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum cap. 123.

diligenter referat Opera Remigii Autissiodorensis. Ego verò (cum Labbeo, à quo hoc omne accepi) iis accedendum esse censeo, qui parentem hujusce Explanationis docent esse Haymonem Halberstataensem Episcopum, de quo suo loco: tum quòd jam à pluribus annis sub ejus nomine Parisiis prodierit, tum quia tempore Fulberti Carnotensis Episcopi, vix elapsis centum ab obitu Remigii Autissiodorensis annis, jam Haymoni Halberstataensi tribuebatur, ut patet ex pagina 169. editionis Parisiensis à Carolo Villerio anno 1608. procuratæ: tum quòd in manuscriptis codicibus modò *Haymo*, modò *Raymo* dicatur illius Auctor, & à Sigeberto Trithemioque *Haymonem* exposuisse totum Paulum Apostolum doceamur: tum denique quòd illius stilum, dictionem, methodumque redoleat, ut non sit gutta guttæ similior, inquit Theophylus pag. 154. Erorematum.

Sanè Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Colonienfis anni 1618. Explanationem hanc sub nomine Remigii Autissiodorensis edidit, de cujus Auctore Edmundus Albertinus in libro de Sacramento Eucharistiæ, varia variis in locis asserit. 1º. Pag. 886. docet contra Villalpandum Commentarium in Paulinas Epistolas non esse Remigii Remensis, sed paulò modestiùs ac breviùs, quàm Symmista ejus Andræas Riverus, prolatis duntaxat sancti Gregorii Papæ ac Venerabilis Bedæ testimoniis. 2º. Paginis 916. 926. & 937. adjudicat Remigio Autissiodorensi Librum de Divinis Officiis, Alchuino aliàs attributum. Sed si Auctor ille Helperico posterior est qui anno 1005. scripsit, longè opinione sua falsus est Albertinus. 3º. Alicui Remigio vindicandos esse Commenta-

rios in Paulum, tum ex fide Platinæ & aliorum qui id disertis verbis docent, tum ex pluribus codicibus manuscriptis Romanis, Cassinensibus, ac Bibliothecæ Regiæ Parisiensis, qui omnes præ se ferunt Remigii nomen. 4°. Remigium illum videri Autissiodorensem, tum ob allatam à Labbeo conjecturam ex Flodoardo petitam, tum ob validiora, ut putat, argumenta: *Sigebertus enim & Bergomas*, inquit, *notant Remigium Autissiodorensem in Paulum scripsisse & in Canonem Missæ, quorum duorum postremorum conscriptionem nemo Haymoni aut Remigio Lugdunensi tribuit.* Sed hæc non concedimus Albertino; nam quantum ad id quod dicit, plures manuscriptos codices attribuire hanc Commentationem Remigio Autissiodorensi: Respondemus longè plures attribuire Haymoni Halberstatensi in variis Bibliothecis Galliæ, Angliæ & Germaniæ, quorum plurimos vidimus, ac duos in sola Bibliotheca modica Bellæ-vallis Ord. Præmonstratensis, alium in Signiacensi Cisterciensis in tractu Remensi. Imò tres codices ejusmodi Explanationis Haymoni attributæ recensentur in Ecloga Oxonio Cantabrigiensi, edita in 4°. Londini anno 1600. lib. 2. pag. 36. nempe Oxonii in Biblioth. Magd. vol. 12. Ball. vol. 165. & Cantabrigiæ in Biblioth. publica vol. 1. Denique, ut supra diximus, jam tempore Ivonis Carnorensis Episcopi, qui anno 1125. ad Superos abiit, codices Mss. in Gallia militabant in gratiam Haymonis Halberstatensis: nec mihi dubium, quin reperiantur (ut ita loquar) innumeri sub ejusdem nomine in Bibliothecis Germaniæ, si excuriantur. Videat autem Minister Albertinus, cui magis credendum sit, vel quænam præponderet auctoritas, vel *Platina recen-*
sit

sis attribuentis Commentarium in Epistolas Divi Pauli Remigio Autissiodorensi : vel *Sigeberti* Platinam annis ferè quater centum superantis , qui attribuit Haimoni ? Denique quod 4. loco Aubertinus ait *tradi à Sigeberto Remigium Autissiodorensem scripsisse in Paulum* : Falsum est , ut patet evolventi Sigebertum , qui cap. 123. enumerat diligenter Scripta Remigii Autissiodorensis , & de *Commentario in Canonem Missæ* mentionem facit , sicut & de aliis modicis ejusdem Operibus , sed omnino silet de Commentario in Paulum , uti constat ex Bibliotheca Auberti Miræi Ecclesiastica pag. 148. ubi Sigeberti dictum caput legitur. Quântum verò ad Philippum Bergomensem , recentior est ad stabiliendum aliquid in gratiam Remigii Autissiodorensis contra Haimonem Halberstatensem , cui ipse Sigebertus loco citato capite 135. expressè attribuit Commentationem in totum Apostolum Paulum. Unde constat allegatum fuisse ab Albertino Sigebertum , quem non legerat : vel si legisset , falsò allegavit.

Maneat itaque Commentarius iste Haimoni , sub cujus nomine prædiit antequam ederetur sub nomine cujuscunque Remigii , sive Remensis , sive Lugdunensis , sive Autissiodorensis , ad quos nullatenus spectat : conjecturis omnibus quæ faciebant in gratiam duorum Remigiorum Lugdunensis & Autissiodorensis , facientibus etiam ac validiùs pugnantibus pro Haimone Halberstatensi Episcopo , qui sæculo nono floruit. Jam redeamus ad Remigium Lugdunensem , qui plenus dictum & meritorum ad meliorem vitam translatus est anno 875. quinto Kalendas Novembris , conditus in Ecclesia sancti Justi. Plura de illo Aubertus Mi-

ræus, sed multis resperfamendis quæ non excusimus, in Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 262. fratres Sammarthani tomo 1. Galliæ Christianæ in Archiepiscopis Lugdunensibus, Natalis Alexander in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo nono, parte seu tomo 1. cap. 3. art. 16. pag. 234. Ludovicus Cellor in Historia Gottescalci Prædestinatiani lib. 2. cap. 24. lib 3. cap. 15. lib. 4. capp. 14. & 15.

USUARDUS Monachus Ordinis Divi Benedicti, Cænobita sancti Germani Parisiensis, ut testatur codex manuscriptus ejusdem insignis Abbatix, qui Autographus esse creditur, de quo Sigebertus capite 85. de Viris illustribus: *Provocatus, inquit, studio Hieronymi & Bedæ, & animatus jussu Caroli Magni Imperatoris integrum Martyrologium effecit.* Condidit itaque Martyrologium, sancti Hieronymi, Bedæ & Flori vestigia premens, quo diu Romanæ & pleræque aliæ Ecclesiæ usæ sunt. Illud Martyrologium, cum Additionibus ex Martyrologiis Romanæ Ecclesiæ & aliarum potissimum Belgii, & Annotationibus Auctorum qui de Sanctorum Vita, Confessione vel Martyrio, fusè vel aliquando obiter nonnulla scripserunt, operâ Joannis Molani Lovanii sacræ Theologiæ Regii Professoris, unà cum Tractatu ejusdem Molani De Martyrologiis, & Indiculo Sanctorum Belgii: prodiit Antuerpiæ anno 1583. in 8°. apud Philippum Nutium, post Lovaniensem editionem anni 1568. apud Hieronymum Vvallæum. Omitto cæteras ejusdem Martyrologii editiones, atque ex præfatione brevem hanc duntaxat lacinam adtexo, ut omnes videant quodnam fuerit hujus ab alijs discrimen.

Venerabilium, inquit, Hieronymi ac Bedæ “ Presbyterorum piis, quamvis succinctis, super “ hoc provocabar descriptis. Quorum prior brevi- “ tati studens, alter verò quamplures Kalendarum “ dies intactos relinquens (unde colligitur quod Be- “ dæ modò dicitur Martyrologium, multis subinde “ insertis fuisse post annum Christi 800. auctum “ ac locupletatum) multa inveniuntur hujus Operis “ præteruisse necessaria. Quos tamen secutus, cen- “ sui & Flori memorabilis viri latiora jam in eo ipso “ negotio sequi vestigia, præsertim in secundo ejus “ libro: ibi enim multa quæ in priori omiserat, & “ correxit & edidit. At si quid præter quod ab illis “ accepi, in hoc tempore auctum vel mutatum est, “ sagaci à me indagine id perquisitum agnosci po- “ terit. Hæc Ufuardus. Nuncupatum Ufuardi Mar- “ tyrologium *Carolo Calvo*, ut constat ex prologo, “ qui quamvis appellet Carolum Magnum; *Caro- lum* tamen *Calvum* intelligit, quem Scriptores “ hujus sæculi passim Magnum appellaverunt: præ- “ sertim ab anno 875. quo exeunte Romæ Impera- “ tor coronatus est, usque ad annum 877. quo obiit “ die 6. Octobris. Itaque *Carolum Magnum Impe- ratorem* “ perperam intellexerunt Cæsar Baronius “ & Bellarminus, Labbeus & alii: nam codices “ Ufuardi tum manuscripti cum excusi, sanctum Eu- “ logium Martyrem commemorant, qui die unde- “ cima Martii Cordubæ in Hispania passus est an- “ no Christi 859. Alios etiam celebrat qui tempore “ ejusdem persecutionis Arabicæ Martyrii coronam “ consecuti sunt. Præterea Aimonius in libello De “ translatione sanctorum Martyrum *Gregorii Mo- nachi, Aurelii, &c.* Ufuardum Patrem hujus “ Translationis auctorem facit, anno 858. Etsi verò

Sigebertus jussu *Caroli Magni Imperatoris* Martyrologium composuisse scribat in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 85. id movere nos non debet: quia, ut supra diximus, *Magni Caroli* nomine *Calvum* intelligit, ut alias in cap. 99. ubi ait Hincmarum rescripsisse ad Ecclesiam *Ravenatam sub persona Magni Caroli Imperatoris*. Plura de *Ufuardo* citatus Sigebertus cap. 85. *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Joannes Trithemius quī *Ufuardum* corruptè nominat, & anno 770. alligat. Joannes Molanus in præfatione ad illius editionem, Cæsar Baronius, Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus Scholio ad caput 85. Sigeberti *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Joannes Gerardus Vossius in opere suo *De Latinis Historicis*, Andræas Saussaius in præludiis ad Martyrologium Gallia, Joannes Bollandus in præludiis suis ad *Acta Sanctorum* totius Ecclesiæ, Philippus Labbeus in *Dissertatione historica De Scriptoribus Ecclesiasticis*, verbo *Ufuardus Monachus* tomo 2. pag. 490. ubi cum cæteris deceptus est in assignanda *Ufuardi* Epocha, designans eum vixisse ac floruisse *Carolo jam Augusto* paulò post annum 800. Joannes Mabillon in præfatione ad secundam partem seu tomum sæculi 4. *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti*, qui primus ætatem *Ufuardo* temporibus *Caroli Magni Imperatoris* attigit, ac post eum *Natalis Alexander* in selectis *Historiæ Ecclesiasticæ* capitibus, sæculo 1x. parte 1. cap. 3. articulo 17. pag. 238.

CAROLUS CALVUS Ludovici Pii ex Juditha filius, ab anno 840. Rex Francorum, coronatus Romæ Imperator exeunte anno 875. multa scripsit Statuta seu Capitularia, quæ collecta legun-

tur tomo 2. Capitularium Regum Francorum pag. 1. editionis quam procuravit Stephanus Baluzius, & quæ antea ediderat Jacobus Sirmondus Parisiis in 8°. anno 1623. cum Notis, apud Sebastianum Cramoisy. Obiit Carolus Calvus anno 877. die 6. Octobris, de quo Scriptores omnes Historiæ Francicæ ac Germanicæ, & ex recentioribus Natalis Alexander supra citatus sæculo 1x. parte 1. cap. 7. art. 3. pag. 763. & seqq. ubi multa de ejus gestis.

NICETAS PAPHLAGO, qui cognominatur *David*, Rhetor profundus & eloquens, scripsit circa annum 880. vel ultra, cum omni fide ac diligentia *Vitam sancti Ignatii Patriarchæ Constantinopolitani*, qui obiit anno Christi 878. ætatis 70. die 23. Octobris, quam græcè & latinè habent Concilia editionis ultimæ tom. 8. pag. 1180. & seqq. Item scripsit *Orationes elegantissimas in singulos quosque Apostolos; in Marcum Evangelistam, in Nativitatem sanctæ Mariæ, in Exaltationem sanctæ Crucis, in sanctum Gregorium Theologum, & alias in quibus insignis Oratio panegyrica & historica simul Hyacinthi Amastrensis Martyris. Quæ omnia suggessit egregius Eminentissimi Cardinalis Mazarini Codex manuscriptus, vixque alias habens Orationes, quam Nicetæ Paphlagonis. Inserta tamen iis sanctæ Barbaræ laudatio est, quam Franciscus Combefis nomine sancti Joannis Damasceni repræsentat, fateturque videri plus referre Nicetam quàm Joannem Damascenum. Inest etiam Historia sancti Bacchi junioris, ejus temporis Hierosolymis Martyris, à Turcis seu Arabibus Mahumetanis, cujus ipsius Auctor fortasse Nicetas sit. Hæc omnia Franciscus Combefis Or-*

880.

dinis Fratrum Prædicatorum, græcè & latinè postea evulgavit in fol. Aureliæ anno 1672. in Auctario suo ultimo Græco-latino Bibliothecæ veterum Patrum, typis Caroli Fossët apud Ægidium Hotot Aurelianensem Bibliopolam. Idem scripsit *Orationem panegyricam sancti Eustachii & sociorum ejus*, quam idem Combefis edidit in selectis triumphis Martyrum græcè & latinè editis in 8°. Parisiis apud Antonium Berthier anno 1660. Clauit dictus Nicetas ultra annum 880. de quo plura dictus Franciscus Combefis tam in *Apparatu* seu Auctoris recensitis ante suam Bibliothecam Sanctorum Patrum Concionariam paginâ 32. quàm in præludiis & Observationibus suum ad Auctarium ultimum.

THEOPHANES CERAMEUS, Tauromenii in Sicilia Episcopus, vixit etiam circa annum 880. & scripsit Homilias plures, quas habes græcè & latinè impressas in fol. Parisiis anno 1644. apud Sebastianum Cramoisy, viâ Jacobæâ sub Ciconiis, ex interpretatione & cum Annotationibus Francisci Scorfi Societatis Jesu Theologi. Porro Theophanis ætatem multis venatur Scorfus in prolegomenis, putatque spectare ad nonum sæculum, sub Leone Imperatore Basilii filio, dum adhuc Græcis obediret Tauromenium cum Sicilia. Exstant autem & *Gregorii Ceramei Tauromenitani etiam Episcopi* Homiliæ manuscriptæ Græcæ in dies Dominicos & Festa per annum in Bibliotheca Eminentissimi Cardinalis Mazarini, nunc in Regia Gallica; de quibus loquitur Franciscus Combefis in Auctoris recensitis ad Bibliothecam Patrum Concionariam, verbo *Gregorius Cerameus Tauromenitanus Episcopus* pag. 14. & verbo

Theophanes Cerameus Tauromenitanus Episcopus, pag. 46. Utrumque Opus est Homiliarum, sed omnino diversum, & ad Auctores diversos spectans, nisi quis dicat esse unum eundemque Binominem *Gregorium & Theophanem*.

HERRICUS sive HEIRICUS Monachus Ordinis Divi Benedicti in Monasterio sancti Germani Autissiodorensis, floruit circa annum 880. habuitque adolescens Præceptores in Litteris clarissimos viros Haimonem postea Halberstatensem Episcopum & Lupum Ferratiensem Abbatem, ambos scriptis insignes, ut ipse testatur in præfatione sua metrica, in Collectanea ex ore Præceptorum suorum excerpta, ad Hildebaldum Autissiodorensis Episcopum. Scripsit Herricus *Libros duos prosaicos De Miraculis sancti Germani Autissiodorensis Episcopi*, quos ex manuscriptis codicibus edidit Labbeus tomo 1. novæ Bibliothecæ Mss. Codicum sect. 3. numero 4. Itemque *Libros sex Carminum de Vita ejusdem Sancti Germani*, quos Carolo Calvo jam Imperatori obtulit, de quibus vide Laurentium Surium ad diem 31. seu ultimam Julii. Idem *sex Libri Carminum de Vita sancti Germani Autissiodorensis*, impressi primum Parisiis anno 1543. apud Colinetum in 8°. simulque compacti cum *Claudio Mario Victorino in Genesim*, cujus libros tres Carminum à principio libri Geneseos usque ad obitum Patriarchæ Abrahami edidit anno 1560. in 8°. Parisiis Guillelmus Morellius ex manuscripto Codice sancti Juliani Cœnomanensis. Edidit præterea *Collectaneum* Herricus ad Episcopum Autissiodorensis Hildebaldum, complectens varia excerpta ad mores informandos spectantia, manuscriptum in co-

dicę Corbeienſi, qui nunc aſſervatur in Bibliotheca ſancti Germani Pariſienſis. Item in Homiliario quod Paulus Diaconus juſſu Caroli Magni ordinavit, inveniuntur *tres Homilię HERRICI* à poſteris haud dubium inſertę, de quibus diximus ſupra in *Paulo Vvanaſrido*. Ipſum commendat Sigebertus librò de Scriptoris Eccleſiaſticis cap. 104. & in Chronico ad annum 877. quo florebat. Plura de Herrico Aubertus Miręus in Scholio ad dictum cap. 104. Sigeberti Gemblacenſis, Joannes Mabillon tom. 1. Analectorum ſępius allegatorum pag. 413. & ſeqq. Natalis Alexander in ſelectis Hiſtorię Eccleſiaſticę capitibus, ſæculo nono parte 1. pag. 268. Poſſevinus in Apparatu ſacro, Franciſcus Combefis in Auctoris recensitis ante Bibliothecam Sanctorum Patrum Concionatoriam pag. 11. ubi cum anno 880. floruiſſe aſſerit.

GEORGIUS primùm Monachus, ac Magnę Eccleſię Conſtantinopolitanę Cartophilax, tumque Nicomediensis Archiepiſcopus, ut ex variis ejus Orationum inſcriptionibus collegit, vir horum ſagaciſſimus Allarius. Claruit circa annum 880. eodem tempore quo Photius Conſtantinopolitanus, cui Synchronus atque familiaris extitit. Scripſit *Orationes varias elegantes*, quas habes gręcè & latinè productas à Franciſco Combefis tom. 1. Auctarii Gręco-latini Bibliothecę veterum Patrum, pag. 995. & ſeqq. in fol. Pariſiis an. 1648. ſumptibus Antonii Berthier, viã Jacobę, ſub ſigno Fortunę. Porro Georgius non eſt Auctor Heraclianorum temporum, ut viſum quandoque Franciſco Combefis incertâ conjecturâ: dum eundem cum Georgio Piſida, cujus extat Carmen

De creatione mundi, existimaret. Productæ enim in publicum Photii Epistolæ, æqualem ei & familiarem docuerunt, quem proinde ejus partiarium fuisse suspicione non vacat: unde gratis & perperam hucusque à nonnullis Scriptoribus Beatæ Mariæ devotis, *Sanctus Georgius Nicomediensis Archiepiscopus appellatus est*. Plura prædictus Combefis in recensitis Auctoris ante Bibliothecam Patrum Concionatoriam pag. 13. & 14. & in Notis ad citatum Auctarium Bibliothecæ Sanctorum Patrum.

HINCMARUS Remensis Archiepiscopus, cujus omnia quotquot extabant opera procuravit imprimi Jacobus Sirmondus duobus tomis in folio Parisiis anno 1645. apud Sebastianum Cramoisy sub Ciconiis, de quo Bellarminus & Labbeus in Opere de Scriptoribus Ecclesiasticis. Quibus addo *Concilium Duziacense primum*, quod purum Hincmari Opus est, evulgatum à Ludovico Cellot, ex manuscripto Sirmondi anno 1648. in 4°. typis ejusdem Sebastiani Cramoisy, tum in Conciliis ultimæ impressionis Labbeanæ Parisiensis anni 1671. tom. 8. pag. 1542. & seqq. cum Notis Cellotii, & *omnibus amborum Hincmarorum Opusculis & Epistolis*, usque ad paginam 1845. Adde varia quæ habentur in Appendice ejusdem tom. 8. Conciliorum, ut *Epistola Lotharii Imperatoris ad Leonem IV. Papam* contra Ebbonem pro Hincmaro, cui pallium petit, & quam Hincmarus ipse dictavit. Habetur ibi paginâ 193. & apud Ludovicum Cellot in Historiâ prædestinatiana pag. 407. cum præludio & Notis. Item *Epistolam Caroli Calvi nomine ad Adrianum Pontificem de causa Hincmari Laudunensis*,

& scriptum Concilii Duſiacenſis ad eundem Pontificem de eodem negotio : quæ abſque dubio ſunt ejuſdem Hincmari Remenſis , & quas habet integras Appendix ad librum *De Cauſis majoribus* , Auctore Joanne Gerbaſio Doctore Pariſienſi , apud Franciſcum le Cointe Pariſiis in 4°. anno 1679. viâ Jacobæâ , è regione Collegii Remenſis. Item *Epistolam* quam habet Joannes Mabillon tom. 1. *Analectorum* pag. 59. quibus omnibus Opera Hincmari multum amplificantur. Plura de illo Jacobus Sirmondus qui ejus Operum editionem procuravit , fratres Sammarthani tomo 1. Galliæ Chriſtianæ in Archiepiſcopis Remenſibus , Ludovicus Cellot in *Historia Gotteſcalci Prædeſtiniani* paſſim , Natalis Alexander sæpe allegatus ſæculo 1x. *Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ* parte 1. cap. 3. articulo 23. pag. 248. & parte 2. *Diſſertatione* v. de Gotteſcalci cauſa ejusque erroribus ac damnatione , impugnatoribus ac patronis pag. 264. & ſeqq. & *Diſſertatione* viij de cauſa utriusque Hincmari Laudunenſis ac Remenſis , paginâ 428. & ſeqq.

JOANNES SCOTUS Erigena ſeu Eriugena , vic perſpicacis ingenii & multæ doctri-næ , de quo multa ultro citroque noſtris temporibus , maximè Antonius Arnaldus vel Anonymus Canonicus Regularis lib. 12. integro *Perpetuitatis Fidei* quoad realitatem Corporis & Sanguinis Chriſti in Euchariftia , quæ impreſſa Pariſiis in 4°. anno 1668. & alibi poſtea , ubi ſpecialem de Joanne Scoto Erigena , doctiſſimamque *Diſſertationem* inſtituit. Hic concrepantibus bellorum fragoribus , circa annum 870. ad Carolum Calvum in Franciam tranſfretaverat , ubi ab eo dilectus , magnam

nominis famam comparavit. Tumente tamen animo communem doctrinam aspernatus, incidit in novitates plurimas, ob quas, ut credimus, redire in Angliam compulsus est. Ibi obiit circa annum 886. nec enim annus mortis, nec dies, neque genus constant. Scripsit Joannes Scotus multa, atque ex iis *Libros quinque De Naturis*, amplissimos, & ut audio, multis infartos novitatibus, Mss. bis in Bibliotheca S. Germani Parisiensis Ordinis Divi Benedicti, sed nuperrimè impressos in fol. in Angliâ Oxonii anno 1681. Item *De Prædestinatione contra Gottescalcum librum* 1. impressum tomo 1. Vindiciarum prædestinationis & Gratiæ, de quibus egimus in *Prudentio Tricassino* supra. Transtulit in linguam Latinam *Scholia Græca sancti Maximi Monachi in locos difficiles sancti Gregorii Nazianzeni cognomento Theologi*, Mss. in Bibliotheca Regia Gallica, & in Cluniacensi, at ait Franciscus Combesis apud Labbeum tom. 2. De Scriptoribus Ecclesiasticis, verbo *Maximus Monachus*. Sed tandem hæc edita cum libris quinque de Naturis, græcè & latinè Oxonii in Angliâ in fol. anno 1681. ex theatro Sheldoniano. Item transtulit *Opera græca Divi Dionysii Areopagita in Latinam linguam*, translatione inscriptâ Carolo Calvo Francorum Regi & Imperatori, Mss. in Bibliotheca Collegii Societatis Jesu Bituricensis, de qua Labbeus De Scriptoribus Ecclesiasticis, verbo *Anastasius Bibliothecarius*; & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 111. Item scripsit *Librum De Visione Dei*, quem Ms. asservat Bibliotheca Clarimarisici Ordinis Cisterciensis, in tractu & juxta Audomaropolim, ut testatur Joannes Mabillon. Huic pariter *Liber*

De Corpore & Sanguine Domini, qui sub nomine Bertrami editus est, attributus fuit : sed perperam, cum spectet ad Ratramnum Corbeiensem Monachum, ut in *Ratramno* diximus. Agunt pluribus de Joanne Scoto Angligena Gilbertus Mauguinus Monetæ Parisiensis Præses in Collectaneo suo Vindiciarum Prædestinationis & Gratiæ, Ludovicus Cellot in Historia Gottescalci Prædestinariani, Natalis Alexander in selectis Ecclesiasticæ Historiæ capitibus sæculo 1x. parte 2. Dissertatione 14. pag. 621. & seqq. Joannes Mabillon sæculo 3. *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti*, tom. 2. in Elogio Historico Joanis Scoti Abbatis Æthelingiensis, à Joanne Scoto Erigena distincti.

PHOTIUS, de quo Bellarminus & Philippus Labbeus, quorum ab ultimo omnia ferè commodabimus ad verbum quæ hîc dicemus, paucis additis ad pleniorẽ Operum illius intelligentiam, vel editionem proximè futuram emendatiorẽ : recensitis eorum manuscriptis Codicibus, quos consulere possint & conferre, qui Photio amplificando operam impendere voluerint. Hic igitur sancti Tharasi Patriarchæ Constantinopolitani ex sorore nepos, vir doctissimus, Imperatori primùm à secretis, Protospatarius, atque Urbis Senator, Eunuchus & laicus, Sedem Constantinopolitanam, ejecto per Bardam Cæsarem sancto Ignatio viro sanctissimo invasit die 25. Decembris anno 858. vel, ut alii numerare malunt, omisâ duntaxat dierum ogdoade, ut plenior computatio vîdeatur, anno 859. quam tenuit per summum scelus usque ad annum 869. quo in Synodo VII. Oecumenica, Constantinopoli celebrata, restituto sancto Ignatio expulsus. Deinde post ejusdem

Ignatii mortem restitutus à Basilio Macedone anno 878. perseveravit thronum illum sanctissimum fœdare usque ad annum 885. quo à Leone Sapiente Basilii filio iterum ejectus, in secessu seu secreto Monasterii Accemitarum periisse dicitur : sed quo anno, quave die non liquet. Quoad Opera ejus spectat, nemo hactenus in unum omnia collegit : quare quæ hinc atque inde impressa sunt, vel latent manuscripta in Bibliothecis, hæc lector accipe.

1. Bibliotheca, seu *μνησίβιβλος* dicta, cum tamen CCLXXIX. vel CCLXXX. duntaxat contineat, sive fragmenta & excerpta non vulgaria diversorum librorum à se lectorum, quam scripsit rogatu fratris sui Tharassii, cum ab Imperatore Constantinopolitano missus esset Legatus in Assyriam ; jam iterum & semel prodit græcè & latinè ex interpretatione & cum Scholiis R. P. Andræ Schotti Antuerpiani Societ. Jesu Presbyteri, primum Genevæ anno 1613. tum Rothomagi anno 1653. Græcus verò textus cum Notis Davidis Hoefschelii excusus fuerat Augustæ Vindelicorum anno 1601. in folio, latina autem versio Schotti in eadem Urbe anno 1606. Habetur etiam græcè manuscripta in multis celebrioribus Europæ Bibliothecis, Sfortiâna Codd. 100. & 101. Bavaricâ Cod. 191.

2. *Epistola Photii numero CCXLVIII.* ex manuscripto codice Bodleiano, cum Auctario quinque ejusdem Auctoris Epistolarum *De rebus in jure Orientalium dubiis*, græcè & latinè interprete Richardo Montis-Acuti, pseudo-Episcopo Norvicensi Protestante, cum ejusdem Notis seu brevibus Scholiis, Londini in fol. anno 1651. ex offi-

cina Rogeri Danielis. Quàm verò exosus fuerit ipsis quoque Heterodoxis saltem Calvinicis Richardus ille Montis-Acuti, discis ex Andrææ Riveti Critico. Habes etiam tomo quinto Antiquarum Lectionum Henrici Canisii pag. 180. *Epistolam Photii ad Michaëlem Principem in Bulgavorum*, latinè à Francisco Turriano, qui jam saepe laudatus est, redditam, cum *Dissertationibus sex De Divinitate & Incarnatione Christi*: quæ habentur græcè manuscriptæ inter libros dicti Francisci Turriani, quos ingressus Romæ in Societatem Jesuiticam, eidem legavit Societati.

Baronius etiam in Annalibus ad annum 863, *Encyclicam Epistolam ad Patriarches Orientis Sedes ab eo scriptam* exhibuit, latinitate donatam à Federico Merio ex duobus manuscriptis codicibus Vallicellano, & Bibliothecæ Collegii Græcorum Romæ, quam Richardus Montis-Acuti cum suo Codice contulit. & in quibusdam emendandam annotavit. Alias quoque Epistolas Photii à Petro Morino Theologo Parisiensi latinè redditas reperies in eisdem Annalibus Ecclesiasticis: sed quas omnes utraque Dialecto Richardus Norvicensis Episcopus citatus habeat in editone sua Epistolarum Photii. Post dictam Richardi editionem, edidit Franciscus Combesius unam græcè & latinè *Epistolam ejusdem Photii ad Aquileiensem Archiepiscopum* in ultimo suo Auctario Bibliothecæ Patrum, edito in fol. anno 1672. Aureliæ apud Ægidium Hottot, pag. ibidem 527. Item Joannes Baptista Corelerius anno 1681. tom. 2. veterum Monumentorum Ecclesiæ Græcæ paginâ 104. ex manuscripto Regio 2576. *Alias duas*

Photii Epistolas græcè & latinè in 4°. apud Franciscum Muguet, Parisiis.

3. *Nomocanon titulis quatuordecim comprehensus*, hoc est, Canones Apostolorum, veterumque Conciliorum, cum legibus Imperatorum Romanorum collecti, & in unum digesti volumen, græcè & latinè cum Commentariis Theodori Balsamonis, interprete Gentiano Herveto Aurelianensi, editi in fol. cum reliquis Balsamonis Operibus anno 1620. Parisiis. Latina versio prodierat anno 1561. quo etiam anno Basileæ typis Joannis Oporini emissâ fuit versio Latina ejusdem Nomocanonis, & Scholium Balsamonis in fol. ex interpretatione Henrici Agylæi. Nec omittenda ejusdem Operis ex Canonibus Legibusque compacti nova editio Græco-latina anno 1615. in 4°. curâ & studio Christophori Justelli Parisiis emissâ, cum ejusdem Photii libello *De septem Synodis*, seu *Actis Conciliorum septem Generalium in Epitomen redactis*, quæ græcè pariter & latinè extant etiam in tomis Conciliorum Generalium Severini Bini, & in ultima editione eorumdem Labbeana. Denique & *Nomocanon* collatus cum manuscriptis codicibus Bibliothecæ Regiæ & aliis, & *Libellus Photii de septem Synodis*, prodierunt græcè & latinè anno 1663. apud Ludovicum Billaine in fol. Parisiis, tom. 2. hujus Operis, quod inscriptum fuit, *Bibliotheca Juris Canonici veteris*, studio doctissimorum virorum Henrici Justelli qui Christophori filius fuit, & Guillelmi Voelli Sorbonici Theologi, cum pluribus aliis ad Jus antiquum spectantibus.

4. *Ejusdem* etiam Photii *De voluntatibus in Christo quæ dicuntur Gnomica*, latinè tantum,

interprete Francisco Turriano Soc. Jesu Theologo, cum Dissertatione seu *Libello De septem Synodis Oecumenicis*, pag. 437, tom. à Petro Stevartio Leodiensi additi ad sex tomos Antiquarum Lectionum Henrici Canisii, ex Schedis quæ ab Antonio Posslevino plurimæ olim missæ, post obitum ejusdem Turriani, repertæ sunt Mss. græcè in Bibliotheca Vallicellana Romæ, itemque in Collegio Societatis Jesu, ex libris à Turriano datis, in Bavarica cod. 103.

5. *Sermo in Natalem Beatae Mariae Virginis*, quem tom. 1. pag. 1583. Auctarii Græco-latini primi quod edidit Fr. Combefis Domini anus, Parisiis an. 1648. apud Ant. Berthier. Item Ms. Græcè in Biblioth. Augustana Cod. 58. *ejusdem Photii Amphiloquia*, quæ sic inscripta Fr. Combefis existimavit perperam, quod Amphilocheii Iconiensis Episcopi sententias eo in opere complecteretur. Sed nequaquam ita se res habet. Nomen enim habent *ab Amphilocheio Episcopo Cyziceno Photii amico*, cujus dubia tredecim supra ter centum dissolvit. Opus est varium & multiplici eruditione plenum. Theologis ac divinæ Scripturæ Interpretibus maximè necessarium, in Bibliothecam Vaticanam ex libris Lollianis sub Urbano VIII. in vectum: quem inde *ab Arcudio* elegantissimis characteribus descriptum in sua Bibliotheca reposuisse Franciscum Cardinalem Barberinum, bonarum omnium artium & Disciplinarum restauratorem, testatur Alatiarius libro 2. De perpetuo Consensu Ecclesiæ Græcæ & Latinæ capite 6. Habetur etiam hoc Opus manuscriptum in Bibliotheca Regis Galliarum, ad quam transferunt omnes manuscripti codices Bibliothecæ Julii Mazarini S. R. E. Cardinalis

dinalis, in Bavarica cod. 175, in Vaticana, ex codice Palatino 281.

De Photio Constantinopolitano Nicetas David in Vita sancti Ignatii, Anastasius Bibliothecarius tam in Vitis Romanorum Pontificum, quam in præfatione ad octavam Synodum generalem, aliique Veteres, quos citant recentiores: præsertim Baronius sæculo 9. passim in suis Annalibus, Possevinus in *Apparatu sacro*, Andreas Schottus in præfatione ad Bibliothecam Photii, Dionysius Petavius in Theologicis Dogmatibus, Franciscus Combes in Apparatu seu Auctoribus recensitis ad Bibliothecam Sanctorum Patrum Concionatorium, verbo *Photius Patriarcha Constantinopolitanus* pag. 35. & seqq. Natalis Alexander in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus, sæculo 1x. parte 1. cap. 3. articulo 25. pag. 260. & parte 2. Dissertatione 4. pag. 100. & seqq, qui instar omnium esse possunt.

ADELHELMUS, ADELMUS seu ADELINUS Sagiensis in Normannia Episcopus, scripsit *Vitam sanctæ Oportune Abbatisse*, quæ fuit soror Godegrandi primi Sagiensis Episcopi, quam habet Laurentius Surius ad diem 22. Aprilis, sed imperfectam & mutilam: Bollandistæ ad eandem diem, Ioannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti, tom. seu parte 2. pag. 220. & seqq. Labbeus in Chronologia brevi Scriptorum Ecclesiasticorum malè assignavit Adelino annum 790. quo floruisse dicitur; nam Sammarthani doctissimi fratres in Gallia Christiana tom. 3. pag. 962. docent Adelinum in Episcopatu Sagiensi successisse Hildebrando & non Godegrando Sagiensi primo Episcopo, sed ab illo tantum fuisse

sextum. Primus enim Godegrandus, 2. Ragemfridus, 3. Patratus, 4. Reginaldus, 5. Saxobodus, 6. Hildebrandus, 7. Adelinus seu Adelhelmus. Porro Hildebrandus sæculo tantum nono floruit, interfuitque Concilio Bonoliensi in agro Parisiensi anno 834. ut probat Stephanus Baluzius tomo secundo Capitularium Regum Francorum pag. 1267. Item Vermericensi anno 853. ibidem tom. 2. pag. 57. & Ticinensi Conventui an. 877. ibidem pag. 244. Imò Joannes Mabillon in præludiis ad dictam sanctæ Oportunæ Vitam Adhelhelmum ad annum 910. rejicit, sed ex conjecturis tantum, non certis indicis: alioquin vixisset plusquam centenarius, cum enim esset Episcopus anno 834. & haberet tunc temporis annos ætatis triginta vel amplius; si attigisset annum 910. senilem ferè ætatem habuisset 110. annorum.

REMBERTUS Bremensis Archiepiscopus scripsit *Vitam sancti Anscharii prædecessoris sui*, quam cum Vitis aliorum Sanctorum Bremensium edidit Primus Colonix Philippus Cæsar, de qua diximus suprâ in *sancto Anschario*. Eandem habes etiam apud Bollandum ad diem tertiam Februarii, & apud Joannem Mabillon sæc. 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 75. Plura de sancto Remberto, qui obiit anno 888. die 4. Februarii vel ex aliis die 11. Junii, in *Vita Remberti* apud eundem Mabillon, eodem sæculo eademque sæculi quarti parte, pag. 471. & seqq.

HEREMPERTUS Cassinensis Monachus vivebat anno 888. scripsitque *Chronicon*, editum in 4°. Neapoli anno 1626. operâ Antonii Caraccioli Congregationis Theatinorum, cum nomenclatore & propylæo, cum aliis antiquis Chronolo-

gis rerum Neapolitanarum historiam continentibus, nempe Lupo Protospata, Anonymo Cassinensi, Falcone Beneventano, & Appendicibus historicis.

GUILLELMUS S. R. Ecclesiæ Bibliothecarius, ex fide manuscriptorum Codicum addidit Historiæ Romanorum Pontificum, quam Anastasius finivit in Nicolao primo; *Vitas quinque Pontificum*, nempe *Adriani II. Joannis VIII. Martini II. Adriani III. & Stephani V.* quas vide post Anastasium sæpe impressum, maximè Parisiis ab Annibale Fabroto anno 1648. in fol. typis Regiis. Claruit circa annum 896.

820.

ALTMANNUS Altivillarensis in tractu Catalaunensi Monachus, vixit eo tempore quo à Normannis Gallia vastabatur circa annum 890. scripsit *vitam sancti Memmii Catalaunensis primi Episcopi*, seu potius veterem emendavit ad petitionem Theudoini Catalaunensis Præpositi, cujus præfationem seu epistolas prævias evulgavit Joannes Mabillon tom. 2. suorum analectorum pag. 86. Vitâ restante manuscriptâ in urbe Catalaunensi & in Cœnobio Altivillaris, ut ibidem legitur. Scripsit etiam *Vitas Sanctorum Nivardi Remensis Archiepiscopi, Sindulphi Presbyteri solitarii, Translationem corporis sanctæ Helena Imperatricis ab urbe Româ ad Cœnobium Altivillaris*, de quibus videas Laurentium Sutium & Continuatores Bolandi suis diebus & locis. De Altmanno dictus Joannes Mabillon abundè tom. 2. analectorum pag. 93. & seqq, itemque sæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 158, pñt Sigbertum cap. 99. De Scriptoribus Ecclesiasticis.

JOANNES magnæ Dei Ecclesiæ Constantino-

T ij

politanæ Diaconus & Orator, circa annum 890. scripsit *Vitam sancti Josephi Hymnographi* qui floruit anno circiter 880. quam habes græcè & latinè, apud Bollandi Continuatores Henschenium & Papebrochium ad diem 3. Aprilis, quos consultare potes.

ABBO POËA Monachus sancti Germani Parisiensis ad muros ejusdem urbis olim, atque ut ipse ultrò profitetur, Aimoini ejusdem Cœnobii Monachi, viri ut ea ferebant tempora, eruditi discipulus extitit. habentur illius *libri duo metrici ad Gozlenum Parisiensem Episcopum atque ejusdem celeberrimi Asceterii alumnum & Abbatem, de obsidione Lutetia Parisiorum à Normannis factâ annis 886. & 887.* cum quibusdam aliis ad Odonis Regis bella variasque victorias pertinentibus; opus jam sæpius excusum à Petro Pithæco, Jacobo Breulio, Joanne Boucheto, sed novissimè inter auctores historicos Normanniæ, quos in fol. evulgavit Parisiis Andræas Duchesnius anno 1619. apud Sebastianum Cramoisy viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Vivebat Abbo tempore præfatæ obsidionis, exunte sæculo Christi nono, & aliquot post eam annis superfuit usque ad annum 891. aut 892: quantum ex fine libri secundi atque ex ipsa præfatione colligi potest. Tertius autem liber alicubi etiamnum delitescit in membranis descriptus. Scripsit pariter idem Abbo *aliquot Selectos sermones*, quos evulgavit tom. 9. Spicilegii pag. 79. Lucas Dacherius, quod editum in 4. Parisiis anno 1669. apud Ludouicum Billaine. De illo Labbeus tom. 1. De Scriptoris Ecclesiasticis pag. 24: Natalis Alexander in selectis Hist. Eccl. capitibus sæc. ix. tom. 1. cap. 3. arti-

culo 30. pag. 273. Hunc verò Abbonem Miræus, alii que nonnulli perperam confuderunt cum altero Abbone Abbate floriacensi & Martyre, qui mortem passus est anno Christi 1004. die 13. Novembris.

VOLFHARDUS Presbyter Monachus Monasterii Hasenrietani seu Haserensis, Ord. Divi Benedicti in Diœcesi Eistetensi, quod conditum à Carolo Magno, postea Arnulfus Imperator ad sæculares Canonicos transtulit. Hic scripsit *Vitam sanctæ Vvalpurgis*, suamque scriptionem nuncupavit Erchanbaldo Eistetensi Episcopo, ab anno (ut aiunt) 887. ad 902. cui scriptioni postea *tres libros miraculorum* adjecit, promisso insuper Dialogo de S. Vvalpurgæ in lib. iv. præfatione, quem an composuerit, incertum est. Extant hi quatuor libri tom. 4. Antiquæ lectionis Henrici Canisii, & apud Bollandum ad diem 25. Februarii, & sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 287 & seqq. ubi de dicto Vuolfhardo Joannes Mabillon.

HUGDALDUS seu Hucbaldus Elnonensis Monachus, Milonis Monachi pariter Elnonensis nepos, claruit anno 890. imò & longè antea, temporibus Caroli Calvi Imperatoris & Francorum Regis; & longè post, si verum est vixisse illum, usque ad annum 930. ut scribunt Joannes Mabillon sæculo 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 937. in præludiis ad vitam sanctæ Rictrudis Abbatisse Marchianensis, quam scripsit anno 907. Ad Hugbaldi honorem spectat & famam doctrinæ, id quod Joannes Iperius in Chronico cap. 17. Paragrapho 1. refert de Bodulfo Abbate Sithivensi seu sancti Bertini *qui modicè litteratus*

ab Abbate sancti Amandi Gauscelino Monachum ejus Hucbaldum virum litteratum impetravit. ad se mitteri, ut ab eo instrueretur. Et paragrapho 2. concessit in præstariam Hucbaldo Monacho sancti Amandi, qui eum instruerat in litteratura, villam hujus Monasterii Sithivensis in pago Viromandensi dictam Heldini-Curtem cum villulis ad eam pertinentibus, tam pro temporalis solatio necessitatis: quam pro mercede laboris. Hæc refert Joannes Mabillon sæculo 2. SS. Ordinis Divi Benedicti pag. 710. Scripsit autem primò Hugbaldus librum trecentorum carminum in laudem Calviti ad Carolum Calvum, cujus omnia verba incipiunt à littera C.

Carmina clarioræ Calvis cantate Camena, &c.

Hoc editum in adversariorum commentariorum Gasparis Barthii libris lx. pag. 2175. anno 1624. Francofurti impressis. Scripsit *Vitam sanctæ Aldegondis Abbatisse Malbodiensis*, quam habes apud Surium & Bollandum ad diem 30. Januarii, & Joannem Mabillon sæculo 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 710. & seqq. item anno 907. *Vitam sanctæ Ectrudis Abbatisse Marchianensis*, quam habent Surius & Bollandistæ ad diem 12. Maii, & citatus Mabillon sæc. 2. SS. Ordinis Divi Benedicti pag. 937. & seqq. dedicatam grandævo viro & miræ sanctitatis Stephano Leodiensi Episcopo. Item *Vitam sancti Lebui- ni ad Albricum Ultrajectensem Episcopum*, quam habet Surius ad diem 12. Novembris, & hanc circa annum 920. Dicitur Hugbaldus vixisse usque ad annum 930. die 25. Junii, cujus corpus in sepulchro Milonis avunculi & Præceptoris sui, in Elnonensi Monasterio conditum est. De eo Sige-

bertus in Catalogo cap. 107. Aubertus Miræus in Scholio ad dictum caput, Antonius Possevinus in Apparatu sacro, Joannes Mabillon in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Quantum autem ad *Vitas sanctæ Madalbertæ Virginis, Abbatissæ Malbodiensis, & sanctæ Cilinæ matris sancti Remigii*, de quibus loquitur citato loco Aubertus Miræus; nihil certum habemus, nec hucusque comparent.

Auxilius claruit circa annum 900. de quo 900.
Sigebertus lib. De Scriptoribus Ecclesiasticis capite 12, ita loquitur: *Auxilius scripsit Dialogum sub persona inferforis & defensoris, divinis & canonicis exemplis munitum, contra intestinam discordiam Romana Ecclesia, scilicet De Ordinationibus, Exordinationibus, Superordinationibus Romanorum Pontificum, &c.* cujus Opus evulgavit ex manuscriptis Codicibus Joannes Morinus doctissimus Presbyter Congregationis Oratorii Gallicani, ad calcem voluminis suarum Dissertationum de sacris Ordinationibus, quod impressum in fol. Parisiis, passim in Bibliothecis habetur. Alium etiam *Libellum Auxilii De negotio Formosi Pape*, habet Joannes Mabillon tom. 4. Analectorum pag. 610. de quo post Sigebertum faciunt mentionem Miræus ad dictum caput 112. Sigeberti: Natalis Alexander in selectis Ecclesiasticæ Historiæ capitulis sæculo 1x. patte 1. cap. 3. articulo 54. pag. 290: Joannes Morin & Mabillon citatis locis.

JOANNES ASSERUS natione Anglus: patriâ Menevensis, Sacellanus fuit sancti Regis Anglorum Elfredi, & Schireburgensis postea ab ipso factus Episcopus. Scripsit Asserus non multò post

obitum ipsius Elfredi, qui incidit in annum 900, *Alta seu Vitam hujus Regis*, quam Londini anno 1574. in fol. edidit Matthæus Parker litteris Saxonice, sed linguâ Latinâ, unâ cum præfatione linguâ Saxonica, & quæ iterum prodiit litteris Latinis per Camdemum in suo Collectaneo veterum Scriptorum Historiæ Anglicæ, impresso in fol. Francofurti anno 1602. Habetur etiam Ms. in Bibliotheca privata Lumleiana apud Anglos, codicibus 23. & 24.

ADREVALDUS Floriacensis Monachus Ordinis Divi Benedicti, Carolo Calvo æqualis fuit, & clarus ab an. 870. ad 910. vel circiter. Scripsit *Librum unum De Corpore & Sanguine Domini contra Joannis Scoti ineptias*, sive dum Joannes Scotus adhuc in Galliis ageret & clareret, sive postquam in Angliam reversus fuit, vel ipso etiam mortuo: habesque Opusculum istud tom. 12. Spicilegii Dacheriani. Item circa annum 890. scripsit *Opusculum de Translatione Corporis sancti Benedicti in Galliam*, quem ex Biblioth. Floriacensi Joannis à Bosco ediderunt Bollandistæ ad diem 21 Martii, & Joan. Mabillon sæc. 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 253. Item *prolixum librum De Miraculis à sancto Benedicto in Gallia factis*, quem habes etiam impressum in dicta Floriacensi Bibliotheca, & apud Bollandistas ad diem 21. Martii, & apud dictum Mabillon loco citato. Item *Vitam sancti Aigulsi Abbatis*, quæ itidem paginâ 656, quam etiam Laurentius Surius edidit ad diem 3. Sept. De Adrevaldo habent mentionem Aimonius Floriacensis prologo suo in 2. libros miraculorum S. Benedicti, Sigebertus in Catalogo *De Scriptoribus Ecclesiasticis*.

VVALTRANNUS sive VVALDRAMNUS Argentinensis Episcopus claruit circa annum 900. qui etiam adfuit Concilio Triburiensi anno 895, & scripsit *nonnulla Poëmata*, quæ habentur tom. 2. Antiquæ Læctionis Henrici Canisii. Obiit anno 905. ut scribit Regino ad dictum annum in Chronico suo, his verbis, *Per id tempus Baldrannus Strasburgensis, & Luidhelmus Tullensis Ecclesiæ Præsules migraverunt à seculo, quibus successerunt in Pontificali dignitate, Othbertus in Strasburgensi civitate, & Drogo in Tullensi.* Floruit eodem tempore *Salomon* nominis tertius Constantiensis Episcopus, ortu Suevus, euectus ad Sedem Episcopalem Constantiæ anno 890. ut tradunt Annales Fuldenses. Hic Isoni primùm Sæggallensi Monacho Disciplinæ regulari traditur imbuendus, dein Capellanus Ludovici Regis efficitur, tum Archimandrita Campidonensis & Sancti Galli, mox Episcopus Constantiensis; quam Ecclesiam summa laude rexit per 29. annos. Scripsit *ad Dadonem Virdunensem* (ut opinor) *Episcopum Carmina quedam*, quæ habentur tom. 1. Antiquarum Læctionum Henrici Canisii, cum Carminibus Vvaldranni Episcopi Argentinensis; unde ambos Auctores unà collegimus ac colligavimus. In Concilio Triburiensi anno 895. memoratur in transactionis charta, quam affert Goldastus tom. 2. Antiquitatum Alamanniæ, inter eundem Præsulem & Hartnotum Cœnobii S. Galli Abbatem, anno Imperii Caroli secundo. Hic moritur anno 919. apud Hermannum Contractum in Chronico, de quo Trithemius agit in Chronico suo Hirsaugiensi, & in lib. De Viris illustribus Germaniæ.

RHEGINO Monachus Prumiensis, & Abbas

electus anno 892. sed æmulorum potentiâ dejectus, vixisse videtur usque ad annum 908. de quo fusè Bellarminus & Labbeus. Quibus addo *libros duos De Disciplinis Ecclesiasticis*, jam impressos esse ex fide manuscriptorum Codicum curâ & studio Stephani Baluzii Tutelensis, Parisiis in 8°. anno 1671. apud Franciscum Muguet, cum variis Appendicibus & Annotationibus Qui plura de Rheginone optat, habet qui mentionem ejus faciunt, Sigebertum in Catalogo cap. 111. Aubertum Miræum in Scholio ad idem caput, Labbeum tom. 2. Scriptorum Ecclesiasticorum pag. 288. Natalem Alexandrum in selectis Ecclesiasticæ Historiæ capitibus sæculo 1x. tom. 1. capite 3. articulo 32. pag. 283. ubi invenientur quæ consultò omittimus.

RHADULPHUS Flaviacensis, cognomento *Niger*, quem in brevi Scriptorum Chronologia Labbeus ad annum 912. collocat, quærendus ad annum 1157. ex eodem libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* tom. 2. verbo *Zacharias Chrysopolitanus*, fol. 504.

910. ARETAS Cæsariensis Presbyter claruit anno circiter 910. & sequentibus, ut statim ostendam. Hinc patet quantum erraverint qui eum ad sæculum vi. alligarunt, ut novissimus editor Bibliothecæ Sanctorum Patrum editionis Lugdunensis, qui ejus Commentarium in Apocalypsim Latinum edidit sæculo 6. parte 1. pag. 518. Peccavit pariter Philippus Labbeus, qui in brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum ad annum 700. assignat. Scripsit Commentarium seu *Explanationem in Apocalypsim*, quæ interprete Joanne Hentenio Mechliniensis Monacho Hieronymitano, Emendatore

verò & prælectore illius editionis Federico Morel-
lio, edita est græcè simul & latinè ad calcem Ope-
rum Oecumenii Parisiis in fol. 2. tomis impressa
anno 1631. apud Claudium Sonaium. Aliæ ver-
siones Latinæ Commentariorum ejusdem Aretæ in
Apocalypsim, eodem interprete Hentenio, antea
prodierant Antuerpiæ anno 1545. in ædibus Joan-
nis Steelii, & Parisiis apud Carolam Guillard: tex-
tus verò Græcus Veronæ in fol. anno 1532. &
postea anno 1568. Idem scripsit insignem Oratio-
nem in *Translationem Euthymii Patriarchæ Con-
stantinopolitani*, qui pulso Nicolao Mystico anno
901. erectus est ad Constantinopolitanam Ecclesiam
gubernandam, ut habet Cardinalis Baronius ad
annum 901 num. 2. unde post Leônis mortem
expulsus, atque in exilium delatus, obiit in exilio
anno 911, ut idem habet Baronius ad annum
911 num. 18. tandemque anno 320 Constanti-
nopolim cum honore & pompa deportatus, ut
idem Baronius narrat ad annum 920 num. 2. In-
de igitur ætas certa Aretæ Cæsariensis oculati te-
stis, qui hanc sancti Euthymii translationem Ora-
tione insigni descripsit, quam habes græcam in
Collectaneo Vitarum seu Legendarum Metaphra-
stico, Latinam verò t. 3. apud Aloysium Lipoma-
num Veronensem Episcopum. Floruit igitur Aretas
 sæculo Ecclesiæ x. ab anno circiter 900. ad
920. quo ista Euthymii honorifica translatio con-
tingit, atque ulterius etiam. Hunc citat Ludovi-
cus Maimbourg Societatis Jesu Theologus Pres-
byter & Historicus, in *Schismate Græcorum*, edi-
to in 4°. Parisiis anno 1677. apud Sebastianum
Mabre-Cramoisy, viâ Iacobæâ sub Ciconiis: ci-
tat inquam ad annum Schismatis 911 pag. 233 &
237.

NOTKERUS sancti Galli Monachus cognomento *Balbulus*, à linguæ impedimento quo tenebatur, scripsit cum Hiabano condiscipulo *Martyrologium* quod evulgavit in Antiquarum Lectio-
num tom. 6. Henricus Canisius, de quo sæpius actum est. Dicitur Notkerus obiisse anno 912. cujus Vitam scripsit Eckerhardus minimus sancti Galli Monachus; , quam habes in Collectaneo Historicorum Germaniæ Marquardi Freheri, Francofurti in fol. Veckelianis typis, annis 1600. 1602. & 1611: & apud Bollandistas die 6. Aprilis, Joannem Mabillon sæculo quinto *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti* pag. 11. De illo etiam Aubertus Miræus ad caput 108. Sigeberti *De Viris illustribus* pag. 147. Bibliothecæ Ecclesiasticæ.

STEPHANUS Salmensis Comititis Filius, ex Canonico Remensi Monachus & Abbas Lobjensis, tum postea Leodiensis Episcopus anno 903. de quo Chronicon Sigeberti ad dictum annum ita habet: *Francone Leodiensium Episcopo mortuo, Stephanus Episcopus subrogatur, vir sanctitate & scientiâ clarus, qui Vitam & passionem sancti Lamberti Martyris ad Hermannum Archiepiscopum urbanus edidit, Cantum quoque nocturnum de eodem Martyro, de S. Trinitate, & Inventione Stephani Protomartyris composuit.* Hanc Vitam edidit Joannes Chapeville in Opere suo *De Episcopis seu Historia Episcoporum Leodiensium*, 3. in 4. tomis Leodii edita anno 1612 & seqq: de qua diximus in Godescalco Leodiensi Canonico ad annum 770. Mortuus anno 920 14. Kalendas Junii, jacet in Ecclesia sancti Lamberti, de quo Sigebertus in libro *de Viris illustribus* cap. 125.

• BERTHARIUS Presbyter Virdunensis scripsit

Commentariolum de Virdunensibus Episcopis, oblatum Dadoni ejusdem Urbis Episcopo Nutrisori suo, quem cum Appendice unius Anonymi, & altera Continuatione Laurentii Leodienſis, Monachi ſancti Vitonis in eadem Urbe, evulgavit Lucas Dacherius tom. 12. Spicilegii. Claruit Bertharius anno circiter 920. 920.

HERIVÆUS Caroli Simplicis Cancellarius, Regis commendatione & meritorum præſtantiâ ad Sedem Archiepiſcopalem Remenſem promotus anno 900. consecratur ab Episcopis Provinciæ Remenſis, & Pallium recipit à Benedicto IV. Papa, cujus Pontificatûs initia prorsus dilaudanda exponit Flodoardus libro 4. Ecclesiæ Remenſis cap. 2. Eodem die consecrationis suæ in confessu Episcoporum lecta fuit in templo Beatae Mariæ, Excommunicatio hominum Balduini Flandriæ Comitis, ob eandem Fulconis Remenſis ab illis perpetrata anno 901. retulit corpus sancti Remigii ab Ecclesia Cathedrali ad suum Monasterium, adstante Carolo Rege & Richardo Burgundiæ Principe. Extat & rescriptum Joannis IX. Papæ ad eundem Herivæum anno 902, pro consultis qualiter pœnitentia debeat injungi Gentilibus. Duas etiam Synodos celebravit, anno 907 creatus à Summo Pontifice Sergio III. Sedis Apostolicæ Legatus. Scripsit *Opusculum De pœnitentiis injungendis ad Archiepiscopum Rothomagensem Vudonem* circa annum 910, quod extat tomo 9 pag. 484 Conciliorum Labbeanæ ultimæ editionis. Scripsit & *Concilium Trosleianum* seu *Acta ejus habita* anno 909 sexto die ante Kalendas Julii, cui etiam Vvido Rothomagensis Archiepiscopus interfuit & subscripsit, quod habe-

tur etiam tomo citato Conciliorum pag. 520. Vixit usque ad annum 923, quo mortuus est sexto Nonas Julii; de quo plura Flodoardus in Historia Remensi lib. 4 cap. 2, Sammarthani in Gallia Christiana tom. 1. *De Archiepiscopis Remensibus*, pag. 490. & seqq.

ODILO sancti Medardi apud Sueffiones Monachus, floruit incunte sæculo x. circa annum 920. qui scripsit *Librum De Translatione Reliquiarum sancti Sebastiani Martyris, & sancti Gregorii Magni Pape in suum sancti Medardi Monasterium*, circa annum 626. Est enim liber oblatus Ingranno Decano Medardensi seu Monasterii sancti Medardi, qui ut in Chronico Flodoardi legitur, ad annum 932 Episcopus Lauduni ordinatus fuisse perhibetur. Habetur autem Opusculum istud apud Bollandianum Januarium mensem die 20, & sæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 383 & seqq. Edidit quoque *Historiam De Translatione Sanctorum Tiburtii, Marcellini, Petri & sociorum, in idem sancti Medardi Cœnobium* factam anno 828, quam habes ibidem sæculo 4 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pagina 411. De Odilone isto pauca locis citatis reperies.

VVALTERIUS Senonensis Archiepiscopus, nepos alterius ejusdem nominis Aurelianensis Episcopi, scientiâ & nobilitate clarissimus, ex Chronico Autissiodorensi, obtinuit Senonensem Sedem anno 887, quo etiam anno Odonem Roberti Andegavenfis Comititis filium Regem Franciæ consecravat. Testatur Flodoardus Senonas Garnerio Comite obsidione cinctis anno 896, à Richardo Burgundiæ Duce: quibus captis Vvalterius carceri

pet novem menses mancipatur, ob quasdam quæ intercesserant contentiones. Quod cum Formosus Papa rescivisset, omnes fautores hujus rei nefariæ anathemate percussit, nec prius tamen Vvalterius è carcere liberatur, quam fidè & obsidibus datis. Scripsit *Constitutiones Synodicas*, quæ extant tom. 3. Bibliothecæ veterum Patrum, & in Collectaneo Conciliorum ultimæ impressionis Parisiensis Labbeanæ, cum paucis Commentariis. Anno denique 923 mortuus est Vvalterius xlii Decembris; humatusque est in sancto Petro, cujus Ecclesiæ Monachis privilegium de Abbatis electione olim concesserat. Hæc Sammatthani in Gallia Christiana tom. I. in *Archiepiscopis Senonensibus* pag. 624.

BERNERUS hoc obscuro sæculo moribus probatis, ac scribendi petitiâ Latinus, Monachus in Cænobio sancti Remigii Remensis Ordinis Divi Benedicti. Hic eductus anno 948. è Remigiano apud Remos Archicænobio, coloniam Monachorum secum duxit Humolarias in Veromandicis partibus, ad restituendam Disciplinam Regularem, quæ Monialibus ob scandalum vel extinctis vel pulsus, pessum abierat. Præfectus Humolariensi Cænobio Bernerus, mirum est quantum huic loco decorem ac bona contulerit, quippe sub eo nobilissimi viri Monasticon amplecti gestierunt. Floruit autem & scientiâ in obscurissimo sæculo, quam testatus est scribens *Vitam sanctæ Hunegundis Humolariensis Abbatissæ*, quam habes apud Joannem Mabillon sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Item scripsit *Opusculum De Translatione corporis sanctæ Hunegundis*, quod edidit idem Ioannes Mabillon sæculo v. Sanctorum Ordinis

jusdem, paginâ 214. in folio Parisiis an. 1685. apud Viduam Edmundi Martini. Anno 964 superstes florebat Bernerus, cum alumnos suos ad Insulanum Quintiniani oppidi Monasterium dimisit, qui ejectis malefanis Clericis, Monasticas ibi leges instituerunt. Lucubratio Berneri de sanctæ Hune Gundis translatione, desinit in descriptione Miraculorum, quæ ante annum 965 patrata sunt. Vide dictum Mabillon in præludiis ad citata Opuscula Berneri.

JOANNES natione Italus, patriâ Romanus, professione Canonicus, quem sanctus Odo Abbas Cluniacensis Romam anno 939. profectus, secum inde adduxit Ticinum usque; ibique Monachum instituit ex lib. 1. Vitæ sancti Odonis numeris 2 & 4. tum cum in peregrinationis socium assumens, deinde Priorem ordinavit, ut legitur non semel in libro 2. num. 4. 7. & 10 Cluniaci: an Romæ ad sanctum Paulum, quæ dubitatio ori-ri potest conferenti num. 10. & 21. Denique Joannes se Neapolim *Monasterii sui cogente necessitate missum* fuisse testatur num. 21. Biennium computat in lib. 3. num. 5. totum illud temporis spatium, quo sancti Odonis locus fuit. Scripsit Itaque *libris tribus Vitam sancti Odonis Abbatis Cluniacensis*, mandans litteris quidquid vel ipse per istud intervallum de ejus dictis aut factis vidit atque audivit, vel postea ab aliis assequi potuit. Porro cum sanctus Odo mortuus sit anno 942, vix ante annum 650. Opus istud compositum est, quod Joannes dedicat Salernitanis Monachis. Eandem Odonis Vitam aggressus est circa annum 1120. Nalgotus Monachus Cluniacensis, redigens in Compendium melioremque ordinem, Joannicum Opusculum.

Opusculum. Hæc autem habentur in Bibliotheca Cluniacensi cum Notis Andræ Duchesnii, & sæculo 5. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, per Joannem Mabillon pag. 124. & seqq. 150. & seqq.

FRIDEGODUS natione Anglus, Diaconus, floruit juxta Possëvinum circa annum 960. & scripsit Carmine *Vitam sancti Vvilfridi Eboracensis Archiepiscopi*, qui obiit anno 709. die 12. Octobris, quam retulit Joannes Mabillon, sæculo 3. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 1. pag. 169. ex fide manuscripti Codicis. Supplementum autem Carminis Fridegodi ex manuscripto Bibliothecæ Cottonianæ legitur sæculo 4. Sanctorum ejusdem Ordinis tomo 1. paginâ 722. Scripsit etiam alia Opuscula, de quibus Antonius Possëvinus in Apparatu sacro tomo 1. pag. 601. quæ an alicubi impressa sint, vel manuscripta lateant, hæcenus rescire non potui.

960.

ADSO cognominè *Hermiricus*, post medium sæculi x. Monachus & Abbas Luxoviensis in Burgundia, post Ralonoum Abbatem, scripsit circa annum 960. *Librum de Miraculis sancti Vvaldeberti tertii Abbatis Luxoviensis*, quem edidit Joannes Mabillon sæculo tertio Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tom. 1. pag. 451. & sequentibus, ubi in præludiis de Adfone Luxoviensi loquitur.

ATTO nomine *Secundus* Aldegarii filius (inquit Ferdinandus Ughellus in Italia sacra) Episcopus Vercellensis fuit ab anno 945. doctissimus. Theologus & Canonista, plura sui ingenii doctrinæque monimenta reliquit, quæ continentur in antiquo Codice manuscripto, in Vaticana Biblio-

» theca ac Vercellensi Archivio, &c. *Canones rur-*
 » sùs, *Statutaque Vercellensis Ecclesia* eruta è Con-
 » ciliis, Epistolisque Decretalibus, quod Opus in
 » centum Capita aptè distinxit. Item De pressuris
 » Ecclesiasticis Opus in tres partes divisum, qua-
 » rum prima est *De Judiciis Episcoporum*. Secunda
 » *De Ordinationibus eorundem*. Tertia *De Faculta-*
 » *tibus Ecclesiarum*. Hujus temporibus *Hugo & Lo-*
 » *tharius* Reges Vercellensem Ecclesiam exornarunt,
 &c. Attonis Opera vir clarissimus Joannes Bona
 Generalis Abbas reformatæ Congregationis sancti
 Bernardi, seu Fuliënsum in Italia ex manuscrip-
 to Codice Vaticano num. 4322. eruit, describi
 curavit Romæ anno 1664. atque ad Lucam Dacherium Monachum Benedictinum transmisit,
 qui ea inseruit tomo 8. à pagina 1. ad 138. Spicilegii sui. Et sunt *Capitulare seu Capitula Attonis Episcopi, liber de pressuris Ecclesiasticis, atque Epistola varia*. In iisdem autem Codicibus, tam Vaticano quàm Vercellensi, erant præterea Sermones septemdecim De diversis Argumentis, & Polypiticus, quem *perpendicularum appellat*, quo noxia redarguere & honesta sancire decet, cum Scholiis. Sed quia vix legi possunt, ideo transcripti non sunt. Est autem dolendum, quòd manuscriptus Codex Vaticanus, lacunis pluribus in foliis laboret, unde integer omnino sanusque haberi non potuit, nec sanari etiam collatione manuscripti Codicis Vercellensis, quem denegarunt Canonici. Floruit Atto usque ad annum 960. & ultra, de quo Dacherius in prologo ad octavum tomum, Spicilegii.

ROTGERUS Monachus sancti Pantaleonis,
 Ordinis Divi Benedicti in Urbe Coloniensi, elo-

quenti stilo litteris mandavit *Vitam sancti Brunonis Coloniensis Archiepiscopi*, qui scriptionem suam Folcmaro Archiepiscopo Brunonis successorì nuncupavit circa annum 970. Cùm enim Bruno mortuus sit anno 965. Remis; quarto Idus Octobris, in reditu à Conventu Compendiensi, ubi nepotes suos, id est, Lotharium Regem, & Hugonis Magni filios ab invicem dissidentes ad concordiam revocavit: vix ante annum 670. hanc scriptionem notare possumus. Habes Opusculum istud apud Surium ad diem xi. Octobris, de quo mentionem faciunt Trithemius *De viris Illustribus Ordinis Divi Benedicti*, Sigebertus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, cap. 130. Ægidius Autex-Vallis Monachus cap. 34. *De gestis Episcoporum Leodiensium*, & plenissimè Joannes Mabillon sæculo quinto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti paginâ 334. in præludiis ad Translationem sancti Maurini Abbatis & Martyris, ubi de rebus gestis sancti Brunonis Coloniensis Episcopi.

RATHERIUS Monachus Laubiensis doctus, multas passus est antequam è vivis excederet, fortunæ injurias, quam sibi ferè semper iratam, doctrinâ suâ compescere adversam non potuit. Factus Veronensis in Italia Episcopus, quam institutionem in Sede Veronensi ad annum 928. refert Sigebertus, à quo *Vir miræ simplicitatis, sed experientiâ Liberalium Artium nominatus*, dicitur: & à Luitprando libro 3. cap. 11. *ob Religionem, septemque Liberalium Artium peritiâ Verona Episcopus creatus*. Post modicam tranquillitatem Hugone Rege persequente, Veronâ decedens, Laubias Professionis suæ locum secessit, ubi electus Leodiensis Episcopus. Inde Veronæ restituitur,

Veronâ iterum exul solvit, mirasque patitur (ut verbo loquar) vicissitudines rerum. Scripsit multa Ratherius, quæ ferè omnia habentur tomo 2 Spicilegii Lucæ Dacherii Monachi Benedictini , pag. 161. præter Epistolam ad Patricium *De Corpore & Sanguine Domini*, quæ in tomo 12. pag. 37. dicti Spicilegii evulgata est. Obiit Namuci anno 974. de quo pluribus agit Folcuinus Abbas Laubienfis in Chronico. Ejus autem Scripta ac laudes plurimis prosequitur Joannes Mabillon sæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 478. ubi ejus Elogium historicum amplissimè contexit.

680. Adso Monachus Divi Benedicti, postea Dervensis Abbas factus, circa annum 980. insigni Litteraturâ, & in temporalibus æconomiâ refulsit, cujus laudes abundè exequitur pag. 849. Auctor libri *Miraculorum sancti Bercharii* Abbat-
 tis Dervensis, quem evulgavit Joannes Mabillon sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti paginâ 844. ibi num. xi. *Postmodum excedente vitâ Domno Alberico, Adso Abbas effectus, Basilicam Sanctorum à Beato Berchario quondam extructam parvissimam reputans, maximi Templi fundamenta jecit: duas Villas Drejam, & alteram quæ vocatur Puellare-Monasterium incuriâ antecessorum amissas, Cænobio recuperavit, &c.* Scripsit *Vitam sancti Bercharii*, quæ habetur sæculo 2. Sanctorum Ordinis D. Benedicti pag. 831. *Gesta quoque sancti Basoli Confessoris*, quæ ibidem pag. 67. *Translationem & Miracula ejusdem sancti Basoli*, quæ sæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 137. Item *Vitam sancti Frodoberti Abbatis primi Cellensis prope Trekas*, quam

habes sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 626. cum *Historia Translationis Reliquiarum ejusdem sancti Erodardi*, sæculo 4. istorum Sanctorum tom. 2. pag. 243. Denique *Vitam Mansueti primi Tullensium Episcopi*, quam nescio an edita sit. Mortuus est Adso anno 992. de quo in præludiis suis ad dictas legendas Joannes Mabillon.

GERARDUS (qui hucusque anonymus fuit) sancti Udalrici Episcopi Augustani Capellanus, & Presbyter ab illo ordinatus, primus circa annum 980. Scripsit *Vitam hujus sancti Episcopi libris duobus*, ipse oculatus testis plurimorum quæ scribit. Anonymum edidit Marcus Velserus Republicæ Augustanæ Duum-Vir clarissimus, Augustæ Vindelicorum anno 1595. in 4°. Sed Auctoris nomen exprimit manuscriptus Codex Monasterii sancti Emmerami Ratisponensis, ante annos quingentos scriptus, in quo hæc Vita reperitur sub titulo post Capitulationes ita expresso : *In nomine Domini incipit Vita sancti Udalrici Episcopi & Confessoris Christi, edita à Gerharδο, qui ab eo fuit Presbyter ordinatus*. Gerardum itaque imposterum licebit appellare Anonymum, qui nescio an idem cum Gerardo Udalrici Capellano, de quo in *Vira* num. 63. seu *Præposito* num. 70. atque *Presbytero* num. 83. Hos Gerardi Libros de Vita & Miraculis sancti Udalrici cum simplici stilo scriptos legisset Gebhardus Augustanus Episcopus, eos novo Orationis genere expolire aggressus est, ut ipse in prologo suo testatur : sed morte præventus, opus perficere non potuit. Fuit is ab sancto Udalrico Episcopus IV. Liutolfo post septem Regiminis annos succedens anno 995. mo-

riens anno post millesimum secundo. Hanc Gerhardi Commentationem edidit Velferus cum aliis multis ad *Udalricum* spectantibus, anno & loco præcitatis; Gerhardi Opus iterum obrulit sub nomine proprii Auctoris Joannes Mabillon sæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, pag. 419. & seqq. *De Gerardo Presbytero & Gerardo Episcopo*, ambobus sancti Udalrici laudatoribus, eodemque tempore viventibus, citatus Mabillon in Observationibus præviis ad Vitam sancti Udalrici pag. 415. Bollandistæ suis temporibus ad diem 4. Julii.

JOANNES primùm Monachus, & Joannis Abbatis Gorziensis discipulus, postea Abbas sancti Arnulfi Metensis Ordinis Divi Benedicti, floruit sæculo Christi x. sub Adalberone Metensi Antistite, scripsitque *Vitam sanctæ Glodesindis Abbatissæ Metensis*, atque hujus Translationem libris duobus: quorum primus *De Vita sanctæ Glodesindis*, habetur sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 1087. Alter *De Translatione ejusdem*, quæ anno 830. contigit, habetur sæculo quarto Sanctorum ejusdem Ordinis Divi Benedicti, parte seu tomo 1. pag. 435. Item *Vitam sancti Joannis Abbatis Gorziensis*, ex mandato Deodorigi seu Theoderici Metensis Episcopi, qui ab anno 964. ad annum 984. Metensi Ecclesiæ præfuit. Idem Auctor Joanni morienti inter alios adfuit, ut ipse testatur in prologo num. 2. ubi se ex alio Monasterio Gorziam accitum dicit. Et quidem sub Ansteo Abbate vixit in Metensi sancti Arnulfi Monasterio ex num. 66. unde Gorziam tunc accessisse dicendus est, jam tum Abbas. Si quidem inter Abbates, quos Joannes morti præ-

xlmus advocavit, unum se nominat. Contigit mors Joannis Abbatis Gorziensis anno 973. die Februarii 27. cujus Vitam ab nostro Joanne scriptam habes apud Bollandum ad diem dictam Februarii tomo 3. & apud Joannem Mabillon sæculo quinto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 363. ubi in Observationibus præviis de hoc Joanne Abbate sancti Arnulfi agit.

HELPERICUS Abbatia sancti Galli in Helvetia Monachus & Decanus, scripsit anno 975. ad Asprum *Tractatum de Computo Ecclesiastico*, quem habes manuscriptum in Bibliotheca Viconiensi Ordinis Præmonstratensis, Buciliensi ejusdem Ordinis, in Bibliotheca S. Germani de Pratis Parisiensibus, atque editioni habet paratum Joannes Mabillon, de quo ipse agit tom. 1. Analectorum, pag. 113. & seqq. Creditur vixisse Hilpericus usque ad annum 1000. & ultra, cum in certis exemplaribus ejus computus designet annum 1005. at in quodam manuscripto S. Germani, annus computi præsens designatur 975.

ROSVVEITA seu *Rosvveidis*, Gandersheimensis in Germania Sanctimonialis, clara natalibus, sed clarior in obscuro sæculo ob liberales in sexu femineo Disciplinas, quæ tunc à viris aberant, claruit anno circiter 980. de qua Joannes Vossius De Historicis Latinis lib. 2. cap. 41. Scripsit solutâ oratione *Vitam sancti Vvilibaldi Eistetenfis Episcopi*. Itemque *Vitam sancti Vvnebaldi primi Heidenshemensis Abbatis*, quas Surius habet in Vitis Sanctorum, Henricus Canisius in tomis Antiquarum Lctionum, Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 176. & seqq. 365. & seqq. Scripsit pariter *Carmine*

Elegiaco Martyrium sancti Gangulphi Martyris : sanctorum Dionysii & sociorum , & sancti Pelagii , & alia , quæ in folio impressa Nurembergæ anno 1501. curâ & studio Contradi Celtii. Denique , Penegyricum Othonis primi Imperatoris Carmine heroico , ad preces Othonis secundi , & mandatum Gerberga Abbatisæ suæ , impressum cum Historia Vitikindi Francofurti in fol. anno 1621. apud Aubrios. Itemque in Collectione Scriptorum Germaniæ per Justum Reuberum , impressa Francofurti in fol. anno 1584. pag. 181. & sequentibus.

HARTMANNUS Monachus sancti Galli , clarus circa annum 980. scripsit *Vitam sanctæ Vviborade Virginis & Martyris , reclusæ apud sanctum Gallum* , quæ anno 925. die 2. Maii mortua dicitur , quam primus in lucem protulit Godefridus Henschenius ad diem 2. Maii mensis , atque doctis , ut solet , Commentariis illustravit. Idemque Hartmanno subiecit etiam *Hepidanni libros duos* , alterum *De Vita* , alterum *De Miraculis* , quos Melchior Goldastus antea ediderat , in Collectaneo veterum aliquot Rerum Germanicarum Scriptorum , edito in folio Francofurti anno 1606. Opus autem *Hartmanni de sancta Vviborada* iterum impressum. sæculo v. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 42. cum Observationibus præviis ab Joanne Mabillon Monacho Benedictino.

990. GERBERTUS Monachus primùm Aureliacensis claruit anno 990. & sequentibus , factus postea anno 992. Regio favore Remensis Archiepiscopus , inde Imperatoriâ gratiâ anno 997. Archiepiscopus Ravennatensis , demùm anno 999. Romanus Papa sub nomine Sylvestri secundi.

Doctus fuit maximè in Artibus Mathematicis, quas cùm cæteri hoc tempore ignorarent, magiæ insinulatus est ab Auctoribus sequentis sæculi, Summorum præsertim Pontificum inimicis. Scripsit *Epistolas plures* Parisiis impressas anno 1611. in 4°. ex manuscripto Codice Papirii Massoni & curis ac diligentia Joannis Massoni ejus fratris. Item Opusculum cui titulus, *Dissputatio Christianorum & Judæorum Romæ habita*, impressum Romæ anno 1544. in 4°. Item *Commentarium in locum aliquem Porphyrii ad Othonem Imperatorem*, quem recenset Joannes Mabillon tomo 1. suorum *Analectorum*. Ejusdem Gerberti *Geometria & Rithmomachia* Ms. in 4°. in Bibliotheca olim Thuanea, nunc Colbertina. Sed *Rithmomachia* vetustus liber editus cum quatuor libris idiomate suo Germanico *De Lusu Schæcorum*, Lipsiæ anno 1616. in fol. à serenissimo Duce Brunsvicensi & Luneburgensi, sub nomine Gustavi Seleni, quæ editio rara hodie habetur. Edidit in 4°. Romæ an. 1629. Abraham Bzovius Ord. FF. Prædicatorum, *Vitam sancti Adalberti Pragensis Episcopi* sub nomine Silvestri secundi qui Gerbertus est: sed Bollandistæ qui eam recuderunt tom. 3. mensis Aprilis ad diem 29. pag. 178. rectè observarunt ipsam non esse Silvestri secundi, unde Anonymam reliquerunt. Idem censet Joannes Mabillon in Observationibus præviis ad eandem Vitam, quam edidit sæculo quinto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 846. etiam Anonymam.

FULGUINUS Monachus Laubiensis, factus est hujus loci Abbas post mortem Aletranni doctissimi viri anno 965. Dominicæ Incarnationis, qui

de sua promotione sic loquitur in Chronico Laubienſi : *Post hac Dominus Euvardus* (nimirum Leodienſis Episcopus, cujus Ditionis Laubium est) *Folcuinum verè peccatorem, sed & aetate juvenem Laubienſibus praeſuit Abbatem.* Abbas factus non otio, sed Litteris operam dedit, variaque composuit, nempe *Chronicon Abbatum Laubienſis Cœnobii* non contemnendum, quod impressum legitur tom. 6. Spicilegii Lucæ Dacherii, *Opusculum De Miraculis sancti Ursinarii suo tempore factis*, apud Continuatores Bollandi de Vitis Sanctorum ad diem 18. Aprilis. Demùm *Vitam Folcuini Tarvanensis Episcopi*, quam edidit Joannes Mabillon in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti sæculo quarto tomo seu parte 1. pag. 622. Obiit anno 990. in Abbazia sua Laubienſi; de quo multa ipse in suo Chronico loquitur, dum de rebus suo tempore gestis, Lucas Dacherius in præludiis ad tomo 6. Spicilegii, Antonius Possevinus in Apparatu sacro tom. 1. pag. 573. verbo *Folcuinus Monachus.*

LETALDUS Miciacensis Monachus, scripsit *Librum De Miraculis S. Maximini Abbatis Miciacensis*, quem edidit Joannes Mabillon sæculo 1. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, pag. 598. Atque hunc Letaldum eundem esse putamus qui expolivit *Vitam sancti Juliani Cenomanensis Episcopi*, eſi Possevinus hunc Monachum Cenomanensem existimiat. In illis miraculis seriem Episcoporum Aurelianensium, Abbatumque Miciacensium inserit Letaldus, qui tempore Ermenthei & Arnulphi Episcoporum, atque Ammonis Abbatis sub finem sæculi x. se vixisse testatur cap. 11. & seqq. distinguendus à Letaldo altero Abbate

Miciacensi, de quo iste agit capite 4. Hæc Joannes Mabillon loco citato pag. 580. in Observationibus præviis ad Vitam sancti Maximini Abbatis Miciacensis, sæculo 2. *Sanctorum Ord. Divi Benedicti*

Dudo Collegialis Ecclesiæ Sancti Quintini in Veromandia Decanus, scripsit circa annum 996. *Libros tres De rebus gestis Normannorum*: Opus impressum in Collectaneo Historicorum Normanniæ, operâ Andræ Duchesnii anno 1619. Parisiis in fol. apud Sebastianum Cramoisy, viâ Jacobæ, sub Ciconiis: de quo mentionem facit Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptioribus Ecclesiasticis*.

AIMOINUS Floriacensis Aimoino sancti Germani Parisiensis ætate junior: natione Aquitanus, Monasticum habitum in Floriacensi Cænobio circa annum 970. sub Oilboldo Abbate induit, in tenera ætate, ut ipse loquitur, cujus mater Annentrudis, consanguinea Geraldi Domini Castri de Alba-Terra, filium suum in Villa ad Francos dicta inter Ellam Dordoniamque fluvios sita, cum sancto Abbone venientem anno 1000. excepit. Educatus Floriaci, hortante præsertim sancto Abbone Oilboldi successore, in Litterarum atque Eloquentiæ studia diligenter incubuit, & ad scribendum animum appulit. Scripsit *Historiam Francorum*, quam ab egressu Francorum è Trojana Civitate aggressus, ad Pipini Franciæ Regis inaugurationem, hoc est, ad annum Christianæ Epochæ 752. quatuor libris pertexere decreverat: sed sæculo integro citiùs anno circiter 650. aut 660. in fundatione Floriacensis Monasterii desist. Ex præfatione verò ad sanctum Abbatem Abbonem

1030.

suum missa, oportet scriptam fuisse ante annum 1004. eamque vel suscepto in Vasconiam itinere, vel alia de causa interruptam, nec postea ad prescriptam sibi initio metam, mortuo impulsore suo Abbone Abbate perductam. Hanc autem purgatam ab omni extraneo edidit Andræas Duchesnius anno 1641. tom. 3 Historiarum coetaneorum Historiæ Francicæ apud Sebastianum Cramosium, cujus occasione doctissimam Philippus Labbeus composuit *Diatribam De Aimoino Historia Francicæ Auctore, ejusque Continuatore & Interpolatore Monacho sancti Germani Parisiensis*, quam edidit post Dissertationem historicam De Scrip'toribus Ecclesiasticis à Bellarmino recensitis sub finem tomi secundi pag. 829. & seqq. ubi doctissimè de variis hujus Historiæ impressionibus atque interpolationibus. Ad hanc itaque Lectorem remittimus, ubi omnia ad istam quæstionem spectantia ad plenum cognoscet.

Abboni à Vasconibus in Monasterio Regulæ ad Garumnam die 13. Novembris anni 1004. occiso superstes, ad successorem ejus in Abbatia Gauslenum, Bituricensem postea Archiepiscopum, *De Miraculis sancti Benedicti libros duos* scripsit, quos primùm quidem è veteribus membranis evulgavit Domnus Joannes de Bosco Cælestinus, in suo Opere inscripto, *Bibliotheca Floriacensis*. Eosdem postea recudit Joannes Bollandus ad diem 21. Martii sancto Benedicto sacram, in suis Legendis Sanctorum Martii mensis, ac denique post illum Joannes Mabillon sæculo. 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti parte seu tom. 2. pag. 366. & sequentibus. Scripsit etiam *Sermonem in Festivitatibus sancti Benedicti*, cui inserti

sunt nonnulli Versus ex Mauri cujusdam Poëtæ ac Discipuli sancti Benedicti, Pauli Diaconi Cassinensis, Aldelmi Episcopi, Smaragdi Abbatis, aliorumque Poëmatiis delibati. Itemque *Versus aliquot heroici De prima fundatione Floriacensis Cœnobii*, quos post sinceram, nullisque vel admodum paucis intermixtam lacinjis, Historiæ Francorum editionem, publicavit Duchesnius ipso fermè initio 3. tomii cœtaneorum Historiæ Franciæ Scriptorum. *Vitam sancti Abbatis Floriacensis Abbatis & Martyris* ad Hervæum Clericum, sancti Pontificis Martini Turonensis Thesaurarium capitibus xxi constantem, quam habes ex manuscriptis Codicibus in dicta Floriacensi Bibliotheca. Denique metrico scripsit *Opusculum De Translatione Reliquiarum corporis sancti Benedicti in Galliam*, quod tandem editum ex Floriacensibus manuscriptis ab Andræa Duchesnio tomo 3. Collectanei sui Historicorum Franciæ, & sæculo secundo Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 359. à Joanne Mabillon. Quo autem anno obierit Aimonius Floriacensis Monachus, quòve scribere desierit, mihi omnino incompertum profiteor. Qui plura cupit, adeat Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, Bellarminum *De Scripturibus Ecclesiasticis* pag. 270. Labbeum in *Dissertatione sua historica* tom. 1. pag. 16. & sequentibus 17. 18. & 19. sed potissimum tom. 2. pag. 826. & sequentibus, in speciali *Diatriba De Aimonio Historiæ Franciæ Scriptore, ejusque Continuatore & Interpolatore, Monacho sancti Germani Parisiensis*.

ABBO Floriacensis, sive sancti Benedicti ad Ligerim in Episcopatu Aurelianensi Abbas &

Martyr, vir doctus ac sanctus, cujus doctrinam varia ab illo scripta Opera probant, cujus sanctitatem effusus ad conservandam Observantiam sanguis testatur. Hujus Abbonis Vitam ac mortem sanctissimè obitam die 13. Novembris, Indictione 2 anno Christianæ salutis 1004. in Monasterio Regulæ ad Garumnam in Diœcesi Vasa- tensi, ab Aimonio Monacho Floriacensi discipulo ejus ac Comite, qui præsens aderat, descriptam cum aliquot ejusdem viri miraculis, habes in Bibliotheca Floriacensi studio Joannis de Bosco Cælestini anno 1605. Lugduni apud Horatium Cardonium publicatam pag. 299. Extant hujus Abbonis nonnulla Opera hætenus in lucem edita, nempe, *Epitome de Vitis Romanorum Pontificum* xci. collecta ex Anastasii Bibliothecarii Historia Pontificia, & cum eadem excusa Moguntiae anno 1604. in 4. studio atque operâ Joannis Bussæi Noviomagensis Soc. Jesu Theologi. *Vita sancti Edmundi Anglorum Regis ac Martyris*, apud Surium die 20. Novembris. *Epitome Canonum seu Collectiuncula* sub certis materiarum capitibus, quam edidit Joannes Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 248. & seqq. ubi præludit varia de Scriptis tam editis quàm deperditis Abbonis Floriacensis, de quo etiam pluribus ager sæculo 6. *Sanctorum Ord. D. Benedicti*. De eodem Sigebertus cap. 139. libelli De illustribus Ecclesiæ Scriptoribus hæc annotat: *Quantum valuerit in utraque scientia ostendit, cum super calculum Victorii commentatus est*. At in Chronico ad annum 1003. minùs castigarè eadem ejus retulit, aliosque etiam summos Chronologos in errorem pertraxit. Vident quoque Glaber Rodolphus libro 3. capite 3.

Joannes Trithemius, & alii Recentiores, cum Labbeo in Dissertatione historica De Scriptoribus à Bellarmino recensitis, tom. 1. pag. 22. Joannes Mabillon loco allegato. Hunc autem huc attulimus ob *Epitomen Canonum*, quam Labbeus obmisit, quippe nondum evulgatam. Audio recter à Bibliothecario Benedictinorum S. Germani Parisiensis, inventas nonnullas ejus Epistolas, in manuscriptis Codicibus quibusdam Pithoeanis, quos asservabat Bibliotheca quædam Parisina, atque eas haud dubiè non patientur dudum latere ineditas.

NOTKERUS sive *Notgerus*, patriâ Teutonicus, Leodiensis Episcopus, successit Evrardo anno 972., qui unctus ac confirmatus à Gereone Coloniensi Archiepiscopo, magnâ curâ Urbem Leodiensem ornavit, cujus alter fundator appellatus est. De eo ita Albericus in Chronico: *Notbergerus vir sanctus Leodiensis Episcopus ordinatus, 36. annis præsuit. Hic Urbem muro circumcinxit, majorem Ecclesiam corpore sancti Lamberti insignitam à fundamento renovavit, partem quoque fluminis Mosæ circa Insulam venire fecit; Castrum formosum Capra-Montem Urbi nimis contrarium, ex toto cum Ecclesiis suis destruxit, Nec scientia defuit Notgero Episcopo, qui composuit Vitam sancti Landoaldi Presbyteri, quam habes apud Surium & Bollandistas ad diem 19. Martii. Itemque Vitam sancti Remacli Trajectensis seu Tungrensis Episcopi anno 664. die tertia Septembris mortui, quam habes apud Surium die eadem. Hic Othonis III. Imperatoris gratiâ plurimum valuit, Episcopali Palatio instaurato, transiit ad alteram Vitam 4. Idus Aprilis in Cœna Domini an. 1007.*

humatus in Ecclesia sancti Joannis Evangelistæ , in qua Canoniorum instituit Collegium. Qui plura cupit , legat Joannem Chapeavillum in tribus tomis , quos evulgavit *De Episcopis ac rebus gestis Leodiensibus* , ubi multa de Notgero exant.

HARIGERUS primùm Monachus , postea Abbas Laubiensis Ord. D. Benedicti post Fulcuinum allegatum factus an. 990, quam Ecclesiam piè ac prudenter gubernavit per annos septemdecim. Hic est ex antiquioribus, qui scripsit *Historiam de Episcopis Leodiensibus*, quam evulgavit cum aliis ejusdem Ditionis Historicis anno 1613. Joannes Chapeaville Canonicus & Vicarius in spiritualibus ejusdem Episcopatus. Unum etiam *Librum De Corpore & Sanguine Domini* , quem vidi manuscriptum sub nomine Harigeri , in Bibliotheca Signiacensi Ordinis Cisterciensis in Archiepiscopatu Remensi , quemque Anonymum evulgavit Ludovicus Cellot Soc. Jesu Theologus, ad calcem Historiæ Gottescalci Prædestinatiani , quam edidit in folio Parisiis anno 1655. Sebastianus Cramoisy. Item *Vitam sanctæ Berlendis Virginis* , Meibecæ in Belgio , quam ediderunt Bollandus ad diem 3. Februarii , & Joannes Mabillon sæculo 3 Sanctorum Ordinis Benedictini tom. 1. pag. 14. & sequentibus , correctiorem & Auctori suo assertam. Denique *Libros quatuor de Vita & Miraculis sancti Ursuari Carmine inculto ac barbaro, præloque indignos*, de quibus tamen Bollandistæ in *Vitis Sanctorum* ad diem 18. Aprilis , quos vidi manuscriptos in Bibliotheca sancti Vitoni Viridunensis. Floruit eodem tempore quo Notgerus , obiitque eodem anno 1007. die 31. Octobris. Plu-

ra dabant Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, verbo *Herigerus*, ubi tamen pessimè sentit de ætate Herigeri, quem ad an. 590. collocat, nisi mendum sit Typographi pro 990. quod faciliè crediderim. Sigebertus in Catalogo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 128. Aubertus Miræus in Scholio ad dictum Sigeberti Caput. Non omittendus Ægidius Vvaulde, qui anno hujus sæculi 1628. Vitam sancti Ursmari & Historiam ejusdem Monasterii Laubienfis evulgavit, collectam ex veteribus Monumentis Laubienfis, vicinarumque Ecclesiarum ac Monasteriorum.

1010.

MEGENFRIDUS, aliis MEGINFRIDUS, sive MEGINFREDUS, natione Germanus, Monachus Fukdensis sub Orhonibus secundo & tertio Imperatoribus, scripsit *Vitam sancti Emmerami Ratisponensis Episcopi*; circa annum 1010. quam dedicavit Arnolfo Comiti Vogburgensi, tum postea Monacho in Abbatia sancti Emmerami in Urbe Ratisponensi, quam habet Henricus Canisius tomo 2. *Antiquarum Læctionum*. Idem Mengensfridus scripserat *Historiarum* libros 24. quos Joannes Trithemius citat in *Vita sancti Maximi Episcopi Moguntini*, quæ extat tom. 6. die 18. Novembris, quos intercidisse credimus. Vixit anno circiter 1010. de quo plura Canisius loco cit. Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tomo 2. pag. 101. ac Scriptores *De Episcopis Ratisponensibus*.

SYRUS Monachus Cluniacensis, sancti Maioli Abbatis hujus sancti loci Discipulus, quem postea merita extulerunt ad regimen Anonymæ Abbatiz, scripsit circa annum 1010. *Vitam sancti Maioli Abbatis Cluniacensis* libris tribus ad san-

*etum Od lonem Cluniaci pariter Abbatem, ejusdem Maioli successorum. Ait autem id operis à se susceptum fuisse, flagitante Vvarnerio sanctæ Recor-
dationis Monacho, qui Syro misso in Italiam ante perfectum Opus, ipse in Alsatiâ directus, Opus imperfectum detulerat, quod ab Syro reverso postea completum est. Opus istud mixtum variis Carminibus ac Interpolamentis ab Aldebaldo Monacho, ediderunt Bollandistæ ad diem xj. Maii mensis, sed purgatum ab extraneo omni Joannes Mabillon sæculo 5. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 786. erutum ex manuscripto Codice Collegialis Ecclesiæ sancti Martialis apud Lemo-
vices. Habet nonnulla de Syro isto in Elogio historico sancti Maioli cap. 1. pag. 760. ubi agit de Scriptoribus ejusque Laudatoribus, idem Mabillon loco citato.*

1020.

OSBERNUS Cantuariensis Ecclesiæ Monachus & Cantor, natione Anglus, vir multæ pietatis & eloquentiæ, floruit circa annum 1020 de quo ita Vvilhelmus Malmesburiensis in lib. *De Regibus Anglorum* cap. 8. ubi de Dunstano: *Plura & non contemnenda de viro volentem dicere recitat Cantuarie Cantor Osbernus, qui ejus vitam Romanâ eloquentiâ composuit, nulli nostro tempore stilo secundus, Musicâ certè omnium sine controversia primus.* Vitam itaque & Miracula sancti Dunstani Cantuariensis Archiepiscopi libris duobus contexuit, quos ex manuscripto Colbertino primus edidit Joannes Mabillon sæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 659 & sequentibus, & quos nonnulli perperam crediderunt esse istud Opus, quod apud Surium die 19. Maii legitur sub nomine Osberti Monachi, quamvis Opera

utriusque Osberni & Osberti diversa sing. *Vitam* etiam *sancti Odonis Cantuariensis Archiepiscopi*, quam ex eodem manuscripto Codice Thuano-Colbertino edidit idem Mabillon loco citato pag. 287. Denique *Vitam & Passionem sancti Elphegi Cantuariensis Episcopi & Martyris*, quam habet Bollandus ad diem 19 Aprilis tomo 2 pag. 631. Agunt de Osberno Guillelmus Malmesburienfis loco allegato, Antonius Possëvinus in *Apparatu sacro*, Bollandus & Mabillon locis citatis, in Commentariis præviis ad Legendas quas ediderunt. Porro quantum ad Osbertum, scripsit *Libros duos, unum de Vita, alterum de Miraculis sancti Dunstani Cantuariensis Episcopi*; quos Surius edidit ad diem 16 Maii, sed truncatos ac mutilos: quorum utcumque sanat vulnera Joannes Mabillon sæculo tertio Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 701, dum truncata ab Surio reparat & sanitati restituit. Igitur sicut duos libros de Miraculis & Vita sancti Dunstani Osbernus conscripserat, ita totidem Osbertus; sed qui anno circiter 1100 scripserit, cum sæpe loquatur de rebus gestis sub Lanfranco Cantuariensi Archiepiscopo, anno 1089, die 24 Maii humanis rebus exempto, unde annis octoginta vel circiter, Osberno junior est.

TANGMARUS Saxo, Decanus Hildesheimensis, scripsit *Vitam sancti Bernardi ejusdem Urbis Episcopi, sui Discipuli*, quam edidit Christophorus Broverus Societatis Jesu in Syderibus Germaniæ anno 1616, correctam ad exemplaria manuscripta, immixtamque postea in Surianas impressiones nuperas ad diem 20 mensis Novembris. Vivebat post annum 1023.

ARNOLFUS ex Comite Vogbürgensi, factus,

Monachus sancti Emmerami Ratisponensis, flor-
 rebat anno circiter 1024. contemporaneus Me-
 genfrido, qui ei dicavit vitam sancti Emmerami,
 de quâ paulò ante locuti sumus. Hic ut partem
 aliquam haberet inter panegyristas hujus sancti An-
 tistitis, contempsit *Libros duos de Miraculis sancti
 Emmerami*, quos ex tenebris Mss. Codicum
 eduxit Henricus Canisius tom. 2. Antiquarum
 lectionum impressos, post opusculum Meginfre-
 di de quo supra. Hujus meminerunt Antonius
 Possevinus in apparatu sacro, verbo *Arnolfus Co-
 mes*: Joannes Mabillon in Elogio suo Historico
 Tutonis Ratisponensis Episcopi sæculo 5 Sancto-
 rum Ordinis D. Benedicti pag. 108, & ibidem
 in observationibus præviis ad acta sancti Vvolf-
 gangi Ratisponensis Episcopi pag. 811.

ADELBOLDUS Professione Monachus Laubien-
 sis in Ditione Leodiensi, tum Episcopus Ultra-
 jectinus & Henrici III. Imperatoris Consiliarius.
 Magnus habebatur teste Alberico, vir Nobilis,
 sapiens & summæ virtutis, Henrici Imperatoris
 Proconsul, in actis bellicis parum fortunatus, in
 administratione & regimine suo prudentissimus,
 animum applicans ad augmentum Religionis &
 divini obsequii, locorumque Sacrorum collapsio-
 rum repationem. Factus Episcopus anno 1008 vel
 1009 post mortem Anfridi vel Aufridi de Lova-
 nio Ultrajectensis Episcopi, scripsit *vitam Sancti
 Henrici Imperatoris nomine Secundi*, quam ha-
 bes in Vitis Sanctorum ad diem 14. Julii, & tom.
 5. Antiquarum Lectionum Henrici Canisii. Item-
 que in Sanctis Bambergensibus, S. Henrico Im-
 peratore, S. Cunegunde Imperatrice, S. Othone
 Bambergensi Episcopo, cum notis & aliis qui-

busdam ad ipsos Bambergæ tutelares spectantibus, quos Jacobus Gretzerus Soc. Jesu, edidit in 4. Ingolstadii anno 1611. Obiit Adelboldus anno 1027. die 27. Novembris, cujus mentionem faciunt Dithmarus in Historiâ suâ, Trithemius De Viris illustribus, Joannes de Beka in Historia Episcoporum Ultrajectensium, Antonius Possevinus in Apparatu Sacro, verbo *Adelbandus* pag. 8, citans Trithemium lib. 4 cap. 219. Virorum illustrium; Sammarthani Fratres in Galliâ Christianâ tom. 1. pag. 824. in Episcopis Ultrajectinis.

DITHMARUS vir sanctus, Sigefridi in Saxonia Comititis filius, ex matre Cunegunda Saxonica natus anno Domini 976. cum adolevisset, factus est Monachus Cœnobii S. Joannis Magdeburgi sub Riddago Abbate; mox Præpositus Vvallibicensis, & inde Henrico II. Imperatore procurante successit Vvigberto in Episcopatu Meiseburgensi anno Domini 1018. Scripsit autem *Chronicorum libros septem*, quod Chronicon per quinque Regum tempora digestum incipit ab Henrico Humili qui primus hoc nomine & in hujus narrationis ordine imperavit: deinde ab Othone Magno, secundo & tertio vicissim sibi succedentibus, usque ad Henricum Pium, quem nomine secundum & sanctum vocamus, protenditur. Istud opus impressum Francofurti ad Mœnum anno 1580. in folio, cum vita ipsius Dithmari par Reinerum Reineccium. Cedit autem ipsi magnæ laudi (ait Cardinalis Baronius) quod jam argumentis mille & exemplis innumeris, egregiè fidem Catholicam testatam reliquit adversus suos gentiles Apostatas, qui nostro hoc sæculo ex antris emerferunt, & sanè sincerissimus est Scriptor. Hæc Baronius,

cum autem annos 10. menses 7. & dies 7. sanctè præfuiſſet, Obiit anno 1028. suæ ætatis 42. ipſis Kalendis Octobris, & in æde Sacra Mersburgi ſepultus eſt. Ad id porrò quod de obitu ipſius Dithmari diximus, addimus, cum venturæ mortis accepto divinitus nuntio, ex hac vita deceſſiſſe eadem die quâ ſe natum eſſe proſitetur. Plura de illo Reinerus Reineccius quî vitam Chronico præmiſit, nos hæc pauca ab Antonio Poſſevino, quî illius mentionem habet in ſuo Apparatu Sacro, verbo *Dithmarus* tom. 1 pag. 480.

1030.

ADEMARUS ſeu ADHEMARUS, Engoliſmæ in Monasterio ſancti Eparchii Ordinis D. Benedicti Monachus, vivebat anno circiter 1030; ſcripſit enim *Chronicon & Commemorationem Abbatum Baſilicæ Sancti Martialis Lemovicenſis*, ac Chronicon porrigitur ab anno 829. ad annum Chriſti 1029. quæ impreſſa ſunt apud Philippum Labbeum tom. 2 ſuæ Bibliothecæ Mss. Librorum, de quibus loquitur Joannes Mabillon tom. 1 Analectorum pag. 419. Item *Supplementum ad Libros Amalharii De Divinis Officiis*, de quo diximus ſupra ſæculo 1x verbo *Amalharius Metenſis Diaconus*: evulgatum tom. 2 Analectorum Joannis Mabillon pag. 96. Plura de illo locis citatis dicti Labbeus & Mabillon, qui opera Ademari ediderunt.

GUIDO ARETINUS MONACHUS Ord. Divi Benedicti, novam diſcendi Muſicam rationem inveniẽs, aded ut paucis menſibus puer addiſceret, quod pluribus annis vix quiſque ætate & ingenio pollens, addiſcere potuiſſet: ſcripſit de hoc argumento librum Prænotatum *Mic-ologus*, quem Theobaldo Aprutino Epiſcopo dicatum, anno

ætatis suæ 34. sub Joanne vigesimo, Romano Pontifice Maximo, qui successit Benedicto VIII. Romano etiam Pontifici, emisit in lucem. Et quidem ab eodem Benedicto ter fuit evocatus ad urbem, qui & ejus revolvit Antiphonarium, & aliqua miratus didicit ex eo. Claruit ab anno 1020. ad 1030. & ulterius, extatque de toto hoc Negotio ipsius Guidonis Epistola inserta à Baronio Cardinale suis Annalibus sub annum 1012. ad Michaëlem Monachum S. Mariæ Pomposiani Cœnobii, ut præferet titulus. Hæc nos ex Apparatu Sæcro Antonii Possevinii verbo tenus pag. 694. de quo etiam Sigebertus De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 144. & in Chronico ad annum Christi 1028. Joannes Gerardus Vossius de 4. Artibus Popularibus.

BERNO ex MONACHO Sancti Galli in Alemannia Abbas Augiæ divitis prope Constantiam, claruit anno maximè 1030. de quo doctè Bellarminus & Labbeus in dissertatione Historica Scriptorum Ecclesiasticorum, quos iste recensuit tom. 1 pag. 200 : quibus addo scripsisse etiam Bernonem *Vitam Sancti Meginradi Episcopi & Martyris*, quam edidit Joannes Mabillon sæculo 14. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti parte 2. pag. 63. & seqq. Alia apud citatos Bellarminum & Labbeum.

ODORANNUS MONACHUS Sancti Petri Vivi Senonensis, Ordinis Divi Benedicti, scripsit *Chronicon Rerum in Orbe gestarum* ab anno 675 ad annum 1032. quo florebat in dicto S. Petri Cœnobio. Habetur istud Chronicon in Collectaneo veterum Historiæ Francicæ Scriptorum, procurato variis seu quinque tomis in folio, ab Andræa

Duchefnio, apud Sebastianum Cramoisy Parisiis anno 1636. & seqq.

1040.

BRUNO HERBIPOLEOS in Germania Orientalis Franciæ Episcopus, idemque Germanus, quem Eifengrenius vocat Ducem Carnorum & Comitem Artemburgensem, avunculus Conradi II. Romanorum Imperatoris, sanctitate & eruditione celebris, clarebat anno circiter 1040. Vir uti doctus collegit (ut inquit Sixtus Senensis lib. 4 Bibliothecæ Sanctæ) ex Orthodoxorum Patrum Explanationibus, *strictum & elegantem in omnes Psalmos Commentarium*, cujus initium est: *Nova non cudimus, sed vetera renovamus*. Quin Brunonis hujus Commentarii etiam breves in *Cantica omnia Veteris & Novi Testamenti* quæ cum Psalmis cantantur in Ecclesia Catholica, in Canticum Moylis, Annæ, Davidis, Isaïæ, Ezechiae, Abacuc, ex Testamento Veteri. Item ex Novo Testamento, in Orationes Zachariæ, B. Mariæ, Simeonis, & in Orationem Dominicam, in Symbola Apostolorum, Ambrosii & Athanasii. Hi omnes Commentarii in Psalmos & in Cantica ac Symbola, impressi primùm anno 1494. Colonia ab Antonio Koburger, unde postea immissi in Bibliothecam Veterum Patrum Colonien-sis editionis anni 1618. apud Antonium Hieratum; denique hæc eadem opera Brunonis Herbipolensis habentur tom. xviii. Bibliothecæ SS. Patrum editionis Lugdunensis anni 1677. apud Anissonios Fratres. Moritur Henrico II. Imperatore anno Domini 1045. die 17. Maii, qui, ut inquit Joannes Trithemius, Franciæ Orientalis singularis Patronus habetur, atque Sanctorum albo adscriptus fuit. Faciunt mentionem de Brunone

Herbipolensi Episcopo, Sixtus Senensis loco citato, Antonius Possevinus in *Apparatu Sacro*, & cæteri omnes qui de Episcopis hujus Sedis in Franconia scripserunt.

ANSELMUS LEODIENSIS Canonicus, sancti Lamberti ejusdem uibis Scholasticus, deinde Namurcensis Decanus, pietate & doctrina conspicuus, scripsit ad instantiam Idæ sancti Cæciliani Coloniensis Abbatissæ *Historiam Episcoporum Leodiensium*, à sancto Theodardo qui vivebat circa annum 666. usque ad Vvazonem qui Richardo Hannoniensi successit anno 1041. obiitque anno 1048. hanc Joannes Chapeaville Vicarius Generalis in spiritualibus dicti Episcopatus & S. Lamberti Canonicus, eduxit in publicum Leodii in 4. anno 1612. cum aliis quatuor auctoribus qui de Episcopis Leodiensibus scripserunt, Godescalco & Nicolao Canoniceis, Stephano Leodiensi Episcopo, & Raynero sancti Laurentii in Suburbio ejusdem urbis Monacho. De illo Antonius Possevinus in *Apparatu Sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Joannes Chapeaville in præludio ad ejus Historiam à se editam.

HUGO LINGONENSIS Episcopus factus anno 1030. cognomento de Britolio, filius Gilduini Comitum de Britolio in Agro Belvacensi, assumptus ad hanc Sedem Roberto Rege, cum antea fuisset Clericus Catnotensis atque Monachus Cluniacensis. Scripsit *Traëctatum de Corpore & Sanguine Domini contra Berengarium*, quem anno 1647. edidit Lucas Dacherius in fol. in Appendice ad Opera Lantfranci Cantuariensis Archiepiscopi. Hugo autem post 18. Sedis annum à Lingonensi-

bus pulsus à Sede anno 1048. propter simoniam, adiit Judicium Leōnis Papæ in Concilio Remensi anno 1049. ubi depositus fuit. Inde in Monasterium S. Vitoni, Viridunensis secessit, sub Vvaleranno fratre suo & Abbate factus Monachus, ubi anno incomperto mortuus est. Vide Galliam Christianam Sammarthanorum tom. 2. pag. 658. in Episcopis Lingonensibus, ubi plura de illo

1050.

HEPIDANNUS Monachus sancti Galli in Helvetia Ordinis Divi Benedicti claruit ab anno 1030. vel circiter ad annum 1080. Scripsit *Chronicon*, quod incipiens ab anno 709. desinit in anno 1044. quo florebat, impressum cum multis alijs ad Abbatiam S. Galli spectantibus in Collectaneo Rerum Alamannicarum, quod in fol. Francofurti editum est anno 1606. typis Vvechelianis, ex curâ & studio Melchioris Haiminsfeldii Goldasti, viri in eruendis è tenebris Antiquitatibus laboriosissimi. Idem scripsit Hepidannus *Libros duos de Vitâ & Miraculis Sanctæ Vviboradæ*, sed longè serius, quos obtulit post annum 1072. Udalrico Abbati S. Galli, quosque primus edidit in Collectaneo citato Goldastus, sed post ipsum Bollandistæ Jesuitæ in Legendis Sanctorum ad diem 2. Maji. Agunt de Hepidanno Goldastus & Bollandistæ locis citatis plenè, Joannes Mabillon sæculo 5. SS. Ordinis D. Benedicti pag. 42. in observationibus præviis ad vitam S. Vviboradæ Virginis & Martyris, quem nos circa annum 1080. mortuum credimus.

GUALDO CORBEIÆ Gallicæ in Picardiâ Ordinis D. Benedicti Monachus, sub medium sæculi XI, *Vitam S. Anscharii Hamburgensis Episcopi Versibus reddidit & Adalberto Bremensi Ar-*

ebrii popo dedicavit, quam edidit ex Mss. Codd. Jo. Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 115. & seqq.

DROGO BELGA Monachus Cœnobii S. Vvinoci, quæ civitas in Belgio est, deinde Gestellensis Pastor, postremò Morinorum Episcopus creatus anno 1036, quibus præfuit cum laude annos plus minus xxxiii, post quos in pace quievit anno 1078, vel juxta alios sequenti. Scripsit *Vitam S. Godolena* quam habet Surius ad diem 6 Julii tom. 4. *Vitam Sancti Osvaldi Northumbria in Anglia Regis*, de quo Surius ad diem 5 Augusti. Addidit etiam libro primo *De vitâ S. Vvinoci Abbat*, secundum & tertium, qui Mss. Bergis aservantur in eodem Monasterio S. Vvinoci. Plura dabunt de Drogone Belga Antonius Possëvinus in Apparatu Sacro, Sammarthani Fratres in Gallia Christiana tom. 2, verbo *Bolonienses Episcopi* pag. 430, ubi de Episcopis Tarvanensibus seu Morinensibus.

HELGAUDUS sive HELGAUDUS Floriacensis Monachus scripsisse dicitur circa annum 1050 *Vitam Roberti Regis Francorum*, editam primùm ex Bibliotheca Petri Pithoëi Trecensis ac Parisiensis Causidici, anno 1596. in folio Francofurti Vvcheliani typis, inter undecim veteres Historiæ Franciæ Scriptores ab anno 900 ad 1283. Recedit illam postea in Collectaneo suo Historicorum Franciæ cœtancorum Andræas Duchesnius, quem vide.

VVITPO seu VVIPPO Presbyter Germanus, Henrici tertii Imperatoris Sacellanus, clarus circa sæculi undecimi medium, scripsit *Vitam Conradi Salici patris Henrici tertii*, quam evul-

gavit ex Mss. Codicibus Joannes Pistorius tom. 3 pag. 421 Collectionis suæ Scriptorum veterum de Rebus Germanicis, quam edidit 3 in fol. tomis Francofurti Vvechelianis typis, annis 1582, 1584 & 1607. Scripsit etiam *Panegyricum in laudem Henrici III. Imperatoris*, editum tom. 2 Antiquarum Lectionum Henrici Canisii. Agunt de Vvitpone Pistorius & Canisius in præludiis ad ejus opuscula, quæ evulgarunt; Possevinus parcissimè in Appartu Sacro.

EVERVINUS seu EBERVINUS Monachus Natione Germanus & Abbas Monasterii sancti Mauricii Theologiensis sive Toleiensis in Archiepiscopatu Treverensi, Congregationis Cluniacensis, circa annum 1050 scripsit *Vitam S. Simeonis Syracusani Monachi Trevirensis*, quæ extat apud Surium ad diem 1 Junii. Attribuitur hæc à nonnullis Ebervvino Abbati S. Maximini Treverensis, sed temporum ratio reclamationem: obiit enim S. Simeon anno 1035 die 1 Junii, quo tempore prædictus Ebervinus in vivis jam esse desierat. Affinitas autem nominum Ebervvini & Evervini occasionem errori præbuerunt. Hæc Arnoldus Vuion in Ligno Vitæ, ac post ipsum Antonius Possevinus in Apparatu Sacro. Addo ego in Catalogo Abbatum S. Maximini Treverensis, quem habes tom. 4 Galliæ Christianæ, nullum Abbatem hujus nominis legi.

EVERSHELMUS Monachus primùm Altimontis juxta Malbodium in Hannonia, deinde hujus loci factus Abbas anno 1048, scripsit circa hoc tempus *unum librum De Vitâ S. Popponis Abbatis Stabulensis cognati sui*, quem habent Laurentius Surius & Bollandus ad diem 25. Januarii. Inde factus Abbas S. Petri Gandavenfis anno 1058, ubi

mortuus est anno 1069. Vide Bollandum de illo in præludiis ad Vitam sancti Popponis, & Sammarthanos Fratres tom. 4 Gallix Christianæ, in Abbatibus Altimontis & sancti Petri Gandavenfis.

DEODUINUS seu THEODUINUS Episcopus Leodiensis successit Vvazoni ab anno 1048 ad 1075 quo mortuus est. Scripsit *insignem Epistolam ad Henricum Gallie Regem de Corpore & Sanguine Domini*, quam Cardinalis Baronius & Joannes Chapeaville perpetam sub nomine Durandi Leodiensis Episcopi & quidem mutilam ediderunt, ex Ms. Cod. Ludovici Martelli Civis Rothomagensis; integram autem atque auctori suo restitutam Joannes Mabillon tom. 4 Analectorum pag. 396. Idem ipse Codex nunc asservatur in amplissima Bibliotheca eruditi viri Emerici Bigotii, quo in Codice non Durandi nomen, (quippe qui ante natam Berengarii Hæresim devixit, anno scilicet 1024) adscriptum legitur: sed prima duntaxat Littera D, Deoduinum seu Theoduinum significans, quo eodem modo ejus nomen decurtatum legitur in Cod. Ms. sancti Audoeni Rothomagensis; quem Codicem cum Bigotiano Contulit Joannes Mabillon.

VVIBERTUS seu GUIBERTUS, Olim Archidiaconus Tullensis, cum S. Leo IX. postea Romanus Pontifex, esset tantum Tullensis Episcopus; quem in multis itineribus secutus est, scripsit circa annum 1060 *Libris duobus Vitam hujus sancti Pontificis*: quam primùm à Jacobo Sirmondo editam, Henschenius & Papebroxius eruditi ejusdem Societatis viri, cum duobus Mss. Codd. collatam & auctam ediderunt inter Acta Sancto-

1060:

rum tom. 2. ad diem 19. Aprilis. Opus accuratum in rebus S. Leonis IX. recensendis.

METELLUS TEGERSEENSIS sive TEGERSENSIS Monachus Old. Divi Benedicti vivebat circa annum 1060, antiquissimus Boicorum Poëtarum. Reliquit à se conscriptas Eclogas quas inscripsit Quirinalia in laudes Beati Quirini gloriosi Martyris, quas primum ex apographo emisit in lucem Henricus Canisius Juris utriusque Consultus Ingolstadii in tom. 1. Antiquæ Læctionis. De Metello Antonius Possevinus in Apparatu Sacro tom. 2 pag. 105, & Canisius in Præludiis Quirinalibus à se vulgatis, appositis.

JOANNES XIPHILINUS Patriarcha Constantinopolitanus sub Constantino Duca factus anno 1066, juxta Baronium in Annalibus ad hunc annum. Ut auctores sunt Zonaras & alii, hic Trapezunte oriundus & valdè doctus, qui omnibus sponte derelictis, Monasteria frequentavit, solitariam diu vitam egit, ac denique Patriarchali Sede cohonestatus fuit. Hujus extat homilia unà græcè & latinè apud Jacobum Gretzerum in opere suo *De Cruce* inscripto, sed hæc quid inter tantas quas assiduus enuntiando Evangelio Xiphilinus composuit? Scripsit itaque *Homilias in Evangelia Dominicalia totius Anni*, quæ Mss. Græcè extant sub ejus nomine in Bibliotheca Serenissimi Bavarix Ducis Cod. 91, & in Vaticana ex Ms. Codice Heidelbergensi Palatino, num. 221, dignissimæ quæ in publicum prodeant. Mortuus est juxta Baronium anno 1080, de quo loquuntur Zonaras, aliique Scriptores Græci; de Scriptis autem Antonius Possevinus in Apparatu Sacro tom. 1. pag. 955, verbo *Joannes Xiphilinus*.

FOLCARDUS Monachus Cœnobii S. Bertini Sithivensis, Congregationis Cluniacensis, circa annum 1060 scripsit *Vitam S. Bertini Abbatis Sithivensis, & Vitam S. Audomari Episcopi Morinensis*, quarum utraque impressa jacet inter Legendas Laurentii Surii labore collectas, altera quidem S. Bertini ad diem 5 Septembris, altera S. Audomari ad diem 15 ejusdem Septembris. Meminit Folcardi Antonius Possevinus in Apparatu Sacro tom. 1 pag. 573, & Joannes Mabillon sæculo 2 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, dum loquitur velasset Legendas istorum Sanctorum.

DURANDUS Monachus Fiscamnensis in Normannia, cum circa annum 1070 virtute ac scientiâ plurimum floreret, eductus è Cœnobio Fiscamnensi, datus est in primum Abbatem Ecclesiæ de Troarno, teste Roberto de Monte sancti Michaëlis, in Tractatu suo De Abbatibus & Mutatione Abbatiarum Neustriæ. Troarnum autem sancto Martino Sacrum, Ordinis Divi Benedicti in Episcopatu Bajocensi ad Divam fluvium, tunc temporis à Rogerio de Montegomerico filio Rogerii Vice-Comitis Oximensis fundatum, in vico suo cui nomen Troarnum. Paucis multa complectitur (quoad doctrinam Durandi Abbatis Troarnensis) Ordericus Vitalis Lib. 4 Historiæ suæ, ubi sic loquitur. *Gerbertus Fontinellensis, Ainarus Divensis ac Durandus Troarnensis, quasi tres stellæ radiantes in firmamento Cæli; sic isti tres Archimandrita multis modis rutilabant, Religione & caritate, multiplicique peritiâ pollebant, studioque divina laudis in Templo Dei jugiter inhiabant.* Porro egregium scientiæ Durandi Troarnensis monumentum est *Tractatus De Corpore & San-*

1070.

guine Domini contra Berengarium, quem prius in lucem è tenebris eduxit Dominus Lucas Dacherius, ediditque ad calcem operum S. Lanfranci Cantuariensis Episcopi, Parisiis in folio anno 1647 apud Joannem Billaine. Ejusdem Durandi mortem pretiosam, sic expressit idem Ordericus Lib. 7 Historiæ suæ. *Durandus siquidem Troarnensis Abbas grandævus, ab infantiâ Monachus, Religione & sapientiâ præcipuus, Ecclesiastici Cantus & divini Dogmatis Doctör peritissimus, sibi durus carnifex, post multos in Dei cultu labores, in lectum decubuit; & benè ut prudens & fidelis servus, ire ad Curiam Domini sui paratus, tertio Idus Februarii de sæculo migravit. Venerabiles Discipuli Glebam Religiosi Doctöris in Capitulo suo reverenter sepelierunt, & in Candido Lapide qui suppositus est, Epitaphium hoc addiderunt.*

*Hac tegitur tumbâ, bonus ac venerabilis Abbas
Durandus, nostri normæ Monasterii
Ad Domini laudem, præsentem condidit Ædem,
Quâ sibi propitium credimus esse Deum.
Luce sub undenâ februi, resolutus habenâ
Carnis, ad Angelicam dirigitur Patriam.*

Videndus de illo Lucas Dacherius in Appendice suâ ad Opera Lanfranci Cantuariensis Archiepiscopi, ubi varia præmittit lectu digna de Durando Abbate Troarnensi, antequam ejus opus evulget. Nec te fallat, Lector amice, Antonius Possevinus in Apparatu Sacro, verbo *Durandus à sancto Porciano*, quem erroneè appellat Leodiensem Episcopum, & cui attribuit Epistolam ad Henricum Galliarum Regem *de Corpore & Sanguine Domini*,

ni, & cujus vult meminisse Guitmundum lib. 1. de Corpore & sanguine Domini. Nam Epistola ista, nec est Durandi à sancto Porciano Ordinis Fratrum Prædicatorum, qui nondum natus erat tempore Henrici primi Galliarum Regis: nec Durandi etiam Leodiensis qui mortuus erat, antequam Henricus primus esset Galliæ Rex: sed Deoduinus Leodiensis Episcopi, scripta inter annum 1048 quo Deoduinus est factus Leodiensis Episcopus, & 1060 quo mortuus est Henricus primus Galliæ Rex, post exortam Berengarii Hæresim. Quantum autem ad Guitmundum qui Libro 1. *De Corpore & Sanguine Domini*, meminit operis Durandi de eodem argumento: non intelligendus est vel de Durando Leodiensi qui nihil scripsit, nec de Durando de sancto Porciano, cujus nihil extat speciale de Corpore & sanguine Domini, sed de Durando Troarnensi Abbate, de quo loquimur, & cujus opusculum de hoc argumento.

GERARDUS primum Monachus & Aedituus seu Sacrista Corbeiensis Monasterii, tum postea Cellerarius, factus deinde Abbas sancti Vincentii Laudunensis, circa annum 1070 in locum Fratris Reginarii suffectus, vir pietate ac sanctitate insignis, velut acta ipsius testantur, quæ suo stilo persecutus est Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino lib. 2. Observationum, ad diem 5 Aprilis. Hic cum Cellerarii officio apud Corbeiam fungeretur, scripsit *Vitam sancti Adhaldi Abbatis Corbeiensis*, quod præstitit occasione receptæ sanitatis per sanctum Virum, qui ipsum ab improbo capitis dolore liberaverat. Hanc ediderunt Surius & Bollandus ad diem 2 Januarii, & Joan.

1070.

nes Mabillon sæculo 4 Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 1 pag. 345. Ex Abbate sancti Vincentii Laudunensis, postea circa annum 1077 Abbas præficitur Monasterio S. Medardi Sueffionensis: sed à Berthâ Regina Philippi Regis conjugè pulsus, Cænobium Silvæ Majoris Diœcesis Burdegalenensis fundat circa idem tempus, eique primus Abbas præest anno eodem 1077 de quo sic Chronicon Malleacense: *Anno 1077, Giraudus edificare cœpit Cænobium sanctæ Mariæ Silvæ Majoris & obiit 1095. 7 Idus Aprilis.* De illo agunt quisquis auctor est vitæ S. Arnulphi Sueffionensis cap. 18, sive is sit Liziardus Sueffionensis, sive Hariulphus Aldemburgensis Abbas; Martyrologium Benedictinum Hugonis Menardi ad diem 5 Aprilis, Joannes Mabillon & Bollandus locis indicatis; Sanmarthani Fratres in Gallia Christiana tomo 4 in Catalogis trium Abbatiarum sancti Vincentii Laudunensis, sancti Medardi Sueffionensis, & Silvæ Majoris. Imò plura de illo promittit idem Joannes Mabillon sæculo sexto Sanctorum Ordinis D. Benedicti, ad annum 1095; ubi ejus Elogium Historicum post Hugonem Menardum, ex variis monumentis conscribet.

CONRADUS seu CONRARDUS Henrici IV. Imperatoris Præceptor, eoque sollicitante factus Episcopus Ultrajectinus post Guillelmum anno 1075, scripsisse dicitur librum, quem alii adscribunt Vvaldramo Naumburgensi in Saxonia Episcopo, alii Vvenerico Vercellenfi Episcopo. Inscríbatur, *Apologia de Unitate Ecclesiæ conservanda, & Schismate inter Henricum IV. Imperatorem ac Gregorium VII. Pontificem Maximum:* Quam ex Ms. Codice Fuldensis Abbatiae erutam Marquar-

duſ Fieherus inferuit primò Volumini Veterum Hiſtoriæ Germanicæ Scriptorum, ex tribus editis in fol. Francofurti Vvechelianiſ typis annis 1600, 1602, & 1611 Hanoviæ. Conſtructa majori Eccleſia Ultrajectenſi, ſumpribus potiſſimum Henrici IV. Imperatoris, Conradus occiſus eſt anno 1099 octavo Kalendas Maii, de quo abundè Joannes de Beka in Chronico de Episcopis Ultrajectinis, Joannes à Leidis Carmelita, Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 1 pag. 828 in Archiepiscopis & Episcopis Ultrajectenſibus, poſt plures alios quos allegant.

GREGORIUS Papa VII, longè ante Pontificatum ſub nomine Hildebrandi, ab anno 1049 celeberrimus, ab anno 1073 per annos duodecim meſem unum & dies tres ad annum 1085 diem 25 Maii Cathedram Romanam tenuit, libertatemque Eccleſiaſticam pro viribus contra Imperatorem tuitus eſt. Scripſit *inſignem Commentarium in ſeptem Pſalmos Pœnitentiales*, quem quia MSS. Codices Gregorio adſcribunt, ideo ob aliquantam quam præ ſe fert antiquitatem, ob ſtilum & pietatem, ſancto Gregorio Magno adſcriptus eſt, atque inter ejus opera etiam impreſſus: licèt ad tempora Henrici IV. ſpectet ex iis quæ narrantur, ut rectè noravit Petrus de Guſſanvilla, in ultimâ editione Operum S. Gregorii Magni, quam in folio tomis procuravit Pariſiis apud magnam Societatem Bibliopolarum. De Cæteris Gregorii VII. operibus vide Bellarminum & Labbeum in operibus ſuis de Scriptoribus Eccleſiaſticis, quibus hoc opusculum eſt ſupplementum tantum.

BENNO Cardinalis & Hoſtis Gregorii Papæ VII. infeſtiſſimus, ſcripſit *Vitam illius*, vel

poriùs optimi Pontificis sanam libris duobus proficidit, quos edidit Melchior Haiminsfeldius Goldastus Hanoviae in 4°. anno 1611, cum scriptis penè omnibus contra Gregorium VII. facientibus, inclusis in opere isto quod inscripsit, *Apologiam Principum Germania pro Henrico IV. Imperatore contra Criminatores, &c.* Ibidem itaque aperti Gregorii septimi hostes idem faciunt, Conradus Episcopus Ultrajectinus in *Oratione pro Imperatore contra Papam*, pag. 48. Idem Vvaldramus Naumburgensis Episcopus, in *Epistola ad Landgravium Thuringiae pro Imperatoris fide contra Papam* ibid. pag. 51, & *Apologiarum pro Imperatore libris tribus*, ibid. pag. 53: & *Opusculo de Investitura Episcoporum facienda per Imperatores*, ibid. pag. 226. Idem Otbertus Leodiensis Episcopus, *Epistola de Vita & obitu Henrici IV. Imperatoris*, ibid. pag. 204: & Everhardus Salisburgensis Archiepiscopus, *Oratione de Hildebrandi Antichristiano Imperio*, ibid. pag. 237: denique *Supplex Libellus Decani & Conventualium Abbatie Laurishamensis ad Henricum V. Imperatorem contra Hildebrandinos Monachos de Hirsaugia*, ibid. pag. 233. Eundem insectatus est Vvenericus Vercellensis Episcopus in opere, *de Unitate Ecclesiae conservanda & de Schismate inter Henricum IV. Imperatorem & Gregorium VII Romanum Pontificem*, quod primò Basileae, impressum est anno 1557 in Collectaneo Antiquarum Legum Salicarum, Saxonicarum & Germanicarum in fol. cura & studio Joannis Heroldi, dein tom. 1 Collectanei Veterum de Rebus Germanicis Scriptorum Marquardi Freheri, anno 1600 Francofurti in fol. typis Vvechelianis; denique Argentorati annis

1609 & 1618. cum variis. Sed contra hos in patrem suum armatos filios, fideles & sinceri ejusdemque temporis Scriptores multi, quos Ingolstadii variis temporibus edidit Jacobus Gretzerus Societatis Jesu, Gregorii VII. defensor fortissimus: nempe Gerbohus Abbas Reicherspergensis, in *Syntagmate de Henricis IV & V Imperatoribus, & de Gregorio VII & nonnullis consequentibus Pontificibus*, Ingolstadii in 4° anno 1611. Item Bertoldus seu Belnaldus Presbyter Constantiensis in *Opusculis quibusdam Apologeticis pro Gregorio VII.* quæ Gretzerus edidit ad calcem tomi secundi defensionis Bellarmini, Ingolstadii anno 1609 paginâ 43; & Opusculo *De vitanda Excommunicatorum Communione*, apud Gretzerum pag. 237, impresso in Opere contra Replicatorem seu Melchiorum Guldastrinum, Ingolstadii anno 1612. in 4°. Sanctus Gebhardus Salisburgensis Archiepiscopus, in *Epistola ad Herimannum Metensem Episcopum*, ibidem paginâ primâ & sequentibus, relata à Gretzero contra Replicatorem: Et Stephanus Episcopus Halberstatensis, *Epistolâ contra Schismaticos*, ibidem relata paginâ 301. Paulus denique Bernridensis Abbas in *Vita Gregorii VII.* quam scripsit contemporaneus testis, & idem Gretzerus edidit Ingolstadii anno 1610. in quarto. Hæc pauca de sibi adversis hujus alteriusque sæculi Scriptoribus, pro & contra Gregorium VII.

MICHAEL PSELEUS Præfectus studiis Michaëlis Ducæ Imperatoris, qui fuit Constantini Ducæ filius, & anno 1071. Romano Diogeni successit in regimine Orientalis Imperii. Floruit anno 1071 & sequentibus, insignis ob magnam re-

rum philosophicarum & divinarum scientiam, quum prebant plurima ejus Opuscula tam impressa, quàm etiam manuscripta adhuc latitantia in variis Bibliothecis. Spectant ad Michaëlem Psellum *Paraphrasis seu Commentarius in Cantica & Canticorum*, græcè editus à Joanne Meursio anno 1617. in 4°, unà cum Eusebii in idem Canticum paraphrasi. *De sanctissima Trinitate* Græco-latine cum Cyrillo contra Nestorianos in 8°, Augustæ Vindelicorum anno 1611, cum Notis per Vvegelinum. *Dialogus de Energia & Operatione Demonum*, ex Græco à Petro Morellio Parisiis in 8° apud Guiljelmum Chaudiere anno 1577. *Iambi in vitia & virtutes*, græcè in 8° Basileæ 1544, cum ejusdem *Isagoge in Tantalum & in Circen* ibid. & *Allegoria de Spbinge* ibid. typis Oporinis. Nec tantum Theologus, sed & Philosophus & Mathematicus & Physicus extitit, ut Opera ejus sequentia demonstrant. Habetur enim Michaëlis Pselli *Introductio in sex Philosophia modos, & Compendium quinque Vocum & decem Pradicabilum*, græco latine Parisiis in 12° anno 1541. *In Librum Anmonii Hermæ De Interpretatione* Commentarius græcè in folio Venetiis anno 1503 apud Aldum. Ejusdem *Metaphrasis Libri secundi Posteriorum*, Emanuele Margunio interprete, in 8° Venetiis apud Juntas anno 1575. *in Physicam, vel in octo libros Physicarum* Commentarius, Joanne Baptista Camotio interprete, in folio Venetiis anno 1554. *In quatuor Mathematicas Disciplinas* græcè Parisiis in 8° anno 1545. Idem latine interprete Guiljelmo Xilandro, cum ejus Annotationibus in 8° Basileæ 1556, typis Oporinis. Idem latine per Vvetum in 8° Parisiis anno 1557. apud Cavellat.

Hoc Compendium Mathematicum editum pariter in 8° Lugduni Batavorum anno 1647. *De Ratione victus ad Constantinum Imperatorem*, latinè Georgio Valla interprete, in 8° Basileæ anno 1529. *De lapidum virtutibus* græco-latinè à Philippo Maussaco Tolosæ in 8° anno 1615. Extant adhuc alia Opuscula manuscripta in Bibliothecis, Regia Gallica, Imperatoria Vindobonensi, Vaticana, & alibi : quæ hic recensere, otiosum ac tædiosum fuerit.

VVILLERAMUS Germanus, Monachus Fuldensis Ordinis Divi Benedicti, deinceps autem Abbas sancti Petri Merseburgensis Congregationis Cluniacensis, qui clauit anno 1070, scripsit in *Canticum Canticorum Epithalamium de Christi & Ecclesiæ nuptiis*, ex diversi generis Carminibus prosâ intermixtis Libros tres, quorum initium est, *Cum Majorum studia*, &c. Hæc autem Vvillerami Abbatis Paraphrasis in Cantica Canticorum gemina; prior Rythmis Latinis, altera veteri Linguâ Francicâ, cum Explicationibus & Notis, quibus veterum vocum Francicarum ratio redditur, edita cum Diacontio in Exameron Lugduni Batavorum anno 1598. per P. Merulam in octavo. Vide Possëvinum in *Apparatu sacro* tomo. 2 pag. 548.

URSIO Abbas Altimontis Ordinis Divi Benedicti juxta Malbodium in Hannonia, scripsit circa annum 1080 *Historiam sancti Marcelli Papæ libris duobus*, quam Lietberto Cameracensi Episcopo circa sæculi noni finem nuncupavit, quamque retulit Bollandus ad diem 16 Januarii : ubi in Commentariis Acta sancti Marcelli Papæ præviis, de Ursione loquitur.

1080.

DESIDERIUS Abbas Cassinensis floruit etiam circa annum 1080. doctrinâ simul & sanctitate, unde factus ob præstantiam meritorum Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Cecilie. Scripsit dum esset Abbas Cassinensis, *Miracula à sancto Patre Benedicto ejusque Discipulis facta in Italia Dialogicè libris tribus*, quos ex manuscriptis codicibus erutos ediderunt Bollandistæ ad diem 21. mensis Martii, cum aliis ad sanctum Benedictum spectantibus, & Joannes Mabillon sæculo 4 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2 pag. 425. Hic defuncto Gregorio VII Romano Pontifice anno 1085 die 25 Maii, successus in ejus locum & labores, post menses circiter decem mortuus est. De illo Ant. Possevinus in *Apparatu sacro*, tomo 1. pag. 419, verbo *Desiderius Abbas sancti Benedicti*, & quotquot nuperi scripserunt de Summis Pontificibus.

JOANNES SCYLITZES, dignitate atque officio Cætopalates, vixit extremo Christi sæculo undecimo, sub Alexii Commeni Imperatoris initium, de quo Bellarminus, & Labbeus in Dissertatione historica de Scriptoribus à Bellarmino recensitis tomo 1 pag. 555. *Ejus Historia anno 813. sive à fine Imperii Michaëlis Rangabi Cætopalata ubi desinit Theophanes, inchoata, desinit ad annum 1081, quo Alexius Commenus factus est Imperator Græcorum.* Hæc à Joanne Baptista Gabio latinè reddita, Venetiis prodiit in minori folio: nusquam verò græcè tota excusa fuit, sed pauca duntaxat excerpta, ab anno scilicet 1007 ad annum 1081, quæ græcè & latinè subjecta fuerunt Compendio historico Georgii Cedreni, cum aliquot Notis Jacobi Goari Ordinis Fratrum

Prædicatorum, anno 1647 Parisiis in Typographia Regia excuso. Hæc nos ex citato Labbeo, cui addimus extare manuscriptum codicem Græcum Joannis Scylitzæ Curopalata, Romæ in Bibliotheca Reverendorum Patrum Oratorii, ut audio, itemque in Messanenfi sancti Salvatoris, ut certò scimus: unde Græcus textus Latino faciliè adjungi posset.

THEOPHYLACTUS Acridæ in Bulgaria Episcopus, claruit anno circiter 1080, de quo plenè loquuntur Bellarminus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, & Labbeus ibidem tom. 2 paginâ 413 & sequentibus, quibus addo in Supplementum Operum quæ recensent, Commentaria Theophylacti in quatuor ex minoribus Prophetis, nimirum *Habacuc, Jonam, Nahum & Oseam*, juxta Labbeum, latinè tantum prodierunt ex interpretatione Joannis Loniceri, recognita à Philippo Montano: sed integra Theophylacti Bulgariae Episcopi Enarratio in duodecim Prophetas minores, græcè Ms. extat in folio in Bibliotheca Augustana Codice 48. Ejusdem quoque *Colloquium cum quodam de Accusationibus Latinorum, & Oratio in Alexium Comnenum Imperatorem*, Mss. græcè in Bibliotheca serenissimi Bavariae Ducis Codice 116. Hæc nos ad Supplementum magni viri Theophylacti.

ANSELMUS patriâ Mantuanus, factus est ab Alexandro Papa secundo anno 1071 Lucensis in Tuscia Episcopus, vir sanctitate & doctrinâ clarus, maximus Gregorii VII Summi Pontificis fautor, obiit die 18 Marti 1086, & Mantuæ in patria sepultus est. Bellarminus & Labbeus de illo agunt in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, quibus ad-

do in multis Codicibus manuscriptis adscribi illi *in signem Collectionem Canonum Ecclesiasticorum*, quam habes manuscriptam in Bibliotheca sancti Germani Parisiensis, in Regia Gallica, & Romæ in Barberina, ut tradit Stephanus Baluzius in *Opere de Emendatione Gratiani* edito Parisiis in 8° anno 1672 apud Franciscum Muguet, tam in præfatione ad Lectorem num. 19, quam etiam in Notis pag. 641, quas legito. Hoc autem Opus ob rationes à Baluzio allatas, mihi fermè indubium est *Hildeberti Cenomanensis Episcopi*, cujus temporibus optimè convenit, & qui potuit ad calcem Operis sui adjecisse Decreta aliqua Innocentii secundi, ut in certis manuscriptis inveniuntur; qui denique tentasse simile aliquid legitur, ut constat ex præfatione Operis quæ inter ejus Epistolas legitur, in antiquis impressis. Promiserat hujus Collectionis editionem Dominus Lucas Dacherius in Spicilegio suo, quod non præstitit, persuasus forsitan quod non pertineat ad Anselmum Lucensem.

DEUSDEDIT Presbyter Cardinalis, tituli sanctorum Apostolorum in Eudoxia, tempore Victoris Papæ tertii, hoc est, anno Christi 1086 scripsit pariter *Collectionem Canonum, seu libros quatuor de rebus Ecclesiasticis*, qui manuscripti extant & asservantur in Bibliotheca Vaticana, ut tradit idem Stephanus Baluzius in Notis suis ad Emendationem Gratiani pag. 270, de quibus Antonius Augustinus in suis Dialogis.

GREGORIUS Presbyter & S. R. E. Cardinalis, scripsit eodem tempore *Collectionem Canonum*, quam *Polycarpum* appellavit, quod nomen Operis est, non Auctoris: de qua loquitur Anto.

nus Augustinus De Emendatione Gratiani lib. 1, Dialogo 14, & libro 2 Dialogo 15. Habetur manuscriptum hoc Opus in Bibliotheca Vaticana, ut asserit idem Augustinus in Opusculo de veteribus Collectionibus & Collectoribus Canonum, in Epitome Juris Pontificii Parisiis in folio edito, anno 1641. Itemque manuscriptum in Bibliotheca Colbertina Codicibus 696. & 4047, quos annotasse juvat.

PAULUS Benriedensis Canonicus & Præpositus Canonicorum Regularium Divi Augustini, circa hoc tempus scripsit *De Rebus gestis Gregorii VII Summi Pontificis, & Vitam sanctæ Herlicæ virginis*, quæ edidit Jacobus Gretzerus Germanus Societatis Jesu Theologus, in 4° Ingolstadii anno 1610 apud Adamum Sartorium, & post ipsum Bollandistæ suis locis.

MICROLOGUS Auctoris nomen non est, sed Operis quod *Micrologus* inscriptum est. Hujus quisquis Auctor fuit, non vixit anno 1085, ut Bellarmino & Labbeo in Opere suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* visum est: sed anno forsitan 1180 vel circiter. Constat enim eundem esse Auctorem *Micrologi istius & trium Librorum*, qui manuscripti inveniuntur in multis Bibliothecis, *Vita Caroli Magni Regis Francorum & Imperatoris*, cum Auctor istorum librorum in prologo, Micrologum de Officiis Ecclesiasticis suum Opus agnoscat. At ad instantiam Friderici primi Imperatoris conscripti sunt, ut docet prologus dictorum Librorum, quem evulgaverunt Bollandistæ ad diem 28 Januarii: & in hoc prologo Auctor allegat se jam scripsisse librum *Micrologum* inscriptum. Unde cum hi libri certò sint circa an-

num 1180, vel 1160 compositi, idem de Micrologo statuendum annotandumque est. Hæc dicta sint, salvis certioribus in contrarium. Alia de Micrologo vide apud Labbeum in Dissertatione historica *De Ecclesiasticis Scriptoribus* tomo 2 paginâ 91, Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, verbo *Micrologus*, tomo 2 pag. 116, ubi tamen de Micrologo Musices qui spectat ad Guidonem Aretinum, loquitur.

ROBERTUS DE TUMBALENIA Monachus sancti Michaëlis in periculo maris, ut scribit Ordericus Vitalis libro 8 Historiæ ad annum 1094, factus postea Abbas Monasterii sancti Vigoris, quod situm est juxta muros urbis Bajocarum, profectusque Romam, à Gregorio VII Papa de-
tentus honorificè, usque ad mortem Romana fideliter servivit Ecclesiæ: ut idem scribit loco citato ad annum 1087, qui inter reliqua peritiæ suæ monumenta, brevem & luculentam sensuque profundam super Cantica Canticorum Expositionem dimisit in Ecclesiâ, inquit Ordericus. Hic autem in Cantica Canticorum Commentarius, cujus prologum edidit Joannes Mabillon tomo 1 Analectorum pag. 125 ex manuscripto Codice Balernenfi in Ducatu Burgundiæ, est idem cum eo qui hucusque fuit adscriptus sancto Gregorio Magno, & ad quem non pertinere censer Petrus de Gussanvilla in ultima editione Operum Divi Gregorii Magni. Habetur etiam hic Commentarius manuscriptus in Bibliotheca sancti Victoris, sed anonymus, num. 18 lit. D. H: esse autem unum atque idem cum dicto Commentario qui Gregorianus dictus est, hoc patebit conferenti utriusque titia cum consequentibus, nec ullus erit qui u-

trumque unum & idem negabit, nisi qui sanè non senserit. Nec objicias ex Analectis tomo 1 pag. 128 Robertum Abbatem sancti Vigoris dimississe Commentarium suum in duobus libris, Anonymum autem tomo 3 Operum sancti Gregorii pag. 461, fecisse explanationem in eadem Cantica continuam. Hoc enim factum ab Exscriptoribus, ut dicto Abbati obedirent, qui id optavit & injunxit sub finem suæ præfationis tomo 1 Analectorum pag. 128. Nec istes a ium esse prologum dictorum Commentariorum in Operibus Divi Gregorii, & alium in Analectis: nam qui in Operibus Divi Gregorii est, juxta Petrum de Gufsanvilla pag. 458, deest in manuscriptis multis, in aliis discrepat, in aliis brevior aut longior: unde compositus arguitur ab Exscriptoribus, vero prologo hujus Operis & Auctoris existente in Analectis citatis pag. 125 ex manuscripto Codice Balernenfi cum nomine Auctoris. Denique nuperimè hunc Commentarium edidit sub nomine Radulfi Fontanellensis Abbatis pag. 276 Operis quod inscripsit *Supplementum Patrum* Jacobus Hommey Augustinianus Eremita, editum Parisiis in 8° anno 1684, apud Petrum de Laulne ad Sorbonam sub signo Imperatoris. Deceptus ex littera sola nominis initiali R, hunc Commentarium ex conjecturis concessit Radulfo Fontanellensi Abbati, quem prologus integer tomo 1 Analectorum Joannis Mabillon pag. 125 disertè attribuit Roberto Abbati sancti Vigoris Bajocensis, post oculatum ac temporaneum vestem Ordericum Vitalem, ejusdem Temporis, Regionis, atque Ordinis.

• CONRADUS Monachus Ordinis Divi Benedi- 1090.

eti, natione Germanus, in Monasterio sancti Nicolai Bruvillarensis, in Archiepiscopatu Coloniensi, florebat jam anno 1070, imperante Henrico quarto, qui tanquam oculatus testis scripsit circa annum 1096, *Vitam sancti Vvolphelmi Abbatís Bruvillarensis*, qui mortuus est anno 1091, die 22 Aprilis. Hanc oblatam Everartha suo successori, ac Herimanno sancti Pantaleonis Coloniensis Abbati, ediderunt Surius & Bollandistæ ad diem 22 Aprilis, repetetque Joannes Mabillon sæculo 6 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti ad annum 1091. Mentionem hujus Conrardi faciunt Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tomo 1 pag. 380, Bollandistæ citati in Commentariis præviis ad *Vitam sancti Vvolphelmi*.

UDALRICUS Cluniacensis Monachus, clarus sanctitate & doctrinâ circa annum 1090, scripsit *Libros tres antiquarum Cluniacensis Cænobii Consuetudinum*, quas in publicum eduxit D. Lucas Dacherius tomo 4 Spicilegii pag. 21 & seqq. Creditur vixisse usque annum 1100 & ultra fortitan, de quo loquitur Lucas Dacherius in prolegomenis ad quartum tomum Spicilegii sui, quæ consulat Lector.

GAUFREDUS A MALATERRA, Monachus Ord. Divi Benedicti, non Hispanus, ut censet Antonius Possevinus, sed Gallus ex provincia Nortmanniæ, claruit circa annum 1097, scripsitque gesta sui temporis & suæ, ut ita loquar, nationis: nempe *Libros quatuor de gestis Roberti Viscardi Calabria Ducis & Rogeri ejus fratris, Principum Normannorum & eorum fratrum, in Campania, Apulia, Sicilia: seu de conquestu Regnorum Siciliæ, Calabriae & Apuliæ*. Cum-

que hoc Opus diu delituisset inter vetera monumenta Regum Aragonum, ad annum usque 1578, Hieronymus Zurita vir celebris edidit in folio Cæsaraugustæ typis Dominici à Portonariis eodem anno, munitum & laudatum privilegio Regio, dedicatum autem Antonio Augustino tunc Tarraconensi Archiepiscopo, viro in antiquitatibus doctissimo. Idem Opus postea insertum etiam in 4. volumen *Scriptorum Hispania Illustrata*, quæ Francofurti in folio anno 1603 edita sunt. Mentionem facit hujus Historici Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tomo primo paginâ 621, qui Gausiedum scripsit & malè credidit Hispanum, eo quòd Opus ejus absque dubio illuc è Sicilia olim allatum, in Hispania inventum, atque in eadem primò editum fuerit, quamvis Normannus esset.

GUILLELMUS APPULUS, quòd natus in ea provincia in Regno Neapolitano, floruit sub finem sæculi .XI. & Imperio Henrici IV. Scripsit ad preces Urbani II. qui rexit Ecclesiam ab anno 1088 ad 1099, & Rogeri de Bussiaco *insigne Poëma heroicum de rebus gestis Normannorum in Italia & Neapolitano Regno*, quod impressum anno 1552, curis Joannis Tiremii Rothomagensis in Parlamento Causidici. Videas & illud in Collectione *Scriptorum De Rebus Normannicis* ab Andræa Duchesnio Parisiis anno 1619 apud Sebastianum Cramoisy, & *Collectaneum Scriptorum Siciliæ* Francofurti in folio anno 1579. Vvecheiiianis typis.

BERTOLDUS, dictus etiam à quibusdam *Bernoldus & Bernaldus*, Presbyter Constantiensis ad Rhenum, scripsit de Rebus post Hermannii Con-

tracti obitum gestis usque ad finem sæculi undecimi, *Chronicon* impressum in Collectione veterum Historiæ Germanicæ Scriptorum Christiani Urstittii in fol. Francofurti anno 1585. Vvecheliani typis. Ejusdem *Opusculum de vitanda Excommunicatorum societate*, cum veteribus monumentis contra Schismaticos pro Gregorio VII. editis per Sebastianum Tengnagelium 1612 Ingolstadii in 4°. Itemque Bernaldi sive Bertoldi Constantiensis *alia Opuscula pro Gregorio VII* edita à Jacobo Gretzero, cum defensione Gretzeri pro Cardinale Bellarmino in fol. Ingolstadii anno 1609 typis Adami Sartorii. Qui plura cupit de Bertoldo, adeat locis cit. Tengnagelium & Gretzerum, qui ejus Opera evulgarunt, Labbeum in Dissertatione historica *De Scriptoribus Ecclesiasticis* à Bellarmino recensitis tomo 1 pag. 202, Antonium Possevinum in *Apparatu sacro* tomo primo pagina 218.

NALGODUS Cluniacensis Monachus, non fuit Discipulus sancti Maioli Abbatis Cluniacensis, ut opinatus est Godefridus Henschenius ad diem undecimam Maii in præviis Commentariis ad Vitam sancti Maioli, qui mortuus est anno 994: sed circa annum 1100 vixit. Nam in *Vita* quam scripsit sancti Odonis Cluniacensis Abbatis, & quam refert Joannes Mabillon sæculo 5. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 186, annis ferè ducentis vivebat post Odonem; id quod ipse disertè asserit num. 29, nimirum Urbano secundo Summo Pontifice, aut certè post ipsum ex num. 23, unde rectè circa an. 1099 vel circiter collocandus occurrit. Scripsit etiam *Vitam sancti Maioli Abbatis Cluniacensis* anno 994 mortui, quam Bolandistæ

landistæ ediderunt ad diem undecimam Maii. De Nalgedo Henschenius in præludiis ad Vitam sancti Maioli die undecima Maii, Joannes Mabillon in iisdem ad Vitas Sanctorum Odonis & Maioli Abbatum Cluniacensium sæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, paginis 125 & 760.

OTHLONUS natione Germanus, sub finem sæculi xi. vel sub initium xii. *illustrandis sancti Bonifacii gestis* operam suam contulit, conquistis ac relatis ipsius Bonifacii aliorumque Epistolis, quæ ad rem pertinere videbantur. Othloni nomen quod diu latuerat, Henricus Canisius primus in Rebdorfensis Monasterii manuscripto Codice deprehendit in hæc verba: *Incipit prologus venerabilis Presbyteri Othloni & M. Cænobii sancti Bonifacii in Vitam ipsius*, id est, prout divinavit Canisius, Monachi Cænobii sancti Bonifacii. Fuisse enim Othlonum Monachum, satis ex præfatione patet; dum non solum *Fratres suos Fuldenses* vocat, sed & semetipsum illosque & *infimos & spectaculum factos mundo* ait. Non tamen Fuldenfis Cænobita fuisse videtur, quia Fuldenses Monachos in præfatione alloquens, *Cænobium vestrum* nominat: sed ex aliquo Monasterio sancti Bonifacii, quem *Patronum nostrum* appellat. Vixit circa initium sæculi xii. ex prologo Vitæ quam in duos libros distinxit, & quam primus edidit Henricus Canisius tomo 4 Antiquæ Lectio- nis, & Joannes Mabillon sæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tomo 2 pag. 1 & sequen- tibus.

GILLEBERTUS Lunicensis in Hybernia Episcopus, clarus circa annum 1090, scripsit *Libellum unum De statu Ecclesie*, cui præmissa Episto-

la de *Usu Ecclesiastico ad Episcopos Hybernæ*, quam inseruit Jacobus Usserius Armachanus Archiepiscopus suæ Collectioni Epistolarum Hybarnicarum pag. 34 & seqq. Extat ibidem pag. 61 ejusdem *Gilleberti ad Anselmum Cantuariensem Archiepiscopum Epistola*, cum Responsione sancti Anselmi ad ipsum : unde liquet quo tempore hic Gillebertus floruit, cautè distinguendus ab alijs duobus Anglis, Gilberto Vvestmonasterii Abbate, & altero Episcopo Londoniensi cognomento *Foliot*, de quibus nos postea agemus. Impressæ autem Epistolæ Usserii Hybarnicæ in 4° anno 1665. apud Ludovicum Billaine Parisiis in aula Palatii.

1100.

RADULFUS ARDENS, patriâ Pictavinus, ut creditur, Guillelmi IV. Aquitanorum Ducis Ecclesiastes seu Concionator, scripsit *Sermones de tempore ac de Sanctis totius anni*, seu Homilias, quas duobus tomis in 8° impressas vidi Parisiis anno 1573 apud Michaëlem Chesneau viâ Jacobæ sub Quercu viridi. Item Antuerpiæ in 8° anno 1576 apud Petrum Bellerum, & Coloniz anno 1604. duobus tomis in 8°. Claruit anno 1100. vel circiter, & ulterius forsan.

THEODORICUS Monachus Ordinis Divi Benedicti & Abbas sancti Trudonis in Episcopatu Leodiensi, in Monasterium Ganda exulare coactus est ob eas causas, quas in Observationibus præviis ad Vitam sancti Bavonis retulit Ioannes Mabillon sæculo 2 Sanctorum Ordinis D. Benedicti paginâ 393 Hic hortatu Joannis Abbatis & Monachorum Cœnobii Trudoniani *novum Libellum de Vita sancti Trudonis* scribere aggressus est sub finem sæculi xi : quo in Opere nihil agnoscit sui proprium præter verba alio sensu derivantia, au-

toritatem à Scriptoribus receptissimis mutuatus. Et tamen de ætate sancti Trudonis inserit nonnulla, quæ cum recta Chronologia convenire non possunt. *Vita sancti Trudonis* à Theodorico apud Surium die 23 Novembris. Itaque ejusdem *Vita sancti Bavonis* apud eundem Surium ad diem primam Octobris, de quo Joannes Mabillon in præludiis ad *Vitam sancti Bavonis* sæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 395. Item scripsit *Vitas sancti Rumoldi Episcopi Tungrensis, sancta Landrada Abbatisse Beliciensis, sancta Amalberge Virginis Tamisiensis, & Sermonem de Translatione sanctorum Trudonis & Eucherii Aurelianensis Episcopi, Vita sancta Amalberge* extabat olim manuscripta apud Aubertum Miræum & alibi non edita, *Vita sancta Landrada* apud Surium die 8 Julii est mutila, quam dabunt integram Bollandistæ ad dictam diem, & quæ manuscriptorum integra in Rubræ-Vallis Cœnobio prope Bruxellam. Quo tempore vixerit Theodoricus Scriptor ejusmodi Legendarum, patet ex Chronico Trudoniano, quod extat tomo 7 Spicilegii Dacheriani. Nam in fine libri quinti Theodoricus 3. Kalendas Februarii anno Domini 1099. Trudoniani Cœnobii Abbas consecratus dicitur, ac sub finem libri sexti obiisse 7 Kalendas Maii anno 1107. Ex eodem libro quinto Chronici discimus occasionem Scriptionis *Vite sancti Bavonis*. Scilicet Theodoricus Gandæ in Monasterio sancti Petri moratus sub contentione Abbatum Lazonis & Luponis (qui Metensis & Leodiensis Episcoporum factione de dignitate certabant,) rogatu Fratrum Gandensium exornandis sancti Bavonis actis primariis operam dedit, unde sub finem

Vitæ à se conscriptæ calamitosum illud tempus deplorat. De illo Sigebertus cap. 170. & Aubertus Miræus Scholio ad dictum caput Sigeberti paginâ 157. Bibliothecæ Ecclesiasticæ, & in Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis capite 354. paginâ 245.

HUGO ex Monacho sancti Vitoni Virdunensis, Abbas sancti Petri Flaviniacensis in Burgundia, produxit *Chronicon suum* à Christo nato ad usque annum 1102. quod primus evulgavit Philippus Labbeus Societatis Jesu Præsbyter Theologus, tomo primo novæ Bibliothecæ manuscriptorum librorum.

LUPUS PROTOSPATA natione Appulus, officio, ut creditur, Protospatarius, sive Palatinorum militum Primipilus, scripsit *De Rebus in Regno Neapolitano ab anno octingentesimo sexagesimo ad annum millesimum centesimum secundum gestis Chronicon*: breve quidem, sed accuratum. Quod cum appendice incerti Auctoris usque ad annum 1519. Antonius Caracciolus ex Ordine Clericorum Regularium, quos vulgò Theatinos vocant, Theologus, typis in 4° Neapoli imprimi curavit anno 1626: additis Heremperti Langobardi & Falconis Beneventani Chronicis, quorum posterior Lupi Protaspatae narrationem excipit.

HARIULFUS Monachus primùm Centulanus seu sancti Richarii in Pontivo, inde meritis appellantis Aldemburgensis in Flandriæ Comitatu factus Abbas prope Brugas in Belgio, variis Opusculis nomen suum posteritati clarum ostendit. Scripsit autem *Chronicon Ecclesie sue Centulane*, quod ex manuscripto Codice edidit Lucas Dacherius tomo quarto Spicilegii sui. Scripsit

etiam *Vitam sancti Arnulfi Sueffionensis Episcopi* anno 1087 defuncti, quam Laurentius Surius & alii cum secuti ad diem 15 Augusti, non rectè attribuunt Liliardo Sueffionensi Episcopo. *Librum de Miraculis sancti Richarii*, quem habet Joannes Mabillon sæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 567. Item scripsit *Vitam sancti Muldegisili Confessoris & Eremitæ in Pontivo*, quam composuit incunte sæculo xii, quamque refert Joannes Mabillon sæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tomo secundo paginâ 537. Vide infra in *Anschero*.

PETRUS TUBEODUS, Presbyter Sivracensis apud Pictones, primus scripsit *De Itinere Hierosolymitano cui interfuerat*, describens à Concilio Claromontano anni 1096. ad diem 14 Augusti anni 1099, & narrans res gestas quinque annorum: à quo imposterum Anonymus, Robertus Remensis, Baldricus Burgulienfis, Guibertus Novigentinus, alique mutuati sunt. Impressus cum aliorum Auctorum descriptionibus Bello- rum atque Expeditionum ad Terram Sanctam duobus tomis in folio Hanovix anno 1611. Vvechelianis typis, curâ & studio Jacobi Bongarsii. Hunc malè Aubertus Miræus in *Auctario de Scrip- toribus Ecclesiasticis* cap. 358 pag. 246. Italum natione credidit, & in Comitatu Boamundi Apulix Ducis natum.

RAYMUNDUS DE AGILES Canonicus Podien- sis, Capellanus Comitis Tolosani, seu sancti Ægidii, adfuit cum effoderetur *Lancea sacra qua Christum perfodit*, quam & in prælio tulit. In hoc sacro Itinere ad Sacerdotium promotus (petente Pontio Baladunio viro nobili, qui Comiti Tolo-

fano familiaris erat) scripsit *Historiam Francorum qui ceperunt Jerusalem*, eamque Episcopo Vivariensi, & aliis Transalpinis omnibus dicavit, quam habes apud dictum Bongarsium impressam, in citato Collectaneo quod inscribitur : *Gesta Dei per Francos*. Incipit à Comitibus Tolosani in Slavoniam ingressu, & jam dicti quinquennii Narrationem persequitur, scilicet usque ad acceptam de Ammirato seu Admiraviso Babylonis victoriam.

Ivo sive Yvo Carnotensis, natus in Agro Bellovacensi, ex patre Hugone de Altoyle & matre Hilemburge, Lantfranci non Abbatis, sed Prioris duntaxat Becensis in Theologicis sedulus auditor, tum Præpositus Ecclesiæ (quæ nunc Abbatia est) sancti Quintini Bellovacensis Canoniorum Regularium sancti Augustini, quam Guido ejusdem Urbis Episcopus anno 1078. fundaverat. Inde Carnotensis factus Episcopus, & consecratus ab Urbano II. Papa Capuæ in Italia die 21 Novembris anno 1092. Scripsit multa, egregiæque à multis recensita, de quibus omissis plurimis, Possevinus in *Apparatu sacro*, Bellarminus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* paginâ 295 sæculo XI. Labbeus in eodem Opere tomo 2. pag. 500 & sequentibus, de Operibus agit ad plenum, omnesque vitæ hujus Ivonis Epochas ac functiones egregiè enuntiat, cum omnibus aut saltem potissimis, qui de eo vel Scriptis suis scripserunt. Exposcit tamen ratio *Supplementi nostri* ut tam diligentibus Labbei Annotationibus addamus Ivonem Carnotensem Episcopum scripsisse in *Psalms* Commentarium MS. in fol. cod. 1478. insignis Bibliothecæ Colbertinæ.

Quantum autem ad Pannormiam Ivoni adscriptam atque inscriptam, hæc Labbeus loco citato pag. 504. *Ivoni quoque tribuitur à quibusdam que dicitur Pannormia, & corruptâ à Librariis voce, Pannormia, qua ex Decreto Ivonis ab Hugone quodam Catalanensi in Compendium contracta est, nonnullis præterea additis ex Sanctionibus Innocentii secundi Pape; qui post Ivonem annis quindecim, in Schismate cum Petro Leonis in Romanum Pontificem electus est anno 1130. & post Pontificii Regiminis annos ferè quatuordecim, defunctus est anno 1143.* Hæc Labbeus. At quid huic sensui Labbeano rependerem, subministrat doctissimus Antiquarius & Historicus Stephanus Baluzius, qui hoc Critices punctum, eo quo pollet nobili iudicio diligenter excussit, cuius unius sententia præponderat apud me, multis etiam contrarium asserentibus. Excurret hanc controversiam in præfatione ad Dialogos Augustini Tarraconensis Episcopi *De Emendatione Gratiani*, à se emendatos ac notationibus eruditissimis illustratos, quas edidit apud Franciscum Muguet anno 1672. in 8° viâ Citharæ sub trium adoratione Regum; cuius ipsa referam verba, nec enim melius dici quicquam potest. Ita igitur.

XX. Sequitur Ivo Carnotensis Episcopus, vir magni in Ecclesia nominis, cuius lucubrationes in omnium manibus versantur. Extant duæ Canonum ac Decretorum collectiones antiquæ huic Auctori tributæ, quarum una *Decretum Juris* vulgò vocatur, altera *Pannormia*, utraque eandem habens præfationem; quo factum est ut viri docti putaverint Pannormiam non esse Ivonis Opus, sed Hugonis cujusdam Catalanensis aut alterius

» incerti Scriptoris qui Decretum in Compendium
» redegerit, fundum suæ illius opinionis accipientes
» ex Vincentio Bellovacensi, qui libro xxv. Speculi
» Historialis cap lxxxiv. testatur Hugonem illum
» ex eodem volumine abbreviato Libellum portati-
» lem composuisse, qui *Summa Decretorum Ivonis*
» appellatur. Sed Opus illud diversum esse à Pan-
» normia vel hæc res indicio est, quòd *Summa Decre-*
» *torum Ivonis* inscriptum fuerit, cùm *Pannormia* in
» vetustissimo Codice manuscripto Sancti Victoris
» Parisiensis, in tribus etiam antiquis Codicibus
» manuscriptis Monasterii sancti Albini Andegaven-
» sis, denique in omnibus editionibus, *Pannormia*
» semper vocetur, nunquam *Summa Decretorum*.
» Præterea vir rerum istarum peritissimus Antonius
» Augustinus ex eo collegit Pannormiam non esse
» Epitomen Decretorum Ivonis, quòd pauca sint
» in quibus hæ duæ Collectiones inter se conveniant.
» Cæterum, aut valde me fallit amor suscepti nego-
» tii, aut deprehendisse mihi videor Victorinum Pan-
» normiæ Codicem multò antiquiorem esse Hugo-
» ne Catalanensi, quisquis tandem homo ille fue-
» rit. Unde colligi potest Vincentium de quodam
» alio Opere loqui, quo caremus absque ullo bona-
» rum Litterarum dispendio. XXI. Ego in ea sum
» sententia ut omnino putem Ivonem primò scri-
» psisse Pannormiam, & præfationem eodem tem-
» pore confecisse, quæ postea magno Decretorum vo-
» lumini præfixa est. Nam cùm videret haud dubiè
» Pannormiam successum habuisse prosperum, &
» commendari ob utilitatem suam, putavit sistendum
» hîc non esse, adeoque majus Opus aggrediendum.
» Sed priusquam de majore illo Opere agamus, res
» postulare videtur ut ad Pannormiam redeamus, de

nomine ipso paulisper acturi. Sunt qui putant non ^{ce}
Pannormiam aut Panormiam vocari debere, sed ^{ce}
Pannormiam, adeo ut Ant. Possevinus in *Apparatu* ^{ce}
eorum inscitiam traducat, qui *Græcæ Linguae* insci- ^{ce}
tes *Panormiam* scribunt, cum *Ivo Pannormiam* scripse- ^{ce}
rit, hoc est, quod omnes complectitur *leges*. Religiosior ^{ce}
fuit Seb. Brant, qui primus hanc conjecturam fecit, ^{ce}
primus omnium Pannormiam typis evulgavit. Hic ^{ce}
enim sententiam suam cum promeret de etymo istius ^{ce}
vocabuli, duas diversas interpretationes afferens, ^{ce}
unam è Græco sermone, alteram è Latino, Pan- ^{ce}
normiam tamen & hic & in titulo Operis voca- ^{ce}
vit, Lectori arbitrium integrum relinquens am- ^{ce}
plectendi quam mallet etymologiam. *Appellavit* ^{ce}
autem (inquit) *hunc suum librum Pannormiam*, ^{ce}
quasi totius justitiæ sive Legis materiam continen- ^{ce}
tem (Pan enim totum, nomas verò Lex, seu nomia ^{ce}
justitiæ Græcè dicitur) vel ut alii volunt, *Pannor-* ^{ce}
miam à norma, qua regula à quibusdam dicitur, ^{ce}
sive fabrorum Decretorium. Quicquid sit de no- ^{ce}
mine, græcamne originem habeat, an Latinam, ^{ce}
an ex utraque conflatum sit, parum refert. Illud ^{ce}
certè constat Pannormiam vocari in manuscriptis ^{ce}
Codicibus & libris editis: sic enim habet utrobi- ^{ce}
que initium Operis: *Incipit prologus Pannormia* ^{ce}
Ivonis Carnotensis Episcopi de multimoda distinctio- ^{ce}
ne Scripturarum sub una castorum eloquiorum facie ^{ce}
contentorum, exceptiones Ecclesiasticarum Regula- ^{ce}
rum, &c. Sic pariter in veteri Codice suo legerat ^{ce}
Joannes Trithemius, qui in libro De Scriptori- ^{ce}
bus Ecclesiasticis agens de Ivone, ita loquitur: ^{ce}
Scripsit post Burkardum Vormaciensem Episcopum ^{ce}
ex Canonibus Sanctorum compendiosum Decretum, ^{ce}
quo ante Gratiani tempora utebantur Juriste, quod ^{ce}

» *prænotavit Panormiam libris x. Excerptiones Ec-*
 » *clesiasticarum. &c.* Eundem quoque titulum ha-
 » buisse manuscriptum exemplar Pannormiæ, quod
 » sibi comparaverat Antonius Contius, hinc liqui-
 » dò constat, quod scribit illud fuisse simile Codici
 » qui DECRETA PARVA IVONIS inscribitur in
 » Bibliotheca sancti Victoris, id est, illi quem nos
 » suprâ laudavimus. XXII. Divisa est Pannormia
 » in partes octo, Decretum in decem & septem.
 » Utrique Operi præfixa est, uti diximus, eadem
 » præfatio, in cujus fine ista utrobique leguntur :
 » *Deinceps singularum partium totius voluminis in-*
 » *tentionem breviter perstringemus, & hinc prudens*
 » *Lector advertat quid in unaquaque parte sibi ne-*
 » *cessarium querere debeat.* Statim verò describit
 » Auctor quid in unaquaque Pannormiæ parte con-
 » tineatur, multùm diverso ordine ab eo qui serva-
 » tus est in compositione Decreti. Caterùm præfa-
 » tio illa uno tenore decurrit in Codice Victorino,
 » cùm in editionibus secta perperam sit in capita
 » xliij: in quibus continetur Elenchus octo partium
 » integri Operis. XXIII. Prima illius per Typogra-
 » phos editio exiit Basileæ anno mccccxcix. stu-
 » dio & operâ Sebastiani Brant, secunda Lovanii
 » anno mdlvii. accurante Melchiorè à Vosmedia-
 » no. In utraque in calce libri consequentibus nu-
 » meris descripta sunt Decreta Innocentii secundi,
 » quæ doctorum virorum conjecturæ locum fece-
 » runt, ex eo suspicantium Pannormiam non esse
 » Ivonis Opus; cùm Ivo multò ante rebus huma-
 » nis excesserit, quàm Innocentius fieret Romanus
 » Pontifex. Huic tamen doctorum virorum scrupu-
 » lo faciemus satis, si cum Antonio Augustino di-
 » camus addita esse Decreta Pannormiæ, non esse

partem ejus Collectionis. Testatur præterea idem
 Augustinus habuisse se veterem librum Panormiæ,
 in quo Decreta Innocentii II. non extabant, sicuti
 non extant in optimo & antiquissimo Victorino, in
 quo caput quod est cxxxvi. octavæ partis in edi-
 tionibus (*Leo Papa in Synodo congregata, &c.* fi-
 nem imponit, Pannormiæ. Postea verò nihil aliud
 reperitur scriptum in Codice illo. Et hæc de Pannor-
 mia sufficiant. Redeamus ad Decretum. XXIV.
 Cùm videret Ivo, uti suprâ dicebamus, Pannor-
 miam favorabiliter acceptam, manibus studioso-
 rum versari; majus opus aggredi statuit, in quo
 & causas tractaret abundantius, ac præterea ex-
 curreret ultra præfixos Pannormiæ terminos. Ergo
 incipiens rursus à præfatione, Opus quod in octo
 tantum partes primò diviserat, nunc in decem
 & septem distribuit, mutato tamen ordine. Opus
 illud vulgò vocatur DECRETUM IVONIS, ini-
 tio factò ab editione Joannis Molinæi viri doctissi-
 mi; in vetustissimo tamen Codice manuscripto Bi-
 bliothecæ Sancti Victoris Parisiensis nullus titu-
 lus in fronte extat, neque nomen Auctoris, sed
 in fine libri hæc tantum scripta sunt: *Explicit li-
 ber Canonum.* Et mox in sequenti folio alia manu
 multò recentiore: *Liber Canonum superscriptus,*
 DECRETA JOVINIANI, quem composuit Ivo
 quondam Carnotensis Episcopus, & continet decem
 & septem partes principales. Viderat hunc Codi-
 cem Antonius Contius, qui in præfatione sua in
 Decretum Gratiani, loquens de duabus Canonum
 & Decretorum Collectionibus Ivoni attributis,
 hæc ait: *Duplex ejus volumen hoc titulo insigni-
 tum reperi, unum majus, & magnitudine sua lon-
 gè excedens Gratiani volumen, quod ex Bibliotheca*

„ Sancti Victoris Parisiensis, nobis aliquando commu-
 „ nicatum est. Huic Operi inscriptum titulum hunc
 „ invenimus: DECRETA JOVINIANI. Verum hanc
 „ inscriptionem falsam puto, & ignorantia Librario-
 „ rum adscriptam; cum eadem illic sit præfatio quæ
 „ apud Ivonem in minori volumine Pannomia, &
 „ idem ferè ordo, nisi quòd illud volumen multò plu-
 „ res habeat partes & titulos, & Canones in 17 quippe
 „ partes divisum. Duas Operis majoris editiones ha-
 „ ænus habemus, unam quæ anno MDLXI. prodit
 „ Lovanii, alteram quæ Parisiis ante hos viginti
 „ annos, Quæ sit inter illas differentia, utra alteri
 „ præstet, facilius intelligi quàm explanari pòtest.
 „ Illud tantum admoneri debere visum est, Synopsis
 „ rerum dicendarum quæ scqui debuit post ultima
 „ verba præfationis, prout verba ipsa indicant &
 „ auctoritas Codicis Victorini: suo loco positam esse
 „ in editione Lovaniensi; in Parisiensi verò præfi-
 „ xam Vitæ Ivonis, quæ antecedit præfationem.
 Hæc Stephanus Baluzius verbo tenus loco citato,
 Paragraphis xx. xxj. xxij. xxij. xxiv: quæ nos
 omisisse nefas duxissemus, quasi quæ demonstrent
 utrumque Opus, *Decretum* nempe & *Pannormiam*
 esse Ivonis Carnotensis.

PHILIPPUS Solitarius anno 1105. scripsit ad
 Callinicum Monachum, sibi que fratrem ac pro-
 fessione Monasticâ amicissimum, Opus inscrip-
 tum, *Dioptram*, id est, *Regulam seu amussim Rei*
Christiane, desumptam ex Codice manuscripto
 Græco Bibliothecæ Augustanæ, distinctam per
 Dialogos & in quatuor libros explicatam, quæ
 spirat ubique maximam pietatem, flagratque stu-
 dio nos reddendi Deo gratiores: ususque est ver-
 sibus Politicis, de quibus fusè agit Jacobus Pon-

tanus in præfatione *ad Orationes Simeonis Junioris Theologi*. Dioptram Philippi Solitarii Michaël Pfellus & Phylaletus, hortatu Dionysii Metropolitæ Mytilenensis Notis illustrarunt: quæ omnia idem Pontanus latinitate donavit, & Gretzetius Notis illustriora reddidit, extantque tomo 12 Bibliothecæ Sanctorum Patrum à Colonienfibus anno 1618. editæ.

ANSELMUS Cantuatiensis Archiepiscopus, qui obiit anno 1109. die 21 Aprilis, de quo abundè Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Bellarminus & Labbeus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*. Addo illis nuperam Operum sancti Anselmi editionem, quæ castigatiùs multò quàm antèa impressa sunt in fol. Parisiis apud Ludovicum Billaine anno 1675. curâ & studio doctissimi viri Gabrielis Gerberon Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri.

STEPHANUS sancti Jacobi Leodiensis Abbas floruit sub Henrico quinto Imperatore circa annum 1110. *Vitam sancti Modoaldi Treuerensis Archiepiscopi libris tribus*, quos obtulit Tietmaro Monasterii Helmvardicensis Abbati, quam refert Surius ad diem 12 Maii, & Bollandistæ ad eandem diem tomo 3 pag. 51. Huic autem Stephano in gratiarum actionem idem Tietmarus & fratres Helmvardicenses obtulerunt Tractatum eodem circiter tempore factum *De Translatione ejusdem sancti Modoaldi*, quem ibidem habes apud Bollandistas cap. 61. contigitque factum hujus Translationis anno 1107. sub Abbate Tietmaro.

ANSCHERUS Abbas Sancti Richarii seu Centu-
lensis in Pontivo, floruit anno circiter 1108. &

scripsit libris tribus *Vitam & Miracula sancti Angilberti Abbatis Centulani*, quos evulgavit Joannes Mabillon sæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 1. pag. 123 & seqq. Et librum quidem primum *De Vita sancti Angilberti* antea evulgavit Joannes Bollandus ad diem 18 Februarii sub nomine Hariulfi Monachi Centulensis, & postea Abbatis Aldemburgensis: sed ex conjecturis solis, quæ pro Anschero validiores sunt, ut habet Joannes Mabillon loco citato pag. 91, ubi plurima in laudem sancti Angilberti amplectitur.

THEOPRIDUS Abbas Epternacensis in Ducatu Luxemburgico, scripsit prolixè admodum *Vitam sancti Vvillibrordi primi Ultrajectensis Archiepiscopi*, nempe capitibus 36. qui mortuus est in dicto Monasterio Epternacensi anno 739. die 7 Decembris; de qua vide Surium ad dictam diem. Item scripsit *Floris Epitaphios Sanctorum libris quatuor*, quos cum eadem sancti Vvillibrordi Vita impressos vidi in 4to Luxemburgi anno 1619. apud Hubertum Reuland, curâ & studio Roberti Arduennatis Andaini, Societatis Jesu Theologi, qui hæc Opera Notis ornavit. Idem scripsit *Sermones quosdam de cultu & veneratione Sanctorum*, qui leguntur passim in impressionibus variis Bibliothecæ veterum Patrum sub nomine *Theofridi Abbatis*, quas consulere habes. Obiit Theofridus anno 1110, die quarta mensis Aprilis in suo Monasterio.

1110.

- FRANCO Abbas Afflighemienſis Ordinis Divi Benedicti, de quo hæc Henricus Gandavenſis in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 39. Franco Abbas Afflighemienſis, rogatus à Domino Ful-

gentio prædecessore suo, antequam ipse Dominus „
 Franco Abbas esset, scripsit Opusculum quod ap- „
 pellavit *De gratia Dei*; & antequam consumma „
 ret idem Opusculum, decedente Abbate Fulgen- „
 tio, ipsi successit, & jam Abbas factus prædictum „
 Opusculum consummavit, in ejusdem Opusculi „
 fine laudes sui prædecessoris declamans. Metrice „
 etiam statum futuræ gloriæ eleganter descripsit. „
 Hæc Henricus, cujus etiam mentionem facit Si- „
 gebertus in Catalogo cap. 164. Hi autem libri „
De Gratia Dei, sunt impressi Antuerpiæ anno „
 1565. & anno 1620 Friburgi in Brisgoia, itemque „
 immixti in varias editiones Bibliothecæ Sanctorum „
 Patrum, quas excutere potes. Clauit anno 1112 „
 & ulterius, de quo Possevinus in *Apparatu sa- „*
cro, Aubertus Miræus in Scholio ad caput 39 „
 Henrici Gandavensis pag. 170 Bibliothecæ Eccle- „
 siasticæ.

II. GOTSELINUS, seu GOSCELINUS Monachus „
 primùm sancti Bertini in Artesia, tum postea S. „
 Augustini Cantuariensis in Angliâ, diligentissimè „
 omnium, *Sancti Augustini Cantuariensis Archie- „*
piscopi Vitam, post Bedam libro 1. Historiæ An- „
 glorum cap. 23 & sequentibus, & lib. 2 capitibus „
 2 & 3, duplici descripsit Opusculo, majore scili- „
 cet & minore, ut in sua præfatione appellat num. „
 4. Quorum alterum post Lanfranci Opera tacito „
 Auctoris nomine reperitur, alterum nempe majus „
 Opusculum nusquam editum, evulgatur sæculo „
 primo Sanctorum Ordinis D. Benedicti pag. 499, „
 cum libro Miraculorum ab eodem Gotselino com- „
 posito. Præterea Gotselinus iste duobus libris san- „
 cto Anselmo Cantuariensi Archiepiscopo nuncu- „
 patis comprehendit *Historiam Translationis sancti*

Augustini, quos dabit publico Joannes Mabillon sæculo sexto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Commendat eximie hunc Goscelinum ob doctrinam & elegantiam Guillelmus Malmesburiensis lib. 4 *De Regibus Anglorum* cap. ultimo, & in libro *De Dorobernensibus Archiepiscopis*, ac post ipsum Joannes Mabillon in Observationibus præviis ad Vitam sancti Augustini, sæculo 1 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, pag. 498, quod editum in folio apud Ludovicum Billaine anno 1668 in aula Palatii.

GUILLELMUS DE CAMPELLIS, gallicè, *De Champeaux*, cognomento Venerabilis, sic dictus à natali solo Oppido de Campellis, Parisiensis Diocesis in Bria, tertio à Meleduno milliario, ubi Ecclesia Collegiata insignis. Adolescens sub Anselmo Præceptore Laudunensi Decano Litteris operam dedit, qui tum per Franciam famosus habebatur, sicut ex Abaelardo discimus. Sub eo magnos cum fecisset progressus, Parisiensis Ecclesiæ Archidiaconus, & Scholæ hujusce Cathedralis insuper in Dialectica edocenda præpositus est. At ille melioris vitæ cupidus, ad Cellam veterem non longè ab Urbe Parisina remotam, ubi erat Capella quædam sancti Victoris, cum discipulis aliquot migravit, & vestem induit Canonici Augustinianorum Ordinis, teste Anonymo Scriptore, sed antiquo. Eodem, inquit, tempore *Magister Vuilhelmus de Campellis*, qui fuerat *Archidiaconus Parisiensis*, vir admodum *Litteratus & Religiosus*, assumens habitum Canonici Regularis, cum aliquibus discipulis suis extra Urbem Parisiis, in loco ubi erat Capella quædam sancti Victoris Martyris, cepit adificare Monasterium Clericorum. Hanc
mutationem

mutationem professionis laudat Hildebertus Cenomanensis Episcopus Epist. 1. ad eundem : *De conversione & conversatione tua letatur & exultat anima mea, illum prosequens actione gratiarum, cuius muneris est, quod tandem philosophari decreveris. Nondum quippe redolebas Philosophum, cum ex acquisita Philosophorum sententia, scientie morum tibi minimè depromeres venustatem.* Unde Abaelardus in Epistola declarativa calamitatum suarum capite 2 : *Pervenì Parisios, ubi jam maximè Disciplina hac (Dialectica) florere consueverat, ad Guillelmum scilicet Campellensem Præceptorem meum, in hoc tum Magisterio, re & famâ præcipuum.* Et paulò post : *Præceptor meus ille Guillelmus Parisiensis Archidiaconus habitu pristino mutato, ad Clericorum Regularium Ordinem se convertit; eâ, ut referebant, intentione, ut quo religiosior crederetur, ad majorem Prelationis gradum promoveretur, sicut in proximo contigit, eo Catalaunensi Episcopo factò.* Nec tamen hic suæ conversionis habitus, vel ab Urbe Parisina, aut à consueto Philosophiæ studio eum revocavit : sed in ipso Cænobio, ad quod se causâ Religionis contulerat, statim more solito publicas exercuit Scholas, hortatu nempe prædicti Hildeberti. Scripsisse plura Guillelmum Campellensem, mihi vix dubium est, quippe cum credatur primus Ordinatus Theologiæ quam Scholasticam vocant. Editus est nuper sub ejus nomine *Dialogus Christiani & Judæi* in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis ultimæ Lugdunensis anni 1677. apud Anissonios fratres, quam procuravit maximam D. Philippus Despont Doctor Theologus, quem ob scientiam ac virtutem notissimas plurimum colimus. Hiè

amicus noster, sæculo XII, inseruit sub dicti Guillelmi Campellensis nomine Dialogum allegatum, sed quem hac in parte aliquis incautus decepit, attribuens ex solius litteræ initialis G. inscriptione, Guillelmo Campellensi, quod est opus Gilberti Abbatis Vvestmonasteriensis prope Londinum in Anglia. Inventum forsan Ms. opus in Catalaunensi vel urbe vel Episcopatu, potuit dare locum ingenio claris Guillelmi Campellensis dotibus occupato, ut opus istud solâ ipitali litterâ inscriptum, ipsi adscriberet. Nos autem nec unum vidimus, sed Mss. Codices duos aut tres Gilberto Abbati Vvestmonasteriensi attribuentes; atque hoc vulnus hujus Abbatis Lateri inflictum industrius hac in parte Medicus sanavit, Gabriël Gerberon Monachus Benedictinus Congregationis S. Mauri in Gallia, qui in Nupera ac correctissima editione omnium S. Anselmi Cantuariensis Archiepiscopi operum, de qua in Anselmo diximus; hunc Dialogum inseruit, ereptum Guillelmo Campellensi, restitutum Gilberto Vvestmonasteriensi; neque id ex conjecturis, sed ex fide Mss. Codicum quos ad marginem allegat. Hæc solius justitiæ intuitu, absque ullâ personarum acceptione, æqualibus mihi omnibus Monachis simul ac Clericis Regularibus. Scripsisse insuper dicitur *Sententias Theologicas* ante Magistrum Sententiarum Petrum Lombardum, quarum manuscriptum exemplar repertum fuit in Bibliotheca Abbatiae S. Petri Catalaunensis Monachorum Ord. Divi Benedicti, & nunc asservatur in Bibliotheca B. Mariæ Parisiensis, ex dono D. Claudii Joly Cantoris & Canonici Parisiensis. Denique juxta Albericum in Chronico ad annum

1113 *Magister Guillelmus de Campellis Moralia S. Gregorii Papa abbreviavit & alia fecit.* Sed fallor, nisi Guillelmum pro Guarnero sumpserit Albericus: vel Joannes Picardus anno 1610 deceptus sit, dum edidit Parisiis Compendium Moraliū S. Gregorii Papæ compositum à Garnerio vel Garnerio Canonico Regulari sancti Victoris ad muros Parisienses, quod Guillelmo de Campellis inscribi debuit. Potuit Albericus attribuerē Guillelmo de Campellis opus quod Garnerii fuit, cum centum & amplius annis distet Albericus à Campellensi Guillelmo: quod plusquam satis est, ut quis fallatur. At falli etiam potuit Joannes Picardus in editione hujusmodi Compendii sub nomine Garnerii, quod Guillelmi Campellensis esse potest. Viderint Regulares Victorini, horum ad quem spectet hoc compendium, ad Guillelmum an ad Garnerium? Litem ego definire non possum. Assumptus est ad Episcopatum anno 1113. Albericus in Chronico. *Obiit Catalaunensis Episcopus, succedit Magister Guillelmus de Campellis, qui Moralia Gregorii Papa abbreviavit, & alia fecit.* Sequenti anno interfuisse memoratur dedicationi S. Mariæ Laudunensis. Benedixit autem S. Bernardum Claræ Vallengem Abbatem ipsi apprimè amicū & familiarem anno 1115, vacante sede Lingonicâ, uti memorant Albericus & Vita ipsius Bernardi lib. 1 cap. 7. Nominatur anno 1115 in charta Cessionis Ecclesiæ S. Laurentii & S. Martini Malignicortis. Anno quoque 1120 ordinavit pacem inter Canonicos S. Martini de Virtute, & Monachos sancti Salvatoris. Hujus porrò cū elogio meminere Juo Carnotensis Epist. 268, S. Bernardus Epist. 3 maximè

charissimum virum nuncupans, Otho Frisingensis Episcopus lib. 7 Chronici cap. 47 & 48. Chronicon Maurigniense, apud quod celebratur Cononis Prænestini Episcopi & Apostolica Sedis Legati auxiliator Magnus Vvillhelmus Catalaunensis Episcopus, qui sublimes causas rexerat, & tunc Zelum Dei habens super omnes Episcopos totius Gallia, divinarum Scripturarum scientiâ fulgebat. Verum excessit è vivis anno 1121 8 Kalendas Februarii, ut docent tabulae sancti Stephani, & Albericus: hinc certior est Epocha, quam quæ assignatur à nonnullis eum fato cessisse anno 1119, post regimen annorum septem & sex mensium. Corpus ad sepulturam defertur in Abbatiam Clara-Vallis. Hæc ut plurimum ex Sammarthanis Fratribus in Gallia Christiana tom. 2 pag. 504 in Episcopis Catalaunensibus.

BALDRICUS primum Gerardi primi, Lietberti & Gerardi secundi Cameracensium ex ordine Episcoporum Secretarius, deinde Canonicus & Cantor Tarvanensis, postea Archidiaconus & Episcopus Noviomensis, demum Episcopus Noviomensis ac Tarvanensis, quæ duæ Ecclesiæ Sexcentis annis circiter unitæ fuerunt. Scripsit *Historiam Cameracensis & Attrebatensis Ecclesiarum* olim unitarum, tribus libris quos titulo Chronici Cameracensis Georgius Colvenerius Doctor Theologus Duacensis & Cancellarius, cum notis anno 1615 Duaci in lucem edidit. Putatur insuper scripsisse *Chronica Ecclesiarum Tarvanensis & Ambianensis*, quæ vel perierunt, vel sædo pulvere obsita alicubi latent. Obiit Baldricus anno 1112 in urbe Tarvanensi, ubi Episcopus translatus fuerat, sepultus cum Epitaphio quod legebatur ante urbis everisionem.

ALUEFUS Monachus sancti Martini Tornacensis tempore Odonis hujus loci Abbatis, & Cameracensis postea Episcopi qui obiit anno 1113, scripsit grande Opus *ex propriis verbis Divi Gregorii Papæ*, quoddam *Gregoriale* inscripsit, Ms. in Variis Bibliothecis in quatuor Voluminibus in foliis nempe in Bibliotheca S. Amandi Ordinis S. Benedicti & in Alnensi Ord. Cisterciensis. 1 & 2 Volumen continent Commentarios in Veteris Testamenti libros, 3 in libros Novi Testamenti, 4 De Variis Argumentis in 16 libros distinctum est. Vidi etiam tria priora hujus operis Volumina Mss. in Bibliotheca Longipontis Ord. Cisterciensis in Episcopatu Sueffionensi, & 4. Ms. in Bibliotheca S. Petri Selincurtensis Ordinis Præmonstratensis apud Ambianos. De eo plura Joannes Mabillon. tom. 1 Analectorum pag. 312 & seqq.

UDASCALCUS seu UDALSCALCUS Monachus scripsit *Narrationem de Controversiis inter Hermannum Episcopum Augustanum & Eginonem Abbatem sancti Udalrici, cum Carmine de itinere & obitu ejusdem Eginonis*, quam habet Henricus Canisius tom. 2 Antiquarum Lectionum, Ingolstadii 1602 in 4°. Vixit autem temporibus Paschalis Papæ II. & Arnoldi Moguntini Archiepiscopi, quorum & litteras suæ Narrationi inseruit Udalscalcus sancti Udalrici Monachus.

HUGO à SANCTA MARIA Monachus Floriacensis Ord. Divi Benedicti, floruit circa annum 1115, scripsitque insigne *Chronicon maxime de Rebus Gallicis agens*, quoddam vidi Ms. in Bibliotheca Igniacensi Ordinis Cisterciensis in Tractu Remenfis. Est autem impressum in 4°. Monasterii in Germania anno 1638 curâ & studio Bernardi.

Rottendorf qui notas ad calcem adjecit, apud Bernardum Raesfeldium. Ejusdem *Tractatus De Regia Potestate & Sacerdotali Dignitate*, quem edidit Stephanus Baluzius tom. 4. Miscellaneorum pag. 9, edito apud Franciscum Muguet Parisiis 1683 in 8°.

TURGOTUS Monachus Dunelmensis clarissimus, qui tum Prioris ejusdem Ecclesiæ per annos xx. officio functus, tum etiam Archidiaconi, Vicarii, Decani, Vicedomini ubique Episcopo suo, seu ut ipsius sunt verba lib. 4 cap. 4 col. 54 *Christianitatis curam per totum Episcopatum agentis*, tum postea Sant-Andreani in Scotia per septennium dignitatibus claruit. Hic autem ab Osvaldo Rege seu à fundamentis Ecclesiæ Dunelmensis Historiam suam in tempora Guillelmi Rufi Regis media aut circiter seu annum 1097, quem Simeon Dunelmensis deducens, id ipsum continuavit ad annum Christi 1129. Turgotus verò usque ad Henrici primi annum decimum-quintum, seu Christi 1115 superstes ut ostenditur, tunc mortuus est. Audax nimium facipus Simeonis sanè, ne quid gravius dicam, quæ Scriptoris adeo sibi nuperi & vicini, ac ejusdem Ecclesiæ tum Collegæ tum Præfecti, tantisque dignitatibus clarissimi opus integrum, (demptis quæ diximus) sibi ipsi quasi planè novum, idque velut suâ solùm minervâ congestum sit, arrogaverit. Habetur scilicet in Bibliotheca Cottoniana Codex Ms. Turgoti, ipsius tempore manifestè conscriptus, cui titulus; *Libellus de Exordio atque procursu istius, hoc est, Dunelmensis Ecclesiæ, cum sequentibus: Turgotus Prior Dunelmensis auctor hujus libri*. Incipit, *gloriosi quondam Regis Northan-Himbrarum & pretæ-*

si Martyris Osvaldi, &c. usque ad caput 22 libri tertii Historiæ, quæ sub nomine Simeonis Dunelmensis evulgata est, de qua nos ad annum 1129.

RODULFUS Abbas sancti Trudonis in Tractu Leodiensi floruit anno 1117 & sequentibus, unde translatus ad Abbatiam sancti Pantaleonis Coloniensis, ibi Disciplinâ quæ pessimè erat restauratâ, obiisse dicitur anno 1138 die 6 Martii. Scripsit *Chronicon Cœnobii sui Sancti Trudonis libris XIIII.* evulgatum tom. 7 Spicilegii Dacheriani. Item *Vitam sancti Lietberti Cameracensis Episcopi*, quam absque auctoris nomine evulgavit idem Dacherius tom. 9 sui Spicilegii. Item *Opusculum de susceptione puerorum in Monasteriis; ad instantiam Siberti Prioris sancti Pantaleonis*, evulgatum à Joanne Mabillon tom. 2 Analectorum pag. 495 & seqq. Item Scripserat libros septem contra Simoniacos, quos manuscriptos asservabat Bibliotheca Gemblacensis Ord. Divi Benedicti, de quibus Joannes Mabillon loco citato pag. 534, quos incendium nuperum hujus Cœnobii quo totum absumptum est, consumpsit.

GILBERTUS seu GILLEBERTUS Monachus Anglus & Abbas in Cœnobio Vvestmonasteriensi juxta Londinum, Litteras ibi humaniores docuit. In studiis deinde Sacris Magistrum habuit S. Anselmum Cantuariensem Archiepiscopum, qui lustratis demùm Galliæ & Germaniæ Academiis; cum in Patriam per Germaniam remearet, Moguntiæ in quemdam Judæum incidit, contra quem doctissimam habuit Disputationem, in forma Dialogi conscriptam, inscriptamque *Disputatio Judæi cum Christiano*. quam nuper edidit ex variis Mss.

Codd. Gabriel Gerberon Monachus Ordinis D. Benedicti Congregationis S. Mauri inter Opera sancti Anselmi, vel post opera pag. 512 editionis Parisiensis anni 1675 apud Ludovicum Billaine in Palatii aulâ. Scripsisse dicitur opusculum *De Statu Ecclesie* Ms. in Bibliotheca Cantabrigiæ publicâ vol. 247, & in *Prologos Divi Hieronymi super Biblia* Ms. Cantabrigiæ in Collegio Domus sancti Petri Cod. 92. At opusculum istud *De Statu Ecclesie* spectat ad Gillebertum Episcopum Lunicensem in Hibernia, uti diximus ad annum 1090, in hoc *Gilberto Lunicensi Episcopo*. Mortuus est Gilbertus anno 1117, cautè distinguendus ab aliis ejusdem nominis, Gilberto Londoniensi Episcopo, Gilberto Porrerano Pictaviensi Episcopo, Gilberto Abbate Hoilandensi, qui omnes scripserunt eodem sæculo 12, & quorum opera confunduntur.

FLORENTIUS BAVONIUS Vigorniensis Monachus, hominetrâque scientiâ divinâ & humanâ apprime eruditus, magnum sibi ex suis opusculis doctrinæ comparavit nomen. Ingenium planè habuit, ad quodcunque vellet, apertum & conspicuum, memoriâ splendidam ac fœlicem: unde posteris demùm reliquit ad celebrem Anglicæ Antiquitatis hederam eximia ingenii sui monumenta, Latino sermone conscripta. Ejus *Chronicon ab Initio mundi usque ad annum 1118*, continuatum ab altero ejusdem Cœnobii Monacho ad annum 1163, evulgavit Henricus Savillius Anglus, Vir doctissimus in Collectaneo Historicorum Angliæ, quòd editum in fol. Londini anno 1596, & Francofurti in Germania anno 1601. Aliud Collectaneum pariter Historicorum Angliæ, est editum

Londini anno 1652 in folio 2 tomis, in quo habentur Turgotus, Simeon Dunelmensis, Gervasius Cantuariensis, Joannes Hagustaldensis, Elredus seu Ethilredus Rievallensis, Radulfus de Diceto, Joannes Brompton, cum aliis Anglicarum Rerum Scriptoribus: opus aureum, curis & studio Joannis Seldeni procuratum. Hoc ex occasione *Florentii Bavarii* in Collectaneo primo collecti, qui tandem obiit non sine luctu suorum anno nati Salvatoris 1119, sub Henrico primo Rege Anglorum.

PETRUS HONESTUS Abbas sanctæ Mariæ de Portu prope Ravennam, scripsit *Regulam pro Clericis sui Instituti*, quam vulgo *Constitutiones Portuenses* appellant, & falsò adscribitur Petro Damiano, ut Pennotus in Historia Canonorum Regularium lib. 2 probat: Nam Abbatia S. Mariæ de Portu usque hodie possidetur à Canonicis congregationis Lateranensis. Habetur hæc Regula inter opera S. Petri Damiani ultimæ editionis Parisiensis anni 1663, apud Ægidium Tompere viâ Aurigariâ propè Puteum Certum. Floruit tempore Paschalis secundi Papæ, & obiisse dicitur anno 1119.

PANDULFUS PISANUS floruit circa annum 1128, & scripsit *Vitam sancti Gelasii Papæ secundi*, qui anno 1119 Cluniaci obiit, impressam anno 1638 Romæ in 8º, cum Commentariis Constantini Cajetani Abbatis Ordinis Divi Benedicti, quem hoc sæculo Varia Scripta celeberrima reddiderunt.

11203

ANNA COMMENA Alexii Imperatoris Constantinopolitani filia, Zonaræ in scribenda Historia defectum supplevit, de cujus doctrinâ hoc

testimonium dat ipse Zonaras : *Studiis erat addicta , & exquisitè atticissabat , & acutissimo erat ingenio ad abstrusissimas quasque contemplationes.* Scripsit hæc *Libros quindécim de rebus gestis patris sui , quos Alexiada nuncupavit , & multi multâ adulatione plenos esse censent.* Hos ex Bibliotheca Augustana David Hoefschelius primùm , tum Joannes Gronhovius evulgarunt : sed omnium optimè & ultimus cum insigni expressione latinâ Petrus Possinus Gallus Soc. Jesu Theologus anno 1651 Parisiis in fol. ex Prælo Lupareo , cum auctoribus aliis Historiæ Bizantinæ , ad cujus opus notas adjecit doctissimus Vir Carolus du Cange , Scriptis suis notissimus. Claruit Anna Commena circa annum 1120 , quæ multa de parente sua (ut Vossius notavit) longè aliter narrat quàm Latini solent : qui omnes ferè , si unum excipias Albertum Aquensem Canonicum , describunt eum ut Principem fraudulentum ac perfidum. Sed verisimile est , tum Latinos suo erga Græcos odio indulxisse , tum filiam Commenam suo erga parentem amoris aliquantulum obtemperasse.

LAURENTIUS Dunelmensis in Anglia Ord. Divi Benedicti Monachus , scripsit circa hoc tempus *Hypognosticon seu Memoriale Veteris & Novi Testamenti Carmine Elegiaco* , quod opus in libros ix. distinctum est , & habetur Ms. in Bibliotheca Thuanea , quam jam Colbertus possidet. Item in Bibliotheca Aureæ Vallis Ord. Cisterciensis in Ducatu Luxemburgensi in 4° , denique in nostra Bueclienſi , unde transcriptum missum est Joanni Mabillon illud exposcenti per litteras. Floruit usque ad annum 1140 , cujus etiam opus Ms. in Bibliotheca S. Benedicti Cantabrigiæ cod. 74.

inscriptum *Laurentii Dunelmensis Hypnognostica ad Gervasium.*

THOMAS Eliensis Monachus in Anglia circa annum 1120, scripsit *Libros duos De Vita & Translatione sanctæ Etheldræ Virginis & Regine, primæ Eliensis Abbasissæ* quæ obiit anto 679 die 23 Junii. Horum primum qui est *De Vita hujus Regine* edidit D. Joannes Mabillon sæculo 2 Sæculorum Ord. Divi Benedicti pag. 738 & seqq. & alterum *De Translatione ejusdem*, quæ contigit anno 1106 pollicetur ad sæculum Ordinis septimum & Ecclesiæ duodecimum, anno 1106.

GUALTERUS Tarvanensis Ecclesiæ Canonicus floruit circa annum 1120, & scripsit ad Joannem Episcopum Tarvanensem *Visam ac Martyrium Caroli cognomento Boni, Flandriæ Comitis*, quam ex Bibliotheca sanctæ Mariæ Igniacensis in Tractu Remensi Ord. Cisterciensis, edidit primum Sirmondus Parisiis in 8°. anno 1615 apud Sebastianum Cramoisy Viâ Jacobæa sub Ciconiis. Porro cum cædes Caroli Boni Flandriæ Comitis anno 1127 patrata sit, circa hoc tempus vita ista conscripta est. Floruit eodem tempore Alius Gualterus seu Galterius natione Gallus; dignitate Cancellarius, qui cum se accinxisset cum Godefrido Bullonio ad recuperationem Terræ sanctæ promovendam, scripsit *Narrationem de Obsidione Antiochenâ, & aliis rebus fortiter gestis usque ad annum 1119*, quæ legitur apud Jacobum Bongarsium in Collectione Scriptorum *De Gestis Dei per Francos*. Totum Scriptum Cancellario dignum est, ubi ipse vi carceris hebetatum sibi ingenium conquiritur; cujus historia, quæ quomodocunque scripta sit, accuratè facta est ab teste oculato,

qui multis negotiis à se descriptis præsens adfuit. Potuit hic Gualterus seu Galterius esse unus atque idem cum alio, qui reversus ex Orientalibus cruciatis, postea factus sit Canonicus Tarvanensis; & res gestas *Caroli Boni Flandria Comitis* conscripserit circa annum 1130, quod tamen ego definire non possum, destitutus ad id affirmandum idoneis testimoniis aut rationibus.

ROBERTUS Monachus sancti Remigii Remensis, Claromontano Concilio, à quo pius Occidentis in Orientem motus incæpit, interfuit, tum postea ipsi Expeditioni sacræ. In Galiliam redux jussu Bernardi Abbatis sui, Hierosolymitanam Historiam libris novem descripsit, & definit in illa celebri victoria de Babylonico Ammiraviso apud Ascalonam post captam Hierosolymam victo ac prostrato, quæ configit anno 1099. Habetur opus Roberti in Collectaneo *Gestorum Dei per Francos*, excuso in fol. Hanovix 2 tomis anno 1611 typis Vvecheliani curâ & studio Jacobi Bongarsii. Floruit Robertus Remensis anno 1120.

ALBERTUS Aquensis seu Aquisgranensis Canonicus & Sacrista, seu Sacrorum Custos, floruit anno 1120 vel circiter, scripsitque Libris 12 *Historiam Expeditionis Hierosolymitana super itinere sive passagio Godefridi Bullonii*, in citato collectaneo inclusam, quam finit anno 1126. Scripsit autem Albertus ardens desiderio ipsius Expeditionis, quæ auditu & relatione nota habuit ab iis qui præsentibus adfuerant, ut ipse variis locis testatur. Initium facit ab ipso Expeditionis initio, finem in anno 2 Balduini secundi Regis Hierosolymitani, & complectitur res Ge-

stas annorum sex & viginti. Debemus Historiam Alberti sanè accuratam *Reinero Reineccio*, qui anno 1584 eam Helmestadii primus sed sine nomine Auctoris edidit: Nomen autem Auctoris debemus Davidi Hoeschelio, præfatione suâ in *Alexiadem*, & postea Jacobo Gretzero ex Ms. Codice S. Martini Lovanienſis id adſtruenti. Habetur autem impressa iterum in *Collectaneis Gestorum Dei per Francos*, de quo statim locuti sumus in *Roberto S. Remigii Remensis Monacho*.

THEOBAUDUS Monachus Bezuensis Cœnobii in Burgundia, circa annum 1126 clarus, scripsit *Acta Translationes & Miracula S. Prudentii Martyris lib. 4* quibusdam Carminibus identidem interjectis, quos ex Ms. Cod. edidit Labbeus tom. 2 novæ Bibliothecæ pag. 605 & sequentibus.

ERNULFUS Episcopus Roffensis in Anglia, natione Gallus, Patriâ Bellovacensis, floruit anno 1120, scripsitque *Solutiones quasdam ad Quæstiones Lamberti Abbatis Bertiniani, De Corpore & Sanguine Domini*. Nam quæ ei attribuit Antonius Possevinus in Apparatu Sacro, verbo *Arnulfus Episcopus Roffensis* tom. 1 pag. 514, *De Operibus sex dierum & de Verbis Domini in Cruce*, spectant certò ad Ernaldum seu Arnoldum Abbatem Bonæ vallis in Carnotensi Episcopatu, sub cuius nomine ab annis jam multis opera ista impressa sunt. Obiit autem Ernulfus anno 1124, cuius opuscula quædam impressa sunt in Spicilegio Lucæ Dacherii, tom. 2 pag. 420, *Tomellus sive Epistola Ernulfi ex Monacho Benedictino Episcopi Roffensis De incestis conjugiiis*: & ibidem pag. 431 *Epistola 2 qua Variis Respondet Lamberti Quæstionibus*, quarum aliquæ *De Corpore & Sanguine*.

Domini. Variæ ad eum S. Anselmi Cantuariensis Epistolæ, ac de eo Dacherius Prologo ad dictum tomum Spicilegii pag. 18.

MICHAËL GLYCAS Siculus, sub Alexio & Joanne Commenis Imperatoribus Constantinopolitanis vixit, & scripsit circa annum 1120 *Annales Quadripertitos*, opus non modo Historicum, sed etiam Theologicum & Physicum. Prima parte agit de Operibus sex Dierum, alterâ De rebus gestis ab orbè condito usque ad Christum natum. Tertia persequitur res gestas à Christo usque ad Constantinum Magnum, quarta res tractat Byzantinorum Imperatorum usque ad obitum Alexii Commeni, qui anno 1118 moriens Joannem Commenum successorem habuit. Exinde usque ad captam à Latinis Constantinopolim perstrinxit res Byzantinas Joannes Leunclavius, qui & primus Glycæ interpretationem nobis dedit, editam Basileæ anno 1572 in 8° typis Episcopii. Habetur autem jam eadem Historia Græcè & Latine in folio inter Historicos Byzantinos Parisiis editos ex Typographiâ Regiâ cum interpretatione & notis Philippi Labbei, de quo tam sæpe loquimur. Extat græcè Ms. in Bibliotheca Vaticana, Regia Gallica, Imperatoria Viennensi, & Augustana Cod. 80. Eiusdem Michaëlis Glicæ *Disputatiunculae duæ* Latine per Jacobum Pontanum Soc. Jesu, Ingoftadii in 4° anno 1604 cum Dioptrâ Philippi Solitarii. Denique in Bibliothecis Mss. Græcè, nimiram in Imperatoria Viennensi & Augustana Cod. 75, *Michaëlis Glicæ Explicatio obscurorum locorum Sacra Scriptura*; vel ut in Imperatoria, *eiusdem Questiones & Dubitationes in Scripturam*: quæ nondum, quod sciam, impres-

sæ sunt. De illo Antonius Possevinus in Apparatu Sacro tom. 2 pag. 112, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 312 pag. 237.

EADMERUS ANGLUS Ordinis sancti Benedicti Monachus in Cantuariensi Cœnobio, discipulus fuit & socius sancti Anselmi Cantuariensis Episcopi, & claruit anno 1120 & ulterius, nomen suum posteritati clarum faciens variis operibus compositis, quorum multa sub S. Anselmi nomine hucusque edita fuerant ex Mss. Codicum fide, qui sæpe attribuunt Anselmo Magistro quæ sunt Eadmeri discipuli. Sed illa tandem restituta legitimo parenti, & sunt *Libri 2 De Vita sancti Anselmi Cantuariensis Archiepiscopi, Historia Rerum novarum seu rerum sui temporis lib. 6, De Excellentia B. Maria Virginis, lib. de quatuor Virtutibus quæ fuerunt in B. Virgine Mariâ, lib. De Beatitudine Cœlestis Patriæ, lib. De Similitudinibus S. Anselmi*, qui hucusque sancto Anselmo attributus est: quæ omnia edidit post opera sancti Anselmi Gabriel Gerberon Monachus Congregationis sancti Mauri anno 1675 apud Ludovicum Billaine Parisiis in fol. Scripsit etiam *Vitam S. Wulfridi Eboracensis Archiepiscopi*, quam edidit Joannes Mabillon sæculo 3 Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 1 pag. 196 & seqq. Edidit & Carmen de sancto Dunstano Ms. in Bibliotheca sancti Benedicti apud Cantabrigiam Cod. 338.

NICOLAUS sancti Lamberti Leodiensis Canonicus, circa annum 1120 post plures alios suum stilum exercuit in *Vitam S. Lamberti Leodiensis Episcopi*, quam Joannes Chapeville, de quo supra jam sæpe diximus, edidit in suo Collectaneo

Scriptorum *De Episcopis & rebus aliis Leodiensibus.*

DOMNIZO Presbyter vivebat sub finem sæculi XI. & initium sequentis, Henrico IV. & V. Imperatoribus usque ad annum circiter 1125 vel ultra, quem sæpe allegat Cæsar Baronius ut testem oculatum vel fidelem in plerisque rebus. Scripsit *Libris 2 Carmine heroico Vitam Mathildis Comitisse*, quam vir doctissimus Sebastianus Tengenagelius Cæsareus Bibliothecarius edidit Ingolstadii anno 1612. In eodem Volumine Tengenagelii, *Gebhardus Salisburgensis* qui anno 1088 obiit, *Sigefridus Moguntinus Archiepiscopus* qui anno 1084, *Stephanus Halberstatensis* & alii Antistites ac Principes continentur, qui scripserunt *Varias Epistolas pro Gregorio VII, aliisque Pontificibus Romanis contra Schismaticos*, quas cum aliis veteribus monumentis ex Mss. Codicibus dictus Tengenagelius edidit. Tum sequuntur *Lib. 2 metrici Domnizonis Presbyteri de rebus gestis Mathildis Comitisse*, cum Bernaldi seu Bertoldi Constantiensis Presbyteri *Libello De vitandis Excommunicatis*. In eodem Volumine Tengenageliano reperies *Vitas Altmanni Passaviensis, Thieomonis Salisburgensis & Anselmi Lucensis Episcoporum* ab Anonymis scriptas: Item *Hessonis Scholastici brevem Commentarium de rebus anno 1119 gestis inter Calixtum Papam & Henricum V. Imperatorem*. Cæterum Bernaldus Presbyter Constantiensis præter Libellum à Tengenagelio publicatum, scripsit & alia *Opuscula pro Gregorio VII. contra Schismaticos*, quæ Gretzerus suæ Apologiæ pro eodem Pontifice inseruit, ubi & docet quis fuerit iste Bernaldus.

HESSE

HESSO REMENSIS Scholasticus & Presbyter, scripsit Acta Concilii Remensis anni 1119, quæ legi possunt in Conciliis ultimæ editionis Labbeana Parisiensis tom. x. pag. 872 & sequentibus: an idem opusculum sit, cum superiore de quo statim locuti sumus, ex collatione cognoscetur.

LIEBTERTUS seu LETBERTUS Canonicus Insularum in Flandria & Canonicorum Præpositus, tum postea Abbas sancti Rufi Ordinis Divi Augustini prope Valentiam, floruit circa annum 1120, scripsitque *insignem & prolixum in Psalmos omnes Davidis Commentarium*, de quo Joannes Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 289. Vidi opus istud cum Epistola quam refert idem Mabillon, Ms. 3 Voluminibus in folio in Bibliotheca Brannenfi nostri Ordinis Præmonstratensis in tractu Sueffionensi.

HERMANNUS sancti Vincentii Laudunensis Monachus, factus postea Abbas sancti Martini Tornacensis, clauit anno quo supra, scribens varia quæ ejus studium ac doctrinam probant. Scripsit itaque *Historiam Restorationis Monasterii sancti Martini Tornacensis ad sua usque tempora*, quam evulgavit Dominus Lucas Dacherius tom. 12 sui Spicilegii. Item *Libros tres De Miraculis Beata Maria Laudunensis* oblatos Bartholomæo Episcopo, quos evulgavit idem Dacherius cum operibus Guiberti Abbatis de Novigento impressis in fol. Parisiis anno 1651, apud Ludovicum Billaine sub signo sancti Augustini. Item scripsit *insignem Tractatum De Incarnatione Domini ad Stephanum Viennensem Archiepiscopum*, quem Ms. in Cænobio nostro habeo relatum è peregrinatione Belgica, cujus copiam ad prælum transf-

misimus amico nostro Joanni Mabillon. Vixit Hermannus usque ad annum 1140 & ultrà, de quo citatis locis Lucas Dacherius multis legit.

ELNOTUS Cantuariensis Ecclesiæ Monachus, Ordinis D. Benedicti, circa annum 1120 scripsit ad Nicolaum Daniæ Regem *Librum 1 De Vita & Passione sancti Canuti Daniæ Regis*, impressum cum notis Joannis Meursii, Hafniæ in 4°. anno 1631.

MARKOBUS Natione Gallus, Patriâ Cenomanensis, vel, ut aliis placet, Andegavensis, factus successu temporum Canonicus, Scholasticus & Archidiaconus Andegavi, indèque meritis doctrinæ & pietatis evehctus ad Episcopatum Redonensem in Britannia, quem tenuit ab anno 1096, quo Concilio Turonensi interfuit, usque ad annum 1120, quo adfuit Consecrationi Cathedralis Ecclesiæ Cenomanensis cum aliis Episcopis ad preces Hildeberti Episcopantis: sed fractus senio & oculis orbatus, ob quam infirmitatem cedens Pontificatui anno 1123, factus est Monachus pauper & cæcus in Monasterio sancti Albini Andegavensis. Scripsit ut testatur Sigebertus in libro de Viris Illustribus cap. 158 in *Cantica Canticorum Commentarium*, quem nescio an alicubi impressus sit, nec enim comparet in editione ullâ Bibliothecæ Veterum Patrum, nec in ullo alio Collectaneo Scriptorum quod viderim. Item scripsit *Tractatum De gemmarum lapidumque pretiosorum formis, natura & viribus*, impressum Colonia anno 1539 cum notis Alardi Amstelodamensis, & Pictorii Villigenensis. Item *Dactylotecam* cum Scholiis G. Pistorii anno 1555 Basileæ in 8° impressam. Item *agonem sancti Laurentii Martyris*

Carmine expressit, quem Surius habet ad diem 10 Augusti. Item *Vitam sancti Roberti Abbatis Casa-Dei Ordinis D. Benedicti in Gallia libris 2*, quam habent Continuatores Bollandistæ ad diem 24 Aprilis tom. 3 pag. 316 & sequentibus. Item *Vitam S. Licinii Andegavensis Episcopi* apud Bollandum ad diem 13 Februarii. Item *Epistolas Aliquot*, inter quas una in Epistolis Hildeberti Cenomanensis Episcopi num. 80 ad Rainaldum Andegavensem Episcopum; altera Marbodi Epistola ad Hildebertum Cenomanensem Episcopum, edita tom. 13 Spicilegii Dacheriani, respondens ei illi consulenti, de viro à quo uxor debitum conjugale postulabat, licet ipse votum monasticæ Vitæ de consensu ejus emisisset. Tertia demùm sub ejus nomine circumfertur ad Robertum de Arbrissello, quâ portentosis eum accusat criminibus, quam habet Natalis Alexander in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo XII. tomo seu parte 2 dissertatione 5 pag. 629 per totam. Obiit Marbodius anno 1123 die 2 Septembris, quem laudant Sigebertus in Catalogo citato cap. 138, & Miræus de eo agit in Scholiò ad dictum Sigeberti caput, Natalis Alexander sæculo 12 citato parte 1 cap. 6 pag. 458, Sammarthani Fratres tomo 3 Galliæ Christianæ in *Episcopis Redonensibus*, ubi plura in ejus laudem.

GUIBERTUS Monachus Flaviacensis seu sancti Geremari Ordinis D. Benedicti in tractu Bellocvacensi, tum postea Abbas B. Mariæ de Novigento juxta Codiciacum agri Laudunensis Castellum, multa scripsit, quæ sunt evulgata Parisiis in fol. anno 1651, curâ & studio Lucæ Dacherii Benedictini Congregationis sancti Mauri in

Gallia. Sunt autem, *Tractatus quomodo sermo fieri debeat. In Genesim Moraliū lib. 10. Tropologiarum in Osee lib. 3. in Amos lib. 1. in Lamentationes Jeremia lib. 1. Tractatus De Incarnatione contra Judæos. Epistola prolixa De buccella Judæ datâ & de veritate Domini Corporis. De Laude Beata Maria lib. 1. Opusculum de Virginitate. De Pignoribus Sanctorum lib. 3. Gesta Dei per Francos, seu Historia Hierosolymitana lib. 9. Vita sua seu Monodiarum lib. 3. Item magnus Sermo illud Sapientia vincit malitiam, qui legitur inter opera Divi Bernardi, spectat ad nostrum Guibertum Abbatem, ut constat ex lib. 1 vitæ suæ cap. 16 pag. 477. Denique scripsit alia multa quæ latent, & quæ vidi Mss. in Bibliothecis Vallis Claræ & Igniaci, ambabus Ordinis Cisterciensis, Laudunensis ac Remensis Episcopatum. Sunt autem *Commentarii in Abdiam Prophetam*, cujus prologus incipit: *Patribus & Dominis totius cultu reverentia amplectendis, sancti Medardensi Abbati Godefrido; & item ejusdem gratia Florinensi Alardo, Guibertus, ad omnem pro dolor impuritatem vitæ degenerans & moribus, vivo utriusque salutis affectus. Quoniam & litterature celebritas, &c.* Incipit *Abdias Prophetæ, Visio Abdia, visio Prophetæ subtilitatem significat, &c.* In *Jonam Prophetam*, cujus prologus incipit, *Audemus & bonam voluntatem habemus, &c.* Item in *Micheam Prophetam lib. 2. in Zachariam lib. 3. in Joëlem lib. 1. in Nahum lib. 1. in Abacuc lib. 1. in Sophoniam lib. 1.* Obiit Guibertus anno 1124 die 1. Augusti, qui suam ipse vitam scripsit, de cujus autem laudibus abundè agit Lucas Dacherius tam in prolegomenis ad editio-*

tem illius operum, quam in suis annotationibus & in subiecto Chronico Abbatum Novigentinarum.

BRUNO ASTENSIS Monachus Ord. Divi Benedicti, postea Episcopus Signiensis & S. R. E. Cardinalis, qui obiit anno 1125 die 18 Julii, de cuius Scriptis Labbeus sufficienter, quæ sunt edita Venetiis in fol. anno 1651, cum dissertatione præviâ, quæ multa docet de Operibus hujus Brunonis in præjudicium alterius Carthusiani Ordinis Institutoris, quam legito. Addo Labbeanis *Opusculum Brunonis de Consecratione Ecclesie* mancum in editione Venetâ, integrum haberi tom. 12 pag. 79 Spicilegii Dachieriani. Eodem tempore vivebat Odo Astensis, item Monachus ejusdem Ordinis, cuius Opera edita simul cum Brunonianis Signiensibus, ad calcem voluminis.

Guillelmus Malmesburienſis, de quo Belarminus & Labbeus in libro suo De Scriptoribus Ecclesiasticis. Quibus addo scripsisse illum anno 1125 *Vitam sancti Aldelmi Episcopi Schireburgensis primi*, quam edidit Joannes Mabillon sæculo 4 Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 1 pag. 726 & sequentibus. Ejusdem *Opus de Antiquitate Glasconie* habetur Ms. in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti Cantabrigiæ Cod. 373. Item *Abbreviatio Guillelmi Malmesburienſis ex Gestis Haymonis de Imperatoribus* Ms. in Bibliotheca Collegii Balliolensis Oxoniæ Cod. 108.

HUGO METELLUS Canonicus Regularis Ordinis D. Augustini in Abbacia S. Leonis Tullensis, floruit sub sæculi XII. initium circa annum 1120 & aliquantulo ulterius, scripsitque *Epistolas plures ad viros sui temporis scientiâ vel dignitate*

illustrés, quas habet Mss. Bibliotheca Collegii Regii Parisiensis Ludovici Magni Soc. Jesu.

GUALBERTUS Monachus Marchianensis Ord. Divi Benedicti, scripsit ad Sasvvalonem Cathedralis Ecclesiæ Attrebatensis Canonicum & Roberti Episcopi qui sedit ab anno 1115 ad 1131 Secretarium, *Libros duos Miraculorum sanctæ Rictrudis Patronæ Marchianensis*, quos referunt Pollandi Continuatores ad diem 12 Maii tom. 3 pag: 118 & seqq. Hoc opus compositum est post mortem Rodulphi Archiepiscopi Remensis defuncti anno 1124, & ante eandem Caroli Boni Flandriæ Comitis anno 1127. patratam; siquidem num. 45 ipsius Operis, Archiepiscopus dicitur *Bonæ Memoria*: & in Epistola meminit auctor versuum de illa cæde à se conscriptorum, & à Sasvvalone reprehensorum, eo quod nimium sæcularis litteraturæ spirarent; ex quibus colligi posse censeo, proximo post dictam eandem anno, visum amatumque à Gualberto Sasvvalonem Canonicum.

STEPHANUS factus Augustodunensis Episcopus anno 1115, adfuit Concilio Tornuriensi anno 1117, iremque & unctioni Philippi filii Ludovici Crassi in Regem Franciæ, anno 1129. Unde postea renuntians Episcopatu factus est Monachus Cluniaci sub regimine Petri Venerabilis, ubi mortuus est anno incerto. Scripsit *Librum seu Tractatum De Sacramento Altaris & iis quæ ad illud variosque Ecclesiæ Ministros pertinent*, quem Joannes de Montolon Canonicus & Cantor Augustodunensis Ecclesiæ edidit anno 1517, unde in Bibliothecam SS. Patrum editionis primæ Parisiensis anno 1575 & in alias transit. De Stephano Augustodunensi Petrus Venerabilis in Epistola ad

Humbertum Archidiaconum Eduensem ejus nepotem, quæ est sexta libri quinti, ubi testatur reddidisse spiritum Creatori inter manus suas: Sammarthani in Gallia Christiana tom. 2, ubi de Episcopis Eduensibus.

SIMEON Dunelmensis Monachus Ordinis Divi Benedicti, & Præcentor, cum primariis sæculi sui Monachis meritò conferendus, floruit ante medium sæculi duodecimi. Quæ de eo aliisque collecta sunt in Præliminaribus ad Collectionem Historicorum Angliæ anno 1652 Londini in fol. impressa curis Seldeni, ex Lelando, Baleo, Pitſco & Vossio, hic describere operæ pretium non est, cum ad Seldeni prolegomena excurrere cuique proum sit. Sunt autem in hac Collectione Opera Simeonis Dunelmensis, *Historia Dunelmensis Ecclesiæ*, partim ex Turgoto, de quo suprâ ad annum 1115 pag. 1 *De Archiepiscopis Eboraci*, pag. 75; *De Obsidione Dunelmi*, pag. 79, *Historia de Gestis Regum Anglorum ab anno 616. ad 1129* pag. 85. Addidit Historiæ Simeonis Dunelmensis Joannes Prior Hagulstadenſis seu de Herſam annos xxv. ibidem pag. 258, usque ad annum 1154, quo tempore dictus Joannes floruit. Richardus item Prior Hagulstadenſis scripsit *Libros duos De Statu & Episcopis Ecclesiæ Hagulstadenſis*, ibidem pag. 286, & floruit sub Henrico secundo Rege, mortuusque est sub annum 1190 regnante Richardo primo.

RAYNERUS Monachus sancti Laurentii Leodiensis Ord. Divi Benedicti, scripsit *De Viris illustribus Cænobii sui & Episcopatus Leodiensis*, quem vide in Collectione de Rebus Leodiensibus Joannis Chapeauville in 4° Leodii 3 tomis 1612

& sequentibus. Claruit circa annum 1130.

COSMAS Ptagenſis Eccleſiæ in Bohemia Decanus, *Hiſtoriam Bohemorum tribus libris* conſcripſit, in quibus Gentis origo & Antiqui Duces uſque ad Vratiſlaum Regem primum ab Henrico III. Imperatore anno 1126 creatum commemorantur: quo tempore & ipſe Coſmas floruit. Edita Hiſtoria in fol. Hanoviæ anno 1607 à Marquardo Frehero, cum alijs Bohemiæ Scriptoribus.

RAINALDUS DE SEMUR Dalmatii Domini de Semur ex illuſtri Burgundionum genere & Aremberge Vergeiâ filius, Frater S. Hugonis Abbatis Cluniacenſis & Gaufridi de Sinemuro, Monachus Ordinis Divi Benediſti; deinde meritis exigentibus primò Abbas Vezeliacenſis, quo nomine interfuit Concilio Trecenſi anno 1104, inde tandem aſſumptus ad Sedem Archiepiſcopalem Lugdunenſem. Scripſit *Vitam S. Hugonis Abbatis Cluniacenſis fratris ſui*, quam habes in Bibliotheca Cluniacenſi editâ ab Andræa Duchefnio. Hic Hugo mortuus eſt anno 1109 tertio Kalendas Maii ætatis 85, de quo etiam conſulere tu poteris Continuatores Bollandi ad diem 29 Aprilis tom. 3 pag. 648 & ſeqq. ubi proſa & metrò legitur. De Rainaldo Henricus Gandavenſis in libro De Viris Illuſtribus cap. 3 pag. 162 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ Auberti Miræi Bruxellenſis, Fratres Sammarthani in Gallia Chriſtiana abundè tom. 1 pag. 314 de Archiepiſcopis Lugdunenſibus, ubi cum volunt mortuum eſſe anno 1129 die 7 Auguſti.

1130

HUGO Corbeienſis Monachus *de Folieto* dictus, claruit circa annum 1130, & multa optima ſcripſit quæ perperam Hugoni Viſtorino

attribuuntur, atque inter ejus opera recensentur, magno legitimi Auctoris damno. Hujusmodi sunt ex pluribus Mss. Codicibus à me visis & discussis in Variis Bibliothecis maximè Cisterciensis Ordinis, *Lib. 4 aurei de Claustro Anima*, *lib. De Medicina Anima*, *lib. 2 priores de Avibus ad Raynerum*, quos sæpe cum ipsis avium picturis Mss. Codices repræsentant: nam alii duo posteriores de feris; postmodum ab alio adjecti sunt. *Libri 2 De Nuptiis Carnalibus & Spiritualibus* sunt ejusdem Hugonis Folietani ex Variis Mss. Codicibus, qui unum tantum librum faciunt, inscriptum, *Ad Socium volentem nubere, de Nuptiis fugiendis*. Eidem attribuitur opus inscriptum, *Speculum peccatoris*, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica Cod. 218, quod impressum extat tom. 9. Operum Divi Augustini, inter spuria. Editores ultimi Operum Hugonis Victorini omiserunt censuram istorum Operum, quam prudenter adhibuerant qui eadem ediderunt in fol. Parisiis olim anno 1526, & ad quam debent recurrere, qui voluerint rescire dubia vel indubia Opera Hugonis Victorini. Hos autem libros morales competere potissimum Hugoni Folietano, compertum mihi maximè est, tam ex stilo quàm ex fide Mss. Codd.

GUILELMUS Gemmeticensis in Normannia Monachus cognomento *Calculus*, floruit anno circiter 1130 & scripsit *Historiam insignem Rerum Normannicarum*, quam habes impressam in fol. Parisiis anno 1619 in Collectaneo Historicorum Normanniæ, curis Andreæ Duchesnii procurato. Plura de illo dictus Andræas in suis Prolegomenis ad citatum Collectaneum.

FULCHERIUS Carnotensis, Balduini Fratris

Godefridi Bullonii Sacellanus, Expeditionem sacram suscepit & ingressus est cum Roberto Normanniæ Duce, & cum Stephano Blesensi & Carnotensi Comite. Unde *quinquennium illud Expeditionis Sacra* intra quod Scriptores antè recensiti (excepto Alberto Aquensi) nempe Robertus Remensis, Baldricus Burgulienfis & Raimundus Agileus se continuerant, egressus: *Historiam Bili Sacri ab anno 1095 ad annum 1124* libris tribus deduxit. Cumque non longè abesset ab Antiochiâ Syriæ, Balduinum Godefridi Bullonii Fratrem secutus est, cujus tum erat Capellanus, ut ipse met narrat. Laudatur ab Orderico Vitali lib. 9, à Guillelmo Malmesburiensi lib. 4 & aliis. Scripsit autem Fulcherius libros tres, qui Brugis in Collegio Societatis Jesu inter reliquias Pamelianæ Bibliothecæ extant pleni & integri: quod monere congruum fuit, eò quòd exemplaria quibus Jacobus Bongarsius usus fuit, nec integra nec satis emendata fuerint, ut ipse fatetur. Hæc Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 358 pag. 247 Bibliothecæ Ecclesiasticæ, cui addo eandem Historiam contineri correctam & integram tomo 4 novi Collectanei Historicorum Franciæ ab Andræa Duchesnio, post Historiam Petri Tudebodi de eadem materiâ, de quo diximus suprâ ad annum 1100.

HERVÆUS Patriâ Cenomanensis Ordinis D. Benedicti Monachus, in Monasterio Burgidolensi Diœcesis Bituricensis, pietate & doctrinâ insignis, floruit anno circiter 1130, de cujus laudibus & meritis extat Epistola Encyclica Monachorum Burgidolensis Abbatix edita tomo 2 Spicilegii Dacheriani pag. 514. Scripsit multos Commem-

rarios in Scripturam Sacram, spectantque ad eum *Commentarii in omnes Epistolas sancti Pauli Apostoli*, impressi hactenus passim cum operibus Divi Anselmi Cantuariensis, & sunt Hervæi Burgidolensis tam ex fide Mss. Codicum, quàm ex impressione Operum ejusdem Anselmi Parisiensis anni 1544, quæ Hervæo adjudicat. Vidi Mss. duos Codices optimæ notæ in manibus D. Placidi Porcheron Bibliothecarii S. Germani Parisiensis, dictum Commentarium in Epistolas Paulinas Hervæo præfato Benedictino attribuentes. Ejusdem *Commentarii in Isaiam Prophetam amplissimi*, quos Mss. habet Bibliotheca Longipontis Ordinis Cisterciensis in Episcopatu Sueffionensi, & Bibliotheca Claromontana Parisiensis Societatis Jesu. Itemque vidi ejusdem auctoris *Postillas breves in Deuteronomium* Mss. apud S. Germanum Parisiensem, cum Commentario in Isaiam de quo supra. Vide Lucam Dachetium in præludio ad tommum 2 sui Spicilegii, & citatam Epistolam Encyclicam.

ALGERUS Leodiensis primùm Canonicus, inde spreto sæculo Cluniacensis Monachus, eodem tempore floruit, cujus elogium auctore Nicolao Leodiensi Canonico ejus æquali, refert Joannes Mabillon tom. 1. *Analectorum* pag. 303, de quo Bellarminus & Labbeus in Opere De Scriptoribus Ecclesiasticis. Quibus addo scripsisse *Tractatum inscriptum De Misericordia & Justitia* lib. 3, cujus prologum refert loco citato idem Mabillon, quem vidi Ms. in Bibliotheca Alnensi Cisterciensis Ordinis in Belgio, in Codice modico, cujus dorso titulus est, *De Vita sanctæ Mariæ Egyptiacæ*: ubi Algerus dicitur *Augerus*, & cujus hoc opus

quod de Canonum observantia est, prælo dignissimum opinor.

UDALRICUS primùm Monachus sancti Blasii in Hercinia Silva, deinde Episcopus Constantiensis in Germania electus Imperatoris nutu, installatur renitente Paschali Pontifice, & octo annis sine consecratione præsedit. Postea Gelassii Decreto à Mediolanensi Antistite consecratus, obtinuit à Sede Apostolica Canonizationem sancti Conradi decessoris sui. Monasteria Erentzelingen Ordinis Divi Augustini & Brigantium Ordinis Benedictini à Rudolfo Brigantiæ Comite fundatum dedidit. Interest Comitibus Argentinensibus anni MCXI, cumque anno 1128 Henricus de Bavaria cum magno exercitu Constantiam obsedisset, Episcopus Udalricus cum civibus ei strenuè resistit. Nec Martem solum coluit, sed & Minervam. Scripsit *Vitam sancti Gebehardi Augustani Episcopi lib. 2.*, quam refert Canisius in Collectaneo Antiquarum Læctionum, & Surius ad diem 27 Augusti. Item *Vitam sancti Conradi Episcopi eisdem Augustani* ad Calixtum 2 Papam, apud Surium ad 26 diem Novembris. Denique Udalricus ad suum sancti Blasii in Hercinia Silva Monasterium liberè rediit anno 1138, amans quietem & solitudinem, ubi dicitur vixisse usque ad annum 1140. Falluntur autem qui ex uno duos faciunt Udalricos Constantienses Episcopos, sibi immediate succedentes.

ISAAC Monachus Catholicus, juxta Labbeum in brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum, floruit anno circiter 1130: cujus libri 2 *adversus Armeniorum errores*, quos ex Ms. Cod. edidit Franciscus Combes in Auclario Græco La-

xino Bibliothecæ Veterum Patrum tom. 2 pag. 317 & seqq. quod editum 2 tomis in fol. Parisiis anno 1648 apud Antonium Berthier viâ Jacobæâ sub signo Fortunæ. Vult autem dictus Combefis loco citato pag. 415 eum floruisse sæculo xi.

BALDRICUS ex Burguliensi in Andegavis Abbate, Dolensis in Aremorica (ut tunc temporis vocabatur) Archiepiscopus ab anno 1114, per annos 22 & dies 44 usque ad 27 Januarii anni 1131. Scripsit *Poëtica methodo libros quatuor Historia Hierosolymitana*, laudaturque ab Orderico Vitali lib. 9 Historiæ suæ Ecclesiasticæ. Admovit manum huic Operi sexagenarius, neque visa narravit, sed ab Anonymo verè quidem, at stilo rusticano scripta, secutus est. Inseruit multa ab iis audita qui interfuerant, cum & ipse Claromontano Concilio interfuisset anno 1095. Opus impressum in Collectaneo *Gestorum Dei per Francos*, edito in fol. tomis 2 Hanovix 1611, cura & studio Jacobi Bongarsii. Itemque in *Collectione Historicorum Francia* tom. 4, cum aliis quibusdam Poëticis ejusdem Auctoris, quæ edidit Andræas Duchesnius. Item *Vitam S. Roberti de Arbrisselis, Ordinis Fontis-Eberaldi Fundatoris*, dicatam Petronillæ Abbatissæ, quam habent Surius & Bollandus ad diem 16 Februarii. Huic Andræas Monachus Fontis-Eberaldi addidit *Descriptionem obitus sancti Viri*, ibidem insertam. Idem Baldricus scripsit *Translationem & Miracula capitis sancti Valentini Martyris*, apud Gemmeticensem Abbatiam, quæ apud Bollandum die 14 Februarii. Idem Baldricus *Historiam veterem de sancto Hugone Rothomagensi Archiepiscopo* in meliorem, ut potuit, statum restituit; quam Ursioni Gemmeticen-

sium Abbati, ejusdemque loci Congregationi inscripsit. Hanc habemus ex lib. 13 Jacobi Guisii qui eam in undecim capitula distinxerat, quam totam edidit Arturus du Monstier in Neustria Pia cap. 8 Gemneticensis Monasterii, & quam cap. 9 discutit exploditque ut fabulosam, & variis scamentem mendis, veritati & rationi Chronologicae omninò adversantibus. Huic etiam *Vitam S. Samsonis Dolensis Episcopi* attribuit Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 358 pag. 246, & Sammarthani Fratres in Gallia Christiana tom. 2 in Episcopis Dolensibus.

STEPHANUS HARDINGUS Natione Anglus, post sanctos Robertum & Albericum ab anno 1109 Abbas Cisterciensis usque ad annum quo obiit 1134 die 17 Aprilis, cum aliquot antè mensibus abdicasset, oculis captus. Scripsisse dicitur *Exordium parvum Ordinis Cisterciensis*, quod legitur tom. 1 pag. 1 Bibliothecæ Cisterciensis, quam edidit variis tomis in folio anno 1560 & seqq. Bertrandus Tissier Prior Bonifontisin tractu Remensi, quæ Parisiis venditur in Collegio Bernardinorum, & viâ Jacobæâ apud Edmundum Couterot sub signo Boni Pastoris. Appellatur etiam Auctor *primarum Ordinis Cisterciensis Constitutionum* quas vulgò *Cartam Charitatis* nuncupant. Quæ quidem Constitutiones ut & Instituta Conventorum ejusdem Ordinis Cisterciensis, extant in Menologio Cisterciensi, typis Plantinianis Antuerpiæ anno 1635 edito, ad diem 5 Julii. Plura de Stephano omnes qui scripserunt de rebus Cisterciensibus.

RUPERTUS Abbas Tuitiensis Ord. Divi Be-

nedicti juxta Coloniam Agrippinam, cujus opera sæpius impressa Colonia, Parisiis & alibi, de quibus abunde Bellarminus & Labbeus. Quibus adde *Libros 3 Dialogi ejusdem inter Christianum & Judæum*, quem appellavit *Annulum*, editos ex Ms. Leitiensis Abbatiz cum operibus vel post opera sancti Anselmi Cantuariensis pag. 524, ultimæ editionis Parisiensis anno 1675 procuratæ à Gabriële Geiberon Monacho Benedictino.

GAUFRIDUS GROSSUS Monachus Tironensis Ordinis D. Benedicti, scripsit circa annum 1135 *Vitam sancti Bernardi Abbatis Tironensis*, quam habent Bollandistæ ad diem 14 Aprilis pag. 222 tom. 2.

ANSELMUS Abbas Gemblacensis in Brabantia post Sigebertum ab anno 1112 ad annum 1137 vel 1138, quo mortuus est die 20 Martii. Continuavit *Chronicon Sigeberti usque ad annum 1137*, quod ab alio pariter continuatum usque ad 1149, cui tandem alius Aquiscincti Monachus additionem posuit usque ad annum 1225. Hæc omnia edidit in 8° Antuerpiæ anno 1608 Aubertus Miræus Verdussianis typis, cum Chronico Sigeberti, quæ sola editio est genuina, utpote libera à nugis & quisquiliis *Gulfridi Monumetensis* seu *Asaphensis*, quæ in aliis omnibus Chronici Sigebertani editionibus inspersæ leguntur. Meminit Anselmi Gemblacensis Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 346 pag. 244, Natalis Alexander in Selectis Historiæ Ecclesiasticæ Capitulis sæculo xii parte 1 cap. 6 art. 3 pag. 462. Libellus de gestis Abbatum Gemblacensium quem Lucas Dachérius tom. 6 Spicilegii edidit, eundem Anselmum laudat pag. 539.

GUIGO Delphinus Valentinensis, quintus majoris Carthusiæ Prior ab anno 1110 usque ad annum circiter 1137, quo mortuus die 27 Julii. Vir fuit magni meriti & doctrinæ, qui scripsit *Statuta Carthusiensium prima*, quæ manuscripta habentur in Bibliotheca Thuanea, nunc Colbertina semel atque iterum, & habentur passim apud Carthusianos, impressa olim Basileæ anno 1510. Item *Vitam sancti Hugonis Gratianopolitani Episcopi*, primi Carthusianorum Fundatoris, quam Surius & Bollandistæ non omiserunt in *Vitis Sanctorum*. Item ad Gervasium *Epistolam seu librum De modo orandi*, impressum sub nomine veti Auctoris Guigonis in nupera editione Operum Divi Bernardi, & in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Lugdunensis. Item *Tractatum De quadriperito Exercitio Celle*, quem primus edidit Petrus Franciscus Chifflet Societatis Jesu, ac post eum ultimus Amplificator Bibliothecæ Veterum Patrum. Item *Epistolas duas* in editione Operum Divi Bernardi procurata à Joanne Mabillon, & *tertiam* tom. 1 *Analectorum* ejusdem Auctoris pag. 331. Plura Fratres Sammarthani in *Gallia Christiana* tomo quarto paginâ 971. Natalis Alexander seculo XII. capite sexto art. 9 pag. 498 partis primæ.

DROGO, ut inquit Hermannus Monachus libro *De Miraculis B. Mariæ Laudunensis* capite 22, Prior primùm sancti Nicasi Remensis, postea assumitur in primum Abbatem sancti Joannis Laudunensis, Sed cùm jam illic Deo donante non parum proficeret, bono odore sapientiæ & probitatis ejus longè latèque diffuso, Innocentius secundus Papa constrictum obedientiæ vinculo

lo cum Romam ire iussit & coëgit, Urbisque Hostiensis Episcopum consecravit. Scripsit *Opusculum de Passione Domini, & alia*, quæ inserta sunt Bibliothecæ Sanctorum Patrum editionis Parisiensis anni 1644. tomo 2 pag. 565 & seqq. Obiit anno 1138. vel sequenti, de quo plura Lucas Dacherius in editione Historiæ Hermani Monachi, cum Operibus Abbatis Novigentini Guiberti, quem supra ad annum 1120 recensuimus.

Hugo Victorinus, seu Sancti Victoris Parisiensis, Canonicus Regularis Divi Augustini, cujus Opera sæpius impressa in Galliis, de quo Bellarminus & Labbeus, in Opere suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis*. His addas *Opusculo Hugonis de studio legendi* caput ultimum, *De Ingenio* tomo 1 Analect. Joan. Mabillon pag. 314. Plura etiam supra in *Hugone Corbeienfi*, & infra in *Roberto Paululo* ad annum 1170. Nonnulla tamen à me advertenda sunt de Scriptis & Impressionibus Operum tam Hugonis Victorini, quàm Richardi ejus Ecclesiæ Canonici ac Scriptoris. *Primum*. Opera utriusque ultima editione sunt impressa in folio Rothomagi annis 1648 & 1650 apud Joannem Berthelin in Area Palatii, quæ ut promptius venderent Bibliopolæ, audaci manu apposuerunt, ea omnia esse recensita & collata ad manuscriptos Codices, quod magnum huic editioni meritum commendasset, si tamen verum fuisset. At nullus invenitur qui edita cum manuscriptis contulerit, nec vel modica variatio allata ex manuscriptis Codicibus, imò quantum mihi liquet ex manuscriptis à me inspectis, nec vel apicem Codicum manuscriptorum cum editis contulerunt.

Hoc uno vel maximè peccatum est ab Impressoribus, vel à curatoribus impressionis hujus Rothomagensis, quòd varias Censuras in antiquis anni 1526. eorundem Operum editionibus Parisiensibus cum magno tunc temporis judicio factas, suppresserint, quibus varia Opera vel abjudicabantur Hugoni Victorino, vel ei cum scrupulo ac formidine attribuebantur, ob fidem manuscriptorum Codicum, quos antiquæ istius editionis Curatores diligenti examine discussierant. At Moderni Rothomagenses Censuris suppressis, omnia quæque cæco modo præfractè Hugoni, absque ullo detectu concesserunt. *Secundum*. Inter Opera Hugonis Victorini hoc modo impressa, extant, *Libri quatuor de Claustro animæ, Liber de Medicina animæ, Libri duo priores de Avibus ad Raynerum, Libelli duo de Nuptiis carnalibus & spiritualibus*, qui ex fide manuscriptorum Codicum spectant ad Hugonem de Folieto Monachum Benedictinum Corbeiensensem, ejusdem temporis Scriptorem. De quibus diximus suprà ad annum 1130 in *Hugone Folietano*. Item *Libri tres de Officiis Ecclesiasticis, & Opusculum De Canone mystici Libaminis*, spectant ad Robertum Paululum Presbyterum, & Domesticum Episcopi Ambianensis, de quo dicemus ad annum 1170. Ac sanè recenter Opera ista conjecta sunt in massam Operum Hugonis Victorini in editione Coloniensi anni 1609. & Rothomagensi ab nuperis editoribus, opinantibus eo celebriorem esse Scriptorem, quòd plura ei indiscriminatim attribuuntur, absque duce & consule. Opusculum etiam *De Spiritu & Anima*, quod habetur inter opera spuria Divi Augustini impressa tom. 7, & quod nonnulli opinabantur

spectare ex conjecturis ad Hugonem Victorinum;
 Illustratores novissimi Operum Divi Augustini,
 doctissimi Patres Benedictini Galli, abstulerunt
 ab Hugone, ut alicui Cisterciensi vero illius pa-
 renti restituerent. *Tertium.* Extat inter Opera Hu-
 gonis Victorini *Liber de Anima Christi*, quem in
 diversis Bibliothecis vidi manuscriptum sub no-
 mine *Hugonis Parisiensis*, inscriptum *De Sapien-
 tia Christi & Sapientia Christo*. Est indubius Hu-
 gonis Victorini fœtus, quem dicavit Gualtero de
 Mauritania, Laudunensi postea Episcopo post Bar-
 tholomæum atque Gualterum Sancti Martini
 Abbatem, viro Litteris clarissimo. Hic autem Li-
 ber in MS. Laticensis Abbatiae Ordinis Divi Be-
 nedicti Comitatus Hannoniensis, habet prologum
 ad dictum Gualterum, qui hucusque in editis
 deest, quem proxima editio Operum hujusmodi
 facile obtinere posset. *Quarum. Excerptionum*
Libri xxiv habentur apud Hugonem Victorinum,
 de quorum vero Auctore controversitur, fueritne
 Hugo Victorinus, an Richardus, an neuter, sed
 aliquis Anonymus, qua de re postea ad finem hu-
 jus Observationis dicemus. *Hi Libri* xxiv *Ex-
 cerptionum* sparsim ac tumultuariè impressi sunt
 inter Opera *Hugonis ac Richardi Victorinorum*.
 Nam quatuor *primi Libri* tantum sub nomine
 Richardi Victorini inter ejus Opera editionis Ro-
 thomagenis anni 1650, apud Joannem Berthelin
 pag. 313, absque prologo. At hujus Collectanei
decem primi Libri tantum cum prologo, & cum
 Scholiis brevibus Domini Thomæ Garzonii à Ba-
 gnacaballo, ejusdem Ordinis Augustinianorum
 Theologi, sub nomine Hugonis Victorini inter
 ejus Opera editionis Rothomagensis anni 1648,

apud eundem Berthelin tom. 2 pag. 333 & seqq. quæ malè inscribuntur *Institutiones Monastica Excerptionum priorum*, cùm de rebus Monasticis non loquantur. Alterâ pars istarum Excerptionum juxta prologum continere debet *Libros quatuordecim*, quorum novem primi habentur sub nomine Hugonis Victorini tom. 1. Operum prædictæ impressiõis pag. 221 & seqq. *Decimus autem Liber* secundæ partis harum Excerptionum, ac *vigesimus* totius Operis, juxta prologum tom. 2 dictorum Operum pag. 333, per Sermones seu Homilias quasdam distinctus est ab Excerptore, estque in *Ecclesiasten* collectaneum Homiliarum novemdecim, quas habes sub nomine Hugonis Victorini inscriptas *Annotationes elucidatorias in Ecclesiasten Salomonis*, tom. 1 Operum ejusdem Hugonis editionis citatæ pag. 75 & seqq. *Libri* autem XXI. XXII. XXIII. XXIV. qui restant, habentur eodem tomo sub ejusdem Hugonis nomine, pag. 283 & seqq. inscripti, *Annotationes elucidatoriæ in quatuor Evangeliorum libros*, continentque tantùm *quatuor libros* secundum numerum Evangeliorum, & non novem, ut malè habet titulus dictâ paginâ 283. Nec ultra libros XXIV. extenditur *Collectaneum Excerptionum Victorinarum*, sive Hugonis sit, sive Richardi aut Anonymi, juxta prologum quem allegavimus; unde Commentarius in omnes *Epistolas sancti Pauli*, quem habent Opera Hugonis Victorini editionis Rothomagensis anni 1648 tomo 1 pag. 361, est additus postmodum huic Collectaneo, ab aliquo alio, qui Opus truncatum atque mutilum opinatus est, nisi additamentum ejusmodi subjungeretur, ut omne novum Testamentum quodammodo hoc

Collectaneum complecteretur. Hoc patet ex simplici lectione totius Operis; quamvis enim liber hujus Collectanei xxiv. qui in *Evangelium Joannis est*, sit per modum quaestionum ac solutionum diversarum à confarcinatore confectus; est tamen stili omnino alterius ab *Annotationibus elucidatoriis in Epistolas sancti Pauli* tomo 1 pag. 361, qui sapit scholasticam venam primorum ejusmodi hominum, qui scribebant anno circiter 1210 vel 1220: unde perpetua affectatio vocis istius ad singulas quaestiones, *Solutio*, qualem affectabant primi summarum scholasticarum Farraginatores; ac quâ abstinet latinus magis & minus scholasticus, Collector libri xxiv. *Excerptionum in Joannem*, licet per quaestiones & responsiones agat. Hæc quantum ad ordinem atque impressionem librorum xxiv. *Excerptionum* inter Opera Hugonis Victorini, quod annotasse otiosum non fuerit, ad futuram & planam Operum ejusmodi impressionem. Hujus Collectanei Mss. Codices in nonnullis Galliae Bibliothecis inveniuntur 2 vol. in fol. Anonymi ut plurimum, quorum *volumen primum* primam Collectionis partem, *aliud* alteram complectitur. Vidisse me memini in manuscripto Codice Bibliothecæ Fulcardi-Montis Ordinis Cisterciensis, Archiepiscopatus Rothomagensis, primam partem hujus Operis sub nomine *Richardi Victorini*, qui Codex in folio jam transiit in Bibliothecam Colbertinam, estque scriptus non multò post tempora Auctoris, cujus nomen præfert.

Jam quaeritur quis sit legitimus Auctor istius magni Collectanei, quod per partes ac sparsim est impressum in Operibus Hugonis Victorini vel Richardi, ut suprà meminimus: an Hugo Victo-

rius, Richardus, an Anonymus? Vellem optaremque tam grande Opus posse attribui Victorino alicui Canonico, at iudicium ex affectu desumendum non est, sed ex veritate rei, quantumcam assequi possumus. Nullus alienis dirandus, ac si vel proprius parens alienis esset indutus, legitime nudaretur, ut alienum redderetur. Grande hinc patientur Opera Hugonis vel Richardi Victorini dispendium, sed quid ad rei veritatem? Quid ad iustitiam? Vincentius Bellovacensis libro 28 Speculi Historialis cap. 58, D. Antoninus in 3 volumine partis Historialis tit. 18 cap. 3; Guillelmus de Sancto Lando Abbas XXII. S. Victoris Parisiensis in Elogiis quatuor Patrum Victorinorum, scilicet Thomæ Prioris, Hugonis, Richardi & Adami ejusdem Ecclesiæ Scriptorum; Platina in Vitis Pontificum; Trithemius in Opere *De Scriptoribus Ecclesiasticis*; Joannes Pitæus Anglus libro *De illustribus Angliæ Scriptoribus*; Gilbertus Genebrardus & Jacobus Gualterus Societatis Jesu in *Chronologiis*, attribuunt Richardo Victorino, & alii passim, quos refert nupera editio Operum Richardi, facta Rothomagi in fol. anno 1650. apud Joannem Berthelin, ubi de hac controversia in frontispicio Operis, cumulatè & ex professo. Quibus addo vidisse me manuscriptum Codicem in folio optimæ notæ, quasi contemporaneum Richardo, in Bibliotheca Fulcardi-Montis, nunc Colbertinum, ubi dicti Operis prima pars sub nomine Richardi Victorini. Atque his non obstantibus, vel variis etiam editionibus Richardi Victorini, ubi sub nomine ejus comparent, & in editione Patisiensi anno 1528, Lugdunensi anno 1534, Colonienfi in Germania

anno 1621, & Rothomagensi anno 1650. Nec obstantibus etiam editionibus Operum Hugonis Victorini, ubi sub ejus nomine inveniuntur, ut in Parisiensi anni 1526, cum formidine tamen ac Censura: in Venetiana itidem anni 1588, quam procuravit Garzonius Lateranensis Canonicus Regularis: in Coloniensi anno 1629. & in Rothomagensi anni 1648 tom. 2 pag. 332. ubi prima pars seu *Libri decem primæ partis* hujus Collectanei impressa legitur, cum Scholiis dicti Domini Thomæ Garzonii à Bagnacaballo ejusdem Ordinis Theologi. Unicum mihi suppetit argumentum, sed in hoc genere demonstrativum. Quisquis fuit Auctor hujus Collectanei, scripsit illud postquam Philippus cognomento Augustus affectus est Monarchiam Francicam, quod contigit post mortem Ludovici Junioris anno 1180. Hoc patet ex ipso Collectanei Auctore, qui sic claudit caput 10 libri decimi, dum loquitur de Regibus Franciæ: *Post hunc fuerunt isti, Henricus, Philippus, Ludovicus Grossus, Ludovicus Junior, & Philippus.* At nec Hugo Victorinus, qui obiit anno 1140, nec Richardus Victorinus, quem asserunt Victorini Canonici mortuum anno 1173 die 10 Martii, attigerunt Regnum Philippi Augusti Francorum Regis: unde certò constat neutrum esse Auctorem hujus Collectionis, quæ conflata videtur tempore hujus Regis, vel circa annum 1200. Nec valet contra hoc argumentum auctoritas Vincentii Bellovacensis aut aliorum, qui ex professò hoc punctum nunquam attigit, sæpèque deceptus noscitur circa designandos Scriptorum Auctores. Aliam iniit viam Cardinalis Bellarminus in libro suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, ut hoc Colle-

ctaneum Hugoni Victorino auferret, magnana nempe disparitatem stili : sequutus hac in parte Thomam Garzonium, qui in editione Veneta anni 1588, & Rothomagensi anni 1648, in Annotationibus suis ad primam partem hujus Collectanei, sic eam concludit : *Finis libri decimi & ultimi prioris partis Excerptionum M. Hugonis de Sancto Victore, Canonici Regularis Sancti Victoris Parisiensis, ut plerique credunt : mihi tamen ob phrasim & loquendi de gente sua formam, aliter circa assertionem visum est. Secunda autem pars in primo tomo Operum Magistri Hugonis impressa est.* Sed hæc ratio tam Bellarmini quam Thomæ Garzonii infirma semper visa est : Quis enim stilus vel stili differentia cognosci potest in Excerptione fideli de aliis Auctoribus, qui verbotenus, uti hic Excerptor, desumit ex aliis, ac consequenter proprium in Collectaneis non habet stilum ? Igitur ex stili differentia, non potest argui Auctorem hujus Collectionis non esse vel Hugonem Victorinum, vel Richardum. Denique ob rationem supra allatam, quisquis ille est hujus Collectanei Auctor, sive Hugo Victorinus, sive Richardus, concessit illud sub extremum Vitæ, *agens de Philippo Rege Francorum.* At quis credat hos duos viros, ambos doctissimos, ambos multis Scriptis è suo penu doctissimè depromptis insignes ac famosos, sub senium ac fatiscentes artus, incubuisse transcribendis alienis Auctoribus, conficiendis farraginibus rerum omnium, quale censetur hoc Collectaneum ? hæc sanè cogitatio derogans utriusque honori est, ac meritis notissimis : quodd omne dictum sit, absque præjudicio meliorum, quæ fervidus amplectar.

ANTONIUS MELISSA dictus ab opere quod contexuit, & cui Melissæ nomen impositum, de quo Bellarminus & Labbeus. Hoc Opus Conradus Gesnerus Venetiis acquisitum græcè & latinè seorsim, eodem & Joanne Ribitto interpretibus excudi curavit Tiguri anno 1546, sub hoc titulo: *Sententiarum seu Capitulorum Theologicorum præcipuè ex sacris Scripturis & Prophanis libris tomis tres, per Antonium & Maximum Monachos olim collecti*. Antonium autem sæculo 8 ad annum 750 alligavit Labbeus in Bibliotheca Chronologica Scriptorum Ecclesiasticorum, sed perperam. Nam Franciscus Combes in tomo 2 Operum S. Maximi, paginâ 729 in Notis ad Sermones sancti Maximi ex Excerptis compositos, docet in *Melissa* Antonii allegari Joannem Damascenum, Photium Constantinopolitanum. & Theophylactum Actidæ in Bulgaria Archiepiscopum, qui anno 1074 floruit: unde rectè infertur Antonius horum Sermonum confarcinator, spectare ad sæculum 12 Ecclesiæ.

FALCO Beneventanus, sacri Palatii Notarius ac Scriba, ab Innocentio II Papa ob Fidei constantiam, quâ Pontificias partes in maximis illorum temporum turbis tutatus fuerat, Judex suæ patriæ renunciatus fuit. Reliquit posteris *Chronicon*, sive *Historiam*, quæ ab anno 1102 usque ad annum 1140 eventus & res præsertim Beneventi gestas produxit; & adeo accuratè descripsit, ut qui eas legit, non legere, sed præsens esse videatur. Evulgavit illud Neapoli anno 1626 Antonius Caraccioli Theatinus, cum Historiis Heremperti & Lupi Protospatæ Appuli, quod inveniri etiam

potest in Collectione Historicorum veterum Siciliae, quæ Francofurti anno 1579 impressa fuit. Stylus quidem Fulconis barbarie est horridus, pro ingenio illius ævi, sed quoad cætera, Cæsari Baronio in Annalibus, & Jacobo Gordono in Chronologico opere placuit. De illo Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 330, paginâ 241, Antonius Possévinus in *Apparatu sacro*.

ORDERIGUS VITALIS Angligena, Ordinis Divi Benedicti, Monachus Uticensis, sive sancti Ebrulsi in Normannia, scribebat anno 1141 ætatis suæ 67, *Historiam Ecclesiasticam* nobilem, insertam paginâ 324 Collectionis Historicorum Normanniæ, quam Parisiis in folio edidit anno 1619 Andræas Duchesnius, qui in prolegomenis hujus Collectanei agit de Orderico sufficienter.

LUCAS Montis sancti Cornelii Abbas Ordinis Præmonstratensis, quem malè Joannes Trithemius Ordini Benedictino adscripsit, nam Mons Cornelii juxta seu prope Leodium, ubi nunc Carthusiani sunt, Ordinis olim Præmonstratensis fuit. Scripsit circa annum 1140 *Commentarium in Cantica Canticorum* Miloni Tarvanensi Episcopo dedicatum, qui propriè Commentariorum Antiquioris Apponii Compendium est. Habemus impressum anno 1538 Friburgi, unde exiit in Bibliothecam Sanctorum Patrum. Correxerit errorem Trithemii Joannes Miræus in Appendice addi solitâ ad Opus Henrici Gandavenfis *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 9 paginâ 174. Bibliothecæ Ecclesiasticæ, qui etiam hujus Lucæ mentionem facit

in *Auctario suo de Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 241, dum loquitur de Apponio, cujus Lucas Abbas Abbiaviator est.

HUGO FARSITUS Canonicus Regularis Ordinis Divi Augustini, quantum augurari licet, juxta vel in ipsa Urbe Sueffionensi, Abbas postea, sed Ecclesiæ mihi nondum cognita, unde cum Abbatem vocat qui ejus mentionem facit, Henricus Gandavenlis in libro suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 36. Scripsit circa annum 1140 unum librum *De Miraculis B. Mariæ Sueffionensis*, quem alii *De Sacro igne* inscribunt, quemque Joannes Picardus Canonicus Regularis Sancti Victoris, in Notis ad Epistolas Divi Bernardi testatur inveniri Ms. in Bibliotheca Sancti Victoris Parisiensis. Vidi etiam Ms. in 4° in Bibliotheca Fusnienensi Ordinis Cisterciensis, Episcopatus Laudunensis, cum altero libro *Miraculorum sancti Quintini Martyris, & libris quinque Miraculorum sancti Thomæ Cantuariensis Archiepiscopi*, quos scripsit Odo Cantuariensis Monachus, & postea Abbas de Bello in Anglia. Est autem editus Hugonis Farsiti Liber ad calcem Historiæ Gallicæ B. Mariæ Sueffionensis Ordinis Divi Benedicti, pag. 481 & seqq, quæ prostat in 4° Parisiis anno 1675 apud Joannem Coignard, curâ & studio Michaëlis Germani Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri. Scripsit ad Hugonem hunc jam Abbatem Epistolas duas sanctus Bernardus.

ROBERTUS RETENENSIS natione Anglus, post Galliam, Italiam, Dalmatiam & Græciam illustratas, in Asiam transit, & inter Saracenos ibi agens Linguam Arabicam perfectè didicit. Unde

in Hispaniam navigio transvectus, ubi innotuit hominis eruditio, ad Archidiaconatum Ecclesiæ Pampelonensis est euectus. Dein Petro Cluniacensi Abbate petente, *Alchoranum Mahometanum in Epitomen redegit, & ex Arabico in Latinum transtulit*, ut Nicolaus Cusanus in Cribratione Alchorani lib. 1. Narrat. Obiit autem Pampelonæ sub annum 1143. Alchoranum porro *Joannes Albertus Vuidmanstadius*, Austriæ Cancellarius, Ordinis Sancti Jacobi Miles, & alii multi refutarunt: quorum Opuscula cum *Roberti Retenensis versione* anno 1143 Norimbergæ, & 1550 Basileæ typis edita sunt. Hæc Miræus in Auctario. *De Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 373 paginâ 252.

PETRUS ABABLARDUS Nannetensis in Arremorica, Monachus primùm sancti Dionysii, tum postea factus Abbas sancti Gildasii in natali solo, quam ob corruptos mores Monachorum. Præfecturam abicere compulsus est. Appellatus sui temporis Dialecticus, ob nobilem disserendi industriam, quâ plurimùm in Disputationibus valuit. Accusatus à sancto Bernardo multorum Errorum, quos ab ipso nunquam fuisse probatos, hodie multi nostrorum temporum pensatis hinc atque inde omnibus, censent & affirmant, quæ de re statuere quippiam nostri non est instituti. Ultro citroque ab Auctoribus sui temporis accusatus & excusatus. Obiit tandem Monachus Cluniacensis in Prioratu sancti Marcelli prope Cabilonem, dicti Ord. anno 1142, die 21 Apr. ætatis 63. Heloissa verò ejus olim amica ac postea uxor, ad conversionem veniens post Petrum, & Abbatissâ Cœnobii Paracleti in Episcopatu Tricastino, obiit

anno 1163 die 17 Maii. Opera Petri & Heloissæ lectu digna, impressa sunt Parisiis in 4° anno 1626, quæ sunt, *Epistolarum liber 1. Solutionum ad problemata liber 1. Commentarius in Epistolam ad Romanos lib. v. Sermones varii. Introductionis ad Theologiam lib. 111.* Franciscus de Ambrosia Consiliarius Regius, qui ejus Opera inquisivit & evulgavit, pollicebatur *ejusdem Petri Logicam*, quam apud se manuscriptam habebat. Eiusdem Petri Abaelardi *Expositio super Epistolas Pauli & super Psalterium*, Ms. in Bibliotheca Colbertina Cod. 4334. Scripserat & *Commentarium quemdam in Ezechielem Prophetam*, Lauduni incœptum, ac postea Parisiis completum, dum ibi Scholas aperuisset: de quo ipse (ut opinor) Petrus loquitur Epistolâ suâ primâ, quæ est suarum calamitatum. Item scripsit *Apologiam seu breve Apologionum* quod refert Bibliotheca Cisterciensis Ordinis tomò 4 pag. 254. Idem scripsit *Librum Sententiarum*, & alium inscriptum *Nosce teipsum*, quem appellat suam Ethicam, de quibus postremis sanctus Bernardus in suis Epistolis, & Petrus ipse in sua Apologia. Hos manuscriptos cum *Commentario in Genesim Heloissæ sua nuncupato*, servat Bibliotheca sancti Michaëlis in periculo maris, ex Joanne Mabillon in sua editione Operum Divi Bernardi, dum Notas adjicit Epistolæ 188. Opus autem Sententiarum Petri Abaelardi in veteribus manuscriptis inscribitur communiter, *Sic & non*: atque ita Ms. extat in Bibliotheca publica Cantabrigiæ Cod. 168, & in Collegio sancti Benedicti ibidem Codice 390. Qui plura cupit de Petro Abaelardo, videat Natalem Alexandrum in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo xij.

parte 3 dissertatione 7, ubi variam ejus fortunam multis exprimit.

1150.

JOANNES BURGUNDIO Civis Pisanus, temporibus Eugenii Papæ tertii, transtulit à Græco in Latinum, *Opus sancti Joannis Damasceni de Fide Orthodoxa*, cujus translationis initium, *Deum nemo vidit unquam*. Hanc vidi manuscriptam in manibus Jacobi Hommey Augustiniani Eremitæ Parisiis, mutuatam ex Bibliotheca Sorbonica, Cod. Ms. in 4°. Item Ms. Oxonii in Bibliotheca Merætonensi Cod. 109. & Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti cod. 135. Idem transtulit ex Græco in Latinum Homilias aliquas Divi Chrysostomi, ibidem Mss. Cod. 241.

TEULFUS Monachus Morigniacensis Ordinis Divi Benedicti, scripsit circa annum 1150, *Chronicon ejusdem Monasterii* ab anno Christi 1008 ad annum 1147, quod tertio tomo pag. 359 Collectionis Historicorum Franciæ ab Andræa Duthesnio insertum fuit.

CONSTANTINUS MANASSES Historicus Græcus, scripsit *Versibus politicis Synopsim historicam*, quæ comprehendit res ab initio mundi usque ad initium Imperii Alexii Commeni, quod in annum millesimum octogesimum primum incidit. Vixit autem octoginta circiter annis postea, nempe circa annum 1150, temporibus Imperatoris Manuelis Commeni, cui diuturnum precatur Imperium, dicavitque Opus suum Fratriæ hujus Manuelis Irenæ, Andronico nuptæ. Constantini Manassis Annales ex Græcis Latini per Joannem Leunclaviium Basileæ in octavo anno 1573 editi apud Episcopium, græcè & latinè per Joannem Meursium in 4° Lugduni Batavorum anno 1616.

apud Pacium. Idem *Constantini Manassis Breviarium Historicum* cum Notis Joannis Leunclavii & Joannis Meursii, cum variis Lectionibus & Animadversionibus Allatii & Fabroti, editum iu fol. græcè & latinè Parisiis inter Historiæ Byzantinæ Scriptores ex Regio Typographio, nostris temporibus. Codices Græci manuscripti hujus Historiæ extant in variis Europæ Bibliothecis, in Messanensi Sicilia, Bavarica serenissimi Ducis codicibus 51, 192, 193, Vaticana ex codicibus Palatinis Heidelbergensibus num. 124 & 397.

CONSTANTINUS HARMENOPULUS Sebastus, Nomophilax & Judex Thessalonicensis, claruit circiter sæculi xij medium, cujus *Epitome Canonum* legitur græcè & latinè tom. 1 Collectionis Juris Græco-Romani, quam Joannes Leunclavius Hamelburgensis edidit Francofurti in folio anno 1596, de qua Labbeus, verbo *Theodorus Balsamon*. Item *ejusdem Confessio de Opinionibus Hæreticorum & de fide Orthodoxa*, ibidem græcè & latinè pag. 547. Idem græcè & latinè cum Legatione Manuelis Commeni Imperatoris anno 1578 Basileæ in 8°. Scripsit etiam *Promptuarium Juris Civilis*, Latinum factum à Joanne Mercero, & Lugduni impressum anno 1556 in 4°: græcè verò Parisiis anno 1540 in 4° Vvechelianis typis. Sed Harmenopuli Prochiron Juris Civilis græcè & latinè cum Scholiis per Joannem Mercerum, & cum Paratitlis, variis Lectionibus & Nomenclatore per Dionysium Godefridum, Genevæ anno 1587 in 4°. Opera Harmenopuli extant manuscripta græcè in variis Bibliothecis, Vaticana variis Codicibus, atque ex Palatinis Heidelber-

genſibus num. 256 & 369, Imperatoria Vienneniſi, & alibi.

JOANNES CYPARISSIOTA Auctor pariter Græcus, aſſignatus malè à Labbeo in Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum ad annum 1150, quem quære ad annum 1364.

ARSENIUS Monachus in monte ſancto Athos floruit circa annum 1150. & ſcripſit *Epitomen Canonum Eccleſiæ*, editam tomo 2 Bibliothecæ Juris Canonici Veteris, de qua diximus ad annum 560 in *Joanne Scolaſtico*. Plura de iſto Arſenio prologus ad tomum ſecundum iſtius Bibliothecæ, quem conſulas.

SIMEON Junior cognomento Magiſter & Logotheta, Arſenio contemporaneus, vel tantisper poſterior, ſcripſit *Compendium Canonum*, ab Arſeniano vix diſpar, niſi quantum ad diſpoſitionem: habetur hæc Epitome Canonum impreſſa in Bibliotheca Juris Canonici Veteris tomo 2 pag. 710, in fol. anno 1661, apud Ludovicum Billaine. Utrumque autem Compendium, tam Arſenii quàm Simeonis, deſumptum eſt ex manuſcripto Bibliothecæ Regiſ Galliarum, ubi extabant. Idem Simeon Logotheta ſcripſit *Conciones ſeu Orationes viginti quatuor De Vita & morum Inſtitutione*, deſumptas ex Operibus ſancti Baſilii Magni, quas ex manuſcripto Codice Bibliothecæ Regiæ græcè & latinè factas per Simonem de Maille Tuſtonenſem Archiepiſcopum; habes tomo 3 Operum Divi Baſilii ultimæ editionis Pariſienſis in folio anni 1618. Item ſub nomine Simeonis Junioris *Orationes viginti-tres de Fide & Moribus Chriſtianis atque Monaſticis*, quas latinè tantùm Jacobus Pontanus natione Bohemus Societatis Jeſu, edidit anno

anno 1607 Ingolstadii apud Adamum Sartorium. Sed hæc 33 Orationes habentur Græcè Mss. in Bibliotheca Julii Cardinalis Mazarini, quæ jam quoad Mss. Codices transmissa est in Bibliothecam Regiam. Eadem Opera Simeonis Junioris Græcè Mss. sunt in plurimis Bibliothecis, Bavarica cod. 84, 85, & 104, Augustana cod. 64, Vaticanâ ex Codd. Heidelbergensibus num. 91 & 377. sub ejusdem nomine *Epistola Mss. XIX.* in Bibliotheca Sfortiana num. 29, cum aliis Epistolis Multorum aliorum, Libanii, Basilii, Phorii, Gregorii Theologi, &c. Demùm illius in mundi Opificium ex *Genesi & Chronicis* per seriem Opus collectum à Simeone Magistro & Logotheta, Ms. in Bibliotheca Messanensi in 4° ex diversis Chronicis & Historiis: Itémque apud Carolum du Fresne du Cange Nobilem Gallum & Quæstorem Regium Ambianensem.

GALFRIDUS ex Monumetenſi Archidiacono Afaphenſis in Cambria Episcopus, Henrico II. apud Anglos Rege, (qui regnum anno millesimo quinquagesimo quarto iniit & anno 1189 obiit) scripsit seu potiùs ex Britannico in latinum tranſtulit *Librum de rebus Britannicis*, qui ineptas fabulas de Merlino, Arthuro & aliis rebus admixtas continet. Opus Galfridi inſcriptum *Rerum Britannicarum lib. 12*, quos ex Mss. Codd. Britannicis tranſtulit in latinum ſermonem. Iniquior in eum fuiſſe exiſtimatur Guillelmus Neubrigenſis, ingratus verò Polydorus Virgilius, utpote qui Hiſtoriam ſuam compilando, innominato auctore plurimùm Galfredi teſtimonio utatur. Claruit anno 1152, librique impreſſi Lugduni in fol. anno 1587. apud Renatum Potelier, cum

Epistola Gildæ sapientis de excidio Britannia pag. 113, Historiâ Ecclesiasticâ Bedæ Anglo saxonis pag. 147, Guillelmi Neubrigensis libris quinque rerum Anglicarum pag. 353. Idem apud Commenlinum in fol. anno 1587, & Parisiis apud Ascensium in 4° anno 1517.

SUGERIUS humili loco natus, virtutis & doctrinæ gradibus ad summa conscendit. In celebri S. Dionysii prope Parisios Monasterio sancti Benedicti Regulam professus, ingenii felicitàte & ad res magnas gerendas capacitate Ludovico VI. Regi Galliarum innotuit, cujus legatione ad Calixtum II. Summum Pontificem cum laude perfunctus, Abbas S. Dionysii absens electus est, adhuc Diaconus, & accedente Regis consensu Benedictus anno 1123. Regularem observantiam in Cœnobio sibi commissio *absque scandalo & perturbatione Fratrum* restituit, Basilicam insignem eo quo etiamnum conspicitur Schemate instauravit, ornavit, locupletavit: Deo sanctam reformationem bonorum etiam temporalium copiâ remunerante, ut dicere possent, *venerunt mihi omnia bona pariter cum illa*. Nec virtuti studium litterarum defuit; nam scripsit Sugerius *Vitam Ludovici VI. Francorum Regis* cognomento *Grossi*, *Librum Epistolarum ad diversos de gravioribus Regni negotiis*, quibus Ludovico VII. dicto Juniore ad Expeditionem sacram profecto dignissimè præfuit. Item *Lib. De rebus in administratione Cœnobii sancti Dionysii à se gestis*, & alterum *De Consecratione Ecclesiæ à se ædificatæ & translatione Corporum S. Dionysii & Sociorum*, quæ omnia sunt edita à Francisco Duchesnio in Collectaneo Historicorum Franciæ tom. 4, collecta ex Mss.

Codd. Porro *Liber De Consecratione Ecclesia Dionysiana* qui mutilus est apud Duchesnium potest suppleri ex tom. 1 pag. 328 *Analectorum Joannis Mabillon*. Obiit anno 1153 die 13 Januarii more Romano, cujus *Constitutiones & Testamentum* post alia ejus Opera in dicti Collectanei tom. 4 pag. 546. Qui plura cupit de Sugerio, adeat *Sammarthanos Fratres in Gallia Christiana* tom. 4 pag. 333 in *Abbatibus Sandionysianis*, Natalem *Alexandrum* in selectis capitibus *Historiæ Ecclesiasticæ sæculi XII* tom. 1 cap. 6 art. 12 pag. 530 & seqq. ex quo compendium istud desumptum.

OGERIUS Abbas de Lucedio Ordinis Cisterciensis in Sabaudia circa hoc tempus clarus, scripsit *Opus insigne Sermonum XV. de Cæna Domini*, quod hucusque inter Opera Divi Bernardi Anonymum impressum est, cujus Prologus incipit: *Paschalibus dapibus satiati*.

GUIDO Abbas Cariloci in Burgundia Sequana, ad quem scripsit duas Epistolas sanctus Bernardus, scripsit *Tractatum De Correctione Cantus Cisterciensis Ordinis*, quem sub nomine D. Bernardi edidit post auctoritatem Joannis Bonæ S. R. E. Cardinalis viri doctissimi. Dominus Joannes Mabillon, in editione sua Operum D. Bernardi. Fefellit Joannem Bonam Ms. Codex quo utebatur, quem (quia vidit dicto Tractatui præmissam Divi Bernardi Epistolam) opinatus est esse Tractatum Bernardi. At Ms. Codex quem hic Buciliaci habeo, continens varios Tractatus qui ad musicam & Cantum Ecclesiasticum pertinent, habet in fronte Operis nomen *Guidonis Abbatis Cariloci*, & caret extraneâ istâ Divi Bernardi Epistolâ, quæ Cardinalem impulerat ad

Tractatum Bernardo attribuendum, qui Guidonis Abbatis certò est. Vult tamen Joannes Mabillon certis argumentis suam etiã opem huic Operi à Divo Bernardo esse præstitam.

Odo Abbas Morimundi Cisterciensis Ordinis, claruit tempore Divi Bernardi, & fuit suo tempore celebris, cujus discipuli doctrinam collegerunt, ut patet ex prologis Mss. Operum sub nomine ipsius. Vidi ac tenui volumèn Ms. in folio in Bibliotheca Bonifontis in Thierascia, quò allatum ex Bibliotheca Fusniacensi ejusdem Ordinis, continens *Commentarios in certos quosdam locos Veteris ac Novi Testamenti*, qui incipiunt ab his verbis: *Ut in novo Opere Veteris recordemur Testamenti, &c.* Item vidi *Sermones sub ejusdem nomine ornatos & mellifluis* in duobus Mss. Codicibus Bibliothecæ Longipontis Cisterciensis Ordinis, Territorii Sueffionensis: quorum prima pars in fol. post Opus sancti Augustini contra Cresconium, pars secunda in Cod. Ms. intitulato, *Augustinus de mendacio, & Sermones Domni Odonis Abbatis Morimundi*. Atqui tam ex prologo Sermonum quàm Commentariorum in Scripturam, quem utrumque legi, constat hæc omnia ab ejus aliquo discipulo collecta esse, non ipsum Opus Odonis. De quo multa Carolus de Vvisch in Bibliotheca Scriptorum Cisterciensis Ordinis, & plura quàm quæ scripserit: Itemque plenè de illo apud Annales Ordinis Cisterciensis, in Catalogo Abbatum Morimundi. Obiit 6 Nonas Maii anno 1161, de quo Sammarthani tom. 4 Gallix Christianæ in Abbatibus Morimundensibus.

GILBERTUS DE PORRETA ortu Pictaviensis & Canonicus sancti Hilarii Majoris, subtilissi-

mus Philosophus & in sacris Litteris plurimum exercitatus, Pictavis Theologiam profitebatur, cum creatus fuit Episcopus anno 1141. Is ergo cum scrutaretur nimium sublimia, ad Concilium Remense sub Eugenio III Summo Pontifice habitum vocatus anno 1147, ad instantiam Divi Bernardi arguitur, quòd obscurius, de sanctissima Trinitate differuisset, coactusque fuit scripta sua interpretari; de qua re Otho Frisingensis lib. 1 De rebus gestis Friderici Imperatoris cap. 46 & 47: sed ibidem condemnatus non legitur, ut multi passim scribunt. Vivere desit anno 1154 pridie nonas Septembris, ut habetur in Appendice Roberti de monte ad Sigebertum ubi sic: *Moritur Gillebertus Episcopus Pictaviensis, vir Religiosus ac multiplicis doctrina, qui Psalmos & Epistolas Pauli luculenter exposuit.* Scripsit itaque prolixum Commentarium in Psalmos incipientem, *Christus integer, caput cum membris est materia, &c.* quem Vidi Ms. duobus voluminibus in fol. in Bibliotheca Selincurtenfi Ord. Præmonstratensis in Tractu Ambianensi, estque etiam Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolensi Cod. 35. Item in *Epistolas Divi Pauli Commentarium brevior*, Ms. bis in Bibliotheca Vallis-claræ Ordinis Cisterciensis in Tractu Laudunensi. Itemque *Opus de Trinitate* de quo loquitur D. Bernardus Serm. 80 in Cantica, Ms. in folio apud Parres Carmelitas Parisienses Discalceatos, quorum Manuscripta audivi, sed falsò, transisse ad Bibliothecam Regiam. Qui plura de Gilberto voluerit, adeat Galliam Christianam Fratrum Sammarthanorum tom. 3 pag. 886 ubi *De Episcopis Pictaviensibus*, Henricum Gandæ vensem lib. *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 17,

Miræum in Scholio ad dictum caput pag. 165 suæ Bibliothecæ Ecclesiasticæ.

ALEXANDER Abbas Celestini Monasterii seu Vallis-Celestinæ, vivebat anno 1154 quo obiit Rogerius ex Duce Siciliæ Rex salutaris ab anno jam 1139. Scripsit autem Alexander *Libris quatuor res gestas hujus Regis*, impressis Cæsaraugustæ anno 1578, evulgatisque curis Dominici Portoneri, & qui continentur etiam tom. 3 Hispaniæ Illustratæ, quæ in celebribus Bibliothecis non deest.

JOANNES Monachus Majoris Monasterii in agro Turonensi florebat anno 1154 quo Gaufridus Comes Andegavensium & Dux Normannorum ex parte uxoris suæ Mathildis Anglicæ, quæ Henrici primi Anglorum Regis unica filia fuit, obiit ad diem 7 Septembris. Scripsit Joannes *Acta hujus Gaufridi Andegavensium Comitis & Normannia Ducis, Plantageniste nuncupati*: quæ Parisiis edidit Laurentius Bouchel Parlamenti Causidicus anno 1610 in 8° apud Petrum Chevalier, itémque impressa inter auctores Historicos Normanniæ Collectos in fol. ab Andræa Duchesnio anno 1619 apud Sebastianum Cramoisy viâ Jacobæâ sub Ciconiis.

VVOLBERO Abbas S. Pantaleonis intra Coloniam, Ordinis S. Benedicti, circa annum 1150 scripsit Commentarium in Cantica Canticorum IV. Libris, quos edidit Henricus Gravius Ord. Divi Benedicti Monachus, Coloniae anno 1650 in 4°. Obiit anno 1167.

JOANNES Prior Hagulstadenſis addidit annos xxv. ad Historiam Simeonis Dunelmensis de rebus gestis Regum Anglorum, nempe ab anno 1129

ad 1154 quo floruit. De eo ad annum 1129 in *Simeone Dunelmensi* antea jam egimus, quo recurras. Habetur hæc Historia Ms. Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti Cod. 64, cum Historia Simeonis Dunelmensis & cum Historia Richardi Item Prioris Hagulstadenſis, *De geſtis Regis Stephani & de bello Standardi*.

HUGO Piſtavinus Ordinis Divi Benedicti Monachus, Guillelmi Vezeliacenſis Abbatis Notarius, *Historiam ſui Monasterii* juffu Pontii Abbatis ſcribere aggreſſus eſt anno 1156, & hanc ſub ipſo Guillelmo abſolvit anno 1167, quatuor comprehenſam libris, quos habes tom. 3 Spicilegii Lucæ Dacherii.

BERNARDUS Morlanenſis, Monachus Cluniacenſis & Poëta ſæculo xii nobilis, ſcripſit ad Petrum Abbatem ſuum Cluniacenſem Carmine *Libros tres De mundi contemptu*, impreſſos Rintellii ad Viſurgim in Germania anno 1626 in 8°, apud Petrum Lucium Academiae Rinteliensis Typographum. Primus eos è membranæ Gerardi Baumannii Embricenſis Medici, dedit luci Nathan Chytræus Bremæ anno 1597, deinde Eilhardus Lubinus anno 1607. Demum Sternii in 12° anno 1640 Typographi Luneburgenſes. Vide an conveniant cum Opere *De Contemptu mundi Metrico*, quod legitur inter Opera ſancti Anſelmi ultimæ editionis Pariſienſis anno 1675 apud Ludovicum Billaine ſub ſigno Divi Auguſtini & Magni Cæſaris. Nam opus quod apud Anſelmum eſt, nonnulli attribuunt *Anſelmo Cantuarienſi*, alii huic *Bernardo Cluniacenſi*, quod forſitan neutrius eſt.

SIRLO de Valle-Badoni juxta Bajocas in
D d iij

Normannia oriundus, in Cerasiensi Ordinis Benedictini Cœnobio Monachum induit, deinde Savigniaci electus Abbas anno 1148, quod Monasterium est in Diœcesi Abrincensi. Cœnobium istud à B. Vitali ante annos triginta-sex conditum, & triginta alia quæ ipsi velut Ordinis Capiti obtemperabant, Ordini Cisterciensi tradidit & sancto Bernardo ac Abbatîæ Claræ-Vallis addixit. Scripsit *Sermones* quos edidit Bertrandus Tiffier anno 1664 tom. 6 pag. 107 collectionis seu Bibliothecæ Patrum Cisterciensis Ordinis, quos etiam vidi Mss. in Bibliotheca Urficampi Ordinis Cisterciensis in tractu Noviomensis. Secessit tandem Serlo Claram-Vallem Regimine abdicato, post sancti Bernardi obitum, qui permittere noluerat vivens ut officio nuntium remitteret, ubi tandem obiit anno 1158 quinto Idus Septembris: vir (ut ait Chronicon Savigniaci) vitâ & sermone atque Scripturarum scientiâ conspicuus. Eiusdem Serlonis *Opusculum in Orationem Dominicam* Ms. in Bibliotheca Colbertina Cod. 5207 quem legimus ac optimum censemus. Plura apud Scriptores omnes Rerum Cisterciensis Ordinis, Fratres Sammarthanos in Gallia Christiana tom. 4 in Abbatibus Savigniacensibus.

ANSELMUS Havelbergensis in Marchionatu Brandeburgensi Episcopus, clarus doctrinâ & rebus gestis, eodem tempore floruit, scripsitque doctum *Opus contra Græcos*, quod ex Ms. Codice edidit Lucas Dacherius tom. 13 sui Spicilegii, ubi de Anselmo Havelbergensi Episcopo in præliminaribus agit.

HENRICUS Huntingtonensis natione Anglus, Archidiaconus & Canonici Ecclesiæ Lincolnien-

sis, Poëta, Orator, Historicus, à Polydoro Virgilio & Joanne Lelando laudatus. Claruit anno 1153 quo obiit Stephanus Rex Angliæ, & scripsit *Historiam Anglorum lib. X.* ad Alexandrum Lincolniensem Episcopum, ab Anglorum & Saxonum transitu in Britanniam usque ad annum 1153. Extant lib. ix. cum aliis Anglicanarum rerum Scriptoribus Londini in fol. anno 1596 publicatis per Henricum Savillum, & anno 1601 Francofurti in Germania. Porro ex libris decem Henrici Huntingtonensis, omissus est nomen in collectione veteri, quem quis invenire potest in Ms. Codice optimæ notæ Bibliothecæ Thuanæ, quam jam Colbertus comparavit suæque adjunxit. Scripsit etiam *De Sanctis Angliæ librum unum*, qui Ms. extat Antwerpæ in Bibliotheca Societatis Jesu. Item *Opus inscriptum Imago mundi* Ms. Oxoni in Bibliotheca S. Trinitatis Cod. 7, in Magdalenenf. Cod. 17, Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii S. Benedicti cod. 367: impressum tom. 8 Spicilegii pag. 178 ex Ms. Cod. Gemmeticensi. Item *Epistolam de Regibus Britonum, & de Provinciis Angliæ Opusculum*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 251. De illo Aubertus Miræus in Auctario suo De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 374 pag. 252, Bellarminus & Labbeus ibidem.

AMEDEUS ex Abbate Altæ-Combæ Ordinis Cisterciensis, Episcopus Laufannensis ab anno 1144 quo ordinatus est, ad 1159 quo mortuus dicitur die 27 Septembris. Scripsit *Homilias aliquot in laudem B. Mariæ Virginis*, sæpius impressas in Gallia, cum Sermonibus sanctorum Leonis, Maximi, Chrysologi, Fulgentii, & aliorum. Hæ

Homiliæ VII I. de laudibus Deiparæ Virginis cum elogio Auctoris præfixo à Gervasio Sopheno Brisacensi Germano, editæ primùm in 8° Basilææ anno 1,17 apud Adamum Petri. Plura de eo dabunt, post Scriptores omnes rerum Cisterciensium, Aubertus Miræus in Auctario De Scripturibus Ecclesiasticis cap. 384 pag. 255 suæ Bibliothecæ Ecclesiasticæ, Fratres Sammarthani in Gallia Christiana dum de Episcopis Laufannensibus, Natalis Alexander in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus sæculo xii. parte 1 cap. 6 art. 13 pag. 538.

GUILLIELMUS Monachus Ordinis D. Benedicti, factus post Nicolaum mortuum anno 1144 Abbas sancti Nicasii Remensis, tum postea (ut aliqui volunt) sancti Theodorici prope Remos ejusdem Ordinis, qui post obitum singularis sui amici sancti Bernardi, relictâ Abbatia Ordinem Cisterciensem in Cœnobio Signiacensi professus est. Scripsit multa quorum Catalogum ipse contexit in præfatione ad librum *De Vita Solitaria ad Fratres de Monte Dei*: Nempe, *Speculum fidei*, *Enigma fidei*, *Meditationum librum 1*, *De contemplando Deo librum 1*, *De natura & dignitate amoris divini lib. 1*, *De natura corporis & animæ lib. 2*, *Disputationem contra Petrum Abaelardum*, *De erroribus Guillelmi de Conchis lib. 1*, *De Sacramento Altaris Tractatum*, *Expositionem in Cantica Canticorum* usque ad verba hæc, *num quem diligit anima mea vidistis?* *Commentarium in Epistolam ad Romanos*. Quæ omnia continentur tom. 4 Bibliothecæ Scriptorum Ordinis Cisterciensis anno 1662 in fol. impressæ apud Bonum-fontem. Item scripsit *Librum unum De Vita*

sancti Bernardi, qui sæpius impressus cum operibus ejusdem sancti Doctoris. Item *Commentarium insignem in Cantica Canticorum ex verbis D. Ambrosii*, quem sub nomine Antonii Democharis habes sub finem tomi *iv.* Operum sancti Ambrosii. Item *Commentarium in eadem Cantica ex verbis D. Gregorii paulò diffusiore quàm Beda fecerit*, quem vidi Ms. in Bibliotheca Signiacensi, cum *Sententiis fidei ex verbis Divi Augustini & aliorum Ecclesiæ Patrum*, ibidem in eodem Ms. Codice. Horum duorum operum quæ sunt apud me parata editioni, mentionem facit idem Guillelmus in præfatione libri *De Vita Solitaria*, ubi suos recenset Tractatus hucusque compositos.

Denique in ultimâ editione Operum Divi Bernardi quam procuravit Johannes Mabillon apud Fredericum Leonard Parisiensem Bibliopolam anno 1667. 2 tomis in folio, idem Joannes edidit sub nomine sancti Bernardi *Commentarium in duo priora capita Cantici Canticorum*, quem meo quidem judicio, censeo esse reddendum & attribuendum Guillelmo sancti Theodorici Abbati. Nam primò Guillelmus ipse in Vita sanctissimi Abbatis cap. 12 sic loquitur de hoc Commentario (itaque tunc “
differuit mihi de Cantico Canticorum, quantum “
tempus illud infirmitatis meæ permisit, moraliter tantum, intermissis Mysteriis Scripturæ illius, “
quia sic volebam, & sic petieram ab eo. Singulisque diebus quæcunque super hoc audiebam, ne “
mihi effugerent, scripto alligabam, in quantum “
mihi Deus donabat & memoria juvabat.) Esset igitur Commentarius inscribendus *Guillelmi à sancto Theodorico excipientis ab ore sancti Bernardi.* 2°. Inventus est à Domino Carolo de Vvisch

In veteri Codice Ms. Bibliothecæ Dunensis, ubi habebantur alii duo Tractatus indubii ejusdem Guillelmi, unus *De contemplando Deo* alter *De natura & dignitate amoris divini*: ambo tamen sub nomine Divi Benedicti, etsi perperam: unde idem de hoc tertio opere affirmandum est. 3°. Quamvis Guillelmus ex ore Divi Bernardi scripserit hunc commentarium, attamen cum sæpe fallat memoria, & plura scribantur per otium, quàm quæ furtim ab ore excipiuntur: inde magis tribuendus est Guillelmo quàm Bernardo, ex communi hominum sensu. Agunt de Guillelmo Abbate sancti Theodorigi Henricus Gandavenfis in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 10, Aubertus Miræus in Scholio ad dictum caput, Carolus de Vvifch in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Cisterciensis, Bertrandus Tissier in Prælu-diis suis ad tomum quartum Collectanei Scriptorum veterum ejusdem Ordinis de quo supra, Guillelmus Marlot Prior sancti Nicasii in *Historia Remensi*.

ODO DE DIOGIZO vulgariter de Deüil, ex primo Abbate sancti Cornelii Compendiensis, ad quem scribit Beatus Bernardus Epistolâ 285, factus est Abbas sancti Dionysii in Francia anno 1153 post mortem viri clarissimi Sugerii. Huic Ludovicus concessit castrum novum in terra Martiris Dionysii ante sanctum Clarum in Vulcassino, Diplomate anni 1153. Vir doctus scripsit nobile Opus *De profectiōe Ludovici septimi Regis Francorum in Orientem*, quod edidit ex Ms. Codice Petrus Franciscus Chiffletius Soc. Jesu, Divione in 4°, apud Viduam Philiberti Chavance anno 1660, in opere suo inscripto *Sancti Bernar-*

di Clarevallensis Abbatis genus illustre assertum : ubi etiam leguntur Joannis Eremita de Vita sancti Bernardi lib. 2 pag. 97, scripti anno 1180 ut in præfatione probatur : Item Lib. 3 De Miraculis Divi Bernardi, scripti anno 1178 ab Herberto Abbate primùm de Moris, tum postea Amanuensi seu Capellano Henrici Clarevallensis Abbatis, Turrium denique apud Sardiniam Archiepiscopo, qui ibidem pag. 161. Vixit Odo usque ad annum circiter 1168, de quo Sammarthani in Gallia Christiana tom. 4, in Abbatibus sancti Dionysii Parisiensis Archiepiscopi.

PHILIPPUS cognomento de Harveng, Abbas Bonæ-Spei in Hannonia Ord. Præmonstratensis floruit anno 1160 & sequentibus, qui antea multa habuerat cum S. Bernardo Clarevallis Abbate intricata, de quibus conqueritur acriter Philippus in suis Epistolis. Scripsit autem multa, quæ ex Mss. ejusdem Ecclesiæ quæ vidimus, evulgavit Nicolaus Chamart Abbas ejusdem Cœnobii, Duaci in folio anno 1621 apud Balthasarem Bellerum. Sunt autem *Eloquentes Epistolæ XXI.* pag. 1 & sequentibus, quarum decima objurgat acriter sanctum Bernardum, multis sese immiscentem ad se non pertinentibus,

Commentarius Mysticus in Cantica Canticorum pag. 101.

Moralitates in eadem Cantica pag. 286.

De Somnio Nabucchodonosoris pag. 340.

Tractatus De Salute primi Hominis pag. 344.

Tractatus De Damnatione Salomonis pag. 361.

Tractatus sex De Institutione Clericorum, nempe 1. De Clericorum dignitate, 2. De Scientia, 3. De Justitia, 4. De Continentia, 5. De Obe-

dientia, 6. *De Silentio*. Attendere deberent ad sextum hunc Tractatum nostri Ordinis Clerici & omnes alii, qui silentium nuperrimè abjecerunt olim ubique religiosè observatum, quasi illud sit praxis quædam Monachismi. Hæc ubi pleni vanitatis venditant, & capitis sui levitatem produnt, & instituti sui ignorantiam. Gloriantur plerique hodiernæ corruptionis homines de nomine *Canonici Regularis*, illud affectant ac sapissimè usurpant, in quàmque familiaris sui colloquii periodum importuni obtrudunt: at rem nomine significatam spernunt, exsufflant, derident, digniores nomine *Canonicorum Irregularium*. Longè à me petulcum ejusmodi hominum genus.

Item *Vita sancti Augustini Hipponensis Episcopi* pag. 691.

Vita sancti Amandi Abbatis pag. 707.

Passio sanctorum Cyrici & Julitte pag. 745.

Passio sancti Salvii Martyris pag. 752.

Vita sancti Foillani pag. 759.

Vita sancti Gislani Confessoris & Abbatis pag.

767.

Vita sancti Landelini Abbatis pag. 773.

Vita sancta Ode Virginis pag. 779.

Vita sancta Vvaldegradis Virginis pag. 788.

Passio sancta Agnetis Virginis & Martyris
carmine Elegiaco pag. 796.

Varia Carmina, Epitaphia & Logogryphi pag.

798.

Vixit Abbas Philippus usque ad annum 1180 & ultrà.

PETRUS Pictaviensis Poëta & Monachus Cluniacensis, scripsit nobile Poëma ad laudem Abbatis sui Petri Cluniacensis, cujus tempore circa

annum 1160 claruit, quodque cum dicti Abbatis operibus imprimi consuevit.

ARNALDUS sive ERNALDUS & ARNOLDUS Abbas Bonæ-Vallis Ordinis Divi Benedicti, Carnotensis Episcopatus, floruit hoc tempore, qui multa ornatè scripsit, quæ simul collecta sibi quæ à Bertrando Tiffier Priore Bonifontis Ord. Cisterciensis in Thierascia missa, habebat edirioni proxima Joannes Mabillon. Sunt autem *Tractatus De Cardinalibus Christi operibus*, hucusque sub nomine & inter Opera sancti Cypriani impressus. In *Hexameron seu De Paradiso* ut cum Membranis loquar, Ms. cum Prologo nondum impresso in Bibliotheca Fulcardi Montis Ordinis Cisterciensis, quæ jam in Colbertinam transiit. *De laudibus B. Mariæ Virginis*, *De 7 verbis Domini in Cruce*, impressi sæpius in Bibliotheca Veterum Patrum; item *Meditationum lib. 1* apud eundem Mabillon ex Ms. Cod. transcriptus: sed quæ tandem omnia cum Mss. Codicibus Collata sub nomine legitimi Parentis impressa sunt in Anglia Oxonii in folio cum operibus sancti Cypriani Martyris, de quibus suprâ in *Cypriano* abundè diximus. Restant adhuc sub ejusdem nomine Mss. Tractatus duo nondum impressi in manibus D. Joannis Mabillon, nempe *Commentariolus in Psalmum 44*, Ms. cum multis præcedentibus in Bibliotheca Longipontis Ordinis Cisterciensis. Item *Opusculum De septem donis Spiritus Sancti*, incipiens ab his verbis: *Nemo cum hæc capitula viderit, expectet Tractantem de Sapientia Dei*, &c. eductum ut audio, ex Ms. Cisterciensi.

JOANNES TZETZES, Isaaci Tzetze ejus

qui in Lycophronem scripsit, frater, circa annum 1160 vixit, & scripsit *Variam Historiam versibus Politicis*: non autem iambicis, quod Conradus Gesnerus putavit. Politicos porro versus apud Græcos sic dictos opinor, quasi civiles ac populares rythmos, qui quindecim syllabis singuli constant: sic tamen ut cujusque versus pars prior integra dictione octavam syllabam absolvar, more iambici dimetri. Hoc versuum genere & Michael Psellus Cantica Canticorum explanavit, & Constantinus Manasses suos Annales Byzantinos, & alii alia scripserunt. Porto Joannis Tzetze variarum Historiarum liber versibus Politicis Græcis cum Latinâ interpretatione Pauli Lacizii & Præfatione Nicolai Gerbelii, in fol. Basileæ anno 1546. Item Joannis Tzetze *Allegoria Mythologica, Rhysica; Morales*, Carminibus Græcè & Latinè à Frederico Morello Parisiis anno 1616 in 8°. Scripsit pariter *Commentaria in Hesiodum*, cujus Hesiodi Opera Græco-Latina cum Scholiis Græcis Procli, Moschopuli, Tzetze, Joannis Diaconi, &c. edita à Daniele Heinsio cum ejusdem versione & notis in 4° anno 1603 apud Raphelengium Amstelodami. De Joanne isto Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 348 pag. 244.

JOANNES CIRITTA Hispanus, Abbas Tharoucanus Ordinis Cisterciensis anno 1162 *Regulam Militibus Ordinis Avisii* apud Lusitanos clari, scripsit: exemplo nimirum sancti Bernardi Clarevallensis, qui Regulam Templariorum militum, sive pauperum Commilitonum Christi Templique Hierosolymitani anno 1128 conscripsit, hortatu Balduini Regis Hierosolymitani & Pa-

trum

trum Concilii Trecentis. Item *Alfonſus I. Luſitanorum Rex* anno 1166 *Conſtitutiones Militum ſancti Michaelis ſive de Ala*, publicavit. Item *Guido Abbas Cisterciensis*, poſtea S. R. E. Cardinalis, anno 1187 *Conſtitutiones Militum Calatrave* foras dedit. Denique *Alvarus de Luria & Mendoza*, miles Calatravenſis, *Conſtitutiones Militum Montefie*, jubente Jacobo II. Aragoniæ & Valentia Rege, in ſcriptum redegit: quæ omnia habentur in Privilegiis Ordinis Cisterciensis anno 1630 Antuerpiæ à Balthazare Moreto excuſis.

HUGO Patria Ambianenſis, ex Abbate Radinghenſi in Anglia, factus anno 1130 Rothomagenſis Archiepiſcopus, uſque ad annum 1164 quo obiit die 10 Decembris. Scripſit *Opus de officiis & Miniſtris Eccleſie* ex Ms. Codice evulgatum poſt Opera Guiberti de Novigento, curâ & ſudio Lucae Dacherii. Vide ſuprà Guibertum Abbatem ad annum 1124, ubi plura præmittit Lucas Dacherius ante editionem hujus operis, quæ Hugonem commendant & illuſtrem effantur. Item multa Sammarthani Fratres tom. 1 Chriſtianæ ſuæ Gallia in Archiepiſcopis Rothomagenſibus pag. 578.

RODULFUS cognomento *Tortarius* ſcripſit circa hoc tempus librum inſignem *De Miraculis ſancti Benedicti* quem evulgavit D. Joannes Mabillon ſæculo 4 Benedictino tom. 2 pag. 390 & ſequentibus, poſt alios duos libros Miraculorum ejuſdem ſancti Patris ab *Aimoino Floriacenſi Monacho* ſæculo xi. pag. 356; & libros tres *Deſiderii Abbatis Caſſinenſis* qui Victor Papa tertius dictus eſt, ibidem impreſſos pag. 425 & ſeqq.

ALDEBERTUS Abbas Heidenheimensis Ord. Divi Benedicti, floruit anno 1164, scripsitque *Relationem Historicam de restitutione sui Monasterii Benedictinis factâ* sub Eugenio Papâ tertio, quam cum Commentario Philippi Eistetenſis Episcopi *De Episcopis Eistetenſibus* ab anno 1306 ad 1322, edidit Jacobus Gretzerus Soc. Jesu Ingolſtadii in 4° anno 1617 apud Elisabetham Angermariam. Opus Jacobi Gretzeri inscriptum, *Commentarius de sanctis Eistetenſis Ecclesia tutelaribus, S. Richardo, S. Vuillibardo, S. Vuunibaldo, S. Vvalpurga, &c.*

ELISABETHA Virgo & Abbatissa Schonaugienſis Ordinis Divi Benedicti in Diœcesi Trevirensi, scripsit *Visionum seu Revelationum libros 3 & Epistolarum librum unum*, qui Colonia typis sunt editi anno 1628: unâ cum libro Eckberti Abbatis Schonaugienſis, quem scripsit *De transitu seu obitu S. Elisabethæ sororis suæ germanæ*. Obiit ipsa anno Christi 1165 ætatis 36 die 18 Junii. Notet autem lector, tria olim Monasteria apud Germanos Schonaugiæ nomine clara extitisse. Primum fuit Monachorum Ordinis sancti Benedicti, in Silva Hercinia sub ditione Comitum Nassaviorum, in finibus Diœcesis Treverensis situm, quod alio nomine *sancti Florini Monasterium* nuncupatur, atque etiamnum floret. Hujus loci Abbas secundus fuit *Eckbertus* S. Elizabethæ jam laudatæ frater, antea Canonicus Bonnensis. Secunda Schonaugia Monialium Benedictinarum, dicto sancti Florini Cœnobio olim vicina, quæ circa annum 1590 vel 1600 desuit, fundo ac possessionibus in usum Monachorum sancti Florini translatis, cujus Schonaugiæ secundæ

Abbatissa fuit sancta Elisabetha, hæc ipsa soror Abbatis Eckberti. Tertia verò Schonaugia, quæ est Monachorum Ordinis Cisterciensis, in Diocesi Vvormaciensi, altero lapide ab Heidelbergâ, Rhenani Palatinatûs urbe primariâ, loco amœnô visitur: in quo *Hildegundis Virgo* virili veste sexum mentita, assumptoque Josephi nomine, usque ad obitum vixit. Hæc visum fuit monere, desumpta ex Auberto Miræo in auctario suo De Scriptoris Ecclesiasticis cap. 379 pag. 254 Bibliothecæ Ecclesiasticæ; ne quis in errorem trahatur à Chrysostomo Henriquez, aut aliis hæc tria Monasteria confundentibus.

GILBERTUS Abbas de Oilandia Ordinis Cisterciensis in Anglia, floruit circa annum 1165, continuavitque *Commentarium Divi Bernardi in Cantica*, opus impressum cum aliquibus ejusdem dissertationibus, in editione Operum Divi Bernardi Parisiis anno 1667 apud Fredericum Leonard viâ Jacobæâ sub Scuto Veneto, curis Joannis Mabillon, post Joannem Merlonem Horstium. De Gilberto Henricus Gandavensis libro De Scriptoris Ecclesiasticis cap. 12 his verbis: *Gillebertus Abbas Ord. Cisterciensis, imitatus B. Bernardum in quantum potuit, Sermones composuit in quibusdam capitulis Cantici Canticorum, ab isto scilicet loco: In lectulo meo per noctes; &c. Subtiles quidem & valde spirituales, sed reverâ B. Bernardi eloquentia & sensibus impares.* Hæc Gandavensis. Idem Gilbertus scripsit *Varias Epistolas ac Dissertationes in forma Epistolarum*, quas habes ibidem impressas.

NICOLAUS Arremarensis primum Monachus Ordinis D. Benedicti, tum postea ex motu rigi-

dioris vitæ Monachus Claræ-Vallis, & sancti Bernardi Notarius seu ab Epistolis. Claruit scientiâ & scripsit *Librum Epistolarum* quem habet Bibliotheca-Sanctorum Patrum editionis Colonien-sis anni 1618 & Lugdunensis anni 1677. Item *Librum Sermonum dicatum Henrico Campanie Comiti*, quem habet Bibliotheca Scriptorum veterum Ordinis Cisterciensis tom. 3 pag. 193 & seqq. tandem ob pessimam versationem in officio suo, in Italiam profugus & sancti Abbatis hostis, vixisse creditur usque ad annum 1171 & adhuc ulterius; nec enim de anno vel genere mortis illius constat.

HUGO Cluniacensis Monachus claruit circa annum 1160, & scripsit *Epistolam* multa de virtutibus sancti Hugonis Abbatis Cluniacensis continentem; Itemque postea instantibus Cluniacensibus suis Fratribus, *Vitam integram hujus sanctissimi Abbatis*, quam habes cum Epistola citata in opere inscripto *Bibliotheca Cluniacensis*, itemque in ultima editione Laurentii Surii ad diem 29 Aprilis.

ADAMUS sancti Victoris Parisiensis, Ordinis Divi Augustini Canonicus, floruit anno circiter 1168 & seqq. scripsit *Dialogum de Instructione Novitiorum*, & alia, quæ Mss. extant in Bibliotheca sancti Victoris, nec enim scio an aliquid Adami Victorini impressum sit, quem aliquando allegat Joannes Picardus hujus Cœnobii Canonicus, in suis notis ad Epistolas sancti Anselmi & sancti Bernardi, quas consule.

ÆLREDUS, ELREDUS, ATHELREDUS vel EDILREDUS Anglus, Monachus Cisterciensis Ordinis & Abbas Regiæ-Vallis in Archiepisco-

patu Eboracensi, floruit anno 1164 & sequentibus temporibus, clarus multis scriptis, quæ ex Mss. Codd. evulgavit Richardus Gibbonus Presbyter Societatis Jesu, ac post ipsum in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Cisterciensis Bertrandus Tiffier Nostras, tom. 5 pag. 16 & seqq. Sunt autem hæc *Sermones de tempore & de Sanctis, in Isaiam Prophetam Sermones XXXI, Speculum charitatis lib. 3 cum Compendio ejusdem Speculi, De Spiritualis Amicitia lib. 3, Tractatus De Puero Jesu duodenni*. Item *Regula ad inclusas*, impressa olim inter Opera sancti Augustini, quam habet Lucas Holstenius sub nomine Ælredi auctoris proprii in Collectione Regularum parte 3 pag. 109. Idem Edilredus seu Alredus scripsit etiam alia opuscula Historica, quæ habentur in nova Collectione Historicorum Angliæ impressa 2 tomis in fol. Londini anno 1652, curis & studio Joannis Seldeni. Sunt autem Historica Ethelredi seu Ailredi *Descriptio belli Standardii* pag. 337, item *Genealogia Regum Anglorum* pag. 347, *Vita sancti Edvardi Regis & Confessoris* pag. 369, *Historia de Sanctimoniali de Vvathun* pag. 415. Obiit cum odore Sanctitatis anno 1166 die 12 Januarii, cujus Vita apud Bollandum.

LAURENTIUS Leodiensis ad sanctum Laurentium Ordinis D. Benedicti Monachus, deinde missus Viridunum ad restaurandas Litteras in Cœnobio sancti Vitoni ejusdem Regulæ, floruit anno 1160 & ultra, scripsitque tempore Alberonis ejusdem Viriduni Episcopi, *Opusculum de Viridunensibus Episcopis* usque ad annum 1148, quo forsitan jam anno scribebat. Opus impressum cum Berthario & anonymo de Episcopis Viridunensi-

bus tom. 12 (ut opinor) Spicilegii Dacheriani: Vixisse dicitur usque ad annum 1179 vel sequentem.

1170.

GAUFRIDUS Monachus Ordinis Cisterciensis, Patriâ Antissiodorensis, Petri Abaelardi quondam Discipulus, quo relicto ad Magisterium Divi Bernardi, adhuc juvenis se contulit. Inde clarescentibus Disciplinæ doctrinæque meritis, factus est successivè Abbas Igniaci in tractu Remensi, Altæ-Cumbæ in Sabaudia, & Claræ-Vallis quartus, unde tamen, quam ob causam nescio, cedere ac destitui coactus est. Factus sub finem vitæ Divi Bernardi, fugiente Nicolao, Notarius D. Bernardi, absque dubio ob doctrinam ac scribendi nitorem. Scripsit *nobilem & prolixum Commentarium in Cantica Canticorum sex libris, & in Apocalypsim XIX. magnis Sermonibus*, quos vidi Mss. in fol. in Bibliotheca Fulcardi-Montis Ordinis Cisterciensis Rothomagensis Diocesis, qui cum aliis ejusdem Mss. Codd. transferunt jam in Bibliothecam Colbertinam. Item scripsit per Otium variis temporibus *magnum opus Sermonum* duobus tomis in fol. Ms. in Bibliotheca Claræ-Vallis, quod à me visum est *in manibus Bertrandi Tissier apud Bonum Fontem*, dum parabat se editioni speciali operum dicti Gaufridi, sed interrupit mors propositum boni senis. Item *Librum De contemptu mundi*, in illud: *Ecce nos reliquimus omnia, &c.* olim sub nomine D. Bernardi inter opera ejus impressum, sed in editione Joannis Mabillon suo auctori legitimo restitutum. Item *libros 3 De Vita sancti Bernardi*, impressos sæpè cum Operibus sancti Patris. Item *librum 1 De Miraculis ejusdem Abbatis*, qui legitur tom.

1 pag. 255 Bibliothecæ Scriptorum Ordinis Cisterciensis, cum *Epistolâ ejusdem Auctoris* ad finem libri. Item *Vitam sancti Petri Tarentasiensis Archiepiscopi*, quam Lucius tertius Summus Pontifex scribendam ei injunxit circa annum 1182 & quam habes apud Surium & Bollandistas ad diem 8 Maii. Item *Epistolam de Concilio Remensi anni 1148*, quam Baronius suis inseruit Annalibus. Item *librum contra Petrum Abaelardum*, quem vidi Ms. & editioni paratum in manibus Bertrandi Tissier Bonifontis in Thierascia Prioris, cum altero ejusdem Gaufridi opusculo *De vestibus Saceris seu Sacerdotibus*. Vixit valdè senex usque ad annum 1200 & ultrà, ut constat ex certis ejus Sermonibus, in quibus arguit errores Abbatis Joachimi. Plura de illo Scriptores rerum Cisterciensium. Collegerat atque editioni parabat omnia quæ plurima sunt hujus Gaufridi opera, Bertrandus Tissier Prior Bonifontis; quæ tandem interveniente laboriosi senis morte, neglecta illic tenuimus, gratâque solis muribus has cartas comedentibus, maximo horum Monachorum opprobrio. Auctor enim iste eloquentissimus est, atque alter *Guerricus* sæculi duodecimi.

HELMOLDUS Butsoniensis prope Lubekam Canonicus, clarus extitit circa annum 1170, cum scripserit *Chronicon Sclavorum* usque ad annum 1168, quod postea continuavit usque ad annum Christi 1212 Arnoldus Hildeshemii Præpositus & Abbas Lubekensis. Impressum est cum notis Reinerii Reineccii anno 1573 Francofurti, curâ & studio Sigismundi Schœbelii. Item prodiiit illud cum observationibus Henrici Bangerti Lubecensis Gymnasii Rectoris, in 4.º

Lubeca anno 1659 sumptibus Statii Vveffellii.

JOANNES Sarisberienſis, ſocius & comes individuus ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi & Martyris, in ſuis peregrinationibus atque exiliis, anno etiam 1170 florebat & ſequentibus, de cujus tantum editis Epiſtolis agunt Bellarminus & Labbeus. His addo ſcripſiſſe cum *Opus Metalogicum ſeu Tractatum De Logica, Philoſophia, &c.* impreſſum Pariſiis anno 1610 in 8°, & Lugduni Batavorum anno 1639 in 8°. Item inſigne opus inſcriptum *Polycraticum ſeu De nugis Curialium cum Enchetrico Metrico* ad frontem operis, impreſſum Pariſiis anno 1513 in 4°, & Lugduni Batavorum anno 1595 & 1639 in 8°. Item *Commentationes in Epiſtolas ſancti Pauli Apoſtoli*, impreſſas Amſtelodami anno 1646 in 4°. Item *Epiſtolas plurimas ab anno 1154 ad 1180*, Pariſiis impreſſas anno 1611 in 4°. Item *ſeptem ejuſdem Epiſtolas Hiſtoricas* edidit Andræas Duchefnuius tom. 4 pag. 465 Collèctanei ſui Scriptorum Hiſtoriæ Francicæ veterum, quod impreſſum Pariſiis in fol. anno 1641 & ſeqq. Aliæ etiam plures leguntur ſub ejus nomine in *Colleſtione Epiſtolarum ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi*, impreſſâ Bru-xellis anno 1682 tomis duobus in 4° apud Henricum Frick, operâ Chriſtiani Lupi Auguſtiniani Eremitæ. Item ſcripſit *Vitam atque Paſſionem ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi & Martyris*, ſed breviffimè nec ex variis auctoris per-modum Dialogi vel Quadilogi, quam vidi Ms. in fol. in Bibliotheca Regalis-montis Ordinis Ciſterciënſis, cujus Prologus incipit: *Sacroſanctam Eccleſiam jugiter impugnat hoſtis antiquus, &c.* Vita autem, *Prædiſtus igitur Beatiffimus Thomas*

Londoniensis Indigena, & est quidem impressus nuperimè Bruxellis cum Epistolis sancti Thomæ anno 1682 *Quadrilogus* de vita & morte S. Thomæ Cantuariensis Archiepiscopi & Martyris ab eodem Christiano Lupo, qui ex 4 auctoribus desumptus est. Sed non spectat ad Joannem Sarisberiensem, cujus opus non est prolixum, ut videre est in eodem Ms. Regalis-Montis & Vaticano, ubi testante eodem Lupo legitur: qui ab ejus editione sibi pepercit, quod non debuit facere ob antiquitatem ac modicitatem operis. Magnus autem *Quadrilogus* quem edidit Lupus, jam Parisiis anno 1495 in 4° impressus fuit, inscriptus: *Vita & Passio sancti Thomæ Cantuariensis Archiepiscopi, & processus super Libertate Ecclesiastica per Herbertum de Hoosam, Joannem Carnotensem, Wilhelmum Cantuariensem, & Alanum Teukesburiensem*, ideoque vulgò *Quadrilogus* dicitur. Factus autem Joannes Episcopus Carnotensis anno 1172, occupavit dignissimè Sedem hanc ad annum 1182 quo mortuus est, sepultus in Abbacia S. Mariæ de Josaphat, quæ est Benedictinorum. De illo Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 369 pag. 251, Fratres Sammarthani tom. 2 *Gallia Christiana* in Episcopis Carnotensibus, Bellarminus citatus antea, & alii.

GILBERTUS de Sempringham Anglus; Fundator Ordinis Canonicorum Gilbertinorum in Anglia, qui dudum sanctitate & regularibus floruerunt observantiis, floruit circa hunc annum 1170, immò multo ante ac multò post, longam ducens vitam. Scripsit autem *Constitutionum sui Ordinis libros duos*, quos habes in *Monastico Anglicano* tom. 2 ex tribus editis in folio Londini annis

1661 & 1675 apud Aliciam Varren.

S. THOMAS BECKET ex Cancellario Regis Angliæ, nominatus Cantuariensis Archiepiscopus, scripsit *multas Epistolas* ad sui justificationem & ad libertatem Ecclesiasticam vindicandam, quas in *quinque libros distinctas* ex Ms. Codice Vaticano erutas evulgavit Christianus Lupus Ordinis Eremitarum D. Augustini, anno 1682 tomis duobus in 4° Bruxellis apud Henricum Frick, cum libris quatuor aut quinque de Vita ejusdem sancti Martyris, qui *Quadriologus* inscribuntur, quia sunt excerpti ex quatuor auctoribus, Collectore Anonymo. Habentur eadem sancti Thomæ Epistolæ lib. v. collectæ Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti cod. xi. Obiit Martyr anno 1170 die 29 Decembris, jussu regio ab impiis in Ecclesia Cantuariensi excarnificatus. De illo auctores innumeri scripserunt, quos recensere solum, esset prolixum nimis, nec nostri instituti.

JOANNES Cornubiensis Anglus, ex primis & celeberrimis Theologis sæculi duodecimi, claruit anno 1170 vel circiter, scripsitque *Elogium ad Alexandrum Papam III.* Ms Oxonii in Bibliotheca Balliolana cod. 58. Opusculum etiam *quomodo fiat Sacramentum Altaris per virtutem sanctæ Crucis & de 7 Canonibus Missæ*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti cod. 178.

ADAMUS natione Scotus, Canonicus Regularis Ordinis Præmonstratensis, florebat anno 1172 & sequentibus usque ad annum 1180. Scripsit *Commentarium in Regulam Divi Augustini, librum seu Tractatum De triplici Tabernaculo, alium de*

triplici genere Contemplationis, Sermones varios, quæ omnia impressa in fol. Antuerpiæ anno 1659 apud Petrum Bellerum. Scripserat Adamus, ut testatur in Prologo, *Sermones centum*, quorum XLVII. tantum sunt impressi: cæteri autem ex Ms. Codice eruti, sunt in manibus D. Hermannii à Portâ Abbatis sancti Michaelis Antuerpiensis, cum *Soliloquio ejusdem Adami de Anima*, quæ parata sunt editioni quam promptam optamus, ad auctoris gloriam. Habentur autem Mss. hæc opera apud Celestinos Meduntanos, ut nuperrimè didici ab oculatis testibus, codd. 618 & 619 in 4º.

THOMAS Cistercii Monachus circa annum 1180, scripsit ad Pontium Claromontanum Episcopum, prolixum *Commentarium lib. 12 in Cantica Canticorum*, cujus Epistola dedicatōria incipit: *Vehementer obstupesco & ultra quàm dici potest, admirari non desino, &c.* Prologus incipit: *Tria sunt Epithalamia, primum Historicum, &c.* Liber primus incipit: *Osculetur me osculo oris sui. Hæc est vox Synagoga, &c.* quem vidi Ms. in Bibliothecis multis Abbatiarum Cisterciensis Ordinis, imò & impressum Parisiis anno 1521 typis Jodoci Badii Ascensii, & Lugduni iterum anno 1571 & alibi. Fallitur Carolus de Vvisch, dum tres Thomas facit ex unico, alterum nempe Cistercii Monachum, Alterum Persennæ, ac tertium de Valcellis in tractu Cameracensi, hos omnes hujus Commentarii auctores, cum tamen unius infantis unus duntaxat pater esse possit. Dicitur vixisse usque ad annum 1190, imò usque ad 1200. Multi scripserunt de auctore præfati commentarii, qui fere omnes decepti sunt. *Primus* Carolus de Vvisch in *Bibliotheca Scriptorum*

Cisterciensis Ordinis impressa Colonia Agrippinae in 4° anno 1654, apud Joannem Buzæum, & in 4° Duaci anno 1649 apud Joannem Serrurier, ut supra diximus, auctorem hujus Commentarii facit tres Thomas variis locis, unum Cisterciensem, alterum Persennensem ac tertium tandem Valcellensem juxta Cameracum. *Secundus* Joannes le Page Auctor Bibliothecæ Præmonstratensis lib. 1 cap. 17 pag. 307 quæ prodiit in fol. Patisiis anno 1633 apud Adrianum Taupinard, vel ex simplicitate vel ex affectatione aut fide aliena, attribuit hunc Commentarium *Thomæ cuidam Viconiensis Ecclesie Ordinis nostri Præmonstratensis Canonico*, ut sine dubio ditaret Ordinem suum: Scriptore extraneo. At malle ego nudus esse, quam alienis indui. Cum itaque anno 1680 Viconiæ per quindenam mansissem, omnesque hujus Bibliothecæ olim insignis manuscriptos Codices excussissem, veniens ad hunc Commentarium; tenui, volvi, legi, inveniensque anonymum si solum *Thomæ* nomen ei appictum excipias, agnovi nec illic ullam litterulam, qua alicui Viconiensi Canonico attribueretur. Cum autem in multis jam aliorum Ordinum Bibliothecis hunc Commentarium reperissem, sæpius anonymum, aliquando cum expresso nomine *Thomæ Cisterciensis & Epistolâ præviâ ad Pontium Clavemontanum Episcopum*, imo & primas tam Epistolæ quam præfationis ac primi Libri Symbolas memoriter possiderem, statim intellexi esse ipsius opus Thomæ Monachi Cisterciensis, tam sæpè à me visum in Bibliothecis aliis. Itaque vel bonus Joannes le Page opinatus est, quidquid anonymum inveniebatur in Manuscriptis Viconiensibus,

spectare ad *Fratres Viconienses* : vel quis alius
 eum fefellit , forsitan ex Viconiensibus satis in
 sui gratiam credulis , quod de Belgis omnibus in
 Hispanica ditione manentibus , expertus sum.
Tertius aperto Marte collatisque signis , hunc
 commentarium auctori sui Ordinis vindicare ,
 imò furari omnimodis cavillationibus conatus est.
 Hic Paulus Reatinus Minorita Observantinus qui
 prematuro in suum Joannem Scotum zelo , ut
 hunc Franciscanum quem Doctorem subtilem
 appellant , adhuc clariorem cæteris , suisque
 cariorem redderet ; aggressus est audaci ausu sed
 irritò tandem conatu , evulgare hunc Commenta-
 rium Romæ anno 1665 in folio ex Typogra-
 phia Stephani Caballi , sub falso nomine *Joan-
 nis Duns Scoti, Doctoris subtilis, super Canticum
 Canticorum Salomonis*. Hoc cum rescivisset Joan-
 nes Malgorius Bonæ-Cumbæ Monachus & Pro-
 curator Generalis Ordinis Cisterciensis in Curia
 Romana , opposuit se pro parte Ordinis sui ne-
 fariis Conatibus Pauli Reatini , impressionemque
 impediit. Interea nec ab incæpto destitit Paulus
 Reatinus , qui audaciam suam justum sibi titu-
 lum reputans , traxit in causam Cisterciensem
 Malgorium , reum simul & infontem. Intentata
 lite , rationibus hinc atque inde allatis , Carris
 atque probationibus in medium productis , tan-
 dem *hoc Commentario in Cantica Canticorum*
 tonsus est Joannes Duns Scotus , confusus
 (si tamen confusionis idoneus fuit) Paulus Reati-
 nus Minorita Observantinus , convictusque teme-
 ritatis & audaciæ. *Sententia definitiva in forma
 publica Reverendissimi Patris Magistri Sacri Palatii
 Apostolici* Prolata anno MDCLV. indictione VIII.

die verò decima quinta Martii, qua diffinitivè pronuntiavit librum super Cantica Canticorum fuisse, & esse compositum; confectum & editum à R. P. Thoma Cisterciense. Et erroneè ac perperam per R. P. Paulum Reatinum Minoritam, & alios litis consortes, procuratum fuisse & esse imprimi, & publicari sub nomine Joannis Duns Scoti, Doctoris subtilis: cum inhibitione, ne sub nomine Scoti imprimatur; vendatur, & usu recipiatur, sed sub solo nomine Thoma Cisterciensis. Sic subsignatum. Ita pronunciaui ego Fr. Raymundus Capisuccus Ord. Prædicatorum, Sacri Apostolici Palatii Magister, D. Joannes Garzias Valentinus Notarius. Vidi unum ex his Romanæ impressiois exemplaribus in Bibliotheca Benedictinorum S. Germani de Pratis Parisiensibus, in folio, ubi à paginâ prima ad 403 & ultimam inscribitur JOANNIS DUNS SCOTI IN CANTICA, &c. juxta editionem citatam Pauli Reatini Minoritæ: sed Frontispicium ac primarius operis titulus, THOMAS CISTERCIENSIS IN CANTICA CANTICORUM. Opus Concionatoribus utilissimum, ad Eminentissimum & Reverendissimum Principem Jacobum S. R. E. Cardinalem Ninium, Sacri Palatii Apostolici Præfectum, & Sacri Ordinis Cisterciensis Protectorem clementissimum. Doluit procul dubio Paulus Reatinus, qui suum Joannem Scotum similem sancto Thomæ Aquinati facere non potuit, per furtivam substitutionem hujus Commentarii in Cantica Canticorum. Atque utinam ausus similes simili censura compri-merentur, nec invenirentur tot Caritativi Anonymorum Scriptorum parentes! Multa hæc, non tamen brevius mihi litem hanc depingere licuit.

De *Thoma hujus Commentario*, nos iterum paucis. postea ad annum 1230, ubi agemus de *Joannis Abbatis-Villani* Scriptis.

ROMUALDUS Salernitanus Archiepiscopus perduxit Chronicon usque ad annum 1177, quod opinor est nullibi impressum, nam ubique gentium post plurimam inquisitionem, invenire illud non potuimus. Citatur autem sæpius à Baronio in suis Annalibus, & aliquando in Summa Conciliorum, de quo vide Vossium lib. 3 de Historicis Latinis cap. 7 pag. 781, ubi vult Ms. in Bibliothecis Vaticanâ & Salernitanâ. Audio etiam Ms. in Bibliotheca Regia Galliarum.

GILBERTUS seu GISLEBERTUS Præpositus Ecclesiæ S. Vvaldegradis in Urbe Montenli apud Hannonios, & Balduini Magnanimi Flandriæ & Hannoniæ Comititis anno 1170 defuncti Cancellarius, scripsit *Historiam à creatione Mundi ad sua usque tempora*, quæ manuscripta extat in Archivio Nobilium Virginum Canoniarum Montensium. Citat eam frequenter *Jacobus Guisius* in suis Hannoniæ Annalibus, quorum Auctographum Ms. vidit Aubertus Miræus, Montibus in Bibliotheca Franciscanorum.

ROBERTUS PAULULUS Presbyter & Domesticus Episcopi Ambianensis, scripsit circa annum 1178 *Libros tres De Officiis Ecclesiasticis*, quos Mss. in Codice optimæ notæ habet Bibliotheca S. Germani Parisiensis ex Corbeienfi: sed tam separatim impressos, quàm cum operibus Hugonis Victorini, eique ut & alii plures, perperam in editionibus nuperis attributos; nam defunt in veteri. Ad eundem auctorem spectat opusculum inscriptum, *Canon Mystici Libaminis*, quod

habetur etiam inter opera ejusdem Hugonis Victorini. Subscripsit variis instrumentis seu Cartis in tabulario Corbeienſi annis 1174, 1179 & 1184, ut indicat Joannes Mabillon præfatione ad tomum primum ſæculi tertii Benedictini pag. 55, unde hæc habuimus.

GUARNERUS Canonicus & Supprior Abbatiae ſancti Victoris Pariſienſis, floruit pariter circa hunc annum 1178, ſcripſitque opus *Gregorianum inſcriptum*, ſeu *Allegoricas explicationes rerum Biblicarum ex libris & verbis Divi Gregorii Pape*: quod Pariſiis editum in 8° anno 1608 curâ & ſtudio Joannis Picardi Canonici ſancti Victoris. Plura non ſuppetunt quæ ſcribantur de Guarnero, quem tamen pluribus commemorant ex domeſticis ſuis instrumentis, Canonici Regulares ſancti Victoris, in Historia Abbatiae ſuæ quam ſcripſit Joannes de Tolofa Canonicus ejusdem loci. Jam nos ſupra de eo egimus ad annum 1110, verbo *Guillelmus de Campellis*, cui dictum opusculum attribueretur videtur Albericus Triumfontium Ord. Citeciienſis Monachus in *Chronico*.

1180.

FRIDERICUS primus Imperator, dictus Aeneobarbus, eo quod eſſet Rufus, floruit in Imperio ab anno 1132 ad 1190, de cujus rebus præclare geſtis auctores varii Baſileæ impreſſi in fol. anno 1569. Expeditio ejus Aſiatica in qua periit, ab æquævo Scriptore Conſcripta atque, ut credimus, à Chriſtiano de Buck Moguntino Archiepiſcopo, impreſſa Ingolſtadii in 4° anno 1664 tom. 5 antiquæ Lectionis Henrici Caniſii. *Epistoſta ejus plures* apud Melchiorẽ Goldaſtum in Collectaneo Conſtitutionum Imperialium, & alibi in aliis dicti Goldaſti Collectaneis operibus. Item aliæ paucae

pauca in Spicilegio Lucæ Dacherii & in Miscellaneis Stephani Baluzii, aliisque veterum Scriptorum hujus sæculi Collectionibus.

LABORANS (ita enim proprio nomine dictus) S. R. E. Presbyter Cardinalis tituli sanctæ Mariæ trans Tiberim, antea verò Diaconus sanctæ Mariæ in Porticu, Philosophus & Theologus insignis, edidit anno Domini 1182 elaboratissimam (ut Baronii Cardinalis verbo utar) *Canonum Collectionem*. Extat item ejus *Opus ad Majorem magnum Siciliæ Ammiratum, de Justitiæ rationibus quadripartitum. Opus ad Hugonem Panormitanum Archiepiscopum, idemque tripartitum. Epistola ad Hugonem*. Fortè eundem, contra Sabellianos rursus reviviscentes. Altera ad Vivianum Cardinalem S. Stephani in Cælio monte de Appellationibus, quæ non integra sed recisa legitur. Continet has omnes Laborantis lucubrationes Codex membraneus Basilicæ S. Petri in Urbe, ut habet Baronius rom. 12 Annalium ac post eum Antonius Possèvinus in Apparatu Sacro verbo *Laborans*.

1180.

GILBERTUS FOLIOT Leicestrensis Cœnobii Canonicorum Regularium Abbas fuit, atque Episcopus primùm Herefordensis, postea Londinensis. Scripsit *Expositionem in Cantica Canticorum*, quæ inscripta est ad Robertum Herefordensem Episcopum successorem suum, quam edidit Patricius Junius Londini in 4° anno 1638, cum Compendio Alchuini in eadem Cantica. Vixit in Episcopatu annis xxiii, obiitque anno Virginei partus 1187; infensus sancto Thomæ Canuariensi Archiepiscopo, dum viveret.

THEODORICUS Monachus incomperti Cœnobii, scripsit circa annum 1180 *Historiam brevem*.

de rebus Ecclesiasticis ac Regibus Noruvagiæ; quam obtulit Augustino Nidrosiensi Archiepiscopo, qui circa eundem annum florebat. Hanc Historiolam cum altero Anonymi opusculo *De professione Danorum in Terram Sanctam* anno 1185 susceptâ, erutam ex Schedis Joannis Kii & xmanni Lubecensis, edendam curavit Nepos ejus Gaspar Kirchmannus Amstelodami anno 1684 in 18° apud Jansonium Vvaesbergium.

CHRISTIANUS Abbas circa annum 1180 scripsit *Collectaneum quoddam Sermonum de variis argumentis cum brevibus expositionibus diversorum locorum Sacra Scriptura*, quod habetur in fol. Ms. in Bibliotheca Abbatiz sancti Germani Parisiensis num. 769, alicunde illuc allatum. Anonymus recens attribuit hos Sermones in inscriptione novissima huic Ms. Codici appositâ, cuidam Christiano Abbati S. Petri in Valle Carnotensi Ordinis D. Benedicti, sed meo quidem judicio fallitur. Nam in Gallia Christiana Sammarthanorum Fratrum ubi referuntur Abbates sancti Petri in Valle Carnotensi, nullus legitur Christianus nomine, in toto syllabo Abbatum. 2°. Scriptores istorum Sermonum in proëmio affirmat se scribere stilo simplici, nec affectasse Gallicanum dicendi eloquentiæ Cothurnum, quomodo declarat aperte alium se à Gallicis Abbatibus ac regionibus. Unde Joannes Mabillon tom. 3 Analectorum pag. 451 aliam init viam cognoscendi horum Sermonum auctoris Christiani Abbatis, quos opinatur (nec enim positive affirmat) posse attribui Christiano Moguntino Archiepiscopo, qui floruit anno 1180, obiitque juxta Romam anno circiter 1183, hunc enim Christianum in Gallia Christiana

Fratrum Sammarthanorum tom. 1 in Archiepiscopis Moguntinensibus pag. 356 *probè Listeris instructum fuisse, libri (inquiunt) ab eo editi testantur. Nam præter Epistolas & Conciones, composuit Tractatum De Vita & Gestis Imp. Friderici Barbarossæ, qui ejus operâ plurimum usus est in legationibus obeundis: in hoc tamen vituperandus, quod Militaribus studiis nimium deditus esset.* Itaque sic censet, innixus testimonio Fratrum Gemellorum in sua Gallia Christiana. Porro quod scripserit acta Friderici primi Imperatoris, testatur Vossius lib. 2 De Historicis Latinis cap. 53, paginâ mihi 435, atque acta ista creduntur esse ipsa *expeditio Asiatica Friderici primi*, quam habet Henricus Canisius tom. 5 antiquæ Lectionis: unde colligendum est hunc Christianum Moguntinensem obiisse post annum 1184 vel 1186, ut eam scribere posset. At quantum ad hos Sermones quorum occasione hic de Christianis duobus agimus, adscribuntur perperam Christiano Moguntinensi Archiepiscopo. Quamvis enim inter Archiepiscopos Moguntiacenses, sint duo Christiani, tempore non multum distantes, neuter tamen fuit Abbas vel Monachus, sed primus ante Archiepiscopatum Archicancellarius Imperatoris, alter verò Præpositus ipsius Ecclesiæ Moguntinensis: unde cum Scriptor istorum Sermonum Abbas appelletur & ita in Ms. Codice quem tenui, inscribatur; nequaquam convenit cum Christianis Moguntinensibus Archiepiscopis, qui nunquam Abbates vel Monachi fuerunt. Commodius itaque attribuentur uni è duobus Christianis Clarevallensibus primùm Monachis, qui olim Divi Bernardi Discipuli, assumpti tandem sunt ad In-

fulas Abbatiales & Episcopales in Hybernia, de quibus mentionem facit Arnoldus lib. 2 De Vita S. Bernardi cap. 8 dum de Viris illustribus è Clara-Valle ad Infulas Episcopales aut purpuram Cardinalitiam assumptis. Faver huic sententiæ nostræ, quod *plurima ex his Sermonibus vel brevibus Expositionibus in diversos Scripturae locos*, desumpta sint ex Operibus & Commentariis S. Bernardi: quod præsumptum fuit his Christianis ejus olim Discipulis, nunquam autem vel rarò usitatum Abbatibus Ordinis Divi Benedicti, vel aliorum Ordinum. Hæc dicta absque præjudicio certiorum, contra opinionationes nostras. Claruerunt uterque Christianus, Scriptores de quibus supra, anno 1180 & ulterius.

JOANNES CINNAMUS Historicus Græcus, qui se Grammaticum Regium appellat, floruit anno 1180 & scripsit *Historiam* quâ compendio Joannis Commeni, diffusè verò Emanuelis Commeni filii res gestas depingit: impressam Græcè & Latine Ultrajecti in 4° anno 1652 cum Notis Cornelii Tollii, itémque Parisiis in fol. anno 1671 ex Typographio Regio cum Commentariis & Notis Petri Possini.

JOANNES PHOCAS Historicus Græcus eodem tempore vivens, scripsit *parvulam Historiam*, quam suis in Simmiectis evulgavit Leo Allatinus. Editum autem Opus Simmiectorum duobus libris in 8° Coloniae Agrippinae anno 1653 apud Judocum Calcovium. Claruit circa annum 1180.

HILDEGARDIS Abbatissa Ordinis Divi Benedicti, in Monte sancti Ruperti ad Naham fluvium prope Bingam, claruit multis, ut volunt, revelationibus, quæ apud Devotos multum esti-

mantur; sed apud graves & doctos viros sunt modici admodum ponderis, idem omninò sentientes de cæteris omnibus Visionibus. Multa scripsit quæ ex Mss. Codicibus eruta evulgata sunt anno 1366 Coloniae, indèque translata in Bibliothecam sanctorum Patrum editionis Coloniensis anno 1618, & editionis ultimæ Lugdunensis apud Anissonium anno 1677 tomo xxiii, non omnia tamen. Sunt autem sub nomine sanctæ Hildegardis *Physicorum seu de rerum Natura lib. IV.* impressi Argentinae anno 1533. *Libri tres Revelationum quos Scivias appellavit*, impressi in fol. Parisiis anno 1513 apud Henricum Stephanum, & Mss. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 188. *Vita sancti Roberti Confessoris Bingiorum Ducis, Epistola varia, XXXVIII, Quaestiones & Expositio Regula sancti Benedicti* quas cum Vitâ sanctæ Hildegardis 3 libris, habet Bibliotheca SS. Patrum editionis Coloniensis 1618 sæculo 12 pag. 612; ejusdem *Prophetia* Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti codd. 71 & 216. Obiit anno 1180 die 17 Septembris.

BALDUINUS seu BALDEVVINUS Fordæ in Anglia quondam Abbas Ordinis Cisterciensis claruit anno 1180, factus ab anno 1171 Cantuariensis Archiepiscopus in locum sancti Thomæ Martyris. Scripsit multa, quæ tandem ex Mss. Codd. eruta, immissa sunt in tomum v. Bibliothecæ veterum Scriptorum Ordinis Cisterciensis pag. 1 & sequentibus, quem anno 1662 edidit Bertrandus Tislier Prior Bonifontis. Balduinus hic cognominabatur *Devonius*, cujus sub nomine Cantuariensis Archiepiscopi *Sermones* Mss. inveniuntur cod. 634 Bibliothecæ Colbertinae cla-

rissimæ. Sunt autem Opera impressa *Tractatus XVI. de diversis argumentis* quæ incipiunt : *Sacramentum Dominici Corporis & Sanguinis pro sua dignitate, &c.* pag. 1. lib. 1. *De Commendatione fidei, omnia fœdera societatis humana, &c.* pag. 74. liber 1. *De Sacramento Altaris* dedicatus per Epistolam Bartholomæo Oxoniensi Episcopo qui incipit, *Amantissimo Domino & Patri B. &c.* paginâ 103 & seqq. Plura absque dubio tibi subministrabit Carolus de Vvisch in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Cisterciensis in 4°, impressa Colonia Agrippinæ anno 1656 apud Joannem Buxæum. Advertat autem Lector in Ms. Codice Colbertino de quo supra, inveniri tres adhuc Homilias hujus Balduini, quæ non sunt impressæ. *Prima* exhortatio ad Sacerdotes quæ incipit : *Vos, ô Sacerdotes Domini, attendite à voluptatibus carnis, &c.* *Secunda* De obedientia & inobedientia ad textum : *Melior est obedientia quam victima, &c.* quæ incipit, *Quantum sit obedientia bonum, & quantum è diverso inobedientia malum &c.* *Tertia* De sancta Cruce : *Convenite populi nationum ad stupendum divina virtutis spectaculum.* Hoc annotasse juvat, propter Collectores Scriptorum veterum. *Tractatus Balduini Devonii* nobiliores ex sexdecim impressis sunt,

3. *De dilectione Dei* : Movere nos potest, &c. pag. 7.

4. *De duplici Resurrectione, qua per obedientiam perseverantiam obtinetur*, 12.

5. *De Requie quam sibi & nobis Christus quaesivit & paravit*, 17.

6. *De Efficacia Divini eloquii*, 22.

7. *De Salutatione Angelica*, 28.

8. De vulnere Charitatis, quod sponsa infligit
sponso, 33.

9. De Beatitudinibus Evangelicis, 36.

11. De Crucifixione veteris hominis, 51.

15. De Vita Cœnobitica seu Communi, 62.

16. De Pulehritudine Nazæariorum; 70: cœ-
teris minus præcipuis.

PHILIPPUS ex Priore Claræ-Vallis, Abbas de
Eleemosyna Ordinis Cisterciensis, claruit etiam
per id temporis, scribens *varias Epistolas*, quas
habet dictus Bertrandus Tiffier tom. 3 Bibliothecæ
veterum Scriptorum Ordinis Cisterciensis,
pag. 238.

ALANUS Monachus Claræ-Vallis, inde Ab-
bas Ripartorii, quod Hatto Tricassinus Episco-
pus fundaverat anno 1140, demum Episcopus
Antissiodorensis post Hugonem anno 1152, Sar-
cina quam ob solitudinis amorem abjecit anno
1167 consentiente Alexandro III. Summo Ponti-
fice. Scripsit hic Alanus *Compendio Vitam sancti
Bernardi Clara-Vallensis Abbatis*, quam latius
antèa Guillelmus, Arnaldus & Gaufridus postea
Abbas Claræ-Vallis quartus digesserant; editam
præmissamque Operibus Divi Bernardi, editionis
anni 1667 à Joanne Mabillon. Reversus ad Cla-
ram-Vallem Alanus; cessit rebus humanis anno
circa 1184 die 14 Octobris. Plura dabunt
Scriptores omnes rerum Cisterciensium, & Fra-
tres Sammarthani tom. 2 Galliæ Christianæ in
Episcopis Antissiodorensibus.

HENRICUS ex septimo Abbate Claræ-Vallis,
Albanensis Episcopus Cardinalis: PETRUS octavus
Abbas dicti loci, & GUARNERUS ex nono Abbate
Episcopus Lingonensis, celebres eodem tempore

scripserunt, quorum Scripta in dicta Bibliotheca Veterum Scriptorum Ordinis Cisterciensis. Nam Henrici *Traëctatus de peregrinante Civitate Dei*, tomo 3 dictæ Bibliothecæ pag. 1, & *Epistola* paginâ 252, cum aliis Epistolis quorundam Monachorum & Abbatum Claræ-Vallis pag. 257 ad 264. *Epistola* Petri pag. 264 & seqq. *Sermones* verò Guarnerii noni Abbatis ibidem pag. 75, quæ omnia prælo dignissima sunt: de quibus qui plura voluerit, consulat Galliam Christianam Sammarthianorum fratrum, in *Abbatibus Clara-Vallis & Episcopis Lingonensibus*.

ISAAC STELLÆ Abbas Ordinis Cisterciensis Diœcesis Piclavienſis, clarus circa annum 1188, scripsit *Sermones*, quos edidit Bertrandus Tiffier tom. 6 Bibliothecæ Scriptorum Veterum Ordinis Cisterciensis. Huic etiam attribuitur *Traëctatus de Spiritu & Anima*, qui legitur inter Opera sancti Augustini supposititia, & quem communiter attribuunt omnes Hugoni Victorino, inter cujus Scripta extat tomo secundo paginâ 145, ubi est secundus *De Anima*, etsi hic non procedat ultra caput quinquagesimum ejus Operis qui legitur tomo tertio pag. 394 Operum Divi Augustini.

BARTH LOMÆUS natione Anglus, ex primis Theologiæ Scholasticæ Alumnis, Academiam insignem Oxoniensem suis curis fecit, unde meritis hominem promoventibus, ad Episcopales Oxoniæ Insulas sublimatus, quas omni virtutum ornamento extulit. Interfuit variis Conciliis sæculi XII, annis nempe 1164, 1175, 1177, ut videtur est in tomis Conciliorum ultimæ editionis. Scripsit *Pœnitentiale omnibus Sacerdotibus necessarium*, ex

Sanctis Patribus desumptum, multis capitibus compositum, quod Ms. asservatur in Bibliotheca Sancti Victoris Parisiensis. Vixit usque ad annum 1180, & ultra.

ODO DE CHERITONA, seu CERITONA, Anglus pariter atque ejusdem temporis & ingenii, quoad studia Litterarum promovenda in Anglia, floruit circa annum 1184, & scripsit *Summam de Pœnitentia, cum aliis multis ad Decalogum & peccata moralia pertinentibus*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliorheca Domus sancti Petri cod. 101, & Oxonii in Bibliotheca Collegii Novi cod. 185. Item *Homilias de tempore*, Mss. in citata Bibliotheca Domus Sancti Petri cod. 102, ubi appellatur *Odo Chirton*, vel *Odo de Cheliton*. Ita in Ecloga Mss. Oxonio-Cantabrigensi lib. 2 pag. 48.

BERNARDUS Abbas Fontis Calidi Ordinis Præmonstratensis, & *Ermenegardus* hoc circiter tempore, scripserunt contra Vvaldenses, quorum Opuscula vide in Bibliorheca Sanctorum Patrum.

ROBERTUS DE TORINNEIO Monachus Ordinis Divi Benedicti, & Prior Monasterii Becensis, Abbas tandem electus est Cœnobii sancti Michaelis in periculo maris, sive de Monte, unde *Robertus de Monte* vulgò appellatus est, quod contigit anno 1154 sexto Kalendas Junii. Scripsit *Accessiones & Appendicem ad Sigeberti Chronicon, gesta Henrici II Anglorum Regis, Tractatum de Immutationibus Monachorum, De Abbatibus & Abbatibus Normannorum, & Edificatoribus ac Dotatoribus earum: Historiam Monasterii sancti Michaelis in periculo maris*. Ipsum commendant Chronicon Beccense ad annum MCLIV, & Henricus Huntingtoniensis in Epistola ad Varinum,

ubi *Robertum de Torinneio tam divinorum quàm secularium librorum Inquisitorem & Coacervatorem studiosissimum* prædicat. Chronicon suum ab anno 1112, ubi desierat Sigebertus, ad an. 1182 perduxit. Quæ autem Appendix ad Sigebertum inter illustres Germaniæ Historicos edita est, maxima ex parte est alterius Auctoris, nempe ab anno 1110 ad annum 1155. Germanam autem Appendicem ad Chronicon Sigeberti ex Autographo Monasterii sancti Michaelis de Monte, & ejusdem Accessiones ad Sigebertum, & Tractatum de Immutationibus Monachorum, & de Abbatiis Normanniæ edidit vir doctissimus Lucas Dacherius ad calcem Operum Guiberti Abbatis Novigentini, de quibus egimus in *Guiberto* ad annum 1120. *Historiam etiam Monasterii sancti Michaelis de Tumba*, uti appellant Veteres, habet in suo Spicilegio citatus Lucas Dacherius. Plura de Roberto Lucas citatus in præliminaribus ad Opera quæ edidit, Aubertus Miræus in Auctario suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 351. pag. 245 Bibliothecæ Ecclesiasticæ, Sammarthani fratres in *Gallia Christiana* tom. 4 pag. 642. in *Abbatibus sancti Michaelis*, Natalis Alexander in selectis *Historiæ Ecclesiasticæ* capitibus, sæculo XII. tom. 1 cap. 6 pag. 549.

GAUFREDUS Monachus sancti Martialis, & Prior Vosiensis Cœnobii in Diocesi Lemovicensi, scripsit anno 1184 *Chronicon*, quod ex Ms. codice edidit Philippus Labbeus tom. 2 pag. 330 suæ Bibliothecæ librorum manuscriptorum, quam procuravit in fol. Parisiis anno 1657, apud Sebastianum Cramoisy viâ Jacobæâ sub Ciconiis, ubi multa Opera antehac nondum edita fuerant.

GERHOLDUS Reicherspergensis in Bavaſia Abbas florebat anno 1188., qui ſcripſit *Syntagma de Henrico IV. & V. Imperatoribus, & Gregorio VII Summo Pontifice, variis conſtans Opusculis* : quod cum refutatione Alogiarum Annæ Commenæ in *Alexiade*, edendum curavit Jacobus Gretzerus Societatis Jeſu, Ingolſtadii in 4° anno 1611 apud Angermariam. Item *Chronicon Monafterii ſui Reicherspergensis*, uſque ad annum 1178, editum Monachii in 4° anno 1611, curâ Chriſtophori Gevvoldi. Ejusdem Gerhohi Reicherspergensis *Commentarius in Pſalmum lxiiv, ſive De corrupto Eccleſia ſtatu*, Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 4841. prælo dignus.

GODEFRIDUS Viterbiensis, Presbyter, Conradus III, Friderici I, & Henrici VI Imperatorum Capellanus ac Notarius, partim proſâ, partim metro, ſcripſit ad Urbanum III Papam, *Chronicon univerſale*, quod *Pantheon* nuncupavit, & in libros ſeu partes viginti partitum perduxit uſque ad annum 1186. Immiſſum habetur in tomo 2 Collectionis Historicorum Germaniæ, quam procuravit Joannes Piſtorius Niddanus, Francofurti in folio tribus tomis 1582, 1584 & 1607 typis Vechelianis. De illo Baronius in *Annalibus*, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miæus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 578 pag. 254.

PETRUS primum Abbas Cellensis ad muros Urbis Trecentis anno 1154, poſtea Remis ad Sanctum Remigium, Hugone mortuo anno 1162 electus eſt. Porro cum prudenter per annos circiter novemdecim rexisset, Joanni Saresberienſi in Episcopatu Carnotenſi ſucceſſit anno 1182, quod

commendatione Guillelmi Cardinalis factum est. Scripsit *De Panibus, de Tabernaculo & de Conscientia*, quæ Opuscula ex Bibliotheca Nicolai Fabri Parisiensis primùm prodierunt. Ejusdem *Libros novem Epistolarum* postea Jacobus Sirmondus Lutetiæ edidit, cum *Alexandri III. Papa Epistolis octo & viginti*. Extant hæc omnia tomo 12 Bibliothecæ Veterum Patrum à Colonienfisbus anno 1618 editæ. Denique scripsit *Librum de Disciplina Claustrali ad Henricum Campaniæ Comitem, Sermonesque de tempore & de Sanctorum Festivitatibus*, cujus omnia Petri Opera novissimè impressa sunt Parisiis anno 1671 apud Ludovicum Billaine in Palatii Aula, studio & curis Anonymi Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri. Huic Petro Abbati de Cella Bernardus Epistolâ 293, Saresberiensis Epist. 75, 77, 81, Nicolaus Clarevallensis Epist. 20, 24, & 28, scribunt, eidemque ut Abbati sancti Remigii idem Saresberiensis Epistolâ 280. & Alexander Papa III. passim. Stephanus verò Tornacensis ejusdem ut Episcopi Carnotensis meminit Epistola 136. Obiit Petrus anno 1187 undecimo Kalendas Martias, ex Necrologio B. Mariæ Carnotensis, sepultus in Abbatia Sanctæ Mariæ de Josaphat: de quo Sammarthani in Gallia Christiana tom. 2 in Episcopis Carnotensibus. & tomo 4 in Abbatibus Cellensibus & sancti Remigii Remensis, post Aubertum Miræum in Auðario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 370 pag. 252: & alios.

SILVESTER GIRALDUS Cambrensis, apud Henricum secundum Angliæ Regem qui anno 1172 Hyberniam sibi subjecit, summo in honore fuit: cui Regi, ejusque filio Ricardo *Historiam*

Naturalem ac Topographiam Hyberniam à se illustratæ dicavit, quam *Topographiam Hyberniam* seu de ejus *Mirabilibus* habes editam cum Antiquis Anglicanæ Historiæ Scriptoribus à Guillelmo Cambdeno collectis, in fol. Fräncofurti in Germania anno 1602 typis Vvechelianis. Cujus etiam Epitomen Richardus Stanihutst Hybernus & Auberti Miræi olim in Oratorio Alberti Belgarum Principis Collega, nobilis genere ac doctrina, typis anno 1584 edendam curavit Antuerpiæ, cum suis Commentariis de Rebus Hyberniciis. Item Silvester Giraldus scripsit *Historiam Vaticinalem de Expugnatione Hyberniam*, quam idem qui supra Guillelmus Cambdenus loco citato edidit, cum Vita Girardi Cambrensis. Opus etiam istud *De Hyberniam Expugnata* citatur tom. 2 Collectionis Conciliorum Anglorum Henrici Spelmanni, Londini in fol. anno 1639. Giraldus porro Menevensis in Cambria seu Vvallia Archidiaconus existens, cum Balduino Cantuatiensi Archiepiscopo Cambrenses ad bellum Hierosolymitanum excitante, illam Britannicæ Provinciam peragravit: quod iter à Giraldo postea descriptum & à se visum Harpsfeldius lib. 12 Historiæ Anglicanæ cap. 47 citat. *Itinerarium istud Cambria seu Balduini Cantuariensis Archiepiscopi Legationis per Vvalliam accurata descriptio*, cum Notis Davidis Povveli, ibidem à Cambdeno edita, quæ jam Londini anno 1585 in 8º prodierat. Idem Giraldus *varias Sanctorum Vitas* & alia Litteris consignavit, ac demùm Menevensis Episcopus obiit, de quo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 363 pag. 250 Bibliothecæ Ecclesiasticæ, Ecloga Oxonio-Cantabrigiensis

lib. 2 pag. 88, ubi Mss. Codd. Operum Giraldi Cambrensis recensentur: quibus enuntiandis abstinemus, cò quod omnia saltem quæ legerimus, impressa sint.

1190.

PETRUS COMESTOR seu MANDUCATOR, Presbyter & Decanus Trecentis & Magister Historiæ Ecclesiasticæ, obiit in Cænobio sancti Victoris Parisiensis anno 1198, die 21 Octobris, ubi sepultus est cum Epitaphio, de quo abundè Bellarminus & Labbeus. Quibus addo *hujus Petri Sermones numero cxiv.* inveniri Mss. in folio in Bibliotheca Longipontis Ordinis Cisterciensis in Episcopatu Sueffionensi, qui incipiunt ab his verbis: *Audi filia & vide, & inclina aurem tuam, &c. Tres legimus cælestis verbi auditores, &c.* Sunt etiam Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Pembrochiana codd. 48 & 76. Advertendum autem est, Sermones quos edidit Joannes Busæus Societatis Jesu sub nomine Petri Blesensis, & qui habentur in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Coloniensis, non esse verè Petri Blesensis: ut annotavit rectè Petrus de Guffanvilla, qui ultimò in Galliis edidit Opera Petri Blesensis, sed esse Petri Comestoris qui Patriâ Trecentis fuit, undè vero auctori restituendi sunt.

HUGO FALCANDUS sancti Petri Panormitani in Sicilia Thesaurarius, scripsit *Historiam Siciliæ* ab Guillelmo primò qui regnare cœpit anno 1152 ad annum 1189, quam Gervasiùs de Tournay Sueffionensis Ecclesiæ Canonicus eductam ex Ms. Codice Bibliothecæ Matthæi de Longue-Jouë Sueffionensis Episcopi, edidit Parisiis anno 1550, unde transmissa postmodum in Collectionem Historicorum Siciliæ, Francofurti in Germania in fol. anno 1579 impressam.

GONTERUS sancti Amandi in Belgio Congregationis Cluniacensis Monachus, floruit sub finem sæculi XII, circa annum 1190 & ulterius, ob artem Poëticam magni factus. Scripsit *Pœma libris X. De rebus gestis Friderici Barbarossæ in Liguria & Lombardia*, quos intitulavit *Ligurinus*, seu de gestis hujus Frederici Barbarossæ Imperatoris: opus sæpius citatum à Cardinale Baronio & aliis sub nomine *Ligurini*, impressum Strasburgi anno 1531, Basileæ anno 1569, Francofurti anno 1584, immissumque in tertium Volumen Historicorum Germaniæ. Item scripsit aliud Opus in XII. libros *De Oratione, Jejunio & Eleemosinâ*, impressum Basileæ anno 1504 & 1507, apud Michaellem Furterum in 4°. Item scripsit Carmine *Vitam Sanctorum Cyrici & Julitiæ*, de quibus vide Surium & Bollandistas ad diem 16 Junii, de quo Sigebertus in libro De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 166. Dubium tamen est, an sint unius atque ejusdem Gonteri omnia ista opera, atque potissimè hoc ultimum *De Vita SS. Cyrici & Julitiæ*.

OTHO de sancto Blasio Germanus continuavit *Chronicon Ottonis Episcopi Frisingensis* usque ad tempora quibus floruit, nempe ad annum circiter 1190, opus impressum cum Ottone Frisingensi in Collectione Rerum Germanicarum, Christiani Ursticii Basileensis fide & studio in lucem editâ in fol. Francofurti anno 1585 Vvecheliani typis. De illo Antonius Possévinus in Apparatu sacro, tom. 2 pag. 204.

PETRUS Theologicæ Scholæ Rector per multos annos Parisiis, & tandem Cantor in Ecclesia B. Mariæ hujus Urbis primariæ, unde cognomen

ei adhæsit Petri Cantoris. Celeberrimus Theologus anno 1191 Tornacensis Episcopus electus est, cujus electione in controversiam vocatâ, Stephanus Abbas sanctæ Genovefæ Parisiensis Guillelmum Archiepiscopum Remensem tunc supremum Regni Administrum per litteras oravit ut electo faveret. Verba ejus describam, quibus eximia *Petri Cantoris* commendantur merita, sic itaque Epistolâ 175. *Vir est, inquit, cujus per omnes Ecclesias fama suavis diffunditur opinio, qui geminâ scientiâ efficacissimè clarens, & doctrinam monitis ornat, & moribus Disciplinam. Origeni parem in aliquo, sic eum docere credimus, ut vivere; sic vivere, ut docere. Tales in Candelabro vestro lucernas, tales in Diademate Capitis Aaron lapides, tales in sancta Remensi Ecclesia suffraganeos esse decet, ut vicina Provincia sancta emulatione moveantur ad promotionem consimilium: & sollicitudo vobis commissa facilius & frequentius juvetur per Religionem & prudentiam ipsorum, &c.* Petrum Cantorem hoc etiam ornat Elogio Jacobus de Vitriaco in Historia Occidentali, *Magister Petrus, venerabilis Cantor Parisiensis, vir potens opere & sermone, aurum suum & argentum similiter constans, & verbis suis stateram faciens, morum honestate pondus & gravitatem conferens sua doctrina: cœpit enim facere & docere, velut lucerna ardens & lucens, & civitas supra montem posita, & candelabrum aureum in domo Domini.* Plura possent colligi in laudem Cantoris Petri ex variis sui temporis Scriptoribus, quæ compendii gratiâ omituntur, ut ad scripta tam edita quàm Mss. veniamus. Scripsit itaque *Summam* quæ dicitur *verbum Abbreviatum*.

eò quod ab his verbis incipiat, solam impressam
 Montibus Hannoviæ anno 1639 in 4°, apud Fran-
 ciscum Vvaudreum cum Notis Georgii Galopini,
 Monachi sancti Gislei, Ordinis Divi Benedicti.
 Quæ extat etiam Ms. in Bibliotheca sanctæ Ge-
 novesæ Parisiensis, & Cantabrigiæ in Bibliotheca
 Collegii sancti Benedicti cod. 223, & in Cœno-
 bio Longipontis Ord. Cisterciensis in tractu Sue-
 sionensi. Item scripsit *Summam* quæ dicitur *Abel*,
 eò quod procedens per Ordinem Alphabeticum,
 incipiat à nomine *Abel*, quam vidi Ms. in Cœ-
 nobio Longipontis citato, & in Bibliotheca Bran-
 nensi Ord. Pramonstratensis, quod utrumque
 in Episcopatu SueSSIONensi est. Et Ms. Cantabrigiæ
 in Collegio Domus sancti Petri cod. 97. Item
Magnam Summam de Sacramentis quæ incipit:
Queritur de legalibus, partim desumptam ex san-
 ctis Patribus, quam vidi Ms. in Cœnobio Lon-
 gipontis, & in Bibliotheca Vallis-Claræ Ord. ejus-
 dem Cisterciensis in Laudunensi Episcopatu. Item
Summam quæ inscribitur, *Distinctiones Cantoris*
Parisensis, Ms. Cantabrigiæ in Collegio sancti Be-
 nedicti cod. 219 & cod. 371. Itemque Oxonii in
 Biblioth. Collegii Mertonensis cod. 164 & Canta-
 brigiæ in Collegio Domus sancti Petri codd. 72 &
 78. An autem aliud opus sit à Summa de Sacramen-
 tis, collatione utriusque, facile nosci potest ab eo
 qui veritatem experiri voluerit: sape enim unum
 atque idem opus, in Mss. codicibus inscribitur va-
 riis titulis, ut docti in his rebus sciunt. Item *De*
Contrarietatibus Theologiæ opusculum quod inci-
 pit: *Videmus nunc per speculum & in enigmate, &c.*
 Ms. in Bibliotheca Navarrica codice in 4°, &
 Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii sancti Bene-

dicti cod. 371, sed Anonymum & inscriptum ; *Tractatus De Contrarietate Scripturae. Scripsit etiam* (juxta Henricum Gandavensem libro De Scriptoris Ecclesiasticis cap. 15) *aliud librum quem vocavit Grammaticam Theologorum , ad intellectum Sacra Scriptura in multis locis satis utilem : quem ego opinor esse ipsas Allegorias Petri Cantoris in Scripturas seu Sacros Libros Veteris & Novi Testamenti , quas vidi Mss. in Bibliotheca Parisiensi Navarrica , quorum hoc est initium , in Principio creavit Deus cælum & terram , &c.* quæ etiam Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulae Pembrochianæ cod. 76 , cum Sermonibus Petri Comestoris , cui malè attributæ sunt. Sæpius enim Opera Petri Cantoris & Petri Comestoris confusa sunt in Mss. Codd. ratione solius primæ litteræ cognominis initialis , quæ cum legatur in Mss : alii addiderunt pro libitu vel speciali genio , nunc Petri Cantoris , nunc Comestoris. Ejusdem *in libros Numerorum , Deuteronomii , Josue , Judicum , Ruth ,* Oxonii Ms. in Bibliotheca Balliolana cod. 22 , in Psalmos ibidem cod. 30. Item *Glossa in Evangelia ,* Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii Mertonensis cod. 144. Ejusdem *Glossa in Novum Testamentum* Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca aulae Pembrochianæ cod. 179. Præterea doctum opus inscriptum , *Consiliarium Cantoris Parisiensis de Pœnitentia* , compositum à quodam Discipulo Petri Cantoris Parisiensis ex dictis & Scriptis ejus , habet Bibliotheca Colbertina cod. 2208 , quod eximè laudat Stephanus Baluzius vir ingenio & Scriptis clarissimus. Virum piissimum Insulas Episcopales declinasse , & Monachum induisse in Monasterio Longipontis Ord-

nis Cisterciensis, ubi sanctitatem vitæ sancto fine complevit, Necrologium Ecclesiæ Tornacensis testatur. Obiit x. Kalendas Octobris anno 1197, ut ejusdem Abbatiae in qua obiit, Necrologium commemorat. Plura de Petro Cantore Sammarthani in Gallia Christiana tom. 3 ubi de Episcopis Tornacensibus, Antonius Murdach Supprior Longipontis in Chronico suæ Abbatiae, Scriptores omnes Rerum Cisterciensium.

GUALTERUS dictus de Castellione, Insulis Oriundus, unde est ejus illud Monosticon, (insula me genuit, rapuit Castellio nomen) scripsit gesta Alexandri Magni eleganti metro; qui liber in Scholis Grammaticorum tantæ dignitatis est hodie, ut præ ipso veterum Poëtarum lectio negligatur. Hæc Henricus Gandavensis in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 20 pag. 165 Bibliothecæ Auberti Miræi. Floruit Gualterus anno circiter 1190 vel ultra etiam, extant autem. *Libri decem Alexandreidos* sive *de gestis Alexandri Magni* à Gualtero Castellionensi versu Heroico nec infœlici, ad Guillelmum Remensem Archiepiscopum scripti, qui Argentorati 1531 Ingolstadii & Lugduni 1558 typis editi. Scripsit etiam *Libellos tres contra Judæos*, quos vidi Mss. in Bibliotheca Branensi Ord. Præmonstratensis Episcopatus Sueffionensis, cum aliis Tractatibus contra Judæos in unum volumen compactis. Sunt autem per formam Dialogi inter *Gualterum* qui de Castellionensem appellat, & *Baldunium* Valentianensem hujus Ecclesiæ Branensis Canonicum, Gualtero ob eandem Patriam carissimum. Denique alia ejus opuscula Mss. in Bibliotheca Gallicarum Regia.

NICOLAUS Methonensis Episcopus, Græcus Schismaticus floruit anno circiter 1196. Scripsit *librum unum de Processione Spiritus sancti contra Latinos*, Græcè Ms. in Bibliotheca Vaticana, & Bavarica serenissimi Ducis cod. 116. cod. etiam 129 ejusdem Bavaricæ Bibliothecæ habetur *Nicolai Methonensis Episcopi discussio Theologica Institutionis Procli Platonici Philosophi, ne quis probabilitate deceptus à vera fide deficiat*. Plura dabit Antonius Possevinus in Apparatu Sacro, verbo *Nicolaus Methonensis Episcopus* tom. 2 paginâ 152.

RADULFUS DE DICETO Decanus sancti Pauli Londinensis, qui etiam *Dicetensis* appellatur, vir erat sui temporis tum ob doctrinam, tum ob pietatem singularem percelebris, de quo ita Bostonus Burienlis Ms. *Radulfus de Diceto Decanus Ecclesia sancti Pauli Londoniensis floruit anno Christi 1197, & scripsit librum Chronicorum qui dicitur Imagines Historiarum. Chronica sunt Imagines Historiarum, & finit anno Christi 1195*. Opera autem Radulphi impressa in collectaneo Historicorum Angliæ edito Londini in folio anno 1652 curis & studio Joannis Seldeni sunt, *Abbreuiationes Chronicorum* pag. 429, *Imagines Historiarum* pag. 525, *Series causa inter Henricum Regem & Thomam Cantuariensem Archiepiscopum* pag. 711. Claruisse dicitur etiam sub Rege Joanne, & vixisse usque ad annum 1210.

MAURITIUS DE SOLIACO, humili apud Soliacum ad Ligerim loco natus, ob eruditionem & facundiam eximiam ad Parisiensem Episcopatum euectus est post obitum Petri Lombardi anno 1164. Cathedralem Ecclesiam Deiparæ Virgini sa-

cram à fundamentis erexit, quatuor Abbantias condidit ac dotavit, Herivallem, Hermerias, Hederam, & Gif, jure nuncupatus *Pater pauperum*. *Sermones per totum annum tam de Dominicis quam de Sanctorum festivitatibus, & exhortationes ad Presbyteros de cura animarum fideliter gerendâ, ipsum scripsisse Henricus Gandavensis lib. De Scriptoris Ecclesiasticis cap. 14 testatur: quos audio Mss. asservari in Bibliotheca Regia & sancti Victoris Parisiensis. Vir sanctus obiit anno 1196 tertio Idus Septembris, & ad sancti Victoris Ecclesiam deportatus, ubi sepultus est, cum cartulâ quam supra pectus suum poni jusserat, ut viros plerosque Litteratos circa Resurrectionem Corporis hæsitantes in fide confirmaret, cui hæc verba inscripta legebantur: *Credo quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & in carne mea videbo Deum Salvatorem meum: quem visurus sum ego ipse, & non alius, & oculi mei conspecturi sunt. Reposita est hac spes mea, in sinu meo.* Ita refert Rigordus in Vita Philippi Augusti. *Mauritio* Epitaphium composuit Stephanus Tornacensis, rogantibus Canonicis Parisiensis Ecclesiæ, quod Epistolæ ipsius cclx insertum est. De illo plura Sammarthani Fratres in Gallia Christiana tom. 1 ubi de Archiepiscopis Parisiensibus pag. 436 & seqq. Sufficiat hoc compendium ex Natali Alexandro in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus, sæculo xii. tom. 1 cap. 6 pag. 545.*

ROBERTUS DE FLAMESBURIA Ord. Divi Augustini Canonicus Regularis, & Pœnitentiarius Parisiensis in Cœnobio sancti Victoris, floruit circa annum 1198, atque ex primis Theologis

scripsit *Pœnitentiale quatuor libris nobile & amplum*, quod asservatur Ms. in duabus Bibliothecis Parisiensibus, sancti Victoris nempe & Collegii Choletani.

RICHARDUS Canonicus Hagulstadenſis in Anglia, Ordinis Canonicorum Regularium Divi Augustini, floruit anno 1190 & ſequentibus, de quo nos diximus ſupra ad annum 1150 in *Joanne Hagulstadenſi* pag. 422.

JOANNES BROMPTON Abbas Jornalleniſis Ordinis Cistercieniſis, de quo Chryſoſtomus Henriquez in ſuo Faſciculo libro 2 diſtinct. 26 cap. 50, „ & in ſuo Phœnice cap. 20 his verbis: Joannes „ Bromptonus Ordinis Cistercieniſis habitum in „ Anglia ab adoleſcentia ſuſcepit, qui virtutum & „ eruditionis meritis factus eſt Abbas Jornalleniſis, „ aliàs Jarvavvgenſis Cœnobii. Fama eſt hunc multa ſcripſiſſe, quorum tamen nihil quod ſciam extat, præter Hiſtoriarum Opus, quod compoſuit „ & ſuo Monasterio dicavit, cui titulum præfixit, „ *Chronicorum librum unum*: poſtquam contigit „ Britones. Extat manuſcriptus Cantabrigiæ in „ Collegio ſancti Benedicti, quando autem auctor „ floruerit, ignoratur. *Hoc Chronicon* incipit ab „ anno Domini 588, quo ſanctus Auguſtinus venit in Angliam, uſque ad mortem Richardi primi Regis, ſcilicet annum Domini 1198, quod impreſſum Londini in folio anno 1652 pag. 725 in Collectaneo Scriptorum Rerum Anglicarum veterum Joannis Seldeni. Sunt qui velint eum non eſſe Auctorem hujus Chronici, ſed tantum illud emptum & comparatum eo tempore, quo Abbatiam Jornalleniſem tenebat: unde factum ut Chronicon ei attribueretur, ſicut Seldenus narrat plu-

ribus, in Prologo ad Scriptores decem Historiæ Anglicæ, pag. 38 circa medium, quem cupidi plurimum adeant.

GERVASIUS Dorobernensis seu Cantuariensis Monachus Benedictinus, quem claruisse anno 1128 falsò hallucinatus est Gesnerus in sua Bibliotheca, & quem etiã laudat Lelandus Ms. in Bibliotheca publica Oxoniensi. Ejus sunt in citato suprâ Seldeni Collectaneo Opera, *Tractatus De combustione & reparatione Cantuariensis Ecclesiæ* pag. 1289, *Imagines de Discordiis inter Monachos Cantuarienses & Baldevinum Archiepiscopum* 1303, *Chronica &c.* 1338, *Vita Pontificum Cantuariensis Ecclesiæ* pag. 1629. Floruit sub Joanne Rege, seu anno Christi 1100, laudatus à Baleo cent. 3 script. 48, Pitseo ætate 13 script. 285, Vossio de Historicis Latinis lib. 2 cap. 56.

1200.

PETRUS Blesensis natione Gallus, dignitate Archidiaconus Bathoniensis in Anglia, floruit ab anno 1160 usque ad 1200 & ultra, scripsit multa quæ undique conquisita nuperrimè evulgavit Parisiis in folio apud Simeonem Piget anno 1667 viâ Jacobæâ sub signo Prudentiæ, Petrus de Guffanvilla Carnotensis Presbyter doctissimus, cum Notis & variantibus Lectionibus, quæ quia nondum facta quando Opus suum vel Bellarminus vel Labbeus conscripserunt, ideò hic Elenchum substituiimus. Sunt autem ejusmodi Opera Petri Blesensis in editione hac præstantissima & ultima.

Epistola numero CLXXXIII, pag. 1.

Sermones de variis argumentis LXV, p. 267.

Tractatus De Transfiguratione Domini, p. 400.

G g iij

Tractatus De Conversione sancti Pauli, p. 404.
Compendium in Job, p. 408.

Tractatus De Peregrinatione Ierosolymitana,
 p. 425.

Instructio fidei ad Soldanum Iconii, p. 431.

Liber De Confessione Sacramentali, p. 436.

Liber De Pœnitentia; vel Satisfactione, pag.

444.

Canon Episcopalis, vel *Tractatus De Institutione Episcopi*, p. 447.

Invectiva contra Depravatorem, p. 455.

Liber contra perfidiam Judæorum, p. 462.

Tractatus duplex De Amicitia Christiana, pag.

497.

Tractatus De utilitate Tribulationum, p. 553.

Tractatus Quales sunt, p. 563.

Tractatus De Divisione & Scriptoribus Sacrorum Librorum, p. 596.

Tractatus De Eucharistia metricè, p. 600.

Variante lectiones & breves Notæ tam Joannis Busæi Theologi Soc. Jesu, quàm Petri de Gufsanvilla Presbyteri, à paginâ 619 ad 802, non contemnendæ. Continuavit *Historiam Ingulfi Croilandenfis de Regibus Angliæ*, quem Ingulfum habes integrum cum continuatione Petri Blesensis, in fol. anno 1684 è Theatro Seldoniano Oxonii in Angliâ, cum aliis Anonymis Historiis. Vidi etiam olim libros ejus *De prestigiis Fortune* Mss. in aliqua Bibliotheca, sed ubinam gentium, meminisse non potui.

PETRUS DE RIGA Canonicus & Cantor Beatæ Mariæ Remensis, florebat anno circiter 1200, quem inter sui temporis doctores doctissimum vocat Joannes Trithemius. Scripsit carmi-

ne vario opus *Auroram* inscriptum, quo plurimos sacrae Scripturae libros carmine insigni exponit, Ms. in multis Galliarum, Angliæ & Germaniæ Bibliothecis. Hujus decem Mss. Codd. in Bibliotheca Galliarum Regia, 2 Codd. in Bibliotheca sancti Germani Parisiensis Ordinis D. Benedicti, plures in Colbertina. Idem Ms. in Bibliotheca Præmonstrati, Bonifontis Cisterciensis & Bellæ-Vallis Præmonstratensis Ordinum in Episcopatu Remensi, in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum Lugdunensium, ac pauci auctores qui tantum & tam frequenter transcripti sint, quamvis opus impressum non sit. Ecloga Thomæ James quam Oxonio-Cantabrigiensem vocat, numerat exempla quatuor hujus Auroræ Mss. lib. 2 pag. 53: Oxonii in Bibliotheca Magdalensæ cod 3, Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti codd. 43, 371 & 395. *Ejusdem Tropi & Phrases Scriptura* Mss. cod. 395 jam citato S. Benedicti, Hanc *Auroram* ad varios collatam Mss. Codd. habeo paratam editioni, nullus certè qui tanto successu Scripturam carmine reddiderit. Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1263 pag. 19 hunc Petrum Remensem assignavit suis Dominicanis absque auctoritate vel ratione, nisi forsitan quod Mss. Opera hujus Petri inveniantur in Bibliothecis Conventualibus Fratrum Prædicatorum. At mortuus erat Petrus de Riga ante natum Ordinem Dominicanorum, quem alli ferè omnes scribunt claruisse circa annum 1160.

THEODERICUS Abbas Ordinis Divi Benedicti florens circa annum 1200, scripsit *libros tres De Vita sanctæ Hildegardis Abbatisse* quæ obiit anno

1180 die 17 Septembris, quam apud Surium habes.

SAXO Grammaticus Sialandicus floruit anno circiter 200, qui scripsit *Historiam Danicam lib. XVI.* dedicatam Andræ ejusdem Regni Episcopo, stilo quidem elegantissimam, sed quoad priora tempora fabulis plenam, ut multi contendunt, quam habes impressam sæpe, sed præsertim in folio Seræ in Dania anno 1644, & antea Basileæ anno 1534 ac Parisiis anno 1514.

STEPHANUS Canonicus primùm Regularis Ord. Divi Augustini, tum Abbas sanctæ Genesvæ Parisiensis & tandem Episcopus Tornacensis ab anno 1191 ad annum 1203, de quo Bellarminus & Labbeus. Quibus addo impressas nuperri-mè Epistolas Stephani Tornacensis cum accessione novâ Parisiis anno 1679 in 8º apud Ludovicum Billaine, curâ & studio Claudii du Molinet Canonici Regularis Congregationis Gallicanæ, cum Vitâ Stephani Epistolis præmissâ. Scripsit idem Stephanus *prolixum Commentarium in Decretum Gratiani*, Mss. in fol. in Bibliotheca celebri Colbertina cod. 2592, & in Bibliotheca sancti Victoris Parisiensis. Item *Sermones aliquos* quos ad xxxi. hinc & inde ex Mss. Codicibus erutos & editioni paratos habet apud se idem qui suprâ Claudius du Molinet, sed ut nimium stilo simplices non edidit.

STEPHANUS LANGTON Anglus floruit sub initium sæculi xiii, electus Cancellarius Universitatis Parisiensis. Factus ab Honorio III. Summo Pontifice anno 1206 S. R. E. Cardinalis tit. sancti Chrysogoni & anno sequenti b. eminentiam scientiæ morumque probitatem Archiepisco-

pus Cantuariensis. Scripsit commentarios in plures Scripturæ libros lectos à se in Scholis, nempe in 12. *Prophetas* qui incipiunt: *Ossa duodecim Prophetarum*. In libros duos *Machabaorum*, *Nehe-miam*, *Tobiam*, *Judith*, *Esther*, *Ruth*, libros *Regum*, & incipiunt: *Residuum eruca comedit locusta*. Quæ omnia vidi contineri 2 ingentibus to-mis in fol. in Bibliotheca Fulcardi Montis Cister-ciensis Ordinis, quæ postea transierunt in ditissi-mam Bibliothecam Colbertinam. Habentur au-tem plura passim hujus Stephani Langtonii Opera Mss. in Bibliothecis Anglicis, nempe *Commen-taria in Scripturam sacram*.

In *Pentateuchum* Oxonii in Biblioth. Collegii Trinitatis cod. 5, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 248.

In *Josnam*, *Judices* & *Ruth* Cantabrigiæ in Bi-bliotheca Domus sancti Petri cod. 248, & sancti Benedicti cod. 151. Item in *Leviticum*, *Jesue*, *Ju-dices*, *Ruth*, &c. Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 661.

In *Job* Oxonii in Bibliotheca Orialesi cod. 12. in *Ecclesiastem* Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 2808.

In *Tobiam*, *Judith*, *Esther*, *Esdram*, lib. 2 *Machabaorum* Oxonii in Bibliotheca Exoniensi cod. 3, Cantabrigiæ in Biblioth. Domus sancti Petri cod. 241 & sancti Benedicti cod. 151.

In *Hieremiam*, *Ezechielem*, *Esdram*, *Nehe-miam*, & 2 libros *Machabaorum*, Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti cod. 145. In *Isaiam* ibidem cod. 376.

Tropologia in 12 Prophetas Minores, Oxonii in Collegio Trinitatis cod. 6, in Exoniensi cod. 3,

& Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 16 , & in Collegio sancti Benedicti cod. 148. Et in Bibliotheca Colbertina codd. 1754 & 4777. Scripsisse etiam dicitur *Vitam, passionem & translationem sancti Thome Cantuariensis Archiepiscopi & Martyris lib. V.* qui incipiunt : *Professores artium sæculi proprios, &c.* qui etiam extant Mss. Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 75.

Annalium Archiepiscoporum Cantuariensium liber 1 , qui incipit *res gesta, &c.* habetur in Bibliotheca Collegii sancti Benedicti Cantabrigiæ cod. 22 , sub nomine Stephani Archiepiscopi ; sed ex Notâ veteris cujusdam , spectat ad Radulfum de Diceto Londoniensis Ecclesiæ Decanum. Vixit usque ad annum 1228 quo obiit die 2 Julii , de quo Vossius de Historicis Latinis lib. 2 cap. 56. Faciunt eum Cistercienses in *Bibliotheca Scriptorum Cisterciensium* , Monachum sui Ordinis , sed pro more Monachorum sibi faciliè multa attribuentium , quæ ad eos nullatenus spectant. Scimus equidem *Stephanum de Lingnatona* exulem , recepisse se Pontiniacum Ord. Cisterciensis Cœnobium : sed aliud ibidem hospitio caritative exceptum aliquot annis mansisse , aliud Monachisum adsumpsisse , quod non legimus , nisi apud Neotericos Cistercienses sibi de his aggaudentes.

PETRUS Pictaviensis Cancellarius olim Universitatis Parisiensis , post Petrum Lombardum atque Robertum Pullenum Lector Theologiæ in Claustro B. Mariæ , inde teste Alberico Archiepiscopus factus est Ebredunensis. Scripsit ad eorum exemplum *Summam Sententiarum* Guillelmo Senonensi Archiepiscopo dedicatam teste eodem Alberico , quam habes impressam in fol. Parisiis

cum Summa Sententiarum Roberti Pulli anno 1635, de qua vide suprâ ad annum 1150. Scripsit etiam *super Tabernaculum Moysis* Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 75: *Allegorias super Biblia* Mss. privatim in Biblioth. L. cod. 231. Obiit anno 1205, de quo Albericus in Chronico, Auctor Historiæ Universitatis Parisiensis sæculo XII.

ADAMUS DE CORLANDON Canonicus & Decanus B. Mariæ Laudunensis, Discipulus Michaëlis Senonensis Archiepiscopi, clatuit ab anno 1180 usque ad 1200, quo obiit, sepultus in capitulo sancti Martini Laudunensis, sub matmore cum Epitaphio. Scripsit *varias questionum in Sacram Scripturam solutiones* variis temporibus, quas dicto Michaëli Archiepiscopo dicavit, Mss. in 3 voluminibus in fol. in Bibliotheca Abbatæ Cuissiacensis, in Episcopatu Laudunensi. Prologus incipit, *Frangere esurienti panem tuum, &c. Pater reverenda ratio consulit, utilitas suggerit, necessitas cogit, &c.* quæ autem desunt ex uno volumine quod mutilum est, suppleri possunt ex altero continente opus integrum, opera enim quædam ibi bis manuscripta sunt.

ADAMUS primùm Monachus, post Abbas de Persennia Ordinis Cisterciensis in Episcopatu Cenomanensi, floruit anno 1200, scripsitque ad suos fratres in Capitulo congregatos *Opus Sermonum impressione dignissimum* quod est Ms. Romæ in manibus clarissimi viri Hilarionis Rancati Abbatæ sanctæ Crucis in Hierusalem. Impressi ejus Sermones de Beatissima Virgine ex Codice Cænobii Casemarii, & Notis illustrati studio Hypolitæ Maracci Presbyteri Lucensis, Romæ apud

Ignatium de Lazzeriis 1652 in 4°. Item scripsit *Epistolas quasdam ad Osmundum Mortii Maris in Normannia Monachum*, quas edidit Stephanus Baluzius tom. 1 Miscellaneorum pag. 423. Audio etiam Ms. Cod. dictorum Sermonum asservari apud Cœnobium Persennense, quem non vidi.

ANDRÆAS SILVIUS primum Monachus, tum Cœnobii Marchianensis Ordinis Divi Benedicti in Territorio Duacensi Abbas, scripsit circa annum 1200 *Historicam Merovingica stirpis Regum Francorum Synopsim*, tum continuatione aliorum editam Duaci anno 1633. 2 tomis in 4° à Raphaële de Beauchamps cum Notis. Fuit autem composita hortatu Petri Attrebatensis Episcopi, ex Abbate Cistercii in Episcopum consecrati anno 1184, & mortui anno 1203. Scripsit etiam *Libros duos De Miraculis sanctæ Rictrudis*, quos Anonymos ediderunt Bollandi Continuatores ad diem 12 Maii. Hæc tempora planè conveniunt cum Prælaturâ Simonis apud Marchianenses Abbatis anno 1199 constituti & 1201 mortui, sub quo *Chronicon Scriptum Marchianense* ut creditur ab Andræa Silvio; quod Ms. asservatur Antuerpiæ apud Patres Societatis Jesu.

ALBERTUS primum, ut volunt, Eremita, tum postea Vercellensis Episcopus, inde Patriarcha Hierosolymitanus, florebat adhuc anno 1206, qui scripsit *Regulam Carmelitis* seu Solitariis in Monte Carmelo commorantibus, quam ediderunt Bollandistæ in suo mense Aprili, in præludis Commentariis suis ad Vitam dicti sancti Alberti Carmelitarum Legislatoris. De illo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 381 pag. 255 Bibliothecæ Ecclesiasti-

æ, sed ad nauseam Bollandi æ in suo mense Aprili, quem quivis consulere potest.

BALDUINUS Flandriæ & Hannoniæ Comes; Balduini cognomento Magnanimi filius, anno 1204 ex Latinorum genere primus Constantinopoli à nostris occupatæ datus est Imperator, annum ætatis 32 agens: à Nicetâ Choniata aliisque Grecis (quod magnum virtutis est argumentum) summoperè laudatus. Scripsit Balduinus ipse Latine ad suos in Belgio subditos, *longam Epistolam de urbis Constantinopolitana expugnatione*, quam ex Ms. Sonegienfi, in Codice piarum donationum cap. 99 edidit ac publicavit Aubertus Miræus. Balduinus porro anno 1205 die 25 Aprilis à Bulgaris captus in prælio, & menses sexdecim in vinculis habitus, demùm jussu Joannis Bulgarorum Regis crudeliter intetemptus fuit. Successit ei in Imperio C. P. Balduinus Frater.

GAUFRIDUS Dominus de Villehardouin, Marefcallus Campaniæ & Romanæ, adfuit huic Francorum & Venetorum Expeditioni anno 1204, quam Gallico idiomate conscripsit anno eodem, quam ediderat in 4° Parisiis anno 1585 Blasius de Vigenere apud Abelem Langelier: & quam anno 1657 in suo *Constantinopolis Christiana Imperio* edidit iterùm in fol. Parisiis Carolus du Fresne du Cange, Quæstor Regius Ambianensis, cum suis Annotationibus doctissimis & collateralis comparatione veteris Idiotismi Gallici cum hodierno.

NICETAS CHONIATES, magnus Logotheta Secretorum &c. de quo plenè loquitur Labbeus in dissertatione Historica De Scriptoribus Ecclesiasticis à Bellarmino recensitis. Huic tantùm

addo extare Mss. Græcè in Bibliotheca Bavarica cod. 119 Thesauri Orthodoxæ fidei *Niceta Choniata de Armeniorum Hæresi* tom. 17, ejusdem tom. 18 contra *Paulitianos*, & 19 contra *Saracenos*, cum modo recipiendi illos qui à Saracenis ad Christiana Sacra redeunt. Dabit autem plura citatus Labbeus, sed plura dicere nostrum non patitur institutum, qui tantum omissa ab ipso allegamus in auctoribus adductis, vel auctores ipsos omisos.

ABSALON ex Canonico sancti Victoris Parisiensis, factus Abbas Spinkirbatensis in Archiepiscopatu Trevirensi, anno circiter 1210 floruit, ex Cæsario qui cum allegat in opere suo de Miraculis suorum temporum, tanquam sibi Synchronum aut proximum. Scripsit *doctos & elegantes Sermones*, quos Daniel Schillingus ejusdem Ecclesiæ Abbas procuravit imprimi in folio Coloniae anno 1534 sub hoc titulo: *Sermones festivos quinquaginta Absalonis Abbatis Spinkirbatensis*. Horum aliquos iterum recudi curavit Petrus de Alva & Astorga in suo Mariali, ubi de hac impressione agit. De illo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 337 pag. 242, ubi malè tamen eum affigit ad annum 1120, quo nondum natus erat.

GUIBERTUS seu GILBERTUS Martinus Gemblacensis Monachus, ita cognominatus ob specialem suam in sanctum Martinum Turonensem Episcopum devotionem, claruit anno circiter 1208, multa scribens quæ Mss. asservabantur in Monasterio Gemblacensi in Brabantia, ubi Abbas fuerat olim. Hæc viderat Joannes Mabillon in 3 voluminibus, unde summatim refert tom. 2
suorum

suorum Analectorum pag. 544 & seqq. sed combusta omnis hujus Cœnobii Bibliotheca nuperrimè, imò totum Cœnobium incendio momentaneo, cui nullus mederi unquam potuit.

ROBERTUS DE CHORCEON seu DE CHORCEONE Anglus, Theologus suo tempore clarissimus, scripsit *Summam Theologicam*, quam Ms. asservant custodes Bibliothecæ sancti Victoris Parisiensis. Est autem Robertus factus S. R. E. Cardinalis & Legatus Apostolicus, qui florebat anno 1206, & anno 1212 habuit Concilium in Urbe Parisiensi ad Ecclesiæ Gallicanæ Reformationem, ut patet ex Conciliis ultimæ editionis; de quo plura sæculo 13 Historiæ Universitatis Parisiensis.

GERVASIUS Abbas Præmonstrati, tum postea Sagiensis in Normannia Episcopus, floruit anno 1206 & sequentibus, usque ad annum 1228 quo mortuus est. Scripsit *Epistolas circiter centum ad personas sui temporis illustres*, quas ex Ms. Codice Viconiensi eductas, edidit in 4° apud Montes Hannoniæ anno 1662 Norbertus Cailleu Prior Præmonstrati. Plura de Gervasio, Auctor Bibliothecæ Præmonstratensis, & Sammarthani Fratres in Gallia Christiana, ubi de Præmonstratensibus Abbatibus & Sagiensibus Episcopis.

1210,

GERVASIUS Tilleberienfis Marefcallus seu Polemarchus Regni Arelatensis, clarus ad annum 1210, scripsit ingens opus Chronographicum ac Geographicum, inscriptum *Oria Imperialia*, bis Ms. in celebri Bibliotheca Colbertina, ex Mss. Thuaneis: Itemque Ms. Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti cod. 237. Meminit hujus

Gervasii Antonius Possevinus in Apparatu Sacro, pag. 638, quem legas.

ALEXANDER NECKAM Anglus, Grammaticus, Philosophus ac Theologus hoc tempore non ignobilis, floruit circa annum 1210, scribens varia quæ tantum in diversis Angliæ Bibliothecis Mss. extare leguntur. Sunt autem,

Isagoge seu Isagogicon, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 154.

De nominibus utensilium, Cantabrigiæ in Domino sancti Petri cod. 25, & in Archivis Collegii Caii cod. 70.

Commentarius in Martianum, Ms. Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 185.

De Accentu in medijs Syllabis cum alio Tractatu dubii generis, ibid. cod. 262.

De natura rerum, in Bibliotheca privata Gualteri Copi cod. 62.

Super Evangelia, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii Lincolnienfis cod. 21.

Super Cantica, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 285, Balliolensi cod. 38, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 122, & Penbrochiana cod. 152.

Laudes Divina Sapientia, Ms. privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 33.

ADAMUS BARKINGENSIS Anglus floruit anno circiter 1216, qui scripsit *Postillas breves super Vetus & Novum Testamentum*, Mss. Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 91.

ROBERTUS Canonicus Ordinis Præmonstratensis in Abbatia sancti Mariani apud Antissiodorum, scripsit circa annum 1212 *Chronologiam ab orbe condito usque ad annum 1212*, unde creditur

mortuus esse anno proximè sequenti. Hugo ejusdem Ecclesiæ Canonicus Appendicem adjecit usque ad annum 1227. Nicolaus Camuzatus Trecentis Canonicus curavit utriusque lucubrationes imprimi in 4° Trecis anno 1608 apud Natalem Moreau. De Roberto Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 388.

ARNOLDUS Hildeshheimensis Præpositus, continuavit *Chronicon Helmoldi* usque ad annum 1212; de quo Bellarminus & Labbeus in *Helmoldo*, & ego suprà ad annum 1168 vel circiter.

HELINANDUS Frigidi-Montis Ordinis Cisterciensis in Episcopatu Bellovacensi Monachus, clauit anno 1212. Scripsit *Chronicon* ad annum 1204 vel circiter, quod impressum rövissimè extat in Bibliotheca veterum Scriptorum Ordinis Cisterciensis à Bertrando Tiffier, cum aliquibus ejusdem *Sermonibus* erutis ex Autographo dicti Helinandi, quem pæces me olim habui è Frigido-monte mutuatum, ac fideliter restitutum. Idem scripsit *Martyrium SS. Gereonis ac Sociorum ejus*, apud Surium ad diem 10 Octobris. Item *prolixum Commentarium in Apocalypsim B. Joannis* ex Patribus compilatum, quem vidi Ms. bis in Bibliotheca Longipontis Ordinis Cisterciensis. Addo *librum De laude Vita Claustralis*, & alium *De Regimine Principum*, qui reperiuntur Mss. Tongris in Bibliotheca Canonorum Regularium. Ejusdem *lib. De Reparatione Lapsi* Ms in Bibliotheca Viridis-Vallis prope Bruxellas, quem Vincentius Bellovacensis Helinando nostro contemporaneus eidem tribuit; si tamen hic liber non est unus & idem cum libro *De Laude Vita Claustralis*, quod probabile satis est. Obiisse dicitur anno

1227. Fallitur Carolus de Vvifch in Bibliotheca Scriptorum Cisterciensis Ordinis, dum duos Helinandos alium è Frigido-monte, alium è Persennâ distinguit, est enim unicus horum omnium Scriptor Operum.

VINCENTIUS CADLUBEUS Polonus, Cracoviensis Episcopus, quo officio se sponte abdicans, in Andreovicensi Cisterciensis Ord. Cænobio Monasticen professus, reliquos quinque vitæ suæ annos religiosè confecit. Scripsit *Historiam Polonicam jussu Casimiri Polonia Ducis*, impressam in fol. Dobtomili anno 1612 in Officina Joannis Szeliga, cum Historiâ Polonicâ Joannis Longini sive Duglossi, Canonici Cracoviensis & postea Episcopi Leopoliensis. Obiit Cadlubeus anno 1224.

INNOCENTIUS III. Summus Pontifex, de cujus Scriptis Bellarminus & Labbeus: Quibus addo multos ejus *Epistolarum libros* ex Ms. Codice erutos, impressos 2 tomis in folio Parisiis, cum Vitâ Innocentii Epistolis istis præmissâ, ex veteti patiter Ms. Codice, apud Franciscum Muguët anno 1682, curâ & studio Stephani Baluzii Colbertini Bibliothecarii. Qui plura cupit, adeat Bellarminum & Labbeum citatos.

PETRUS Monachus Vallis-Sarnensis Ordinis Cisterciensis, vulgariter, *des Vaux de Cernay*, scripsit anno circiter 1216 *Historiam Hæreticorum Albigensium*, quam inseruit Bibliothecæ veterum Scriptorum Ordinis Cisterciensis Bertrandus Tiffier tom. 7 pag. 1 & seqq. impresso ad annum 1669 apud Bonumfontem in Thierascia, Ord. ejusdem Cisterciensis Abbatiam in Episcopatu Remensi. Scripsit hanc Historiam hortatu Inno-

centii III. Summi Pontificis, cui & illam dicavit, quæ extat etiam edita typis anno 1615 Trecis in Campania Gallia. De illo Aubertus Miræus in Auctario suo De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 403, Carolus de Vvifch in Bibliotheca Scriptorum Cisterciensis Ordinis, atque alii.

SIMON Tornacensis insignis hoc tempore Theologus, cujus etsi nihil impressum sit, doctrina tamen cognita sufficienter est ex Historiâ Universitatis Parisiensis sub sæculi XIII. initium. Scripsit *Summam Questionum in Sententias*, Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolensi codd. 58 & 188. *Institutiones in sacram Paginam* Mss. Oxonii in Collegii Mertonensis Bibliotheca cod. 36, nec mihi dubium quin etiam in aliis locis inveniantur Opera hujus antiqui Theologi. Ejusdem *Summa Theologica* Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 4314, quæ an idem opus sit cum *Summa Questionum in Sententias*, me nescire fateor.

GUALTERUS seu WALTERUS Prior sancti Victoris Parisiensis, Ordinis Canonorum Regularium D. Augustini, vel potius *eiusdem loci Canonicus*, quem perperam Anonymus Abbatem statuit, non enim Censetur in Syllabo Abbatum apud Sammarthanos in Gallia sua Christiana tom. 4 pag. 926. Floruit circa annum 1210, scripsitque opus inscriptum, *Contra Quatuor Labyrinthos Francia*, seu *contra quatuor Petros Theologos, Lombardum, Abaelardum, Comestorem, & Pictaviensem*: quod Ms. asservatur in Bibliotheca sancti Victoris Parisiensis, ut habet Joannes Mabillon tom. 3 Analectorum pag. 450, ubi de Vvaltero isto plura habet, quem aliundè non noveram.

VVERNERUS Abbas sancti Blasii in Nigra Silva Ordinis sancti Benedicti, Diocesis Constantiensis in Germania, collegit *ex diversis Patribus deflorationem, quæ continet Sermones postillares* (ut loquuntur) per annum, Basileæ anno 1549 editam. Floruit sub annum 1210 vel circiter.

PETRUS DE CORBOLIO Gallicè *de Corbeil*, Michaëlis de Corbeil Senonensis Archiepiscopi ac Reginaldi de Corbeil Parisiensis postea Episcopi consanguineus, Innocentii Papæ III. quondam Didascalus, ob eminentem scientiam toti Christiano vel saltem Latino orbi notissimam, euectus est anno circiter 1200 ad Episcopatum Cameracensem, atque aliquanto post à Sede Cameracensi est translatus ad Archiepiscopatum Senonensem. Ejus nominationem confirmat idem Innocentius III. cap. *Gratum* de postulatione, in tertia compilatione. Licet autem hic subijcere excerpta Chronicorum Turonensis, & Anissiodorensis Roberti, dum inquirunt: *Anno 1200 Octavianus Episcopus Ostiensis Legatus Petrum de Corbolio, qui Litteratura secularis & Theologia prerogativâ famosus in Scholarum regimine Parisiis diu claruerat, & de Cathedrâ Magistrali ad Cameracensis Ecclesiæ Cathedram nuper assumptus fuerat, Michaële Senonensi Archiepiscopo mortuo, in Senonensem Ecclesiam inthronizat.* Idem verò Pontifex, Petro adhuc Canonico Parisiensi, committit causam Lingonensis Episcopi contra Capitulum lib. 1 Epist. *Cum olim*, 1198. Atque ut ipsi tradatur pacificè Archidiaconatus in Ecclesia Eboracensi, mandat eodem anno 16 Kalendas Januarii Decano & Capitulo. *De cujus inquit Litteraturâ & scientiâ in longinquis & remotis partibus predicatur, sub*

cujus Magisterio nos aliquando fuisse in memoriam reducimus, & ab eo divinarum audivisse paginam Litterarum (Parisiis) quod volumus reputare gloriosum. Et aliâ Epistolâ ad Richardum Angliæ Regem ait, Magnificentiam ipsius Regiam non ignorare, qualiter is Petrus inter alios orbis clericos scientiâ liberali præfulgeat, & suâ probitate & discretione sit admodum commendandus, &c. Scripsit Summam Quaestionum Theologicarum quam apud se Ms. adseruatam habet Joannes de Launoy Doctor Theologus Parisiensis Scriptis suis notissimus, cujus hic titulus est: *Quæstiones Scholares Magistri Petri Senonensis Archiepiscopi*; de qua etiam mentionem facit idem Joannes Launoïus in libro *De Scholis celebrioribus per Occidentem restauratis* cap. 59 art. 6. pag. 229. Obiit Petrus anno 1222 Junii die 3 in Senonensi Ecclesiæ Choro, ipsâ die quâ celebrabatur Synodus, sub Archiepiscoporum conditorio tumultus. Hæc breviter, qui plura cupit, legat Historiam Universitatis Parisiensis sæculo XIII, & adeat Sammarthanos Fratres in sua Gallia Christiana tom. 1 in Archiepiscopis Senonensibus pag. 635, ubi fusè meritas Petri de Corbolio laudes exequentur.

OLIVERIUS Scholasticus Colonienſis, vir pius eruditus ac facundus fuit, qui à Romano Pontifice ad prædicandam crucem auctoritatem per Litteras Apostolicas habens; in Brabantia, Flandria, Frizia, aliisque vicinis Provinciis, cum Arnolſo Discipulo suo fortiter ac sæliciter id præstitit: ut Cæsarius Heisterbacensis qui eodem tempore vixit, Albertus Stadenſis & alii narrant. Scripsit *Epistolam de Expugnatione Damiatæ* ad sanctum Engelbertum Colonienſem Archiepisco-

pum datam, quam Jacobus Bongarsius habet tom. 1 *Gestorum Dei per Francos* de quibus jam suprâ & sæpè diximus. Subnectitur Epistolis ab Amalrico Rege, Amalrico Patriarchâ Hierosolymitano, Raymundo Principe Antiocheno, Gilberto Custode Hospitalis Hierosolymitani, & aliis ad Regem Francorum Ludovicum cognomento *Juniorem*.

ROBERTUS PULLANUS seu PULLUS quem alii Anglum, alii Gallum volunt, Gallicè *Robertus Poulain*, Doctus & Antiquus Theologus floruit in Gymnasio Parisiensi anno 1200 & ultrâ, unde postea ob morum præstantiam & doctrinæ simul eminentiam, elevatus est anno 1208 ad Archiepiscopatum Rothomagensem. Sacræ Militiæ nomen dedit contra Albigeneses Hæreticos, unâ cum aliis Præsulibus Gallicanis anno 1209, ut est apud Albericum & Petrum Vallis-Sernaii Monachum in Chronico cap. 62. Scripsit libros 8 *Sententiarum de Trinitate* inscriptos, quos cum Petro Pictaviensi ex Ms. Codice anno 1055 evulgavit Parisiis in folio Hugo Mathout Monachus Benedictinus Congregationis sancti Mauri. Huic rescripsit Innocentius III cap. 8 *ad reprimendam* de officiis Ordinarii, quatenus possit Archiepiscopus absolvere excommunicatum à suffraganeo. Moritur anno 1221, 4 Nonas Maii, sepultus in Cœnobio Mortui-Maris, Nonis ejusdem mensis. Vide Historiam Universitatis Parisiensis sæc. XII & XIII, Sammarthanos in Gallia Christiana tom. I pag. 584 in Archiepiscopis Rothomagensibus. Summa ejus *de Trinitate*, Ms. olim in Bibliotheca Gualteri Copi Armigeri, seu Nobilis Angli cod. 41.

HONORIUS III. Papa Romanus, scripsit 1220.
Collectionem Decretalium Epistolarum, editam ex
 Mss. Tolosæ in folio anno 1645 ab Innocentio Ci-
 ronio cum Notis ibidem, & cum aliis opusculis
 ejusdem Cironi ad jus civile spectantibus. Sedit
 Honorius III. anno 1216 post Innocentium ter-
 tium, obiit anno 1227. Hæc compilatio seu
 collectio Decretalium computatur quinta ex ve-
 tustis evulgatis.

ANTONIUS DE PADUA, natione Lusitanus,
 origine Ulyssipponensis, de Padua ex sepulturæ
 loco nuncupatus, ex Canonico Regulari sancti
 Augustini Conimbricæ, factus Minorita, primus
 (ut volunt) Ordinis Minorum Theologiæ Pro-
 fessor, multa scripsit de quibus abundè agunt
 Bellarminus & Labbeus in libro suo *De Scripto-
 ribus Ecclesiasticis*; hic ad annum 1231, ille tom. I
 pag. 94 & 95, & doctissimus Lucas Vvaddingus
 in Bibliotheca Ordinis Minorum pag. 34, quos
 consulas. His adde, cum plurimos scripserit
 Sermones Antonius de Padua qui variis tempori-
 bus & locis impressi sunt, Parisiis nempe anno
 1521 per Badium Ascensium, Venetiis in 8º anno
 1575 apud Joannem Antonium Bertranum, ac Pa-
 risiis anno 1641 ex Officina Caroli Rouillard:
 nuperrimè tamen his supplementum adjecit An-
 tonius Pagi Ordinis Fratrum Minorum Conven-
 tualium Doctor Theologus, desumptum ut mi-
 hi dixit, ex Bibliothecæ Florentinæ Fratrum Mi-
 norum codice Ms. impressum in 8º anno 1684
 Avenione apud Petrum Offray, carta ac prælo
 pessimis. Inscriptum illud, *Sermones de sanctis
 in particulari, Sermones de diversis*. Vidi ac legi
 nonnullos, qui mihi omnimode simplices ac

jejuni esse videntur, unde nisi grandioris meriti alia sancti Antonii Paduani Opera fuerint, erat convenientius latere in Bibliotheca modicas ejusmodi merces, quam in publicum evulgari. Sanè qui majori Scriptorum mole Patres opprimuntur, non ii semper inde majorem reportant gloriam, nisi respondeant evulganda, conceptis de Auctore opinionibus. Mortuus est Antonius Patavii anno 1231 die 13 Junii, ubi ingens Templum ejus nomini & corpori extructum; de quo plura Bellarminus, Labbens & Vvaddingus locis citatis, post Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, Aubertum Miræum in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis*, eundem Vvaddingum in *Annalibus Fratrum Minorum*.

EBERARDUS sive EVERARDUS Bethuniensis in Artesia, vulgò dictus est *Gracista*, eò quòd librum *Gracismi* titulo scripserit, *De Figuris deque Octo partibus Orationis*, de quo hi versus extant:

*Anno milleno centeno bis duodeno,
Condidit Ebrardus Gracisnum Bethuniensis.*

Hic liber fuit olim in pretio, & extat typis in 4° editus, cum Doctrinali puerorum Alexandri de Villa-Dei: sed apud hodiernos cultioris Latinitatis Grammaticos, nullius jam utilitatis est. Scripsit & Tractatum contra Valdenses Hæreticos, quem Jacobus Gretzerus Societatis Jesu an. 1614. in 4° Ingolstadtii edidit. Ejusdem Ebrardi *Elementa Grammatica* manuscripta asservantur Lovanii in Bibliotheca sancti Martini. Item *Proverbia Seneca in Poësim versa*, manuscripta in Bibliotheca Collegii Cañ Cantabrigiæ cod. 147.

PREPOSITIVUS insignis hoc tempore Parisiensis Theologus, quem sanctus Thomas interdum allegat in Summa sua Theologica, scripsit *Summam Theologicam Scholasticam ex dictis Sanctorum Patrum*, quæ quidem huc usque impressa non fuit, sed manuscripta legitur & volvitur in nonnullis Bibliothecis; in Regia nempe Gallica, & sancti Victoris Parisiensis, Oxonii in Bibliotheca Collegii Balliolani Cod. 188, in Oriatenfi Cod. 57, cujus initium, *Qui producit, &c.* & in Bibliotheca Metropolitana Ecclesiæ Cameracensis in Belgio, pulpito 12. Denique in Bibliotheca FF. Augustinianorum Eremitarum Cremonæ. Plura de Preposito in Historia Universitatis Parisiensis, quæ multis voluminibus edita est.

RIGORDUS Chronographus Regius, natione Gothus, professione Physicus, sancti Dionysii Clericorum Minimus, ut seipsum in præfatione nuncupat, *Gesta Philippi Augusti Francorum Regis* solutâ oratione descripsit, & Ludovico VIII Augusti filio ac successori dicavit. De *eiusdem Philippi Vita* Guillelmus Brito Armoricus libros undecim Philippidos nomine, versu heroico conscripsit. Isti duo Historici, cum Guillelmo de Nangiacio Monacho sancti Dionysii prope Lutetiam qui scripsit *Gesta sancti Ludovici IX Francorum Regis, ejusque filii ac successoris Philippi Audacis* anno 1285 defuncti, & aliis aliquot Anonymis, anno 1596 Francofurti typis Vvechelianis primum in lucem dati sunt, ex Bibliotheca Petri Pithoei. Continent aurem *Historiam Francorum ab anno Christi nongentesimo usque ad annum millesimum ducentessimum octogesimum quintum*: hoc est, narrant extrema stirpis Carolinæ, & Cape-

tiorum Regum res gestas usque ad Philippum Augustum sancti Ludovici filium. Ex ejusdem Pithoei divite Bibliotheca jam antea prodierant *Scriptores Veteres duodecim Coatanei*, qui Caroli Magni, & ejus familiae Regum Francorum gesta Literis reddiderant. Idem Rigordus & Guillelmus Brito sunt in Collectione Duchesniana, tomò ultimo.

1230.

HUGO Floressiensis Canonicus Ordinis Præmonstratensis in Episcopatu Namurcensi, floruit circa annum 1230, & scripsit jussu Joannis Abbatis Floressiensis *Vitam sanctæ Ivette viduæ & reclusæ apud Huyum* Ditionis Leodienfis oppidum, anno 1227 mortuæ, quæ extat apud Joannem Bollandum ad diem 13 Januarii. Item & *Vitas Ida Nivellensis & Ida Leuvenfis* Virginum & Monialium Ordinis Cisterciensis in Rameia Gallo-Brabantiz oppido, quæ omnia extant manuscripta in Villario apud Gallo-Brabantos Monasterio, Ordinis Monachorum Cisterciensium. De Hugone Aubertus Miræus in auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 388 pag. 257 Bibliothecæ Ecclesiasticæ, Bollandus suprâ citatus, Auctor Bibliothecæ Præmonstratensis, ubi de Scriptoribus hujus Ordinis, quæ Parisiis in fol. anno 1633 impressa est apud Michaellem Soly, viâ Jacobæâ sub signo Solis, Antonius Sanderus in Bibliotheca Belgica, & alii.

JOANNES DE ABBATIS-VILLA cognomento *Algrinus*, Doctor Theologus Parisiensis, postea Ambianensis Decanus, & (ut Albericus scribit) anno 1225 Remis postridie sancti Lucæ consecratur in Archiepiscopum Bisuntinensem. Idem Annagniz à Gregorio IX, qui cum in Scholis Pari-

tiensibus noverat, mense Septembri anni 1227
 Cardinalis creatur Episcopus, Tit. sanctæ Sabinae,
 statimque ad prædicandam Cruciatam (ut vocant)
 contra Saracenos, mittitur in Lusitaniam & His-
 paniam. Inde ab eodem legatur ad Fridericum II,
 quem ad amicas pacis compositiones adduxit. Hic
 adjecit *breves Notas ad Commentarium prolixum*
Thomæ Cisterciensis in Cantica Canticorum, quo-
 rum prologus incipit: *Ad honorem Matris & Fi-*
lii Cantica Canticorum expositorius, &c. quas
 cum dicto Commentario Thomæ duodecim libris
 distincto edidit in fol. Parisiis anno 1521 Jodocus
 Badius Ascensius. Has autem breves Notas ad-
 jecit dicto Thomæ Commentario Joannes Algrinus,
 (nisi potius utrumque Commentarium simul jun-
 gere Ascensio pro captu placuerit) anno 1235,
 tempore Domini Gregorii Papæ IX, ut indicat
 citata Parisiensis editio Ascensii. Scripsit etiam
Sermones de tempore ac de Sanctis per annum, de
 quibus ita loquitur Henricus Gandavensis in libro
De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 38. Joannes di-
 ctus de Abbatis-Villa, ex Magistro Theologiæ
 Parisiis Archiepiscopus Bisuntinus, & inde Romæ
 Episcopus Cardinalis, scripsit Sermones tam de
 Dominicis quàm de Festivitatibus. Lectiones E-
 vangelicæ & Apostolicæ breviter exposuit, post
 hæc Sermones valdè prolixos, tot inductis Scri-
 pturarum Sanctarum testimoniis, quod vix possint
 memoriæ commendari. Habentur prolixius Mss. in
 Anglia Cantabrigiæ in Bibliotheca publica Co-
 dice 40, & in Archivis Collegii Caii codice 41.
 Brevius autem cum solis Lectionum Evangelicarum
 & Apostolicarum brevibus Expositionibus,
 Oxonii in Bibliotheca Collegii Lincolniensis co-

dice 271, Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana codice 169, & privatim in Bibliotheca Baronis Lunleii cod. 155. Inveniuntur pariter in insignioribus Galliarum Bibliothecis. Reversus Romam obiit anno 1236 aut 1237, de quo vide Franciscum Chiffletium in Gallia Christiana Fratrum Samaritanorum tomo primo, verbo *Bisuntinenses Archiepiscopi*, & Jacobum Chiffletium in opere inscripto, *Vesuntio Sequanorum Metropolis*.

GUILLELMUS Andrensis Cœnobii Abbas, Ordinis Divi Benedicti, in Diœcesi Tarvanensi seu Morinensi, floruit anno circiter 1230, qui scripsit *Chronicon sui Cœnobii*, quod usque ad annum 1227, impressum anno 1669 tomo 9 Spicilegii Lucæ Dacherii paginâ 338. At idem Chronicon Ms. Antuerpiæ apud Bollandistas seu Patres Societatis Jesu, ab anno 1082 usque ad an. 1234; ut ipsi dicunt tomo tertio mensis Maii pag. 80 in prolegomenis ad Vitam sanctæ Rictrudis.

PETRUS DE VINEIS Germanus, doctissimus Jurisconsultus, & Frederici secundi Cancellarius, Imperatoris hujus magnus Confidentarius, clauit hoc tempore Romanis Pontificibus valde infensus. Scripsit *Tractatum de Potestate Imperiali*; *Epistolarum libros sex*, & alia à Fulgoso recensita, quæ anno 1609 Ambergæ in 8°, & Basileæ anno 1566 in 8, in Germania impressa sunt. Vide Collectionem Melchioris Goldasti, *De Jurisdictione Ecclesiastica & Civili*. Obiit anno 1249. Caput incarcerationis, qui cum contra Romanam Ecclesiam stolidus cœcusque mente oblatrasset; ab Imperatore cujus partes sectatus fuerat, aliam ob causam excecatus interiit. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii Sancti Benedicti extant manuscri-

pta *Dictamina M. Petri de Vineis* cod. 331, quæ ad hunc spectare possunt.

GERMANUS Secundus nomine, Patriarcha Constantinopolitanus, successit Emanueli anno 1222, & Sedem per viginti & septem annos tenuit, agens strenuè cum Gregorio IX. Summo Pontifice de legitimis mediis reconciliandæ Ecclesiæ Græcæ cum Latina. Scripsit *Theoriam seu Contemplationem rerum Ecclesiasticarum*, græcè & latinè Gentiano Herveto Aurelianensi Canonico Remensi interprete, tomo 12 magnæ Bibliothecæ Parisiensis pag. 375. *Encomium Deiparæ Virginis* in quatuor Sermones, quos habet correctiores Franciscus Combes in Auctario Græco-latino Bibliothecæ Sanctorum Patrum anni 1648 tomo 1 paginâ 1464. Item Orationes ejusdem tres, una in sacram Beata Maria Virginis Vestem, altera in Zonam B. Maria Virginis, tertia in memoriam Regiæ Urbis sapius à Barbaris liberata interventu ejusdem Virginis, quas habet idem Combes in dicto Auctario. Item Homiliæ duæ De sancta Cruce, quas Jacobus Gretzerus edidit tomo 2 de Cruce, cum doctissimis Notis. Denique Homiliam scripsit in sanctam Christi Sepulturam, dictam in die Magni Sabbati, eodem tomo 1 dicti Auctarii pag. 1470 ad 1524. Hujus Epistola etiam est ad Gregorium IX. Summum Pontificem, in Conciliis tomo XI pag. 318 ultimæ editionis, cum responsione Summi Pontificis. Item Epistola due ad Cyprios, cum Epistola Neophyti inclusi de calamitatibus Cypri, ex codice manuscripto Bibliothecæ Regiæ 2376, quas græcè & latinè edidit Joannes Baptista Cotelier tomo 2 veterum Monumentorum Ecclesiæ Græcæ. De Germano isto

Juniore, Labbeus in libro de Scriptoribus tom. I pag. 350, dum de Seniore loquitur, qui ad annum circiter 720 floruit, mentionem facit. Illiusque Opera nonnulla recenset Aubertus Miræus in Auctario suo de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 382 pag. 255, & alii qui Opera sub ejus nomine ediderunt. Porro quod Aubertus Miræus dicit hunc Germanum fuisse *Schismaticum & acrem hostem Latini nominis*, non video ubinam hoc habere potuerit.

GUILLELMUS DE PODIO-LAURENTII, clarus circa annum 1230, scripsit *Chronicon* quod potissimum agit *De Hæresi Albigensum, rebusque gestis ad eam pertinentibus*: Opus impressum primò Tolosæ in folio anno 1623, tum postea missum in tomum quintum Collectanei Historicorum Franciæ Veterum, ab Andræa Duchesnio collectorum, de quo jam sæpiùs locuti sumus.

PHILIPPUS GREVIUS seu de Grevia, Cancellarius Parisiensis, qui *Theologica Schola Parisiis* gloriòse præfuit, scripsit *Sermones de singulis Psalmis duos vel tres, quibus usque hodie multi nuntur, qui prædicationis officio vacare voluerint*. Hæc Henricus Gandavenfis in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 50. Sunt autem Philippi Cancellarii *Sermones cccxxx in Psalmos Davidis*, impressi primùm Parisiis anno 1523 apud Badium Ascensum, & Brixia in Italia anno 1600 ex officina Petri Mariæ Marchetti. Item *Summa Sermonum Magistri Philippi Cancellarii Parisiensis*, Ms. cod. 2843 Bibliothecæ Colbertinæ, Parisiis. Idem scripsit *in signem Commentarium in Job*, Ms. in Bibliothecâ Cathedralis Ecclesiæ Cameracensis pulpito 14 num. 6. Item *super Evangelia*, Ms. Cantabrigiæ.

Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri codice 103. Attribuit etiam illi Thomas James in Ecloga Oxonio-Cantabrigiensi lib. 2 pag. 34 *Distinctiones*, ex manuscripto codice 72 ejusdem Domus sancti Petri : sed in eo codice inscribuntur tantum *Distinctiones* Parisiensis, unde ex conjectura addidit, *Fortè Philippi de Greves Cancellarii Parisiensis, qui dicebatur Parisiensis*. Principium; *Incipiunt adaptationes*. At illæ spectant ad Petrum Cantorem, qui sæpius dictus est Parisiensis quàm Philippus, cui alii codices Mss. idem Opus attribuant, ut constat ex principio Operis. Plura de Philippo dabit Auctor Universitatis Parisiensis sæculo XIII, ubi ille cum merito & laude Cancellariam gessit.

CONRADUS Abbas Everbakenensis Cœnobii Ordinis Cisterciensis, floruit anno 1230 vel circiter, & scripsit *sex libris seu distinctionibus Exordium Cisterciensis Ordinis*, quod Magnum appellatur ad distinctionem ab altero quod Parvum dictum est, ac tribuitur Stephano Cisterciensi Abbati. Impressum utriusque tomo 1 pag. 1 & 13 Bibliothecæ Veterum hujus Ordinis Scriptorum, quam procuravit Bertrandus Tiffier, apud Bonæ-Fontis Cœnobiū editum.

FRIDERICUS secundus Imperator ab anno 1220 ad 1244, per annos plures pluribus actus discordiis; agitatus negotiis, scripsit nihilominus libros *De arte venandi cum Avibus*, quos unà cum Additionibus Manfredi Regis, habes impressos Augustæ Vindelicorum anno 1596 in 8. Item *Fus Navale Friderici secundi*, impressum linguâ Saxonica, id est; vulgari Germanicâ Hafniæ anno 1572 in 8. *Varia Epistola* inter Epistolas Petri de

Vincis, in Collectaneis Goldasti, in Miscellaneis Baluzii, & alibi.

FABIANUS, HUGELINUS, aliique Auctores Minoritæ circa hunc annum 1230 scribunt *Antiquitates Franciscanas*, seu *de Vita sancti Francisci & sociorum ejus*, Opus editum Colonia anno 1623 in 8, cum Castigatione Philippi Bosquieri, ejusdem Ordinis, apud Viduam Joannis Crithii. Lucas Vvadingus de his in Bibliotheca Ordinis Minorum pag. 292, ubi de Scriptis Philippi Bosquieri.

CÆSARIUS Heisterbacensis, in Valle Sancti Petri Monachus Ordinis Cisterciensis in Diœcesi Colonienſi, ætate primâ Litteris operam dedit in Urbe Colonienſi. Anno 1188. Henricum Cardinalem & Episcopum Albanensem, quem Clemens III in Germaniam Crucis prædicandæ gratiâ miserat, in Basilica sancti Petri in eadem Urbe concionantem puer audivit, & plurimos cruce signantem vidit, ut ipse libro 10 Miraculorum cap. 44 narrat. Anno 1199 vestem Monasticam Heisterbaci induit, & ibi postea successu temporum & meritorum Magister Novitiorum, & apud Gallo-Brabantes Prior in Villari extitit. Anno 1226 *Libros tres de Vita ac passione sancti Engelberti Colonienſis Archiepiscopi* scribere cœpit, & anno demum 1227 tertium librum, qui totus est in miraculorum insigniorum enarratione, absolvit, quos habet Laurentius Surius mense Novembri. Hos etiam tres Libros Notis & auctario à se illustratos, Ægidius Gelenius ad S. Andream Colonienſis Canonicus, anno 1633 eadem in Urbe edidit. Scripsit item Cæsius per modum Dialogi *Libros duodecim de Miraculis & Visionibus suo*

tempore in Germania potissimum factis, Coloniae olim impressos anno 1591 in 8, quos iterum habes editos tomō i Bibliothecae Veterum Scriptorum Ordinis Cisterciensis, de qua jam saepius locuti sumus. Hoc in Opere quam simplex fuerit Caesarius in credendo, quam facilis in scribendo; nullus negabit qui ejusmodi Monachalem faraginem legerit, nullus leget qui non ad tantas fabulas riserit. Item *Homilias* scripsit super Dominicis totius anni, tribus partibus Coloniae anno 1615 in 4° impressas, & correctas ab Andraea Coppenstein Ordinis Fratrum Praedicatorum Theologo. De hujus libris tam impressis quam manuscriptis ubundē narrat Carolus de Visch in sua Bibliotheca Auctorum Cisterciensium, & haec omnia ipse Caesarius particulatim enumerat in *Epistola sua ad Petrum Priorem loci sanctae Mariae*, quam Andreas Coppenstein praefixit fasciculo Moralitatis Caesarianae in Ubiis à se edito. Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 388 pag. 257, Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*.

CONRADUS Marpurgensis in Germania, Ordinis Fratrum Praedicatorum, scripsit *Visam sanctae Elizabeth*, quam obtulit Gregorio IX Summo Pontifici, quamque habes in Simoni & Leonis Allatii pag. 269 anno 1653 Coloniae impressis. Opus modicum, sed oculati testis, quod magni ponderis est.

ALEXANDER DE VILLA-DEI, Dolensis Aremoricus, de quo sic Henricus Gandavensis in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 59. *Alexander Dolensis scripsit metricè librum quem Doctrinale vocant, cujus libri in Scholis Grammatico-*

rum magnus usus est temporibus hodiernis. Florebat anno circiter 1230, scripsitque carmine Leonino Opus inscriptum *Doctrinale puerorum*, quo pueri utebantur ad linguæ Latinæ peritiam antequam prodissset Opus Joannis Despauterii Ninivitarum in Flandria. Istud Doctrinale est sæpè impressum litteris Gothicis, sed Venetiis anno 1483, cum Explicatione Ludovici de Guaschis. Vixit usque ad annum 1240, si verus est in hac parte Joannes Trithemius.

ADAMUS Monachus primùm Ordinis Cisterciensis, tum Abbas Caroliloci in Diœcesi Silvanectensi; denique postea Silvanectensis Episcopus, quem vocant *Adamum de Chamilly*. Evectus est ad hanc sedem mortuo Guarino ad annum 1230. Erexit Parochiam sancti Stephani secus Silvanectum an. 1232, adfuit Concilio apud S. Quintinum in Veromandia an. 1233, & Conc. Remensi an. 1235, nominaturque 1239 & 1240 in Actis Thesauri Regii. Scripsit *insigne Opus Sermonum*, quod ego vidi manuscriptum in Bibliotheca Cœnobii Longipontis Ordinis Cisterciensis, incipiens ab his verbis: *Mitte panem tuum super transeuntes aquas, & post multa tempora invenies eum.* Idem Concilio Lugdunensi adfuit anno 1245, & dedicationi sancti Sacelli Parisiensis 1248. Quo eodem anno recensetur in Instrumento Transactionis factæ inter Regem Ludovicum & Ecclesiam Parisiensem, coram Philippo Bituricensi & Joanne Ebroicensi Episcopis. Obiit circa annum 1250 duodecimo Kalendas Septembris in Necrologio Abbatiae Beatæ Mariæ de Victoria, & jacet in Choro Caroli loci.

1240.

GUILLELMUS Diaconus, & antea Judæus, sancti Guillelmi Bituricensis Archiepiscopi, à quo

ad Christianam fidem conversus est, Discipulus ac suscepit, post conversionem scripsit Opus inscriptum: *Bellorum Domini contra Judæos, & Sacerdotes Judæorum Hæreticos, libris duobus.* Incipit hoc Opus, *Per Allegorias Librorum Veteris & Novi Testamenti,* desumptas ex principio & fine cujuslibet libri, cum Allegoriis de quinque sensibus, Sermone de Passione Domini & Confessione de Corpore & Sanguine Christi. Hinc incipit prologum suorum Librorum, his verbis, *Omni- bus in Christi credentibus Guillelmus Christi Diaconus, olim Judæus, salutem in Domino. Per admonitionem beati & eximii Confessoris Guillelmi Bituricensis Archiepiscopi, nuper veniens de umbra veritatis ad lucem, quæ videlicet per fidem Evangelicam illuminat omnem mundum, &c.* Liber primus incipit, *O Judæi! qui usque ad hodiernam diem, &c.* Liber 2. *Hæretici dicuntur ab hæresi, id est, Electione, &c.* Creditur vixisse usque ad an. 1240. Deceptus est Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo Petrus Paludanus, dum Opus istud dicto Paludano attribueret voluit, extraxitque hoc Opus manuscriptum inter paucos manuscriptos codices, in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum, majoris (ut vocant) Conventus Parisiensis.

NICEPHORUS BLEMMYDA Monachus & Presbyter floruit anno 1240 sub Joanne Duca, amicus Latinorum, quorum causam Scriptis suis tuitus est. Extant pleraque ejus Opera græcè manuscripta in Bibliotheca Vaticana, atque in Bavarica cod. 108 habentur. *Nicephori Blemmyta Monachi & Presbyteri Introductionis Dialecticæ & Physicæ Libri duo. Ejusdem Encomium in Joannem Evangelistam. Ejusdem Oratio de anima, ejusdem*

Oratio de corpore. Ejusdem enarrationes in aliquot Psalmos, ejusdem de Fide, de Virtute & Religione. Præter hæc atque ex his, Nicephori Blemmyæ Lib. de Processione Spiritus sancti græco-latine per Leonem Allatium, in tomo primo Continuationis Raynaldi Romæ in fol. anno 1646. Item Nicephori Blemmyæ Epirome Logica & Physica ante annos 370 conscripta, & edita græcè à Joanne Vvangelino in 8º anno 1605 Augustæ Vindelicorum. Facit mentionem Nicephori Blemmyæ Nicephorus Gregoras libro 5 Historiæ, atque ex recentioribus Antonius Possevinus in Apparatu sacro tomo 2 pag. 138, ubi Mss. in variis Bibliothecis extantia narrat.

MONETA Cremonensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum, ampliùs eo cognomine notus quàm nomine proprio, claruit anno circiter 1240. Hic in sæculo Professor Artium Bononiæ, à Reginaldo, in Ordinem FF. Dominicanorum admissus, scripsit *utilem Hæresibus eradicandis Summam*, adversus Hæreticos Catharos, & alios, quæ manuscripta extat tum Neapoli, tum Bononiæ in Cœnobiiis ejusdem Ordinis. De Moneta Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tomo 2 pag. 451, & Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana*, ad annum 1222, ubi eum appellat *Beatum*, pro more Regulatium, præsertim verò Mendicantium, qui uno calami ductu Beatos etiam plurimos conficiunt.

ALVARUS DE LUCIA & MENDOZA Miles Calatravensis, jubente Jacobo secundo Aragoniæ & Valentiniæ Rege, circa annum 1240, *Constitutiones Militum Menesie* in scriptum redegit, quas cum aliis ejusmodi Militum seu Militarium Or-

dinum Constitutionibus habes impressas cum privilegiis Ordinis Cisterciensis, anno 1630 Antuerpiæ à Moreto excusis.

LUCAS TUDENSIS in Hispania Episcopus, patriâ Legionensis fuit, vir ardentis ingenii, qui Romam, Constantinopolim, Cyprum & Hierosolymam præsens lustravit. Hic Gregorio IX Summo Pontifice sedente *Sancti Isidori Chronicon* locupletavit ac produxit ad suam ætatem, stilo magis gravi quàm nitido. Id Opus à plerisque Isidori nomine per errorem allegatur, cum sit ejus minima ex parte, multaque sint addita & continuata, vix ut antiqua dignosci possint, nisi cum Germano Isidori Chronico conferantur. De illo Joannes Mariana lib. 12. de Rebus Hispaniæ capite 12 hæc: Lucas Tudensis primùm Diaconus, deinde Episcopus, Italiam & Orientis Provincias Religionis eruditionisque ergo lustravit, Roderico Præfuli Toletano æqualis, & in simili conscribendæ Historiæ studio versatur, ingenio stiloque non ineleganti, neque prorsus vasto. *Historiam edidit de Rebus Hispania, sancti Isidori Chronico inserto*, unde opinio nata est primam ejus Operis partem Isidoro attribuentium. Præterea sancti Isidori Vitam conscripsit, & separato volumine ipsius Miracula, cujus voluminis pars altera in confundendis Albigenisibus consumitur. Hæc Mariana loco citato. Historia autem Lucæ Tudensis habetur in Collectaneo Hispaniæ illustrata, & contra *Albigenses libri tres* habentur in Bibliotheca Sanctorum Patrum variæ editionis Colonienfis, Parisiensis, Lugdunensis. Item Lucas, multis hortantibus, tum *sancti Isidori Vitam*, tum *Miracula* justo volumine conscripsit, monente præsertim

Berengariâ Reginâ Ferdinandi Regis cognomento sancti sancta Matre, cui ut obtemperaret, in priore etiam Opere laboraverat. Quo in Opere Diaconum se ipse vocat in præfatione, his verbis: *nos verò ad libros Chronicorum à Doctore Hispaniarum Isidoro editos, manum mittimus; secundo libro quosdam alios Hispanorum Regum & aliorum quorundam seriem persequendo, præcepto gloriosissime Hispaniarum Regina Berengarie omni desiderio desiderantes fideliter satisfacere: ipsa enim mihi Luce indigno Diacono, ut hoc perficerem imperavit.* Postea verò Episcopum Tudensem creatum fuisse in confesso est, atque in ea urbe sepulchrum ejus monstratur, *B. Petri Gonsalvi* ex Ordine Prædicatorum quem olim viventem coluerat, sepulchro olim conjunctum; uti ipse moriens testamento fieri mandaverat. Fuit etiam Roderico Semeno Toletano Archiepiscopo fermè æqualis, *Helie* autem familiaris, ei qui à sancto Francisco institutum Ordinem (eo abdicante ac concedente) gubernandum suscepit. Nam quæ ab eo audierat, ipse commemorat, non absque honoris præfatione. Sic ferè Mariana in suis Prolegomenis ad eundem Lucam Tudensem. Habetur *Vita S. Isidori Hispalensis & Miraculorum ejus* apud Bollandistas ad diem 4 Aprilis, & sæculo 2 SS. Ordinis Divi Benedicti. Hæc Aubertus Miræus paucis à me additis, in Auctario De Scriptoris Ecclesiasticis cap. 390 pag. 258.

RICHARDUS à sancto Laurentio Canonicus & Archidiaconus Ecclesiæ Rothomagensis, scripsit insigne opus lib. 12 distinctum, egregium sanè atque omnimodas *Beate Virginis Matris Dei Maria* laudes cumulatè continens. Hoc opus allegat

sepius cum insigni encomio Aloysius Novarinus in *Umbra Virginæ*, impressa in fol. Turnoni anno, 1640 apud Laurentium Durand. Qui tanto sapius ac liberius id facit, quod asserat se primum habuisse notitiam hujus Scriptoris & Operis, cujus penes se Ms. extabat. Impressum olim fuit, atque hujus impressi exemplar in Bibliotheca Franciscanorum de Bernaio in Normannia, sub hoc titulo: *Dominus Richardus à sancto Laurentio qui ante 400 annos floruit, de laudibus Beate Virginis libri duodecim.* Præfatio ad Lectorem hujus editionis, advertit eum etiam fuisse Beatæ Mariæ Rothomagensis Pœnitentiarium, sequentibus verbis: *Richardus à sancto Laurentio vivebat circa annum 1230, Pœnitentiarius Rothomagensis.* Legitur in Catalogo Decanorum Ecclesiæ Rothomagensis circa idem tempus; unus Richardus Decanus adhuc vivens anno 1239, an idem sit, affirmare nolum. In processu verbali visitationis ab Odone Clement Rothomagensi Archiepiscopo factæ, & ordinationum pro Reformatione Capituli Andelicensis anno 1245, leguntur præsentēs & testes Magistri *Richardus de sancto Laurentio, Richardus de Salmonville, Robertus & Reginaldus* Canonici ejusdem Ecclesiæ. Hoc autem Opus vel Anonymum inventum, vel avulso primo folio ex veteri impressione de qua supra, placuit tandem Dominicani ultimam editionem Operum Alberti Magni procurantibus, inserere proprio sensu in dictam collectionem Operum Alberti. Hoc detexit post Novarinum expressè Labbeus tom. 1 *De Scripioribus Ecclesiasticis* pag. 31, restituitque libros legitimo parenti Richardo à sancto Laurentio. Hos eosdem Laurentio adscribit libros Theo-

phylus Raynaudus ejusdem Societatis, in *Nomenclatore Mariano*, quos perperuò citat: idémque Hyppolitus Maraccius, in *Opere De Scriptoribus Marianis*. Porro quam allegat loco citato Labbeus hujus operis editionem factam Duaci ex antiquis Mss. anno 1625, opinarer falli, (licèt non affirmem) nullamque aliam inveniri nisi veterem, quæ Duaci forsitan anno 1525 contigit. Hæc nos ex *Historia Gallica Ecclesiæ Rothomagensis* lib. 2 cap. 23 pag. 283, quam edidit in 4° Parisiis Franciscus Pomerallius Benedictinus Monachus, congregationis sancti Mauri in Gallia.

GUALTERUS CORNUTUS Simonis Cornuti Domini Villæ-Novæ prope Monasterium oppidum filius, ex Decano Parisiensi creatus Archiepiscopus Senonensis anno 1223, uti asserit Albericus in *Chronico*, & Guillelmus Brito *Philippidos* lib. 12. Assumitur autem à sancto Ludovico cum Bernardo Episcopo Aniciensi & nonnullis Toparchis, ut in occursum Spineæ Coronæ properaret, quæ Constantinopoli Venetiis oppugnerata, tandem pecuniâ restiturâ Rege tam pretiosum donum acceprante redempta fuerat. Scripsit igitur *hanc Historiam Coronæ Spineæ D. N. Jesu Christi*, ab urbe Constantinopoli in Galliam anno 1239 advenientem, impressam tom. 5 *Historiarum Franciæ veterum*, in collectaneo Andreæ Duchesnii. Obiit anno 1241 die 20 Aprilis, conditus in Choro Metropolitanæ Ecclesiæ. Quia plura cupit, volvat Fratrum Summarthanorum Galliam Christianam tom. 1 pag. 637, ubi insigne ejus elogium inveniet, cum Epitaphio quod ejus lapidi sepulchrali adscriptum est.

ALBERICUS Monachus Ordinis Cisterciensis.

in Cœnobio Trium fontium, scripsit *Chronicon* quod in gestis anni 1241 desinit, quod brevè edendum sperabat Aubertus Miræus in Auctario suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 403 pag. 262, ab Andræa Duchesno, cum *Historia Episcoporum Viridunensium & Abbatum sancti Vitoni* conscriptâ à Laurentio Monacho, & aliis id genus monumentis antiquis. Fefellit spem Auberti Miræi series temporum, nam *Historiâ Laurentii Monachi de Viridunensibus Episcopis impressâ in Spicilegio Lucæ Dacherii* tom. 12: remansit hucusque in tenebris & pulveribus Bibliothecarum *Chronicon Alberici*, quod tamen extat Ms. in Bibliotheca Parisiensi Regia cod. 5162 incipiens ab his, *Anni 1646 qui sunt à creatione Adæ usque &c.* in Colbertina, & Claromontana Soc. Jesu, ubi Philippus Labbeus habebat illud editioni paratum.

RICERUS natione Italus, ex Marchia oriundus, unus ex sancti Francisci Sociis, brevi tractatu explicuit, *quomodo homo possit cûd pervenire ad agnitionem veritatis*. Extat Lovanii 1554 editus, cum aliis ejusdem argumenti.

ÆGIDIUS ASSISIENSIS, unus ex primis Fratribus Ordinis Minorum, sancti Francisci similiter Socius, scripsit *verba Aurea* Antuerpiæ 1534 excussa & alibi: cujus plura opera recenset Rodulfus lib. 1 *Historiæ Seraphicæ*, quæ nondum edita sunt. Quidquid autem illius est editum, habetur cum Ægidii vitâ apud Bollandistas ad diem 23 Aprilis. Obiit anno 1262 diē prædictâ, de quo plurimâ Bollandistâ citati ad diem præfatam.

ALEXANDER HALENSIS Anglus sic cognominatus ab *Hales* Monasterio Comitatus Claudio-

Cestrensis seu Clocestræ, ubi in juventute evasit omnium humanarum ac divinarum scientiarum præfidiis instructus. Claruit autem successu temporum in celeberrima Academia Parisiensi circa annum 1230, unde postea calcatis omnibus ob Christum, spretis sæculi spebus ac vanitatibus, transiit ad Ordinem pauperum Fratrum Minorum, quem tunc temporis eximia sanctitas venerabilem orbi ac omnibus Occidentalibus carissimum effecerat. Hic primus Ordinis Minorum Doctor, si credimus Labbeo in Opere *De Scriptoribus Ecclesiasticis Bellarminianis* tom. 1. pag. 36, ubi de ipso parcè satis agit, quanquam paucis multa contineat: ac juxta eundem ibidem & Lucam Vvaddingum in Bibliotheca Fratrum Minorum pag. 8. ac tom. 1. Annalium ad annum 1245, *Sanctorum Bonaventura & Thoma Aquinatis in Theologicis Præceptor*, dictus Doctor irrefragabilis & fons vita. Hoc *Mysterium*, seu *Magisterium* sanctorum Bonaventuræ ac Thomæ Aquinatis, clamitant omnes Franciscani, negantibus protervè, immò rationabiliter etiam Dominicanis, de quibus nos postea. Agunt autem de Scriptis Alexandri Halensis citati Labbeus ac Bellarminus, quibus addere pauca Halensem commendantia non otiosum, nec forsitan injucundum fuerit. Itaque præter recensita à Bellarmino & Labbeo scripsit in *Evangelia libros quatuor*, qui habentur Mss. in Bibliotheca Ambrosiana Mediolani. Convenit Possëvinus, dum scribit se vidisse Romæ apud Cardinalem Sarnanum, hujus Auctoris tomos quatuor Mss. in *D. Marcum*, in *Lucam*, & in *omnes D. Pauli Epistolas*, quorum exemplar in prædicta Bibliotheca Ambrosiana.

Commentarii autem in omnes D. Pauli Apostoli Epistolas, extant etiam partim manuscripti Oxonii in Bibliotheca publica.

Scriptis etiam Commentarios, in Isaiam, in Jeremiam, in Ezechielem, in Daniele & in duodecim Prophetas Minores, quos adservat Mss. Bibliotheca Ambrosiana Mediolanensis: asservat & Gallia nostra cod. 429 clarissimæ Bibliothecæ Colbertinæ, ut constat ex illius Catalogo. Quod verò spectat ad *Destructorium vitiorum*, quod Alexandro Halensi nonnulli tribuunt: Antonius Possévinus in *Apparatu Sacro* verbo, *Alexander Anglus*, & verbo *Alexander Halensis*, subdubitare videtur, an hujus sit illud doctum & proficuum opus, quod *Destructorium vitiorum* nuncupatur. Et quidem Pitæus in Appendice Scriptorum Angliæ, illud attribuit Alexandro Anglo, quod ait prodidisse Venetiis anno 1582. Sed impressum pariter Nurembergæ anno 1496 in folio apud Antonium Koberger, sub cujus finem impressionis ait, opus compositum fuisse à quodam Fabri Lignarii filio, qui ob humilitatem voluerit reticere nomen suum. Unde Alexandri Halensis legitimus esse partus non videtur, neque certò scias cui sit adscribendum. Hæc Vvaddingus in Bibliotheca Minorum. At meo quidem sensu argumentum ejusmodi valde infirmum est, quasi Alexander Halensis non potuerit esse hujus Fabri Lignarii filius; vel quotquot docti hoc tempore Franciscanam professi paupertatem, fuerint aut Nobilium aut Principum filii? Summa ista destructoria vitiorum, alludit rectè, cum summa de virtutibus, quam dictus Halensis composuit.

Jam veniamus ad *Mysterium & Magisterium*

rium simul sanctorum Bonaventuræ, & Thomæ Aquinatis, quod competere Alexandro Halensi scribunt Lucas Vvaddingus tam in suis Annalibus Ordinis Fratrum Minorum tom. 1 anno 1245, quam in Bibliotheca Scriptorum ejusdem Ordinis pag. 8 & 9: Labbeus in Opere *De Scriptoribus Ecclesiasticis* tom. 1 pag. 36: atque cum eis multi. Probant assertionem suam isti, vel hujus sententiæ Auctores; maximè ex Epitaphio, quod hodie legitur in Conventu Minoritarum Parisiensium ad tumulum Alexandri Halensis, ubi dicitur Magister sanctorum Bonaventuræ & Thomæ Aquinatis. Scripsit nuperrimè de hoc argumento doctam Dissertationem in contrarium Natalis Alexander Ord. Fratrum Prædicatorum, editam in 8º apud Antonium Dezallier anno 1680 viâ Jacobæ sub signo Coronæ Auræ, ubi meo quidem sensu rectè probat Alexandrum Halensem mortuum anno 1245 nunquam fuisse Magistrum sancti Thomæ Aquinatis qui anno circiter 1243 dabat primam Operam Theologicis studiis Coloniæ Agrippinæ sub Alberto Magno: atque ex ratione Chronologica, evincit meram hanc fabulam à Franciscanis ad majorem Halensi conciliandum honorem, gratis compositam. Longè tamen insigniorem dissertationem obtulisset Alexander, si rationi quam habet, modestiam atque humilitatem aptasset. Vidi enim unum ac plures viros doctos & graves, Alexandro amicos, sed militarem hanc (inquirebant) scribendi rationem improbantes, appellantesque dissertationem istam *Diſterium ac perpetuam in Franciscanos ironiam*: Ita compertum, ut nullus omnibus placere possit. Quantum autem ad Epitaphium quod hodie

legitur Alexandri Halensis, contendit Alexander Dominicanus *venerabile illud Antiquitatis monumentum*, anno 1628 non esse vetustius, quò à Fratre Benigno Genuesi, Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro positum est. Ita Natalis Alexander Dissertationis suæ pag. 68, ubi multa acerba in Franciscanos præjicit, quibus supersedeo referendis. Unum dicam, simpliciter & absque amplexu partium, audax esse facinus ejusmodi modernorum antiqua Epitaphia supprimendum, ut novitates suas intrudant: longèque venerabiliorem esse antiquitatem, etiam minùs eloquentem; quàm comptam, prurientemque auribus novitatem. Cæterum Epitaphium vetus Leoninis versibus editum, & Alexandri Halensis tumulo statim ab ejus obitu inscriptum, non narrat Halensem Alexandrum fuisse præceptorem sancti Thomæ Aquinatis. Nam prisca simplicitate conspicui Fratres Franciscani hujus sæculi, quàm à Seraphico Patre Francisco hæreditario jure hauserant, ducebant religioni non ornare falsis honoribus, Doctorem veris titulis insignitum. Sic porro habet antiquum istud à Vvaddingo relatum in Annales Franciscanos Epitaphium, & in suam etiam Bibliothecam Ordinis Minoritarum fol. 9.

Inscripção vetusta sepulchri Alexandri Halensis:

*Clauditur hoc Saxo famam sortitus abundè
Gloria Doctorum, decus & flos Philosopho-
rum,*

Auctor Scriptorum vir Alexander variorum.

*Norma modernorum, fons veri, Lux alio-
rum;*

*Inclitus Anglorum fuit Archilevita, sed horum
Scriptor Clerorum, Frater Collega Minorum
Factus Egenorum; sed Doctor primus eorum.*

Et ibidem:

*Si quis honos meritis, si qui virtute colantur;
Hunc animo præfer; hunc venerare Patrem:
Nec sorde & culpâ, pigriter per otia desis
Nancisci studio, qua Minor iste refert.*

Advertit præterea Natalis Alexander in citatâ
Dissertatione pag. 89 *Commentarium in 4 Senten-*
tiarum libros quem Auctor Anonymus *Firmamen-*
ti trium Ordinum, & Lucas Vvadingus in Biblio-
theca *Scriptorum Ordinis Minorum* tribuunt A-
lexandro Halensi, tanquam à *Summa* diversum;
esse idem omnino Opus cum *Summa*. Quod pro-
bant (inquit) invictè manuscripta duo Biblio-
thecæ Victorinæ Parisiensis, quorum alterum
textum *Magistri Sententiarum* cum *Summa* Ale-
xandri Halensis exhibet: Ad calcem verò summe
istius Ms. hæc leguntur; *Tabula hęc contentorum:*
Primus liber Sententiarum, sive Summa Theolo-
gia Domini Alexandri de Halis, in cujus foliis
sequentibus hæc habentur, &c. Quæstiones per-
tinet hic Index, quæ prima & secunda parte
Summæ continentur. Tertia verò parte hæc le-
guntur: *Tertius liber Sententiarum, seu Summa*
Theologia, quem composuit Magister Alexander
de Halis, in cujus libri foliis sequentibus hæc ha-
bentur, &c. Commentarios itaque in quatuor li-
bros *Sententiarum*, Lugduni, ut refert Possevinus
in *Apparatu Sacro*, sub nomine Alexandri Ha-
lensis

lensis anno millesimo quingentesimo decimo quinto excusos, alterius Auctoris fortum esse compertum est. Non nescio Pitseum testari *Ms.* in 4 libros Sententiarum Alexandri Halensis Commentarium in Collegio Cantabrigiensi sancti Petri asservari: sed si accuratius illum inspexisset expendissetque, commentarium illum Summam ipsam esse textui Magistri Sententiarum adjunctam, facile animadvertisset. Hæc Natalis Alexander, digna notatu.

Obiit Alexander Halensis anno 1245, sepultus Parisiis in magno Conventu sui Ordinis in Ecclesia ex opposito Crucifixi, cui appositum est Epitaphium de quo supra. Atque ut opinor, translatum postea sepulchrum in Capitulum Fratrum, utcunque à terra elevatum, cum Epitaphio recenti quod anno 1628 cum lapide novo sepulchrali appositum fuit, mandante F. Benigno Genuensi Ordinis Fratrum Minorum Generali. Qui plura vult, adeat citatos Possevinum in *Apparatu Sacro*, Bellarminum *De Scriptoribus Ecclesiasticis* ad annum 1245, Vvaddingum in *Annalibus & Bibliotheca* Ordinis Fratrum Minorum, *Historiam Universitatis Parisiensis* sæculo xiii, & alios.

GODEFRIDUS Monachus sancti Pantaleonis Coloniensis Ordinis Divi Benedicti, scripsit *Chronicon* quod incipit ab anno 1162 usque ad annum 1237, quod Marquardus Freherus edidit in suo *Collectaneo veterum Historiæ Germanicæ* Scriptorum tom. 1 pag. 239 editionis Francofurti 1600 & seqq. Claruit anno 1240 sub Frederico II & aliis Imperatoribus.

JACOBUS DE VITRIACO Episcopus Acco-
Kk

nenſis & S. R. E. Cardinalis, de quo Bellarminus & Labbeus in libro De Scriptoris Eccleſiaſticis. His addo quantum ad *Sermones Jacobi Viterbiacenſis* impreſſos in folio anno 1575 Antuerpiæ apud Viduam & hæredes Joannis Steltii, eſſe tantum impreſſas eorum quatuor partes, quæ ſpectant ad Sermones de tempore; ſed *quintam partem qua de ſanctis eſt, & ſextam qua de variis hominum ſtatibus*, cum aliis etiam partibus haberi Mss. ſex vol. in folio, in Bibliotheca Alnenſi Ordinis Cisterciensis Episcopatus Cameracensis, in Dominio tamen Leodiensi temporali, ubi eas vidi ac tenui. De aliis eorundem Sermonum Mss. Codd. agit Antonius Possevinus in Apparatus Sacri Appendice, verbo *Jacobus Viterbiacenſis*, ad calcem tomi primi. Ejusdem insignis Epistola scripta anno 1219 ad Papam Honorium tertium tom. 8 Spicilegii pag. 373. Obiit Jacobus anno 1244 die 30 Aprilis, cujus ossa & cineres relata ad Abbatiam Oigniacensem, & condita in sepulchro, quod ibi magnifice extructum fuit.

RODERICUS SEMENUS vel XEMENUS Patria Navarrus seu Vasco, anno 1208 Episcopus Tole-tanus est electus. Anno proximè sequenti ejus hortatu, publicum Sapientiae Gymnasium ab Alfonso Rege, Palentiae est constitutum, ad Juventutem Litteris & humanitate informandam, artium Professoribus Galliâ atque Italiâ convocat: quæ Academia inde postea Salmanticam à Ferdinando Alfonsi nepote anno 1239 translata est. Scripsit *Historiam Hispaniae libris IX*; non omnino inelegantibus, quam habes in Collectaneo Hispaniae Illustratae, cum Notis Andreae Schotti Societatis Jesu. Anno demum 1245 vi-

vere defuit, Hortæ quæ est Monachorum Ord. Cisterciensis Cœnobium in Aragoniæ finibus, honorificè conditus: ubi ad aram maximam Cipus monstratur, cum inscriptione hæc: *Mater Navarra, Nutrix Castella, Schola Parisus, Sedes Toletum, Hortus Mausoleum, Requies Cœlum.* Semper in Hispania viver Auctoritas Roderici, memoria vigebit, cujus defuncti Manibus in pluribus maximi Templi Toletani Sacellis ad hanc diem parentatur; aliquot Sacerdotiis ejus jussu atque impensâ, eam ob causam constitutis. Plura in laudem ejus Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 392 pag. 259, à quo hæc accepimus per compendium: Andræas Schottus qui ejus Historiam evulgavit, & alii omnes qui scripserunt de rebus Ecclesiasticis Hispaniarum.

JOANNES SEMECA Teutonicus, postea Præpositus Ecclesiæ Halberstatensis, dicitur à sancto Antonino in Summa, *Auctor Glossæ Communis in Decretum Gratiani*, sæpius cum Gratiani Decreto impressæ. Obiit anno 1245, ut constat ex inscriptione tumuli.

ALBERTANUS Brixienfis Causidicus, de ore sanctæ Agathæ, Capitaneus Gavardi, (inquit Ms. Codex ejusdem cum illo ætati) qui conjectus est in carcerem à Friderico II. Imperatore, quando capta est Brixia quam defendebat ad communem utilitatem patriæ, clarebat his temporibus. Scripsit *librum De Dilectione Dei & proximi & aliarum rerum de formula vite* anno 1238, ad Vincentium filium suum, quem in Mss. tripartitum vidi. Item *librum De Consolatione & Consilio*, anno 1246 quando carcere detinebatur ad Joannem

filium suum, capita 35 continentem. Denique brevem *librum De Doctrina loquendi & tacendi* ad Stephanum filium suum, sex tantum capitibus comprehensum. Hæc omnia vidi Mss. in Bibliotheca Dunensi Ord. Cisterciensis Brugis in Flandria, in Parchensi Abbatia prope Lovanium Ord. Præmonstratensis, in Valle sancti Martini Lovanii, & in Bibliotheca Canonorum Regularium Tungrensium, demùm Oxonii in Anglia in Bibliotheca Magdalenensi cod. 161. Sed tandem inveni ac vidi impressos esse hos libros in 4° Cuncii (vulgò Coni) apud Pedemontanos per Magistrum Viotum De Dulcis anno 1507 die 4 Decembris. Sunt cum multis prælimendis, quæ facilè emendarentur impressione iteratâ, cujus unum exemplar vidi in Bibliotheca Domni-Martini Ord. Præmonstratensis in Artesia, dum illic anno 1680 excuterem cartas & antiquitates hujus Abbatia.

ÆGIDIUS Auræ-Vallis Ordinis Cisterciensis in Ducatu Luxemburgensi Monachus, scribat anno 1246 *Historiam suam de Episcopis Leodiensibus*, quam evulgavit anno 1613 Leodii Joannes Chapeville, cum aliis ejusdem materiae Scriptoribus.

GUILLELMUS Monachus sancti Martini Tornacensis Ordinis D. Benedicti, claruit circa annum 1246 scribens *Collectaneum Praclari Ordinis libris X. ex Scriptis Divi Bernardi Abbatis Clare-Vallis*, quod inscripsit *Bernardinum seu flores ex operibus Divi Bernardi*, cujus Prologus incipit: *Cum non essem alicui exercitio magnopere occupatus, &c.* Incipit liber primus, *Quid est Deus?* De quo Joannes Mabillon tom. 1. *Analect.* pag. 319, ubi

citatur Codicem Ms. Bibliothecæ Cisterciensis, sed impressum est absque nomine Auctoris sub titulo *Florum Divi Bernardi* anno 1556 Lugduni apud Benedictum Rigaudum & Joannem Sangrinum in parvo 8°. Hoc opus fuit etiam editum olim in parvo 4° pulcherimo caractere & nitido, Parisiis anno 1499 apud Philippum Pigouchet, cujus unum exemplar penes me est.

CONRADUS MOGUNTINUS, cognitus sub nomine Conradi Episcopi, floruit anno 1240 & ultra sub medium sæculi XIIII, qui nunquam Moguntinensis Archiepiscopus fuit, sed succursarius tantum ac suppleturus vices Archiepiscopi absentis, vel nolentis fungi suis functionibus. Hic scripsit *Chronicon Rerum Moguntinarum* ab anno 1140 ad 1250, quod anno 1535 ab Hervagio primum evulgatum est, tum impressum etiam anno 1569 Basileæ, immissumque postea à Christiano Urstizio in suum volumen Historicorum Germaniæ pag. 567, editum Francofurti anno 1585 Vvechelianis typis. Eiusdem *Chronicon vetus* cum Historicis Germanicis ex Bibliotheca Justi Reuberi editis in fol. Francofurti anno 1584 iisdem typis. De Conrado isto Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 378 pag. 254 Bibliothecæ Ecclesiasticæ, quem vult fuisse Archiepiscopum Moguntinum ac mortuum Patavii in Bavaria anno 1205. Sed absurdè fallitur Aubertus Miræus in parte ista, quamvis enim admittam cum Sammarthanis ac Miræo, fuisse Conradum quemdam Archiepiscopum Moguntinum, qui mortuus sit vel ex Miræo anno 1205, vel ex Sammarthanis anno 1202, quod ipsi optimè probant: attamen Conradus iste hoc anno mortuus, non potuit scri-

bere res Moguntinas usque ad annum 1250, sicut scripsit Conradus de quo loquimur. Nisi velit Miræus suum Conradum fuisse Prophetam, qui scripserit aut præscripserit res futuras annorum quinquaginta post mortem suam: quod quàm lepidum sit cordato viro, judicent Lectores benevoli. Distinguendus est igitur Conradus iste Suffraganeus vel Chorepiscopus Moguntinus, qui res Moguntinas scripsit usque ad annum 1250, à Conrado verè Archiepiscopo Moguntino qui mortuus est anno 1202, de quo videndi Sammarhani tom. 1 Gallix Christianæ pag. 355 & 356 in Archiepiscopis Moguntinis.

GUILLELMUS Patriâ Arvernus, Theologus & Philosophus insignis, vir admodum pius, ad Episcopalem Sedem Parisiensem electus anno 1228, damnavit anno 1240 articulos Theologorum quosdam Catholicæ fidei non conformes, vixit usque ad tertium Kalendas Apriles, mortuus feriâ tertiâ Majoris Hebdomadæ anni 1248 more Gallicano, aut 1249 more Romano, conditus in Ecclesia sancti Victoris Parisiensis cum Epitaphio tetrastico. Scripsit multa de quibus Bellarminus & Lâbbeus ex editione Venetâ anni 1591, sed emerfit nuperrimè nova editio, curâ Domini Bartholomæi Ferronii Canonici Carnotensis & Theologi Sorbonici, Aureliæ anno 1674 duobus tomis in folio, quæ venditur Parisiis apud Ludovicum Billaine in Aula Palatii. His autem quæ jam impressa erant, addidit Ferronius aliquot insignes Tractatus, nempe *De Trinitate & Atributis divinis*. Item *De anima*. Item *Supplementum novi Tractatus de Pœnitentia*. Item *Tractatus duos De Pluralitate & Collatione Beneficiorum Ecclesiasti-*

eorum : Quos omnes constat esse genuina Opera dicti Guillelmi Arverni, Parisiensis Episcopi ex fide Mss. Codicum. Addidit idem Ferronius *Opus ingens Sermonum de tempore & de Sanctis*, quos jam excusos scimus Parisiis anno 1638 in folio ex fide Ms. Codicis Bibliothecæ Cœlestinorum Parisiensium. Opinatus sum olim hos Sermones spectare ad Guillelmum Peraldum quem Lugdunensem vocant, & non ad Parisiensem, ac tefellisse Ms. Codicem Cœlestinorum Parisiensium. Hi igitur spectare mihi videbantur ad Guillelmum Peraldum Ord. Fratrum Prædicatorum, 1°. Quod omnes qui agunt de Operibus Guillelmi Lugdunensis, recenseant hos Sermones, qui fuerunt semel & iterum in Gallia impressi sub ejus nomine, antequam prodirent sub nomine Guillelmi Parisiensis. 2°. Vidi Sermonum istorum exemplar Ms. in Bibliotheca Cuissiacensi Ord. Præmonstratensis sub nomine Guillelmi Lugdunensis, quod est ejusdem cum auctore temporis. 3°. Guillelmus quidam Parisiensis Dominicanus, cujus edita postilla in Epistolas & Evangelia totius anni, Parisiis anno 1509 & Argentorati annis 1513 & 1521, his Sermonibus utitur sub nomine Guillelmi Lugdunensis, qui nullum excerpt Scriptorem Nicolao Lyrano recentiore. Variant autem maximè impressiones veteres istorum Sermonum. Nam ut jam dixi, impressi sunt Parisiis anno 1638 in folio & Tubingæ anno 1499 in 4°, sub nomine Guillelmi Episcopi Parisiensis. At è contrarij sub nomine Guillelmi Peraldi Lugdunensis Episcopi, ex editione Parisiensis anno 1494, apud Udalricum Gering & Bertoldum Rembold in 8°, & Lugduni anno 1567 in 8°; demum Coloniz anno

1629 in 4°. Sunt itaque editiones oppositæ, & aliqui Codices Mss. aliis Codicibus, ut allegatus Cuiusiacensis Cœlestiniانو Parisiensi: sed quod me movet contra primam opinionem, ut hos opiner jam pertinere ad Guillelmum Arvernum Parisiensem Episcopum, illud magna multitudo Mss. Codicum ejusmodi Sermonum extantium in diversis Angliæ Bibliothecis, qui omnes uniformiter inscribuntur vel *Guillelmi Parisiensis* vel *Parisiensis* simpliciter, nomine Guillelmi suppresso. Ita Oxonii in Bibliothecis Collegii novi cod. 255, Magdalenensi codd. 30, 31, 32, 34, 56, Mertonensi cod. 135, Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 111. Nec omnia etiam vidit Ferronius, nec habuit in impressione suâ, quæ spectant ad Guillelmum Parisiensem. Si enim ingressus fuisset non ignobilem Bibliothecam Longipontis in Sueffionensi Episcopio, vidisset insigne volumen in folio, sub nomine Guillelmi Parisiensis, continens *Commentaria in Cantica Canticorum & in Ecclesiastem*, de quibus loquitur Sixtus Senensis in sua Bibliotheca. Sic autem volumen incipit, *incipit insignis expositio Magistri Guillelmi Parisiensis Episcopi super Cantica Canticorum. Liber Canticorum qui & Canticum amoris, & Sirasirim Hebraicè, id est Cantica Canticorum dicitur, &c.* Item, *Incipit expositio Magistri Guillelmi Episcopi Parisiensis super Ecclesiastem. Ecce inquit Salomon Proverb. 22 descripsi tibi doctrinam tripliciter, &c.* Scripsit etiam *Tractatum contra Exemptiones* Ms. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 238, & in Mertonensi cod. 261. Vidimus etiam in aliquibus Bibliothecis *Commentarium in Matthæi Evangelium*, Ms. sub nomine nostri Guillelmi Parisiensis, ad quem spectare etiam ex stilo co-

gnosceatur. Suspicionem ergo vel certitudinem injicit, esse Guillelmi Parisiensis eam de qua agimus explanationem in Matthæum: 1°. Quod in ea Auctor cap. 6 ad ea verba; *Sed libera nos à malo*, ita scribat. *Homo qui vult ascendere in calum, videns quia non potest aliter ascendere, nisi à malis hujus mundi liberetur, clamat: libera nos à malo, id est, à peccato originali & actuali & à desiderio hujus mundi, ut & temporalia & meipsum abjicere queam, & fiam pauper spiritu: quod totum fit per spiritum timoris, sicut superius expositum est plenius in Tractatu Virtutum.* Hoc autem, in Tractatu Guillelmi Parisiensis *De Virtutibus* legitur aliquoties, saltem quoad substantiam. 2°. Idem lib. *De Moribus* cap. 10 ipso initio capitis videtur allegare seu remittere ad suum quemdam Commentarium in Matthæum. 3°. Denique eum scripsisse in Matthæum volunt indices omnes apud Trithemium & Possevinum. Sed quia in omnibus editionibus hujus Commentarii in *Matthæum* qui sancti Anselmi Operibus attexitur, Theophilus Raynaudus Soc. Jesu Theologus advertit desiderari præfationem insignem ejusdem Commentarii, quam habet Codex Ms. Bibliothecæ Collegii Soc. Jesu Lugdunensis: hanc uti non ingratum Embolum repræsentavit ad calcem suæ editionis novæ Operum sancti Anselmi Cantuariensis Archiepiscopi pag. 457, Lugduni in folio anno 1630 apud Laurentium Durandum. Hæc in gratiam Guillelmi Parisiensis dicta sunt, ut unicuique proprium reddatur. Qui plura cupit, adeat Bellarminum & Labbeum in libro suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, quorum omissiones hic tantum supplemus: Fratres Sammarthanos in Gallia Christiana tom. 1 pag. 444, ubi de Episcopis

Parisiensibus, Historiam Universitatis Parisiensis
 sæculo XIII.

ROBERTUS CAPITO, Anglicè Grosstheads,
 Gallicè Grosseteste, præstantissimus sæculi sui
 Theologus ac nobilis Scriptor, dudum in Aca-
 demia Parisiensi operam Litteris dedit, in qua
 insignis Philosophus ac Theologus extitit. Re-
 versus in patriam, Leicestrensis primùm Archidia-
 conus, dein anno 1235 Hugoni de Velles Lincol-
 niensi Episcopo successit. Anno 1242 vertit ex
 Hebræo in Latinum *Testamentum 12 Prophetarum*,
 Opus quod Judæi hucusque magnâ sedu-
 litate & invidia absconderant, ut habet Matthæus
 Parisiensis ad hunc annum. Impressum inter Or-
 thodoxographos in folio Basileæ anno 1569 apud
 Henricum Petri, & in Micropresbytero, seu ve-
 terum quorundam Theologorum Elencho, ibi-
 dem in folio anno 1550 apud eundem. Item Ms.
 in Bibliotheca Colbertina ex Ms. Cod. Thuanco.
 Venit autem in offensam Innocentii Papæ IV. ut
 tradit Henricus de Knigton lib. 2 *De Eventibus*
Angliæ ad annum 1253, eò quòd Papa Nepotulo
 suo puero contulisset Canonicatum cum Præben-
 dâ proximè vacatura in Ecclesia Lincolnensi,
 quem Robertus admittere noluit, rescribens Papæ
 se nec velle nec debere tales admittere ad anima-
 rum curas, qui seiplos nescirent nec possent re-
 gere. Epistola ad Innocentium IV. sic incipit,
Dominus noster Jesus Christus, &c. quam refert
 Matthæus Parisiensis ad annum 1253. Scripsit
 plurima Robertus quorum pauca satis in compara-
 tione Mss. restantium in Bibliothecis Anglicis,
 impressa sunt. Ex impressis *Commentarius in libros*
Posteriorum Aristotelis, editus Venetiis anno 1504.
 & 1557 ibid. ex editione Pamphili Montii. *Com-*

pendium Sphæramundi, Venetiis anno 1508, opuscula plura ibidem edita anno 1514. Obiit autem Robertus Capito anno 1253 in nocte sancti Dionysii, apud Bucedonum manerium suum. Jam ad Opera ejus Mss. veniamus.

Summa Philosophiæ Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 92.

Commentarius in libros Posteriorum Aristotelis, Ms. Oxonii in Collegio novo cod. 245.

In libros Physicorum, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 105, Cantabrigiæ in Collegio sancti Petri cod. 43.

Commentarius in Catonem, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 25.

De Prognosticationibus Aeris, Cantabrigiæ in Bibliotheca sancti Benedicti cod. 194 & in privata Gualteri Copi cod. 7.

De Articulis fidei & fide Catholica, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 176.

De Confessione, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnensi cod. 14, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 133, & in Collegio sancti Benedicti cod. 207.

De Cessatione Legalium, Oxonii in Bibliotheca Magdalenensi cod. 159, Mertonensi 160, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 36, & privatim in Bibliotheca Lumleii cod. 285.

De Conjugio, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 133.

Computus Ecclesiasticus, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca sancti Benedicti cod. 123, & in Archivis Collegii Caji cod. 122.

De Cura Pastoralis, Ms. Oxonii in Bibliotheca Exoniensi cod. 24, Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 227.

De decem Præceptis, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincol cod. 14 & 38, Exoniensi cod. 24, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica codd. 118, 137 & 200, in Penbrochiana cod. 175.

Moralitates super 4 Evangelia, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolana cod. 34, sanctæ Trinitatis cod. 15, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 26.

De pœnis Purgatorii, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 26.

De Pœnitentia, Ms. ibidem cod. 118.

Scala Voluptatis, Ms. ibidem cod. 130.

Summa Justitiæ, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienfi cod. 14, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 57, & Domus sancti Petri cod. 89, & privatim in Bibliotheca Baronis Lumlei cod. 183 & 262.

Templum Domini, Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdalenensi cod. 33 & 160, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 118 & 133, Penbrochiana cod. 59 & 123, & privatim in Bibliotheca Lumlei cod. 183.

Testamentum 12 Patriarcharum, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 243, in Collegio sancti Benedicti cod. 122, in Penbrochiana cod. 123, privatim in Bibliotheca Baronis Lumlei cod. 208, & Gualteri Copi Armigeri cod. 153.

De Triplici gratia & Justificatione, Ms. Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 151.

De Veritate Christi, Oxonii in Bibliotheca Collegii Lincolnienfis cod. 19.

De lingua & corde moraliter, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 281, Lincolnienfi cod. 12 & 14, Magdalenensi cod. 19, Cantabri-

giæ in Bibliotheca publica cod. 57 & Penbrochiana cod. 116.

De oculo moraliter, Mss. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 186, Magdalenensi codd. 58, 69 & 160, Balliolensi cod. 235, Mertonensi codd. 158, 160, 161 & 273. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 123, & privatim in Bibliotheca clarissimi viri Baronis Lumleii cod. 183.

De venenis moraliter, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 260, Magdalenensi codd. 50 & 160, Mertonensi cod. 160, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 137 & Penbrochiana cod. 106.

Ejusdem varii Tractatus, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 92.

Ejusdem dicta, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 260, Lincolnienſi cod. 12, Exoniensi cod. 24, Magdalenensi cod. 157, Mertonensi cod. 151, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 52, in Collegio sancti Benedicti cod. 207, Domus sancti Petri cod. 97 & Penbrochiana cod. 59.

Positio Domini Lincolnienſis contra Papam, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 260, Mertonensi cod. 68, Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 207 & 250.

Sermones, Mss. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 186, in Lincolnienſi cod. 12, Mertonensi cod. 232.

Epistole, Mss. Oxonii in Bibliotheca Balliolensi cod. ultimo, Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti codd. 227 & 386. Item *Epistola ad Conventum Missenden pro Abbate eligendo*, Ms.

Oxonii in Bibliotheca Mertopenſi cod. 232.

Epistola & quædam excerpta ex dictis ejus, Ms. privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 285.

Denique *Vita Guillelmi Capitonis*, Ms. Oxoniæ in Bibliotheca Collegii novi cod. 260.

Quicumque plura cupit de doctrina & virtute hujus Guillelmi, legat Historiam Universitatis Parisiensis sæculo XIII, ubi multa & præclara leget, quæ virum hunc intrepidum commendabunt in sæculum sæculi; ante Deum & homines.

1250.

REINERUS Sacconus Placentinus, Theologus Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit anno 1254, ut testatur Antonius Senensis in sua Bibliotheca ejusdem Ordinis, & scripsit *librum contra Vvaldenses Hæreticos*, quem integrè Jacobus Gretſerus ex Ms. Codice primùm eruit, & cum aliis ejusdem argumenti anno 1614 Ingolſtadii in 4° edidit. Scripserunt autem adversus eoldem Vvaldenses *Eberardus Bethuniensis* ab Henrico Gandavenſi cap. 60 memoratus, *Bernardus Abbas Fontis-Calidi* Ordinis Præmonſtratenſis & *Hermengardus*, quos idem qui ſuprà Gretſerus edidit, unde poſteà tranſierunt in Bibliothecam ſanctorum Patrum editionis Coloniensis anni 1618 & Lugdunensis 1677. Incertum, quonam anno præciſe floruerint aut vixerint, ſed ab anno circiter 1220 ad 1260, nec mihi aliud reſcire licuit.

JORDANUS de Saxonia ſecundus Generalis Præpoſitus Ordinis Fratrum Prædicatorum, ſucceſſit ſancto Dominico anno 1221 in Regimine Ordinis, quem ſanctis moribus atque Inſtitutis illuſtravit. Scripſit Librum *De Origine ſui Ordinis*, impreſſo

fuit Romæ anno 1587 cum Notis Antonii Maffæi Salernitani. Itemque *Historiam translationis Corporis sancti Dominici*, quam inseruit suis Annalibus Abraham Bzovius Dominicanus anno 1233 num. 5. Hic cautè distinguendus est ab altero Jordano de Quedelingeberg etiam Saxone, sed Augustiniano Eremita, de quo nos loquemur postea. Leander Albertus scripsit hujus Jordani Vitam quam retulit Surius ad diem 13 Februarii, sed consule S. Antoninum tit. 23, Jacobum Bergomensen in Supplemento Chronicorum, Ferdinandum in Historia FF. Prædicatorum centuria 1, Bzovium & Spondanum in Annalibus, Gerardum Joannem Vossium de Historicis Latinis, Bollandum in probatis Sanctorum Vitis ad diem 13 Februarii, ubi plurima ad laudem Jordani istius leguntur.

BERNARDUS DE COMPOSTELLA in Gallia, Presbyter hujus Ecclesiæ & Sacrorum Custos, floruit anno circiter 1250, Carissimus Innocentio IV Summo Pontifici, cujus Sacellanus fuit. Scripsit opus inscriptum, *Diplomata Summorum Pontificum & Antiquorum Hispania Regum*, quod edidit Ambrosius Morales, postea immisum in 4 volumen collectanei quod appellatur *Hispania Illustrata. Notabilia & casus super 5 libros Decretalium Magistri Bernardi Compostelani quinque libris contenta*, Mss. in Bibliotheca majoris Ecclesiæ Cameracensis, sed prodierunt Argentorati anno 1498 & Norimbergæ anno 1493. Ejus verò *Lectura in 1 librum Decretalium* cum Apostillis Antonii de Crevant, edita in 4° Parisiis anno 1516. Plura apud Posslevinum in suo Apparatu Sacro.

JOANNES DE DEO Hispanus, Doctor in De-

cretis, Professor olim & Canonicus Urbis Bononiensis, scripsit anno 1247 *insigne Pœnitentiale ad usum Ecclesiæ Bononiensis, imò & totius Ecclesiæ*, quod Ms. asservat apud se D. Bartholomæus Ferronius Carnotensis Canonicus & Doctor Sorbonicus. Idem opus extat Ms. Cantabrigiæ in Anglia in Bibliotheca publica cod. 118, cum *Pœnitentiali Raymundi de Penna-forti, & altero Roberti Grosseteste Lincolnensis Episcopi*, qui omnes eodem tempore vivebant & scribebant.

PANTALEO Diaconus Constantinopolitanus scripsit anno 1252 in gratiam Latinorum, *Tractatum contra Græcorum errores de processione Spiritus Sancti & Animabus Defunctorum, de Azimis & Fermentato, de Obedientia quæ debetur Ecclesiæ Romana*, editum Constantinopoli in ædibus Fratrum Prædicatorum anno 1252 ut habet Ms. Codex Bibliothecæ Bavaricæ, unde versus in Latinam linguam habetur in Bibliotheca SS. Patrum novissimæ editionis Lugdunensis anni 1677 apud Anissonios sæculo xlv. pag. 321. Habetur etiam Latine impressus à Petro Stevartio Leodiensi anno 1616 Ingolstadii in 4° pag. 535 Auctarii seu Appendicis ad antiquas lectiones Canisii. Florebat autem eodem tempore cum Joannè Vecco seu Becco, unde idem hic mihi videtur Pantaleo Diaconus & Cartophilax Magnæ Ecclesiæ, cujus extant varii Sermones partim ab aliis editi, partim non editi. Extant hujus Diaconi, *in sancta Luvina id est de Christo Domino & Joanne Baptista & in dominicam Transfigurationem* Sermones duo, quos Græcè & Latine produxit Franciscus Combesis ex Ms. Regio, in Auctario suo ad Bibliothecam SS. Patrum, quod editum in fol. duobus tomis

Parisiis

Parisiis anno 1648. Item *laudatio sancti Michælis Archangeli*, cui & narratio de Miraculis ejusdem annectitur, apud Lipomanum & Surium, atque in Bibliotheca SS. Patrum Concionatoria. Huic etiam lubens adscriberem Sermonem *in festum Exaltationis sanctæ Crucis* editum Græcè & Latine à Jacobo Grezero tom. 2 de Cruce. Quamvis enim auctor dicatur Presbyter Monasterii Bizantinorum, hoc non impedit quominus ad eundem Pantaleonem Diaconum pertineat, qui alia atque alia Opera partim Diaconus, partim Presbyter conscripserit. Ita sentit mecum Franciscus Combes in Apparatu seu Auctoribus recensitis ante Bibliothecam SS. Patrum Concionariam, verbo *Pantaleon*: Unde multum errant Margarinus & Colonienses qui eum Pantaleonem sæculo VII, & Coccius qui anno DCCCL assignant.

ALEXIUS ARISTINUS Græcus floruit anno 1254 & scripsit *Synopsim Canonum Ecclesiasticorum*, quam Græcè & Latine editam habes tom. 2 Bibliothecæ Juris Canonici veteris, apud Ludovicum Billaine Parisiis in fol. anno 1661. De illo plura Justellus in præfatione seu præludiis, quænt adeas.

MATTHÆUS PARIS seu PARISIUS ad fanum Divi Albani, quod olim Verolanium dicebatur, Ordinis Divi Benedicti Monachus; liberalibus studiis ab adolescentiâ eruditus, animum studio Historiæ perpetim apposuit, cujus indicium varia ab eo posteritati suppeditata volumina, quæ tractantur omnium manibus. Extat ejus *Historia Major* juxta exemplar Londinense anni 1571 verbatim recusa tum Londini anno 1640, tum Parisiis anno 1644 in fol. apud Viduam Guillelmi Pele

viâ Jacobæâ sub signo Crucis Auræ, Londini denique iterum anno 1684 in folio. His autem ultimis editionibus accesserunt primùm *Vita duorum Offarum Merciorum Regum*, cum *Vitis vigintium Abbatum sancti Albani*, unâ cum libro *additamentorum ad majorem Historiam* per eundem Auctorem. Florebat anno 1250 & obiit eo anno quo Chronica finiebat, anno scilicet Salvatoris nostri 1256, Henrico III Rege, sepultus in Ecclesia sancti Albani. Sunt autem Additamenta, si gentina sunt, inferenda suis locis & temporibus, ut unum idemque Opus cum Historia conficiant. Agunt de Matthæo Parisiensi Antonius Possévinus in *Apparatu Sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 403 pag. 262, Bellarminus & Labbeus in sua *Dissertatione de iisdem Scriptoribus*.

ALBERTUS Stadenſis Abbas Ordinis Divi Benedicti in Archiepiscopatu Bremensi, allaboravit anno 1234 ad inducendam in Abbatiam suam Ordinis Cisterciensis Observantiam, atque eam ob rem anno 1236 obtinuit Bullam à Gregorio IX. Summo Pontifice: quam cum non potuisset executioni mandare, Fratribus renitentibus, transiit anno 1240 ad Ordinem Fratrum Minorum, ex voto perfectioris vitæ. Hic *Chronicon* scripsit ad annum 1256, quod ex Ms. Codice Henrici Rantzovii Helmenstadiensis edidit Reinerus Reineccius anno 1587, cum Notis cautissimè legendis ob justam suspicionem Auctoris. Videas Lucam Vvadingum in *Bibliotheca Ordinis Minorum*, pag. 6, cum aliis.

1260.

GUILLELMUS de Sancto Amore dictus, ab Oppido unde oriundus erat, in Burgundia Se-

quana seu Comitatu Burgundiæ, Doctor Parisiensis, infensus Mendicantium Ordinibus, dum in Ecclesia nascebantur, à quibus in odii compensationem summus audiit Hæreticus. Scripsit varia opuscula, impressa in 4° Constantiæ ad Rhenum anno 1632, sed verè quidem ex caractere impressionis impressa Parisiis, ubi prostant. Sunt autem *Commentarius in Psalmum primum*, pag. 1.

Concio de Publicano & Phariseo, pag. 7.

De periculis novissimorum temporum adversus mendicantes Ordines, pag. 16.

Quæstio unica de quantitate Eleemosynæ, utrum liceat homini dare quicquid habet, ita quod sibi nihil retineat & mendicet, pag. 73.

Quæstio unica de valido mendicante, utrum debeamus dare Eleemosynam valido mendicanti, si sit pauper, pag. 80.

Casus & articuli super quibus accusatus Magister Guillelmus de sancto Amore à Fratribus Predicatoribus, pag. 88.

Collectiones Catholica & canonica ad Clementem IV. Summum Pontificem anno 1266 delatæ; ad defensionem Ecclesiastica Hierarchia & ad instructionem & preparationem simplicium Christi Fidelium; contra pericula imminenti Ecclesie Universalis per Hyppocritas, Pseudo-Prædicatores, & penetrantes Domos, & otiosos & curiosos & giro-vagos à pag. 11. ad 487.

Tabula de signis, per quæ Pseudo-Prædicatores discerni possunt a veris, pag. 487.

Sermo Magistri Guillelmi de sancto Amore in die Sanctorum Apostolorum Jacobi & Philippi, pag. 491.

Claruit anno 1160 & sequentibus ac præceden-

SANCTUS LUDOVICUS, IX nomine Rex Francorum, floruit ab anno 1226, multis susceptis laboribus & expeditionibus ad Christianos conservandos in fide apud Orientales & Africanos. Edidit *aliquas Constitutiones* Rex sanctissimus, quæ habentur in tomis Conciliorum ultimæ Parisiensis editionis anni 1671. Item *documenta salutaria & testamentum*, quæ omnia habentur in collectaneo veterum Historiæ Gallicæ Scriptorum, Andrææ Duchesnii, &c. Obiit anno 1270 die 25 Augusti prope Tunetum in Africa, unde Corpus in Galliam postea relatum est, & in Ecclesia sancti Dionysii conditum.

GUILLELMUS DE BROCIA, Gallicè de Brosse, tertius nomine Senonensium Archiepiscopus, Bernardo IV. Vice-Comite Brociæ, ex nobilissima Vice-Comitum Lemovicensium prosapia oriundus, cum esset propter eximias doctrinæ & morum dotes laudatissimus, ex Canonico Senonensi, Officialis, Cellerarii, Præcentoris & Decani muneribus egregiè fungitur. Postremò meritis exposcentibus; anno 1258 Archiepiscopus ab Alexandro Papa consecratur. Transmisit autem nomen suum ad posteros grandi opere Ms. in Bibliotheca Colbertina voluminibus in fol. quatuor, codd. 1146, 1147, 1148, 1149 quorum titulus: *Summa de virtutibus & vitiis Guillelmi de Brocia Archiepiscopi Senonensis*. Hujus temporibus Fratres Mathurini in Castro Regio Fontis-Bellæaquæ fundantur, Institutore sancto Rege Ludovico, Metropolitano assensum præbente; ut patet ex Instrumentis desuper confectis anno 1259. Itaque cum Guillelmus longa jam ætate confectus, Episcopali functioni minus idoneus videretur, Pontif-

L l iij

ficium onus Petro de Chamiaco transmisit anno 1267; & in secessu apud Brinonium, animam Domino reddidit anno 1269 die 8 Februarii, tumulatus ante Majus Altare sancti Stephani ad latus Evangelii, cum hoc monumento.

*De Brocia natus est hic Guillelmus humatus,
Munere multiplici debet sua laus pia dici:
Sine sorde vili crescens ex Officiali,
Fit Celerarius, Senonis ille prius:
Paulò post idem datus est Præcentor ibidem,
Inde Decanatum tenuit, post Pontificatum,
M Sexageno nono cum C bis in anno,
Tertia dum colitur Agatha Lux, hic sepelitur.*

Ira Sammarthani Frattes in Gallia Christiana dum de Senonensibus Archiepiscopis tom. 1 pag. 639, quos hic ad verbum expressimus.

BENEDICTUS post Petrum de Montlaur creatus Massiliensis Episcopus anno 1229: quo anno à Romano Cardinale S. Angeli, Legato Summi Pontificis, committitur arbiter 3 Kal. Februarii, controversiæ quæ intercesserat inter Massilienses & Communiam Civitatis ex una parte, Comitales ac sancti Victoris Cœnobium ex altera: cùm illi Vice-Comitum jurisdictionem penitus extinguere decrevisset, isti tuerentur partem quæ ad eos spectabat cessione Roncelini Vice-Comitis. At Massilienses cum per vim bona Abbatiae detinerent, à Pontifice Interdicto & Excommunicatione mulcati, tandem Benedicti prudentia cum Ablata Cœnobio restitui curavisset, ac nihilominus Dominium jurisdictionis ad urbem transmisisset, consentiente Abbate sancti Victoris & Monachis,

publicam absolutionem Massiliensibus indulsit in cimiterio Ecclesiæ Majoris, adstantibus Joanne Tolonenſi, & Roſtagno Reienſi Episcopis. Anno 1230 pollicitus est Joanni Episcopo Tolonenſi, se non initurum pacem cum inferiori Villâ Massiliensî Vice-Comitali, donec ipsi restituerent omne damnum, scripto dato Massiliæ in Castro. Episcopi: cui Vvillermus de Signa Abbas hoc Castrum vendidit, pretio 300 Solidorum Regalium, ex Archivis Capituli. Porro sese nuncupat Episcopum & Dominum Massiliæ anno 1233 4 Kalendas Martii, in quadam Carta Carthusianorum Montis-Rivi. Arbitr quoque deligitur anno 1243 in causa Raymundi Comitis Tolosani, cum Syndicis Massiliensibus. Cum verò Raymundus Berengarius Provinciæ Comes, in animum induxisset Massiliam suæ potestati subſicere, usus est Benedicto Episcopo ut id negotium ad exitum perduceret, à quo viginti duo mille quingentos solidos coronatos mutuatus est. Episcopus ergo simulans se velle emergere Urbis Jurisdictionem, idque è re civitatis esse Consulibus cum proposuisset: illi suæ libertatis appetentissimi, Præfulem quem antea summo honore coluerant, odio persequi cœperunt, & inde enatum bellum quod ab anno 1237 ad 1243 gestum est, fusiúsque narratur in publicis Ecclesiæ & Urbis Massiliensîs Tabulis. Ita Sammarthani Fratres in *Gallia Christiana* verbotenus tom. 3 pag. 661. Hujus in Biblioth. Colbertina Ms. Codex num. 1454 inscriptus: *Fratri Benedicti Episcopi Massiliensîs Tractatus fidei contra diversos errores, super titulo De Summa Trinitate & fide Catholica in Decretalibus*. Pertæsus postea Benedictus Massiliensium sibi insensorum, quorum iratos animos com-

poscere non potuit, deposito Episcopatu ingressus est Ordinem Franciscanorum, amplexatus eorum in paupertate divitias, ut tradit antiquus Codex Ms. Contigit id circa annum 1254, assumpto in successorem altero Benedicto de Aligniano, quem fuisse ei & nomine & sanguine proximum suspicor, licet destituatur idoneis ad id stabilendum instrumentis. Vixit circiter usque ad annum 1270.

JOANNES GUALENSIS seu VVALLENSIS, Anglicè Vvalleis, Philosophus ac Theologus Ordinis Fratrum Minorum, claruit anno 1260 & seqq. Scripsit multa, quorum aliqua impressa sunt, alia latitant adhuc in Bibliothecis potissimum Anglicanis: qui in Gymnasio Parisiensi docens, Arbor vitæ appellatus est, fuitque etiam Nobilis Jurisconsultus Antonius Augustinus Tarracoenensis in Hispania Archiepiscopus collegit anno 1575 *antiquas Collectiones Epistolarum Decretalium Romanorum Pontificum* Ilerdæ impressas in folio anno 1576, & postea Parisiis anno 1609 apud Sebastianum Cramoisy, quorum prima est Bernardi Circa Papiensis, secunda *Joannis Gualensis seu Vvalensis*, tertia Petri Beneventani, quarta & ultima Auctoris Anonymi, ut docet Augustinus in suo Prologo. Scripsit idem *Gualensis Margaritam Doctorum* seu *Communes locos ad omnium generum argumenta*, sive *Summam de Reginine Vitæ humanæ ac de statibus omnium hominum*, quæ Lugduni in folio edita est anno 1511. Idem *Ordinarium* sive *Alphabetum Vitæ Religiosæ*, cujus prima pars *Dietarium*, secunda *Locarium*, tertia *Itinerarium*, quod primò Venetiis, deinde Lugduni anno 1511 prodit. Item *breviloquium de Philosophia digni-*

tate & de ejus abusione ac de scientia Sanctorum. *Breviloquium de quatuor virtutibus Cardinalibus antiquorum Philosophorum & principum. Compendiloquium de Vitis illustrium Philosophorum*, quæ omnia ibidem anno eodem emissæ sunt in lucem. Atque opinor hæc opera impressa, esse omnino eadem cum Mss. variis Anglicanis, quibus aliis utcumque titulis adscripta sunt, quæ sub nomine Joannis Gualensis habentur. Ita in Bibliotheca Balliolensis Oxonii cod. 235 & Orientali cod. 28 *Compendiloquium atque Breviloquium*, Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 297 *Floriloquium Philosophorum*, in Bibliotheca Penbrochiana cod. 123, & Domus sancti Petri cod. 12 & 18, *Summa Collectionum Fratris Joannis Gualensis Ordinis FF. Minorum*, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 33 *Frater Joannes Vvallensis de Republica*, videntur mihi ad aliquod opus ex impressis citatis spectare. Sed Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus S. Petri cod. 89, inscriptum *Summa Justitia vel Tractatus de septem vitiis Joannis Gualensis*, cujus initium *Summa Justitia, &c.* potest esse aliud opus à prædictis: licet affirmare noli non possintque experiri & conferre qui habent opera impressa Joannis Gualensis seu Vvallensis. Porro *Summa Collationum ejus* prodiit Parisiis anno 1561, quæ an speciale opus ab prædictis, examinari potest. Ibidem pariter cod. 12 *Expositiones Fabularum Ovidii* per eundem, quod opus speciale est: at illæ impressæ sunt Parisiis anno 1509 apud Judocum Badium Ascensium, inscriptæ, *moralitates in libros Metamorphoseon Ovidii*. Vide Possevinum in Apparatu Sacro, verbo *Joannes Gualensis* pag. 873 & verbo *Joannes Valeis sive Valensis*

pag. 951 : Lucam Vvadingum in *Bibliotheca Fratrum Minorum*, pag. 209.

GUIBERTUS Tornacensis, Ordinis Minorum, celebris suo tempore Theologus Parisiensis, florebat anno 1260 & seqq. Scripsit jussu Joannis Tornacensis Episcopi *Vitam sancti Eleutherii primi Tornacensium Apostoli*, quam edidit Joannes Bollandus in probatis Sanctorum Vitis ad diem 20 Februarii. Item scripsit opus *Sermonum de tempore & de Sanctis*, quod vidi Ms. in Bibliotheca Alnensi Ordinis Cisterciensis juxta Thuvinum in Belgio, extatque etiam Ms. Cantabrigiæ in Collegio Domus sancti Petri codd. 63 & 87, ubi perperam appellatur *Gilbertus de Torreno* & *Guibertus de Tornadia*; sed olim sunt impressi Parisiis anno 1518 in 8°. Item Tractatum *De officio Episcopi & Ecclesia Ceremoniis*, & opusculum *De pace & tranquillitate animi*, quæ habentur sæculo XIII. Bibliothecæ SS. Patrum editionis Colonienfis anni 1618, & Lugdunensis anni 1677 apud Anissonios. Hujus mentionem facit Henricus Gandavenfis in opere suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 54 affirmans eum scripsisse *Hodæporicon primæ profectiōis piæ memoriæ Domini Ludovici Regis Francorum ad transmarinas partes*: quod opus intercidit vel alicubi etiamnum latet. Plura Miræus in Scholio ad dictum caput Henrici Gandavenfis.

1270.

THOMAS BOCKINGAM Anglus, claruit anno circiter 1270 insignis in Anglia Theologus, & in Academia Oxoniæ Cancellarius. Scripsit Commentaria in 4 libros Sententiarum, quod opus in Londoniensi Bibliotheca extabat, sed à prælatis Parisiensibus emerfit anno 1505. Item hujus extant

Commentaria super Deuteronomium, *Isaiam Prophetam*, *omnes Epistolas sancti Pauli*, & *Apocalypsim S. Joannis*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Balliolensi codd. 27, 28 & 199. An idem sit cum *Thoma de Dokingam* Ecclesiæ Oxoniensis Cancellario, cujus extant *Quæstiones LXXXV/III*, Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 22, affirmare non audeo, quamvis hoc valdè probabile sit. Hujus meminit Possevinus in Apparatu Sacro pag. 827, ubi tamen eum *Joannem Bokingham* appellat. Hujus honorificam facit mentionem Lucas Vyadingus in *Bibliotheca Ordinis Minorum*, pag. 323, quem appellat *Thomam Dochingham*, ac Minoritam seu Franciscanum efficit, quamvis non prober. Ibi videbis accuratorem hujus Thomæ Dockingham Operum delineationem, quam hic tibi per compendium obtuli.

JOANNES DE RUPELLA Gallus, Ordinis Fratrum Minorum, Theologus Parisiensis claruit circa eundem annum 1270, cujus etiam memoria in Historia Universitatis Parisiensis, ubi olim docuit sæculo XIII. Scripsit *Summam Quæstionum* 148 & alteram *Quæstionum* 115 *de anima inscriptam*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Exoniensi cod. 6. Item *Summam inscriptam De malo*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 78; cui etiam attribuuntur *Sermones Dominicales*, ibidem in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 94, quamvis subdubitet qui nomen Sermonibus apposuit. Item *Sermones de Sanctis*, Mss. in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum Rhegii in Italia. Vide dictam Universitatis Parisiensis Historiam, ubi de suis Doctoribus abundè loquitur: Itemque *Bibliothecam Ord. Minorum* quam instruxit Lucas

Vvadingus, ubi pag. 225 alia plura Mss. Opera Joannis Rupellani recenset.

ODO RIGALDUS Ordinem Seraphicum Fratrum Minorum ingressus anno 1242, ubi Magister in Theologia moribus clarus, & magni nominis Concionator, dein consecratus Archiepiscopus Rothomagensis ab Innocentio I V. Summo Pontifice Lugduni mense Martio exeuntis anni 1247. Quo tempore Dominicani sub Priore Joanne de Rivieriis, tradunt mense Aprili absque ulla reclamatione, eidem Odoni & Successoribus Domum in qua habitaverant ultra Sequanam. Excipitur solemniter in Ecclesia B. Virginis ipso die Paschæ anni 1248. Anno sequenti circa festivitatem resurrectionis Domini, trajicit in Angliam, ut reditus ad Ecclesiam pertinentes Regis Henrici III. gratia impetraret: quod cum obtinuisset, facto hominio de istis redditibus qui in Anglia erant, remeavit in Normanniam teste Matthæo Paris. Scripsit *Sermones de tempore seu Regulam vivendi* apud Petrum Rodulphium in Historia Seraphica, quos habes Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 109, *Commentaria in quatuor libros Moysis* Mss. ibidem in Collegio sancti Benedicti cod. 149, denique *Commentaria in Psalmos & in Evangelia*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Balliolensi codd. 36 & 37. Obiit autem Odo Rigaldus anno 1275 sexto Nonas Julii, non 1276 die 5 Maii, ut est in Calendario Dionysiano: nam illud intelligendum est de Odone Clementis decessore, qui vitâ defungitur anno 1247. At verò minùs rectè is qui Ciaconii opus supplevit, Reginaldum Minoritam tradit Rothomagensem Antistitem, Lectorem Sacri Palatii & Car-

dinalium Collegio adscriptum à Papa Bonifacio VIII sub annum 1303, nec idem esse potest cum Odone isto, qui jam longè antè, fato cesserat. Plura in ejus Encomium acervata apud Fratres Sammarthanos in Gallia Christiana tomo 1 pag. 581, ubi *De Archiepiscopis Rothomagensibus*.

GUILLELMUS PERALD, Ordinis Fratrum Prædicatorum, vir suo tempore clarissimus, floruit anno 1270, quem aliqui volunt fuisse Lugdunensem Archiepiscopum, alii tantùm fuisse Suffraganeum, seu Episcopum in partibus Infidelium, cum speciali deputatione & cura Lugdunensis Archiepiscopatus. Nullum autem indicium hujus Guillelmi in Collectaneo Episcoporum Lugdunensium, quos habent Sammarthani Fratres in Gallia Christiana tom. 1 pag. 286. & seqq. Quidquid istud sit, Infula si defuit Guillelmo Peraldo, doctrinam non defuisse constat ex *doctissima Summa de Virtutibus & Vitiis*. Quæ sæpius in 4° impressa est variis in locis, ac ultimò Parisiis anno 1629, apud Michaellem Soly viâ Jacobæâ sub signo Phœnicis. Attribuitur eidem *Opus Sermonum de tempore & de Sanctis*. quod sæpe excusum est etiam sub nomine Guillelmi Parisiensis Episcopi, ut supra diximus in *Guillelmo Parisiensi* ad annum 1240. Plura apud Possevinum in *Apparatu sacro*, Antonium Senensem in *Bibliotheca Ordinis Fratrum Prædicatorum*, Ambrosium de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1256. pag. 15, & in *Appendice* pag. 432, qui ei cæco modo attribuit quidquid potest.

BROCARDUS natione Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit circa annum 1276. Scripsit *Summam Casuum conscientia*, quæ cum

aliis multis codicibus manuscriptis Veterum Theologorum & Concionatorum, adservatur Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Augustinianorum Eremitarum. Idem ex motu devotionis an cursitationis in Orientem, lustratâ Palæstinâ, reliquit posteris *Descriptionem Terra-Sanctæ*, quam habet Henricus Canisius tomo 6 Antiquarum Lectionum Ingolstadii in 4° anno 1604. Itemque Wirtembergæ anno 1554 in 8, & postea Coloniae anno 1624 in 8°. Appellatus Brocardus vel Burcardus de Monte Sion, fositan quòd ibidem aliquantam fecerit moram in Itinere suo, etsi patriâ Argentinensis fuerit, atque Ordinis sancti Dominici, quem usque ad annum 1283 vixisse asserunt. De quo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, ubi eum asserit floruisse anno 1260. Ambrosius autem de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* assignat eum anno 1238, de quo loquitur pagg. 15 & 431 Appendixis, ubi eum beatum facit pro more & capite suo. At tempus quo præcisè vixerit aut floruerit, definire difficile, imò impossibile est, unde ad annum 1270 coniecimus.

GUILLELMUS TRIPOLITANUS, incola Accor-
nensis Conventus in Terra Sancta, Ordinis eorundem Fratrum Prædicatorum, claruit anno circiter 1270, & scripsit ad Theobaldum Placentinum, postea Gregorium X Maximum Pontificem, librum *De statu Saracenorum*, qui manuscriptus extat Oxonii in Anglia in Bibliotheca Collegii Eneonensis cod. 3, inscriptus, *De statu Saracenorum & de Mahomete pseudo-Prophetarum, & de ipsa gente, & eorum Lege & Fide*. Idem manuscriptus in Colbertina Parisiensi Bibliotheca cod. 5129. Florebat eodem circiter tem-

pore *Guillelmus de Rubrock*, de quo Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti codice 72, *Itinerarium Fratris Guillelmi de Rubrok: de Ordine Fratrum Minorum*, anno 1253 ad Patres Orientales: Itemque, *Itinerarium Fratris Odolrici de Ordine Fratrum Minorum de Mirabilibus Orientalium Tartarorum*. Hæc omnia simul collegimus ex occasione Itinerum Brocardi Argentinenſis & Guillelmi Tripolitani, quamvis *Odolricus Ordinis Fratrum Minorum* floruerit tantum circa annum 1320, cujus etiam *Itinerarium* ibidem Ms. codice 4 cum *Itinerario Joannis de Mandeville*, de quo nos poſtea. Ambroſius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* de Guillelmo Tripolitano ad annum 1297 pag. 74.

GERARDUS DE FRACHETO Lemovicenſis, quæ Civitas in Gallia Episcopatus eſt, Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit anno 1240, qui in manibus B. Jordani Magiſtri Generalis profeſſionem emiſit ab anno circiter 1226, ex primis poſt mortem ſancti Dominici alumnis hujus Ordinis in Gallia. Scripſit juſſu Humberti Ordinis ſui Generalis Magiſtri, *Libros quinque de Origine ac Viris illuſtribus Ordinis Fratrum Prædicatorum*, quibus *Humbertus Generalis* ejuſdem Ordinis cognomento *de Romanis*, præfationem tantum addidit, impreſſos Duaci anno 1619. Idem ſcripſit *Chronicon ab initio mundi uſque ad Coronationem Caroli Franci in Regem Sicilia* anno 1266, quod vidi manuſcriptum in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ Remenſis cod. 281, ita inſcriptum: *Chronicon Fratris Gerardi de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum*. Incipit: *In principio temporis ante omnem diem, Deus Pater in Verbo & per Verbum*

suum fecit ex nihilo rerum omnium materiam, &c.
 Idem Ms. in Bibliotheca sancti Victoris Parisien-
 sis. Obiit anno 1271 die quarta Octobris in Con-
 ventu suo Lemovicensi, ætatis 66, Professionis 46.
 De quo loquitur Possevinus in *Apparatu sacro*,
 Aubertus Miræus in Auctoribus paucis ad suum
 Auctarium *De Scriptoribus Ecclesiasticis* additis,
 Bernardus Guidonis in *Historia De fundatione &*
progressu Conventus Lemovicensis Fratrum Prædi-
catorum, Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca*
Dominicana ad annum 1267. pag. 23.

PETRUS DE TARENTASIA, à quibusdam *Bur-*
eundus, ab aliis *Longobardus* dictus; Ordinem
 Prædicatorum Parisiis ingressus anno 1242, Lug-
 dunensis Archiepiscopus electus anno 1272, tum
 à Gregorio X Papa unà cum sancto Bonaventura
 ad Cardinalis dignitatem evectus, factusque Ostien-
 sis Episcopus, eidem Gregorio successit in Roma
 no Pontificatu. Feruntur tres ejus Concibnes in
 Concilio Lugdunensi secundo habitæ: Prima die
 7 Junii, secunda die 6 Julii, tertia in Exequiis B.
 Bonaventuræ, qui in eodem Concilio obiit. Sed
Commentarii ejus in quatuor libros Sententiarum
 editi Tolosæ anno 1652 ex manuscripto Biblio-
 thecæ sancti Thomæ Aquinatis, prælo & cartâ
 pessimis. Habentur etiam Mss. Oxonii in Biblio-
 theca Balliolensi cod. 54 duobus voluminibus. Idem
 scripsit *Commentarium in Epistolas sancti Pauli*
 Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 49,
 & Cremonæ in celebri Bibliotheca Fratrum Au-
 gustinianorum Eremitarum. Obtinuit tantum
 Pontificatum per menses quinque & duos dies, à
 21 Januarii anni 1276 ad diem 22 Junii quo obiit
 Romæ, sepultus in Basilica Lateranensi, annum
 ætatis

ætatis quinquagesimum primum agens. Extat sancti Thomæ Aquinatis Opusculum, in quo Petrus ille vindicatur à Censura plusquam centum propositionum, quas Adversarii in ejus Scriptis annotaverant, obtulerantque Fratri Joanni Vercellensi Ordinis Prædicatorum Magistro Generali. De eo Trithemius, Bergomas, Antonius Senensis, Leander, Bellarminus & Labbeus, à quo ista sunt, paucis additis quæ ipsum fugerant. Plura Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1276 pag. 42, & in *Appendice* pag. 444.

RADULFUS cognomento *Bockingus*, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, natione Anglus ac patriâ Cicestrensis, scripsit circa annum 1270 *Vitam sancti Richardi Cicestria in Anglia Episcopi* lib. 2, quos habes prolixos apud Bollandistas ad diem 3 Aprilis. Hunc sui Ordinis Scriptorem ignoravit Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana*, quam conscripsit.

ANNIBAL DE ANNIBALDIS, Ordinis Fratrum Prædicatorum, fuit ex illustri familia Romana oriundus, qui Theologiam Parisiis aliquandiu docuit: sed factus Magister sacri Palatii Romani sub Alexandro IV & Urbano IV, atque ab isto ultimo factus mense Maio anni 1262 Cardinalis tituli Sanctorum duodecim Apostolorum. Missus à Clemente IV anno 1266, ut præsens esset Coronationi Caroli Franci in Regem Neapolitanum. Scripsit *Commentarium in quatuor libros Magistri Sententiarum*, quem habes impressum sub nomine & inter Opera sancti Thomæ. Obiit Orvieti anno 1272, ubi jacet cum Epitaphio in Ecclesia Fratrum Prædicatorum, de quo Ambro-

fius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1272 paginâ 27, & *Appendicis* paginâ 437.

MARCUS POLUS Venetus, multis itineribus susceptis cognitus, quorum descriptionem egit anno 1272, inscriptam *De Regionibus Orientis*, quæ impressa cum Itineribus Joannis Mandevilli, & Ludolphi de Sucken, & aliorum, cum variis novi Orbis Scriptoribus annis 1532 & 1555 Basileæ in fol. Itémque secundâ patte *Hierosolymitani Chronici*, seu *De Bello sacro*, quod anno 1585 edidit duobus tomis in 4° Helmenstadii Reynerus, Reineccius. Denique Coloniae ad Spream in 4° anno 1671, cum Indice prolixo historico, cuiâ Andræ Mulleri Berolinensis Præpositi.

GAUFRIDUS DE BELLO-LOCO, gallicè, de *Beau-lieu*, Ordinis Fratrum Prædicatorum Theologus, jussu Gregorii Papæ X scripsit *Historiam Vitæ sancti Ludovici IX Galliarum Regis*, cui annis viginti à sacris Confessionibus ac Consiliis fuerat, & cui anno 1270 in Castris ad Tuncetum piissimè in Domino morienti, extrema Sacramenta administravit. Alterum *librum de Vita & Miraculis ejusdem Regis* adjecit GUILLELMUS CARNOTENSIS, Familiae Dominicanæ Theologus, & sancti hujus Regis Capellanus: quorum utrumque Opus impressum legitur tomo 5 Collectanei Veterum Historiæ Francicæ Scriptorum, quos collegit Andreas Duchesnius sæpissimè à nobis allegatus. Aubertus Miræus de utroque in auctario suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 396, ac post ipsum paucis Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1276 pag. 46.

JOANNES WECCUS, seu BECCUS, Patriarcha

Constantinopolitanus floruit anno 1270, venit ad Concilium Lugdunense anno 1274, multa usque ad carcerem & mortem ob doctrinam Latino- rum, quam induerat, & quam publicè profite- batur, perpeffus est, multaque scripsit quæ ex manuscriptis Codicibus Græcis eruta græcè & lati- nè immisit in Collectaneum Græciæ suæ Ortho- doxæ Leo Allatius Græcorum sui temporis doctis- simus. Quo autem anno Joannes Vveccus mor- tuus sit, mihi rescire hucusque non contigit.

GEORGIUS ACROPOLITA, Magnus Logothe- ta Constantinopolitanus, floruit sub annum 1270 sæculi XIII. sub Michaelis Paleologi Imperio, cujus Protovestiarius fuisse creditur. Scripsit *Hi- storiam seu Chronicon Constantinopolitanum* ab an- no 1203, quo Balduinus Flandriæ Comes Con- stantinopoli coronatus est Imperator, usque ad annum 1261, quo Michael Paleologus in Bal- duini secundi locum intravit. Illud manuscriptum græcè Perâ in Belgium *Georgius Douza* attulit, quod frater ejus *Theodorus* latinè reddidit: extat- que utrâque linguâ Georgius Acropolita, cum Nicephoro Gregora, & Laonico Chalcocondila, anno 1614 Lugduni Batavorum in 8°. Itemque græcè & latinè in folio Parisiis anno 1651 typis Regiis, cum aliis Scriptoribus Historiæ Bizanti- næ, ex versione Leonis Allatii. Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* capi- te 386.

GUILLELMUS DE SANVICO Anglus, Ordini Carmelitarum, scripsit circa annum 1270 *Chro- nicon de Multiplicatione Ordinis Carmelitani per Syriam & Palestinam, & de Vastatione Monaste- riorum Terre Sanctæ ac adventu Carmelitarum*, in

Europam. Anglus natione fuit, & aliquot annis in Monte Carmelo & in Terra-Sancta permanfit, atque Accone anno 1251 à Saracenis captâ in Angliam rediit, unde poftèa Chronicon fuum fcripfit, cùm in eo mentionem faciat annorum 1267 & 1269. Hoc Opus infertum libro 9 Philippi Riboti Catalani de rebus Carmelitanis, qui continentur in Speculo Carmelitarum, quod quatuor tomis in folio evulgavit F. Daniel à Virgine Maria Ordinis hujus Calceatus, ubi omnes ferè Auctores, faltem antiquiores, qui de rebus Carmelitanis agunt, collecti funt. Impreffum anno 1680 Antuerpiæ apud Michaellem Cnobbarum. Idem Opusculum Guillelmi de Sanvico, infertum Tractatui hiftorico de Patriarchis Hierofolymitanis pag. 60. & feqq. quem Bollandiftæ cenfuerunt præmittendum tomo 3 mensis Martii. De illo Aubertus Miræus in Auctario fuo Scriptorum Ecclefiafticorum cap. 485 pag. 272 Bibliothecæ Ecclefiafticæ, Antonius Polfevinus in *Apparatu facro*, ubi eum appellat *Guillelmum de Samuco*.

JOANNES GENESIUS DE QUALEA, Parmenfis, Ordinis Fratrum Minorum, fcripfit *Tractatum de Civitate Chrifti*, impreffum Rhegii anno 1501 apud Ugonem Rogerium, & Romæ anno 1523 apud Mazochium, plura Vvadingus in *Bibliotheca Ord. Minorum*.

THOMAS DE LENTINO, five LEONTINO, natione Siculus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, per decennium Prior Conventus fui Neapolitani, & tunc forfitan Provincialis Lombardiæ, circa annum 1255 profectus in Terram-Sanctam. Hic fcripfit *Vitam sancti Petri Martyris Ordinis fui*, quam habes tomo 3 Aprilis apud Bollandiftas ad

diem 29 pag. 686. Factus postea Episcopus Bethleemicus, tum ad Cusentinum Archiepiscopatum assumptus, denique rursus remissus in Orientem à Gregorio X anno Christi 1272, ad Patriarchatum Hierosolymitanum cum officio Legati Apostolici administrandum, ibidem obiit anno mihi ignoto, sed juxta Labbeum 1277. De illo Bollandistæ in suis præludiis ad Vitam sancti Petri Martyris, de qua diximus, quos convenire poteris. Plura verba de illo Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1276 pag. 45.

RAYMUNDUS MARTINI Catalanus, Ord. Fratrum Prædicatorum, circa annum 1278 scripsit Opus nobile & arduum inscriptum, *Pugio Fidei adversus Mauros & Judæos*, aureum librum post quatuor sæcula è tenebris erutum, & novissimè Parisiis in folio apud Joannem Henault, viâ Jacobæâ sub signo Angeli Custodis impressum anno 1651, cum variis & doctissimis Observationibus eximii viri Joannis Voisin Senatoris Burdegalensis. Ex illo autem Galatinus optima quæque in sua arcana transfudit, suppresso penitus Auctoris nomine, quod homine ingenuo indignum est. Videas Ambrosium de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1283 pag. 58: & in *Appendice* pag. 449, usque ad nauscam de Raymundo concionantem.

MARTINUS POLONUS Ordinis Fratrum Prædicatorum, factus Pœnitentiarius & Capellanus Summorum Pontificum Joannis XXI & Nicolai III, qui eum promovit ad Archiepiscopatum Gnesnensem, unde oriundus erat, in Polonia. Quod dum contenderet, lapsus in morbum anno 1278, vel 1279, in Urbe Bononia obiit. Scripsit *Chro-*

nicon suum ad annum 1277, ut ipse testatur in prologo, nec ultra progressus est. Impressum id variis locis, sed purgatum nugis Protestantium, & ad fidem insignis manuscripti Codicis Martino coartanei, cum Notis Suffridi Petri Leovardienfis, Colonix in fol. anno 1616, procurante Fabricio, cognomento Casare, Ordinis Præmonstratensis Canonico, ut notat Labbeus in prologo Cœnotaphii Joannæ Papissæ, & Severinus Binius in Notis post Vitam Leonis Papæ IV, tomo 8 Conciliorum pag. 153. Qui plura cupit, adeat Labbeum in Opere suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Antonium Possëvinum in *Apparatu sacro*. Aubertus autem Miræus illum prætermisit; forsitan ob fabulas quibus scater communiter hoc Chronicon, sed quas jam constat esse immixtas ab Hæreticis nefario atque ordinario ausu. Plura, sed incerta dat Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1279 pag. 48, & in *Appendice* pag. 445.

1180.

GERARDUS Ordinis ejusdem Fratrum Prædicatorum, insignis hoc tempore Theologus & Concionator, docuit Theologiam tum Parisiis, tum Leodii postea, unde nomen ei Gerardi Leodiensis adhæsit. De illo sic Henricus Gandavenfis in Opusculo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 53: *Gerardus Ordinis Prædicatorum Lector Domus Leodiensis composuit Tractatum Religiosis valde utilem, sumpto themate ab illo loco libri Regum, Præparate corda vestra Domino, &c. Septem Dispositiones circa cor faciendas docens, multaque ad adificationem pertinentia hinc & inde ex Scripturis colligens. Opus istud inscriptum, Speculum Concionatorum de doctrina cordis, septem*

libris, impressum Neapoli in 4° anno 1607. Habetur Ms. sed Anonymum Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 148. Scripsit etiam *Sermones de tempore ac de Sanctis*, quos Aubertus Miræus in Scholio ad caput 53 libri De Scriptoribus Ecclesiasticis Henrici Gandavenfis, ait Mss. extare apud Belgas in Valle-Viridi, & Lovanii ad sanctum Martinum. Extant Mss. Cremonæ in Italia, in Bibliotheca Fratrum Augustinianorum, quos *Eremitas* appellamus. Agunt de Gerardo Leodienfi Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus loco citato, Ambrosius de Altamura sæpe citatus in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1270 pag. 25.

BALDUINUS AVESNENSIS sub annum 1285 scripsit Latine *Historiam Genealogicam Comitum Hannonia, & aliorum Procerum*, quæ Ms. extabat olim Parisiis apud Andræam Duchesnium, & Bruxellæ apud Chiffletios, nunc autem in Bibliothecæ Regiæ Mss. Codicibus.

GEORGIUS CYPRIUS anno 1283, ita volente Andronico Imperatore, factus est à laico Monachus, ex Monacho post Sacrorum Ordinum gradariam susceptionem mox consecrandus Patriarcha Constantinopolitanus, de quo plura videri possunt in Pachimeri Historia nuper vulgata per Petrum Possinum. Scripsit *Encomium sancti Georgii Magni Martyris*, quod legitur Græcè & Latine apud Bollandistas ad diem 23 Aprilis. Item extant *varia Georgii Cyprii Epistola* Mss. Græcè in Bibliotheca Vaticana, & Bavarica cod. 96. Hanc porro dignitatem Patriarchatus abdicavit paulò ante mortem, quæ contigit anno 1290. Hæc Daniel Papebroxius tom. 3 Aprilis pag. 102. ad finem

nem capitis secundi Cominentarii prævii ad acta sancti Georgii.

THEODORICUS DE APOLDIA, Thuringus, Patriâ Herefordensis, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, clarus anno circiter 1280 scripsit prolixè & ornatè *Vitam sancti Dominici Fundatoris Fratrum Prædicatorum libris VII*, de quibus Surius & Bollandistæ agent ad diem suum. Item libros VII. *De sancta Elizabetha Andrea Regis Hungarorum filia, Ludovici Landgravii Thuringia Vidua*, quos ex Mss. Codd. Henricus Canisius tom. 5 lectionis antiquæ primus publicavit, & Matthæus Raderus tom. 1 Bavaricæ sanctæ in Compendium eleganti stilo redegit. Ipsa Marpurgi anno 1231 sanctissimè obiit, in tabulas publicas anno 1235 à Papa Gregorio Nono relata. De Theodorico Antonius Possevinus in Apparatu sacro bis, nempe verbo *Theodericus de Apoldia & Theodericus Thuringus*; Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptöribus Ecclesiasticis* cap. 394 pag. 260, aliique Scriptores de Rebus Fratrum Prædicatorum; Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1288 pag. 61.

ENGELBERTUS Abbas Admontensis in Stiria clatuit anno circiter 1280 & scripsit librum *De ortu, progressu & fine Romani Imperii*, quem habes in Bibliotheca veterum Patrum sæculo XIII. Lugdunensis ultimæ editionis, & aliarum. Scripsit etiam anno 1273 *Carminè Heroico Panegirim Coronationis Rodulfi Hapsburgici in Romanorum Imperatorem*, quam habes in Collectionibus Historicorum Germaniæ quos diversi ediderunt. De Engelberto Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, quem tamen rejicit ad annum 1320, quo usque vivere

quidem potuit, licet anno 1280 floruerit. Opus Engelberti Admontensis *De ortu, progressu & fine Romani Imperii*, impressum primò Basileæ in 8° anno 1553 typis Oporinis cum Odepotico Bavarico Gaspari Bruschi: qui præmisit præfationem cautè legendam, utpote hominis hæretici.

DAVID DE AUGUSTA Vindelicorum, Theologus, Ordinis Fratrum Minorum, claruit anno circiter 1280 & sequentibus, scripsit *Formulam Novitiorum de reformatione exterioris hominis*. Item *formulam interioris hominis & libellum de septem progressibus Religiosi*; quæ tria opuscula primùm seorsim, & postea à Colonienfisibus tom. 13 Bibliothecæ Patrum edita fuerunt. Hæc etiam opuscula devota quæ sancto Bonaventuræ perperam attributa, legitimo quidem auctori restituta sunt, in Bibliotheca sanctum Patrum, editionis Lugdunensis anni 677, sæculo 13. Vide Antonium Possëvinum in *Apparatu Sacro* pag. 417, Lucam Vvadingum *De Scriptoribus Ordinis Minorum* pag. 99.

GERTRUDIS sancta Virgo & Abbatissa Monasterii Helffedani in Comitatu Mansfeldensi in Germania, claruit scientiâ & moribus circa annum 1280. Scripsit *libros 4 insinuationum divine pietatis*, qui incipiunt ab his verbis: *Abyssus increata Sapientia*: quibus præmittitur alius liber de ejus vita ab auctore Anonymo, incipiens à verbis sequentibus: *O altitudo divitiarum sapientia & scientia Dei*, &c. impressi primùm Colonie anno 1579 in 4°, tum correctiùs in 8° Parisiis anno 1662 apud Fredericum Leonard viâ Jacobæâ sub Scuto Veneto. Opus istud devotioni mulie-

bri aptissimum, quod in editione ultimâ inscribitur, *Vita & Revelationes sanctæ Gertrudis Abbatisse Ordinis sancti Benedicti*. Obiit sancta Gertrudis in suo Monasterio anno 1290, de qua plura habet Antonius Possevinus in Apparatu Sacro verbo *Gertruda Abbatisa*.

SANCTA MECHTILDIS Sanctissima soror sanctæ Gertrudis, ejusdem Sanguinis, ejusdem Instituti, ejusdem temporis, ejusdem gratiæ atque ingenii, scripsit etiam *simillimas Visiones* seu *Revelationes*, quas inscripsit *spirituales gratias lib. V*: de cujus scriptis & obitu loquitur sancta Gertrudis prædicta: unde patet Mechtildem abiisse ad Dominum ante Divam Gertrudem. Ejusmodi revelationes, aptum fœmineo sexui & ingenio opus, impressæ sunt Parisiis in fol. anno 1513, caractere eleganti pro ratione temporis, ex officina Henrici Srephani è Regione Scholæ Decretorum. Est autem Collectaneum quoddam continens varias diversorum revelationes, quod rectè *Collectaneum Visionum* vel *Visionarium* appellaretur. Continet fol. 1 *Hermetis Visiones* seu *Pastorem Hermetis* libris 3: fol. 17 profaicum libellum *De Visione Vvettini Monachi*, quem postea iterum edidit D. Joannes Mabillon in actis SS. Ordinis Divi Benedicti sæculo 4 tom. 1 pag. 263 & sequentibus. Tum fol. 19 *libri duo somniorum seu revelationum F. Roberti Ordinis Fratrum Predicatorum*, qui anno circiter 1330 floruit, suæque somnia scriptis mandavit. Fol. 28 lib. 3 *Revelationum sanctæ Hildegardis Virginis Scivias intitulati*, qui incipiunt: *Ecce quadragesimo tertio temporalis cursus mei anno*, &c. Fol. 119 *libri V. Visionum seu Revelationum sanctæ Eli-*

saberh Abbatissa Schonaugiensis, alibi etiam pos-
 steà impressi, ut superiùs diximus. Denique fol.
 150 libri *V gratiarum spiritualium sanctæ Mech-*
tildis Virginis, de quibus supra. Antonius Possë-
 vinus in Apparatu sacro mentionem facit *sanctæ*
Mechtildis, sed fallitur in eo quod ait eam vixisse
 adhuc anno 1300. Cùm enim mortua sit sancta
 soror Gertrudis ex ipso Possëvino anno 1290,
 & hæc in Scriptis suis loquatur de sorore Mech-
 tilde tanquam mortua, non potest vixisse usque
 ad annum 1300, sed mors assignanda circa annum
 1284 vel 1286.

PETRUS ALVERNUS seu DE ALVERNIA
 Gallus, vir doctus, sancti Thomæ dum Parisiis
 legeret Discipulus, claruit anno circiter 1280.
 Scripsit *Appendicem seu Supplementum ad Sum-*
man S. Thomæ Magistri sui, quod semper impres-
 sum est ad calcem ejusdem summæ. Extant ipsius
 Commentarii in aliquot libros Aristotelis, nempe
De motibus Animalium, de longitudine ac brevitate
vite, de juventute ac senectute, de respiratione,
de morte ac vita, qui prodierunt Veneriis anno
 1507, unà cum ejusdem sancti Thomæ *Com-*
mentariis in Aristotelem de sensu & sensato, ac de
memoria. Item ejusdem Petri Appendix *Commen-*
tatorum Divi Thomæ Aquinatis ad libros Ari-
stotelis de Cælo, quos D. Thomas non absolve-
 rat: nimirum ad partem tertii & ad quartum inte-
 grum, quæ Veneriis excusa fuerunt anno 1495 apud
 Scottum. Ejusdem *Commentarii in libros Physi-*
corum Aristotelis, Mss. Oxonii in Bibliotheca
 Balliolensi in Anglia cod. 97; in *parva Naturalia*
ejusdem, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Do-
 mus sancti Petri cod. 54; in *Meteoræ* Oxonii in

Collegio novo cod. 245, in Balliolensi cod. 2292 denique in *Politica Aristotelis*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 40. De illo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1273 pag. 28 & in Appendice pag. 437.

NICOLAUS DE HANAPS natione Gallus, in Diœcesi Remensi natus, ex pago ejusdem nominis in Thierascia juxta Aubentonium, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, scripsit opusculum intitulatum: *Exempla virtutum & vitiorum ex Universæ Scripturæ divinæ promptuario desumpta*, impressum Parisiis in 8° anno 1547 sub nomine proprii auctoris, apud Joannem Foucher viâ Jacobæ sub signo Urbis Florentiæ, ac Tubingæ in Germania anno 1533 apud Huldericum Morhart, demum Venetiis in 16° anno 1637. Vocatur vulgo *Biblia pauperum*; falso sancto Bonaventuræ à quibusdam adscriptum, atque in ejus opusculis impressum, ut ex Mss. Neapolitanis Codicibus Antonius Senensis tradit in sua Bibliotheca. Constat hoc opus capitulis cxxxiv, & incipit: *Creatio Rerum ita fuit mirabilis*. Non tantum autem Neapoli Ms. extat sub nomine proprii Auctoris Nicolai de Hanaps, sed in aliis multis Bibliothecis, Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Augustinianorum Eremitarum, Cameraci in Biblioth. Ecclesiæ Cathedralis pulpito 6, & alibi. Videas de eo Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 448, pag. 294. Factus dicitur Hierosolymitanus Patriarcha, & obiisse anno 1288.

1290.

THOMAS HYBERNICUS cognomento *Palmerianus*, Socius Sorbonicus, circa annum 1290

scripsit Alphabeticò ordine opus excerptum ex Sanctis Patribus intitulum, *Flores Doctorum* sæpius impressum, ut Parisiis anno 1556, & *Flores Bibliorum* etiam impressos: sed utrumque opus nuperrimè anno 1678 & 1679 impressum in 12° Lugduni duobus tomis apud Joannem Certum viâ Mercatoriâ sub signo sanctæ Trinitatis, utrumque anreâ Parisiis in 12° anno 1662 apud Claudium le Goust & Carolum Fossët viâ Jacobæâ sub signo Resurrectionis. *Flores Doctorum* Communiter in Mss. Codd. inscribuntur *Manipulus Florum*, cum Prologo parvo qui incipit: *Abiit in agrum*, & habetur Ms. in Bibliotheca Cameracensis Ecclesiæ pulpito 9 num. 8: Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Augustinianorum Eremitarum, apud Præmonstratenses Bucilienses in Episcopatu Laudunensi; passim in Bibliothecis Anglicis, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri codd. 79 & 83, cum isto lemmate: *Manipulus Florum sive extractiones originalium*, edita à M. Thoma de Hybernîâ quondam Socio de Sorbona. Inchoavit Tho. Vvalleys, absolvit Tho. de Hybernîa. Item, *Manipulus Florum* quem inchoavit Joannes Gualensis qui floruit anno 1260, quem ejus morte imperfectum absolvit & locupletiore reddidit Tho. de Hybernîa qui claruit anno 1290. Item Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdalenenensi cod. 27, Orialesi cod. 33, Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 169. Ex his patet quo tempore floruerit Thomas Hybernicus, quem Codd. Mss. appellant Socium Sorbonicum, sed suis accenset Franciscanis Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum* pag. 326, & quem ad annum circiter 1330 rejicit. Plura de illo Anto-

nus Possevinus in *Apparatu sacro*, ubi summâ curâ recenset varias editiones operum illius, in præcipuis Christiani Orbis Urbibus.

JACOBUS JANUENSIS seu DE VORAGINE, sic dictus (ut Joannes Trithemius refert) propter profunditatem doctrinæ, quasi voraret omnes: aliis de Varagine dictus ab Oppido quod est in Territorio Genuensium, non longè à Genua situm. Archiepiscopus postea Genuensis factus, vir fuit suo tempore clarissimus, & multifaria rerum cognitione illustris. Apud posteros autem nomen suum evulgavit multis operibus, sed quæ jam à viris eloquentibus vel gravibus hujus sæculi modicè considerantur & æstimantur, sive spectes dictionem in concionibus quas reliquit, vel fidem probam in Historiis quas retulit. *Utriusque Testamenti libros in Italicum sermonem primus omnium summâ fide ac diligentia transtulit*, inquit Sixtus Senensis, in sua Bibliotheca Sancta lib. 4. Sed hoc non concedit Antonius Possevinus in Apparatu Sacro, verbo *Biblia* pag. 225, & si concederet; non admitterent qui opus italicum Jacobi Genuensis nunc legerent, quamvis suo tempore talis forsitan haberetur. *Legendas Sanctorum in unum volumen compilavit*, multa illi ex Historia Ecclesiastica & tripartita conjungens. Hoc opus olim antiquis typis semel atque iterum impressum est, inscriptumque *Legenda aurea*: sed quàm merito alii *Legendam ferream*, alii *vitream* aut *stramineam* nuncuparunt. Illic enim sunt bona mixta malis, vera fabulis; unde ex quo Laurentius Surius Labores suos nobis in simili argumento obtulit, nulatenus sudarunt typis vel *Legenda aurea Jacobi Varagincnsis*, vel *Catalogus Sanctorum Petri de*

Natalibus, quæ prælum nusquam meruerant. Denique *Sermones* scripsit *super Evangelia omnium Dominicarum anni, festa Sanctorum, & per totam Quadragesimam*, cum speciali opere *De laudibus B. Maria Virginis*, satis triviales ac simplices, impressos Venetiis annis 1575 & 1579 & alibi, sed ultimò simul omnes 4 tomis in 4°, Moguntiz anno 1616 apud Petrum Cholinum, curâ & studio Rudolphi Clutii Theologi ex Ordine Fratrum Prædicatorum. Factus fuit Archiepiscopus Genuensis anno 1292, ubi mortuus est anno 1298. Vide Antonium Possevinum in *Apparatu sacro* pag. 794 & verbo *Biblia*, pag. 225, Sixtum Senensem, & alios qui loquuntur De Scriptoris Ordinis Prædicatorum. Ambrosius de Altamura pro privilegio sibi indulto, illum exornat titulo *Beati* in Bibliotheca Dominicana ad annum 1290 pag. 61 & in Appendice pag. 438, cujus Opera impensè laudat, contra communem omnium æstimationem, quæ eum accusat simplicitatis ac fabularum plurimarum.

JOANNES JANUENSIS de quo sic Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 381 *Joannes Januensis*, Monachus Ord. Fratrum Prædicatorum, *Dictionarium prænotatum Catholicorum* anno 1280 confecit, in quo præter *Quæstiones naturales ac Theologicas*, præter item ea quæ ad Orthographiam, Prosodiam, Etymologiam, Syntacticam, Constructionem, Regimen & figuras, ait etiam de his ipsis, quatenus in Bibliis & à Patribus usurpantur. Opus autem hoc à Petro Ægidio auctum, & anno 1506 Lugduni excusum prodiit, cum Venetiis antea ab Octaviano Scoto fuisset emissum anno 1495. Hæc Possevi-

nus. Porro hoc Dictionarium CATHOLICON nuncupatum, est unum ex primis operibus quæ unquam in Europa impressa sunt. Anno enim 1459 Joannes Faustus arte impressoria inventa, edidit primò Moguntiaë libros Guillelmi Duranti Mimatensis Episcopi *De divinis Officiis*, & anno 1460 edidit *Catholicon* in folio Moguntiaë, absque nomine loci vel Typographi, cujus unum exemplar in Bibliotheca Galliarum Regia Parisina, atque aliud nos vidimus in Bibliotheca Fulien-sium Parisiensium. Extat autem Manuscriptum Cantabrigiaë in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. primo, sed cum solo cognomine *Januensis* atque eodem modo in multis Bibliothecis, vel cum solo titulo *Catholicon*, auctore innominato. Idem scripsit *Tabulam* seu *Syllabum in Sacram Scripturam*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 166, Cantabrigiaë in Bibliotheca publica codd. 8, 153 & 216, & in Collegio sancti Petri cod. 77, ubique cum solo nomine *Januensis*. Unde cum Thomas James anno 1600 edidisset Londini in 4° eclogam Manuscriptorum Codicum Oxonio-Cantabrigiensem, haberetque multos Mss. Codices sub simplici nomine *Januensis*, attribuit omnia illorum Opera *Antonio Januensi* quem libro 2 hujus Eclogæ collocat ad annum 1418. Consuluit absque dubio Antonium Possëvinum qui in *Apparatu sacro* pag. 69 hæc habet : *Antonius Januensis, Ord. S. Augustini scripsit librum quem pranotavit, Compendium figurarum Moralium. Interfuit Constantiensi Concilio, Sigismundo Imperatore anno 1418.* At Codices manuscripti horum Tractatuum, tam in Bibliothecis Anglicis, quàm Gallicis & Italicis, sunt ejusmodi,

modi, ut multis annis excedant præfixum Antonio Januensi tempus, suntque certò sæculi XIIII. Quantum autem ad Joannem Januensem, nihil invenio in antiquis Nomenclatoribus Scriptorum, unde quandiu mihi non constiterit aliud per testes vel instrumenta authentica, opinabor unum eundemque Scriptorem *Januensem* successu temporis in duos esse dissectum *Jacobum & Joannem*, Ambos Januenses dictos, ejusdem temporis, ejusdem Ordinis, ab eadem littera initiali incipientes. Hos etenim opinor esse unicum auctorem, *Jacobum Januensem de Voragine cognominatum, Genuensem Archiepiscopum, Ordinis Fratrum Prædicatorum*, qui & *Conciones* scripserit *De tempore ac de Sanctis* de quibus supra, & *Legendam Leonogobardicam*, & *Catholicon Dictionarium & Tabulam in Sacram Scripturam*, & eandem *Scripturam* primus in linguam Italicam transtulerit, de qua Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. I pag. 225 verbo *Biblia sacra*. Occasio dissectionis hujus unius hominis in duos, orta ex Mss. Codicibus habentibus vel solum *Januensis* nomen, vel solam nominis initialem litteram J. Januensis, unde aliqui legerint *Joannem*, alii *Jacobum Januensem*, atque ita duos ex uno confecerint.

STEPHANUS DE SALAGNIACO Ordinis Fratrum Prædicatorum, Conventus Lemovicensis in ipsa urbe constituti, scripsit *De quatuor rebus quibus specialiter Deus Ordinem Prædicatorum insignivit*, nimirum *de bono & strenno duce*, *de illisfri & nobili profapia*, *de glorioso nomine*, *de modo professionis*. Extat opus Mediolani inter monumenta Patrum in Conventu Gratiarum. Obiit anno 1250, de quo in *Bibliotheca Domi-*

nicana ad annum 1290 pag. 64 Ambrosius de Alramura.

ENGELHARDUS Abbas in Lanckaim claruit circa annum 1290 & scripsit maturo stilo *Vitam sanctæ Virginis Mechtildis* filia Principis Berchtoldi Comititis de Andechs, Abbatissæ in Dieffen, deinde in Oetilsterten, quam vitam ex membranis Monasterii Dieffensis primus Latinam inseruit tom. 5 antiquæ lectionis Ingolstadii in 4° edito anno 1604 Henricus Canilius: cum antea D. Philippus Dobereiner Decanus ad B. Virginem Monachii, ex Latino Germanica Paraphrasi traduxisset, atque emitti in publicum procurasset. Vide quæ Henricus Canilius habet præloquio ad Lectorem, ante ipsam sanctæ Mechtildis Vitam, Antonium Possevinum in Apparatu sacro, verbo *Engelgardus* pag. 504, & verbo *Mechtildis* pag. 100 secundæ partis.

JOANNES PRECKAM Angelus Ordinis Fratrum Minorum, ac demum à Nicolao tertio Pontifice Maximo Cantuariensis Ecclesiæ Archiepiscopus creatus est. Is pietate atque doctrina B. Bonaventuram sub quo Magistro didicit, imitatus ita expressit, ut in plerisque eundem diceres. Scripturam Sacram cum Parisiis atque Oxonii publicè esset interpretatus, inde quoque atque Londino prophanas vocum novitates à nonnullis fidei malè sanæ, irreperentes coërcuit, quo ex facto colluctatus cum bestiis fuisse dicebatur. Scripsit autem *Collectaneum Bibliorum* quem alii *Collectorium* vocant in quatuor libros partitum. *Collectorium Bibliorum* ut scimus, fuit excusum Colonia anno 1541 à Melchiore Novesiano, ac *Collectarium Sententiarum Bibliorum* Parisiis anno 1514 à Joan-

ne Frellonio : sed unum & idem esse haud dubito, quod in certos communes locos reductum; suppeditat faciliè quidquid usui potest esse Concionatorum. Extant adhuc varia ejus Opera Mss. in Bibliothecis Anglicis nempe, *De perspectiva* Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 28. *De Mystica Numerorum Interpretatione in sacra Scriptura*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16 cujus principium, *Quia Domine*, &c. *De Trinitate sive Officium Sanctissima Trinitatis*, Ms. privatim Cantabrigiæ in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 100: quod Officium Sanctæ Trinitatis ab eodem compositum Franciscus Titelmannus sua expositione illustravit. *Meditatio de Corpore Christi*, Ms. Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 393. *Collationes de omnibus Dominicis per annum*, ibidem Mss. in Bibliotheca Penbrochiana cod. 175. *Disputationes Thoma & Pecchami*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 12. Alii obiisse ferunt hunc virum anno 1290; Labbeus in Chronologia brevi Scriptorum Ecclesiasticorum anno 1292. Eisen-grenius certè asserit vixisse anno 1283; ut qui Rodolphus è Tuffiniano in Historia Seraphica scripsit eum obiisse anno 1269; intelligendus sit mutatis numeris anno 1290; sicut habet G. Servatius Miricanus inferioris Germaniæ ejusdem Ordinis Provincialis in Enchiridio Fratrum Minorum. Miraculis autem post mortem claruisse; iidem qui supra, ac post eos Henricus Vvillotus in libro suo quem inscripsit *Athenas Franciscanas* asseruit. Hæc nos ut plurimum ex Antonio Possentino in *Apparatu sacro*. Plura Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 217 & seqq.

BAIDUINUS Ninovenſis in Flandria, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis, ſcripſit *Chronicon à Chriſto nato ad annum 1294* quo vivebat, Ms. aſſervatum in Archivis Ninovenſis Abbatiae, ut à Fratribus accepi dum illac tranſirem, ſed quod ob abſentiam Abbatis non vidi.

ALANUS DE INSULIS Principali Gallicanae Flandriae oppido oriundus, cum Eccleſiaſtica Scholæ Pariſiis per annos plures præſuiſſet, ſæculi pertæſus, Cistercium ad converſionem ſe contulit, ubi mortuus eſt anno 1294 die 30 Januarii. Scripſit multa, quæ diligentibus curis inquiſita Carolus de Vviſch Cœnobii Dunenſis in Flandria Prior, evulgavit ſimul collecta in ſoh. anno 1653 Antuerpiæ. Cui volumini addidit Appendixem ad quosdam Alani libros in Mſſ. mutilos, ſub ſinem ſuæ Bibliothecæ Scriptorum Ordinis Cisterciensis in editione ſecunda quæ Coloniae Agrippinae procurata eſt in 4° anno 1656 apud Joannem Buſæum. Præter impreſſa autem à Carolo de Vviſch Alani Opera, extat inſigne ejus Opus ſeu Summa *quot modis* appellata, ſic enim in Manuſcripto Codice & ab Auctore vocitata eſt, quæ præcedit ſecundum Alphabeticum ordinem, deducens hoc ordine *quot modis* unaquæque res bonam vel malam in partem ſumpta fuerit in Scripturis ſacris, opus Concionatoribus idoneum. Habetur Ms. in parvo 4° in Bibliotheca Regaliſ-Montis Ordinis Cisterciensis, dedicatum Hermengaldo ſancti Egidii Abbati, cujus hoc initium. *Reverendiſſimo Patri ac Domino Hermengaldo Dei gratia ſancti Egidii Abbati, Alanus dictus Magiſter, ſic in præſenti multiplici inſigniri gratiâ, ut in futuro præmiatur in gloria. Cum mun-*

duo diversis olim, &c. Agunt pluribus de Alano Insulensi Carolus de Vvisch in *sua Bibliotheca Scriptorum Ordinis Cisterciensis*, Joannes Trithemius *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Henricus Gandavenfis ibidem cap. 21, Aubertus Miræus in Scholio ad caput 21, Henrici Gandavenfis *De Scriptoribus Ecclesiasticis* pag. 166 *sux Bibliothecæ*, Antonius Possevinus in *Apparatu Sacro*, & alii.

CÆLESTINUS quintus, Summus Pontifex Romanus factus anno 1294 die 7 Julii, quam dignitatem in Ecclesia summam singulari ac summa humilitate abjecit post quinque menses & dies octo. Huic attribuuntur *multa Scripta*, quæ ex Mss. Codd. prodierunt primùm Neapoli anno 1640, unde translata sunt postea in Bibliothecam SS. Patrum ultimæ editionis Lugdunensis anni 1677. Mortuus est anno 1296 die 8 Junii, ætatis 87, de quo loquuntur, qui scripserunt, Historiam Romanorum Pontificum.

PETRUS JOANNES OLIVI, Gallus natione, professione Ordinis Fratrum Minorum, scripsit anno circiter 1294 in *Apocalipsem Commentarium* qui extabat temporibus Joannis XXII. Papæ, sed quem comburi velut hæreticum jussit. Condamnatio hujus operis legitur apud Stephanum Baluzium tom. 1 *Miscellaneorum* pag. 213 & sequentibus, facta à duodecim Magistris in Theologia, referentibus verba aliqua dicti commentarii ad censuræ suæ probationem. Obiit in Conventu Narbonensi anno 1297 die 16 Martii, quem post multos annos exhumatum comburi jussit Joannes Pontifex; quod parum favet iis qui volunt multa ab ipso patrata miracula post mortem. Plura Lu-

cas Vvadingus in *Annalibus* ad annum 1297. num. 33, & in *Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 284.

1300.

BERENGARIUS DE FREDOL seu FREDOLIUS, adhuc juvenis eligitur Canonicus & postea Succentor sancti Nazarii, deinde Abbas Beati Aphrodisii Biterrensis, demum Episcopus Biterrensis renuntiatur anno 1298, sub quo per Metropolitani Egidium Amelinum Biterris duæ Synodi annis 1299 & 1302 celebratæ sunt. Fuisse inter Doctores Juris Canonici suo tempore clarissimos, constat ex auxilio quod præstitit in condendo libro sexto Decretalium Bonifacio VIII. cujus extiterat Capellanus, adjavantibus Ricardo de Senis Cardinale, & Guillelmo Mandagori Ebredunensi Archiepiscopo. Jurisprudentiæ scientia clarissimus, ad Guillelmum de Mandagoro Archidiaconum Nemausensem, à quo libri *De Electionibus Prælatorum* nuncupatione honestatus fuerat, vicissim ipse volumen inscripsit quod super Summam Ostiensis *Elucidarium per seriem Alphabeti* composuit. Hanc Elucidationem quam prænotavit *Oculum*, habes cum Summa Ostiensis impressa in folio Basileæ anno 1573. Extat hoc opus Ms. Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 246 inscriptum, *Inventarium in Jure Canonico per Berengarium Episcopum Biterrensem*: itemque Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 1495. In eadem Bibliotheca sancti Benedicti cod. 290, *Summa Domini Berengarii Cardinalis, magni Pœnitentiarii Domini Papæ, de omnibus Casibus Juris in quibus quis est excommunicatus*. Et cod. 291, *Casus spectantes ad Curiam Romanam Autore Berengario*. Itaque ob scientiæ eminentiam,

Clemente V electo ad Summi Pontificatus apicem, ab eo purpura insignitur in prima creatione Lugduni 1305 tit. SS. Nerei & Achillei, postea Episcopus Tusculanus Boncamatio successit anno 1309, dictus perperam Stedelli pro Fredoli à Ciacconio. Obiit Berengarius Avenione 5 Idus Junii circa annum 1323, cujus corpus à Guillelmo Fredolio nepote & successore elatum, sepelitur in Cathedralis Capella sancti Stephani. Qui alia cupit, adeat Antonium Possevinum in Apparatu sacro pag. 212, verbo *Berengarius Biterrensis*, Fratres Sammarthanos in Gallia Christiana tom. 2 pag. 422 in Episcopis Biterrensibus.

GUILLELMUS DE MANDAGOT SEBENNAS, primùm Nemausensis & Uticensis Archidiaconus, mox Capellanus Summi Pontificis & Præpositus Ecclesiæ Tolosanæ, tandem à Bonifacio VIII. Ebreduensi Metropoli ornatus circa annum 1295. Celeberrimus fuit Juris utriusque interpret, cujus Opera, in condendo sexto Decretalium libro usum esse eundem Bonifacium, colligitur ex præfatione operis. Multaque alia Jurisprudentiæ scripsit monumenta, uti *Tractatum De Electionibus Prelatorum* ad Berengarium Biterrensem Ms. in Anglia Oxoni in Bibliotheca Collegii novi codd. 166 & 196, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri codd. 151 & 158: sed impressum Colonia anno 1573 unà cum additionibus Boërii, qui incipit, *Quia cum Electiones*. Hic donis ingentibus Metropolim suam locupletavit, functusque est legatione Pontificiâ ad Regem Aragoniæ cum Carolo II. Provinciæ Comite. Creatus autem Cardinalis Prænestinus, à Clemente V. anno 1312 14 Decembris, Bonifacium egregiè propu-

gnavit. Tandem ex hac vitâ decessit Avenione mense Novembri anni 1321, vel ut aliis placet, triennio post, sedente Joanne XXII. Ejus cum laude meminerunt Bernardus Guidonis, Trithemius, Abrahamus Bzovius, Ciaconius & Ughellus in Episcopis Prænestinis: quibus addito Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, Aubertum Miræum in *Auctatio De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 414 pag. 266, & Sammarthanos Fratres in *Gallia Christiana* tom. 1 pag. 280 in Archiepiscopis Ebredunensibus.

PETRUS DE ALVERNIA, Magister in Theologia & Canonicus B. Mariæ Parisiensis, scripsit anno 1301 *Summam Quodlibetorum*, quam habes Ms. codice 963 Bibliothecæ Colbertinæ.

✓ JOANNES LE MOINE, communiter Joannes Monachus, Frater Andreæ Noviomensis Episcopi, aliàs cognominatus *des Cranches*, è Cresliaco Pago juxta Abbatis-Villam Diocesis Ambianensis oriundus, qui cum jus Pontificium apprime noscet, Romam profectus, ibidem in Cardinalium Contubernium sub titulo Sanctorum Marcellini & Petri admissus est ante annum 1298. Edidit Commentarium in Sextum Decretalium Bonifacii VIII, quod Ms. Cantabrigiæ in Collegio Aulæ sanctæ Trinitatis cod. 7 sub hoc titulo: *Apparatus sexti libri Decretalium per Joannem Monachum, tit. Sanctorum Marcellini & Petri Presbyteri Cardinalis anno Domini 1298*. Hic verò Commentarius impressus est Parisiis anno 1535 sub nomine *Cardinalis non Monachi*, deinde Venetiis anno 1586, cum additionibus Philippi Probi Bituricensis Jurisconsulti excusus est. Hic ex Rotæ Auditore in Purpuratorum Ordinem

coopatus est à Cœlestino V. anno 1294, non à Bonifacio VIII. Dicitur Consiliarius Philippī Pulchri 1303 & Episcopus Meldensis in Necrologio sancti Pharonis. Condidit Lutetiæ Parisiorum anno 1302 amplissimum sui nominis Collegium, dictum Cardinalitium juxta sancti Victoris portam & suburbium, quod dotavit & statuta à Bonifacio VIII. probari obtinuit. Præterea Vice-Cancellarius Romanæ Ecclesiæ extitit, Legatus in Gallias ad Philippum Pulchrum à Bonifacio illi tum infenso, cujus acta Legationis & articulos Regi proposuit ad subscribendum, citat Spondanus in suis Annalibus. De hujus Cardinalis familia, eruditione, Scriptis ac gestis plenè edisserit auctor, qui Notis Ciaconium illustravit, cujus sequens Epitaphium videtur in Sacello Cardinalitii Collegii. *Hic jacet Dominus Joannes Monachus Ambianensis Diœcesis, tituli Sanctorum Marcellini & Petri Presbyter Cardinalis, Fundator istius Domus, qui obiit Avenione anno Domini 1313 die 22 mensis Augusti, sepultus fuit hic primâ die mensis Octobris ejusdem anni.* Vide Antonium Possëvinum in Apparatu sacro, Sammarthanos Fratres in Gallia Christiana tom. 3 pag. 701 ubi de Episcopis Meldensibus.

HAYTO ARMENUS Haytonis Armeniæ Regis consanguineus & nepos, post multas bello partas Victorias, abjecto cingulo, nomen Christianæ Militiæ datum, observantiæ etiam regulari se obrulit anno circiter 1290 in Episcopio Cypri, Præmonstratensis Instituti Cœnobio. Scripsit Historiam de rebus fortiter à se gestis aliàs inscriptam, *Itinerarium & flos Historiarum Ecclesiæ Orientalis, passagium Terra Sanctæ, &c, Quam*

Historiam ex idiomate Gallico Latinam fecit Nicolaus Salcoin seu Salconius in Urbe Pictavenſi anno Domini 1307 juffu Clementis Papæ V. Extat excuſa Haganoæ anno 1529. in 4º, & Baſileæ inter novi Orbis Scriptores annis 1532 & 1555, Helmeſtadii in 4º anno 1585 parte ſecundâ Chronici Hieroſolymitani, ſeu de bello Sacro duobus tomis à Reinero Reineccio; denique Coloniae Brandeburgicæ in 4º anno 1671 cum aliis, ſtudio, & curis Andreæ Mulleri. Opus iſtud extat Ms. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cum hoc Lemmate: *Liber Hiſtoriarum partium Orientis quem ego Nicolaus Falcon ſcripſi primo Gallico idiomate, & de Gallico tranſtuli anno 1300.* Sed fallit hæc inſcriptio. Extat etiam Manuſcriptum in Bibliotheca Colbertina cod. 3819 ſub hoc titulo: *Flos Hiſtoriarum Terra Orientis, quem compila- vit Frater Haytonus Dominus Curchi, conſanguineus Regis Armenia anno 1307 in civitate Picta- venſi Regni Francia, è Gallico in Latinum verſus à Nicolao Falconi.* Habet Haytonis mentionem Aubertus Miræus in Auſtario ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 413, ubi ait Præmonſtratenſes & Dominicanos facere illum ſui Ordinis: ſed ſol- vit controverſiam ipſe Hayto, qui in ſua Hiſto- ria cap. 46 narrat amplexum ſe fuiſſe Præmonſtra- tenſe Inſtitutum. Porro ſi (ut loquuntur caſuiſtæ) eò gravius eſt furti peccatum, quò egentior eſt is cui aliquid abripitur: ne dubites Amice. Lector, peccatum eſſe graviffimum illius, qui Scriptores aliquos Ordini noſtro Præmonſtratenſi abripuerit, quorum ipſe pauperrimus ſemper fuit. Peccavit igitur & quidem mortaliter (ſi mihi credatur) Ambroſius de Altamura qui in *Bibliotheca Domi-*

micana ad annum 1307 pag. 87 hunc Haytonein nobis suffuratus est, suis adscribens Dominicanis.

GUILLELMUS DE NANGIACO Monachus sancti Dionysii in Francia Ordinis Divi Benedicti, magnus suo tempore Historicus, floruit sub finem sæculi XIII & initium sæculi XIV, scripsitque *Chronicon ab initio mundi usque ad annum 1301* quo florebat, quod postea à duobus ejusdem Abbatiae Fratribus continuatum usque ad annum 1368. Habetur impressum in Spicilegii Dacheriani tom. XI pag. 405 & sequentibus. Scripsit pariter *Chronicon Regum Francia usque ad annum 1301*, itemque *Vitam sancti Ludovici IX. Francorum Regis, & filiorum ejus Philippi Audaci ac Roberti Borboniana familia capitis*: quæ omnia continentur in quinto tomo Collectionis Historicorum de Rebus Francicis, quam procuravit doctissimus Andreas Duchesnius. Videantur omnes qui scripserunt de Rebus Gallicis, maximè Sammarthani Fratres qui perpetuò allegant Guillelmum de Nangiaco, in Historia sua Gallica *Domus seu familia Regie Francorum*.

JOANNES DE PARIS seu PARISIENSIS, cognomento *de Soardis*, Ordinis Fratrum Prædicatorum, Doctor Theologus Facultatis Parisiensis, floruit sub finem sæculi XIII & initium XIV. Scripsit *Tractatum De Regia Potestate & Papali*, quem è tenebris vindicasse falsò asserere audet Melchior Goldastus tom. 2 Monarchiæ. Quippe præ manibus habemus excusum illum Parisiis anno 1506 in 4°, cum Durandi de sancto Portiano, Petri Paludani, Hervei Britonis, & aliquot aliorum Dominicanorum opusculis. Con-

tra *Corruptorium doctrinae S. Thomae Aquinatis* scripsit, non secus atque Ægidius Columna Romanus, Richardus Clapuel Anglus, & alii. Illud Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 10, extatque etiam impressum sub nomine Ægidii Romani Ordinis Fratrum Eremitarum Augustinianorum. Interim monco observandum cum R. P. Theophylo Raynaudo in libro *Erotematum* de malis ac bonis libris, deque justa aut injusta eorum confixione pag. 122, *Correctorium Corruptorii doctrinae sancti Thomae Aquinatis*, sub nomine Ægidii vulgatum, tribui Joanni Parisiensi Ordinis Prædicatorum ejusdem Ægidii æquali, tum à Joanne Pico Quæstione 1 Apologeticâ, tum à Leandro Alberto lib. 4 De vitis illustribus Prædicatorum. Verùm ut rectè idem subjungit, cum addat Leander Richardum quoque Clapuel Anglum scripsisse de eodem argumento & titulo librum: quidni & ipse Ægidius eâ de re scribere, & vindex pro Magistro exsurgere potuerit? Quare ad Mss. Codd. & coëteraneorum Scriptorum testimonia recurrendum est. Item Mss. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Lincolnensi cod. 16, *Determinatio F. Joannis Paris vel Parisiensis de Secta Christiana per gentilium testimonia*, atque determinatio ejusdem *de Confessionibus Fratrum*. Spondanus ad annum 1304 num. 14 ex Joanne Brehaldo, ejusdem Ordinis, narrat cognomine *Pungentis Asinum* appellatum fuisse, vulgariter *Jean Piquelafne*, unde suppresso cognomine Joannes Parisiensis dictus est. Volunt aliqui cum obuisse Romæ, cum ad Bonifacium VIII. Papam ab eo evocatus perrexisset, unde ante annum 1307 mortuum, volunt: sed tamen alii ad Clementis V. tempora

vitam ejus prorogant. De eo Trithemius, Leander Albertus, Antonius Senensis, Bellarminus, Aubertus Miræus in Auctario suo De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 405 pag. 263, Labbeus, Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1277 pag. 46, & alii.

MATTHÆUS VVESTMONASTERIENSIS Monachus Ordinis Divi Benedicti prope Londinum in Anglia, quem alii appellant Matthæum Florigerum, scripsit *Historiam rerum præsertim Anglicarum* quam inscripsit *flores Historiarum*, usque ad annum 1307 quo Eduardus I. Angliæ Rex mortuus est. Hoc opus impressum in folio Londini anno 1570, & in Germania in folio Francofurti anno 1601. Hujus meminerunt Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Matthæus Vvestmonasteriensis* & *Matthæus Florigerus*: Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 515 pag. 279, & novi Rerum Anglicarum Scriptores.

NICOLAUS TRIVETTUS, vulgò *Treveth* æt *Trivet*, Anglus pariter eodemque tempore florens, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, ad eundem usque annum 1307 quem Eduardi Angliæ Regis xxxv supputat, scripsit *insigne Chronicon*, quod ex Mss. erutum habet Lucas Dacherius tom. 8 sui Spicilegii, lectuque dignissimum est. Idem habetur Ms. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 75, Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti cod. 60. Ejusdem linguâ Gallicâ *De gestis Imperatorum, Apostolorum & Regum* Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdalenensi cod. 138. *Commentarii in B. Augustinum de Civitate Dei*. Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti

Petri cod. 24 & in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 247. *Flores super Augustini Regulam*, Mss. in eadem Lumleii Bibliotheca cod. 291. *Super Boetium de Consolatione Philosophia*; Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 236. Ejusdem Nicolai Triveth Ordinis Prædicatorum *Commentarius Tragediarum Seneca*, Ms. cod. 2780 Bibliothecæ Colbertinæ: *Tabula super Allegorias Ovidii*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 142. *Alia quedam Opera Nicolai Triveth*; ibidem Mss. cod. 147. Annales ejus de Regibus Anglicis incipiunt ab anno 1136 ad dictum supra annum 1307. Quantum autem ad Commentarios *super Divum Augustinum de Civitate Dei*, vult Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Nicolaus Triveth*, in illis terendis eum habuisse collaborantem sui Ordinis Thomam Vvalleis dictum *Anglicum*. Sed videat ipse Possevinus quomodo hoc esse possit; cum Nicolaus Trivetius floretet & scriberet circa annum 1307, alter verò circa annum 1400; nam distantes viri tanto temporis intervallo, simul uni operi collaborasse non possunt. Rectius forsan locutus fuisset Possevinus si hunc Commentarium dixisset inceptum fuisse à Nicolao Trivetho; perfectum verò successu temporis à Thoma Vallenli seu Gualensi Anglico. Extant hi Commentarii Mss. Neapoli in Conventu sancti Dominici, Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Augustinianorum Eremitarum, Cameraci in Bibliotheca Cathedralis Ecclesiæ: imò impressi sunt Venetiis anno 1489. Multa de Nicolao Triveto Antonius Possevinus in Apparatu sacro; Sixtus Senensis, & Ambrosius de Altamura in Bibliotheca Dominicana ad annum 1361 pag. 129 &c.

in Appendice pag. 486, ubi cum defigit eide[m] anno.

JOANNES DE JOINVILLA Dominus hujus Urbiculæ, Senescallus Campaniæ, qui sanctum Ludovicum IX. Francorum Regem in Expeditionem Ægyptiacam anno 1248 secutus est, scripsit accuratam *idiomate Gallico Historiam ejusdem sancti Regis*. Hanc cum Gaufrido de Belloloco Ordinis Fratrum Prædicatorum, & cum altero Guilhelmo Carnotensi ejusdem familiæ Dominicanæ Theologo & sancti Ludovici Capellano, qui ambo de rebus præclare gestis S. Ludovici Latine scripserunt: Claudius Menardus Consiliarius Regius & Proprætor Andegaven[sis] anno 1617 Parisiis junctim excudendam curavit, additâ *ordinatione* ut vocant *ab sancto Ludovico factâ 1228 pro Extirpatione Hæresis Albigen[sis]*; Additâ item *Epistolâ quam idem Rex de captione & liberatione suâ scripsit*, cum aliis monumentis huc spectantibus. Eandem Historiam Joannis de Joinvilla cum doctis Annotationibus edidit in fol. Parisiis apud Sebastianum Mabre-Cramoisy Typographum Regium anno 1668, Carolus du Cange Quæstor Regius Ambianensis, cui Operi addidit idem Carolus du Fresne *Vitam sanctæ Isabelle Sororis sancti Regis Ludovici, filia Ludovici VIII. & Blanchæ Castellane*, quam simplici idiomate Gallico composuit Agnes Abbatis[s]a Longi-Campi circa annum 1300, quam ibi legito. Vivebat adhuc valde senex Joannes de Joinvilla anno 1310, cujus mentionem faciunt Possevinus in *Apparatu sacro* quem Joannem Jonvillium appellat pag. 903, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoris Ecclesiasticis* cap. 396 pag. 260, Scriptores Rerum Gallicarum Præcipui.

JACOBUS DE VITERBIO, Ordinis Eremitarum Divi Augustini, Lutetiæ Parisiorum Theologiam in Conventu sui Ordinis docuit, inde Neapolitanus Archiepiscopus, scripsit ad Clementem V Summum Pontificem *De Regimine Christianitatis lib. 2*, qui Mss. extant Romæ in Bibliotheca Vaticana, & Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Eremitarum Divi Augustini. *Sermones per annum*, qui Mss. asservantur Romæ in Bibliotheca Canoniorum sancti Petri, & Cremonæ in dicta Augustinianorum Eremitarum Bibliotheca. *Commentarium in 4 libros Magistri Sententiarum*, cujus Commentarius in tertium, Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolensi cod. 55. Plura Possevinus in *Apparatu sacro*, Elsius in *Encomiastico Augustiniano* Bruxellis in fol. anno 1654 ex Typographia Francisci Viviani.

JOANNES DE SANCTO GEMINIANO Ordinis Fratrum Prædicatorum vivebat anno 1310, juxta Antonium Senensem in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum, anno 1300 vel circiter juxta Labbeum in *Chronologia Brevi Scriptorum Ecclesiasticorum*, vel anno 1319, si credimus Eisengrenio. Summus fuit Theologus & Concionator nobilis, scripsit *Summam de Exemplis & Rerum Similitudinibus* locupletem, omnibus divini verbi Concionatoribus & aliis utilem, quæ Venetiis anno 1577 & 1582 apud Damianum Zenarium, Antuerpiæ anno 1583 in 8 & anno 1599 in edibus Petri Belleri, Lugduni autem anno 1585, cui adjunctum est *Sophologium Sapientiæ Iacobi Magni*. Et quidem post aliquot editiones, ea præstare videtur quæ ab Ægidio de Rocha Ord. Eremitarum Divi Augustini emendatior prodit, cum illa

Illa primum prolata fuisset in lucem anno 1499
 Basileæ apud Petrum Langestein. Eiusdem Sum-
 ma *Universum Predicabile* inscripta, prodit Co-
 loniæ in 4° anno 1670, an eadem cum Summâ
 Exemplorum & Similitudinum, ego definire non
 audeo, qui utramque simul non contuli. Scripsit
 quoque *Orationes funebres* quæ Patisiis editæ sunt
 anno 1611 in 8°, itemque *Sermones Quadragesi-
 males*, editos Venetiis anno 1584 in 8°. Otatio-
 nes etiam funebres editæ Lugduni anno 1518. Plu-
 ra vide apud Antonium Possevinum in Apparatu
 sacro, verbo *Joannes à sancto Geminiano*, pag.
 880. Ambrosius de Altamura, multa loquitur
 in *Bibliotheca Dominicana* de Joanne isto Gemi-
 nianensi, cui tandem placuit collocare illum ad
 annum 1244 pag. 9 Bibliothecæ & in Appendicè
 ad eundem annum pag. 432. At inquit contra
 Antonium Senensem Lusitanum in *Bibliotheca*
 pag. 146 ubi dicitur vixisse anno 1310, contra
 Eifengtenium apud Antonium Possevinum tom. 2
Apparatus sacri fol. 183 ubi dicitur floruisse anno
 1319. Nam ait Altamura pag. 432, cum venerit
 Neapolim sub Gregorio nono Summo Pontifice; ar-
 gumentum est claruisse circa annum 1255. Gregorius
 nonus rexit Sedem Apostolicam ab anno 1227 usque
 ad annum 1241 quo obiit. Idem in Bibliotheca
 pag. 9 adhuc præstantiora narrat; utinam rectè
 probata. Joannes de Sancto Geminiano, venit à
 Neapolim cum B. Thoma Agnileontino, illuc à
 Gregorio nono ad extinguendas Hæreses per Fre-
 dericum II Imperatorem disseminatas misso. Hu-
 jus sanctitate ac eloquentia sanctus Thomas Aqui-
 nas, cum daret ibi opetam Litteris, illectus à
 sæculum abdicavit & nostræ Religioni voluit &

» cooptrati. S. Thomam qui à matre & fratribus
 » in arce Castri sancti Joannis detinebatur, pluries
 » invisens adjovit, eique de libris atque vestibus
 » benignissimè in carcere providebat. Insuper cu-
 » ravit obnixè ut Ordini restitueretur, illūque
 » fœliciter Neapolim emissum, è dicto Castro
 » per fenestram, reduxit. Hæc quidem præclara
 Joannis de sancto Geminiano in sanctum Thomam
 Aquinatem beneficia, sed quæ probanda sunt ab
 Ambrosio Altamurano, per contemporaneos &
 idoneos testes: nam *quod de tam antiquis tempo-
 ribus dicitur, contemnitur, nisi probetur.* Appel-
 labimus hæc fœlicia hujus Bibliothecarii somnia,
 vagasque ingenii imaginationes, quamdiu non
 probaverit. Mirum sanè, quod ob tam insignia in
 sanctum Thomam Aquinatem officia, hunc Joan-
 nem de sancto Geminiano *titulo Beati* non com-
 pensaverit. Hic solus, opinor, è Dominicano Or-
 dine, tot tantaque comminiscitur.

» BERTRANDUS DE TRILLA Ordinis Fratrum
 » Prædicatorum scripsit *Commentaria in 4 libros Sen-
 tentiarum*, claruit anno 1296. Hæc Antonius Pos-
 sevinus in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 219. Hujus
 autem Bertrandi Commentarius sub nomine au-
 ctoris proprii Ms. in Bibliotheca sancti Victoris ad
 muros Parisienses, ut habet Joannes Launoïus
 Doctor Theologus in Opere *De Regia in matri-
 monium Potestate*, impresso Patifis in 4° anno
 1674 apud Viduam Edmundi Martini viâ Jaco-
 bæ sub Sole Auro. Ibi allegat Bertrandum hunc
 parte 1 pag. 9, quem tamen collocat inter Tho-
 mam de Argentina qui floruit anno 1350 & Joan-
 nem Capreolum qui à Trithemio vixisse dicitur
 anno 1415, ab Antonio Senensî anno 1424, à

Bellarmino anno 1410. Quid si deceptus est unius centenarii oblivione Typographus. ponens 1296, pro 1396, quod valde probabile est? Hoc tamen definire nolim, cum ad id non suppetant mihi idoneæ rationes, unde conjecturaliter tantum loquor: ut nullum tempori Auctoris legitimo ex hac ejus collocatione imposterum nascatur præjudicium, vel veritati enucleatius eliminandæ. Ex unico duos fecit pro more suo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* pag. 217 ubi sic: *Bernardus de Trillia Dioceseos Nemausensis prope Provinciam & Avenionem, Ordinis Predicatorum Theologus, scripsit Postillas in Ecclesiasten, in librum Sapientia, in Joannem usque ad 2. caput, in Apocalipsin, in Psalterium, in Canticum Cantorum. Quæstiones de differentia esse & essentia, de Anima, de Potentia Dei, de spiritualibus creaturis. Quodlibeta aliquor. Quæstiones super totam Astrologiam. De cognitione animæ separata, quod moriens non potuit absolvere. Vivebat anno 1291. Antonius Senensis Lusitanus. Hæc Possevinus, nomine Bertrandi mutato tantum in Bernardum, ut ex uno Scriptores duos faceret.*

ADMONITIO LECTORI.

Imposterum paucos ex multis Scriptores attingam, impossibile enim est omnes ob multitudinem recensere. Præterea facillimum est plerosque videre, quid & in quibus locis floruerint, scripserint, evulgaverint, cum locis & annis impressionum, quæ designantur maxime in Bibliotheca Conradi Gesneri, & Apparatu sacro Antonii Possevini à nobis sæpe sæpius citato.

1310.

* GUILLELMUS DURANTI, nepos alterius Senioris, ejusdemque nominis & cognominis, quem varia Scripta illustrarunt, de quibus Bel- latminus & Labbeus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, Sammarthani Fratres in Gallia Chri- stiana tomo 3 pag. 730, in *Episcopis Mimatensi- bus*. Hic dictus nomine IV, ad distinctionem quan- dam ab avunculo suo, qui III Guillelmus fuit in ordine Mimatensium Episcoporum. Sub illo primùm factus Mimatensis Canonicus, ac postea Archidiaconus, deinde provisor de Episcopatu per Bonifacium VIII Papam Epistolâ Regesti Vatica- ni, Pontificatus anno 2, Christi 1296, & apud Ughellum Italiae sacrae tomo 2 pag. 501, & quae refert etiam Gallia Christiana loco cit. Hic autem Guillelmus anno 1297, consentiente Capitulo, ordinavit, neminem ad Canonicatus Ecclesiae ad- mittendum esse, cujus parentela usque ad tertiam generationem aliquo modo Ecclesiam Mimate- sem inquietasset. Anno 1306 hic litem admodum arduam composuit inter Petrum Ruthnensem Episcopum & Bernardum Comitem, de qua in Archivis Episcopatus, ubi in Autographo Guil- lelmi IV sese appellat. Interfuit Concilio Viennensi anno 1311. *Deque rebus in eo tracta- tis selectam relationem idem Guillelmus Mimatensis recensuit, cujus acta extant in Codice Vaticano*, inquit Fratres Sammarthani. At vix, ac ne vix quidem adduci possum ut credam, hanc operam è Sammarthanis illi attributam, esse aliud aliquid à *Tractatu de modo celebrandi generalis Concilii per Guillelmum Durantium Episcopum Mimate- sem, jussu Clementis V. Summi Pontificis edito, & Concilio Viennensi oblato*; quem habes impressum

apud Franciscum Clouzier Parisiis in Aula Palatii, juxta ædes primi Præsidis, ad insigne Beatæ Mariæ Virginis, in 8° anno 1671: unâ cum libello Nicolai Clemangis Archidiaconi Bajocensis, Doctoris & Theologi Parisiensis, *De corruptio Ecclesiæ statu*, libello Petri de Alliaco Cardinalis Cameracensis Episcopi *De Emendatione Ecclesiæ*; Concilio electorum Cardinalium & aliorum Prælatorum *De emendanda Ecclesiâ*, Sanctissimo D. N. Nicolao III exhibito, & ipso jubente conscripto; Oratione Gentiani Herveti *De reparanda Ecclesiastica disciplina*. Qui primus hunc *Traçtatum de modo generalis Concilii celebrandi* edidit, hic Philippus Probus Jurisconsultus Bituricensis celeberrimus, qui cum Parisiis anno 1545, decimo-quinto Kalendas Aprilis dedicavit *Sanctissimo D. N. Paulo divinâ providentiâ Papa III. & Reverendissimis sacrosanctæ Ecclesiæ Romanæ Cardinalibus, Episcopis, Abbatibus, ac cæteris in Christo Fidelibus, ad universale Concilium in Tridentina Civitate celebrandum convocatis*. Impressus etiam postea in 4° Parisiis anno 1635, cum iisdem adjunctis. Deceptus tamen tam in sua dedicatoria Epistola, quam Vita præmissa Auctoris, Philippus Probus, qui hoc opus affixit, & opinatus est spectare ad Guillelmum Durantum Seniore, seu tertium & Patrum, quem constat esse mortuum Romæ anno 1296, & nunquam attigisse sæculum decimum-tertiū ex Epitaphio sepulchrali ejus lapidi appenso, quod ab ipsis Fratribus Sammarthanis refertur in Gallia Christiana tomo 3 pag. 730, in *Guillelmo Duranti III*. At spectat ratione temporis quo scriptus est, certissimè ad Nepotem & Guillelmum Durantum Ju-

piorem, de quo silent & Bellarminus & Labbeus, in opere suo uterque *De Scriptoribus Ecclesiasticis*. Imò plerique non distinguentes inter duos Guillelmos Durantos, ambos sibi in nomine & cognomine similes, ambos sibi in Episcopali Sede succedentes, atque in eadem Juris Canonici professione inclitos, posuerunt Durantum Patrum seu Seniore[m] vixisse usque ad annum 1328, quod ipsa Epitaphe tumulo appensa falsitatis manifestæ arguit. Est itaque istud opus Guillelmi Duranti Junioris seu Nepotis, qui multis etiam insignis fuit egregiis factis, Fundavit enim anno 1312 Collegium omnium Sanctorum, tam de bonis suis, quam Guillelmi tertii dicti Speculatoris ejus patris. Expulit Judæos à civitate Mimatensi, & in eorum Synagoga ædificavit domos istius Collegii. Adstitit quoque in Parlamento anni 1316, apud Guillelmum Budæum in lib. ultimo *De Senatoribus*; & anno sequenti delegatur à Rege Philippo Longo, pro componenda pace inter eum & Robertum Flandriæ, ac Ludovicum Niverni Comitem, ejusque filium. Scribit ei pariter Marinus Sanutus in *Historia Secretorum Crucis* anno 1326 de statu belli sacri, *Episcopum Mimatensem & Comitem Gabalitanum ac Procuratorem passagii* vocitans. De illo plura habent tabularia dicti Collegii omnium Sanctorum in Civitate Mimatensi, quæ nos ex Gallia Christiana passim in multis accepimus.

JACOBUS DE TERMIS Abbas Caroliloci Ordinis Cisterciensis in Episcopatu Sylvanectensi, edidit anno 1311 tempore Concilii Generalis Viennensis Opusculum contra impugnantes exemptionem & Privilegia Regularium, maximè contra Egi-

dium Romanum Bituricensem Archiepiscopum. Habetur tom. 4. Bibliothecæ veterum Ord. Cisterciensis Scriptorum pag. 261, de qua sæpius egimus.

GUILLELMUS, cognominatus *Major*, electus est Andegavensium Episcopus communium suffragio anno 1290, antea ejusdem Ecclesiæ Canonicus, Pœnitentiarius, vir doctus & probus. Scripsit *gesta sua in Episcopatu ab anno 1290 ad 1313*, quæ ex Ms. Codice edidit Lucas Dacherius tom. 10. sui Spicilegii pag. 247. Obiit verò anno 1314 die 13 Maii, de quo vide Galliam Christianam Sammarthianorum Fratrum, verbo *Andegavenses Episcopi*.

JOANNES FRIBURGENSIS in Brisgoia, natione Teutonicus Ordinis Fratrum Prædicatorum, cui Joannes Niderus cognomentum *Runsick* tribuit, vir fuit multæ eruditionis & pietatis; unde clarescentibus ipsius meritis sanctitatis & doctrinæ, factus est Episcopus Oslunensis in Hungaria, quem postea Episcopatum Ultroneus abiecit, ut in quiete sub Claustrali Regula solitarius inter Fratres viveret. Scripsit autem *Summam Confessariorum* Reutlingæ in Germania anno 1487 editam apud Joannem Ochmarum, Parisiis deinde apud Joannem Parvum, & Lugduni apud Joannem Robergerum anno 1518. Ignoro an ista summa sit opus distinctum à Glossis ejusdem Joannis de Friburgo in Summam Raymundinam *De Casibus Pœnitentialibus sex de Pœnitentia & Matrimonio*, excusam & in quatuor libros distinctam Romæ in 4° anno 1603 apud Joannem Tallinum, sub hoc titulo: *Summa de Pœnitentia & Matrimonio, cum Glossis Joannis de Friburgo ejusdem Or-*

dinis Dominicani. Mortuus est Friburgi anno 1314, multis, ut fertur, Miraculis coruscans: de quo mentionem habent Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Joannes Bossinensis* pag. 827, ubi perperam illum attribuit Ordini Fratrum Minoritarum: & verbo *Joannes Friburgensis* pag. 877, & verbo *Raymundus de Pennaforti.* Aubertus Miræus in Auctario *De Scripto-ibus Ecclesiasticis* cap. 483 pag. 272, Lucas Vvadingus in Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum, Philippus Labbeus in sua Dissertatione Historica De Scriptoribus Ecclesiasticis à Bellarmino recensitis tom. 2, verbo *Raymundus de Pennaforti* pag. 280, Antonius Schenſis Luſitanus in *Bibliotheca Fratrum Predicatorum* fol. 131 & 134, Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1314 pag. 95 & in Appendice pag. 468 ad eundem annum.

VICTOR PORCHETUS DE SALVATICIS, Genuensis floruit anno 1315, assumptoque Carthusiani Ordinis habitu scripsit opus nobile contra Judæos, ubi probat per Scripturas Veteris Testamenti & libros Thalmudistarum atque Cabalistarum veritatem Christianæ Religionis. Inſcribitur *Victoria Porcheti adversus impios Judæos*, quam Augustinus Justinianus Nebiensis Episcopus recognitam edidit anno 1520 Parisiis apud Ægidium Germontium. Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Porchetus de Salvaticis*, aliiſque Scriptores de rebus Carthusianorum, faciunt mentionem hujus Scriptoris.

1320.

JOANNES DE SANCTO VICTORE Parisiorum, Canonicus Regularis Augustinianus hujus Abbatiz, olim ob pietatem & doctrinam cele-

berimæ, scripsit Historiam ad annum 1322 *Memoriale Historiarum* inscriptam, cujus impressum aliquod fragmentum ab Andræa Duchesnio tom. I Collectionis veterum Historiæ Francicæ Scriptorum. Hanc autem nondum impressam, habes Ms. in Bibliotheca sancti Vjctoris Parisiensis, & Collegii Navarrici ibidem, itemque in Anglia Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 239 & in Collegio sancti Benedicti cod. 20. Agunt de eo Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 40; pag. 262, Labbeus in Dissertatione Historica de iisdem à Bellarmino recensitis verbo *Joannes Parisiensis* tom. I pag. 597, Joannes Launoïus libro *De Scholâs celebrioribus per Occidentem renovatis* cap. 59 art. 4 pag. 202.

JACOBUS DE LAUSANNA Theologus Parisiensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum & Provincia-
lis Franciæ; deinde Episcopus Laufannæ, vir magni nominis, ut ingenii ac pietatis. Scripsit *Opus Moralitarum* in duodecim libros distinctum quod Concionatoribus commodum, Lemovicis quæ civitas in Gallia est prodiit olim, hoc est, anno 1528 è prælo Claudii Garneri: quod adhuc Ms. in sui Ordinis Conventu (ut vocant) asser-
vatur Insulis, quæ est Belgii Civitas. Scripsit etiam opus Sermonum de tempore ac de Sanctis, qui ex-
tant Mss. in Cœnobio SS. Joannis & Pauli quod est Venetiis, Rhegii in Italia in Bibliotheca Fra-
trum Prædicatorum, Fulniaci in Bibliotheca quæ est Cisterciensium in Episcopatu Laudunensi, & alibi. At cum quonam anno ille vixerit, non om-
nino certum sit: Sixtus enim Senensis ait eum cla-
ruisse anno 1390, auctor Supplementi Chronici

Dominicani inquit anno 1375, alii verò ad annum 1362 referant. Illud majorem habet fidem, quod Antonius Senensis Lusitanus scribit, se vidisse in antiquis Scripturis quæ in Barcinonensi Dominicanorum Conventu asservantur. eum Parisiis anno 1317 ad gradum Licentiarus fuisse promotum. Hæc nos ex Possevino omnia desumpsimus in Apparatu sacro, verbo *Jacobus Lausaneus* pag. 787. Ambigo tamen multum an ille unquam fuerit Episcopus Lausaneus cujus nullum indicium in Episcopis Lausaneis, quos Fratres Sammartiani referunt in tom. 2 Galliae Christianae. Plura dabit Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1334 pag. 112, & in Appendice pag. 474.

JOANNES VITALIS à FURNO, Vasatensis, Vasco sive Aquitanus, Ordinis Fratrum Minorum, & Cardinalis Episcopus Albanus à Clemente V. Summo Pontifice creatus, scripsit *Speculum morale totius S. Scripturae*, quæ Univerſa ferè loca Veteris & Novi Testamenti mysticè explanantur: impressum Lugduni anno 1513. apud Joannem Moylin, Venetiis autem anno 1594 apud Floravantem Pratum, & anno 1600. apud minimam Societatem. Scripsit & postillam in Apocalypsim quæ incipit: *Spiritu magno vidi ultima*, quæ extabat Ms. Bononiæ in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum: sed postea, ipse auctor Sarnani Cardinalis operâ, apud Basam ac deinde Venetiis, prodiit. Ejusdem Joannis Vitalis Ordinis Fratrum Minorum *Sermo de Conceptione gloriosa Virginis genitricis Dei*, Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 3971. Eifengrenius scribit eum vixisse anno 1320, Nicolaus Bertrandus anno 1310, Labbeus in bre-

vi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum obiit
se Avenione anno 1327 die 16 Augusti. Consule
Possevinum in Apparatu sacro, verbo *Joannes Vitalis à Furno* tom. 1 pag. 953 & tom. 2 verbo *Vitalis è Furno* pag. 532 : & Lucam Vvadingum in *Bibliotheca Minorum* fol. 330, ubi plura de illo habentur.

PHILIPPUS EISTETENSIS in Germania Episcopus, scripsit circa annum 1320 *Commentarium de Patronis & Episcopis Eistetenſibus*, vulgatum curâ & studio Jacobi Gretzeri in 4° Ingolstadii anno 1617 apud Angermariam, cum Aldeberto Abbate Heidenheimensi, de quo diximus ad annum 1164.

GUILIELMUS NOTTINGHAMUS natione Anglus, claruit circa annum 1320, doctus ac laboriosus Theologus, cujus etsi nihil quod sciam editum sit, multa tamen Mss. latent in Bibliothecis Angliæ. Porro ut testatur M^o cod. 31 Bibliothecæ Balliolensis Oxonii, iste Nottingham fuit primum *Canonicus secularis & Præcentor Eboracensis Ecclesiæ*, postea factus est *Frater Ordinis sancti Francisci*. Plura de illo & ejus operibus habet Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 154. Scripsit *Questiones super 4 Evangelia*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 41, Magdalenensi cod. 51, Balliolensi cod. 31, Mertonensi cod. 124. Item *super textum omnium Evangeliorum totius anni quæ leguntur in Ecclesia Sarum in Dominicis diebus*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 166 & in Collegio sancti Benedicti cod. 214. *Questiones*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 106. *Questiones de Oratione Dominica & Regulam vivendi*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Mer-

tonensi cod. 143. *Contra errores Pelagii*, ibidem Ms. cod. 219. Paucis de illo loquitur Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, sed plura in Ecloga Oxonio-Cantabrigiensi Thomæ Jamezii, quæ Londini anno 1600 impressa est in 4° apud Georgium Bishop & Joannem Norton. Obiit Guillelmus Nottinghamus Leycestriæ anno 1336 die 5 Octobris, ut habet Labbeus in brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum.

MARINUS SANUTUS, cognomento *Torcellus*, Patricius Venerus, floruit anno 1322, scripsitque *Libros de Fidelibus cruce-signatis super Terra Sancta recuperatione & conservatione*, cum ejusdem *Terra descriptione Geographica*: ex quibus libris duos anno 1321 Sanutus Pontifici Romano obtulit. Idem scripsit *Epistolas plures ad diversos*, in his ad Joannem Papam, Andronicum Paleologum Imperatorem Constantinopolitanum, Joannem Brabantiam Ducem, ad varios Cardinales, aliosque Antistites. Impressum Opus Sanuti, in Collectione gestorum Dei per Francos, à Jacobo Bongarsio edita Hanoviae in fol. anno 1611 typis Vvechelianis. Vide Possevinum in *Apparatu sacro*, Aubertum Miræum in *Auctatio De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 358 pag. 249; qui pluribus de eo loquitur.

GUIDO Abbas Sancti Dionysii in Francia, Ordinis Divi Benedicti, claruit anno 1310, tempore Philippi Pulchri Regis Francorum. Scripsit *Sanctilogium*, seu glossavit Martyrologium Usuardi, quod habetur Mss. in Bibliotheca Sancti Victoris Parisiensis. Vixit usque ad annum 1333, ut constat ex determinatione quadam Scholæ Theologicæ Parisiensis hoc anno factæ, cui cum aliis Doctoribus

subscripsit. Hujus mentionem, sed modicam facit in suo *Apparatu* Antonius Possevinus. Qui nihil cupit, adeat Galliam Christianam Sammarthanorum Fratrum tom. 4. in *Abbatibus Sancti Dionysii in Francia*: Omiserunt enim hunc Abbatem in suo Catalogo, qui medius esse deberet inter Ægidium de Pontifara mortuum anno 1325 die 30 Decembris, & Gualterum de Pontifara Ægidii consanguineum.

JOANNES BELETH Doctor Parisiensis, floruit anno circiter 1160, juxta Labbeum in *brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum*: sed meo quidem judicio, rectius anno 1328 juxta Claudium Joly Parisiensem Canonicum, in opusculo quod edidit anno 1661, *De verbis MS. Ussardi in Ecclesia Parisiensi*, quoad Beatæ Mariæ Assumptionem. Ejus agendi ratio spirat sæculum XIV, non XII. Scripsit autem Joannes Beletb nobile *Opus de divinis Officiis*, evulgatum post Rationale Divinorum Officiorum Guillelmi Duranti Mimatensis Episcopi, à Cornelio Laurimanno Ultrajectino, impressumque in 8° Lugduni anno 1574, & Antuerpiæ 1570 etiam in 8°; & postea sæpius in locis plurimis. De illo Antonius Possevinus in *Apparatu Sacro*, Conradus Gesnerus in *Bibliotheca*, & alii multi.

HUBERTINUS DE CASALI, ex Ordine Fratrum Minorum, tum postea Benedictinus & Carthusianus, floruit anno 1322, & scripsit volumen inscriptum *Arbor Vitæ Crucifixa*, impressum olim Venetiis in 4° anno 1485 Litteris Gothicis. Item *Opus de septem Statibus Ecclesiæ*, dignum Censurâ, quam passus dicitur, ob nimiam suam in sanctum Franciscum devotionem, impressum

etiam Venetiis in 4° anno 1516, ut legitur in Bibliotheca Bodleiana. De illo parçè Antonias Possevinus in *Apparatu sacro*, ampliùs Lucas Vvaddingus in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*, pag. 329.

ALBERTINUS MUSATUS Patavinus, Poëta & Historicus; circa 1324 scripsit *Libros sexdecim De gestis Henrici VII. Imperatoris*, & alia Venetiis in folio edita anno 1636, cum Notis Laurentii Pignorii. Sunt autem alia multa simul edita cum Operibus Albertini Mussati, nempe *Chronicon Rolandini*, *Chronicon Anonymi Monachi Paduani*, *Chronicon Antonii Gōdij* & *Chronicon Nicolai Smeregi cum Supplemento Scriptoris Anonymi de rebus gestis in Lombardia & Marchia Tarvisina*, *Gerardi Mauricii Historia Dominorum de Romano & Marchia Tarvisana*, *Cortusiorum Historia de Novitatibus Padue & Lombardia ab anno 1256 ad annum 1644*. Obiit Exul Clodii anno 1329, de quo parçè Aubertus Miræus in Mantissa ad Auëtarium suum *De Scriptoribus Ecclesiasticis*.

SIMEON METAPHRASTES, Auëtor Græcus, de cujus ætate ab omnibus fermè eam designantibus, peccatum est. Scripsit *Vitas Sanctorum* græcè, desumptas ex Auëtoribus antiquioribus, quorum supplevis nominibus omnes postmodum sub nomine Simconis Metaphrastis allegatæ ac productæ sunt. Usus est ipse Simcon liberiore stilo, in evulgandis colligendisque in unum Legendis ejusmodi Antiquis: nam alias ob stilum forsitan minùs comptum, aut Simconis ingenio nullatenus arridentem interpolavit, exponens abundantiori verborum phalerâ, quæ simplicius Au-

ctores primigenii deduxerant. Alias, quas nimirum breves est opinatus, amplificavit; unde absque dubio nomen ipsi Metaphrastis aut Paraphrastis obigit usque nunc, quod tantis Vitas Sanctorum phrasibus atque ornatibus verbi, prolixiores effecerit. Alias denique è contrario in Compendium, redegit, quas ob primævam amplitudinem vel rerum gestarum molem, Lectori fastidiosas credidit: ita ut paucissimæ in hoc Collectaneo Metaphrasteo in integritate suâ nativâ remanserint. Hoc à doctissimis viris agnito, qui jam græcas ejusmodi Vitas suscipiunt evulgandas Antuerpiani Bollandistæ Societatis Jesu, recurrunt ac sano prorsus consilio ad ipsos fontes antiquorum manuscriptorum Codicum, & illatis Antiquæ integritati per Simeonem Metaphrastem vulneribus, peritâ manu medentur. Extant eæ in tribus tomis Aloysii Lipomani, quinto videlicet, sexto & VII, interpretibus Guillelmo Sirleto S. R. E. Cardinali, Gentiano Herveto Aurelianensi Canonico Remensi, & Francisco Zino Veronensi: unde & Surius pleraque hausit. Manuscripti verò Codices græcè in Bibliothecis Romanis Vaticanâ & Sfortiana, in Messanenſi, Regia Gallica & Hispanica, atque in aliis locis. Cæterum de ætate Simeonis Metaphrastæ inter eruditos grandis est quaestio. Quidam ejus ætatem referunt ad tempora Constantini IV Imperatoris Constantinopolitani, sive ad annum Christi 770. Cardinalis Baronius in gestis anni 859, censet ipsum vixisse sub Michaelē III Imperatore Constantinopolitano, hoc est, circa annum Christi 860, Monet illum, quod Michaël Psellus in Oratione quam Surius ad diem 27. Novembris edidit, & quam

in laudem Simeonis Metaphrastis conscripfit, Simeonem vel sibi contemporaneum, vel suo tempore proximum fuisse significat. At uterque Baronius & Bellarminus ponunt velut indubitatum atque extra controversiam, Michaellem Psellum sub Michaelle III Imperatore claruisse. Nec potest negari iis temporibus, vel paulò antè vixisse quemdam Michaellem Psellum, cum id apertè testetur Joannes Cyropalates: sed Joannes Gerardus Vossius negat istum Simeonis Metaphrastæ Laudatorem, sive Encomiastem, esse nobilem illum Philosophum, cujus permulta hodièque supersunt. Porro ad dirimendam hanc grandem controversiam, Leo Allatius inter Græcos hujus sæculi doctissimus, scripsit Commentarium suum *De Simeonibus*, quem in 4° edidit anno 1664 Parisiis Simeon Piget, viâ Jacobæâ sub signo Prudentiæ. In Opusculo isto excutit accuratissimè omnia quæ spectant ad Scripta atque ad ætatem nostri Simeonis Metaphrastæ, quem tandem certis argumentis alligat contra Veterum omnium hujus sæculi Scriptorum sententiam, ad annum Christi 1314, cujus sententiam ob momenta rationum quas affert, lubens amplector. Floruit itaque Metaphrastes ab anno circiter 1314 ad annum 1330, de quo parè loquuntur Bellarminus & Possevinus, paulò ampliùs Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 302 pag. 235. Philippus Labbeus in Dissertatione Historica De Scriptoribus iisdem à Bellarmino recensitis tomo 2 pag. 354, ubi cæcutit cum aliis circa ætatem hujus Auctoris, Joannes Bollandus in suis generalibus prolegomenis ad Vitam Sanctorum: sed plenissimè atque planissimè omnium.

nium, citatus Leo Allatius in Opusculo singulari suo *De Simeonibus* inscripto, quem composuit occasione difficultatum & dubiorum circa aetatem atque Opera Simeonis Metaphrastis. De Viis Sanctorum quas scripsit, ita censet Aubertus Miræus loco citato. *Metaphrastes porro scripsit Vi-
tas Sanctorum, ut diximus, easque ad mensium dies
digessit, sed non integrâ semper fide, nam ut Bel-
larminus in Catalogo notavit, multa edidit ex pro-
prio ingenio, non ut res gestæ fuerunt, sed ut geri
potuerunt. Uterque etiam tam Baronius quàm Bel-
larminus, agnoscit aliquas Vi-
tas à Junioribus esse
adjectas, nempe omnium eorum qui vixerint post
annum 850, quo Metaphrastem claruisse arbitran-
tur.*

ANDRONICUS Constantinopolitanus, ex Im-
peratoria Commenorum familia oriundus, scripsit
Dialogum contra Judæos, quem Joannes Livi-
neius Canonicus Antuerpiensis latinè reddidit, &
Petrus Stevartius Doctor Theologus Ingolstadii
edendum curavit in Supplemento Antiquarum
Lectio-
num Henrici Canisii: idemque extat tomo
decimo quarto Bibliothecæ Veterum Patrum edi-
tionis à Colonien-
sibus anno 1618 procuratæ. Ex-
tat autem græcè Ms. in Bibliotheca serenissimi
Ducis Bavaricæ cod. 128 opus Andronici contra
Judæos, de quo loquitur Aubertus Miræus in
Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 412,
pag. 466.

ODORICUS DE PORTUNO, quod oppidum
in Foro-Julii, Italus, Ord. Fratrum Minorum, cla-
ruit circa annum 1320 atque ulterius; cùmque
per multum temporis itineratus fuisset ad longin-
quas regiones, reliquit posteris Opus inscriptum:

Itinerarium Fratris Odorici de Ordine Fratrum Minorum de Mirabilibus Orientalium Tartarorum, Ms. Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti codd. 4 & 72, & in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 247. Item *Chronicam compendiosam à mundi exordio ad finem fermè Pontificatus Joannis XXII*, quæ tempore ipse decessit. Hanc accepit ab amico manuscriptam Lucas Vvadingus, atque ex ea plura in rem suam decerpfit, ut faterur in *Bibliotheca Ordinis Minorum*. Obiit Urini anno 1331 die 14 Januarii, de quo vide Lucam Vvadingum in *Bibliotheca sua Ordinis Fratrum Minorum* paginâ 270, & in *Annalibus* ad annum 1331 numero 11.

BERNARDUS GUIDONIS Ordinis Fratrum Prædicatorum, ob doctrinam & pietatem factus Episcopus Lodovenfis anno 1324 post Joannem de Taxandria Cadurcensem Franciscanum, scripsit & dicavit Joanni Papæ XXII *Speculum Historicum Romanorum Pontificum, Imperatorum & Regum Francorum usque ad annum 1322*. Item *Speculum Sanctorale seu Sanctorum*, quod Manuscriptum asservatur in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum Avenionensium. *Chronologiam Episcoporum Tolosanorum & Lemovicensium, cum Catalogo Episcoporum Lodovensium, & librum de fundatione & progressu Conventus Lemovicensis Fratrum Prædicatorum*, quæ Mss. apud Dominicanos Avenione & Lemovicibus, de quibus Labbeus excepit aliquid in nova Bibliotheca Mss. librorum, quam edidit duobus tomis in folio Parisiis anno 1657 apud Sebastianum Cramoisy. Item *Vitam sancti Fulchrammi Episcopi Lodovensis*, apud Bollandum die 13 Februarii. *Speculum verò Histori-*

cum Bernardi Guidonis, continens Summos Pontifices, Imperatores & Francorum Reges, extat etiam Ms. in Bibliotheca Colbertina ex codicibus Thuanis, in folio & in 8°, cum libro ejusdem de Conciliis.

Porrò multi Codices manuscripti in Bibliotheca Colbertina Operum Guidonis, quorum præcipuus 735, in quo hujus Bernardi, *Catalogus Romanorum Pontificum*.

Ejusdem *Catalogus Imperatorum Romanorum, & Regum Francorum*.

Ejusdem *Tractatus brevis de temporibus & annis generalium & particularium Conciliorum*, qui etiam habetur in aliis ejusdem Bibliothecæ codicibus, Puta 1521 & 1858.

Ejusdem *Tractatus de Officio Missæ*. Itemque *De Casibus qui contingere possunt in celebrando*.

Ejusdem *De Præceptis Decalogi*.

Item *Nomina Apostolorum, & nomina LXXII. Discipulorum*.

Ejusdem *Catalogus Episcoporum Lemovicen-
sium*.

Ejusdem *Nomina Sanctorum Diœcesis Lemovi-
censis*.

Ejusdem *Catalogus Episcoporum Tolosanorum*.

Ejusdem *Liber de Fundatione Ordinis Grandi-
montensis*.

Ejusdem *Descriptio Galliarum*.

Ejusdem *Dicta Sanctorum Patrum atque Docto-
rum Ecclesiæ, loquentium de Peccato Originali*.

Ejusdem *Libellus de Articulis Fidei & Sacra-
mentis Ecclesiæ*, Ms. cod. 2901.

Obiit anno 1331 die 13. Novembris, ætatis 70,
cujus corpus illatum est in Ecclesiam Dominica-

norum Lemovicensium , ut testamento suo injunxerat.

HENRICUS DE CARRETÒ , ex Ordine Fratrum Minorum , floruit anno 1320 ad 1330 , vel circiter , de quo sic loquitur Ferdinandus Ughel-
 lustomo 1 Italice sacre pag. 881 in Episcopis Lucanis : 68 *Frater Henricus ex Ordine Minorum subrogatus est anno 1300 Kalendis Augusti à Bonifacio VIII, cassata electione Raynerii de Monte-Magno Canonici Lucano à Capitulo celebrata , tanquam vitiosè habità , ex Regesto Vaticano Epistola 211, fol. 316 anno citato. Hic relicta Sede Lucà excessit , Ludovico Bavaro insectante , quod Anti-Pape noxiosissimas partes sequi nolisset. Hic erat Petrus Corbarius , qui nescio quem Rochigianum Tadelinum in hanc sedem intrusit , ex Ordine Dominicano assumptum , qui anno 1327 hanc tyrannicè administrabat Ecclesiam. Excessit autem Henricus circa annum Domini 1330 , cujus Vvadingus meminit ex Vaticano Regesto. Juxta Lucam Vvadingum in Bibliotheca Fratrum Minorum pag. 163 , hic*
 » *Henricus de Caretò Lucanus Episcopus scripsit*
 » *super visionem Rotarum Ezechielis Prophetæ volu-*
 » *men mediocre , quod habetur membranæ exaratum*
 » *& figuris perpulchris ornatum , nullà sui parte*
 » *vitiatum Tolosæ in Bibliotheca Collegii Fuxen-*
 » *sis , scriptum anno 1316. Hæc Vvadingus alienâ*
 » *fide. At manuscriptus Codex Collegii Fuxensis*
 » *succesſu temporum allatus in Cöbertainam Biblio-*
 » *thecam , quem vidimus numero 781 , cujus in-*
 » *scriptio : Logica & modus atque resolutio Sacre*
 » *Scriptura in Ezechielem Prophetam , &c. edita à*
 » *Fratre Henrico de Caretò . de Ordine Minorum ,*
 » *Lucano Episcopo. Incipit : Sanctissimo in Christo*

Patri & Domino suo Domino Papa Joanni Romano & universalis Ecclesie Summo Pontifici, Frater Henricus Lucanus Episcopus, licet indignus, seipsum ad pedes, &c. Quoniam secundum Apostolum oportet Episcopum irreprehensibilem, &c. Opus autem incipit, Cum Opera omnia Dei perfecta sint, &c. Opus non est, ut ait Vvadingus, mediocre sed prolixum satis, & quas appellat figuras perpulchras, vidimus Myrmidonem quendam Franciscanulum, offerentem opus suum Joanni Pontifici: nec alia comparent in codice manuscripto, quem doctissimus atque humanissimus Baluzius nobis obtulit visendum.

GUIDO cognomento *Terreni*, è Perpiniano oriundus, Ordinis Fratrum de Monte Carmelo, Doctor & Lector Theologus Parisiensis, claruit circa annum 1330, ut constat ex quibusdam publicis Instrumentis. quibus subscripsit. De illo Bellarminus & Labbeus, quibus addo eundem Guidonem Carmelitam scripsisse ad Gauzelinum Episcopum Albanensem & S. R. E. Cardinalem, *Commentarium in Opus Decretorum Gratiani*, quod Ms. anno 1672 allatum est in Bibliothecam Regiam Gallicam, ut tradit Stephanus Baluzius Notis suis in Gratianum pag. 642. Item *Summa illius de Hæresibus & earum Confutationibus* impressa est anno 1631 Coloniae Agrippinae, ad cujus calcem adjecta *Concordia quatuor Evangelistarum tum perpetuis Commentariis*, Opus ejusdem Guidonis: de quo siluerunt Bellarminus & Labbeus, apud quos plura vide de ipso. Denique scripsit *Tractatum de perfectione vite*, quem edidit idem Frater Guido cum esset Episcopus Majoricensis, manuscriptum autem habes in Bibliotheca Colber-

1330.

tina cod. 506, cum aliis Tractatibus multis tempore Joannis XXII Papæ confectis, occasione contentionum in Ordine Minorum excitatarum. Vide Lezanam in Historia Carmelitarum, qui plura dabit verba de *Guidone*, quem communiter vocant *de Perpiniano*.

GUILLELMUS DE MONTIBUS, natione Angelus, Canonicus Lincolnienſis, claruit circa annum 1330, & multa ſcripſit, quæ manuſcripta exant in Anglicanis Bibliothecis, ſub titulis ſequentibus.

Numerale, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 198, Mertonenſi cod. 176, Cantabrigiæ in Bibliotheca S. Benedicti codd. 250 & 311, Domus Sancti Petri cod. 88, & in Archivis Collegii Caii cod. 244.

Similitudinarium, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 198, Mertonenſi cod. 176, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri; cod. 88.

De Tropis, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 196.

Collecta ſuper Pſalterium cum Scholiis ejusdem, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Pembrochiana cod. 149.

Speculum Pœnitentia, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Pembrochiana cod. 170.

Summa ſeu Tractatus qui bene præſunt, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii Novi codd. 159 & 171, Cantabrigiæ in Bibliotheca Sancti Benedicti cod. 119.

Diſtinctiones Theologicae, Mss. Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 244.

Sermones, Manuſcripti Cantabrigiæ in Bi-

bibliotheca publica codice 128.

Constat autem ex quibusdam Operum ipsius titulis, fuisse eum Cancellarium Ecclesiæ vel Collegii Lincolniensis.

PHILOTHEUS primum Monachus, postea Patriarcha Constantinopolitanus, claruit anno circiter 1330 & seqq. Cujus pauca quidem extant Impressa; multa manuscripta in Bibliothecis: atque ut à celebrioribus ejus Operibus, quæ nondum prodierunt, incipiamus, extant Mss. *Philothei Patriarchæ Constantinopolitani Homilia in Evangelia & Dominicas totius anni, & alia ex sancto Joanne Chrysostomo potissimum desumpta*, in Bibliotheca serenissimi Baviaræ Ducis codd. 83 & 94, & in Bibliotheca Regis Catholici Hispaniarum. Ejusdem *Philothei Patriarchæ Constantinopolitani libri quindecim, contra Nicephorum Gregoræ de divina Substantia, Operatione, Potentia, de lumine in monte Thabor, & id. genus aliis*, Mss. in eadem Bibliotheca cod. 111: qui etiam græcè Mss. habentur in Vaticana, ut ex ejus Catalogo apud Possevinum constat, in Appendice ad Apparatum sacrum. Item *Philothei Patriarchæ Anathematismorum sub Constantino Porphyrogeneta, & duobus aliis Imperatoribus latorum, eversio seu confutatio*, Ms. in Bibliotheca Vaticana ex cod. Heidelbergenſi 256. Hujus *Philothei Patriarchæ Sermo encomiasticus in tres Hierarchas Basilium, Gregorium Theologum, & Ioannem Chrysostomum*, latinè & græcè editus à Jacobo Pontano Societatis Iesu, cum Dioptrâ Philippi Solitarii, Ingolstadii anno 1604 in 4°: sed Ms. græcè in Bibliotheca Vaticana, & in Bavarica codd. 39 & 117. Ejusdem *in omnes Sanctos*, in quo codice extat etiam Com-

pendium de œconomia hominis Christi, ejusdemque encomium in magnum Christi Martyrem Demetrium, Mss. in eadem Vaticana. Denique scripsit Homiliam de Cruce, quam græcè & latinè edidit Jacobus Gretzerus tom. 2 Operis De Cruce, quod sæpè allegavimus. Sunt & alia forsitan in aliis Bibliothecis, spectantia ad hunc Philotheum Patriarcham. Atque de Philotheo ipso pleraque honorificè scripta invenies libro 4 Historiæ Joannis Cantacuzeni, quamvis ubi se scripserit Oecumenicum Patriarcham, hæc vox Oecumenicus eradenda sit. Hanc enim superbè & schismaticè sibi usurparunt Patriarchæ Constantinopolitani, quemadmodum D. Gregorius Magnus Joanni Patriarchæ exprobravit. Hæc & alia Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo Philotheus Patriarcha Constantinopolitanus, quem adeas.

ANDRONICUS SEBASTUS floruit eodem tempore, scripsitque *Dialogum Imperatoris & Cardinalis de Processione Spiritus Sancti, Disputationem Imperatoris cum Doctore Armeniorum Petro, De duabus in Christo Naturis, & aliis Capitibus. Denique confecit Scriptum contra Joannem Veccum: quæ omnia manuscripta græcè extant in Bibliotheca serenissimi Baviaræ Ducis cod. 120. Hic Auctor insensus Latinis fuit, quos acerrimè impugnare cum aliis multis aggressus est.*

THOMAS DE LA MOOR Anglus, Eques Nobilis, scripsit *Opus de Vita & Morte Eduardi secundi Angliæ Regis, quod habetur in Collectaneo rerum Anglicarum Guillelmo Cambdeno, procurante, quod editum in fol. Francofurri in Germania anno 1603 typis Vvechelianis, cum Operibus Asseri Menevensis, Thomæ Vvalsinghami,*

& Silvestri Geraldî Cambrensis, de quo nos ad annum 1440 in *Thoma Valsinghamo* postea. Cum autem Eduardus II mortuus sit anno 1327, floruit scripsitque Thomas circa annum 1330, vel paulò seriùs.

MONALDUS Justinopolitanus, Dalmata, Ordinis Minorum, Archiepiscopus Beneventanus, vir doctus & devotus, scripsit *Summam Juris Canonici*, *Questiones in quatuor libros Magistri Sententiarum*, & *Sermones varios*: cujus *Summa Aurea* dicta Lugduni anno 1516 prodiit apud Petrum Baletum. Vixit anno 1332, glorioso Martyrio coronatus, Argengæ quæ urbs est Saracenorum. *Summa Juris Canonici* incipiens, *Quia ignorans ignorabitur*: quam Lucas Vvadingus dicit haberi manuscriptam in Vaticana Bibliotheca, eadem mihi videtur cum impressa, quæ hoc prologo caret. Videant alii per otium. De illo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*, Arturus du Montier Rothomagensis in *Martyrologio Franciscano*, quod editum in folio Parisiis anno 1638 apud Dionysium Moreau, viâ Jacobæ sub Salamandra. Ibi autem ad diem 15 Decembris, notat non posse esse unum & eundem illum Monaldum Beneventanum Archiepiscopum & Monaldum Martyrem apud Saracenos, cum Monaldo Scriptore Summæ quæ *Monaldina* dicitur. Sed ex tribus Monaldis unum esse confectum & confusum, optimè docet in suis Notis ad diem Decembris undecimam, quorum primus & antiquior Monaldus Martyr mortuus est anno 1288, vel 1289 die 2 Martii, ex sancto Antonino, Marco Ulyssipponensi, Bosio & alijs. Alius

Monaldus Archiepiscopus Beneventanus mortuus die 11 Decembris, & tertius Scriptor Summæ mortuus est circa annum 1332 die nonâ Novembris.

ALEXANDER DE SANCTO ELPIDIO, quod oppidum est in Umbria ditione Romanæ Ecclesiæ; quem puto errore Amanuensium scriptum esse *De sancto Clipidio*. Generalis Magister Ordinis Eremitarum Divi Augustini, claruit anno 1330, factusque fuit Amalphitanus tandem Archiepiscopus. Extat *Opus ejus de Ecclesia potestate, unitate, paupertate ad Summum Pontificem*, Ms. Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Augustinianorum Eremitarum. Impressus est autem *Alexandri à Sancto Elpidio olim Ordinis Augustinianorum Generalis, Tractatus de Ecclesiastica potestate*, Arimini anno 1624, curâ & studio Angelii Vahrii Ariminensis, sacre Theologiæ Doctoris, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. Item *Tractatus de Jurisdictione Imperii & auctoritate Summi Pontificis, per Fratrem Alexandrum de Elpidio*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii Emanuelis cod. 1. Plura de illo agunt absque dubio Philippus Elsius in Encomiastico Augustiniano, & alii rerum Augustinianarum Scriptores.

PHILIPPUS DE MONTE CALERIO, Ord. FF. Minorum, Lector Conventus Sacri loci Paduæ, scripsit anno 1330 Postillam super Evangelia totius anni: quæ manuscripta extat Oxonii in Bibliotheca Collegii Novi cod. 32, sub hoc titulo: *Postilla super Evangelia Dominicalia, edita à Fratre Philippo de Janua, aliàs, de Monte Calerio, Ordinis Fratrum Minorum, tunc Lectore Conventus Sacri loci Padua anno 1330*. Eadem Cantabri-

giæ Ms. in Bibliotheca publica cod. 48, & Pembrochiana codd. 51 & 52. Ipse autem professus Ordinem Fratrum Minorum apud Tolosates, cujus *Conciones per totius anni Dominicos dies*, quæ in Epitomen redactæ à Janselmo Canova Custode Cumano, & ipso Franciscani Ordinis, impressæ fuerunt Lugduni anno 1510 apud Balthasarem è Gobiano, & apud Jacobum Myrth anno 1515, sicuti & *Quadragesimale ejusdem Philippi*. Vide Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, verbo *Philippus è Monte Calerio*, Lucam Vvadingum in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*, pag. 294. De ejus ætate dubitat Philippus Labbeus, qui aliquando eum anno 1344 cum Possevino alligat, aliquando rejicit in annum 1390, quousque tandem senex valde, pervenire potuit.

PETRUS DE PALUDE seu *Paludanus*, Ordinis Fratrum Predicatorum, & Patriarcha Hierosolymitanus, de quo sufficienter Bellarminus atque Labbeus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*. Hic ad annum 1341, vel circiter pag. 370: iste tomo 2 pag. 209 & seqq, tum in *Addendis ad tomum 2 pag. 785*, quibus subjungimus. *Tractatus Fratris Petri de Palude de paupertate Christi & Apostolorum contra Michaellem de Casena*, Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 506. Addit Labbeus in *Addendis citatis* reperisse in cod. 4874 Bibliothecæ Sancti Victoris Parisiensis, Libellum hujus Paludani, qui sic incipit: *Quoniam, sicut dicit Isidorus in libro de summo Bovo, ad conversionem & correctionem mortalium multum profunt exempla Sanctorum, idcirco ego qui sum de Ordine Fratrum Predicatorum, cogitavi ordinare ad utilitatem peccatorum & consolationem Predicatorum.*

unam Tabulam per Alphabetum super Legendas Sanctorum, compilatas à Fratre Jacobo de Voragine Januensi, de Ord. Prædicatorum, ita quòd Prædicatores suis prædicationibus exempla magis convenientia cius, & levius inveniant, &c. tum ad finem operis: *Explicit dicta Tabula super Legendas Sanctorum*, edita à Doyño Patriarcha Hierosolymitano, de Ordine Prædicatorum. Amen, Multa Labbeus habet de Petro Paludano, itemque Possevinus in *Apparatu sacro*: sed farraginein inconditam Ambrosius de Altamura Dominicanus in *Bibliotheca Dominicana*, de eodem Paludano habet, ad annum 1333 pag. 110, & in Appendice ad dictam Bibliothecam ibidem pag. 472: quam fermè omnem desumpsit ex Labbeo & Possevino. Impressum Opus Altamuri Romæ in fol. anno 1677, apud Nicolaum Angelum Tinaßium, quod commodavit Stephanus Baluzius.

ALVARUS PELAGIUS, Ordinis Fratrum Minorum, natione Hispanus, vir valde doctus in utroque Jure, quem Joannis Scoti Auditorem appellat Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum*, ubi latissimè de Scriptis illius loquitur, post Bellarminum in opere suo *De Scrip-
toribus Ecclesiasticis*, sæculo xiv pag. 369, & Labbeum ibidem tomo 2 pag. 176, sub nomine *Pelagii Alvari*. Hic subtragemus de Operibus Alvari, de quibus Bellarminus & Labbeus, addentes eundem Auctorem scripsisse aliud Opus inscriptum, *Collyrium Fidei adversus Hæreses*, de quo loquitur Vvadingus, quòdque ait asservari manuscriptum in Bibliotheca Vaticana; nos autem affirmamus manuscriptum haberi etiam cod. 2071 in Bibliotheca Parisiensi Colbertina, ex illius Ca-

talogo. Habetur etiam teste Vvadingo, Ms. in Bibliotheca Toletana Fratrum Minorum, littera Y num. 66, diffusus Sermo ab eo habitus coram Pontifice Joanne XXII, ita inscriptus: *Sermo Fratris Alvari Hispani Decretorum Doctoris, Episcopi Coronensis & Pœnitentiarii Domini Papa, factus in die Jovis Cœna Domini, in presentia Domini Papa Joannis XXII.* In eo totus adhæret Joannis opinioni circa visionem animarum, de quo latè differit idem Vvadingus in Annalibus anno 1333 num. 10, atque etiam Historia Universitatis Parisiensis sæculo XIV. Vixit sub annum 1340, quo ipse ait se correxisse Compotellæ, Opus *De Planctu Ecclesiæ*. Fuit Episcopus Coronensis in Achaia, & Silvensis in Lusitanorum Algarbiis, de quo supra citatus Vvadingus in Annalibus annis 1308, 1329, 1332, 1340. Sunt qui volunt hunc prolixum Sermonem, de quo statim egimus, esse idem Opus cum *Apologia* quam scripsisse dicitur contra *Marcellum Patavinum & Guilelmum Ockannum*, quod me lateat.

DOMINICUS GRENIER, seu *Grenerius*, natione Gallus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, de Conventu Tolosano, Doctor Parisiensis. Post diversas in sua Provincia obitas Præfecturas, Apostolicus Pœnitentiarius instituitur, ac anno 1326 mense Januario Magister sacri Palatii à Joanne XXII renunciatur, cui muneri duobus tantum præfuit mensibus. Nam ab eodem Summo Pontifice die 13 Martii ejusdem anni 1326 evectus est ad Ecclesiam Appamiensem in Gallia, post mortem Iacobi de Furno, ut constat ex manuscripto codice Regesti Vaticani. Nicolaus Bertrandus in Commentario *De gestis Tolosanorum*, cap. *De De-*

etoribus Monasterii Tolosani sancti Dominici, ait fuisse Magistrum & Doctorem in Theologia valde nobilem, deinde Magistrum sacri Palatii, postea Episcopum Appamiensem, scientiâ & virtute magnum, fecisse Postillas multum utiles & solemnes super Pentateuchum, & super omnes libros historiales Bibliæ. Has habes, Lector, manuscriptoras quinque voluminibus in fol. in Bibliotheca Colbertina codd. 114, 115, 116, 117, 118 inscriptas; *Lectura litteralis super Sacram Scripturam Fratris Dominici Grenier, vulgò Tolosani, Ord. Fratrum Prædicatorum.* Extant in Conventu Prædicatorum Tolosano Litteræ Ioannis XXII anno 1330, & Benedicti XII anno 1335, ad eundem datæ. Idem Nicolaus Bertrandus loco citato ait, fecisse construi Cameram in majori Claustro Conventus Tolosani Dominicanorum, in qua Fratres illius Conventus sepelirentur, ad honorem sancti Antonini Martyris: necnon cameras hospitiû & infirmorum prædicti Conventus. Fuit autem consummata prædicta Capella, ut legitur in ejus inscriptione, anno 1341 die 7 Novembris, ipso adhuc superstitie, cum his Versibus.

*Frater Dominicus, Domini Cultor benedictus;
Doctor mirificus, & Episcopus Appamiensis,
Sumptibus immensis Opus hoc fabrefecit amicus;
Inde Deo gratus, regnat sine fine beatus.*

Invenitur & in Instrumento confirmationis privilegiorum civitatis Appamiensis anno 1342 in festo sancti Barnabæ Apostoli, unâ cum Gastone Fuxi Comite, Condomino prædictæ Civitatis. Hæc nos ex Gallia Christiana Fratrum Sanmarthano

rum tom. 2 pag. 164 in *Episcopis Appamienfibus*, qui annum mortis ejus præcisè non designant, utpote sibi ignotum. At Audacior fuit Ambrosius de Altamura Dominicanus in *Bibliotheca Dominicana* ad annum Christi 1347 pag. 119, ubi ait: *Viginti annis huic Ecclesie præfuit optimus Pastor, quievitque in Domino 1347*. Fingit quidem & annum mortis & tempus Prælaturæ, sed hæc ei probandum erat quod supponit, & quod Samarthani diligentiores, non noverunt. Legendus Joannes Michaël Pius parte 2 lib. 2 de viris illustribus Ordinis Prædicatorum.

GUILLELMUS OCKAM, de quo plura loqui nihil juvat, quippe quem multis hinc atque illinc corrogatis sugillandi occasionibus, Romanos Pontifices fatigasse constat. Extant Mss. sub nomine Ockami in Bibliotheca Colbertina cod. 731, *Tractatus Guillelmi Ockam quod Benedictus Papa XII nonnullas Hæreses Johannis Pape XXII amplexus est & defendit*. Item ejusdem *Epistola ad Fratres Minores in Capitulo apud Assisium congregatos anno 1334*. Plurima de Ockamo invenies in utramque partem apud Bellarminum in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* pag. 368; Labbeum ibidem tom. 2 pag. 407 & 408 & in *Addendis* pag. 787; Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, Lucam Vvadingum in *Annalibus Fratrum Minorum* & in Bibliotheca eorundem pag. 155, Melchiorum Goldastum Haimensfeldium, qui tomo primo *Monarchia sua* collegit summâ curâ, quicquid Guillelmi Ockami invenit contra Romanos Pontifices.

THEODORUS METOCHITA magnus Logotheta Constantinopolitanus, florebat anno 1332,

quo juxta quosdam obiisse dicitur. Scripsit *Paraphrases in octo libros Physicorum & parva naturalia Aristotelis*, quas à Gentiano Herveto è Græco in Latinum habes, impressas Basileæ anno 1559 in 4. Ejusdem *Historia Romana à Julio Casare ad Constantinum Magnum* Græco-Latina à Joanne Meursio cum Notis, Lugduni Batavorum anno 1618 in 4. Ejusdem *De processione Spiritus Sancti & alia opuscula*, quæ Græco-Latina in Græcia Orthodoxa Leonis Allatii. Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 428.

GUIDO DE MONTE-ROCHERI, Theologiæ Professor natione Gallus, scripsit anno 1333 opus prænotatum *Manipulus Curatorum ad Raymundum Valentini Episcopum*, opusculum (ut verbis ejus utar) *de instructione Neophytorum Curatorum*, rudi quidem stilo sed utili, non curans de verborum ornatu, sed de animarum comodo & profectu. Impressus est autem Venetiis anno 1491 apud Maximum Butricium Papiensem seu Tici-nensem, emendatus verò à Troino Zane Sacerdote, ac Professore Decretorum. Scripsit præterea *Ritum celebrandi Officium Missæ pro instructione novitiorum Sacerdotum*, quod Venetiis & Antuerpiæ prodit anno 1570. Hæc ex Apparatu sacro Antonii Posslevini tom. 1 pag. 695, verbo *Guido de Monte Rocheri*.

GUILLIELMUS DE RUBIONE, Theologus Ordinis Minorum, Minister quondam Provincialis Aragoniæ, floruit anno 1333, scribens *Commentaria in 4 libros Sententiarum*, quæ prodierunt Parisiis in folio duobus voluminibus anno 1518 apud Judocum Badium Ascensum. De illo Antonius Posslevinus in *Apparatu sacro*, Lucas Vvadingus

dingus in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum* pag. 156.

SIMON BORASTON Anglus claruit anno 1336 & scripsit *Alphabetum de vocabulis predicabilibus*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 161. *Compilationem de Ordine Judiciario circa crimina corrigenda*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 140. *Distinctiones*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 190, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 82, Penbrochianâ cod. 102 & in Archivis Collegii Cui cod. 220. *De mutabilitate mundi*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 140. *De Unitate & Ordine Ecclesie*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16. Antonius Posſevinus in Apparatu sacro appellat *Simonem Bruneston*.

HENRICUS DE URIMARIA Germanus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini, sanctitate & doctrina insignis fuit, de quo Jordanus hæc refert. *Ab omni procul otio verborumque vanitate, nunquam à studio Sacrarum Litterarum & oratione cessabat, nisi fuisset aliquâ in re utiliter occupatus: illudque in ore frequenter habebat, quod quando orabat, ipse Deo loquebatur; quando studebat Deus sibi loquebatur: cum verò consiliū aut doctrinam impendebat, aut negotia aliqua disponebat, ipse de Deo & propter Deum loquebatur.* Scripsit *Additiones ad libros Sententiarum*, quæ cum Egidii Romani in eisdem Commentariis prodierunt Colonia anno 1513. *De quadruplici instinctu librum* qui incipit *semen aliud cecidit in terram bonam*, olim Venetiis impressum anno 1498, cum libro

De Deliciis Paradisi Bartholomæi Rimbertaini Episcopi Coronensis, sed sub titulo alterius Henrici Ordinis Fratrum Prædicatorum. Denique ejus *Sermones de Passione Domini, de Sanctis & de quadruplici instinctu*, impressi sunt Haganoæ anno 1513, Parisiis anno 1514 & alibi. Sunt qui Henrico Urimariensi etiam attribuunt *Præceptorium* nomine Nicolai Lyrani editum. Floruit anno circiter 1330 valde senex, de quo qui plura cupit, præter Aubertum Miræum in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 433 pag. 261, legat abundanter loquentem de illo Antonium Possesium in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 733; Philip-pum Elsium in *Encomiastico Augustiniano*.

DANIEL DE TARVISIO Ordinis Fratrum Minorum post multas peregrinationes & mansionem aliquantam in Regno Armeniæ, missus à Leone Rege Armenorum Romam tempore Benedicti XII circa annum 1338, scripsit in Armenorum justificationem, opus inscriptum: *Responsio Fratris Danielis de Tarvisio Ordinis Minorum & Legati Leonis Regis Armeniorum ad errores impositos Armenis, tempore Benedicti XII*, Ms. cod. 1653 Bibliothecæ Colbertinæ.

RUDOLFUS DE FRAMEINBERG Pastor in Sucken anno 1336 arripuit iter in Terram Sanctam, quam per annos quinque lustravit, unde reversus composuit illius *Descriptionem oblatam Balduino Comiti Steinfordensi, Episcopo Paderbornensi*. Habes hanc operam editam cum Itineribus Marci Poli Veneti & Joannis de Montevilla, & tom. 6 Antiquarum Lectionum Henrici Canisi, cum Descriptione Terræ Sanctæ ab Anselmo Ordinis Fratrum Minorum, qui anno 1305 floruit,

Item tom. 5 earundem Lectionum *Hodeporicon* *Guillelmi de Baldenzeel ad Terram Sanctam*, quod anno 1337 suscepisse dicitur, quæ omnia congruè hic in unum congeruntur.

BERNARDUS Abbas Montis-Cassini & postea S. R. Ecclesiæ Cardinalis claruit anno circiter 1330 scribens *Speculum Monachorum Ordinis Divi Benedicti*. Item scripsit *Commentarium in Regulam ejusdem sancti Institutoris*, qui Commentarius extat Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 196 & in Collegio sancti Benedicti codd. 86 & 252, & in Bibliotheca Montis Cassini. Impressum autem est *Speculum Monachorum* Parisiis anno 1507 in 24° cum aliis opusculis. Vult Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* cum floruisse anno 1347 post Guillelmum Eifengrenium, Labbeus anno 1340 in *Chronologia Brevi Scripturum Ecclesiasticorum*.

GEORGIUS PACHYMERES Constantinopoli oriundus sed Nicææ ortus, educatus atque in Sacerdotum numerum cooptratus, floruit circa annum 1340. Vivebat juvenis sub finem sæculi xiiii circa annum 1280 sub Michaële Paleologo, à cujus temporibus Historiam suam orditur. Opus hoc sed mutilum, asservatur Græcè Ms. in Bibliotheca Augustana cod. 82 apud Vindelicos, ex quo Hieronymus Vvolsius quædam excerptit, ac Nicephoro Gregoræ subtexuit: ac partem illorum quæ in Augustano codice desiderabantur, cum Nicephori Patriarchæ Constantinopolitani Breviario, Dionysius Petavius Parisiis evulgavit. Tandem Historia hæc ex Ms. Cod. Barberino evulgata est Romæ Græcè & Latine 2 voluminibus in fol. anno 1661, quam Petrus

1340.

Possinus Soc. Jesu interpretatus est. Idem Pachymeres edidit *Commentaria seu Scholia in Opera D. Dionysii Areopagite*, quæ Græcè & Latine iterum ac tertio impressa, cum operibus ejusdem sancti Dionysii. Item *opusculum de Processione Spiritus Sancti*, quod editum à Leone Allatio tom. 1 Græciæ Orthodoxæ, quam consule. Ejusdem *Epitome Logica Aristotelis* Græcè Parisiis anno 1548 apud Vascosanum: sed versa è Græco in Latinum à Philippo Bechio prodiit in fol. Basilæ anno 1560 apud Frobenium. Consule Leonem Allatium in Diatriba de Georgiis, & Petrum Possinum in præfatione sua ad Historiam dicti Pachymeris, post Aubertum Miræum in Auctario suo *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 426, Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*.

JOANNES RIDEVALD, Anglus Ordinis Fratrum Minorum, floruit ab anno 1330 ad 1340 & ulterius. Extant sub ejus nomine Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 113 *Commentarius super Fulgentium continens picturas virtutum & vitiorum, sub imaginibus Deorum & Dearum, quos colebat nova superstitio paganorum, Auctore Fratre Joanne de Rideval de Ordine Fratrum minorum. Ejusdem Fabula CCXVIII Ovidii, Moralliter exposita*. De his vide Possevinum in Apparatu sacro, verbo *Joannes de Ridevall*, ubi improbat istum laborem; Lucam Vvadingum *De Scriptoribus Ordinis Minorum* pag. 223.

RICHARDUS DE HAMPOOLE ex Eboracensi Anglorum Comitatu oriundus, quem non dubito esse illum eundem quem Sixtus Senensis lib. 4 Bibliothecæ sanctæ Parnpolitani cognomine, *Anglo-saxonem* natione facit. Scripsit multa, quo-

tum plurima latent Mss. in Anglicis Bibliothecis & Gallicis, aliqua edita sunt in fol. Coloniae anno 1536 ex Officina Melchioris Novesiani sub hoc titulo: *D. Richardi Pampolitani Anglo-Saxonis Eremita, viri in divinis Scripturis ac veteri illa solidaque Theologia eruditissimi, in Psalterium Davidicum, atque alia quadam sacre Scripturae monumenta, compendiosa juxtaque pia enarratio.* Scripsit autem *Commentarium in Psalmos universos*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolensi cod. 24, Cantabrigiae in Collegio sancti Benedicti cod. 313, impressum Coloniae loco indicato pag. 1 & seqq.

In Cantica Veteris Testamenti quae leguntur in Ecclesia cum Psalmis, impressum pag. 84.

Commentaria in aliquot versus Cantici Canticorum, Mss. Oxonii in Bibliotheca Balliolensi cod. 201, & impressa fol. 142 nempe *encomium nominis Jesu*, ad illud Canticorum, *Oleum, effusum nomen tuum*: & opusculum *De Amore Summo eodemque singulari* fol. 144, ad illud Canticorum, *Adolescentula dilexerunt te nimis*.

Ejusdem *Commentarius specialis in Psalmum CXX: Domine in virtute tua lætabitur Rex*, impressus fol. 130, cum *Commentariis in aliquot Capita Job, in Threnos Jeremia, in Orationem Dominicam, Symbolum Apostolicum. & Symbolum Athanasii*, quæ omnia impressa sunt Coloniae, ut supra diximus.

Commentarius in Lectiones novem quae leguntur in exequiis Mortuorum, Mss. Oxonii in Bibliotheca Magdalenensi cod. 58, Cantabrigiae in publica cod. 137, Domus sancti Petri cod. 78, in Sorbonica Parisiensi cod. 1065. Impressus autem

loco citato duplex *Commentarius in novem Lectiones Job* à dicto Richardo pag. 89, & alter pag. 113 ex puris Divi Gregorii Papæ verbis conflatus.

Tractatus De emendatione peccatoris, seu *regula vivendi vel de emendatione vite*, Ms. in Bibliotheca Sorbonica cod. 1065; incipit *non tardes converti ad Dominum*, impressus loco dicto fol. 135. Ms. etiam Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 135, Balliolensi cod. 201, Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 40, & privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 124.

Stimulus Conscientiæ, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 143 & Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 195.

De reparatione lapsi, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 242.

Tractatus, Judica me Domine, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolensi cod. 201.

Scala mundi, Ms. Cantabrigiæ in Collegio Divi Benedicti cod. 50.

Incendium amoris: incipit, *admirabar amplius quam enunzio*, Ms. in Bibliotheca Sorbonica cod. 1065 & integrum, cum in impressis Colonienſibus pag. 144 habeatur tantum breve ejus operis compendiolum.

Commendatio Castitatis: cum enim secundum B. Hieronymum, &c. cum opusculo *De contemptu mundi*: Quoniam mundanorum insania, &c. habentur in eodem Codice Sorbonico.

Item *Cursus seu horæ breves de æterna Sapientia*, & *formula componendi Sermonem*, Mss. habentur in privata Cantabrigiæ Bibliotheca Baronis Lumleii codd. 124 & 281.

Vult Eifengrenius cum vixisse circa annum 1420, quem secutus est Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbo *Richardus Hampole* tom. 2 pag. 324: at Ms. Codex Sorbonicus de quo supra, ad finem opusculi de emendatione peccatoris, hæc habet verba; *explicit Libellus sancti Richardi Heremita de emendatione peccatoris, qui obiit anno MCCCXLIX apud Sanctimoniales de Hampole juxta Dancastis in Comitatu Eboracensi.* Et sane Mss. Codd. operum Richardi Hampoolitani excedunt antiquitate annum 1420, quem rectè ad annum 1340 collocavimus.

PETRUS ROGERIUS patriâ Lemovicensis, variis honoribus & Sacerdotiis amplissimis auctus, fuit. Primùm enim post professionem Regularem emissam in Abbatia Casæ-Dei in Arvernus, Ordinis Divi Benedicti, Parisiis postea studia Philosophiæ ac Theologiæ cum omnium admiratione peregit. Inde Petri Cardinalis de Mortuomari qui ipsum unicè diligebat, Epistolis ad Romanam Curiam vocatus, Joanni XXII Papæ innotuit. A quo factus sancti Baudelii Nemausensis Prior, inde Abbas Fiscannensis & Casæ-Dei, tum Episcopus Attrebatensis, ac postea ad Senonensem Archiepiscopatum atque ab isto ad Rothomagensem anno 1330, denique ad Cardinalatum à Benedicto XII promotus anno 1337 decimo-quinto Kalendas Januarii sub titulo Sanctorum Nerei & Achillei: atque eo Nonis Maii 1342 mortuo, Summum Pontificatus culmen ascendit, sumptq; nomine Clementis VI. Extant Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulæ Penbrochianæ cod. 89, *Propositiones Petri Rothomagensis Archiepiscopi factæ in presentia Domini Papæ & Car.*

dinalium in publico Consistorio. Sublatus è vivis est Avenione VIII idus Decembris anno 1352. Vide Galliam Christianam Sammarthanorum tom. 1 pag. 592 in *Archiepiscopis Rothomagensibus*, ubi laudes ejus latè explicantur, Franciscum Bosquet in Vitis Summorum Pontificum qui Avenione sederunt, & alios omnes qui scripserunt Vitas Summorum Pontificum.

ROBERTUS COVVTON natione Anglus, ex Ordine Fratrum Minorum, claruit anno 1340 scribens insignem *Commentarium in 4 libros Magistri Sententiarum*, Ms. in multis Angliæ Bibliothecis; Oxonii in Bibliotheca Balliolensi cod. 181, Mertonensi codd. 11 & 48, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 75 & in Aula Penbrochiana cod. 107. Hujus etiam *Compendium seu Abbreviationes super eisdem Sententiis*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Lincolnensi cod. 34, & Magdaleniensi cod. 146. Hujus meminit Possevinus in *Apparatu sacro*, nec opinor esse omissum ab Luca Vvadingo in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum: ubi de illo loquitur, & quidem pluribus paginâ 308.

PTOLOMÆUS LUCENSIS, natione Italus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, unde postea assumptus est ad Episcopatum Torcellensem, claruit anno circiter 1340. Scripsit *Annales continentes gesta ab anno 1060 usque ad 1303* impressos Lugduni anno 1619, inde translatos in magnam SS. Patrum Bibliothecam editionis Lugdunensis anni 1677. Item scripsit *Historiam Ecclesiasticam* lib. xxiv, quam continuavit usque ad creationem Clementis Papæ sexti anno

1342, Ms. in Bibliotheca Vaticana cod. 3766. Eandem Historiam in xxiv libros distributam habet Ms. Bibliotheca Collegii Navarrici Parisiensis, sed quæ desinens in morte Bonifacii VIII, non progreditur ultra annum 1303. Imò ultra annum 1301 Annales non procedunt, quamvis libros xxiv integros Ms contineat: unde deceptos opinor illos qui volunt Ms. Vaticanum extendi usque ad annum 1342, seu usque ad creationem Clementis Papæ sexti, nisi fortè additio aliqua ab alio facta fuerit. Ms. enim Navarricum non procedit usque ad annum 1342 ut de Vaticano dicitur, sed ad 1302, unde error vel Cisti vel Typographi esse potest: nec procedit usque ad creationem Clementis Papæ sexti, sed circiter usque ad creationem Clementis Papæ quinti. Atque hæc forsitan est vera ætas Ptolomæi Lucensis, licet ob auctoritatem aliorum, ad hunc annum 1340 prorogatus fuerit. Eadem Historia Ms. legitur in Bibliotheca Colbertina codd. 2810 & 527, cum Appendice (alterius forsitan auctoris) usque ad annum 1313. Sunt etiam ejusdem Excerpta quædam super genealogia & posteritate Caroli Siciliæ Regis, continuata ab aliis usque ad annum 1370, quam habes in Collectaneo veterum Historiæ Francicæ Scriptorum tom. 5 pag. 893. Agunt de Ptolomæo Lucensi Blondus lib. 13, Volaterranus lib. 22, Joannes Gerardus Vossius *De Historicis Latinis*, Possevinus in *Apparatu sacro*.

JOANNES DE BECKA Canonicus Ultrajectensis Ecclesiæ conscripsit *Chronicon Episcoporum Ultrajectensium & Comitum Hollandiæ*, à temporibus sancti Vvillibrordi usque ad annum 1342, quod continuavit Guillelmus Hedam Har-

lemenſis Decanus, ac poſt Guillelmum ad ſæculũ hujus initium Suffridus Petrus deduxit. Impreſſum utrũque Opus Joannis Bekani & Guillelmi Hedani, Franckeræ in Friſia anno 1612 apud Robertum Doyema, quod proſtat Lugduni Batavorum apud Elzevirios Officinæ Lugdunenſis detentores: & iteratum caractere omnino eleganti Ultrajecti anno 1643 in folio parvo. Aubertus Miræus, in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 436, Voſſius de Hiſtoricis Latinis, Joannes Chapeaville in Collectaneo Hiſtoriarum Leodienſium.

EGIDIUS MUISIUS Abbas ſancti Martini Tornacenſis, Ord. Divi Benedicti, ſcripſit *Chronicon de rebus geſtis Comitum Flandrenſium* ab anno 972 ad annum 1343, quod Ms. ibidem adſervatur.

CLEMENS FLORENTINUS, Ordinis Servorum, Theologus Pariſienſis floruit anno 1340. Compoſuit *Catenam auream in omnes ſancti Pauli Apoſtoli Episto-las*, cujus Ms. extat in Medicææ Bibliotheca apud ſancti Laurentii Ædem. Item, *Concordantias ad Annibaldum Cardinalem ſui Ordinis Protectorem*, quæ Mss. aſſervantur in Bibliotheca Servorum Florentiæ. Perfunctus probè variis Ordinis ſui muneribus obiit anno ætatis ſuæ 78, qui in eadem Florentina Urbe, in Eccleſia Divæ Virginis Annuntiata cum cœteris patribus ſepultus eſt. Hæc nos habuimus ex fide Antonii Poſſevini in Apparatu ſacro, verbo *Clemens Florentinus* pag. 363.

RICHARDUS CHICHESTENSIS ſeu CESTRENSIS Anglus, Monachus Vveſtmonaſterii Ord. Divi Benedicti, qui etiam Ro-

bertus in Mss. Codd. aliquando legitur, scripsit *Polycraticon seu Chronicon Anglo-saxonum*, quod exemplaria Mss. adducunt ad annum 1348, quo floruit. Habetur in Bibliotheca Cantabrigiæ publica cod. 248, & in Collegio sancti Benedicti cod. 6. Prioris Codicis hic titulus est. *Richardus Chichester, Monachus Vestmonasterii, Chronographus, incæpit ab Hengisto Saxone anno Christi 449, cujus primus liber incipit: Post primum insulæ Britanniae Regem, & hanc partem vocavit Speculum Historia, & continet quatuor libros. Secunda pars vocatur Anglo-Saxonum Chronicon, & est continuatio Prioris ad annum Domini 1348, id est ad annum Edvardi III xxi. Epitome ejusdem Chronici, Ms. Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti codd. 66 & 342.*

JACOBUS FOLQUERII Ordinis Eremitarum Divi Augustini, Doctor Tholosanus atque ibi Lector in Theologia, scripsit ad Clementem Papam sextum, opus inscriptum *Viridarium Gregorianum*, seu *Allegorias in omnes libros Sacra Scripturae*, desumptas ex puris verbis sancti Gregorii Papæ, oblatas ei, ut auctor indicat, anno Domini 1345 in mense Aprili. Floruit Jacobus Folquerii anno 1348 & sequentibus, cujus opus Ms. in Bibliotheca Eremitarum Augustinianorum Parisiensium, Majoris ut vocant Conventus.

FRANCISCUS PETRARCHA, Aretii in Tuscia ex Florentinis parentibus, vel ut alii quidam cum Gerardo Joanne Vossio, circa Ancisam Florentini Agri vicum Majorum suorum sedem, Patre Florentino exule natus die 20 Julii feriâ secundâ anno 1304, claruit circa & ultra annum 1340. Hic (ut inquit Labbeus) ingenio, eloquentia, Lati-

næ patriæque linguæ cultu , ac Poëtica etiam , utraq̃ue facultate sui sæculi princeps , Litteras à multo ævo sepultas , primus è Gothicis tenebris excitavit. Archidiaconus Parmensis , tum Cathedralis Ecclesiæ Patavinæ Canonicus , obiit ac sepultus est in Arquada Agri Patavini Pago. Agunt de illo Bellarminus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis* pag. mihi 362 , Labbeus ibidem tom I pag. 323 , ubi tamen ejus opera non recenset , Possevinus in *Apparatu sacro*. Cum ergo & ipse Ecclesiasticus fuerit , Canonicus nempe Ecclesiæ Patavinæ & Parmensis Archidiaconus : ratio *Supplementi de Scriptoribus vel Scriptis Ecclesiasticis à Bellarmino ad annum 1460 omissis* exigat , ut de Petrarcha non taceam , si quid vel jam editum atque à Bellarmino omissum , vel tantum Manuscriptum inveniatur. Hujus autem *Petrarchæ liber de Casibus virorum illustrium* Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 840. Itémque ibidem ejusdem *Rerum familiarium Epistolarum libri viginti quatuor Manuscripti* cod. 842 , quorum novem tantum sunt impressi. De eo plura Poggius , Trithemius , Paulus Jovius , Raphael Volaterranus , Philippus Bergomensis , Lilius Giraldus , Leander Albertus , Gerardus , Joannes Vossius , & præ cæteris Jacobus Philippus Thomasinus Episcopus Amoniensis in *Petrarcha redivivo* , qui altera editione impressus est Patavii anno 1650.

DURANDUS CAMPANUS seu DE CAMPANIA , Gallus , dictus de Campania quòd in hac Galliæ Provincia ortus esset , Ordinis FF. Minorum atque à Confessionibus Reginæ Galliæ & Navarræ , floruit teste Vvadingo in *Bibliotheca Ord. Fratrum Minorum* , sub annum 1340. Scripsit Summam

Confessariorum quæ inscribitur, *Summa Confessionum*, vel *Directorium in quatuor partes distinctum*, quod habetur Manuscriptum cod. 451 in celebri Bibliotheca Colbertina. Item teste eodem Vvadingo in *quatuor libros Sententiarum*, opus insigne, quod extat Ms. in Bibliotheca Fratrum Franciscanorum Bononiæ: sed videndum, an non sit idem opus quod est impressum sub nomine Durandi de sancto Porciano Ord. Fratrum Prædicatorum, quod sæpè Manuscriptum etiam in Bibliothecis Franciscanorum legitur. De Durando Minorita, Vvadingus in Bibliotheca Ordinis Minorum pag. 104.

JOANNES HOCSEMIUS Canonicus sancti Lamberti Leodiensis, *Chronicon Episcoporum ab Egidio Aurea-Vallis Monacho deductum ad annum 1251, continuavit ad annum 1348* quo scribebat. Utrumque editum est in lucem Leodii anno 1613 curâ & studio Joannis Chapeavilli Canonici & Vicarii Generalis in spiritualibus Episcopalibus.

NICEPHORUS GREGORAS vixit sub Andronico Seniore Paleologo, ejusque ex Michaeli filio nepote Andronico Juniore, qui videtur pervenisse usque ad tempora Joannis Cantacuseri & annum Christi circiter 1345. Multa interseruit de se suisque rebus, libris 7, 8 & 9 suæ Historiæ, ac de eo non pauca Ioannes Cantacuserus lib. 4 capp. 24 & 25, ubi levem & mendaciorum plenum appellat: Georgius Phranzes, & ex recentioribus Vvolsius, Lipsius, Possëvinus, Vossius, atque ex eo ut assolet Aubertus Miræus. *Historia libris XI* ab anno 1204 quo Balduinus aliique Franci Venetis juncti Constantinopolim cœperunt usque ad annum 1341, quo Andronicus

Iunior obiit, Basileæ Græcè & Latinè annò 1562 interprete Hieronymo Vvolffio Oetingensi, ac deinde Genève in fol. annò 1615 apud Guillelmum Roverium, cum Nicolao Chalcondila & Georgio Logothetâ. Præterea Gregoras *librum Synesii de insomniis* interpretatus est, quod Hypnoma Græcè edidit annò 1553 cum Synesii operibus Adrianus Turnebus: Græcè verò & Latinè ex versione Antonii Pichonii extat in Collectione operum Synesii anni 1632 & 1613 à Dionysio Petavio publicata; ut suo loco observatum est. Hæc Philippus Labbeus de Nicephoro Gregora in Dissertatione Historica de Scriptoribus à Bellarmino recensitis tom. 2 pag. 107, cui addo extare longè plura Græcè Mss. in Bibliotheca Vaticana: Nempè

Expositio sapientissimi Gregora, de divinis.

Ejusdem *ad quemdam amicum de iis qui convicabantur Astronomiam.*

Ejusdem *Lepentriño in Cyprum Magno Logothetâ.*

Ejusdem *Epistola, Acclamationes, & Sermones.*

Ejusdem *Monodia in mortem Regis Andronici Paleologi.*

Attera *Monodia in magnum Logothetam Theodorum Metochitam.*

Alia denique multa, quæ recensentur ab Antonio Posslevino ad calcem Apparatus sacri, dum agit de variis Bibliothecis pag. 13 verbo *Bibliotheca Vaticana* littera N. Item in eadem Vaticana Bibliotheca ex Codice Heidelbergensi 299, Nicephori Gregora *Orationes 8 quarum prima continet Dialogum Theotimi atque Agathangeli, ultima est responsio ad Imperatoris Concionem de Fortuna &*

fato. Item Narratio Colloquii, quod cum Palama coram Joanne Paleologo Imperatore Constantinopolitano habuit, divisa in tres libros quorum ultimus imperfectus. Porro Joannes Meursius anno 1618 post (falsò ut putat Labbeus) tributum Theodoro Metochitæ, Romanæ Historiæ à Julio Cæsare ad Constantinum Magnum, librum ut vocat singularem; adjecit Græco-Latinam Nicephori Gregoræ Orationem funebrem in mortem Magni illius Logöthetæ Theodori Metochitæ: quam idem Labbeus post suos in Michaelis Glycæ Annales Commentarios recudendam typis Lupareis curavit, Parisiis anno 1648 & sequentibus, cum aliis Historiæ Byzantinæ Scriptoribus. Denique in Bibliotheca Serenissimi Bavaricæ Ducis cod. 212, extant Mss. Græcè *Nicephori Gregoræ Orationes & Encomia in varios*, &c.

GREGORIUS PALAMAS Thessalonicensis Archiepiscopus, circa annum 1347 sparsit diversos errores ex proprio cerebro productos, quibus multis Græcis Antistitibus notissimus fuit, ac malè laudatus in Concilio, de quo plenius loqui, nostrum non patitur institutum. Doctus hic fuit, ac multa scripsit, quæ ex Orientis partibus deportata, latent Mss. in Europæ Latinis Bibliothecis. Extant in Bibliotheca Bavarica Serenissimi Ducis cod. 125 *Gregorii Palamæ Consideratio plenior in Transfigurationem Domini, Palamæ & Acindyni Epistola, Expositio Hæresum Palamæ & Acindyni, varia Apologia contra Palamam & Acindynum*. Extat in Bibliotheca Augustana cod. 73 *Prosopopeia corporis & anima*, continens nimirum *Orationes duas judiciales mentis Corporis accusantis, & totidem Corporis contra, se defendentis: itémque Ju-*

dicum Sententiam. Hæc inserta est Latinè Bibliothecæ Sanctorum Patrum tom. 9 secundæ editionis, Adrianus autem Turnebus Græcè anno 1553 Parisiis evulgavit. Ejusdem *in aliqua Evangelii loca*, Ms. Græcè in Bibliotheca Sfortiana cod. 68. Ejusdem *liber contra Joannem Veccum Patriarcham Constantinopolitanum de Processione Spiritus Sancti*, cum refutatione Cardinalis Bessarionis, Ms. in Bibliotheca Bavarica cod. 115. Nec mihi dubium, quin alia adhuc in aliis Bibliothecis lateant. Vide Antonium Possëvinum in suo Apparatu sacro, & Leonem Alatum in Opere *De Georgiis & Gregoriis*.

THEOPHANES Nicææ Archiepiscopus scripsit circa annum 1347 grande opus *adversus Judeos*, quod extat Ms. Græcè Romæ inter libros Francisci Turriani quos reliquit Societati Jesu, quando illam hic ingressus est. Analysim summâ curâ exhibet Antonius Possëvinus in Apparatu sacro tom. 2, verbo *Theophanes Nicææ Episcopus* pag. 470. Extant ejusdem in Vaticana Bibliotheca Libelli duo, vel Epistolæ, prima *quidem doctrinalis ad Sacerdotes & alios Clericos sua Diaceseos, ostendens quodnam sit negotium Sacerdotii, & qualem oporteat esse, eo factum dignum.* Altera item *ad Nicanos, qualem deceat esse Christianum, ubi etiam docet fugiendam esse omnem consuetudinem eorum qui sentiunt cum Acindyno, non minus quàm Judeorum.* Aliqua Theophanis Archiepiscopi Nicæni Opera Græco-Latina edita sunt Romæ anno 1590 in 8°, curâ & studio Gonsalvi Poncii Legionensis. Plura vide apud allegatum Possëvinum loco citato.

GREGORIUS ACINDYNUS, Græcus Theologus, scripsit circa annum 1348, *Opusculum de Essentia & operatione Dei libris 2 adversus imperitiam Gregorii Palama & aliorum Græcorum*, quod extat græcè manuscriptum in Bibliotheca serenissimi Bavariz Ducis. Impressum autem postea græcè & latinè in 4° Ingolstadii per Jacobum Greizerum, cum Epistolis decem variorum Pontificum, ad Petrum Cnapheum Eutychianum, græco-latinis apud Angermariam anno 1616 in 4° evulgatis. Hæc non potuit scribere in *Apparatu Sacro* Possevinus, dum loquitur de Gregorio Acindyno, nondum enim illud typis fuerat mandatum.

GUILLELMUS DE MONTE-LAUDUNO, Professor Juris Canonici in Academia Tolosana, vir suâ ætate ob peritiam Juris celeberrimus, claruit circa annum 1346. Hujus Opera frequenter laudarunt Richardus Armachanus Archiepiscopus in Tractatu Ms. *De Audientia Confessionum*, Bernardus Lauerus Præses Tolosanus in Tractatu *De potestate seculari in Ecclesiasticos*, Arnulfus Rufæus in Tractatu *Juris Regalia*, itemque Philippus Probus in Tractatu *Juris Regalia*, Glossator libri sexti Decretalium, & alii. Quoniam verò nullus hætenus, quod sciam, Opera hujus viri recensuit: utar hac occasione, & ea promam quæ Stephano Baluzio, à quo hæc accepi, comperta sunt. Scripsit itaque Guillelmus de Monte-Lauduno Lecturam in *librum sextum Decretalium*, quam laudant Rufæus & Probus, ad quam Apostillas vel Additiones scripsit Blasius Aurioli Doctor Tolosanus. Extat Ms. in Bibliotheca Cathedralis Ecclesiæ Cameracensis, cum Apparatu Hostiensis in Decretales. Scripsit præterea *Apparatu*

tum Constitutionum Clementis V. qui frequenter item laudatur à Rufæo & Aufreio in Repetitionibus ad Clementinas. Hujus autem Apparatus tria manuscripta Exemplaria extant in Bibliotheca Sancti Sergii Andegavenſis, itémque aliud in Bibliotheca sancti Albini Andegavenſis. In eodem codice Sancti Albini Ms. *Apparatus ejusdem Guillelmi super extravagantes Joannis Papa XXII.* qui laudatur etiam ab iisdem Rufæo & Probo. Item scripsit *Librum de Sacramentis*, qui extat manuscriptus in Bibliotheca Ecclesiæ Helenenſis, & ejusdem libri extant duo manuscripti codices in Bibliotheca Monasterii Rivipullenſis apud Catalanos. Item alius quoque in Archivo Ecclesiæ Narbonenſis. Horum nihil est editum, quod sciam. Hæc Baluzius additione ad caput 4 libri 6 *De Concordia Sacerdotii & Imperii* paginâ 76. Ego vidi aliud manuscriptum exemplum *Traëtatus de Sacramentis*, in Bibliotheca Bellæ-Vallis Oïdinis Præmonſtratenſis in Episcopatu Remenſi.

NILUS Metropoliſta Rhodius, hostis Latino- rum, Gregorii Palamæ Theſſalonicenſis Archiepiſcopi Hæreſibus adhærens, floruit anno 1340 & ſeqq. quem cum aliis Nilis recenset Leo Allatius in Diſſertatione ſua ſpeciali de hoc argumento cap. 16. Scripsit *inſignem Orationem in ſanctam Matronam ex inſula Chio oriundam*, quam græcè & latinè edidit idem Allatius. Item *enarrationem Synopſicam de novem Synodis*, computans pro nona legitima, eam quæ ſub Joanne Paleologo Andronici Filio, errores Palamæ tuita eſt. Habetur iſtud Opus tomo 2 Juris Canonici Veteris pag. 1161. Ejusdem *De Perſibus Anacreonticus* Opus manuſcriptum in Bibliotheca Regia co-

dicibus 901 & 1727. Vixit usque ad annum 1330.

NILUS CABASILAS Thessalonicensis Archiepiscopus, Auctor ejusdem temporis est, magnus Latinorum hostis Pontificum, ut ex ejus Operibus constat. Scripsit *volumen de Primatu Papæ & Orationem, quâ docet totum utriusque Ecclesiæ Græcæ & Latine dissidium pendere ex eo, quòd Episcopus Romanus solus arbiter omnium controversiarum esse velit.* Hoc primum editum græcè & latinè Basileæ anno 1544 in 4° cum Flatio contra Brunum typis Oporinis, tum per Matthiam Flaccum Illyricum græcè & latinè Francofurti 1555 in 8°. Idem græco-latinè per Claudium Salmasium, cum aliis ejusdem Nili, Hanovix 1598 in 8°, idémque cum Salmasio *De Primatu Papæ*, Lugduni Batavorum 1645 in 4°, cum Claudii Salmasii & Bonaventuræ Vulcanii nonnullis Notis. Addit Leo Allatius in sua Dissertatione de Nili cap. 14 pag. 49. Plurima alia ejusdem Nili manuscripta Opera, omnia contra Latinam Ecclesiam.

NICOLAUS CABASILAS Archiepiscopus Thessalonicensis, Nili Cabasilæ nepos, floruit circa annum 1350. Fuit autem Schismaticus, & Ecclesiæ Romanæ apertus hostis, ideoque Opera ejus omnia cautissimè legenda sunt, ut Bellarminus in Catalogo monuit. Hujus *Libri sex de Vita in Christo*, in quibus præcipuè agitur *De Baptismo, sacra Unctione, & Eucharistia*, latinè tantùm prodierunt anno 1604 in 4° Ingolstadii, Jacobo Pontano Societatis Jesu interprete, cum *Philippi Solitarii Dioptra seu Regula Fidei Christianæ ad Callinicum Monachum*, qui etiam adje-

cit *ejusdem Cabasila Orationem contra fœneratores*, latinè tantùm. Sed utrumque Opus tam libri *sex de Vita in Christo*, quàm *Oratio contra fœneratores*, extant Mss. græcè in Bibliotheca Bavarica cod. 39. Oratio autem contra fœneratores edita græcè cum Oratione sancti Epiphanii in sepulturam Corporis Jesu Christi, per Stanislaum Phœnicium anno 1604 Samoscii in 4°. Idem Cabasilas scripsit *Expositionem in sanctam Lyrurgiam seu Missam*, quam Gentianus Hervetus latinè vertit, quæ cum libris *sex de Vita in Christo*, extat tom. seu sæculo xiv magnæ Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Colonienfis anni 1618. At *Expositio Liturgiæ seu Sacrificii Divini*, manuscripta extat tum in Bibliotheca Vaticana ex multis codicibus, tum ex Heidelbergensi codice 362, itemque in Regia Gallica, & in Bavarica codd. 59, 107, 112, 113, 128. In Bibliotheca Imperatoria Vindobonensi idem Opus Cabasilæ *De divino Mystério* Ms, cum *ejusdem variis Orationibus*. *Ejusdem Encomium sanctæ Theodoræ viduæ*, editum græcè & latinè ad diem 5 Aprilis à Bollandistis, ex manuscripto codice Bibliothecæ Cæsareæ Viennensis: necdubium, quin ex codicibus de quibus statim loquebamur. *Ejusdem Commentarius in librum tertium magnæ Constructionis Ptolomei*, impressus in folio Basileæ anno 1530. Plura de Nicolao Cabasila habent Antonius Possevinus in *suo Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 439 pag. 262, Philippus Labbeus in *Dissertatione de Scriptoribus* quos Bellarminus recensuit, tom. 2, verbo *Nicolaus Cabasilas* pag. 114. At plenissimè omnium Leo Allatius, qui *ejusdem Cabasilæ* narrat

alia plurima Mss. in Dissertatione sua de Niliis, pag. 55 dictæ Dissertationis.

BARTHOLOMÆUS URBINAS, Ordinis Eremitarum Divi Augustini, Discipulus Augustini Triumphi, quem vocant *De Ancona*, cum Lutetiae Parisiorum atque Bononiae studiis Disciplinarum & Theologiae operam dedisset, factus est Urbis suæ Urbini Episcopus. Scripsit varia Opuscula, de quibus latè Posssevinus in *Apparatu sacro*, pag. 176, & Philippus Elsius in *Encomiastico Augustiniano*, quorum nonnulla cæteris Mss. restantibus, evulgata sunt. Nempe *Milleloquium Ambrosii*, Lugduni impressum anno 1556 in fol. juxta veritatem manuscripti codicis; ibidemque *Milleloquium D. Augustini dedicatum Clementi Papa sexto*, Lugduni in fol. anno 1555 sub Salamandra apud Senetionios Fratres. Mortuus dicitur sub initium anni 1350, de quo Philippus Elsius in *Encomiastico Augustiniano*.

BARTHOLOMÆUS Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum, cognominatur *de Gläunville*, scripsit circa annum 1350 *Libros novemdecim de proprietatibus rerum*, quos vidi manuscriptos in variis Bibliothecis. Sunt autem Mss Cameraci in Bibliotheca Cathedralis Ecclesiæ, Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Eremitarum D. Augustini, Rhegii in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum, Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolensi cod. 238, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 107. Excusi fuerunt, ut placet Antonio Posssevino in *Apparatu sacro*, Argentorati anno 1483, & juxta Rodulfum Tossinianum in *Historia Seraphica* anno 1491: sed uterque errat, nisi semel atque iterum impressi fuerint; vidi enim ac tenui,

1350.

impressionem hujus Operis factam Argentorati in 4° anno 1505. Plura dabit Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum* pag. 49 & 50, quæ publici juris est Romæ in folio anno 1650, ex Typographia Francisci Alberti Tani.

PETRUS DE PATERNIS, Ordinis Eremitarum Divi Augustini, claruit circa annum 1350, scripsitque inscriptum Opus *De necessitate & sufficiencia vite humane*, quod extat Ms. cod. 1517 Bibliothecæ Colbertinæ. Opus de quo mentionem debuit facere Philippus Elsius in *Encomiastico Augustiniano*, quod volvi potest.

THOMAS DE BRADVARDINA Anglus, ex Ordine Fratrum Minorum, clarus ob doctrinam anno 1350 & sequentibus, scripsit nobile Opus *de causa Dei contra Pelagium & de veritate causarum*, variâ sacræ ac prophanæ antiquæ ac novæ Philosophiæ ac Theologiæ doctrinâ locuples atque ornatum, quod manuscriptum asservabatur in Bibliotheca Vaticana, cujus etiam manuscriptum codicem habuit olim in Germania Matthias Flaccus Illyricus. Impressum est ex manuscriptis Anglicanis, curâ & studio doctissimi viri Henrici Savillii, anno 1618 Londini in fol. ex officinâ Northoniana: de quo abundè Ludovicus Cellot in *Historia Gottescalci Prædestinati* lib. 5 cap. 19 pag. 390. Ejusdem Opus *de Geometria speculativa & Arithmetica*, impressum Parisiis anno 1512. *Traëctatus proportionum*, editus Venetiis anno 1505. Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* mentionem illius habet, sed (quod mirum) de eo nihil habet Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*. Opus autem *De cau-*

sa Dei contra Pelagium, & de Virtute causarum, Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Collegii novi cod. 22, in Orialsensi cod. 55, Mertonensi cod. 203, Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 146, Domus sancti Petri cod. 276, & privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 267. Appellatur in nonnullis manuscriptis codicibus Cancellarius Londoniensis, quod an conveniat rectè Franciscano, seu Conventuali Ordinis Minorum, mihi valde suspectum est. Porro quem omisit in suis Scriptoris Bradvardinum diligens Vvadingus, avidè atque injustè arripuit, & suis Dominicanis adscripsit, griseis vestibus in albas mutatis, Ambrrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1372 pag. 133, & in *Appendice* pag. 489, citans Antonium Senensem Lusitanum in *Bibliotheca* fol. 248. Magna Caritas, ut quem Franciscani non admiserunt, Dominicani amplectentur, suumque faciant.

RANULPHUS HEDGEN, quem codices Mss. inscribunt *Hikeden*, natione Anglus, conditione Monachus Cestrensis, scripsit circa annum 1360 *Polychronicon libris* 7, ubi potissimum agit de Rebus gestis Anglicis, cujus hic titulus in manuscripto codice Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 188: *Chronica Ranulphi Hikeden libris* 7, erat is Monachus Cestrensis, qui obiit in senectute bona anno Domini 1363. Quanti sit meriti hoc Opus, judicent Lectores ex multitudine manuscriptorum codicum in Anglia, qui ad viginti assurgunt. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 113, in Balliolensi codd. 236 & 237, Lincolnensi cod. 44, Mertonensi codd. 42 & 60, Magdalenensi cod 140, in Bibliotheca Ædis Chri-

sti cod. 3. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica
codd. 188, 221, 238, in Collegio sancti Benedicti
codd. 6, 45, 81 & 341, Domus sancti Petri cod.
232, Collegii Caii codd. 19 & 25, privatim in Bi-
bliotheca Baronis Lumleii cod. 247, & Gualteri
Copi cod. 180. Idem scripsit *Speculum Curato-
rum*, Ms Oxonii in Bibliotheca Balliolensi cod. 69.
Plura Vossius in *Historicis Latinis* lib. 3 cap. 2.

PETRUS quidam Monachus Clarevallensis,
claruit circa annum 1350, homo valde devotus qui
sub eumentitis nominibus scripsit aliqua Opuscula
tendentia ad morum correctionem, & Ecclesiæ in
moribus emendationem. Extat in Bibliotheca Col-
bertina codex manuscriptus num. 1502 ubi sequen-
tia sunt: *Epistola Jesu Christi ad Innocentium sex-
tum anno 1353, divisa in capita centum, Auctore
Petro Monacho Clarevallensi.*

*Epistola Luciferi ad mundanos, scripta anno
1351.*

*Ejusdem Petri Clarevallensis Tractatus de pote-
state Summi Pontificis.*

Claruit iis temporibus quibus scripsit, de quo
videre potes Carolum de Vvisch in Bibliotheca
Cisterciensis Ordinis, ubi nullum vel paucos omi-
sit.

THOMAS STUBS, sive STOBÆUS interdum
dictus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, natione
Anglus, in suum ævum deduxit usque ad Eduar-
dum tertium vel circiter, annumque quasi 1360,
*Successionem & actus Archiepiscoporum Eboracen-
sium.* Opus impressum est inter decem Scriptores
Anglicanos Historicos, quos in fol. Londini edidit
Joannes Seldenus anno 1652 pag. 1685 & sequen-
tibus. De illo Antonius Senensis Lusitanus in Bi-

bibliotheca *Predicatorum* fol. 247, Ambrosius de Alamura ibidem ad annum 1352 pag. 125.

PETRUS BERCHORIUS, Pictaviensis, Gallus, Ordinis Divi Benedicti, & Prior Sancti Eligii Parisiensis, floruit anno 1360 & sequentibus, ob Opera quæ in lucem emissa sunt, notissimus Concionatoribus Christianis, quos suis Scriptis multum adjuvat. Varia igitur in Sanctam Scripturam scripsit Opera, Concionatoribus maximè utilia, nempe *Dictionarium morale Biblicum*, per litteras Alphabeti digestum, quoddam dictiones ferè præcipuas Scripturæ ad instar locorum communium complectitur; earumque significationes moribus accommodat. *Reductorium morale utriusque Testamenti* in quatuordecim libros divisum, in quo prætermisso Historiæ sensu, breviter universa capita Scripturæ tropologicè exposuit, intermixtis interdum allegoriis. Tertium Opus, quod *Inductorium morale* inscribitur, in tres partitum libros incipit: *Videte quoniam non solum*, &c. Hæc superiori sæculo impressa vidimus tribus voluminibus in fol. Venetiis anno 1589, & Colonia anno 1620 tomis totidem in fol. Transtulit etiam idem Petrus Berchorius, gallicè *Bercheur*, Historiam Titi Livii in Linguam Gallicam, Regi Galliarum Joanni dicatam, quam pulcherrimis ornatam figuris atque picturis, duobus comprehensam magnæ molis voluminibus, asservat manuscriptam, Bibliotheca Sorbonica. Obiit anno 1362 in Prioratu suo Sancti Eligii Parisiensis, ubi sepultus jacet. Prima autem Operum Petri Berchorii editio quatuor voluminibus in fol. facta est Parisiis anno 1521 apud Claudium Chevalon, viâ Jacobæ sub Sole aureo, quæ pulcherrima & casti-

gatissima est, cujus unum exemplum vidimus in Bibliotheca Sancti Germani de Pratis, & aliud apud Mirvaldum Ordinis nostri.

LEVOLDUS DE NORTHOVV, seu NORTHOF, circa annum 1360 scripsit *Origines Markanas*, sive *Chronicon Comitum de Marka & Altena*, editum in fol. Hanoviae anno 1613, cum Notis Henrici Meibomii. Hæc Chronica Markensis ab anno 1000 ad 1358, cujus Supplementum usque ad annum 1391, editum ab eodem Henrico Meibomio, cum rebus Germanicis ejusdem Meibomii. Vide Vitam Levoldi Northovii ex Chronico Markensi ab anno 1278 ad 1358, per Henricum Meibomium cum rebus Germanicis Pistorii.

MANUEL CALECAS, quem volunt fuisse ex Ordine Fratrum Prædicatorum, claruit circa annum, non ut quidam scribunt 1250, sed anno circiter 1360, de quo Bellarminus & Labbeus in Dissertatione historica *De Scriptoribus Ecclesiasticis* tom. 2 pag. 4 : ubi perperam vult eum vixisse anno 1250, seu vixisse sæculo decimo tertio. Extant ejus *Libri quatuor adversus Græcorum errores de processione Spiritus Sancti*, è Græco latine redditi ab Ambrosio Camaldulensi Monacho, jussu Martini V Romani Pontificis, qui obiit anno 1431, & publicati tantum anno 1616 Ingolstadii in 4° à Petro Stevartio Leodiensi, & inde immissi in Bibliothecam Sanctorum Patrum editionis Colonienfis anni 1618, & nuperrimæ Lugdunensis anni 1677. Item scripsit *Librum adversus Palamitas illorumque pseudo-Synodum*, sub Imperatore Joanne Cantacuzeno. Item Librum unum *De principiis Fidei*, de Deo scilicet uno, aliisque

ad Fidem spectantibus, quæ duo Opera impressa sunt tom. 2 ultimi Auctarii Bibliothecæ Sanctorum Patrum, à Francisco Combesis editi Parisiis anno 1672 in fol. Si plura cupis, vide Labbeum loco citato, Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, Aubertum Miræum in Auctario *De Scrip-
toribus Ecclesiasticis* cap. 406 pag. 263, Franciscum Combesis in Apparatu ad Bibliothecam Concionatoriam, atque in Notis ad citata Manue-
lis Caleæ Opera, in dicto Auctario suo ultimi-
mo.

MATTHÆUS BLASTARES seu BLASTARAS, Jurisperitus Græcus, floruit circa annum 1360, & scripsit *Syntagma seu Synopsis alphabeticam rerum quæ in sacris Canonibus comprehenduntur*, quæ græcè & latinè prodiit Oxonii anno 1672. Extat autem Ms. in Bibl. Regis Catholici Scorialensi, in Regia Gallica, Colbertina ex illis codicibus, quos nuper emptione sibi comparavit Colbertus, ex Bibliotheca doctissimi Jacobi Augusti Thuanii. Ejusdem est *Opusculum de Causis seu Questionibus Matrimonii*, quod græcè & latinè legitur tomo 1 Juris Græco-Romani pag. 478, quod in fol. edidit Joannes Leunclavius Francofurti anno 1596 apud Fischerum.

JOANNES CANTACUSENUS primùm Joannis Paleologi Tutor ab Andronico Juniore anno 1341 institutus, deinde anno 1345 coronatus Imperator, abdicavit anno 1355, & Monachi vestem indutus, assumpto Josaphati Christoduli nomine. multa scripsit atque inter hæc, *Historiam libris quatuor de rebus ab Imperatore Andronico & à seipso gestis*, impressam nuperrimè in fol. Parisiis apud Sebastianum Cramoisy anno 1645 inter alios

Historiæ Byzantinæ Scriptores ex prælo Regio-
 Extat Ms. græcè in Biblioth. Vatic. & in Bavarica
 cod. 184. Extant Mss in eadem Vaticana *Apolo-*
gia quatuor seu Contradictiones pro Christiana Re-
ligione contra Mahumetem, itemque *Contradictio-*
nes adversus Prochorum Sidonium: ac primæ qua-
 tuor *Contradictiones contra Mahumetem* sunt etiam
 manuscriptæ græcè in Bibliotheca Bavarica codi-
 ce 189. Vixit usque ad annum 1374, quo agno-
 vit Primatum Romani Pontificis, uti discimus ex
 Epistolis Gregorii XI Papæ, atque ex Annali-
 bus Vvadingi, Bzovii, Spondani & Raynaldi,
 quos curiosi volvant. Porro *Joannis Cantacuseni*
Imperatoris contra Saracenos Apologia quatuor, &
contra Mahumetem Orationes tres græco-latinè sunt
 editæ à Rodolfo Gualtero in fol. Basileæ anno
 1543 typis Oporinis. De illo Possëvinus in *Appa-*
ratu sacro tom. 1 pag. 881, verbo *Joannes Canta-*
cusenus, Aubertus Mirzus in *Auctario De Scri-*
ptoribus Ecclesiasticis cap. 430 pag. 269: nec sua-
 rum ipse fuit parcus laudum Cantacusenus in Hi-
 storia quam conscripsit.

JOANNES CYPARISSIOTA Græcus pariter Scri-
 ptor floruit, non anno 1150, qui ei malè assigna-
 tur à Philippo Labbeo in *Chronologia* brevi Scri-
 ptorum Ecclesiasticorum, sed circa annum 1364.
 Hujus Opera sunt *Expositio materiaria eorum qua*
de Deo à Theologis dicuntur, partita in decem De-
cades: quam Franciscus Turrianus latinam à se
 redditam Antonio Augustino Tarraconensi Ar-
 chiepiscopo dicavit, additis Maximi & Georgii
 Pachymeri Scholiis, quæ extat sæculo xj Biblio-
 thecæ Veterum Patrum editionis Coloniensis an-
 ni 1618. Habetur autem græcè Ms. in Biblio-

theca Regis Catholici Hispaniarum, unde forsitan transtulit in Latihum Franciscus Turrianus. Ejusdem *Sermones duo Palamicarum Transgressionum*. Joannem Cyparissiotam arguunt Auctorem anni circiter 1364, qui Palamam impugnaverit hæreticum: quos habes in Auctario ultimo Bibliothecæ veterum Patrum, quod edidit Franciscus Combefis anno 1672. Aureliæ apud Guillelmum Horot. Mentionem facit Joannis Cyparissiotæ Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 333 pag. 242.

PHILIPPUS MAZERIUS seu DE MAZERIIS, Nobilis Venetus, aliis Siculus, Regni autem Cypri Cancellarius summus, sancto Petro Thomæ Archiepiscopo Cretenfi socius aliquandiu & contemporaneus, scripsit *Vitam sancti Thomæ Cretenfis Archiepiscopi seu Petri Thomasi*, quam Socii Bollandistæ ediderunt ad diem 29 Januarii tomo 2 pag. 995 & seqq, præmissis pag. 990 Commentariis. Cum autem obierit Petrus Thomæ seu Thomasius anno 1366 die sexta Januarii, licet ejus festum celebretur die vigesimâ-nonâ ejusdem mensis: hæc scriptio Philippi Mazerii vix referri potest ante annum 1370, quo floruit Cancellarius in Cipro, imò vix credi potest tam citò post obitum Petri, scriptam esse illius Vitam. De Philippo Mazerio Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 279, Bollandus ad diem 29 Januarii mensis.

GALLUS Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia, Ordinis Cisterciensis, clarus circa annum 1370, scripsit *Malogranatum*, cujus initium: *Fili accedens ad servitutem Dei*, &c. Est autem scriptum per formam Dialogi, cujus titulus, *Dialogus dictus*

Malogranatum in tribus libris distinctus interlocutoribus Patre & Filio. Agit autem libro 1 De statu incipientium, libro 2 De statu proficientium, & lib. 3 De statu perfectorum. Impressus autem in 4° in Germania anno 1481, loco & nomine Typographi suppressis. De Gallo Auctore hujus Operis, Conradus Gesnerus in Bibliotheca, Possevinus in Apparatu sacro.

JOANNIS SCHADLAND, natione Germanus, Ord. FF. Prædicatorum, ex Conventu Coloniz Agrippinz, Magister in Theologia celeberrimus, olim Inquisitor hæreticæ pravitatis in Alemannia, quo munere per annos aliquot cum Christianæ Fidei incremento functus est. Variis etiam pro Apostolica Fide Legationibus ac Commissionibus honoratus, claruit anno circiter 1360 & sequentibus, scripsitque Opus *De statu Cardinalium*, quod manuscriptum extat cod. 2089 Bibliothecæ Cobertinz. Factus est primùm Episcopus Culmenis, tum postea Hildesheimensis sub Metropoli Colonienſi: denique ex manuscripto codice alii volunt factum ab Urbano V Episcopum etiam Vormaciensem anno Domini 1370 15 Calendas Februarii, ibique præfuisse annos septem, & fato functum esse anno 1377 in Conventu Fratrum Prædicatorum Confluentiæ, ubi corpus ejus sepultum in Ecclesia ad majoris Altaris dextram. Plura de ipso Leander lib. 3 capite penultimo *De Viris illustribus Fratrum Prædicatorum*, Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 248, ubi vult eum floruisse anno 1365, cum Eifengrenio & aliis, in quo convenimus. Antonius Senensis in *Bibliotheca Ordinis Fratrum Prædicatorum* pag. 154, Ambrosius de Altamura ibidem ad an-

DE SCRIPTORIBUS ECCLES. 639
num 1377 pag. 135, & in *Appendice* pag. 460,
quos consulere poteris.

PHILIPPUS CABASSOLUS Cavellicensis Episcopus & Cancellarius Joannæ Reginae Neapolitanæ, de quo Raynaldus ad annum 1344 §. 30. Anno MCCCXLIV. IV Calendas Maii à Clemente sexto delegatus est, ut inducias inter Massilienses & alias Provinciæ & Comitatus Folkarquerii Urbes adversus ipsos fœderatas promulgaret. Idem ad annum 1349 §. 10, per eas temporates scripsit libros suos *De Vita & Miraculis Beatae Mariæ Magdalene*, dicatos Henrico de Villares Archiepiscopo Lugdunensi Galliarum Primati, in quibus multum exagitat Vezeliacenses, quod auderent dicere corpus ejusdem Magdalene existere apud Vezeliacum. Extat hoc Philippi Opus Ms. in Bibliotheca Sancti Victoris Parisiensis. Factus Apostolicæ Sedis Nuntius anno 1359, unde colligitur de illo intelligenda esse, quæ de Episcopo Cavellicensi Sedis Apostolicæ Legato habet Nicolaus Serarius in libro quinto rerum Moguntinarum pag. 858. Fuit postea Philippus Patriarcha Hierosolymitanus & Presbyter Cardinalis tituli Sanctorum Petri & Marcellini, ac demum Episcopus Sabinensis; obiitque anno 1372, cujus testamentum editum est à clarissimo viro Francisco Duchesnio in *Historia Cardinalium Francorum*. Vide Sammarthanos in *Catalogo Episcoporum Cavellicensium*.

JORDANUS DE SAXONIA, cognomento *de Quedelinberg*, vel *Quedelinburg*, natione Germanus, professione Eremita Augustinianus, vir doctus & sanctus, de cujus laudibus multa paucis complectuntur inter cæteros Josephus Pamphilus

Signinus Episcopus, in Chronicis Augustiniani Ordinis Eremitarum, Ambrosius Coranus hujus Ordinis Generalis Præpositus, in Chronico Ordinis parte 2, & Elssius in Encomiastico Augustiniano, verbo *Jordanus*. Claruit ab an. circiter 1327 ad an. 1380, quo mortuum eum volunt. Scripsit *Summam Sermonum per totum annum de Dominicis*, impressam Argentorati in fol. an. 1483, quæ incipit, *Jordanis Ripas Aluei*, alludens haud dubiè ad nomen suum *Jordani*. Item *Tractatum de Passione Domini*, cujus initium, *Inspice & fac secundum exemplar*, &c. injectum inter Sermones de tempore, ad feriam sextam Parasceves. Opus *Sermonum de Sanctis*, incipiens, *Dan Catulus Leonis*, impressum Parisiis anno 1521 in 4° apud Damianum Hickman. Ibidem insigne Opus *De quadruplici Communionem*, seu *de quatuor Communionibus quæ sunt necessaria profitentibus Vitam Monasticam*. Incipit, *Multitudinis credentium erat cor unum*, &c. Opus olim inscriptum *Vitas Fratrum*, sed meo quidem sensu malè, cùm parcè agat admodum in hoc Opere de Fratribus sui Ordinis: plenè autem ac semper de moribus componendis & regulariter instituendis. Item scripsit *Collectaneum* quoddam ad suos Fratres Augustinianos Eremitas Parisienses, Ms. in Bibliotheca dictorum Augustinianorum majoris Conventus ad Pontem novum, quod rectè *Collectaneum* seu *Speculum Augustinianorum* appellaretur. Incipit, *Quia juxta dictum Sapientis, ad locum unde exeunt flumina revertuntur ut iterum fluant: hinc est quòd ego Frater Joannes de Saxonia, dictus de Quedelinsberg, inter Scholares Parisienses minimus*, &c. Continet post Jordani præludium, Sermo-

nes

nes Divi Augustini 22 ad Fratres in Eremito, Ordine parum diverso ab editis sub eodem titulo: Sermones 4 ad Presbyteros Hypponenſes, Sermones 6 ad populum, omnes ex variis D. Augustini locis desumptos. Hos sequuntur tres Regule Divo Augustino passim attributæ, dein vita sancti Augustini, cum duabus reliquiarum ejus translationibus & supputatione temporum, cum præconiis de eo variorum Scriptorum; Vita denique sanctæ Monicæ ex Scriptis Divi Augustini, qualem exhibent Bollandistæ ad diem 4 Maii. Creditur ejusdem esse Magistri Jordani *Chronica qualiter Romanum Imperium translatus fuit ad Germanos*, impressa Basileæ anno 1559 in 8° apud Oporinum; cum *Æneæ Silvii Tractatu De ortu & auctoritate Romani Imperii* ad Fredericum Romanorum Regem. Obiit Jordanus Viennæ Austriæ anno 1380, de quo Possevinus in *Apparatu Sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 471 pag. 269, & alii de quibus supra.

ARNALDUS TERRENI natione Ruscinonensis, atque ut credimus, vel nepos Guidonis Terreni Magistri ac Scriptoris Ordinis Carmelitarum; de quo diximus ad annum 1330, vel saltem consanguineus. utpote ejusdem patriæ & cognominis. Claruit anno 1370 & ultra, Doctor Decretorum ut inscribitur in Mss. Codd, & Sacrista Ecclesiæ Elnensis; apud Ruscinones. Scripsit anno 1373 Avenione *Tractatum de Mystério Missæ & horis Canonicis*, quem habes Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 3037. Item ibidem fecit Summam inscriptam, *Quæstiones Magistri Arnaldi Terreni Doctoris Decretorum, Avenione facta & compila-*

sa, Mss. ibidem cod 6192. Nec vidi quemquam de hoc Scriptore agentem.

ROBERTUS Ordinis Fratrum Prædicatorum claruit anno 1376 & sequentibus, promotusque ad Episcopatum Senecensem, in cujus archivis habentur multa de ipso documenta. Scripsit *Tra-ctatum De Schismate* quem habes manuscriptum in Bibliotheca Colbertina cod. 2761. Loquitur de illo sed paucissimis Gallia Christiana tom. 3 pag. 1013 in *Episcopis Senecensibus*.

JOANNES DE MONDEVILLE vel MANDEVILLE, Anglus nobilis ac Medicinæ Professor, circa annum 1332 vel circiter ex Anglia egressus, per annos xxxiv Asiam & Africam excussit inquisitionibus & itineribus variis, quorum relationes Scriptis tradidit, narrans quid mirabilius viderat in Ægypto, Arabia, Persia, aliisque regionibus, in opere quod Francicè, Anglicè Latinèque evulgatum Nomenclatores dicunt, de quo diximus in Marco Polo ad annum 1272. De illo sic Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 423 pag. 268, *Joannes Mandevillius Anglus, vir Nobilis, professione Medicus scripsit suum viginti-trium annorum itinerarium, quod variis linguis excusum in omnium est manibus. Obiit Leodii anno 1372 conditus apud Guillelmitas. Die 17 Novembris, ut constat ex ejus Epitaphio quod Baleus, Pitsius, Vossius & alii referunt. Ego post multam inquisitionem hoc opus impressum invenire non potui, licèt & multos curiosos viros hoc de libro interrogaverim: unde dicam tantum inveniri Ms. in Anglia in Collegio sancti Benedicti Cantabrigiensis codd. 4 & 192, & privatim in Bibliotheca Baronis Lum-*

leii cod. 174. Hoc itinerarium prodit Zvallis anno 1483 in 4°, ut jam mihi constat.

BRIGITTA SUECIAE Principissa, Uxor Vulphonis Nericiae Principis, quo mortuo transiit ex motu pietatis in Italiam & Palestinam visitatura Regiones à Christo Jesu Domino nostro & Apostolis sanctificatas. Instituit Ordinem Regularem, quem sancti Salvatoris appellavit, cujus alumnis *Regulam triginta & uno Capitibus* constantem composuit. *Octo etiam libros revelationum*, opus, quod quamvis pium, nullam tamen apud Graves viros, aut saltem modicam hucusque obtinuit fidem: licet inde devoti magnam sumant Meditationum suarum materiam, devotionis alimoniam. *Ha Revelationes & Regula* impressae in fol. Antuerpiae anno 1611, Romae anno 1628 in fol. ex Ms. Codice apud Ludovicum Grignanum, itemque in fol. Coloniae eodem anno 1628, & Monachii anno 1680. Obiit Brigitta Romae anno 1373 die 23 Julii, quam Bonifacius Papa Nonus in Sanctarum album retulit anno 1391, Canonizatione confirmata anno 1415 à Concilio Constantensi.

MATTHIAS DE CRACOVIA S. Theologiae Doctor & familiaris sanctae Brigittae, floruit per id tempus & scripsit opus inscriptum, *Conflictus rationis & conscientiae de sumendo vel abstinendo à Corpore Christi*. Principium multorum querela est, &c. extat Ms. in Anglia Cantabrigiae in Bibliotheca & Archivis Collegii Caii, cod. 40, impressum Memmingae anno 1494 in 4° est.

NICOLAUS ORESMIUS natione Gallus, Patria Normannus, Scriptorum Collegii Navarrici Parisiensis familiam ducit, qui primus illi intulit

ſcientiarum penè omnium ſplendorem , quem ætate ſuppareſ Petrus Alliâcus & Joannes Gerſonus auxerunt , æternitatique conſecrarunt. Virtus ac eruditio Oreſmii parta , non modò in Navarrico Collegio ſed etiam in aliis Acâdemiæ locis, fuerunt in cauſa , cur Joannes Gallix Rex Magnanimus juxta ac litterarum amans , illum in præceptorem dederit filio ſuo , qui Caroli V Sapientis nomen jure obtinuit. Adeptâ pridem Theologi Doctôris Laureâ , regendum Navarræ Gymnaſium anno 1356 ſuſcepit iv Nonas Octobres. Tunc partim ex Officio Theologiam docuit , partim ex Caroli juſſu *Sacra Biblia* Gallicum in ſermonem convertit , quæ paſſim in variis Gallix Bibliothecis curioſe aſſervantur. Contra Gallicam hanc Oreſmii verſionem Bibliorum nullus inſurrexiſſe legitur , unde factum ab omnibus ſilentium , & multiplex Gallicorum Bibliorum deſcriptio , aperta mihi videntur monimenta , quibus Oreſmii verſio comprobata eſt. Interea anno 1361 creatus Regiæ Palatii Capellæ Theſaurarius & Rothomagenſis Decanus , Navarrico Magiſtratu abiit. Varia de Philoſophicis , de Mathematicis & de Theologicis opuscula compoſuit ; ſed duo præ cæteris magnum illi nomen pepererunt. Unum eſt *De mutatione monete* , ubi ſuccenſet Regibus nuinmos pondêris nequaquam juſti expendi jubentibus , quod difficillimis Franciæ temporibus factum conqueritur : impreſſum tom. ix Bibliothecæ Sanctorum Patrum editionis ſecondæ Pariſienſis anni 1589. Alterum *Oratio* , quam Avenione coram Urbano V & Cardinalibus habuit anno 1363 , ubi Theologus Aulicæ Aſſentationis expers , quæ ſint clericorum vitia

disserit, & ab iis exterminanda, per Ecclesiam proponit. Hic *Sermo* coram Urbano V & Cardinalibus habitus, ab Illyrico Centuriatore in Catalogum testium veritatis relatus est. Ad annum 1370 cùm esset Decanus Rothomagensis, præcepit ei Carolus V, ut libros plures in linguam Gallicam converteret. Huic obtemperans convertit imprimis *Ethica Aristotelis* cum Glossematibus Gallicè versâ, impressa Parisiis in fol. anno 1488 apud Antonium Verardum, cum pluribus libris Ciceronis & aliorum Auctorum Gallicè versis. Deinde anno 1377 vertit in eandem linguam *Politica ejusdem* cum Glossematibus, impressa ibidem anno 1486. apud eundem. Vertit etiam Gallicè Francisci Petrarchæ *librum de Remediis utriusque fortune*, impressum Parisiis anno 1534: & *Tractatum de Sphæra* Gallicè versum quinquaginta capita continentem, impressum Parisiis anno 1546 apud Simonem Lignanum. Præter ea quæ impressa sunt, extant multa manuscripta opera quæ multis enumerat Joannes Lanoïus Doctor Theologus in sua *Historia Regii Navarræ Gymnasii Parisiensis* parte 2 pag. 455 ad 462, quæ impressa in 4° Parisiis anno 1677 apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobæâ sub Sole Aureo. Sunt autem quæ recenset hic diligentissimus Scriptor, *Conciones in unum volumen redactæ*, numero centum & quindecim, Mss. in Bibliotheca Magnorum Augustinianorum ad Pontem Novum.

Tractatus De Communicatione Idiomatum, Ms. in Bibliotheca Vaticana, Navarrica, & alibi.

Tractatus De dicto de omni in divinis, Ms. in Bibliotheca sancti Victoris, de quibus duobus

Tractatibus meminit Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, verbo *Nicolaus Oresmius* tom. 2 pag. 154.

Tractatus *contra Judiciarios Astronomos*, Ms. ibidem, cujus meminit Thomas Lexoviensis & Joannes Picus Mirandulanus.

Tractatus *De positionibus Propositionum*, seu *de proportionibus Propositionum*, Ms. ibidem, cujus meminit Joannes Picus Mirandulanus.

Tractatus *De latitudine formarum*, Ms. ibidem, & in Bibliotheca Navarrica.

Tractatus *De Arte Predicandi*, Ms. in Bibliotheca sancti Victoris.

Tractatus *utrum res futura possint prasciri per Astrologiam*, Ms. ibidem.

Sermo cujus Thema, *Juxta est salus*, &c. Ms. ibidem, sed editus, ab illyrico Centuriatore, ut jani notavi.

Tractatus *De Antichristo*, ejus *Ministris*, adventu, signis propinquis & remotis, ex sacra Scriptura, Ms. ibidem.

Tractatus *De malis venturis super Ecclesiam*, Ms. ibid.

Rationes & cause plurimum mirabilium in natura, Ms. ibid.

Plura Quodlibeta & diversa Questiones, Mss. ibid.

Tractatus *De configuratione qualitatum*, Ms. ibid.

Scriptum contra mendicationem, Ms. ibid.

Tractatus *De uniformitate & difformitate intentionum*, Ms. ibid.

Tractatus *De Divinationibus contra Judiciarios Astronomos*, & *Principes in talibus se occupantes*, Ms. ibid.

Decisio Quæstionis, *utrum oporteat in omni casu judicem judicare secundum allegata & probata*, Ms. ibid.

Tractatus *De proportionem velocitatum in motibus*, Ms. in Bibliotheca Collegii Navarrici & Augustinianorum Parisiensium ad Pontem Novum.

Tractatus *De instantibus*, Ms. ibid.

Factus autem anno 1377 Lexoviensis Episcopus, cum annos septem commissam sibi Ecclesiam magnâ cum laude rexisset, humanis rebus eximitur anno 1384, sepultus in Ecclesia Cathedrali ante portam Chori sinistram. Hæc nos ex Joanne Launoïo locis citatis, ubi longè plura leguntur. Patet autem admodum loquuntur de Oresmio Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 154, Fratres Sammarthani tom. 2 Gallie Christianæ in *Episcopis Lexoviensibus*.

HENRICUS Rebdorfiensis Monachus sæculo XIV clarus, scripsit *Annales continentes Historiam Imperatorum Adolphi, Alberti, Frederici III, Ludovici Bavari, & Caroli IV*, ab anno 1295 ad annum 1372, quos Marquardus Freherus edidit prius in Collectaneo Historicorum Germaniæ, tom. 1 edito Francofurti in folio anno 1600 & sequentibus, typis Vvechelianis.

HUGOLINUS MALABRANCA ex Urbe veteri, Ordinis Fratrum Eremitarum Divi Augustini, sanctæ Theologiæ Parisiensis Doctor, successit in regenda Cathedra Gregorio Ariminensi; fuitque ob intellectum nitidum & perspicuum ac subtile ingenium Parisiis in magno pretio habitus. Anno 1368 die 28 Maii Avenione eligitur totius Ordinis Augustinianorum Eremitarum Præpositus generalis, quem rexit ferè tribus annis.

Factus anno 1370 ab Urbano V Episcopus Ariminenſis & Patriarcha Conſtantinopolitanus Titularis, reliquit varia ingenii ſui monumenta : nempe, *Commentarios in 4 libros Sententiarum, Tractatum de Deo trino & alium de Communicatione idiomatum in Chriſto*, quorum nihil quod ſciam, impreſſum eſt. Sed extant Mss. Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Eremitarum Divi Auguſtini, Bononiæ & Pariſiis, apud eodem Fratres. Vivebat adhuc anno 1372, cujus corpus tranſvectum eſt apud Urbem veterem, & in Divi Auguſtini templo conditum. Agunt de illo Joſephus Pamphilus in *Chronico Ordinis Eremitarum Auguſtinianorum*, Antonius Poſſeynus in *Apparatu ſacro*, Philippus Elſſius in *Encomiaſtico ſuo Auguſtiniano*, & alii.

ALBERTUS ARGENTINENSIS perduxit *Chronicon* ab anno 1270 uſque ad mortem Caroli IV Imperatoris & primordia Venceſlai Ignavi ejus filii, quæ ſpectant ad annum 1378. Hoc opus Chriſtianus Urſtitius inſeruit tom. 2 pag. 74 Collectanei ſui *Historicorum Germaniæ*, impreſſo Francofurti in folio anno 1586. Item ſcripſit *Commentarium de rebus geſtis Beroldi Argentinensis Episcopi*, ibidem pag. 97. Eadem impreſſa Baſilæ annis 1553 & 1566, cum notis ad finem operum.

HENRICUS DE ARENÀ Canonicus Cameracensis Eccleſiæ & Domini Papæ Clementis VII Secretarius, anno 1379 ſcripſit *Epistolarium* ſeu *Formularium ſcribendarum Epistolarum*, quod Ms. in Bibliotheca hujus Cameracensis Eccleſiæ pulpito 14 dextræ partis cod. 9. Succellu temporum reverſus in Angliam, unde oriundus erat, amplexus eſt Ordinem Fratrum Carmelitarum, de

quo hæc Antonius Possëvinus in Apparatu sacro pag. 722: *Henricus de Arena aliis Harena, Angelus, patriâ Nordvolcas, Carmelita, scripsit Ordinationes (ut vocant) Conventuum sive locorum sui Ordinis, Conciones aliquot, formulas scribendarum Epistolarum. Obiit Stanfordia anno 1399, ut extat in indice Jacobi de Plebe Pisani Ord. Servorum, & apud Petrum Lucium.*

SANCTA CATHARINA SENENSIS, Ordinis Divi Dominici, vitâ & miraculis clara extitit circa annum 1374, mortua anno 1380 die 29 Aprilis. Scripsit Latine vel sub ejus nomine Raymundus de Vineis, Capuanus, Ordine Dominicanus, & ejus Confessarius, opus inscriptum: *Divina doctrina data per Personam aterni Patris intellectui loquentis*, &c. divisum in plures Tractatus cum Orationibus, impressum in folio Colonia anno 1553 apud Gasparum Gennep. *Cum Vita amplissima dicta Catharine* quam conscripsit præfatus Raymundus Capuanus ejusdem Ordinis devotus Theologus, ejus Confessarius, quam habent Bollandistæ ad diem 29 Aprilis, opus amplissimum pro subiecto. Extantque hæc opera Mss. apud Patres Cœlestinos Parisienses. Scripsit eadem Catharina Italicè *Epistolas plures*, quas habes editas in folio Venetiis anno 1506 apud Aldum Manutium, & has numero 364, graves & plenas pietatis & doctrinæ, linguâ vernaculâ ad *varios Summos Pontifices, Cardinales, Reges, Principes, & ad cujuscunque generis personas.* Item ex Ms. Italico originali translata in Gallicam linguam, J. Balesdens edidit Parisiis in 4° anno 1644 apud Sebastianum Huré viâ Jacobæâ sub signo Cordis Boni. Impulit hæc Virgo Gregorium XI Papam

Litteris suis frequentibus ut Romam reverteretur, Sedem ibi fixurus Apostolicam. Ipsa in Schismate ferventibus studiis amplexata fuit partes Urbani sexti, ad eam usque intentionem quam non omnes probant. Ejus *Dialogi sex Tractatibus comprehensi*, impressi etiam Ingolstadii anno 1583 & Coloniae 1601. Agunt de eâ Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 466 pag. 268, Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* pag. 343, & omnes Scriptores Ordinis Dominicanorum, cum Bollandistis ad diem 29 Aprilis. CATHARINA ETIAM DE BONONIA, scripsit librum *de sibi revelatis à Domino*, qui propria ejus manu scriptus extat apud Sanctimoniales Corporis Christi, quæ sunt in eadem urbe, ubi Abbatissa fuit. Prodiit verò in lucem ibidem anno 1511 apud Platonem Benedictum, deinde ab hæredibus Hieronymi Benedicti anno 1536, denique Venetiis multò post, hoc est, anno 1583. Hæc ex occasione Catharinæ Senensis, ut utramque simul Catharinam complecteremur, utriusque revelationes jungeremus: at hæc ultima obiit Bononiæ anno 1463 die 9 Martii, Soror Ordinis sanctæ Clare. Hic unum observatione dignum censeo, quidquid scriptum reperitur à femineo sexu, illud omne appellari, *Divina revelatio* seu *divinisus revelatum*, uti factum in evulgatis operibus sub nomine *harum duarum Catharinarum*, ac sub nominibus *Sanctarum Hildegardis, Elisabeth, Gertrudis, Mechthildis Brigittæ*, &c: quasi verò sanctæ ejusmodi mulieres non incubuerint studiis divinarum Scripturarum, atque ex acquisitis per lectionem, scribere hæc humanitus tanquam doctæ non potuerint. Hæc abs-

que præjudicio sanctitatis ipsarum dicta sint.

1380.

GUILLELMUS THORNE Monachus Cœnobii sancti Augustini Cantuariensis Benedictinus, laudatus ab Lelando Ms, Balco Centuriâ 6 Scriptore 63, Pirseo ætate XIV Script. 660, Vossio de Historicis Latinis lib. 2 cap. 61 & lib. 3 cap. 3, scripsit *Chronica de rebus gestis Abbatum sancti Augustini Cantuariensis*, edita Londini in fol. anno 1652 cum decem Scriptoribus Anglicanis pag. 1757, cui adde *incerti Auctoris Evidentiam Ecclesie Christi Cantuarie* pag. 2207, & *Chronologiam sancti Augustini Cantuariensis* pag. 2229, claruit anno 1380.

PHILIPPUS RIBOTUS Ordinis Fratrum Carmelitarum, Provincialis in Catalaunia, clarus circa annum 1380, scripsit *Speculum Carmelitarum* x libris, ubi de origine & progressu sui Ordinis, impressum in fol. Venetiis anno 1507, cum Joannis Grossi Tolosani *Vividario lib. tribus*, & *Tractatu ejusdem Joannis Grossi De viris illustribus sui Ordinis*, ibidem impressis. Eadem utriusque auctoris opera, edita in folio Antwerpæ anno 1680 in *Armamentario seu Speculo Carmelitarum*, apud Michaelem Cnobbarum. Obiit anno 1391, de quo Possevinus in *Apparatu Sacro* tom. 2 pag. 280, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 463 pag. 267, Petrus Lucius in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Carmelitarum*.

PETRUS QUESNEL Anglus, ex Ordine Fratrum Minorum, Conventus Norvicensis Alumnus, floruit circa annum 1388 & ultra. Jurisconsultus & Theologus insignis, eruditè scripsit: *Directorium Juris in foro conscientie & judiciali*,

quod opus in quatuor libros distinxit : scilicet,
*De Summa Trinitate & Fide Catholica & de
 septem Sacramentis lib. 1.*

*De iisdem Sacramentis ministrandis & accipien-
 dis lib. 1.*

*De criminibus quæ à Sacramentis impediunt ,
 & de poenis iisdem injungendis lib. 1.*

*De iis quæ ad jus & iudicium spectant , ordina-
 tè dirigendis lib. 1.*

Quæ omnia olim asservata sunt Mss. in Biblio-
 theca Franciscanorum Norvicensi. Extat adhuc
 opus istud Ms. in Bibliotheca Vaticana , & in
 Minorum Toletana, littera X num. 81 cum hoc
 titulo : *Summa quæ vocatur directorium Juris in
 foro conscientia & judiciali , composita à Fratre
 Petro Quesnel de Ordine Fratrum Minorum , ex
 Juribus Doctorum , & Summis diversorum. Vo-
 lumen est ingens , & stylus præter Juristarum
 consuetudinem elegans. Hæc Vvadingus in Bi-
 bliotheca Ordinis Minorum fol. 288 ferè ad ver-
 bum , cui addo operis hujus elegantis extare duo
 Mss. exemplaria codd. 328 & 2302 Bibliothecæ
 Parisiensis Colbertinæ , ut indicavit Stephanus
 Baluzius Bibliothecæ Præfectus , qui censet opus
 esse elegans atque optimum.*

MATTHÆUS EBROICENSIS in Normannia,
 Gallus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, carissi-
 mus ob eximiam religionem & eruditionem Ca-
 rolo sexto Galliarum Regi, floruit anno 1380 &
 sequentibus. Hic igitur vitæ probitate, æqualique
 doctrinâ conspicuus, subtilis sanctorum Volumi-
 num perscrutator, scripsit *Commentaria in Gene-
 sim, Exodum, Numeros, Leviticum & Deutero-
 nomium. Insuper Postillam in Isaiam & super alias.*

multos libros *Sacrorum Bibliorum*, quæ Mss. affer-
vantur in Bibliotheca Dominicanorum Ebroïcen-
sium. De illo Sixtus Senensis *lib. 4 Bibliotheca*
Sancta, Antonius Senensis Lusitanus in *Biblio-*
theca Fratrum Predicatorum pag. 172: Ambro-
sius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad an-
num 1298 pag. 75, & in appendice ad eundem
annum pag. 463. Miror, nec possum parcere Ara-
broasio Altamurano insignem quam hic admittit
hallucinationem, omnino indignam Bibliotheca-
rio scribente intra sæculum oculatissimum. Opi-
nabar primùm illam esse erratum Typographiæ,
sed re maturiùs expensa, Parachronismum aucto-
ris certò esse cognovi. Vult igitur insignis Chro-
nologus fuisse carissimum Matthæum Ebroïcen-
sem Carolo VI Galliarum Regi, cujus temporib-
us floruit, & verè; quippe Regnum adeptus est
anno 1380 & sequentibus ad 1422. Attamen in
Bibliotheca non tantùm semel collocat hunc Mat-
thæum Eboïcensem, ad annum 1298 annis ferè
centum ante Regnum Caroli sexti, sed idem re-
petit ad eundem Appendicis annum pag. 463, ut
nullum dubium hujus supinitatis lectori relin-
queret:

*Pictoribus atque Poëtis,
Cuncta licent.*

GULIELMUS VVODFORDUS aliis VVODE-
FORDENSIS, Anglus, Sacræ Theologiæ Doctor
Oxonienſis, vir pietate & doctrinâ celebris, Ca-
tholicæ unitatis amantissimus, Sectarum & hæ-
resum hostis infensissimus, quem Thomas Val-
densis in tom. 2 De Sacramentis cap. 50 suum vocat

Magistrum, de quo prolixè Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 158 quem videas. Floruit autem anno 1380 & sequentibus, scribens multa ad Ecclesiæ deffensionem contra Vvicleffum, ejusque Sectarios, pessimos hæreticos. Scripsit itaque *insigne opus contra 18 Articulos Joannis Vvicleffi*, dedicatum Thomæ Arundelio Cantuariensi Archiepiscopo, quod impressum est in fol. Coloniz Agrippinæ anno 1535 pag. 94 & sequentibus operis inscripti: *Fasciculus Rerum expetendarum ac fugiendarum*, ubi varia ad Concilium Basileense spectantia habentur. Alia autem & plurima Guillelmi Vvodfordensis Ordinis Minorum, Opera Mss. inveniuntur in Oxonii & Cantabrigiæ Mss. Bibliothecis, quæ recensentur in Ecloga Oxonio-Cantabrigiensi impressa in 4° Londini, quam sæpe allegavimus apud Joannem Norton anno 1600. Ibi in Syllabis Guillelmus Vvodfordus, in indice Theologorum, cum designatione Bibliothecarum & numero codicum, in quibus opera ejus manuscripta inveniuntur. Ejus *Determinatio contra Hæreses Joannis Vvicleffi*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 87, Mertonsensi cod. 222, & privatim in Bibliotheca Lumleii cod. 297. *Super causis condemnationis Articulorum Joannis Vvicleffi*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonsensi cod. 210. Item *contra Articulos Vvicleffi condemnatos*, Ms. privatim Cantabrigiæ in Bibliotheca Lumleii cod. 253. *Dff. n. forium contra Armachanum in lib. llo de paupertate Christi*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdaleniensi cod. 62. *Extractio Errorum Armachani*, Ms. Oxonii in Collegio novo cod. 168. *De Sacramento Altaris*, Ms. Oxonii in Collegio Exoniensi cod. 11.

Nec omisit illa Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Ord. Minorum* pag. 158 ubi agit cum laude ac prolixitate de Scriptis hujus Guillelmi, cujus pariter honorificam habet mentionem in suis *Annalibus Minorum* tomo 1 Annalium anno 1240 num. 25, & tom. 4 anno 1395 num. 2. Mortuus est Guillelmus de Vvodefors Clocestriae anno 1393, ibique in Conventu Minorum sepulturam accepit.

HENRICUS DE BALMA quem DE PALMA alii appellant, fuit vir magnæ perfectionis & virtutis, atque Confessarius sanctæ Coletæ Virginis Ordinis sancti Francisci, teste Vvadingo tom. 4 Annalium anno 1380 num. 25. Scripsit *librum Mystica Theologia*, qui incipit: *Via Syon lugens*, &c. attributum hucusque sancto Bonaventuræ & cum ejus opusculis impressum. De illo Lucas Vvadingus in *Annalibus Minorum* anno citato, & in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum*, verbo *Joannes Genesius de Qualea* pag. 208: Joannes Bona S. R. E. Cardinalis in Auctoribus recensitis ante libros suos de Liturgia sacra. Sunt multi qui opinantur esse unum atque eundem cum *Joanne de Parma*, quam aliter Joannem Genesium, vel Joannem de Qualea vel Parmensem appellant, Ordinis Minorum: qui scripsit *librum de civitate Christi* quem Hugo Rogerius Regii edidit anno 1501 & Romæ Jacobus Mazochius anno 1523 excudit. Hujus operis initium: *Fundamenta ejus in montibus Sanctis*, &c. de quo Antonius Possevinus in Apparatu sacro, verbis, *Joannes Genesius* pag. 88 & *Joannes Parmensis* & *Joannes Paulinus* pag. 927.

BARTHOLOMÆUS Albicius Pisanus Ordinis Fratrum Minorum florebat, teste Vvadingo

in Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum, anno 1380. Scripsit opus celebre inscriptum *Conformitates sancti Francisci cum Domino nostro Jesu Christo*, impressum in fol. Mediolani anno 1510 apud Gothardum Ponticum. Item *De Vita & laudibus B. Maria Virginis lib. sex.*, quos alii appellant *Conformitates B. Maria Virginis cum Domino nostro Jesu Christo*, Venetiis anno 1556 in folio impressos. Ejusdem *Sermones quadragesimales de contemptu mundi*, sive *de triplici mundo*, scripti anno 1397, impressi Mediolani per Uldericum Scuzenzerherd anno 1488 in 4°. Quos etiam imprimi curavit Venetiis F. Joannes Mapelellus Mediolanensis anno 1503. Ejusdem *Sermones alii quadragesimales*, qui continent multarum quaestionum, & casuum conscientiae resolutiones, editi Lugduni per Romanum Morin anno 1519 in 8°. Vide Antonium Possevinum in Apparatu sacro, Lucam Vvadingum in Bibliotheca Scriptorum Ordinis FF. Minorum pag. 48.

RAYMUNDUS JORDANI, Ordinis Canoniorum Regularium D. Augustini, primum Uticensis in Gallia Praepositus, deinde Abbas Cellensis in Episcopatu Bituricensi ejusdem Ordinis, floruit anno 1381, multaque scripsit opera quae hucusque sub nomine Idiotaevulgata sunt. Haec autem omnia invictis argumentis Anonymo ablata, atque Auctori suo restituta edidit Theophilus Raynaudus Soc. Jesu Theologus, impressa Parisiis anno 1654 in 4° apud Jacobum Quesnel viâ Jacobarâ sub signo Cocleae & Columbæ.

PETRUS DE NATALIBUS ex Pastore seu Plebano Sanctorum Apostolorum Diocesis Castellaniensis

Ianenſis, factus Epifcopus Equilinus in Gradenſi Provincia, perduxit ad exitum Catalogum Sanctorum anno 1382 die 26 Maii, quem ut ſimplicem nimium multi contemnunt. Impreſſus eſt Argentorati anno 1502 & alibi, ut habet Auberti Miſai Auctarium *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 511 pag. 278.

PETRUS DE HERENTALS Brabantiae oppido, unde ei nomen Herentalii adhaeſit, Canonicus & Prior Abbatiae Floreſſienſis Ord. Praemonſtratenſis in Comitatu Namurcenſi, ſcripſit *Commentarium* prolixum in 4 Evangelia circa annum 1380, Ms. duobus voluminibus in Bibliotheca Floreſſienſi, ubi ea tenui ac volvi. Hujus prologus incipit: *Multifarie ſancti quatuor Evangeliſta quorum doctrina Evangelica*, &c. Commentarius autem incipit: *Summa bonitas bonum ſuum aliis communicare volens*, &c. Item Commentarium in Pfalms Ms. in Bibliotheca Tongerloenſi in Brabantia, & in Anglia Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 24 & Meitonenſi cod. 131, cujus prologus incipit. *Patri Reverendo Dominoque meo cariffimo Domino Johanni de Arkel dudum Trajectenſi, nunc vero Leodiienſi Epifcopo, Frater Petrus Prior Eccleſiae Floreſſienſis indignus, Ordinis Praemonſtratenſis, interpretationem ſui neminis cum ſanctis Patribus feliciter obtinere.* Incipit Commentarius, *Beatus vir, &c. Pſalterium eſt quaſi magna Domus, &c.* Impreſſus autem eſt anno 1487 Coloniae Agrippinae apud Joannem Koelhoff in folio. Denique ſcripſit Chronicon quod porrigitur ad annum 1385, cujus prologus incipit: *Sapientis conſilium docens in tempore otii ſcribere ſapientiam*, &c. Chronicon autem, *Deus*

est substantia, &c. Ms. in Bibliotheca Florentina; & in Colbertina cod. 751. Porro præter editionem Commentarii in *Psalms* præfatam, est editus etiam Colonia anno 1554, Rutlingæ anno 1498, atque Rothomagi anno 1504 in 4°, de quo Joannes le Page in *sua Bibliotheca Præmonstratensi* Parisiis in folio edita.

AUGUSTINUS ASCULANUS, quem nominant DE ESCULO, Ordinis Fratrum Eremitarum Divi Augustini, claruit circa annum 1395 doctus ac nobilis Concionator, & scripsit *Sermones de Evangeliiis Dominicalibus* ad Discipulos suos in Gymnasio Patavino degentes, qui manuscripti asservantur Bononiæ & Patavii in Bibliothecis hujus Ordinis, itemque Cremonæ apud eosdem Augustinianos Eremitas. Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, & Philippus Elsius in *Encomiastico Augustiniano* illius mentionem fecerunt.

PHILIPPUS DE LEIDIS in Hollandia, unde oriundus erat, Doctor utriusque Juris apud Aureliam Galliarum urbem, & Parisiis Juris ejusdem Professor, Ultrajecti postea Canonicus & Vicarius, Episcopo suo carissimus fuit, & Summo Pontifici Gregorio XI. Scripsit *Tractatum de Reipublicæ cura & sorte principantis*: quem Joannes Severinus anno millesimo quingentesimo decimo-sexto edidit in folio Leydis. Obiit Trajecti anno millesimo trecentesimo octogesimo-sexto die octavâ Junii.

MICHAEL ANGRIANUS, seu *Aiguanus*, Ordinis Fratrum Carmelitarum, Conventus Bononiensis in Italia, claruit anno 1381, factus (ut volunt) Præpositus Generalis sui Ordinis, in Ca-

pitulo Veronam congregato. Scripsit nobilem *Commentarium in Psalmos*, sæpiùs impressum sub nomine *Incogniti in Psalmos*, nempe Compluti anno 1524, Lugduni anno 1588, & ibidem in fol. anno 1603 apud Petrum Landry: & nostris temporibus sub proprii nomine Auctoris impressum ibidem annis 1652 & 1673, opus nobile, doctum, ab omnibus laudatum quos viderim. Obiit Bononiæ anno 1396 Calendis Decembribus in suo Conventu.

JOANNES GROSSUS, natione Gallus, patriâ Tolosanus, Generalis Præpositus Ordinis Fratrum Carmelitarum, floruit eodem tempore, scribens *Viridarium Ordinis Carmelitarum* libris tribus, & alterum librum *De Viris illustribus sui Ordinis*: quæ cum Speculo Philippi Riboti impressa sunt in fol. Venetiis anno 1507, procurante editionem Baptista Cathaneo Veneto, ejusdem Ordinis Doctore Theologo. Præterea novissimis temporibus hæc Opera Joannis Grossi, immissa in Collectaneum Danielis à Virgine Maria Carmelitæ Calceati, inscriptum *Speculum Carmelitarum*, quod quatuor in folio tomis editum Antuerpiæ anno 1680 apud Michaellem Cnobbarum. Agunt de Joanne Grosso Petrus Lucius in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Carmelitarum*, Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 486 pag. 273. Factus est Generalis Præpositus Carmelitarum Ultramontanorum circa annum 1389, atque in hac qualitate seu nomine, adfuit Concilio Pisano anno 1409, ejusque nomen in Catalogo Patrum qui huic interfuerunt Concilio.

JOANNES BROMIARD Ordinis Fratrum Prædicatorum, claruit anno 1390, Theologus & Juris Doctor clarissimus. Scripsit *Summam Prædicatorum*, in qua ordine Alphabetico præcipuos Disciplinæ Ecclesiasticæ locos & sensus explicat. Hæc Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Collegii Oriænsis cod. 33, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri codd. 247 & 260: impressa autem est Veneriis anno 1586 apud Dominicum Nicolinum. Addendi huic Operi impresso, *Traçtatus Juris Civilis & Canonici ad moralem applicati, secundum ordinem alphabeti Fratris Joannis de Broomyard de Ordine Fratrum Prædicatorum*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulae Penbrochianæ cod. 122, & Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 140. Ejusdem *Diçta de Celebratione Missarum*, Mss. Oxonii in Biblioth. Collegii Mertonensis cod. 210. *Exhortationes*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 208. Vitam produxit Joannes Broomyard usque ad annum 1419, ut censet Eifengrenius, de quo loquitur etiam Antonius Possévinus in *Apparatu sacro*, Ambrosius de Altamura qui in *Bibliotheca Dominicana* refert illum peperam ad annum millesimum ducentesium nonagesimum, pag. 63, & in *Appendice* pag. 459.

JACOBUS GUISTIUS Montensis Hanno, Ordinis Fratrum Minorum, Doctor Theologus, Mathematicus ac Philosophus, patriæ Antiquitatis Historiarumque studiosus, scripsit *Annales sive Chronica Comitatus Hannonia*, quæ tribus tomis manuscriptis exstant apud Minores Montium Hannoniæ, ex quibus Joannes Lestabeus Compendium hausit, & Lutetiæ evulgavit gallicè sub

hoc titulo: *Extrait des Chroniques de Jacques de Guise*. Extractum istud latinè inscriptum, *Genealogia ex Chronicis Hainoniensibus recollectis per Magistrum Balduinum de Avennis*, habetur in Spicilegio Lucæ Dacherii tom. 7 pag. 584. & seqq. Decessit Valencenis anno 1398, apud suos sepultus ante Odeum, sub lapide marmoreo. Vide Aubertum Miræum in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 436 pag. 261, Lucam Vvadingum in *Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum*. Extat idem *Chronicon* Ms. apud Patres Societatis Jesu Antuerpiæ, ut affirmant Bollandistæ variis locis.

NICOLAUS GORRHAM seu GORHAMUS, quem Pitseus Anglum, alii cum Possevino Gal- lum fuisse volunt, Ordinis Fratrum Prædicato- rum. Hunc Bellarminus anno 1350, Eifengren- nius 1390, Simlerus, Pitseus & alii 1400 affi- gunt. Trithemius de ejus ætate nihil definit, cumque inter Jacobum de Teramo Aversanum Archidiaconum anno 1390, & Joannem Giossum Carmelitam anno 1400. florentes collocavit. Scri- psit *Commentaria in quatuor Evangelistas*, im- pressa Coloniz anno 1537 in folio. Item *Com- mentarium in omnes Epistolas sancti Pauli, in Acta Apostolorum, in septem Epistolas Canonicas, in Apocalypsim, Summam Sermonum de tempore ac Sanctis*, quæ omnia tomis duobus in fol. edidit Antuerpiæ Joannes Keerberg annis 1617 & 1620. Qui plura cupit, adeat Labbeum in *Dissertatione De Scriptoribus Ecclesiasticis* à Bellarmino recen- sitis tom. 2 pag. 118, Possevinum in *Apparatu sacro*, Aubertum Miræum in *Auctario De Scri- ptoribus Ecclesiasticis* cap. 432 pag. 260: qui om-

nes aliqua ejus Opera edita, sed non omnia recensent. Ambrosius de Altamura antiquitatem amans, in *Bibliotheca Dominicana* cum collocat ad annum 1296 pag. 70, & in *Appendice* paginâ 461.

SIMON DE CREMONA seu CREMONENSIS, Ordinis Eremitarum Divi Augustini, floruit anno circiter 1394, qui cum diu Venetiis concionando cum magno fructu operam dedisset, reliquit posteris varia ingenii sui Opera, ac Scripta. Hæc sunt *Commentarii in quatuor libros Sententiarum, Tractatus de Indulgentia Assisii, Sermones super Epistolas & Evangelia Dominicarum totius anni, triplex Quadragesimale Sermonum, & Sermones de Sanctis*. Hæc omnia asservantur manuscripta Romæ, Patavii & Cremonæ, in Bibliothecis Augustinianorum Eremitarum. Postilla autem Simonis Cremonensis *super Evangelia Dominicalia*, excusa in folio anno 1484 Reutlingæ. Obiit Patavii, ubi & sepultus est anno 1400, vel circiter, de quo agunt Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 407, verbo *Simon Cremonensis*, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 433 pag. 260, Philippus Elsius in *Encomiastico suo Augustiniano*, ubi plenè de Scriptoribus hujus Ordinis.

GUIDO EBROICENSIS in Normannia, Ordinis Fratrum Prædicatorum, vivebat sub Carolo VI Francorum Rege, clarus ob doctrinam & Sermones circa annum 1390, de quo loquitur Sixtus Senensis in *Bibliotheca sancta* lib. 4. Scripsit *Opus Sermonum de tempore & de Sanctis*, quod manuscriptum in variis locis, nempe Neapoli ac Rhegii in Bibliothecis Fratrum Prædicato-

rum, in Abbazia Bellavallis Ordinis Præmonstratensis in Episcopatu Remensi, in Anglia Oxoniæ in Bibliotheca Lincolniensi cod. 50, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulæ Penbrochianæ cod. 182. Item in eadem Bibliotheca cod. 16. *Regula Mercatorum Auctore Fratre Guidone de Ordine Fratrum Predicatorum*, ad eundem pertinet, de quo loquitur Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 695.

JOANNES DE TAMBACO in Alsatia, Diæcesis Argentinensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit anno circiter 1390, qui & primus Regens seu Lector Gymnasii Pragensis ejusdem Ordinis in provincia Bohemiæ, scripsit Opus mediocre quoad molem & stilo suo simplex, partitum in quindecim libros, quod inscriptum, *Consolatio Theologia*, ab aliis *Speculum sapientie*, anno 1386. absolutum. Extat impressum Parisiis 1493, Coloniz 1502, Norimbergæ 1509. Idem scripsit Opus inscriptum *De Culpa & Gratia*, cujus optimæ notæ codicem manuscriptum testatur habere apud se in Bibliotheca majoris Conventus Dominicorum Parisiensium, Natalis Alexander ex eodem Ordine & Collegio seu Conventu. Atque id in *selectis Historia Ecclesiastica Capitibus*, sæculo XIII parte 2, articulo 8 pag. 819, ubi ex auctoritate Joannis de Tambaco, asserit Summam sancto Thomæ hucusque communiter attributam, contra Joannem Launoium negantem. Licet meo quidem judicio, Alexander velit perperam floruisse Joannem Tambacensem anno 1320, quem omnes collocant ad annum 1390, vel 1400: unde Argumentum Natalis Alexandri non concludit quoad hoc punctum, in suscepto sibi negotio, contra

1390

Joannem Launoium. Agunt de illo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 448 pag. 264.

HENRICUS DE KINGTON Canonicus Regularis Abbatia Leicestrensis, claruisse dicitur sub tempore Richardi II Angliæ Regis, in cujus ferè exitum *Historiam suam* ab Vvillielmo primo inceptam, præmissis libri primi Compendio de rebus aliquot Saxonis & Nortmannicis, deduxit usque in annum 1395; cujus Historiæ Exemplaria duo manuscripta habentur in Bibliotheca Cottoniana. At jam impressæ hæc *Chronica de Eventibus Angliæ* pag. 2311. Eiusdem *Historia Depositionis Regis Richardi II* pag. 2743, inter decem Historicos *de Rebus Anglicis*, quos evulgavit Londini in folio anno 1652 Joannes Seldenus, vir eruditissimus ac Litterarum fautor eximius.

GERARDUS DE ZUTPHEN, unus è primis Clericis Regularibus seu Fratribus Vitæ Communis, cujus Vitam ac devotam conversationem descripsit Thomas à Kempis, reliquit Opera duo Ascetica, valdè spiritualia ac religiosa, unum inscriptum *De reformatione virium animæ*, aliud *De Spiritualibus Ascensionibus*, impressa Patisiis & Colonia anno 1539, imò sæpè cum Operibus Thomæ à Kempis, deinde immixta in magnam Sanctorum Patrum Bibliothecam. Obiit anno 1398 die 4 Decembris, ætatis anno xxxi: de quo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, verbo *Gerardus Zutphanensis* pag. 636; Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 481 pag. 272.

Alius fuit GERARDUS cognomento MAGNUS,

à quo hic primus distinguendus est , de quo Miræus in *Auctario da Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 444 pag. 263 , his verbis. GERARDUS MAGNUS Daventriæ ad Ifalam fluvium in Germania nostra inferiore natus , adolescens Lutetiæ in Sorbona sacris Litteris ac pietate instructus , æqualibus vitæ & doctrinæ exemplum mirificum dedit. Ad suos reversus , Ultrajectensem & Aquisgranensem Canonicatus , ut vocant , obtinuit. His optimis Beneficiis Ecclesiasticis demùm abdicatis , Clericos , seu *Fratres Vita Communis* Daventriæ in patria instituit , qui Scholas Latinas Juventuti aperirent , & non bonis tantùm Litteris , sed & benè vivendi moribus Discipulos instituerent. Quod institutum postea per Germaniam inferiorem latissimè propagatum fuit. Scripsit *Protestationem de Veridica predicatione ; conclusa & proposita ;* itemque *De Studio sacrorum librorum ;* quæ tria Opuscula leguntur typis edita cum Operibus Thomæ à Kempis. Reliqua ejus Opera extant manuscripta in Bibliothecis variorum apud Belgas Cœnobiorum , videlicet : *De Contractibus & Usuris , de institutione Novitiorum , de Locatione cure Pastoralis , de Incommoditatibus Matrimonii , de Focariis , contra Turrim Trajectensem , de Paupertate , de quatuor generibus meditabilium , de vitio detractionis . Sermones de Nativitate Christi , de die Palmarum , & alii . Epistola de Schismate , & alia de diversis : de Simonia , de Beneficiis curatis , de cohabitatione & exercitiis devotorum . Concordia Evangelistarum de Passione Domini , Commentarius in Lectiones Officii Ecclesiastici de Defunctis , de compunctione & eruditione Scholarium , & alia . Ex his non pauca extant Lovanii*

ad sanctum Martinum, & in Cœnobiiis Rubear & Viridis-Vallis prope Bruxellam, Huil apud Crucigeros, Colonia & Liegdæ apud Carthusianos, & alibi. Idem Gerardus *Joannis Rusbrochii Ornatum spiritualis desponsationis, & librum de duodecim Virtutibus*, aliaque ejusdem Scripta ex Teutonico in Latinum transtulit: quæ Versiones in Viridi-Valle & Namurci apud Crucigeros manuscriptæ leguntur. Ad meliorem vitam anno 1384 die vigesimâ Augusti, ætatis suæ 44 transiit, à Thoma Kempeni, Joanne Buschio, Jodoco Badio Ascensio, aliisque eximie laudatus. De illo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, tom. 1 pag. 634.

HENRICUS BOICH Juris utriusque Doctor clarissimus, floruit circa annum 1390, Brito genere, ex Diœcesi Leonensi, scripsit *Commentarios doctissimos in libros quinque Decretalium, in Sextum, & in Clementinas*, qui Mss. in Bibliotheca Cathedralis Ecclesiæ Cameracensis, & impressi variis locis; sed posterior editio Commentariorum in quinque libros Decretalium, & emendatior, quæ olim prodiit Venetiis an. 1576. Possevinus in *Apparatu sacro* pag. 723.

NICOLAUS EXMERICUS Gerundæ natus, quæ Cataloniæ in Hispania Civitas est, Ordinem Fratrum Prædicatorum professus, floruit sub Urbano V & Gregorio XI Romanis Pontificibus, & Petro IV Rege Aragoniæ. Is Theologus & sacram Legum peritus, Generalis Inquisitor creatus anno Domini 1358, postea Avenionem, ubi tum Apostolica Sedes erat, ad Summum Pontificem Gregorium XI profectus; de summis rebus Judex & Capellanus (ut ipsemet loquitur) illius consti-

tuitur, ab eoque pro varietate negotiorum & causarum, multa sæpè obtinuit sanctæ Inquisitionis Officio administrando necessaria. Scripsit *Volumen magnum Christiana Reipublice utile*, nempe *Directorium Inquisitionum*, quo regulas tradidit quibus Inquisitores ad pernoscendas & evelendas Hæreses, seclusâ omni personarum acceptione, optimè instituuntur. Impressum primò Opus Barcinonæ anno 1503, cujus omnia exemplaria locis innumeris depravata ita erant, ut cùm sub Gregorio XIII Pontifice Maximo hic liber Romæ esset recudendus, Franciscus Penna Theologus & utriusque Jurisconsultus, ampliùs bis mille loca suæ restituit integritati, & Scholiis perdoctis ipsam librum illustravit. Habetur igitur iterùm expressus Romæ in fol. anno 1578, & ibidem anno 1587 ex officina Populi Romani. Scripsit etiam *Multitudinem magnam diversorum Opusculorum*, Ms. in duobus voluminibus Bibliothecæ Colbertinæ. Hujus igitur Bibliothecæ cod. 2846 habentur Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Epistola ad Cardinales adversus electionem Urbani VI.

Ejusdem Epistola ad Regem, ut videtur, Francorum pro Clemente VII.

Ejusdem Metra super Schismate.

Ejusdem Tractatus an tres Persona Trinitatis sint in Sacramento Eucharistia.

Ejusdem Tractatus adversus Opera Raymundi Lulli, Clementi VII oblati ab eodem Nicolao.

Ejusdem Dialogus contra Lullistas.

Ejusdem Tractatus intinulatus, Fascinatio Lullistarum.

Ejusdem *Tractatus contra Daemonum Invocatores.*

Sequenti verò cod. 1847 ejusdem *Tractatus contra calumniantes praeinvenientiam Christi & Virginis ejus Matris.*

Ejusdem *Confessio Fidei Christiana.*

Ejusdem *Tractatus contra emissum in Conclavi per Papam & Cardinales, praemissorium Juramentum post mortem Clementis VII Papae, & contra Epistolam Parisensium Magistrorum.*

Ejusdem *Tractatus contra Alchymistas.*

Ejusdem *Correctorium correctorii.*

Ejusdem *Tractatus contra praefigentes certum terminum fini mundi.*

Ejusdem *Tractatus contra Astrologos atque contra Nigromanticos, de occultis perperam judicantes,*

Ejusdem *Elucidarius Elucidarii.*

Ejusdem *Tractatus contra haereticaliter asserentes Beatum Joannem Evangelistam fuisse Virginis Mariae filium naturalem.*

Ejusdem *Tractatus de admiranda sanctificatione Dei & Hominis Genitricis.*

Ejusdem *Incantatio studii Ilerdensis, super viginti Articulis per quendam Antonium Riera studentem Valentinum, ut deferitur, ibi seminatis.*

Ejusdem *Tractatus super declaratione xxii. articulorum Magistri Sententiarum, in quibus à multis communiter non tenetur.*

Migravit ex hac vita, ut dicitur, anno 1393, de quo plura apud Antonium Possevinum in *Apparatu sacro*, verbo *Nicolaus Eymericus* tomo 2 pag. 149, ubi pluribus exponit quid contineat Opus illius inscriptum atque impressum sub no-

nunc *Directorii Inquisitorum*. Qui plura voluerit, adeat *Bibliothecam Dominicānam* Ambrosii de Altamura ad annum 1392 pag. 142, & *Appendicem* pag. 492, Antonium Senensem Lulitanum in *Bibliotheca Fratrum Prædicatorum*.

JACOBUS DE TERAMO, vel TARAMO, Canonicus Aprutinus in Italia, doctus Juris utriusque Interpres, Presbyter & Archidiaconus Averlanus, floruit circa annum 1390, ac scripsit Dialogum quem prænotavit *Consolatio peccatorum*, Ms. Cantabrigiæ in Collegio Sancti Benedicti codice 60, Oxonii in Bibliotheca Mertonensi codice 192, Balliolensi cod. 141. Eiusdem autem *Commentarius in Sententias M. Petri Lombardi*. Ms. Oxonii in Bibliotheca Sanctæ Trinitatis cod. 26, qui postea impressus est Augustæ Vindelicorum anno 1472 per Joannem Schusler. De illo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, tomo 1 paginâ 793.

RADULFUS DE RIVO, Decanus Tungrensis, ex Breda oppido Provinciæ Brabantiæ oriundus, in omni scientiarum genere versatus, multa scripsit, quorum quædam nobis innotuerunt, ut *Calendarius Ecclesiasticus* editus Lovanii apud Vvelleum, ex manuscripto codice clarissimi Domini Jacobi Pamelii Brugensis, sacre Theologiæ Licenciati, cujus Calendarii meminit Molanus libro de Martyrologiis c. 7. Opus autem istud appellatur ab Antonio Possevino *De Canonum observantia*, constans viginti-tribus Propositionibus, quæ eo spectant, ut Canonicam Vitam professi, in Canonicis Officiis Canones servant, & Canonicos bonos mores. Incipit, *Religiosis, Patribus, Dominis, Priori de Vvundeshem, &c.* quod ex vetustiore Lo-

1400;

vanienti editione extat injectum in sextum volumen Bibliothecæ Sanctorum Patrum Margarini Bignæi, editionum primarum Parisiensium annorum 1575 & 1589 apud Michaëlem Sonnum. Itemque in editionibus ejusdem Bibliothecæ Cöloniensi anni 1624, & Lugdunensi maximâ Anissonianâ anni 1677. Item scripsit *Gesta trium Pontificum Leodiensium Engelberti à Marka, Joannis de Arkel & Arnoldi de Horn*, sub quibus floruit, quæ primùm edidit in lucem Joannes Chapeaville Canonicus & Vicarius Episcopatus Leodiensis in spiritualibus anno 1616 in 4° tom. 3 Historiarum suarum Leodiensium à pag. 1 ad 58. Acceperat autem Chapeavillus ex variis manuscriptis codicibus, & præsertim Cœnobii Canonicorum Regularium Tungrensium, quos illi communicaverat D. Vvिल्helmus Herkenroede ejusdem loci Prior optimè meritis, ut testatur idem Chapeavillus. De Radulfo loquuntur Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 311, Chapeavillus loco citato, à quo hæc habuimus, ubi tamen mendosè posuit eum mortuum anno 1483, pro 1383. Labbeus in *brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum*, vult illum & rectè, mortuum anno 1401 die secundâ Novembris, cui nos adhæremus.

JOANNES FROISSARTUS Hanno-Flander, Thesaurarius & Canonicus Chimacensis & Insulensis, scripsit libris quatuor *Chronicon* sive *Historiam*, (ut inquit) *memorabilem continentem bella inter Galliam & Angliam ab anno 1324 ad annum usque 1400*, quam excusam & correctam ad manuscriptos codices, & juxta Auctores authenticos iteratò edendam procuravit Dionysius Sauvage,

Henrici secundi Galliarum Regis Historiographus, in folio Parisiis anno 1574 apud Michaelē Sonnum. Agunt de Joāne Froissardo Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 1 paginā 878, Aubertus Mitæus in suo *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 452 pag. 265, Andreas Duchesnius in Catalogo speciali Scriptorum *De rebus Gallicis*. Floruit anno 1400, & ultra.

HENRICUS DE LANGESTEIN, dictus *de Hassia*, Germanus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini: sed (ut ex ejus Epistola colligitur) antea Canonicus Ecclesiæ Vormaciensis, claruit primū in Academia Parisiensi, ubi Lauream Doctoratus promeruit: deinde ob decus novæ (ut vocant) Universitatis Viennensis in Austria, illuc se contulit, ubi docendo & scribendo celebris fuit, &c. Scripsit autem *Commentarium in libros quatuor Sententiarum*, qui asservatur Mediolani in Bibliotheca Augustinianorum Eremitarum Sancti Marci, ut tradit Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, tomo 1 pag. 730. Vivebat anno 1400, de quo mentionem faciunt Joannes Trithemius *De Viris illustribus Germania*, Philippus Elsius in *Encomiastico Augustiniano*.

FRANCISCUS XIMENIUS ex Urbe Gerunda Catalanus, non Valentinus (ut aliqui autumant) Episcopus Elnensis, nunc Perpinianensis & Patriarcha Hierosolymitanus, scripsit *insignem librum de Vita Angelica* editum Compluti anno millesimo quingentesimo vigesimo-septimo.

De Scala cæli, editum Barcinone anno 1501.

Pro Instructione Episcoporum & Superiorum scripsit librum *Pastorale* nuncupatum, editum Barcinone in fol. anno 1495.

Dicitur scripsisse alia multa Opera linguâ patijâ Lemosinâ , quæ reperiuntur in Bibliotheca Cœnobii sanctæ Mariæ de Jesu prope civitatem Barcinonensem , aliisque multis in locis Principatus Catalauniæ. Citatur ab Abulensi in Opusculo *contra Clericos concubinos* , Opus ejus *De Vita Christiana* , quod quidem doctissimè scriptum , & in quatuor partes distinctum , prodiit Valentiniæ anno 1484 , & Granatæ anno 1496. Petrus Salazar in Chronico Provincia Castellæ libro 2 cap. 23 refert ultra librum *De Vita Angelica* , scripsisse de Vitis Sanctorum copiosè sub titulo , *Flos Sanctorum*. Multos & valde eruditos libros composuisse , ait Esculanus , & floruisse narrat circa annum 1400 , sed in eo errat quòd *Patriarcham* appellat *Alexandrinum*. Hic Franciscus Ximenius cautè est distinguendus ab aliis duobus eorumdem nominum atque cognominum , quorum unus etiam Hispanus , Cardinalis & Archiepiscopus Toletanus , Archicancellarius , Inquisitor , & Governator Hispaniarum , qui tanto sumptu , incredibilibusque sudoribus procuravit impressionem Bibliorum Complutensium sub Summo Pontifice Leone X. Alter seu tertius *Fr. Ximenius* , unus è duodecim Fratribus Franciscanis , qui primi Indis Evangelii lucem intulerunt , ex Provincia Sancti Gabrielis , Juris Pontificij studiosissimus , qui Episcopatum Tavasii Indorum à Carolo V oblatum recusavit , ut sub simplici Minorum habitu viveret , multaque scripsit. Loquitur de his duobus ultimis Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tomo 1 pag. 598 & 599 , verbo *Franciscus Ximenius* : sed de omnibus , seu de his tribus doctè atque distinctim Lucas Vvadingus in *Scriptoribus*

Ordinis Minorum paginis 139, 140, 141, à quo verbatim hæc accepimus, sicut ipse verbatim acceperat de aliis duobus Ximeniis, ab Antonio Possevino.

JOANNES DE HISDINIO in Artesia ex Ordine Fratrum Hospitalium sancti Joannis Hierosolymitani, quem nonnulli in suis Catalogis scribentes, aiunt scripsisse tantum in *Epistolas Divi Pauli*, ac Librum *De Annuntiatione Domini*: non coherent cum Sixto Senensi, qui diligentior indagator in Bibliotheca sancta, sic de eo scriptum reliquit: *Joannes de Hisdinio Ordinis Fratrum Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, Theologus non ignobilis, de Scripturis sanctis bene meritis, & in Academia Parisiensi publicus Lector, elaboravit Scholasticâ phrasi in Job librum unum, cujus initium est: Usque in tempus sustinebit. Item in Marcum librum unum, cujus initium est: Si milis factus est leoni. In omnes Epistolas sancti Pauli ad Philippum Rothomagensis Archiepiscopi lib. 14. Vixit anno 1390. Scripsit autem primò Opus Sermonum de tempore & de Sanctis, quod obtulit clarissimo Philippo de Alenfonio Archiepiscopo Rothomagensi & S. R. E. Cardinali, & Episcopo Ostiensi, qui obiit anno 1397 die 15 Augusti. Impressum, opinor, Opus istud ab Antiquo, sed vidi manuscriptum in Bibliotheca Fusi-niacensi Cisterciensis Ordinis in Episcopatu Laudunensi, his incipiens verbis: Reverendissimo & illustrissimo in Christo Patri ac D. Domino Philippo ab Alenfonio divinâ patientiâ Rothomagensi Archiepiscopo dignissimo, Frater Joannes de Hisdinio, sancta Domus Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani Ordinem professus, vester humilis Capella-*

nus & devotus Orationis, vitam ducere felicem, &c. Ejusdem Commentarius in Evangelium Marci & in Epistolam ad Titum, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolensi cod. 173. Commentarius in Epistolas XIV sancti Pauli, & Apostilla in Apocalypsim Fratris Joannis de Hisdinio Ordinis Hierosolymitani, Ms. in Bibliotheca Regis Catholici Hispaniarum. Clauit Joannes de Hisdinio ab anno 1390 ad 1400 & ultra, de quo Sixtus Senensis in Bibliotheca sancta, & Antonius Possevinus in Apparatu sacro.

THOMAS ANGELICUS, patriâ Gualensis, cognomento *Jorgius*, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, & S. R. Ecclesiæ Cardinalis tituli sanctæ Sabinæ, quem Trithemius ad annum 1400 alligat, & plures Lectiones in sacra Biblia scripsisse asserit, quæ sancto Thomæ Aquinati & Angelico attributæ sunt. Certè facilis fuit mutatio Thomæ Anglici in Thomam Angelicum, ut ex Sixto Senensi discimus, qui sic lib. 4 Bibliothecæ sanctæ ait: *Hujus Thomæ Anglici esse creduntur Commentaria in Genesim, in Isaiam, in Jeremiam, in Epistolas Canonicas, in Apocalypsim, & in Boetium de Consolatione Philosophica, adscripta Divo Thomæ Aquinati, cum magna esset inter Anglicum & Angelicum vocis similitudo.* Idem censet Labbeus tom. 2 *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, pag. 435, *De Commentario in libros Machabeorum*, & pag. 451 *De Summa totius Logicæ Aristotelis*, quæ est Opusculum 48. Commentarius autem in Epistolas Canonicas, habet multa similia cum Commentario Nicolai Gorhami in easdem, qui impressus in folio Antuerpiæ anno 1620 apud Joannem Koerberg, imò videntur unum &

idem Opus. Præter hæc, ejusdem *Opus aureum in triginta-septem Psalmos*, impressum in folio Venetiis anno 1611 apud Evangelistam Deuchinum. At ejusdem etiam multa extant in Bibliothecis Anglicis sub nomine Thomæ Vvalleys Anglici, nempe *Commentarii in Pentateuchum, Josue, librum Judicum, Ruth & Isaiam*, Mss Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 90, Mertonensi cod. 200, Magdalenensi cod. 47. *Commentarii super duos Nocturnos Psalmorum*, Mss Oxonii in Bibliotheca Oxoniensi cod. 25, Cantabrigiæ in Aula Penbrochiana cod. 46, *De quatuor predicabilibus ad omne genus humanum*, Ms Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri cod. 87. *De Theoria predicandi*, Ms Oxonii in Bibliotheca Lincolnensi codice 20, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus sancti Petri cod. 99. Ejusdem Thomæ Vvalleys *Opusculum de Instantibus & momentis, de videndo faciem Dei post resurrectionem*: Itemque *Articuli hereditales contra eum cum Responsis*, Mss Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 179. Plura dabunt de Thoma Vvalleys Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, verbo *Thomas Anglicus* tomo secundo pag. 476, Aubertus Miræus in *Auctario De Scripturibus Ecclesiasticis* cap. 456 pag. 266, Ambrosius de Altamura in *Bibliotheca Dominicana* ad annum 1311 pag. 88, & in *Appendice* ejusdem anni pag. 467, ubi appellat eum Beatum, cujus oblitus fuerat antea paginâ citatâ 88: & alii. Porro ut ad oculum constet quàm bellè Mendicantes confuderint utrumque Thomam Anglicum & Angelicum, sicut jam antea allegaverat Sixtus Senensis in Bibliotheca sancta, hoc unico constare potest. Scripsit Thomas Anglicus

Commentarium in libros Divi Augustini de Civitate Dei, qui extat in manuscriptis codicibus ejusdem cum Auctore temporis, in Bibliotheca Cremonensi Fratrum Eremitarum Divi Augustini, & in Anglicis Oxoniensibus Mertonensi cod. 169, & Balliolensi cod. 70: at idem Opus perperam, nec enim hucusque ullus eum attribuit Thomæ Aquinatis, in Bibliotheca Cameracensis Ecclesiæ Cathedralis pulpito 10 cod. 15 inscribitur: *Expositio seu Postilla F. Thomæ de Aquino Angelici Doctoris, Ordinis Predicatorum super decem libris de Civitate Dei Beati Augustini, ubi sunt quatuor Tabula anteposita.*

JOANNES ROCHEFORD Anglus nobilis, quos antiquæ Cartæ Milites vocant, floruit anno 1400, vel circiter, ac scripsit Opus intitulatum, *Flores Historiarum* ad sua usque tempora, quod extat. Ms Oxonii in Collegio omnium Animarum codice 4 sub titulo, *Flores Historiarum cum Tabula facta per Joannem Rocheford Militem.* Hoc ex Eclogæ Mss. Oxoniæ Cantabrigienſi Thomæ James edita in 4° Londini anno 1625 apud Joannem Norton.

NICOLAUS DE BIART, floruit anno circiter 1400, de quo sic Antonius Possevinus in Apparatu sacro tom. 2 pag. 145: *Nicolaus de Briartho Ordinis Predicatorum, fertur scripsisse Sermones utiles, Distinctiones morales, Summam de Abſtinentia. Antonius Senensis ex pluribus Monasteriis Ordinis, sed tacet quoto vixerit anno.* Ita Possevinus. Hujus autem *Distinctiones Byardi cum Tabula, Tractatus perutilis Concionatoribus*, habentur Mss. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 239, Mertonensi codd. 134 & 195, Magdale-

nenſi cod. 149. Cantabrigiæ in Biblioth. Penbrochiana cod. 105. Porro quem Poſſevinus facit ex Ord. Prædicatorum, ibidem eodem folio aliquanto antè facit ex Ord. FF. Minorum, immemor ſui in hoc caſu atque in multis aliis. Sic enim ſcribit, *Nicolaus è Biarto, Ordinis Minorum ſcripſit Diſtinctiones in quatuor libros*: certum enim eſt quòd de Scriptore eodem loquatur. Idem quoque eſt cum *Nicolao de Broido qui ſcripſit Diſtinctiones in quatuor libros Sententiarum*, teſte Vvadingo in *Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 163. Hoc annotaſſe non infructuoſum, ut pateat quàm frequens ſit apud Nomenclatores Scriptorum, in ſuis Apparatibus & Bibliothecis, ex uno duos aut tres facere Auctores, ut fecit citatus Poſſevinus, qui etiam paginâ præcedenti 144, ſui Apparatus tertio ſcripſit: *Nicolaus Bayard Angelus ſcripſit librum Diſtinctionum Theologicarum, Sermones de tempore & de Sanctis, Placita Theologica. Vixiſſe fertur anno 1410*. Dicitur autem in manuſcriptis codicibus aliquando *Nicolaus Byart*, aliquando *Bayart*.

JOANNES DE LIGNIANO Jurisconſultus Mediolanenſis, ſcripſit *librum ſuper Clementinas*: ſub cujus nomine citantur etiam ſuper ſecundo Decretalium. Ejusdem *De Amicitia, de Bello & Duello, de Pluritate Beneficiorum, de Censura Eccleſiaſtica, de Horis Canoniciſ, de Interdicto Eccleſiaſtico, de Repreſſaliis, de Secreto, de Permutatione*. Itemque *Lectura in primum, ſecundum, & tertium Decretalium*. Extant autem plerique horum Tractatuum, intra compilationem Tractatuum Juris: Venetiis anno 1584 editam in fol. variis tomis, tomo 4 fol. 335, tomo 12 fol. 227 & 281, tom. 14 fol. 307, tom. 15 parte 1 fol. 558.

& parte 2 fol. 281. Floruit anno 1400, de quo loquitur Antonius Possevinus in *Apparatu sacro*, unde ista accepimus.

THOMAS, Abbas sancti Andreæ Vercellensis floruit circa annum 1400, scribens breves & planos *Commentarios in Opera Divi Dionysii Areopagite de cœlesti & ecclesiastica Hyerarchia, de Mystica Theologia, de divinis Nominibus*, qui Mss. extant in variis Bibliothecis Anglicis, Oxonii in Bibliotheca Mertonensi cod. 193, Balliolensi codice 20, Collegii Corporis Christi cod. 42, Cantabrigiæ in Collegio Sancti Benedicti codice 40. Item *Commentarium super Cantica Canticorum hyerarchicè exponens hac Cantica*, Ms. in dicto codice 40 Collegii Sancti Benedicti. Sanè verò fuit Abbas Vercellensis, ac sine controversia Thomas appellatus, Ordinis Divi Benedicti. Sic enim habet Vercellis ad sancti Andreæ, cujus Cœnobii fuit Abbas, antiquum Epitaphium, ejus tumulo & Imagini affixum, cujus Imago præfert D. Benedicti Cucullam: ejus autem *Commentarius in libros Divi Dionysii* juxta Possevinum in *Apparatu sacro*, verbo *Joannes alter Scotus* tom. 1 paginâ 939, fuit impressus Colonia anno 1526, cum Dionysii Carthusiani Operibus (forsitan cum ejusdem Commentariis in libros ejusdem Dionysii Areopagite.)

HERMANNUS DE LERBECK, ex Ord. FF. Prædicatorum, apud Mindenses in Conventu Sancti Pauli, circa annum 1400 clarus, scripsit *Chronicon Comitum Schavvemburgensium*, ab Adolfo I sive ab anno 1030 ad annum usque 1404. Illud primùm Notis illustratum, evulgavit Henricus Meibomius Francofurti anno millesimo sexcente-

fimo vigesimo, apud Rulandios in quarto.

RAYNERIUS natione Italus, patriâ Pisanus, 1410.
ex Ordine Fratrum Prædicatorum, teste sancto
Antonino 3 parte Summæ Historicæ tit. 23 capi-
te 11 paragrapho 2 Summam edidit, quæ *Pan-
theologia* inscribitur, in duas partes tributam, *pro-
cedentem in materiis secundum ordinem Alphabeti,
quæ non solum tractat de Castibus conscientia, sed
etiam de omni materia prædicabili, & per modum
prædicabilem.* Scribebat autem juxta Natalem Ale-
xandrum in selectis Historiæ Ecclesiasticæ Capi-
tibus sæculo 14 cap. 5 pag. 576 anno 1333, juxta
Labbeum anno 1414 in *Brevi Chronologia Scripto-
rum Ecclesiasticorum.* Hoc opus nuperimè tantis
accessionibus auctum prodiit Parisiis in fol. tribus
tomis, curâ & studio Joannis Nicolai Ordinis
Fratrum Prædicatorum, ut primævus Raynerii
labor cognosci non possit. At Jacobus Florenti-
nus Professor Ord. FF. Minorum qui edidit olim in
fol. Nurembergæ in Germania anno 1474, *Pau-
ca* substraxit, multa addidit quæ deficere videban-
tur, reducendo etiam aliquas materias subriles ad
stilum faciliorem & clariorem: ut tam à legentibus
quàm audientibus dulcius gustarentur & medulli-
tus imprimerentur. Hæc ille in prologo, unde pu-
rum qui vult Raynerium, recurat necesse est ad
manuscriptos codices, quorum nonnulli in Anglia
reperiuntur. Eadem Pantheologia impressa etiam
alibi, sed juxta primam impressionem, ut Vene-
tiis anno 1486, & Lugduni anno 1519 in folio,
Brixia demum duobus voluminibus in 4° anno
1580 apud Thomam Buzzolam. Egisset meliùs
Joannes Nicolai, si purum Raynerii Opus nobis
obtulisset, licèt mole minus.

THEODERICUS DE NIEM seu NIEMUS Literarum Apostolicarum Scriptor & Abbreviator, claruit anno 1410 & sequentibus, calamitosissimis temporibus luctuosi Schismatis, quo Ecclesia Occidentalis omnimodè lacerata est. Hic oculus multarum Rerum testis, scripsit nobile opus *De Schismate inter Urbanum VI & Clementem Antipapam III* libris, quorum liber quartus inscribitur, *Nemus unionis*. Itémque & *Vitam Joannis XXIII* Summi Pontificis qui electus anno 1410 coactus est cedere anno 1415, quamvis ab illustribus viris haberetur & agnosceretur Papa verus. Impressum, uti multùm utile opus ad notitiam istorum temporum, Norimbergæ anno 1592 & Basileæ anno 1566, denique Argentorati in 8° anno 1608 sumptibus Lazari Zetneri. Ejusdem *Privilegia & Jura Imperii circa investituras Episcopatum & Abbatiarum*, restituta à Papis, Imperatoribus Romanis: impressa Basileæ anno 1557 cum aliis pag. 783, & Argentorati annis 1609 & 1618 cum aliis pag. 248. Ejusdem *Excerpta de Potestate Imperiali & Papali*, impressa cum aliis Francofurti annis 1614 & 1621 pag. 1381 & 1476. Nec istos Tractatus (opinor) oblitus est Melchior Goldastus in *Monarchia sua*. Hunc sæpius allegat Ludovicus Mainibourg Soc. Jesu in *Historia Magni Schismatis Occidentis* impressa in 4° Parisiis anno 1678 apud Sebastianum Mabre-Cramoisy viâ Jacobæâ sub Ciconiis. Labbeus in *brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum* ad annum 1410 recenset.

JOANNES BREVIS-COXA Gallicè *Courte-Cuisse* in Agro Cenomannorum natus est. Habuit ortum in Pago, nomine *Halena*, vel certè in

altero huic contermino, ut ipsemet significat in actu Vesperiarum Radulfi Portæ, quem Helenæ natum gentilem ac popularem suum appellat. Itaque Jacobus Meyerus Rerum Flandricarum lib. xv, & ex ejus commentariis sapiens ad annum mccccviii Abrahamus Bzovius falluntur, dum illum, & cognomento Cortohosam, & natione Normannum fuisse scribunt. Igitur circa annum Christi 1367 adolescens in Regium Navarræ Gymnasium veniens, & continenti serie trium illius sodalitorum particeps effectus, primum Grammaticam, deinde Philosophiam, postremo Theologiam didicit, eamque postea sub Petro Alliacensi Collegii moderatore docuit. Extat in Bibliotheca sancti Victoris Ms. Tractatus *De Ecclesia & generalis Concilii Auctoritate* eximius, quem cum Bibliorum cursum pro more absolveret, exaravit. Et quamvis tunc esset Baccalaureus tantum in Theologia, rationum tamen pondere accedit ad Magistros, & ingentii acumine nemini cedit. Anno circiter 1388 Doctoris consecutus insignia, tum ad sedandum Ecclesiæ Schisma, tum ad habendas conciones animam penitus apposuit. Cum autem Carolus VI Rex Francorum anno 1394 congregasset Antistitem & Theologorum Cœtum, in quo quid ad faciendam Romanæ Ecclesiæ pacem, quæ Schismate turbabatur, agendum esset, deliberatum fuit: Joannes Beviscoxa inter alios aderat, qui suam Conventui & cum primis Regi eruditionem, præstantiam & in tractandis rebus sapientiam mirificè probavit. Ex quo sæliciter contigit, ut Rex biennio post statueret, illum ad Benedictum XIII & Bonificium IX mittere, qui utrumque ad dandam as-

flicte Ecclesiæ pacem hortaretur. Sic ad annum
 1396 tradit Anonymus Latinæ Caroli VI Histo-
 riæ Scriptor : *Joannes Brevis-Coxa*, in *Sacra Pa-*
gina excellentissimus Doctor & Professor, *Nuncius*
Regis Francia ad Benedictum & Bonifacium propter
pacem. Anno 1407 Ludovicus Aurelianorum
 Dux, Regis Frater, x Kalendas Decembres oc-
 ciscus Burgundionis factione est, cujus exequias
 funebri oratione prosecuti sunt duo Theologi,
 Gersonus & Breviscoxa: Prior in Navarræ Col-
 legio, quod Ludovicus Carum semper habuerat;
 posterior in Monasterio Cælestinorum Parisien-
 sium, ubi conditus erat. Rem istam præclare de-
 scribit Monstrelletus in Historia Caroli VI cap.
 CXXXIII. Circa hoc ipsum tempus Parisiensis Acade-
 mia, cum pertinaci duorum Pontificum dissidio la-
 cerari doleret Romanam Ecclesiam, neutrum agnos-
 cendum esse Regi persuasit. Pro hac sententia, cum
 aliis, tum Breviscoxa inprimis acerrimè pugnavit.
 Destitutus à Francis Benedictus, Regnum Ecclesia-
 stico interdicto supposuit. Anno 1408 factus est
 Breviscoxa Dispensator Regiarum Largitionum
 quem nos *Elemosinarcham* dictimus, quo munere
 perfunctus est usque ad annum 1418. Idem per
 aliquod tempus absente Gersono, Cancellarii
 Parisiensis officium exercuit, quo se anno 1418
 ad Nonas Quintiles abdicavit. Interea multa scrip-
 sit *Joannes Brevis-Coxa* quæ Mss, extant partim
 in Bibliotheca Cœnobii sancti Victoris, partim
 in Bibliotheca Regia, partim denique in Biblio-
 theca Majoris Ecclesiæ Parisiensis. Sunt autem
 ista, præter *Tractatum de Potestate Ecclesiæ & Con-*
cilii Ms. in Bibliotheca sancti Victoris, de quo
 supra locuti sumus.

Varia Quaestiones Theologica quas in particulari enumerat Joannes Launoïus in Historia Collegii Navarrici.

Alia Quaestiones morales, quas idem citato loco accuratè recenset.

Commendationes duæ sacra Scriptura, quæ incipiunt, *Olivam uberem*, &c. *Super omnem terram*, &c.

Quatuor principia super Lecturam Bibliorum, quæ incipiunt, *Tota pulchra est*, &c. *Ædificavit turrim*, &c.

Collationes quatuor super commendatione sacra Scriptura, quæ omnes incipiunt *Regina Austri*, &c.

Commentarius seu Lectiones in Evangelium Joannis, In principio erat verbum, &c.

Hæc autem sufficiunt, ut appareat, nullas unquam fuisse præstantissimi Doctoris partes, quas non susceperit. Ad hæc, cum Ecclesia Parisiensis vacaret, Clerus, Senatus & Academia elegerunt Brevi-Coxam, qui Episcopo mortuo sufficeretur, quod anno 1420 sexto Kalendas Januarias, ut moris erat, factum est. Sed quia Regi Angliæ, qui tunc Lutetiæ dominabatur, gratus non erat, in Episcopio manere non potuit. Annum unum & eo ampliùs mansit, aut potiùs latuit in Monasterio sancti Germani ad Urbem. Sic memoriæ proditum est in Diario quodam Manuscripto, quod ab anno 1409 incœptum desinit in annum 1449. Hic Libellus in Bibliotheca Minorum Parisiensium asservatur. Verùm anno 1422 ad Gebennensem Ecclesiam translatus est, quia Anglis & Burgundionibus Parisiis latè dominantibus subesse nec potuit, nec voluit. Sic vir pro-

bus deseruit & Regnum & Regni Sedem, cui & Regni & Sedis illius vastatio mirum in modum displicuit. Mœiore confectus brevi demigravit ab hominibus, sed quo anno non comperi, quod ut incompertum in medium relinquo. Hæc verbo tenus Joannes Lannoïus in *Historia Regii Navarre Collegii* parte 3 lib. 1 cap. 3 pag. 462 & sequentibus, quæ impressa in 4° Parisiis anno 1677 apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobæâ sub Sole Aureo. Pauca de *Johne Brevis-Coxa* Fratres Sammarthani tom. 2 Galliæ Christianæ in *Episcopis Gebennensibus*.

JOANNES PARVI, Doctor Theologus nationis Normanniæ, Minorita, anno 1400 Licentiatus in Theologia; vir eloquentissimus & certè magnæ famæ, eruditionis ac doctrinæ, sed conductitiæ & vernalis: qui cum duobus aliis Doctoribus sustinuit anno 1407 in Atrio Basilicæ B. Mariæ Parisiensis, cædem Ludovici Aurelianorum Ducis à Burgundione jure perpetratam fuisse; idque conatus est persuadere multis rationibus, nullum enim scelus tam fœdum quod non habeat suos Patronos. Inter quas hanc proferre ausus est, quod ejusdem Burgundionis sumptibus in Scholis educatus fuisset, ejusdemque stipendiis etiam nunc militaret: verum paulò post, prævalente Aurelianensium factione, Hæreseos apud Universitatem factus reus, exulare cogitur, & Nosocomio & largis pensionibus stipendiisque à Burgundione dotatus, apud Hildiniam anno 1411 fato functus est, & in æde Minoritarum sepultus. Audio *Traëctum* ejusmodi Ms Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 269; quem tamen legi fuisse combustum Parisiis atque proscriptum. Ejusdem *Joannis*

Parvi Tractatus de Schismate, & alia plures propositiones, Mss. in Bibliotheca Sancti Victoris Parisiensis codicibus P 11 & P 14. Porro ne quid hac in parte Franciscanis Dominici exprobrarent.

MARTINUS PORRÆUS Dominicanus Theologiae Doctor, Joannis Principis Burgundiae Confessarius, crimen idem jure perpetratum esse defendit, ob cujus perversae doctrinae compensationem factus est anno 1468, instante Principe, Atrebatensis Episcopus. Nec mercedi seu Beneficio defuit gratitudo, nam in suae promotionis gratiarum actionem, scripsit Porræus *Tractatum hujusce cedis justificativum*, quem habet in Anglia Bibliotheca Collegii Novi cod. 269, hoc titulo: *Tractatus compositus per Episcopum Atrebatensem pro parte Ducis Burgundiae, quod licite fecit occidere Ducem Aurelianensem*. Ibidem autem praesenti veneno remedium, nempe *Materia Responsionis ad Tractatum Atrebatensis super interfectione Ducis Aurelianensis*. Adstitit Porræus Legatus Ducis Burgundionum Concilio Constantiensi anno 1415, Sessionibus 2, 11 & 30, missusque postea in Angliam cum Praeposito sancti Donatiani Bruggensis. Obiit 6 Septembris 1426, conditus autem in sua Ecclesia tumulo cupreo, ubi spectantur insignia cum subiecta Epigraphe. *Hic jacet Martinus Porè de Conventu Senonensi, Ordinis Fratrum Praedicatorum, olim Confessor illustrissimi Principis Joannis Ducis Burgundiae, Flandriae, Artesiae, & Burgundiae Comitis, & deinde Atrebatensis Episcopus, obiit anno Domini mccccxxvi die sexta Septembris*. De Porræo Sammarthani Fratres in Gallia Christiana tom. 2 pag. 218 in *Episcopis*.

Atrebatensibus, Cæsar Egassius du Boulay in *Historia Universitatis Parisiensis*, sæculo 7 tomo 5 pag. 284, ad annum 1415, impresso in folio Pariliis anno 1670 apud Petrum de Brèche.

HIERONYMUS DE SANCTA FIDE à Judaismo ad sanctam Christi Fidem conversus, ac deinceps insignis Medicus Benedicti XIII Antipapæ, seu juxta alios Pontificis Maximi, scripsit *Tractatum* maximè efficacem *refellendis Judæorum erroribus*; Itemque *aliū adversus Talmudicas Quisquilias*, quos ambos habes impressos in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Parisiensis annorum 1575 & 1589 apud Michaelē Sonnum, & in editione ultima ejusdem Bibliothecæ maxima Lugdunensi apud Anissonios sæculo xv. Claruit ab anno 1410 ad 1424, vel circiter, de quo mentionem habet Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 741, & iterum pag. 746. Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 450 pag. 264, ubi etiam ait haberi hos libros tom. xiv Bibliothecæ Sanctorum Patrum Colonienſis editionis anni 1624 apud Antonium Hieratum.

JACOBUS cognomento *Magnus*, dictus Tolertanus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini, in veterum Theologorum lectione plurimum versatus, cum universam fermè (ut tradunt Joannes Trithemius, Ambrosius Coranus & Jacobus Bergomas) Scripturam sacram Annotationibus explicasset, edidit quoque *De Inquisitione divine Sapientie prænotatum Sophologium*, quod & characteribus antiquis excusum fuit, & cum aliis Lugduni in fol. anno 1585 pag. 262, cum opere Joannis de Sancto Geminiano, quod inscribi-

tur *De Similitudinibus & Exemplis*, de quo ad annum 1300 in Joanne Geminianensi. Habetur autem Ms. distinctum quatuor libris, Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 21. Ejusdem *plura Opera moralia* Mss. in Bibliotheca S. Victoris Parisiensis. Reliqua è Bibliotheca Bononiensi sui Ordinis, fuisse sublata scribit Josephus Pamphilus, qui & meminit *Questionum in libros Aristotelis de Anima*, quas Patavii Jacobus ipse ediderat, dum ibi publicè præfiteretur. Scripsit & *utriusque Philosophia Compendium* Michaeli Episcopo Antissiodorensi dicatum, quo ea quæ spectant ad naturalium rerum cognitionem facile percipi possunt. Vivebat anno 1415. Hic autem cum esset à secretis Confessionibus Caroli VII Galliarum Regis, electus Archiepiscopus Burdigalensis, Archiepiscopatum recusavit. Obiit Parisiis in Ecclesia Fratrum Eremitarum sancti Augustini sepultus. Hæc ferè ad verbum nos ex Posslevino in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 788, de quo plura absque dubio dabit Philippus Elsius in *suo Encomiastico Augustiniano*, Bruxellis in folio edito, de quo nos sæpè loquimur.

PETRUS DE ALLIACO Compendii ad Isaram natus anno 1350, ex parentibus ignobilibus quidem, sed probis & liberalibus, magnum familiæ suæ honorem acquisivit ob doctrinam simul & pietatem. Multa de illo habent Bellarminus ad annum 1410 in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis*, longè plura Philippus Labbeus in eodem libro tom. 2 pag. 179 & sequentibus. At plenissimè omnium Joannes Launoïus in *Opere seu Historia Regii Navarre Collegii* de qua jam nos alibi, parte 3 lib. 1 cap. 4 pag. 467 & sequentibus, ubi

omnes vitæ illius Epochas diligentissimè annotat, omnes libros impressos, quos etiam accuratè satis inquisierat & annotaverat Labbeus loco citato, adhuc accuratiùs inquisivit & recensuit usque ad scrupulum, ita ut hujus utriusque diligentia nihil addi possit. Ratio tamen nostri *Supplementi* ad Auctores vel Opera Auctorum omissa à Bellarmino & Labbeo, exposcit ut hîc subjungamus alia quædam Opera manuscripta tantùm, mutuata ab eodem Launoïo loco citato pag. 479. *sequuntur Opuscula Petri Alliavensis Manuscripta, quæ in Bibliotheca Collegii Navarrici asservantur.*

Quæstio determinata in Scholis Navarræ, *Utrum Hæreticum sit dicere, quòd liceat pro docendi licentia pecuniam dare vel recipere.*

Propositio facta coram Papa *adversùs Cancellarium Parisiensem*, quæ incipit: *Domine, vim patior.*

Quæstio de reprehensione Petri à Paulo facta, *Quærit à me Caritas vestra.*

Responsio in Sorbona, *Utrum esse tria Supposita unius Nature, si perfectio.*

Quæstio de qua respondit in Sorbona, *Utrum Creatura Rationalis conscientia erronea, ejus actum excusare possit.*

Responsio in Aula Episcopi, *Utrum Christi dono gerens potestatem, justè damnetur?*

Altera quæstio, *Utrum libertas creatura rationalis ante & post lapsum sit intrinsecè equalis.*

Invectiva Ezechielis contra pseudo-Prædicatores: *Ezechiel Propheta.*

Sermo in Capitulo Navarræ: *Veritas de terra orta est.*

Serm

Sermo de sancto Bernardo : *Dedit ei cor ad precepta.*

Sermo in Capitulo Navarræ : *Ipsum est Regnum celorum.*

Sermo in Synodo Ambianensi factus , dumerat Subdiaconus : *Sacerdotes tui induantur iustitiam.*

Sermo in Synodo Ecclesiæ Parisiensis : *Hic jam queritur.*

Tractatus utilis & amplius super Boëtium de Consolatione Philosophiæ , cum eleganti præfatione , quæ incipit : *Reverendissimi Patres , Magistri ac Domini carissimi , mihi ardua scandere volenti.*

Tractatus de falsis Prophetis , *Attendite à falsis Prophetis. Quia ad observantiam divine Legis.*

Alter Tractatus de falsis Prophetis , *Attendite, &c. quia sic dici solet : ubi de Hypocrisi , de bonorum & malorum Angelorum cognitione & locutione , Prophetia & divinatione per Astra disputatur.*

Descriptio imaginariæ Visionis de Horto sacre Scripturæ , quam fecit in principio suo super Cantica anno MCCCCLXXIV. *Veni in hortum meum* , cum longa & eleganti præfatione , quæ omnia desiderantur in Expositione super Cantica Canticorum edita Argentinæ anno 1490.

Propositio facta coram Papa contra Fratrem Joannem de Montefono , quæ incipit : *Pater sancte , in nomine tuo serva eos.*

Alter propositio facta in Consistorio , quæ incipit : *Veritatem meditabitur guttur meum.*

Tractatus ex parte Universitatis studii Parisiensis pro causa Fidei , contra eundem Fratrem ,

cujus excerptum habetur ad calcem Magistri Sententiarum. Hunc Tractatum Vvesellus Groningensis libro de potestate Papæ cap. 9 laudat, eique tribuit nomen *Rota de errore quatuordecim Conclusionum Fratris Joannis de Montefono.*

Hæc Joannes Launoïus loco citato, cui nos addimus, pleraque ex his iisdem operibus inveniri etiam Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii Emanuelis codice primo, quæ nempe sequuntur.

Tractatus editus per Magistrum Petrum de Alliaco, postea Cardinalem Cameracensem contra Fratrem Joannem de Montefono, & propositio contra eundem.

Item propositio Magistri Petri de Alliaco coram Papa, contra Fratrem Joannem de Montefono.

Propositio ejusdem contra eundem dicta in Consistorio.

Propositio ejusdem coram Papa contra Cancellarium Parisiensem.

Sermo ejusdem *De sancto Bernardo.*

Sermo *De sancto Ludovico.*

Sermo *in Synodo Ambiani.*

Sermo *in Synodo in Ecclesia Parisiensi*, de quibus omnibus suprà. Qui plura cupit, adeat locis citatis Bellarminum, Labbeum & Launoïum, sæculum 7 Universitatis Sorbonicæ, ubi multa pariter de ipso.

NICOLAUS DINCKESPUEL, Sævus, Viennensis in Austria Academix Rector, floruit anno 1420 ad 1430 & ultra, adfuit enim Constantiensi Concilio, scripsitque *De Præceptis Decalogi*, *Oratione Dominica*, *octo Beatitudinibus*. Item *Confessionale*, & alia quæ anno 1516 Argentorati

edita sunt. Vixit anno 1420, *cujus Sermones hodie* (ut Aeneas Silvius loquitur) avidè à doctis leguntur. Hæc Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 471 paginâ 269. Plura Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tomo 2 pag. 147.

PETRUS DE ROSENHEIM, quem alii *Rosheimensem*, alii *Rosenhennium* vocant, Germanus, Ordinis Divi Benedicti, Monachus Monasterii Mellicensis in Austria, Poëta (ut habet Sixtus Senensis) Scholasticus, quem Joannes Trithemius scribit claruisse anno 1427. Scripsit ad Brandam Castilionem Tituli sancti Clementis Cardinalem, Legatum Apostolicum in Austria positum, pressum ac succinctum opus Disticis Elegis, quod inscripsit, *Roseum Memoriale Divinorum*, quo utriusque Testamenti capita perstringit. Incipit autem, *Astripotens cælum*, &c. idque prodiit Argentorati anno 1544 apud Balthasarem Bechz. Item dicitur scripsisse *Summam Theologia*, quæ extat Romæ in Basilica Lateranensi, & *Rationarium Evangelistarum*, omnia Evangelia prosâ, versu, Imaginibusque continens. Hæc Possevinus in *Apparatu sacro* tomo 2 pag. 266.

PETRUS DE DUISBURG, seu DUISBURGO, natione Germanus, scripsit *Chronicon Prussia*, in quo Ordinis Teutonici origo & res gestæ exponentur ab anno 1226 ad annum 1425, quo Hæc dictus Petrus. Accesserunt huic Chronico Dissertationes novemdecim, Antiquitates Prussicas complectentes, Auctore Christophoro Skarkio, quæ omnia impressa Jenæ in 4° anno 1680, studio ejusdem Skarkii.

GERARDUS MACHETUS studuit Theologiæ

in Collegio Parisiensi Navarrico, & anno 1411 Magister effectus est, qui postea Aulae Regiae, quam vulgo notior fuit, & à Carolo tunc Rege, tum etiam Rege Francorum nominis VII, vix unquam recessit: Unde Parisiensis Canonici locum implevit. Concilio quod ad damnandos Joannis Parvi Errores coactum est, Lutetiae interfuit, & Sententiam dixit gravissimam. Sub annum 1414 Joannes Gersq Machetum suum instituit in Academia Parisiensi Procancellarium, cum esset ad Constantiense Concilium profecturus. Hunc Carolus Delphinus, qui laborante Carolo Patre, Galliam procuravit, elegit Machetum cui Christiano ritu confiteretur. Hinc Carolus VII Machetum anno 1422 in Carnotensium Canonico- rum numerum retulit. Sed cum suum Pœnitentiae Administrum Delphinus & Rex mutare nollet, eum in Aula ferè semper retinuit, & ad obeunda quæque pietatis & Religionis officia adhibuit. Omnium instar unum refero, quod Æneas Silvius seu Pius II attingit lib. 6 Commentariorum: *Castrensi Episcopo Confessori suo inter Theologos apprime docto puellam examinandam committit.* Reliqua quod spectat, Machetum moribus fuisse modestis & gravibus, & qui ab sæculi vitiis abhorrent, vir antiquæ probitatis Clamengius in Epistolis 116 & 119 confirmat. Valuit facilitate conscribendarum Epistolarum, id ostendit codex Ms. complurium illius Epistolarum, imò plusquam quadringentarum, quas ad diversos perscripsit, aservatus in Bibliotheca sancti Martini Turonensis. Harum plurimarum synopsis affert Joannes Lau- noïus in *Historia Regii Navarra Gymnasii* parte 3 pag. 334, & sequentibus, quæ multum juvare

possunt ad Historiam istorum temporum. Factus tandem Gerardus Machetus Episcopus Castrensis anno 1444; obiit anno 1448 die 17 Julii. Multa de eo Joannes Launoïus loco citato, à quo hæc habuimus, pauca Fratres Sammarthani in *Gallia Christiana* tom. 2 pag. 500, in *Episcopis Castrensi-bus*.

ANTONIUS RAMPELOGUS Doctor Theologus, Ordinis Eremitarum Augustinianorum, edidit librum, quem *Biblia Figuræ* inscripsit, quemque ut incautè plerique Adolescentiores Concionatores versarunt. Sic (inquit Antonius. Possevinus) in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 104, mirum videri potest doctos, alioquin & eruditos Theologos, non ante obviam ivisse ei malo quod inde prodire poterat, dum minimè emendatus in manus omnium veniret: & eum quidem Sixtus Senensis rude vocat Opusculum, quod Auctor scripsit ad Ordinis sui Scholasticos in Neapolitano Cœnobio: at in quonam ruditas illa se proderet, non attigit. Quin addidit in eo pene omnes sacras Historias trito eloquio moraliter exponi, singulasque ad singulas morales Virtutes accommodari. Initium Operis est: *Religiosis viris in Christo*, &c. Cæterum ut aliquam Rampelodus in Concilio Constantiensi operam navavit adversus Hufsitæ, Sigismundo Imperatore anno Domini 1418; sic minùs culto illo ævo, nec tam ab Hæreticis qui postea exorti sunt oppugnato, Errores à quibus periculum imminerebat, attentius non sunt observati. Quare *Rampelogi* lapsus reservati in hæc tempora, ut liber ille, nisi expurgatus, prohibitus sit à Clemente VIII Pontifice Maximo, in *Indice ultimo Romano librorum prohibitorum*.

Quod autem modò generatim de eo dicendum est, haud dubium quin multi errores graves ab Ecclesia proscripi, in eo comperiantur. Tollenda verò sunt nonnulla desumpta ex Magistro Historiæ Ecclesiasticæ; absurda illa quidem, ac potius Fabulas quàm Historias sapientia. Plura item, quæ aliter in Bibliis habentur, quàm quomodò *Rampelogs* posuit. Quin & Divinâ Scripturâ parum sincere, nonnunquam autem malè citata, & sine annotatione locorum ipsius; Apocripha quoque, qualia afferebantur è tertio libro Esdræ, atque ex Epistolis Cyrilli Hierosolymitani ad Divum Augustinum de Monte S. Hieronymi. Quæ omnia, quæ certè sunt plurima, aut emendanda vel expungenda sunt, ne quis tyro Concionator, posthæc ampliùs tanquam certa & explorata populo proponat. Atqui & Sententiæ Doctorum, ex Patribus allatæ, conferendæ sunt cum ipsorum Exemplaribus sive Operibus, quamvis neque omnes quas ille citat, inveniantur. De Solæcisinis ac Barbarissimis plurimis, pluribusque obscenis quæ in eo sunt, nihil dicerem, nisi hæc etiam materiam sacram haud decerent. Quòd si hisce mendis expurgatus sit, non mediocrè commodum, ex ejusmodi Opusculo existeret. Quamvis (ut dicam quod sentiam) fortasse præstaret alterum de novo condere, quàm tot cicatricibus oblitum illud retudere. *Grandem certe censuram* Antonii Possivini *hujus modici Operis*, quod Parisiis impressum fuit anno 1511 in 4to à Badio Ascensio, Argentorati anno 1516, Lugduni annis 1558 & 1570, atque alibi etiam. Hæc conveniret etiam multis aliis aliorum temporum Scriptis & Concionibus. Agunt de Antonio Rampelogo præter Censorem rigidum

Possevinum, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 483 pag. 272, Philippus Elsius in *Encomiastico Augustiniano*.

LUPUS DE OLIVETO, Hispanus, Ordinis Eremitarum sub nomine Divi Hieronymi Prior Generalis, frater autem sancti Vincentii Ferrerii Valentini, Ordinis FF. Prædicatorum, utpote primus Eremitarum Hieronymitanorum Promotor, *Regulam sui Ordinis* condidit, *Sermoneſque* (ut aiunt) *de tempore & de Sanctis*. Habetur hæc Regula deflorata ex varijs Operum D. Hieronymi fragmentis, tom. 9 Operum Divi Hieronymi editionum ferè omnium, nempe Colonienſis anni 1618, Pariſienſis 1623, & Romanæ à Mariano Victorio Amorettæ Reatino, Episcopo Alerino procuratæ & recognitæ, Vivebat autem anno 1420; ſepultus eſt autem Romæ ante majus Altare Sanctorum Bonifacii & Alexii, ac in Epitaphio *Præpoſitus* nominatur. Plura de illo Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro* tomo 2. pag. 45.

NICOLAUS NICOLAI, de Clamengii dictus, à Catalaunenſi pago, cui nomen eſt *Clemenge*, celebre per orbem totum nomen obtinuit, ut & Petrus Clamengius Doctor Medicus, quem Nicolaus Epistolâ 27 matris ſuæ fratrem & avunculum appellat. Clarere cœpit in Gymnaſio Pariſienſi Navarrico ab anno circiter 1393, quo illud incoluit. Editi de varijs Theologicarum Rerum monumentis libri & Epistolæ, tum ſuſcepti pro ſancienda Eccleſiæ pace labores innumeri effecerunt, ut eum poſteri *Doctorem Theologum* nuncuparent: quo nomine nec ſe unquam dùm ſeſe obtulit occaſio, nec Tablinum Navarricum, nec

Scriptores æquales insignierunt. Plus operæ ac diligentia adhibuit in polioribus Litteris, quibus se mirum in modum delectatum esse Epistolâ quartâ fatetur: & certè in iis quæ Eloquentiam ac Poësim attinent, ita profecerat, ut exteri crederent eum non Parisiis, sed Bononiæ oratoriam ac Poëticam artem didicisse. Nunquam ex humilitate lauream doctorem licet doctissimus, habere voluit. Cùm posset ob nominis famam ac doctrinæ & facundiæ celebritatem assurgere ad dignitates Ecclesiasticas, utpote Regibus ac Magnatibus notissimus, nihil tale ambivit, ut totus sibi & Ecclesiæ viveret, scribendo ad pacem illius ac inorum depravatorum correctionem. Circa annum 1415 Benedictus XIII, Clamengium qui olim anno 1407 in Curia Romana manserat, ad se revocare tentavit: atque ut vori compos fieret, ad eam rem adhibuit Nicolaum Bayam, quo viro Clamengius utebatur familiariter. Sed in Curiam redire noluit, eique Tugurium in quo tunc apud fontem latebat, præferendum esse censuit, cujus negotii Historiam ipse tradit in Epistola 104 ad Nicolaum Bayam. Vacans igitur sibi toto isto tempore, quo & Ecclesia miserrimo Schismate, & Gallia corruptissimis moribus afflictabantur, scripsit multa, quæ partim edita, partim manuscripta in Bibliothecis Gallicis extant usque hodie, de quibus nos modò.

Opera Nicolai Clamengii edita in 4° an. 1613, Lugduni Batavorum, ordine sequenti.

De corrupto Ecclesiæ Statu lib. 1.

Deploratio calamitatis Ecclesiasticæ per Schisma nefandissimum, cum exhortatione Pontificum ad ejus extirpationem, heroicis versibus descripta.

De lapsu & reparatione Justitie ad Philippum Burgundia Ducem lib. 1.

Disputatio habita super materia Generalis Concilii cum quodam Parisiensi Scholastico.

Collatio duplex ad eundem Scholasticum super eadem materia.

Apostoli & Responsio data per Nationem Gallicanam Cardinalibus, &c. appellantibus ab ejus conclusione, voto, deliberatione ac declaratione Constantie captis, & factis solemniter per eandem, quod vacantia & minuta servitia nullo jure sint debita. Liber inscriptus, De Annatis non solvendis, cui afficitur Constitutio Concilii Basileensis super Annatis, & Senatusconsultum Parisiense, aliaque nonnulla de eadem materia: quæ omnia Clamengium nihil attinent, ut ex corruptionis orationis stilo constat, inquit Launoïus. At hic liber De Annatis non solvendis, cum disputatione habita super materia generalis Concilii cum quodam Scholastico Parisiensi, & duabus collationibus ad eundem Scholasticum super eadem materia, desumpta sunt ex fasciculo rerum fugiendarum & expetendarum pag. 189 & sequentibus, ubi plurima ad Constantiense Concilium spectantia, mixta malis bona. Hic fasciculus impressus in Germania in fol. anno 1535, loco & nomine Typographi non expressus.

Item Tractatus in parabolam de Filio Prodigio.

De fructu Eremitæ lib. 1, qui vel unicus evincit quantum Clamengius refugeret dignitates Ecclesiasticas, atque sæcularium rerum strepitus & turbas.

De fructu seu prosperitate rerum adversarum lib. 1.

De novis Festivitatibus non instituendis liber unus.

De Praefulibus Simoniacis lib. 1.

Variarum & doctissimarum Epistolarum lib. 1.
Hæc in editione memorata. Ejusdem Nicolai Clamengii unus liber *De studio Theologiae* editus, est tom. 7 Spicilegii Domni Lucae Dacherii, de quo jam suprà locuti sumus.

Jam de manuscriptis Operibus, de quibus agit diligentissimè Joannes Launoïus, assiduus istorum indagator, in *Historia Regii Navarrae Gymnasii*, parte 3 lib. 2 cap. 3 pag. 578. Extat insignis *Commentarius* Nicolai de Clamengis in *Isaiam Prophetam* usque ad caput sexagesimum, Ms. in Bibliotheca Collegii Navarrici. Item in dicta Bibliotheca, & apud Raymundum Formentinum Parisiensem Theologum, Aurelianensis Ecclesiæ Canonicum & Subdecanum, quem mirifica (inquit Launoïus) & sciendi & comparandi libros quoscunque cupiditas exercet, ejusdem Clamengii *Descriptio rei cujusdam mirabilis quæ in Gallis accidisse ferebatur*. Incipit: *Rem recenti (ut accipio) euentu gestam*. Epistole novem sub nomine Universitatis edita circa materiam Ecclesiasticæ Unitatis, quæ prima sunt Clamengii Opuscula, quarum singularum initia recenset loco citato Launoïus. *Sermo de sanctis Innocentibus*, incipit: *Nota est Tyranni Herodis*. *Orationes decem devota Nicolai Clamengii, præambula ad Deum ante Canonicas Horas persolvendas*, quarum etiam initia refert idem Launoïus. Addit denique & Aureliæ apud Patronum Regium Givesium seniore, virum & doctrinâ & probitate insignem, extare manuscriptum codicem Operum Nicolai de Clamengis, in

quæ reperiuntur, *Descriptio Vita rustica cum laude & commendatione*; incipit: *Fronde super viridi locus est*, &c. quod Poëma LXXIII Versuum est. *Descriptio & laus Urbis Januæ*. Incipit, *Janua quam perhibent*: quod Poëma XCVIII Versuum est. *Epistola duodecim ad diversos*, nempe ad Simonem de Bergeriis, Joannem Præpositum Insulensem Regium Secretarium, Gontherum Colli Regium Secretarium, quarum ibidem singularum initia refert Launoïus. *Exhortatio denique ad resistendum contra Mahometanos*, quæ incipit: *Cogne me, ô Principes incliti & viri militares*. Addo denique extare in Bibliotheca Galliarum Regia manuscriptum codicem Epistolarum Nicolai Clamengii, ubi nullus dubito, quin sint aliæ atque aliæ ejusdem Epistolæ nondum impressæ: quod mihi retulit amicus noster Placidus Porcheron sancti Germani Parisiensis Bibliothecarius, qui jam ab anno 1684 cum aliis suis Fratribus instituit Catalogum Manuscriptorum Latinorum, hujus famosissimæ Bibliothecæ juxta ordinem alphabeticum, maximis curis, ad publicam utilitatem. Cæterum magnæ vir eruditionis, & ut ea tulit ætas, eloquentiæ ac totius virtutis exemplar, vitam deposuit circa annum 1440, & sepultus est in Sacello Navarrici Collegii sub lampade, quæ coram magno Altari de tholo pendet. Hujus sepulchro ab hominibus illius perinde ac rerum ab eo gestarum scientissimis, insculptum est Elogium breve, quod multa complectitur.

Quæ Lampas fuit Ecclesia, sub lampade jacet.

Elogio tam illustri adjectum Epitaphium istud:

*Belga fui, Catalaunus eram, Clamengius ortu :
Hic humus ossa tenet, spiritus astra petit.*

Hæc nos ex Launoïo per Compendium, quod utcumque prolixum est, vix tamen brevius fieri potuit. Qui plura cupit, adeat fontem unde ista hausimus, multis Vitam Clamengii narrantem. Pauca Antonius Possëvinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 146.

1430.

RAYMUNDUS SEBUNDUS, Hispamus, vir magni & solidi ingenii, scripsit opus prænotatum *Theologia Naturalis*, quam alii tanquam Elogio exornantes nominarunt, *Thesaurum divinarum Considerationum*, editum Venetiis apud Franciscum Zilettum anno 1581, cum Parisiis jam pridem editus fuisset anno 1509 apud Joannem Parvum, & alibi. Prologus tamen in eandem Theologiam Naturalem, est prohibitus in Romano Indice Clementis VIII Summi Pontificis. Scripsit item Dialogum prænotatum *Viola anima*: quæcum Dominico Seminiverbio, agit de Natura hominis ad seipsum, ad Deum, ad hominem proximum, & ad omne debitum solvendum, quod Deo obligatur & Proximo. Impressus *Dialogus de Natura hominis*, anno 1501 Coloniae apud Henricum Quentelium, & anno 1568 Lugduni apud Theobaldum Zaganum. Dicitur etiam scripsisse *Quodlibeta & Quæstiones disputatas*, quæ non comparent. Vivebat anno 1430. Hæc Possëvinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 316.

ANTONIUS RAUDENSIS seu RAUDINUS, humili loco Falmentæ in Insubria natus, cui propterea Opusculum misit Albertus Satrianus, à nobis inter ejus Opera recensitum, videlicet: *Quod*

nihil nocet ad virtutem humili loco nasci. Hic sacre Theologiæ Magister, in omni studiorum genere insignis, Lactantii Firmiani assiduâ delectatus lectione, ut emendatior & purior prodiret, effecit. Alia etiam opera scripsit, quæ perierunt. Floruit circa annum 1420. Hæc Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum* fol. 37. Itaque Antonius Raudensis Italus, Ordinis Fratrum Minorum, circa annum 1430, aut 1440, *Opera Lactantii* emendavit ad Mss. codd. diligenti collatione factâ, & præfixâ locorum notatione, qui minùs quadrare veritatì noscebantur. Impressa hoc modo postmodum prodire Venetiis an. 1497 apud Bevilaquam, & Lugduni apud Gryphium, & Basileæ apud Cratandrum anno 1532, & Coloniæ anno 1544 apud Petrum Quentelium. Pauca de Antonio Raudensi habet Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. I pag. 104.

JOANNES NIDER natione Germanus, patriâ Suevus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, insignis Theologus, claruit anno 1430 & sequentibus, tempore Concilii Constantiensis. Scripsit multa, quorum maxima pars impressa est, nempe *Preceptorium seu Tractatus de decem Preceptis*, impressus in 4° Parisiis anno 1515 per Jacobum Pouchin 13 Calendas Januarii, itemque in 4° Parisiis anno 1507 per Andræam Bocard sexto Idus Maii: denique anno 1612 Duaci in 8° apud Balthasarem Bellerum. *Myrmecia Bonorum, seu Formicarium ad exemplum sapientia de formicis*, impressum Duaci in 8° anno 1602 apud Balthasarem Bellerum sub Circino aureo, cum Notis Georgii Colvenerii: itemque in 4° Parisiis anno 1516 apud Joannem Engellerium de Marnefoi

eiusdem *De Maleficiis & Prestigiis ex Formicario* per Joannem Sprengerum in *Mallo Maleficorum* Joannis Sprengheri, Lugduni excuso anno 1620 pag. 469. *Consolatorium timorata conscientia*, editum in 18 Parisiis anno 1494 per Magistrum Petrum le Dru, cum libro *De modo bene vivendi* sub nomine Divi Bernardi ad Sororem: Itemque recusum Romæ anno 1604 in 8° apud Stephanum Paulinum. *De reformatione Religiosorum lib 3*, impressi in 8° Antuerpiæ anno 1611 apud Bellerum citatum. *De contrahibus Mercatorum*, Opus editum Venetiis anno 1584 in compilatione Tractatum Juris, ibidem in fol. multis tomis; tomo sexto paginâ 279 & seqq. & Lugduni cum aliis Operibus anno 1593 impressis, paginâ 615. Impressi etiam antiquo caractere olim ejus *Sermones totius anni de tempore & de Sanctis cum Quadragesimali* in 8°, ut habetur in Bibliotheca publica Oxoniensi, verbo *Nider*, &c. Vivebat anno 1436 & ultra; de quo Posslevinus in *Apparatu sacro* tom. 1. pag. 925, Altamura in *Bibliotheca Dominicana*, cum aliis.

ALBERTUS DE SARTIANO, Etruriæ oppido, (et si Mediolanensem dixerit Villotus) vir insignis, in Græcis & Latinis, Divinis & humanis Litteris eruditus, Eugenio IV & Nicolao V Cæsar, totius Fratrum Minorum Ordinis aliquandiu Vicarius Generalis, in Concilio Florentino Græci Idiomatis interpretes, ad quod etiam Jacobitas ex remotissima Ægypti regione adduxit, egregius Ecclesiastes, & dissolutæ disciplinæ reformator. Eo tempore Guarinum Vesonensem habuit Magistrum, quo Latina Eloqueatæ in Italia cœpit suo nitore restitui. Nitide & doctè multa scripsit

Opuscula, quæ penes se habuit Mss. in ipso ejus Autographo Vvadingus: ea porro sunt *Tractatus de Penitentia*, scriptus anno 1433. Incipit, *A ple-
risque, & multis in locis.*

Tractatus de Eucharistia Sacramento, scriptus anno 1422. Credo vos, Patres Carissimi.

De conditione Amicitia & de malitia Invidentia. Incipit, *Non secus illo pacto.*

Quod nihil nocet ad virtutem humili loco nasci. Incipit, *Ne falso forsitan arbitraris.*

De Insolentibus corripendis, anno 1446: Cum Apostolus Paulus.

Contra Martyrum vituperatores ad Eugenium IV Pontificem Maximum; Cum adversus amplissima gloria.

Sermo habitus in Comitibus generalibus Ordinis Paravii celebratis anno 1443. Quamquam nos omnes.

Epistolas plerasque ad prædictum Eugenium Pontificem, ad varios Antistites, maxime verò ad Christophorum Episcopum Ariminensem; Eugenio ab intimis Consiliis. Multa ex hujus præclati viri Operibus sparsim exscripsit idem in tomo 4 suorum Annalium, quæ, si Deo placuisset, aliquando publici juris fecisset universa. Obiit autem Albertus Mediolani anno 1450. postquam strenuè adlaboravit viris sanctissimis Bernardino Senensi, Joanni Capistrano, & Jacobo Piceno, pro restituenda Ordinis Disciplina. Hæc Vvadingus in *Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 6.

FRANCISCUS DE PLATEA, Bononiensis, celeberrimus in Jure Canonico, vivebat anno 1442 & ultra. Scripsit *Summam* inscriptam, *Mysteriorum Christiana Fidei*, in qua Tractatus comple-

1440.

Atitur varios secundum Theologorum morem, nempe *De Restitutionibus*, *de Usuris*, *de Actu Matrimoniali*, *de Censuris Ecclesiasticis*. *De Excommunicatione* autem extat quoque inter dictos Tractatus, Tract. xiv fol. 357. Hæc omnia olim impressa fuerunt anno 1473 in 4° Patavii. Agunt de illo Antonius Possëvinus in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 390, Lucas Vvadingus in *Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 132, ubi ait habere apud se manuscriptos aliquos ex his Tractatibus impressis.

JOANNES FELTON Anglus, Vicarius Ecclesiæ Magdalenæ Oxonii extra muros, scripsit anno 1440 *Sermones pro Dominicis diebus anni*, quos habes manuscriptos Cantabrigiæ in Collegio sancti Benedicti cod. 307, atque etiam Oxonii in Bibliotheca Magdalenensi cod. 151, & Orialenſi codice 33, ubi dicuntur collecti ex *Sermonibus Odonis, Parisiensis, & aliorum*, per Vicarium Magdalenæ Oxoniæ Joannem Felton, quorum initium, *Penuria*, &c.

LEONARDUS BRUNUS ARETINUS, vir græcè & latinè eruditus, apud Innocentium VII Magister Epistolarum, ita officio suo functus est, ut succedentibus tribus Summis Pontificibus, amplificatâ dignitate, eandem operam exinde præstiterit. Ad suos in Etruriam reversus, Reipublicæ Florentinæ Cancellarius extitit, & *Historiam de gestis Florentinorum* scripsit, & *Libros quatuor de bello Italico adversus Gothos*, Parisiis anno 1534 excusos. Itemque scripsit *Dialogum de Moribus*, & *Epistolarum libros octo*, impressos Basileæ anno 1535. Nec omittam Leonardi beneficio *Morales Aristotelis Libros* ex Græco in Latinum optimâ fide

fide traductos. Obiit senex Florentiæ, divitiis & gloriâ plenus, anno Domini 1443, ætatis 74. Sepulchrum marmoreum in Æde sanctæ Crucis spectatur, cum inscriptione: *Postquam Leonardus à vita migravit, Historia luet, Eloquentia muta est: ferturque Musas cum Gracas tum Latinas, lacrymas tenere non potuisse.* FRANCISCUS ARETINUS alius à Leonardo, nomen à patria Aretio Etruriæ Urbe, mutuatus videtur. Vir fuit infinitæ lectionis, magnique judicii, Joanni Antonio Campano familiaris. Præter *Diogenis Cynici & Phalaridis Epistolas* latinè redditas, insuper vertit *Chrysostomi in Joannem Commentarios*, itemque viginti Homilias, & alia. Ejusdem liber *De Balneis Puteolanis*. Vixit & superiore sæculo apud Venetos PETRUS ARETINUS, homo Atheus & maledicentissimus, & qui calamum in omnes ferè sui temporis Principes stringere ausus fuerit, inde *Flagellum Principum* vulgò appellatus. In hunc Joachimus Perionius disertam scripsit Orationem. Hæc *De Aretinis* occasione Leonardi Aretini, mutuata verbo tenus ab Auberto Miræo, in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 465 fol. 268.

JOANNES STABULENSIS, eo quòd ortus in Diœcesi Leodiensi apud oppidum de Stavelo, ad sanctum Laurentium Leodii Monachus, scripsit *gesta Episcoporum Leodiensium usque ad annum 1449*, quo & obiit. Joannem Stabulensem, seu Stabularium excepit *Joannes Lossensis* ejusdem loci Monachus, quæ manuscripta extant in Abbatia sancti Laurentii Leodiensis, Ordinis Divi Benedicti. De Stabulensi Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 501. paginâ 276, Joannes Chapeaville tomo tertio

Rerum Leodiensium, ubi sæpius citat Joannem Stabulensem.

LEONARDUS DE UTINO, Ordinis Fratrum Prædicatorum, dudum Bononiæ in Italia Studii Dominicani Regens seu Professor fuit, clarus in Philosophicis ac Theologicis materiis. Complura commentatus est in *Logicam & Physicam Aristotelis*, atque alia, quæ in ejus Conventu Bononiensi asservari scripsit Antonius Lusitanus in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Dominicani*. Scripsit sat grande volumen *De Legibus*, quod anno 1473 Venetiis excusum est. Item *Tractatum ad locos communes Concionatorum*, qui Ulmæ in Suevia anno 1478 prodiit ex Typographia Joannis Zeiner. Denique *Sermones floridi de Dominicis & quibusdam Festis, Fratris Leonardi de Utino, sacre Theologiae Doctoris, Ordinis Prædicatorum, quos prædicavit Florentia anno 1435*, impressi in 4° duobus tomis anno 1516 Lugduni apud Jodocum Badium Ascensum. Horum ad calcem hæc leguntur. Habes itaque, Lector optime, Sermones floridos quos composuit ac prædicavit Reverendus Magister Leonardus de Utino, sacre Theologiae Doctor excellentissimus, ac sacri Ordinis Prædicatorum Professor observantissimus: quorum plurimos prædicavit Florentiæ coram tota Curia Romana ibidem tunc temporis residente, tempore sanctissimi Domini Eugenii Papæ IV, nonnullos autem Venetiis, ut ipse alibi profiteatur. Neque verò uno, sed diversis annis eos declamavit, sed ne quis graveetur in inquirendis de uno tempore in diversis locis Sermonibus; qui cumque circa idem tempus sunt, contigui impressi sunt. Iidem antea Lugduni fuerunt impressi.

anno 1495 apud Joannem Treschel. Florebat anno 1445. Hunc hominem in duos partitus est Antonius Possevinus, pro more suo, in *Apparatu sacro* tom. 2, quem pagina 29 appellat *Leonardum Bellunensem*, & pag. 21 *Leonardum Uicensem*. Plura habes apud Antonium Lusitanum & Ambrosium de Altamura, utrumque in *Bibliotheca Scriptorum Dominicana*, quos consulas.

ÆGIDIUS CARLERIUS Cameraco oriundus, in Regio Navarræ Collegio, cujus illustis socius fuit, ad famam docendo pervenit. Hic magna cum laude Sententias Magistri legit, illustravit Commentariis, quibus anno Christi 1414 finem imposuit quinto Calendas Julii. His autem Joannes Brehaldus Parisiensis Theologus æqualis, præclarum dedit judicii sui testimonium in libro, quem *De libera Confessione audiendi auctoritate composuit*. Porro, inquit cap. 4, *Ægidius Carlerii in Lectura super Sententias, qua nunc satis vulgata est, & commendata Parisiis, in loco frequentissime allegato dicit*. Exinde Magisterium adeptus, varias de rebus piis ad populum Conciones habuit, donec tandem anno 1431 quinto Idus Octobris creatus sit Cameracensis Ecclesiæ Decanus. Ad eum extant plures Gerardi Macheti Castrensis Episcopi Litteræ, in quibus nunc *vir multis laudibus efferendus, & sanctissimorum dogmatum Professor; nunc abundantis sapientia & exemplaris virtutis vir, sacra Theologia Professor; nunc profunda sapientia & canonica virtutis vir, sanctissimorum Eloquiorum Professor clarissimus vocatur*. Joannes Cochleus in libro 6 de Historia Hufitarum, Carlerium *insignem Theologum* appellat. Carlerius in munere Decani strenue & laudabi-

liter se gessit, & multa pro Ecclesiæ utilitatibus gessit. Hinc in Concilio Basileensi cùm esset, susceptâ Legatione Pragam perrexit, ut Hussi Discipulos ad Communionem Ecclesiæ revocaret, aut certè in Consilium adduceret. Inde in eodem Concilio ad secundum illorum Articulum per totos quatuor dies respondit. Sed vir Ecclesiasticæ pacis amantissimus paratam in Concilio secessionem cùm vidit, redeundum esse sibi suam in Ecclesiam putavit, ubi & multa scripsit adversus hæreticos, & propositas identidem cùm ab Episcopis, tùm ab aliis illustribus viris, quæstiones feliciter diluit ac solvit. Jam centesimus quadragesimus & ultra annus est, postquam Jacobus Almaïnus Parisiensis Theologus, laudavit Carlerii Tractatum, quem contra Bohemos ediderat: de quo sic libro de potestate Ecclesiastica cap. 8 propositione 3: *Tenet*, inquit, *Carlerius quondam Collegii Navarra Socius meritiſſimus in quodam Tractatu, quem contra Bohemos edidit, quod Ecclesiastica Persona sunt ex jure divino exempta.* Quoad Scripta, Valerius Andræas in *Bibliotheca Belgica* scribit, Bruxellis vidisse se volumina duo, quibus Ægidii Carlerii Consultationes comprehenderentur, eaque edita esse anno 1478 in folio. Sed in duobus istis voluminibus pauciora sunt Opuscula, quàm in eo uno quod legitur, & in Bibliotheca Navarrici Gymnasii habetur. In ijs tamen quædam notantur, quæ in Navarrico codice non comparent. Intereà præstat describere, quæ Valerius ea de re tradit: *Scripsit*, inquit, *diversas Cassium, ut vocant, consultationes, duobus voluminibus comprehensas: priori titulum dedit Sportæ fragmentorum: posterius Sportulam fragmentorum inscri-*

psit. Vidi Opus utrumque Bruxellis editum anno 1478 in folio. Atque in Sporta quidem hac continentur de multis..

De conservatione Bonorum Ecclesiæ.

Defensorium Ecclesiæ.

De perpetua Virginitate Beatæ Mariæ.

Contra Iconomachos.

Pro Cælibatu, præsertim Ecclesiasticorum.

In Sportulum verò retulit Tractatus sequentes:

De Electione Judæ proditoris.

De Hierarchia Ecclesiastica.

De Reditibus ad vitam.

De Decimis.

De Imaginibus.

De Integritate Confessionis.

De non Esu carniū apud Carthusianos.

Contra consummati sæculi Calculatores.

De Clausura Religiosarum Ordinis sancti Dominici.

Inter ea etiam multa quæ lucubravit, & pauca quæ publici juris facta sunt, extat *Oratio de punitione peccatorum publicorum*, quæ habetur cū in Basileensi Concilio sess. xv, tū in tom. 3 Antiquarum Lctionum Henrici Canisii.

Quantū autem ad Opera manuscripta Ægidii Carlerii: *Vide*, inquit Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica, *ab eodem Carlerio scriptum Veritatis scutum*, Lovanii in Valle Martiniana; *Canonicorum Regularium Cœnobio*. Agit non quidem de hoc opere Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 11, verbo *Ægidius Carlerius*, sed Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* capite 464 folio 263.

Ejusdem *Commentarii in quatuor libros Sententiarum*

tiarum, Mss. duobus voluminibus in Bibliotheca Collegii Navarrici.

Sermones & Collationes Mss. in fol. in eadem Bibliotheca, quæ recensentur singillatim à Joanne Launoïo in *Historia Regii Navarra Gymnasii* parte 3 lib. 2 cap. 4 pag. 584, ob prolixitatem à nobis omisſæ. At in eadem Regii Navarra Collegii Bibliotheca, aliud Ms. volumen papyraceum, in quo ſequentia Opuscula Carlerii continentur. Cùm autem aliqua illorum jam impteſſa ſint in folio Buxellis anno 1478, in *Sporta ac Sportella fragmentorum*, Syllabus ſequens non impreſſa caractere Italico, impreſſa jam altero ad majorem diſtinctionem repræſentabit.

In Manuſcripto Codice papyraceo Bibliotheca Collegii Navarrici leguntur ſequentia Opuscula
Ægidii Garlerii.

De Conſervatione Bonorum Eccleſiæ Dei, ex occasione quorundam illa detinentium.

Defenſorium Eccleſiæ pro eadem cauſa.

Tractatus de Communionem non conſecrantium ſub unica ſpecie, ſcilicet panis, ad instantiam Magiſtrorum Jacobi de Hatten, & Theobaldi de Campis, Regentium in Facultate Artium Pariſienſi.

Tractatus contra certas propoſitiones. & additiones male ſonantes, in materia auctoritatis Eccleſiæ, Jurisdictionis & Clavium, ad instantiam Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi Biſuntinenſis.

Tractatus de Reditibus ad vitam, ad instantiam Prioris Carthuſiæ de Capella de Augia, ſuper Emptione ad vitam.

Tractatus ſuper diverſis Erroribus in materiis

de sanctitate Beatæ Virginis.

De Visione Christi in Eucharistia.

De Indulgentiis ad instantiam Vicariorum Cameracensis Episcopi.

Tractatus ad Requestam Reverendi in Christo Patris Domini Cameracensis Episcopi, contra quendam adversus Prælatos, Rectores & Sacerdotes, Dei blasphemias in Fide malè sonantes, in quadam Appelatione proferentem.

Tractatus contra Iconomachos, ad instantiam aliquorum Fidelium, contra quendam Invocatorem, super Imagines ab eo consecratas in Civitate Tornacensi, hoc quoque postulante ejusdem Civitatis Officiali.

Articuli per quendam delirantem asserti contra Sacramentum Eucharistiæ, & alia multa. Horum Articulorum censura & reprobatio.

Tractatus contra fictores adventus malorum spirituum, ad instantiam Dominorum Decani Capituli Laudunensis Ecclesiæ.

Resolutio Quæstionis, Utrum femina rem cum homine sibi per sortilegia procurans, sit suspecta in fide, an in sortilegia, ad instantiam aliquorum Fidelium, præsertim Dominorum Vicariorum Domini Cameracensis Episcopi.

Tractatus contra quendam, qui per figmenta prohibita speravit reperire thesauros absconditos, ad instantiam eorundem.

Interrogationes faciende Demonibus, aut Spiritibus humanis apparentibus.

Articuli impositi cuidam Fratri Minori per Dominos Vicarias Tornacenses, quas predicasse Gandavi fertur anno MCCCXLVIII, & confutatione eorum.

Tractatus contra quendam Fratrem de Ordine Minorum, qui cum predicare deberet Gandavi, omiffa formâ predicandi dixit, quod sic se res habebat, quod veritas dici non poterat: & hoc probavit per fabulas de Leone, de Lupo & de Vulpe, & de tribus citatis, & in his dictis finem imposuit, ad instantiam Dominorum Vicariorum Tornacensis Episcopi.

Tractatus contra Detrectatores sancti Manna in Ecclesia Atrebatensi existentis, ad instantiam Decani & Capituli Atrebatensis.

Tractatus pro Minutis Decimis, ad instantiam Decani & Capituli Antuerpiensis.

Epistola super non Esu carniû à Carthusiensibus, directâ Domino Joanni Kimmer, Novitio in eodem Ordine apud Herynnes prope Augiam.

Tractatus pro Cœlibatu, præsertim Ecclesiasticorum.

Tractatus pro clausula certæ Religionis Canonicorum Regularium.

Tractatus de pluralitate Baptismorum, ad instantiam aliquorum Civium Cameracensium.

Tractatus pro Matrimonio inter virum solutum & quendam viduam, quam tamen memoratus solutus, vivente viro illius, licet agente in remotis, per adulterium polluerat.

Tractatus pro justificatione Captionis duarum sororum Hospitalis sanctæ Genovefæ Laudunensis, ad instantiam Decani & Pincernæ Laudunensis Ecclesiæ.

Decisio quæstionis, Utrum Diaconus audiens in Confessione Presbyterum, qui tenebatur illo die celebrare nec habebat copiam Sacerdotis, & faciebat

*sibi conscientiam de peccato mortali, sit hæreticus,
& pro tali censendus.*

*Responsio ad certas quæstiones factas per Domi-
num Abbatem Aquiscinēensem.*

*Consultatio super certo contractu Emptionis re-
ditus vitalis à quodam Monasterio.*

*Consultatio in quadam causa beneficiæ. Hæc in
dicto codice Bibliothecæ Collegii Parisiensis Na-
varrici.*

Cæterum Ægidius Carlierius vixit ad extre-
mum senectutem, non solum Ecclesiæ Came-
racensis, sed etiam Parisiensium Theologorum
Decanus, & tandem obiit anno Domini 1472
die vigesimâ - tertiâ Novembris, pluribus in
Ecclesia sua relictis viri pii monumentis.

Agunt de illo & Scriptis ejus Antonius Possé-
vinus in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 11, & Au-
bertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ec-
clesiasticis* cap. 464 pag. 268. Amplius Valerius
Andreas in sua Bibliotheca manuscripta Belgi-
ca, & sæculum VII Universitatis Parisiensis editum
in folio Parisiis anno 1670 apud Petrum de Bre-
che in Syllabo Doctorum Parisiensium: sed ple-
nissimè à quo hoc Compendium accepimus,
Joannes Launoïus in *Historia Regii Navarrae
Gymnasii* parte 3 lib. 2 cap. 4 pag. 580 & se-
quentibus, quam habes impressam in 4° Parisiis
anno 1677 apud Viduam Edmundi Martini viâ
Jacobæâ sub Sole aureo.

THOMAS VVAESINGHAM patriâ Nordouol-
lus, sed ad Albani-fanum Ord. Benedictinorum
Monachus, ac Præcentor ejusdem Cænobii, ho-
mo in Historiis colligendis studiosus atque dili-
gens erat. *Duas Historias*, unam brevem, alte-

nam quidem longiorem posteritati tradidit. Præmam inchoavit ab anno Christi 1273, & in annum illius 1422 finivit, quæ continet centum, quinquaginta annos, uno excepto. Alteram incepit ab irruptione Normannorum (quæ vocatur ab Auctore *Hypodigma Neustria*) usque ad annum sextum Regni Henrici V Anglorum Regis, cui Opus illud dedicavit, habetque rarissimas Historias, & à nullo alio scriptas. Claruit anno 1440 sub Henrico VI. in Collectione inscripta, *Anglica, Normannica, Hybernica, Cambrica à Veteribus scripta*, quæ prodiit in folio Francofurti anno 1603 impensis Claudii Martii & Hæredum Joannis Aubrii, post *Asserum Menevensensem de Rebus Elfredi Regis*, fol. 2 & seqq, habetur hæc duplex *Historia Thome Vvalsingham*, pag. 43 & 408 ad 592: tum in Collectaneo eodem sequitur *Vita & mors Edvardi II Angliæ Regis*, conscripta à Thoma de la Moor Equite Aurato, & ejusdem Regis famulo, pag. 593. tum *Guillelmus Gemmeticensis de Ducum Normannorum gestis* pag. 604: denique Silvestri Giraldi Cambrensis *Topographia Hybernica* seu *De mirabilibus Hybernica* pag. 692, Hybernica expugnata libris duobus pag. 755, *Itinerarium Cambria* pag. 816, *Descriptio Cambria* pag. 879. Redeamus ad Thomam Vvalsingamum, de quo mentionem faciunt Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 473, ubi ait eum etiam scripsisse alium librum prænotatum *Auctarium Polychronici*, & alium qui complectitur *Acta Regis Henrici sexti*. Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoris Ecclesiasticis*, capite 515 paginâ 479.

MAPHÆUS VEGIUS Laudensis, Italus, Martini quinti Summi Pontificis Datus, quem Sixtus Senensis ait in ultima sua senectute, Versu Elegiaco in *septem Psalmos Davidis*, quos Pœnitentiales vocant, scripsisse elegantem & verè cigneam Paraphrasim. Hic floruit an. 1430, & pleraque alta edidit, nimirum *Libros septem de perseverantia Religionis*, *libros sex de educatione puerorum & claris eorum moribus*, *Dialogum prenotatum Philaletes*, hoc est, *de amore veritatis*: qui Basileæ fuerunt impressi apud Roberum Vvinter anno 1541. unà cum L. Vitruvii Roscii, & aliorum ejusdem argumenti opusculis. Scripsit etiam *Vitam sancti Antonii Anachoreta*, *libris quatuor Antonianos*, versu scriptis; qui anno 1550 Antuerpiæ prodierunt. Extat item ejusdem *Liber de significatione verborum in Jure Civili*, excusus Vicentiæ anno 1477: præterquam quòd *Æneidi Virgiliana* librum tertium-decimum addidit, quo ingenii sui specimen præbuit. Factus autem postmodum Primariæ Aedis in Urbe Canonicus, ossa sanctæ Monicæ ex Ostiis Tiberinis Romam transferenda curavit, & Romæ anno 1458, primo Pii II Pontificis obiit, conditus ibidem apud Eremitas Augustinianos in sacello sanctæ Monicæ, cujus & *Officium Ecclesiasticum* composuit. Agunt de Maphæo Vegio Sixtus Senensis in *Bibliotheca sancta* lib. 4, Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 43, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 473 pag. 270 cum aliis.

ALFONSUS A SPINA Hispanus, ex Judæo Christianus, doctus Minorita, qui diu Salmanticæ rexit Minorum Academiam, demùm assum-

ptus ad Episcopatum Orinopolitanum, scripsit anno 1458 *Sermones de excellentia Nominis Jesu*, librum doctum, quem inscripsit *Fortalitium Fidei*, suo nomine suppresso. Joannes Mariana lib. 22 de rebus Hispanicis cap. 46, *Opus vocat eruditum, splendido titulo, voce barbarâ, & divinarum rerum cognitione præstans*. In eo (inquit Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 1 pag. 573, verbo *Fortalitium Fidei*, cui Auctoris nomen erat ignotum) agitur de armandis Fidelibus, ac de sex armorum spiritualium generibus, quin & quibus armis muniendi sint veri Concionatores: ubi plura de bello contra Hæreticos, Saracenos, Judæos, & eorum ac Dæmonum armis adversum nos. Impressus est Lugduni anno 1511, studio Guillelmi Totani Ordinis Prædicatorum in sacra Pagina Professoris. Quisquis Auctor hujus *Fortalitii Fidei*, asserit libro 2 hæresi quintâ, se scripsisse librum illum Vallisoleti in Hispania anno 1458: quem alii Guillelmo Totano, qui fuit duntaxat emaculator, alii Thomæ Patriarchæ Barbariensi tribuunt. Alphonsum Spinam sibi illud per summam impudentiam vindicasse affirmantes, qua de re nihil definio. Vide *Bibliothecam Ordinis Minorum* Lucæ Vvadingi pag. 14, ubi de isto Alfonso, & Labbeum in *brevi Chronologia Scriptorum Ecclesiasticorum* ad annum 1458.

NICOLAUS ORBELLUS, sive DE ORBELLIS, Gallus Andegavensis, Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ Turonensis, claruit tempore Calixti III Romani Pontificis circa annum 1456, vir in sacris Litteris eruditissimus, & in Philosophia scholastica nulli secundus, qui in Gymnasio Pictaviensi, tum in disputando, tum docendo &

scribendo magnam eruditionis suæ laudem assecutus est. Multa scripsit :

Nempe, *De scientia Mathematica librum unum*, impressum Bononiæ anno 1483.

In libros Physicorum Aristotelis lib. 8. De Cælo & Mundo lib. 2. In lib. de Generatione & Corruptione lib. 2. In libros Meteororum lib. 3. In libros Metaphysices lib. 12. In libros Ethicorum lib. 10. Ejus liber de scientia Mathematica, & Commentaria in Ethica Aristotelis, cum aliis intermediis libris excusi sunt Basileæ anno 1503. *Commentarius ejusdem in libros de Anima*, editus ibidem anno 1542 apud Gregorium de Gregoriis. Item scripsit *Commentarios in quatuor libros Sententiarum*, qui prodierunt Parisiis anno 1511 apud Joannem Parvum. Denique *Super Formula Petri Hispani libros septem*, impressos in 4° Vene'tiis anno 1516 apud Lazarum de Soardis. Hæc nos ex Luca Vvadingo in *Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum* fol. 268. De quo etiam Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tom. 2 pag. 153, Bosius *De Signis Ecclesiæ* lib. 6 cap. 4 post alios.

JOANNES BUSCHIUS, quem Trithemius Arnoldum appellat, Canonicus Regulatis in Cœnobio Vvindesemensi, prope Svollam Transilalanæ Provinciæ oppidum, floruit anno 1460 vel circiter. Scripsit Opusculum *De origine & progressu Cænobii & Capituli seu Congregationis Vvindesemensis*. Illud Opus Buschii inscriptum, *De Viris illustribus Cænobii Vvindesemensis*, ubi describuntur Vitæ eorum, quos ipse plerosque aut novit aut vidit, manuscriptum habetur Lovanii ad sanctum Martinum. At hoc ipsum Opus est editum.

Antuerpiæ anno 1622 in 8° apud Belleiros, curâ & studio Heriberti Rosvveidi Ultrajectini, Theologi doctissimi Soc. Jesu. Hujus Scriptoris mentionem facit Antonius Possevinus in *Apparatu sacro* tomo 1 pag. 119; verbo *Arnoldus de Busco*, *Ordinis Fratrum Eremitarum sancti Augustini*: quibus in paucis verbis mendum est duplex. 1° Dum appellat *Arnoldum* qui Joannes fuit. 2° Dum adscribit *Ordini Fratrum Eremitarum sancti Augustini*, qui fuit ex Canonicis Regularibus Vvindelemensibus, sub Regula D. Augustini militantibus. Rectius de eo locutus Auberus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 487 paginâ mihi 273 Bibliothecæ suæ Ecclesiasticæ, Philippus Alegambus Bruxellensis, uterque ejusdem ditionis atque Idiomatis cum Joanne Buschio. Hic autem postremus in Bibliotheca Societatis Jesu, verbo *Heribertus Rosvveidus* pag. 179 editionis anni 1643.

1460.

CATHARINA Bononiensis, quæ obiit anno 1463 die 9 Martii, de qua diximus ad annum 1340, in *Catharina Senensi*.

ENGUERRANUS DE MONSTRELET, nobilis, & Cameracensis oriundus, continuavit anno circiter 1460 Historiam rerum notabilium inter Anglos præsertim & Gallos & Belgas, ab anno quo Joannes Froissartus desinit 1400 ad annum 1467, distinctum tribus voluminibus, quam habes impressam Parisiis in folio caractere insigni, anno 1572 apud Guillelmum Chaudiere, viâ Jacobæâ sub signo Homini silvestris. De illo Aubertus Miræus in *Auctario suo De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 452 pag. 265 Bibliothecæ Ecclesiasticæ.

JOANNES GOBELINUS Secretarius fuit Pii II Romani Pontificis, qui post mortem Calixti III.

anno 1458 die 19 Augusti factus Pontifex Summus, tenuit Romanam Sedem usque ad annum 1464, quo cessit humanis die 15 Augusti, post annos quinque, menses undecim, dies viginti-septem Regiminis. Cum igitur esset Joannes Gobelinus Papæ Domesticus, atque ab Epistolis & Secretis, scripsit oculatus plurimorum testis *Commentarios de rebus gestis Pii II Summi Pontificis*; seu *Rerum memorabilium ipsius tempore gestarum Historiam*, quæ prædiit curis Francisci Picolominæi Senensis Archiepiscopi, ex vetusto exemplari recognita Romæ anno 1584 in 4° & 1589, & Francofurti in Germania in fol. anno 1614 in officina Aubriana. In hoc etiam opere extat Pii II (cùm Cardinalis esset) Apologia seu Responsio ad Martinum Mayer pro defensione Romanæ Ecclesiæ ibi pag. 662; itemque cum *Commentariis* luculentissimis *Jacobi Picolominæi Cardinalis Papiensis*, qui Pio Pontifici cœvus & familiaris fuit, *Rerum gestarum sui temporis*. Agunt de Joanne Gobelino Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 474 pag. 270, Labbæus in libro *De Scriptoribus Ecclesiasticis à Belarmino recensitis* tom. 2 pag. 228 in *Pio II Pontifice Romano*, & alii.

EPILOGVS.

Hæc pauca de multis sufficiant, scimus enim multò plures à nobis intactos omitti quàm enuntiari, Mss. Auctores potissimum. Hic autem annum 1460 attingentes, finem Opusculo imponimus, quoniam hoc anno, vel præcedenti 1459, cùm Ars Impressoria Moguntia à Joanne Fausto executioni mandata sit, per editionem Operum duorum, videlicet *Rationalis Divinorum Officio-*

rum Guillelmi Duranti Mimatenfis Epifcopi, & *Diffionarii*, quod *Catholicon* dictum eft: impofterum quidquid fermè à Doctioribus lucubratum eft in quacumque materia Scripturoribus, vel ipsis per vitam follicitantibus, vel poft illorum mortem aliis accurantibus, editum variis in locis, facillimè inveniri poteft in Bibliotheca Conradi Gefneri, aut in Apparatu Antonii Poſſevini, vel denique in aliis multis impreſſis apud quaſque Nationes Scriptorum Nomenclatoribus.

CORRIGENDA.

Ad annum 610 pag. 156 lin. 28, poſt *continentur*. Ignotus quidam voluit reſarcire jacturam quam fecimus ſecundi libri Pateriani, quem vidi deſſe in Mss. omnibus. Hic nomine Bruno ad instantiam Vverneri cujuſdam, conſcripſit librum ſecundum ſub nomine Paterii, qui ramen Paterii non eſt, & invenitur in Bibliotheca Cœleſtinorum Pariſienſium; cujus titulo deceptus ſum.

In ADHELELMO pag. 290 lineâ 13, poſt verba, *non certis indiciis*: cæteris deletis adde, quas tamen plurimum valere comperimus. Cùm enim Hildebrandus eſſet Epifcopus Sagiſſis anno 834 ſæculi noni, in dè & annis 853 & 877, ex allegatis ſuprà Conciliis, non potuit Adhelelmus adiſſe Epifcopatum Sagiſſem ante annum 878, vel 880, & conſequenter poſſidere illum potuit uſque ad annum 910, quo eum adducunt Mabillonianæ conjecturæ, quibus adhærere me fateor.

Ad annum 1270 pag. 550 lin. 17, poſt *ordinario uſu*, non prætermiſit, ſed parcè egit de illo, capite 413 pag. 266 ad annum 1320, loco non ſuo, quem etiam omiſerat in Syllabo, unde decipiendi me orta occaſio.

FINIS.

INDEX CHRONOLOGICUS

SEU

AUCTORUM

juxta rationem Temporum ,

Ab Incarnatione Domini N. Jesu Christi.

<i>Anno Christi</i> 41	B Arnabas Apostolus.	pag. 1
100	Martialis Lemovicum Episcopus.	2
	Clemens Romanus Papa.	2
	Dionysius Areopagita, Atheniensis Episcopus.	4
	Ignatius Antiochenus Episcopus.	7
120	Philo cum Agathopode & aliis.	12
168	Athenagoras Philosophus.	12
210	Tertullianus Africanus, Montanista.	13
220	Ammonius Alexandrinus Philosophus.	15
230	Origenes Presbyter Alexandrinus.	16
250	Novatianus Antipapa Romanus.	17
	Cyprianus Carthaginensis Episcopus.	17
260	Aurelius Diaconus Carthaginensis.	20
	Gregorius Neocæsariensis Episcopus.	21
	Methodius Olympi Lyciæ Episcopus.	22
320	Lucius Cælius Lætantius Firmianus.	25
	Commodianus Philosophus.	27
	Theodorus Heracleæ Thraciorum Episcopus.	27
350	Eusebius Emislenus Episcopus.	28
360	Antonius Abbas, Monachorum Parens.	28
	Macarius Ægyptius Abbas.	29
	Eusebius Vercellensis Episcopus.	29

INDEX

370	Athanasius Alexandriae Episcopus.	30
369	Cæsarius frater S. Gregorii Nazianzeni.	39
379	Basilus Archiepiscopus Cæsareæ Cappado-	
	cum.	41
393	Quintus Julius Hilarion Chronologus.	46
393	Evagrius Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus.	47
395	Evagrius Ponticus Monachus.	47
395	Gregorius Nyssenus Episcopus.	49
395	Marcus Eremita, qui & Exercitator.	56
395	Ticonius Afer, Donatista.	57
396	Philo Carpathi Insulæ Episcopus.	58
400	Asterius Amaseæ Episcopus.	58
403	Marcus Gazæ in Palestina Diaconus.	61
410	Paulinus S. Ambrosii Diaconus.	61
420	Marcellus Memorialis.	62
	Severus Sulpitius Pirmulariensis Presbyter.	62
	Pelagius Scotus Hæresiarcha.	63
	Palladius Helenopolcos Episcopus.	65
	Polychronius Apameæ Episcopus.	67
	Severus minoris Insulæ Balearis Episcopus.	67
	Philostorgius Arrianus.	68
	Evodius Uzalensis Episcopus.	68
	Leporius Presbyter Africanus.	69
430	Isaac Monachus.	71
	Ursinus Monachus.	71
	Vigilius Diaconus.	72
	Paulinus Nolanus Episcopus.	72
	Vranius Paulini Nolani Discipulus.	75
	Capreolus Carthaginensis Episcopus.	76
	Marius Mercator.	76
	Philippus Presbyter.	78
440	Theodotus Ancyranus Episcopus.	78
	Bachiarius Hybernus.	80
	Fastidius Britannorum Episcopus.	81

CHRONOLOGICUS.

Proba Falconia.	82
Eudoxia Theodosii Junioris uxor.	83
Eustathius Africanus.	85
450 Nilus Monachus & Abbas ex Præfecto Urbis Constantinopolis.	86
Petrus Chrysologus Ravennæ Episcopus.	89
Honoratus Antoninus, Constantinæ in Africa Episcopus.	90
460 Diadocus Photices in veteri Epiro Episcopus.	91
Sanctus Leo Magnus Romanus Papa.	92
Victorius Aquitanus Presbyter.	98
Victor Cartennæ in Africa Episcopus.	99
Arnobius Junior, Gallus, Presbyter.	100
470 Paulinus Petricordius seu Petracoricensis.	101
Antonius Simeonis Stylitæ Discipulus.	102
480 Constantius Presbyter Lugdunensis.	102
490 Gennadius Patriarcha Constantinopolitanus.	103
Eugenius Carthagenensis Episcopus.	103
Victor Vitenfis in Africa Episcopus.	104
Honoratus Massiliensis Episcopus.	105
500 Adrianus Auctor Græcus.	106
Laurentius Novariensis Episcopus.	106
Paschasius Diaconus Romanus.	107
530 Cogitosus Scorus Monachus & Abbas.	108
Nonnus Panopolita.	108
Montanus Episcopus Toletanus.	110
Remigius Remorum Archiepiscopus.	110
Fulgentius Ruspensis in Africa Episcopus.	114
540 Dionysius cognomento Exiguus.	115
Benedictus Monachorum Parens.	117
550 Facundus Hermianensis Episcopus.	118
Primasius Adrameti in Africa Episcopus.	119

I N D E X

Aurelianus Arelatensis Episcopus.	120
Cyprianus, Messianus & Stephanus, sancti Cæsarii Discipuli.	121
560 Joannes cognomento Scholasticus.	122
Vigilius Tapsensis in Africa Episcopus.	122
Isaac Junior, Monachus Syrus.	125
Pelagius Papa Romanus.	126
Joannes III Papa, Pelagii successor.	127
Dacius Mediolanensis Episcopus.	127
Zacharias Mytilenensis Archiepiscopus.	127
Cyrillus Monachus S. Sabæ Discipulus.	129
570 Procopius Historicus, Cæsareensis.	130
Agathias Scholasticus Smirnæus.	131
Agnellus Ravennatensis Episcopus.	132
Cassiodorus Monachus & Abbas Vivariensis.	132
Nicetius Treverensis Episcopus.	132
580 Paschasius S. Martini Bracarensis Episcopi Diaconus.	136
Joannes Climacus Abbas Montis Sina.	136
Marius Laufannensis Episcopus.	138
Evantius Viennensis Episcopus.	138
590 Leontius Byzantinus, Monachus.	139
Eustathius Presbyter.	141
Ferreolus Episcopus Ucetienfis.	141
Dynamius Patricius.	142
Anastasius Sinaïta Episcopus Antiochenus.	143
Anastasius alter Antiochenus Episcopus.	144
Eutropius Valentinus Episcopus.	153
600 Orientius Illiberitanus Episcopus.	153
Marcus Poëta Monachus.	153
Faustus S. Benedicti Discipulus.	154
Leander Hispalensis Episcopus.	155
610 Paterius S. Gregorii I Discipulus.	156

CHRONOLOGICUS.

Paulus Emeritenſis Diaconus.	157.
Theophylaſtus Simocatta.	157.
Columbanus Abbas Luxoviienſis.	158.
Joannes Grammaticus, Philoponus	159
620 Leontius Neapoleos in Cypro Episcopuſ.	162.
630 Georgiuſ Patriarcha Alexandrinuſ.	164
640 Donatuſ Biſuntinenſis Archiepiſcopuſ.	166.
Pauluſ Neapolitanæ Eccleſiæ Diaconuſ.	167
Cumianuſ Hybernæ Episcopuſ.	168.
Joannes IV Papa Romanuſ.	169
Braultio Cæſar-Auguſtanuſ Episcopuſ.	169.
Eligiuſ Noviomenſis Episcopuſ.	170
650 Thalaſſiuſ Monachuſ Græcuſ.	173
Euſtratiuſ Preſbyter Conſtantinopolitanuſ.	173
S. Martinuſ I Papa Romanuſ.	175.
Eugeniuſ Junior Toletanuſ Archiepiſcopuſ.	176.
Taio Cæſar-Auguſtanuſ Episcopuſ.	177
Fructuoſuſ Bracarenſis Archiepiſcopuſ.	178
660 Dorotheuſ Archimandrita.	178
Marcuſ Galluſ Monachuſ.	179
S. Maximuſ Monachuſ & Martyr.	180
Anaſtaſiuſ Monachuſ Sancti Maximi Diſcipu- luſ.	181.
Anaſtaſiuſ S. Romanæ Eccleſiæ Apocriſta- riuſ.	182
Hildeſonſuſ Archiepiſcopuſ Toletanuſ.	182
Theodoſiuſ & Theodoruſ fratres.	183
670 Audoënuſ Rothomagenſis Archiepiſcopuſ.	184
680 Theodoruſ Cantuarienſis Archiepiſcopuſ.	184.
690 Ceolfriduſ Abbas Angluſ.	185
Baudemaunduſ S. Amandi in Belgio Abbas.	185
Urſinuſ. Galluſ. Monachuſ.	186.

Cresconius Episcopus Africanus.	187
700 Aigradus Fontanellensis Monachus.	188
710 Adamnanus Monachus Scotohybernus.	189
Joannes Patriarcha Constantinopolitanus.	189
720 Andreas Cretenſis Archiepiſcopus.	190
Jonas Fontanellensis Monachus.	192
730 Germanus Patriarcha Constantinopolitanus.	193
740 Fœlix Monachus, Anglus,	194
Heddius Stephanus, Anglus.	194
750 Egbertus Eboracensis Archiepiſcopus.	195
Anastasius Monasterii S. Euthymii Abbas,	196
Iſidorus Pacenſis Episcopus.	197
Bonifacius Moguntinus Archiepiſcopus,	198
760 Villibaldus Eistetenſis Episcopus.	199
Chrodegandus Metenſis Episcopus.	200
770 Godeſcalcus Leodiensis Canonici & Dia-	201
conus.	201
Ambrosius Autpertus Abbas.	202
780 Aribo Friſingenſis Episcopus.	205
790 Donatus Metenſis Diaconus.	206
Georgius Monachus Constantinopolitanus.	206
Dacrianus Abbas ſuppoſititiuſ.	207
800 Paulus Vvarnefridi Monachus Caſſinen-	208
ſis.	208
Paulinus Aquileienſis Episcopus.	209
Albinus Flaccus Alchuius.	210
Ludgerus Monasterienſis Episcopus.	213
Arno Salisburgenſis Archiepiſcopus.	214
Ethelvolſus, Monachus Anglus.	215
810 Tilpinus Remenſis Archiepiſcopus.	215
Leidradus Lugdunenſis Archiepiſcopus.	215
Odilbertus Mediolanenſis Archiepiſcopus.	216
Amalharius Treverenſis Archiepiſcopus.	216

CHRONOLOGICUS.

Carolus Magnus Rex Francorum & Impera-	216.
tor.	
Theophanes Monachus & Agri Abbas.	219.
810 Benedictus, Fundator Anianæ & primus Ab-	
bas.	220.
Theodulphus Aurelianensis Episcopus.	221.
Sedulius junior, natione Scorus.	221.
Egil Fuldenfis Abbas.	223.
Candidus Fuldenfis Monachus.	224.
Claudius Taurinensis Ecclesiæ Episcopus.	224.
Adalhardus Abbas Corbeiensis in Gallia.	225.
Josephus Thessalonicensis Archiepiscopus.	226.
Ansegisus Abbas Fontanellensis.	227.
Vulfinus Boëtius, Pictaviensis Episcopus.	229.
830 Jesse Ambianensis Episcopus.	229.
Amalharius Merensis Diaconus & Abbas.	230.
Frotarius Tullensis Episcopus.	231.
Hildemarus Gallus Monachus.	231.
Theosterictus Monachus.	232.
Hatto Basileensis Episcopus.	232.
Theganus Treverensis Ecclesiæ Corepisco-	
pus.	233.
Agobardus Lugdunensis Archiepiscopus.	234.
Modoinus Augustodunensis Episcopus.	235.
840 Jonas Aurelianensis Episcopus.	236.
Ardo Smaragdus, Anianæ Monachus.	236.
Smaragdus Abbas Sancti Michaelis ad Mo-	
sam.	237.
Methodius Patriarcha Constantinopolitanus.	
	237.
Ermanricus Eleggungensis Abbas,	238.
Amulo Lugdunensis Archiepiscopus.	239.
Altfredus Episcopus Monasteriensis.	241.
Raschafius Rathbertus Abbas Corbeiensis.	241.

I N D E X

850	Haimo Halberstatensis Episcopus.	242
	Lupus Ferrariensis Abbas.	242
	Vvandalbertus Prumiensis Monachus.	243
	Florus Lugdunensis Diaconus.	244
	Rhabanus Moguntinensis Archiepiscopus.	247
	Alvarus Cordubensis.	249
	Vvalafridus Strabus Augiensis Abbas.	249
	Prudentius Galindus Trecensis Episcopus.	250
860	Ratramnus Corbeïensis Monachus.	251
	Æneas Parisiensis Episcopus.	252
	Rodulfus Fuldenſis Monachus.	253
	160 Sancti Galli Monachus.	254
	Othelgrimus Vvertinensis Monachus.	254
	Ermentarius Abbas Trenorchienſis.	255
	Milo Sancti Amandi Monachus.	255
	Gottescalcus Orbaci Monachus.	258
870	Theodorus Abucara Cariz Archiepiscopus.	259
	Petrus Siculus.	260
	Aimoinus Sancti Germani Monachus.	261
	Joannes S. Romanæ Ecclesiæ Diaconus.	262
	Ælfredus Anglorum Rex.	263
	Isaac Lingonensis Episcopus.	264
	Gerardus Turonensis Archiepiscopus.	265
	Vvalterus Aurelianensis Episcopus.	266
	Vulfadus Biturjensis Archiepiscopus.	266
	Remigius Lugdunensis Archiepiscopus.	267
	Ufuardus S. Germani Parisiensis Monachus.	274
	Carolus Calvus Francorum Rex.	276
880	Nicetas Paphlago, cognomine David.	277
	Theophanes Cerameus Episcopus.	278
	Herricus Antissidorensis Monachus.	279
	Georgius Constantinopolitanus Monachus.	280
	Hincmarus Remensis Archiepiscopus.	281

CHRONOLOGICUS.

Joannes Scotus Erigena Anglus.	282
Phorius Patriarcha Constantinopolitanus.	284
Adelhelmus Sagiensis Episcopus.	289
Rembertus Brementis Archiepiscopus.	290
Herempertus Cassinensis Monachus.	290
890 Guillelmus Sanctæ R. Ecclesiæ Bibliotheca- rius.	291
Altmannus Altiwillaris Monachus.	291
Joannes Constantinopolitanus Diaconus.	292
Abbo S. Germani Parisiensis Monachus.	292
Vvolthardus Hasenrietanus Monachus.	293
Hugbaldus Elnonensis Monachus.	293
900 Auxilius Presbyter.	295
Joannes Afferus Schireburgensis Episcopus.	295
Adrevaldus Floriacensis Monachus.	296
Vvaltrannus Argentinensis Episcopus.	297
Salomon Constantiensis Episcopus.	297
Regino Abbas Prümienfis.	297
910 Aretas Cæsariensis Presbyter.	298
Notkerus Balbulus S. Galli Monachus.	300
Stephanus Leodiensis Episcopus.	300
920 Bertharius Virdunensis Presbyter.	300
Herivaus Remensis Archiepiscopus.	301
Odilo S. Medardi Sueffione Monachus.	302
Vvalterius Senonensis Archiepiscopus.	302
950 Bernerus Abbas Humolariensis.	303
Joannes Italus Ticini Monachus.	304
960 Fridogodus Anglus Diaconus.	305
Adso Monachus & Abbas Luxoviensis.	305
Atto Vercellensis Episcopus.	305
Rotgerus Sancti Pantaleonis Monachus.	306
Ratherius Veronensis Episcopus.	307
980 Adso Dervenfis Abbas.	308
Gerardus Presbyter Augustanus.	309

I N D E X

Gebehardus Episcopus Augustanus.	309
Joannes Abbas S. Arnulphi Metensis.	310
Helpericus S. Galli Monachus & Decanus.	311
Rolfveita Gandersheimensis Monialis.	311
Hartmannus Sancti Galli Monachus.	312
290 Gerbertus Papa Romanus.	312
Fulcuinus Laubiensis Abbas.	313
Letaldus Miciacensis Monachus.	314
Dudo sancti Quintini Veromandensis Decanus.	315
1000 Aimoinus Floriacensis Monachus.	315
Abbo Floriacensis Abbas & Martyr.	317
Norgerus Leodiensis Episcopus.	319
Harigerus Laubiensis Abbas.	320
1010 Megenfridus Fuldensis Monachus.	321
Syrus Cluniacensis Monachus.	321
1020 Osbernus. Cantuariensis Ecclesie Monachus.	322
Osbertus Monachus Anglus anno 1100, sed cum Osberno.	322
Tangmarus Hildesheimensis Decanus.	323
Arnolfus Ratisponensis Monachus.	323
Adelboldus Ultrajectensis Episcopus.	324
Dithmarus Merseburgensis Episcopus.	325
1030 Adelmarus Engolismensis Monachus.	326
Guido Aretinus Monachus, in Italia.	326
Berno Aug. Divitis Abbas.	327
Odorannus S. Petri Senonensis Monachus.	327
1040 Bruno Herbipolensis Episcopus.	328
Anselmus Leodiensis Canonicus.	329
Hugo Lingonensis Episcopus.	329
1050 Heysidannus Sancti Galli Monachus.	330
Gualdus Corbeiensis in Gallia Monachus.	330
Drogo Morinensis Episcopus.	331

CHRONOLOGICUS.

Helgaldus Floriacensis Monachus.	331
Vvitpo Presbyter Germanus.	331
Evervinus Theologiensis Abbas.	332
Evershelmus Altimontensis Abbas.	332
Deoduinus Leodiensis Episcopus.	333
1060 Vvibertus Tullensis Archidiaconus.	333
Metellus Tegerseensis Monachus.	334
Joannes Xiphilinus Patriarcha Constantinopolitanus.	334
Durandus Troarnensis Abbas.	335
1070 Gerardus Abbas sancti Vincentii Laudunensis.	337
Conrardus Ultrajectensis Episcopus.	338
Gregorius Papa septimus.	339
Benno S. R. Ecclesiæ Cardinalis.	339
Michael Psellus, Græcus Philosophus.	341
Vvilleramus Abbas Merseburgensis.	343
1080 Ursio Altimontanus Abbas.	343
Desiderius Abbas Cassinensis, postea Victor Papa tertius.	344
Joannes Scylitzes Curopalates.	344
Theophylactus Acridæ in Bulgaria Archiepiscopus.	345
Anselmus Mantuanus, Lucæ Episcopus.	345
Deusdedit S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis.	346
Gregorius S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis.	346
Paulus Benriedensis Præpositus Canonorum Regulatium.	347
Micrologus Operis, non Auctoris nomen.	347
Robertus Baiocensis in Normannia Abbas.	348
1090 Contadus Bruvillarensis Monachus.	349
Gaufredus à Malaterra Monachus.	350
Guillelmus Appulus Historicus.	351
Bertoldus seu Bernoldus Presbyter Constan-	

tiensis.	351
Nalgodus Cluniacensis Monachus.	352
Othlonus Ord. D. Benedicti Monachus.	353
Gillebertus Lupicensis in Hybernia Episcopus.	353
1100 Radulfus Ardens Pictavinus.	354
Theodoricus Sancti Trudonis Abbas.	354
Hugo Flaviniacensis in Burgundia Abbas.	356
Lupus Protospata Appulus.	356
Hariulfus Aldemburgensis Abbas.	356
Petrus Tudobodus Sivracensis Presbyter.	357
Raymundus de Agiles Canonicus Podiensis.	357
Yvo Carnotensis Episcopus.	358
Philippus, Solitarius Græcus.	364
Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus.	365
Stephanus S. Jacobi Leodiensis Abbas.	365
Anscherus S. Richarii seu Centulensis Abbas.	65
Theofridus Abbas Epternacensis.	366
1110 Franco Afflighemienſis Abbas.	366
Gotselinus Cantuariensis Monachus.	367
Guillelmus de Campellis Catalaunensis Episcopus.	368
Baldricus Noviomensis & Tornacensis Episcopus.	372
Alulfus S. Martini Tornacensis Monachus.	373
Udascalculus Augustanus Monachus.	373
Hugo à S. Maria Floriacensis Monachus.	373
Turgotus Dunelmensis Monachus.	374
Rodulfus Sancti Trudonis Abbas.	375
Gilbertus Abbas Vvestmonasteriensis.	375
Florenrius Bavonius Vigornienſis Monachus.	376

CHRONOLOGICUS.

Petrus Honestus, Abbas Sanctæ Mariæ de Por- tu.	377
1120 Pandulfus Pisanus.	377
Anna Commena Constantinopolitana.	377
Laurentius Dunelmensis Monachus.	378
Thomas Eliensis in Anglia Monachus.	379
Gualterus Tarvanensis Ecclesiæ Canonicus.	379
Robertus S. Remigii Remensis Monachus.	380
Albertus Aquisgranensis Canonicus & Sacri- sta.	380
Theobaudus Besuensis in Burgundia Mona- chus.	381
Ernulfus Rossensis in Anglia Episcopus.	381
Michael Glycas Siculus.	382
Eadmerus Cantuariensis Ecclesiæ Monachus.	383
Nicolaus S. Lamberti Leodiensis Canonicus.	383
Domnizo Italus Presbyter.	384
Hessø Canonicus & Scholasticus Remensis.	385
Lietbertus Abbas S. Rufi prope Valentiam.	385
Hermannus Abbas S. Martini Tornacensis.	385
Marbodus Redonensis Episcopus.	386
Guibertus Abbas B. Mariæ de Novigento.	387
Bruno Signiensis in Italia Episcopus.	389
Guillelmus Malmesburiensis Monachus.	389
Hugo Metellus Canonicus Ordinis Divi Au- gustini.	389
Gualterus Marchianensis Monachus.	390
Stephanus Augustodunensis Episcopus.	390
Simeon Dunelmensis Monachus.	391
Raynerus S. Laurentii Leodiensis Monachus.	391
Cosmas Pragensis Ecclesiæ Decanus.	392
Rainaldus Lugdunensis Archiepiscopus.	392
1130 Hugo de Folieto, Corbeïensis Monachus.	392

I N D E X

Guillelmus Gemmeticensis Monachus.	393
Fulcherius Carnotensis Presbyter.	393
Hervæus Burgidolensis Monachus.	394
Algerus Cluniacensis Monachus.	395
Udalricus Constantiensis in Germania Episcopus.	396
Isaac Monachus Syrus.	396
Baldricus Dolensis Archiepiscopus.	397
Stephanus Hardingus Cisterciensis Abbas.	398
Rupertus Abbas Tuiriensis juxta Coloniam.	398
Gaufridus Grossus Tironensis Monachus.	399
Anselmus Abbas Gemblacensis.	399
Guigo Quintus majoris Carthusiæ Prior.	400
Drogo Sancti Joannis Laudunensis Abbas.	400
1140 Hugo Canonicus S. Victoris Paris.	401
Antonius Melissa, Monachus Græcus.	409
Falco Beneventanus, Historicus.	409
Ordericus Vitalis S. Ebrulsi Monachus.	410
Lucas Abbas Sancti Cornelii Leodiensis.	410
Hugo Farfirus Abbas Canonicorum Regulæ rium	411
Robertus Retenensis, Pampelonæ Archidiaconus.	411
Petrus Abaelardus Monachus & Abbas.	412
1150 Joannes Burgundio, Civis Pisanus.	414
Teulfus Morigniacensis Monachus.	414
Constantinus Manasses Historicus Græcus.	414
Constantinus Harmenopolus Sebastus.	415
Arsenius Monachus in Monte Athos.	416
Simeon Junior, cognomento Magister & Logorheta.	416
Galfridus Asaphensis in Cambria Episcopus.	417

CHRONOLOGICUS.

Sugerius Abbas S. Dionysii in Francia.	418
Ogerius Abbas de Lucedio in Sabaudia.	419
Guido Abbas Cariloci in Burgundia.	419
Odo Abbas Morimundi Ord. Cisterciensis.	420
Gilbertus de Porreta Pictaviensis Episcopus.	420
Alexander Abbas Vallis-Celestinæ.	422
Joannes Majoris Monasterii Monachus.	422
Vvolbero Abbas Sancti Pantaleonis.	422
Joannes Prior Hagulstadenſis, Ord. Divi Augustini.	422
Hugo Monachus Abbatia Vezeliacenſis.	423
Bernardus Morlavenſis, Monachus Cluniacenſis.	423
Serlo Abbas Savigniacenſis.	423
Anselmus Havelbergenſis in Saxonia Episcopus.	424
Henricus Huntingtonenſis Anglus.	424
Amedeus Lauſanenſis Episcopus.	425
Guillelmus Abbas S. Theodorici prope Remos.	426
Odo de Diogilo Abbas Sancti Dionysii in Francia.	428
1160 Philippus Abbas Bonæ-Spei in Hannonia.	428
Petrus Pictaviensis, Monachus Cluniacenſis.	430
Arnaldus, Abbas Bonæ Vallis Carnotensis.	431
Joannes Tzetzes, Historicus Græcus.	432
Joannes Ciritta, Abbas Taroucanus.	432
Hugo Rothomagenſis Archiepiſcopus.	433
Rodulfus Tortarius Monachus Floriacenſis.	433
Atdebertus Abbas Heidenheimenſis.	434
S. Eliſabetha Virgo & Abbatissa Schonaugienſis.	434
Gilbertus Abbas de Ollandia Ord. Cist.	435

I N D E X

Nicolaus Arremarensis , Monachus Claræ-	
Vallis.	435
Hugo Monachus Cluniacensis.	436
Adamus S. Victoris Parisiensis, Ordinis Divi	
Augustini.	436
Ælredus seu Edilredus, Abbas Rievallis.	436
Laurentius S. Laurentii Lcodiensis Monachus.	
	437
1170 Gaufridus Abbas Igniaci , Altæ-Cumbæ &c	
Claræ-Vallis.	438
Helmoldus Butsoniensis prope Lubecam Ca-	
nonicus.	439
Joannes Sarisberiensis, Episc. Carnotensis.	440
Gilbertus de Sempringham, Gilbertinorum in-	
stitutor.	441
Sanctus Thomas Cantuariensis Archiepiscopus	
& Martyr.	442
Joannes Cornubiensis Anglus.	442
Adamus Scotus, Canonicus Ordinis Præmon-	
stratensis.	442
Thomas Monachus, Ordinis & Abbatie Cister-	
ciensis.	443
Romualdus Salernitanus Archiepiscopus.	447
Gilbertus S. Vvaldetrudis apud Montes Præ-	
positus.	447
Robertus Paululus, Presbyter Ambianensis.	447
Guarnerus Canonicus & Supprior S. Victoris	
Parisiensis.	448
Fridericus Æneobarbus Imperator.	448
1180 Laborans S. R. Ecclesiæ Cardinalis.	449
Gilbertus Foliot, Londinensis Episcopus.	449
Theodoricus Danus , Incomperti Cænobii	
Monachus.	449
Christianus Abbas Ordinis Cisterciensis.	450
Joannes	

CHRONOLOGICUS.

Joannes Cinnamus, Historicus Græcus.	452
Joannes Phocas, Historicus Græcus.	452
S. Hildegardis, Abbatissa Montis sancti Ruperti prope Bingam.	452
Balbuinus Devonius, Cantuariensis Archiepiscopus.	453
Philippus Abbas de Eleemosyna, Ordinis Cisterciensis.	455
Alanus Episcopus Autissiodorensis.	455
Henricus Sanctæ R. E. Cardinalis, Albanensis Episcopus.	455
Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico.	455
Garnerus, Episcopus Lingonensis cum Henrico.	455
Isaac, Abbas Stellæ, Ord. Cisterciensis.	456
Bartholomæus, Anglus, Oxoniensis Episcopus.	456
Odo de Ceritona seu Cheritona, Anglus.	457
Bernardus Abbas Fontis-calidi, Ordinis Præmonstratensis.	457
Robertus de Torinneio, Abbas Sancti Michaelis.	457
Gaufredus, Monachus & Prior Vossiensis.	458
Gerhohus, Abbas Reicherspergensis in Bavaria.	459
Godefridus, Viterbiensis Presbyter & Imperatorum Sacellanus.	459
Petrus Carnotensis Episcopus, dictus Cellensis.	459
Silvester Giraldus Cambrensis, Menevensis Episcopus.	460
1190 Petrus Comestor, Presbyter & Decanus Trecentis.	462

I N D E X

Hugo Falcandus , Sancti Petri Panormitani Theſaurarius.	462
Gönterus , Sancti Amandi in Belgio Mona- chus.	463
Orho de Sancto Blaſio , Germanus Hiftori- cus.	463
Petrus Theologiæ Scolæ Rector , & B. Mariæ Parifienſis Cantor.	463
Gualterus de Caſtellione dictus , Inſulis oriun- dus.	467
Nicolaus Methonenſis Epiſcopus.	468
Radulſus de Diceto , Decanus S. Pauli Londi- nenſis.	468
Mauritius de Soliaco, Parifienſis Epiſcopus.	468
Robertus de Flamesburia , Ordinis D. Auguſti- ni Canonicus.	469
Richardus Hagulſtadenſis , Ordinis D. Augu- ſtini Canonicus.	470
Joannes Brompton, Abbas Jorhallenſis.	470
1200 Gervafius Dorobernenſis, Monachus Bene- dictinus.	471
Petrus Bleſenſis, Archidiaconus Bathoniienſis.	471
Petrus de Riga, Canonicus & Cantor Remen- ſis.	472
Theodoricus, Abbas Ordinis D. Benedicti.	473
Saxo , Grammaticus Sialandicus.	474
Stephanus Tornacenſis Epiſcopus.	474
Stephanus Langton Cantuarienſis Archiepiſco- pus & S. R. Eccleſiæ Cardinalis.	474
Petrus Piſtaviienſis , Archiepiſcopus Ebredun- enſis.	476
Adamus de Corlondon , Decanus B. Mariæ Laudunenſis.	477.

CHRONOLOGICUS.

Adamus de Persennia, Monachus & Abbas.	477
Andreas, Monachus & Abbas Marchianensis.	478
Albertus, Vercellensis Episcopus & Patriarcha Jerosolymitanus.	478
Balduinus Flandriæ & Hannoniæ Comes.	479
Gaufridus de Villehardouin, Campaniæ & Romanæ Marescallus.	479
Nicetas Choniates, Magnus Logotheta.	479
Abalon, Abbas Spin Kirbybatensis.	480
Guibertus Martinus, Gemblacensis Monachus.	480
Robertus de Chorçeon, S. R. Ecclesiæ Cardinalis.	481
1210 Gervasius, Abbas Præmonstrati & Sagiensis Episcopus.	481
Gervasius Tilleberienensis, Arelatenis Regni Polemarchus.	481
Alexander Neckam, Anglus Theologus.	482
Adamus Barkingensis, Anglus Theologus.	482
Robertus S. Mariani, Autissiodorensis Historicus.	482
Arnoldus, Hildelheimensis Præpositus.	483
Helinandus, Frigidi-Montis Monachus.	483
Vincentius Cadlubcus, Cracoviensis Episcopus.	484
Innocentius III Summus Pontifex.	484
Petrus Vallis Sarnensis Monachus.	484
Simoni, Tornacensis Theologus.	485
Gualterus, Prior S. Victoris Parisiensis.	485
Vvenerus, Abbas Sancti Blasii in Nigra Sylva.	486
Petrus de Corbolio, Senonensis Archiepiscopus.	486

Oliverius . Colonienſis Scholaſticus.	487
Robertus Pullanus, Rethomagenſis Archiepiſcopus.	488
1220 Honorius III, Papa Romanus.	489
Antonius de Padua, Ulyſiponenſis Franciſcanus.	489
Eberardus Bethunienſis in Artheſia.	490
Præpoſitivus, Pariſienſis Theologus.	491
Rigordus, Sancti Dionyſii in Francia Clericus.	491
Guillelmus Brito, Arremoricus, cum Rigordo.	491
1236 Hugo Floreſſienſis, Ordinis Præmonſtratenſis.	492
Joannes de Abbatis-Villa, Veſontionenſis Archiepiſcopus.	492
Guillelmus, Andrenſis Cænobii Abbas.	494
Petrus de Vineis, Jurisconſultus & Frederici II Cancellarius.	494
Germanus II, Patriarcha Conſtantinopolitanus.	495
Guillelmus de Podio Laurentii, Hiſtoricus.	496
Philippus Grevius, Pariſienſis Cancellarius.	496
Conradus, Abbas Everbakenſis Cænobii.	497
Fridericus ſecundus Imperator.	497
Fabianus, Hugelinus, aliiſque Auctores Minoritæ.	498
Cæſarius, Monachus Heiſterbacenſis.	498
Conradus Marpurgenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum.	499
Alexander de Villa-Dei, Ord. Minorum.	499
Adamus Epicoſopus Sylvanectenſis.	500
1240 Guillelmus, Bituricenſis Diaconus.	500
Nicephorus Blemmyda, Monac. & Presbyter.	501

CHRONOLOGICUS.

Moneta Cremonensis, Ord. Fratrum Prædicatorum.	502
Alvarus de Lucia & Mendosa, Miles Calatrava.	502
Lucas Tudensis, in Hispania Episcopus.	503
Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rothomagensis.	504
Gualterus Cornutus, Senonensis Archiep.	506
Albericus Monachus Trium-Fontium.	506
Ricarus, Italus, ex Ordine FF. Minorum.	507
Ægidius Assisias, Ord. FF. Minorum.	507
Alexander Halensis, Anglus, ejusdem Ordinis.	507
Godefridus, Monachus S. Pantaleonis Coloniensis.	513
Jacobus de Vitriaco, S. R. Ecclesiæ Cardinalis.	513
Rodericus Semenus, Toletanus. Archiepiscopus.	514
Joannes Semeca, Præpositus Ecclesiæ Halberstatensis.	515
Albertanus, Brixienfis Causidicus.	515
Ægidius, Aureæ-Vallis Monachus.	516
Guillelmus, Monachus S. Martini Tornacensis.	516
Conradus Moguntinus, Archiepiscopo Episcopus Adjutor.	517
Guillelmus Arvernus, Parisiensis Episc.	518
Robertus Capito, Lincolnienfis Episcopus.	512
1250 Reinerus Sacconus, Placentinus, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	526
Jordanus de Saxonia, Præpositus Ordinis Fratrum Prædicatorum.	526
Bernardus de Compostella, Presbyter. & Sacro.	

rum Custos.	527
Joannes de Deo , Hispanus , in Decretis Doctor.	528
Pantaleo , ex Diacono Presbyter Constantino- politanus.	528
Alexius Aristipus , Jurisconsultus Græcus.	529
Matthæus Parisius , Monachus S. Albani.	529
Albertus , Abbas Stadenfis , tum Francisca- nus.	530
1260 Guillelmus de Sancto Amore , Theolo- gus.	530
Matthæus Viadocinensis , Abbas Sancti Dio- nyssi.	532
Sanctus Ludovicus IX , Galliarum Rex.	533
Guillelmus de Brocia , Senonensis Archiepis- copus.	533
Benedictus , Massiliensis Episcopus , postea Franciscanus.	534
Joannes Gualensis , seu Vvallensis , Anglus.	536
Gilbertus Tornacensis , Ord. Fratrum Mino- rum.	538
• 1270 Thomas Bockingam , Oxoniensis Cancēl- larius.	538
Joannes de Rupella , Ord. FF. Minorum.	539
Odo Rigaldus , Rothomagensis Archiepisco- pus.	540
Guillelmus Peraldus , Ordinis Fratrum Prædi- catorum.	541
Brocardus Argentinensis , Ordinis Fratrum Præ- dicatorum.	541
Guillelmus Tripolitanus , Ordinis Fratrum Prædicatorum.	542
Guillelmus de Rubroek , de Ordine Fratrum Minorum 543, cum Guill. Tripolitano.	

CHRONOLOGICUS.

Gerardus de Fracheto , Ordinis Fratrum Prædi-	
catorum.	543
Innocentius V Romanus Pontifex, antea dictus	
Petrus de Tarentasia.	544
Radulfus Bockingus , Ordinis Fratrum Prædi-	
catorum.	545
Annibal de Annibaldis , Ordinis Fratrum Præ-	
dicatorum.	545
Marcus Polus Venetus.	546
Gaufridus de Bello loco , Ord. Fratrum Prædi-	
catorum.	546
Guillelmus Carnotensis, Ordinis Fratrum Præ-	
dicatorum.	546
Joannes Vveccus , Patriarcha Constantinopo-	
litanus.	546
Georgius Acropolita, Magnus Logotheta Con-	
stantinopolitanus.	547
Guillelmus de Sanvico , Ordinis Carmelita-	
rum.	547
Joannes de Qualea, Ord. Fratrum Minorum.	548
Thomas de Leontino , Ordinis Fratrum Prædi-	
catorum.	548
Raymundus Martini , Ord. Fratrum Prædica-	
torum.	549
Martinus Polonus , Ord. Fratrum Prædicato-	
rum.	549
1280 Gerardus Leodiensis, Ordinis Fratrum Præ-	
dicatorum.	550
Balduinus Avesnensis , Miles.	551
Georgius Cyprius , Patriarcha Constantinopo-	
litanus.	551
Theodoricus de Apoldia, Ordinis Fratrum Præ-	
dicatorum.	552
Engelbertus, Abbas Admontensis in Styria.	552

INDEX

David de Augusta Vindellicorum, Ordinis FF. Minorum.	553
S. Gertrudis, Abbatissa Cœnobii Helffeda- ni.	553
S. Mechthildis, Abbatissa Ord. D. Benedicti	554
Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædica- torum.	555
Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædi- catorum,	556
1290 Thomas Palmeranus, cognomento Hy- bernus.	556
Jacobus, Januensis Archiepiscopus, de Voragi- ne dictus.	558
Joannes Januensis, Ord. Fratrum Prædicato- rum.	559
Stephanus de Salagniaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	561
Engelhardus, Abbas in Lancæaim.	562
Joannes Peckam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum.	562
Balduinus, Ninovenſis in Flandria, Histori- cus.	564
Alanus de Insulis, Ord. Cisterciensis.	564
Cœlestinus V, Romanus Pontifex,	565
Petrus Joannes Olivi, Ordinis Fratrum Mino- rum.	565
1300 Berengarius de Fredol, Episc. Biterrensis.	566
Guillelmus de Mandagot, Archiepiscopus Ebre- dunensis.	567
Petrus de Alvernia, Canonicus Parisiensis.	568
Joannes Monachus, S. R. E. Cardinalis.	568
Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Præmon- stratensis.	569
Guillelmus de Nangiaco, Monachus Sancti Dionysii.	571

CHRONOLOGICUS.

Joannes Parisiensis , Ordinis Fratrum Prædicatorum.	571
Matthæus , Vvestmonasteriensis , Ordinis Divi Benedicti.	573
Nicolaus Trivettus , Ordinis Fratrum Prædicatorum.	573
Joannes de Joinvilla , Miles , Dominus dictæ Urbis.	575
Joannes de Sancto Geminiano , Ord. Fratrum Prædicatorum.	576
Bertrandus de Trilla , Ord. FF. Prædic.	578
1310 Guillelmus Duranti , Mimatenfis Episcopus.	580
Jacobus de Termis , Abbas Caroliloci.	582
Guillelmus Major , Andegavensium Episcopus.	583
Joannes de Friburgo , Oslunensis Episcopus.	583
Victor Porchetus de Salvaticis , Carthusianus.	584
1310 Joannes de Sancto Victore Parisiensi.	584
Jacobus de Lausanna , Ordinis Fratrum Prædicatorum.	585
Joannes Vitalis à Furno , S. R. Ecclesiæ Cardinalis.	586
Philippus Eistetenfis in Germania Episcopus.	587
Guillelmus Nottinghamus , Anglus Theologus.	587
Marinus Sanutus , Patricius Venetus.	588
Guido Abbas Sancti Dionysii in Francia.	588
Joannes Beleth , Theologus Parisiensis.	589
Hubertinus de Cafali , Ordinis Fratrum Minorum.	589
Albertinus Mussatus , Patavinus , Poëta & Historicus.	590

I N D E X

Simeon Metaphrastes, Græcus Historicus.	590.
Andronicus Constantinopolitanus.	593.
Odoricus de Portunaono, Ordinis Fratrum Minorum.	593.
Bernardus Guidonis, Episcopus Lodovenfis.	594.
Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum.	596.
1330 Guido Terreni, Episcopus Majoricenfis & Helenenfis.	597.
Guillelmus de Montibus, Canonicus Lincolnienfis.	598.
Philotheus, Patriarcha Constantinopolitanus.	599.
Andronicus Sebaſtus, Auctor Græcus.	600.
Thomas de la Moor, Nobilis Anglus.	600.
Monaldus Juſtinopolitanus, Archiepiſcopus Beneventanus.	601.
Alexander de Sancto Elpidio, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini.	602.
Philippus de Monte - Calerio, Ordinis Fratrum Minorum.	602.
Petrus de Palude, Patriarcha Hieroſolymitanus.	603.
Alvarus Pelagius, Ordinis Fratrum Minorum.	604.
Dominicus Grenerius, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	605.
Guillelmus Okam, Ordinis Fratrum Minorum.	607.
Theodorus Metochita, magnus Logotheta Constantinopolitanus.	607.
Guido de Monte - Rochéri, Theologus Gallus.	608.
Guillelmus de Rubione, Ordinis Fratrum Minorum.	608.

CHRONOLOGICUS.

Simon Boraston, Theologus Anglicus.	609
Henricus de Vvimaria, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.	609
Daniel de Tarvisio, Ordinis Fratrum Minorum.	61
Rudolfus de Frameinberg, Pastor in Sucken.	610
Bernardus Abbas Montis-Cassini, & Cardinalis.	611
1340 Georgius Pachymeres, Historicus Græcus.	611
Joannes Ridvaldus, Anglicus, Ord. Fratrum Minorum.	612
Richardus de Hampcole, Eremita Presbyter Anglicus.	612
Clemens VI Romanus Pontifex, antea Petrus Rogerius.	615
Robertus Cuyton, Ord. FF. Minorum.	616
Ptolomæus Lucensis, Episcopus, Torcellensis.	616
Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectensis.	617
Ægidius Muissius, Abbas S. Martini Tornacensis.	618
Clemens Florentinus, Ordinis Servorum Beatæ Mariæ.	618
Richardus Cicestrensis, Ordinis Divi Benedicti.	618
Jacobus Folquerii, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.	618
Franciscus Petrarca, Canonicus Patavinus.	619
Durandus Campanus, Ordinis Fratrum Minorum.	620
Joannes Hocsemius, S. Lamberti Leodiensis Canonicus.	621
Nicephorus Gregoras, Historicus Græcus.	621

INDEX

- Gregorius Palamas , Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 623
 Theophanes , Nicæa Archiepiſcopus, 624
 Gregorius Acindynus, Theologus Græcus. 625
 Guillelmus de Monte-Lauduno, Jurifconfultus Tolofanus. 625
 Nilas , Metropoliſta Rhodius, hoſtis Latino- rum. 626
 Nilus Cabafilas , Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 627
 Nicolaus Cabafilas , Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 627
 Bartholomæus Urbinaſ, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 629
 1350 Bartholomæus Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum. 629
 Petrus de Paternis , Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 630
 Thomas de Bradvardina , Ordinis Fratrum Minorum. 630
 Ranulphus Hidgen , Monachus Ciceſtrenſis. 631
 Petrus , Monachus Clarævallenſis. 632
 Thomas Stobæus, Ordinis FF. Prædicatorum. 632
 1360 Petrus Berchorius , Piſtavienſis, Ordinis Divi Benediſti. 633
 Levvoldus de Northovv , Historicus. 634
 Manuel Calecas , Theologus Græcus. 634
 Matthæus Blaſtares, Jurifconfultus Græcus. 635
 Joannes Cantacufenus, Imperator Græcus. 635
 Joannes Cypariſſiota , Theologus Græcus. 636
 1370 Philippus Mazerius, Nobilis Venetus. 637
 Gallus, Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia. 637

CHRONOLOGICUS.

Joannes Schadland, Episcopus Hildesheimen-	638
fis.	
Philippus Cabassolus, Cavellicensis Episco-	639
pus.	
Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum	639
D. Augustini.	
Arnaldus Terreni, Presbyter Sacrista Elnen-	641
fis.	
Robertus, Episcopus Senecensis in Gallia.	642
Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus.	642
S. Brigitta, Sueciæ Principissa.	643
Matthias de Cracovia, Theologus.	643
Nicolaus Oresmius, Lexoviensis Episcopus.	643
Henricus Rebdorfiensis, Monachus Ordinis	647
Divi Benedicti.	
Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum	647
Divi Augustini.	
Albertus Argentinensis, Historicus.	648
Henricus de Arena, Ordinis Fratrum Carme-	648
litarum.	
S. Catharina Senensis, Ordinis FF. Prædicatorum.	649
1380 Guillelmus Thorne, Monachus Benedicti-	651
nus.	
Philippus Ribolus, Ordinis Fratrum Carmeli-	651
tarum.	
Petrus Quesnel, Ord. FF. Minorum.	651
Matthæus Ebroicensis, Ordinis FF. Prædicatorum.	652
Guillelmus Vvødfordus, Ordinis FF. Minorum.	653
Henricus de Balma, Ord. FF. Minorum.	655
Bartholomæus Albicius, Pisanus, Ordinis FF. Minorum.	655

Raymundus Jordani, Abbas Cellensis Bituricensis.	656
Petrus de Natalibus, Equitinus Episcopus.	656
Petrus de Herentals, Ord. Præmonstratensis.	657
Augustinus Asculanus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.	658
Philippus de Leydis, Jurisconsultus Belga.	658
Michael Angrianus, Ord. FF. Carmelit.	658
Joannes Grossus, Ord. FF. Carmelitarum.	659
Joannes Bromiard, Ord. FF. Minorum.	660
Jacobus Guisus, Ord. FF. Minorum.	660
Nicolaus Gorham, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	661
Simon de Cremona, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.	662
Guido Ebroicensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	662
1390 Joannes de Tambato, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	663
Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi Augustini.	664
Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi Augustini.	664
Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi Augustini.	665
Henricus Boich, Jurisconsultus.	666
Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	666
Jacobus de Teramo, Canonicus Aprutinus.	669
1400 Radulfus de Rivo, Decanus Tungrensis.	666
Joannes Froissartus, Canonicus Chimacensis & Insulensis.	670
Henricus de Langestein, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.	671

CHRONOLOGICUS.

- Franciscus Ximenius, Episcopus Helenensis. 671
 Joannes de Hildinio, Ord. FF. Hospitalium. 673
 Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ord.
 FF. Prædicatorum. 674
 Ioannes Rochefort, Anglus Nobilis, Histori-
 cus. 676
 Nicolaus de Briart, Ordinis Fratrum Prædica-
 torum. 676
 Ioannes de Ligniaco, Iurifconsultus Mediola-
 nensis. 677
 Thomas Abbas Sancti Andreæ Vercellensis,
 Ordinis Divi Benedicti. 678
 Hermannus de Leerbek, Ordinis Fratrum Præ-
 dicatorum. 678
 1410 Raynerus Pisanus, Ordinis Fratrum Præ-
 dicatorum. 679
 Theodoricus de Niem, Presbyter. 680
 Ioannes Breviscoxa, Theologus Parisiensis. 680
 Ioannes Parvi, Ord. FF. Minorum. 684
 Martinus Porreus, Atrebatensis Episcopus. 685
 Hieronymus de Sancta Fide, Medicus. 686
 Iacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi
 Augustini. 686
 Petrus de Allfaco, S. R. E. Cardinalis. 687
 1420 Nicolaus Dienckespuel, Germanus Theolo-
 gus. 690
 Petrus de Rosenheim, Ord. D. Benedicti. 691
 Petrus de Duisburgo, Germanus Historicus. 691
 Gerardus Machetus, Gallus Theologus. 691
 Antonius Rampeløgus, Ordinis Eremitarum
 Divi Augustini. 693
 Lupus de Oliveto, Hispanus, Fundator Hiero-
 nymitanorum. 695
 Nicolaus de Clemangis, Belga Theologus. 695

INDEX CHRONOLOGICUS.

1430	Raymundus Sebundus, Hispanus Theologus.	700
	Antonius Raudensis, Italus, Ordinis Fratrum Minorum.	703
	Ioannes Nider, Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	701
	Albertus de Sartiano, Ordinis Fratrum Minorum.	702
1440	Franciscus de Platea, Ordinis Fratrum Minorum.	703
	Leonardus Aretinus, Presbyter, Summorum Pontificum Secretarius.	704
	Ioannes Stabulensis, Ord. D. Benedicti.	705
	Leonardus de Utino. Ord. Fratrum Prædicatorum.	706
	Ægidius Carlerius, Decanus Ecclesiæ Cameracensis.	707
	Thomas Vvalsingham, Ord. D. Benedicti.	713
1450	Maphæus Vegius, Italus, Martini V Datararius.	715
	Nicolaus de Orbellis, Ord. FF. Minorum.	716
	Ioannes Buschius, Canonicus Regularis Divi Augustini.	717
1460	Catharina Bononiensis 718, de qua ad annum 1370 pag. 650.	
	Enguerranus Monstrelet, Nobilis Belga.	718
	Ioannes Gobelinus, Pii II Secretarius.	718

Finis Indicis Chronologici

INDEX SECUNDUS
ALPHABETICUS,

*Cujus Prior Numerus
annum Christi Incarnati, posterior paginam
significat.*

A

- A** Bbo, Floriacensis Abbas & Martyr. an. 1000
P. 317
Abbo S. Germani Parisiensis Monachus. 890. 292
Absalon, Abbas Spinkirbatensis. 1200. 480
Adalhardus, Corbeiensis in Gallia Abbas. 820.
P. 225
Adamnanus, Monachus Scoto - Hybernus. 710.
P. 189
Adamus Barxingenſis, Anglus Theologus. 1210.
P. 482
Adamus de Corlandon, Decanus B. Mariæ Lau-
dunensis. 1200. P. 477
Adamus de Persennia, Monachus & Abbas. 1200.
P. 477
Adamus Scorus, Canonicus Ordinis Præmon-
stratensis. 1170. P. 442
Adamus, Sylvanectensis Episcopus. 1230. P. 500
Adamus, Sancti Victoris Parisiensis, Ordinis
D. Augustini. 1160. P. 436
Adelboldus, Ultrajectensis Episcopus. 1020. 324
Adelhelmus, Sagienſis Episcopus. 880. P. 289
Ademarus, Engoliſſipensis Monachus. 1030. P. 326.

B B b

I N D E X

- Adrevaldus, Floriacensis Monachus. 900. p. 298
 Adrianus, Actor Græcus. an. 500. p. 106
 Adso, Dervensis Abbas, Ordinis Divi Benedi-
 cti. 980. p. 308
 Adso, Lutoviensis Abbas & Monachus. 960. 305
 Egidius Assisias, Ord. FF. Minorum. 1240. 507
 Egidius, Aurez Vallis Monachus. 1240. p. 516
 Egidius Carlerius, Decanus Ecclesiæ Camera-
 censis. 1440. p. 707
 Egidius Muifius, Abbas Sancti Martini Torna-
 censis. 1340. p. 618
 Ælfredus Anglorum Rex, 870. p. 263
 Enæas, Parisiensis Episcopus, 860. p. 252
 Agathias, Scholasticus Smyrnæus. 570. p. 131
 Agnellus, Ravennatensis Episcopus. 570. p. 132
 Agobardus, Lugdunensis Archiepiscopus. 830. 214
 Aigradus, Fontanellensis Monachus. 700. p. 188
 Aimoinus, Floriacensis Monachus. 1000. p. 315
 Aimoinus, S. Germani Paris. Monachus. 870. 261
 Alanus Episcopus Autissiodorensis. 1180. p. 455
 Alanus de Insulis, Ord. Cisterciensis. 1290. p. 564
 Alberticus, Monachus Trium-fontium. 1240. 506
 Albertanus, Brixienfis Causidicus, 1240. p. 515
 Albertinus Mussatus Patavinus, Poëta & Histo-
 ricus. 1320. p. 590
 Albertus, Abbas Stadenfis, tum Franciscanus.
 an. 1250. p. 530
 Albertus Aquisgranensis Canonicus & Sacrista.
 an. 1120. p. 380
 Albertus Argentinensis, Historicus, 1370. p. 648
 Albertus de Sartiano, Ord. FF. Minorum. 1430.
 p. 792
 Albertus, Vercellensis Episcopus, Patriarcha Hie-
 rosolymitanus. 1200. p. 478

ALPHABETICUS.

- Albinus Flæcus Alchuinus , Abbas S. Martini
Turonensis. 800. p. 210
- Aldebertus , Abbas Heidenheimensis. 1160. 434
- Alexander , Abbas Vallis-Celestinæ. 1150. p. 422
- Alexander de Sancto Elpidio , Ord. Eremitarum
Divi Augustini. 1330. p. 602
- Alexander de Villa-Dei , Ord. FF. Minorum. 1230.
p. 499
- Alexander Alensis , Anglus , Ordinis Fratrum
Minorum. 1240. p. 507
- Alexander Neckam , Theologus Anglus. 1210. 482
- Alexius Aristinus , Jurisconsultus Græcus. 1250.
p. 529
- Algerus Cluniacensis Monachus. 1130. p. 395
- Alredus seu Edilredus , Abbas Rievallis. 1160. 436
- Alfridus , Monasteriensis Episcopus. 840. p. 241
- Altmannus Altvillaris Monachus. 890. p. 291
- Alvarus , Cordubensis Presbyter. 850. p. 249
- Alvarus de Lucia & Mendosa , Miles Calatra-
væ. 1240. p. 502
- Alvarus Pelagius , Ord. FF. Minorum. 1330. 604
- Alulfus , Sancti Martini Tornacensis Mona-
chus. 1110. p. 373
- Amalharius , Metensis Diaconus & Abbas. 830.
p. 230
- Amalharius , Treverensis Archiepiscopus. 810. 216
- Ambrosius Autpertus , Abbas Sancti Vincentii ad
Vulturnum. 770. p. 202
- Amedeus Lausanensis Episcopus. 1150. p. 425
- Ammonius Alexandrinus. 220. p. 15
- Amulo , Lugdunenensis Archiepiscopus. 840. 239
- Anastasijs Sinaita , Antiochenus Archiepisco-
pus. 590. p. 143
- Anastasijs alter , Antioch. Archiep. 590. p. 144

- Anastafius Monachus, Sancti Maximi Discipulus. 660. p. 181
- Anastafius, S. R. E. Apocrisiarius. 660. p. 181
- Anastafius, Monasterii S. Euthymii Abbas. 750. p. 196
- Andreas, Cretensis Archiepiscopus. 720. p. 190
- Andreas, Monachus & Abbas Marchianensis. 1200. p. 478
- Andronicus Constantinopolitanus, 1320. p. 593
- Andronicus Sebastus, Auctor Græcus. 1330. 600
- Anna Commena Constantinopolitana. 1120. 377
- Annibal de Annibaldis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
- Anscherus, Sancti Richarii seu Centulensis Abbas. 1100. p. 365
- Ansegisus, Abbas Fontanellensis. 820. p. 227
- Anselmus Abbas Gemblacensis. 1130. p. 399
- Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus. 1100. 365
- Anselmus, Havelbergensis in Saxonia Episcopus. 1150. p. 424
- Anselmus Leodiensis, Sancti Lamberti Canonici. 1040. p. 329
- Anselmus Mantuanus, Lucæ Episcopus. 1080. 345
- Antonius Abbas Ægyptius. 360. p. 28
- Antonius Melissa dictus, Monachus Græcus. 1140. p. 409
- Antonius de Padua Ulyssipponensis, Ordinis Minorum. 1220. p. 489
- Antonius Rampelogus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1420. p. 693
- Antonius Raulensis, Italus, Ordinis Fratrum Minorum. 1430. p. 700
- Antonius Simeonis Stylitæ Discipulus. 470. 102
- Ardo Smaragdus, Monachus Anianus. 840. 236

ALPHABETICUS

Aretas Cæsariensis Presbyter.	910. p. 298
Aribo, Frisingensis Episcopus.	780. p. 205
Arnaldus, Abbas Bonæ-Vallis Carnotensis.	1160. p. 431
Arnaldus Terreni; Presbyter Sacrista Elnensis.	1360. p. 641
Arno, Salisburgensis Archiepiscopus.	800. p. 214
Arnobius Junior, Gallus.	460. p. 100
Arnoldus, Hildesheimensis Præpositus.	1210. 483
Arnolfus, Ratisponensis Monachus.	1020. p. 323
Arsenius Monachus in Monte Athos.	1150. p. 416
Asterius, Amasæ Episcopus.	400. p. 38
Athanasius, Alexandria Episcopus.	370. p. 30
Athenagoras, Philosophus Christianus.	168. p. 12
Atto, Vercellensis Episcopus.	960. p. 305
Audoenus, Rothomagensis Archiepiscopus.	670. p. 184
Aurelianus, Arelatensis Archiepiscopus.	550. 120
Aurelius Carthaginensis.	250. 20
Augustinus Asculanus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.	1380. p. 658
Auxilius, Presbyter Italus.	900. p. 299

B

B Acharius Presbyter Hybernus.	440. p. 80
Baldricus, Dolensis Episcopus.	1130. 397
Baldricus, Noviomensis & Tornacensis Episcopus.	1110. p. 372
Balduir; Avesnensis, Miles seu Nobilis.	1280. p. 551
Balduinus Devonius, Cantuariensis Archiepiscopus.	1180. p. 453
Balduinus, Flandriæ & Hanaoniæ Comes.	200. p. 479

- Balduinus Ninovenſis in Flandria , Hiſtoricus.
1290. 564.
- Barnabas Apoſtolus. anno 41. p. 1
- Batholomæus Albicius, Piſanus, Ordinis Fratrū
Minorum. 1380. p. 655
- Bartholomæus Anglicus , Oxoniensis Epico-
pus. 1180. p. 456
- Bartholomæus Anglicus , ex Ordine Fratrum Mi-
norum, 1350. p. 629
- Barthomæus Urbinaſ, Ordinis Eremitarum Divi
Auguſtini. 1340. p. 629
- Sanctus Baſilius , Archiepiſcopus Cæſaræ Cap-
padocum. 379. p. 48
- Baudemundus Sancti Amandi in Belgio Abbas.
690. p. 185
- Benedictus , Fundator Anianæ & primus Ab-
bas. 820. p. 220
- Sanctus Benedictus , Monachorum parens Occi-
dentalium. 540. p. 117
- Benedictus Maſſilienſis Epicoſpus , poſtea Fran-
ciſcanus. 1260. p. 534
- Benno S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1070. p. 339
- Berengarius de Fredol, Epicoſ. Biterrenſis 1300. 566.
- Bernardus Abbas Fontis Calidi, Ordinis Præmon-
ſtratenſis. 1180. p. 457
- Bernardus Abbas Montis - Caſſini , & Cardina-
lis. 1330. p. 618
- Bernardus de Compoſtella, Presbyter & Sacrorum
Cuſtos. 1250. p. 527
- Bernardus Guſdonis, Epicoſ. Lodovenſis. 1320. 594
- Bernardus Morlavenſis , Monachus Cluniacen-
ſis. 1150. p. 423
- Bernerus Humolarienſis Abbas. 950. p. 303
- Berno Augiæ-Divitiſ Abbas, Ordinis Divi Bene-

ALPHABETICUS.

- dicti. 1030. p. 327.
 Bertharius Virdunensis Presbyter, 920. p. 300.
 Bertoldus seu Bernoldus, Presbyter Constantien-
 sis ad Rhenum. 1090. p. 351.
 Bertrandus de Trilla, Ordinis Fratrum Prædica-
 torum. 1300. p. 578.
 Bonifacius Moguntinus Archiepiscopus. 750. 198.
 Braulio Cæsaraugustanus Archiepisc. 640. 169.
 S. Brigitta Sueciæ Principissa. 1370. p. 643.
 Bruno Herbypolensis Episcopus. 1040. p. 328.
 Bruno Signienfis in Italia Episcopus. 1120. p. 389.

C

- C**æsarius, frater Sancti Gregorii Nazianze-
 ni. 369. p. 39.
 Cæsarius, Monachus Heisterbacensis. 1230. 498.
 Candidus, Fuldensis Monachus. 820. p. 224.
 Capreolus, Carthagenensis Episcopus. 430. p. 76.
 Carolus Calvus, Francorum Rex. 870. p. 276.
 Carolus Magnus, Rex Francorum & Impera-
 tor. 810. p. 216.
 Cassiodorus, Monachus & Abbas Vivariensis. 570.
 p. 132.
 Catharina Bononiensis, Ord. S. Francisci. 1460.
 p. 718, de qua ad annum 1570. pag. 650.
 S. Catharina Senensis, Ordinis Fratrum Prædi-
 catorum. 1370. p. 649.
 Celestinus V Romanus Pontifex. 1290. p. 565.
 Ceolfridus, Abbas Anglus. 690. p. 185.
 Christianus, Abbas Ord. Cisterciensis. 1180. 450.
 Chrodegandus, Metensis Episcopus. 760. p. 200.
 Claudius, Taurinensis Ecclesiæ Episc. 820. p. 224.
 Clemens Florentinus, Ordinis Servorum Beatæ
 Mariæ. 1340. p. 618.
 B Bb iiij

I N D E X

- Clemens Romanus Papa I. 100. p. 2
 Clemens VI Summus Pontifex, antea Petrus
     Rogerius. 1340. p. 615
 Cogitosus Scotus, Monachus & Abbas. 530. 108
 Columbanus, Abbas Luxoviensis. 610. p. 158
 Commodianus, Philosophus Christianus. 320. 27
 Conradus, Abbas Everbakenfis Cœnob. 1230. 497
 Conradus, Bruvillarenfis Monachus. 1090. p. 349
 Conradus Marpurgensis, Ordinis Fratrum Prædi-
     catorum. 1230. p. 499
 Conradus Moguntinus, Archiepiscopo Adjutor
     Episcopus. 1240. p. 517
 Conradus, Ultrajectensis Episcopus. 1070. p. 338
 Constantinus Harmenopulus, Sebastus. 1150. 415
 Constantinus Manasses, Historicus Græcus. 1150.
     p. 414
 Constantinus, Presbyter Lugdunensis. 480. p. 102
 Cosmas, Pragensis Ecclesiæ Decanus. 1120. 392
 Cresconius, Episcopus Africanus. 690. p. 187
 Cumianus, Hybernici Episcopus. 640. p. 168
 Cyprianus, Carthagenensis Episcopus. 250. p. 17
 Cyprianus, Messianus, & Stephanus, Galli. 550.
     p. 121
 Cyrillus Monachus, Sancti Sabæ Discipulus. 560.
     p. 122

D

- D** Actrianus, Abbas supposititius, qui Ludo-
     vicus Bloisus, 790. p. 207
 Daniel de Tarvisio, Ordinis Fratrum Minoro-
     rum. 1330. p. 610
 David de Augusta Vindelicorum, ejusdem Ordinis.
     1280. p. 553
 Dacius Mediolanensis Archiepiscopus. 560. p. 127

ALPHABETICUS.

Deoduinns , Leodiensis Episcopus.	1050. p. 333
Desiderius, Abbas Cassinensis.	1080. p. 344
Deusdedit, S. R. E. Cardinalis.	1080. p. 346
Diadocus Photices, in veteri Epiro Episcopus.	460. p. 91
Dynamius Patricius.	990. p. 142
Dionysius Areopagita , Atheniensium Episcopus.	100 p. 4
Dionysius cognomento Exiguus.	540. p. 91 115
Dithmarus , Merseburgensis Episcopus.	1020. 325
Dominicus Grenerius, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	1330. p. 605
Domnizo , Italus Presbyter.	1120. p. 384
Donatus, Bisuntinensis Archiepiscopus.	640. 166
Donatus , Metensis Diaconus,	790. p. 206
Dorotheus Archimandrita.	660. p. 178
Drogo , Morinensis Episcopus.	1050. p. 331
Drogo Sancti Joannis Landunensis Abbas.	1130. p. 400
Dudo , Decanus Sancti Quintini Veromandensis.	990. p. 315
Durandus Campanus , Ordinis Fratrum Minorum.	1340. p. 620
Durandus, Troarnensis Abbas.	1060. p. 335

E

E Admerus , Cantuariensis Ecclesie Monachus.	1120. p. 383
Eberardus Bethuniensis in Artesia.	1220. p. 490
Egbertus , Eboracensis Archiepiscopus.	750. 195
Egidius, quare Ægidius supra.	
Egil, Abbas Fuldensis.	810, p. 223
Eligius , Noviomensis Episcopus.	640. p. 170

INDEX

- Elizabetha, Virgo & Abbatissa Schonaugien-
sis. 1160. p. 434.
- Ælredus, quære Ælredus suprâ.
- Engelbertus, Abbas Admontensis in Styria. 1280.
p. 552.
- Engelhardus, Abbas in Lanckaim. 1290. p. 561.
- Engueranus de Monstrelet, Nobilis Belga. 1460.
p. 718.
- Ermanricus, Eleggungensis Abbas. 840. p. 238.
- Ermentarius, Trenorchienſis Abbas. 860. p. 255.
- Ernulfus, Roſſenſis in Anglia Episcopus. 1120. 381.
- Ethelwulfus, Monachus Anglus. 800. 215.
- Evagrius, Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus. 393.
p. 47.
- Evagrius, Ponticus Monachus. 395. p. 47.
- Evantius, Viennensis Episcopus. 580. p. 138.
- Eudoxia Theodosii Junioris uxor. 440. p. 83.
- Evershelmus, Altimontensis Abbas. 1050. p. 332.
- Evervinus, Theologienſis Abbas. 1050. p. 332.
- Eugenius, Carthaginensis Episcopus. 490. p. 103.
- Eugenius Junior, Toletanus Archiepiscopus. 650.
p. 176.
- Evodius, Uzalensis Episcopus. 420. p. 68.
- Eusebius, Emiffenus Episcopus. 350. p. 28.
- Eusebius, Versellensis Episcopus. 360. p. 29.
- Eustathius Africanus. 440. p. 85.
- Eustathius Presbyter. 590. p. 141.
- Eustratius, Constantinopolitanus Presbyter. 650.
p. 173.
- Eurropius, Valentinus Episcopus. 590. p. 153.

F

- F**Abianus, Hugelinus, aliiſque Auctores Vitæ
S. Francisci. 1230. p. 428.

ALPHABETICUS.

Facundus, Herimianensis Episcopus.	550. p. 118
Fastidius, Britannorum Episcopus.	440. p. 82
Fauftus, Sancti Benedicti Discipulus.	600. p. 154
Ferreolus, Uctienfis Episcopus.	590. p. 141
Fœlix, Monachus Anglus.	740. p. 194
Florentius, Bavonius, Vigornienfis Monachus.	1110. p. 376
Florus, Lugdunenfis Diaconus.	850. p. 244
Franciscus Petrarcha, Canonicus Patavinus.	1340. p. 619
Franciscus de Platea, Ordinis Fratrum Minorum.	1440. p. 703
Franciscus Ximenius, Episcopus Helenenfis.	1400. p. 671
Franco, Afflighemienfis Abbas.	1110. p. 366
Fridegodus, Diaconus Abbas.	960. p. 305
Fridericus Enæobarbus, Imperator.	1170. 448
Fridericus II Imperator.	1230. p. 497
Frotarius, Tullenfis Episcopus.	830. p. 231
Fructuosus, Bracarenfis Archiepiscopus.	650. p. 178
Fulco, Beneventanus Historicus.	1140. p. 409
Fulcherius, Carnotensis Presbyter.	1130. p. 397
Fulcuinus, Laubienfis Abbas.	990. p. 313
Fulgentius, Ruspensis in Africa Episcopus.	530. p. 114

G

G Alfridus, Asaphensis in Cambria Episcopus.	1150. p. 417
Gallus, Abbas Aulae Regiae in Bohemia.	1370. 637
Garnerus, Canonicus & Supprior S. Victoris Parisiensis.	1170. p. 448
Garnerus seu Garnerius, Lingonensis Episcopus.	1180. p. 455

INDEX

- Gaufredus à Mala-Terra, Monachus. 1090. p. 350
 Gaufredus, Monachus & Prior Volsensis. 1180.
 p. 458
 Gaufridus, Abbas Igniaci, Altæ-Cumbæ & Clat-
 ræ-Vallis. 1170. p. 438
 Gaufridus de Bello-loco, Ordinis Fratrum Prædi-
 catorum. 1270. p. 546
 Gaufridus Grossus, Tironensis Monachus. 1130
 p. 399
 Gaufridus de Ville Hardouin, Campaniæ & Ro-
 maniaæ Marefcallus. 1200. p. 479
 Gebhardus, Episcopus Augustanus. 980. p. 309
 Gennadius, Patriarcha Constantinopolitanus. 490.
 p. 103
 Georgius Acropolita, magnus Logotheta Con-
 stantinopolitanus. 1270. p. 547
 Georgius, Constantinop. Monachus. 790. p. 206
 Georgius Alter, Constantinopolitanus Mona-
 chus. 880. p. 280
 Georgius Cyprius, Patriarcha Constantinopoli-
 tanus. 1280. p. 550
 Georgius Pachymeres, Historicus Græcus, Pres-
 byter. 1340. p. 612
 Georgius, Patriarcha Alexandrinus. 630. p. 164
 Gerardus, Abbas S. Vincentii Laud. 1070. p. 337
 Gerardus, Augustanus Presbyter. 980. p. 309
 Gerardus de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædica-
 torum. 1270. p. 543
 Gerardus Leodiensis, Ord. FF. Prædic. 1280. p. 550
 Gerardus Machetus, Gallus Theologus. 1420. 692
 Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi
 Augustini. 1390. p. 665
 Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi
 Augustini. 1390. p. 664

ALPHABETICUS,

- Gerbertus Papa Romanus, dictus *Silvester II.*
990. p. 312
- Gerhohus, Abbas Reichenpergensis in Bava-
ria. 1180. p. 459
- Germanus, Patriarcha Constantinop. 730. p. 193
- Germanus II Patriarcha Constantin. 1230. p. 495
- S. Gertrudis, Abbatissa Cœnobii Helftedani. 1280
p. 553
- Gervasius, Abbas Præmonstrati & Sagiensis Epif-
copus. 1210. p. 481
- Gervasius Dorobernensis Monachus, Benedicti-
nus. 1200. p. 471
- Gervasius Tilleberiensis, Arelatenſis Regni Pole-
marchus. 1210. p. 481
- Gilbertus, Abbas de Oilandia, Ordinis Cister-
ciensis. 1160. p. 435
- Gilbertus, Abbas Vveſtmonaſterienſis. 1110. p. 375
- Gilbertus Folior Londinenſis Episcopus. 1180. 449
- Gilbertus, Lunicenſis in Hybernia Episcopus.
1090. p. 353
- Gilbertus Porretanus, Piſtavienſis Episcopus. 1150.
p. 420
- Gilbertus de Sempringham, Inſtitutor Gilberti-
norum. 1170. p. 441
- Gilbertus Tornacenſis, Ordinis Fratrum Mino-
rum. 1260 p. 538
- Gilbertus S. Vvaldetrudis, apud Montes Hannoniæ
Præpoſitus. 1170. p. 447
- Godefridus, Monachus Sancti Pantaleonis Colo-
nienſis. 1240. p. 513
- Godefridus, Viterbienſis Presbyter & Imperato-
rum Sacellanus. 1180. p. 459
- Godeſcalcus, Leodiienſis Canonicus & Diacono-
sus. 770. p. 201

INDEX

- Gonterus, S. Amandi in Belgio Monachus. 1190.
p. 463
- Gotselinus, Cantuariensis & Sancti Bertini Monachus. 1110. p. 367
- Gottescalcus, Orbacensis Monachus. 860. p. 258
- Gregorius Acindynus, Theologus Græcus. 1340.
p. 625
- Gregorius, Neocæsariensis Episcopus. 260. p. 21
- Gregorius, Nyssenus Episcopus. 395. p. 49
- Gregorius Palamas, Thessalonicensis Archiepiscopus. 1340. p. 625
- Gregorius Papa VII. 1070. p. 339
- Gregorius S. R. E. Cardinalis. 1080. p. 346
- Gualdo, Corbeïensis in Gallia Monachus. 1050.
p. 330
- Gualterus, de Castellione dictus, Insulis oriundus. 1190. p. 467
- Gualterus Cornutus, Senonensis Archiepiscopus. 1240. p. 506
- Gualterus, Marchianensis Monachus. 1120. p. 390
- Gualterus, Prior Sancti Victoris Parisiensis. 1210.
p. 485
- Gualterus, Taryanensis Ecclesiæ Canonicus. 1120.
p. 379
- Guibertus, Abbas B. Mariæ de Novigento. 1120.
p. 387
- Guibertus Martinus, Monachus Gemblacensis. 1200. p. 480
- Guido, Abbas Cariloci in Burgundia Sequana, 1150. p. 419
- Guido. Abbas S. Dionysii in Francia. 1320. p. 588
- Guido Arretinus, Monachus. 1030. p. 326
- Guido Ebroïcensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 662

ALPHABETICUS.

- Guido de Monte-Rocheri, Theologus Gallus.
1330. p. 608
- Guido Terreni, Episcopus Helenensis. 1330. p. 597
- Guigo V Prior majoris Carthusiæ. 1130. p. 400
- Guillelmus, Abbas Sancti Theodorigi prope Remos.
1150. p. 426
- Guillelmus, Andrensis Cœnobii Abbas. 1230.
p. 494
- Guillelmus Appulus, Historicus. 1090. p. 351
- Guillelmus Arvernus, Paris. Episcopus. 1240. 518
- Guillelmus, Bituricensis Diaconus, olim Judæus.
1240. p. 500
- Guillelmus Brito, Arremoricus. 1220. p. 491
cum Rigordo.
- Guillelmus de Brocia, Archiepiscopus Senonensis.
1260. p. 533
- Guillelmus Calculus, Gemmeticensis Monachus.
1130. p. 393
- Guillelmus de Campellis, Catalaunensis Episcopus.
1110. p. 368
- Guillelmus Carnotensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.
1270. p. 546
- Guillelmus Duranti, Mimatenſis Episcopus.
1310. p. 580
- Guillelmus Major, Andegavensium Episcopus.
1310. p. 583
- Guillelmus, Malmesburiensis Monachus. 1120.
p. 389
- Guillelmus de Mandagot, Ebredunensis Archiepiscopus.
1300. p. 567
- Guillelmus, Sancti Martini Tornacensis Monachus.
1240. p. 516
- Guillelmus de Monte-Lauduno, Jurisconsultus Tolosanus.
1340. p. 625

- Guillelmus de Montibus, Lincolnienſis Canon-
cus. 1330. p. 598
- Guillelmus de Nangiaco, Monachus Sancti Dio-
nyſii. 1300. p. 571
- Guillelmus Nottinghamus, Theologus Anglus.
1320. p. 587
- Guillelmus Ockam, Ord. FF. Minorum. 1330. 607
- Guillelmus Peraldus, Ord. FF. Præd. 1270. p. 541
- Guillelmus de Podio-Laurentii, Hiſtoricus. 1230.
p. 496
- Guillelmus, S. R. E. Bibliothecarius. 890. p. 291
- Guillelmus de Rubione, Ord. FF. Min. 1330. 608
- Guillelmus de Rubrock, Ord. Fratrum Minorum.
1250. p. 543, cum Guillelmo Tripolitano.
- Guillelmus de Sancto-Amore, Theologus. 1260.
p. 530
- Guillelmus de Sanvico, Ord. Carmelit. 1270. 547
- Guillelmus Thorne, Monachus Divi Benedicti.
1380. p. 651
- Guillelmus Tripolitanus, Ordinis Fratrum Prædi-
carum. 1270. p. 542
- Guillelmus Vyodfordus, Ordinis Fratrum Mino-
rum. 1380. p. 653

H

- H**aimo, Halberſtatensis Episcopus. 850. p. 242
- Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Præ-
monſtratenſis. 1300. p. 569
- Harigerus, Laubiensis Abbas. 1000. p. 320
- Hariulfus, Aldemburgensis Abbas. 1100. p. 356
- Hartmannus, S. Galli Monachus. 980. p. 312
- Hatto, Baſileenſis Episcopus. 830. p. 232
- Heddius Stephanus, Anglus. 740. p. 194
- Helgaldus, Floriacensis Monachus. 1050. p. 331
- Helipandus, Frigidi-Montis, Mon. 1210. p. 483
- Helmoldus,

ALPHABETICUS.

- Helmoldus, Butsoniensis prope Lubecam Canonicus. 1170. p. 439
- Helpericus, Sancti Galli Monachus & Decanus. 980. p. 311
- Henricus de Arena, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1370. p. 648
- Henricus de Balma, Ord. FF. Minor. 1380. p. 655
- Henricus Boich, Jurisconsultus Gallus. 1390. 666
- Henricus, S. R. Ecclesiæ Cardinalis, Albanensis Episcopus. 1180. p. 455
- Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum. 1320. p. 596
- Henricus Huntingtonensis, Archidiaconus Anglus. 1150. p. 424
- Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi Augustini. 1390. p. 664
- Henricus de Langestein, Ord. Eremitarum Divi Augustini. 1400. p. 671
- Henricus Rebdorfensis, Monachus Divi Benedicti. 1370. p. 647
- Henricus de Vrimaria, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1330. p. 609
- Hepidannus, Monachus S. Galli. 1050. p. 330
- Herardus, Turonensis Archiepiscopus. 870. p. 265
- Herempertus, Cassinensis Monachus. 880. p. 290
- Herivaus, Remensis Archiepiscopus. 920. p. 301
- Hermannus, Abbas Sancti Martini Tornacensis. 1120. p. 385
- Hermannus de Leerbexen, Ordinis Fratrum Predicatorum. 1400. p. 678
- Herricus, Autissiodorensis Monachus. 880. 279
- Hervæus, Burgidolensis Monachus. 1130. p. 594
- Hesslo, Canonicus & Scholasticus Remensis. 1120. p. 385

INDEX

- Hieronymus à Sancta Fide, Medicus. 1410. p. 686
Hildefonsus, Archiepiscopus Toletanus. 660. 182
Hildegardis, Abbatissa Montis sancti Ruperti
prope Bingham. 1180. p. 452
Hildemar, Gallus Mon. & Abbas. 830. p. 231
Hincmar, Remensis Archiepiscopus. 880. p. 281
Honoratus Antoninus, Constantinae in Africa
Episcopus. 450. p. 90
Honoratus, Massiliensis Episcopus. 490. p. 105
Honorius III, Summus Pontifex Romanus. 1220.
p. 489
Hubertinus de Casali, Ordinis Fratrum Minorum.
1320. p. 58
Hugbaldus, Elnonensis Monachus. 890. p. 293
Hugo, Canonicus S. Victoris Paris. 1140. p. 401
Hugo Falcandus, Ecclesiae Panormitanae Thesaurarius.
1190. p. 462
Hugo Fasfirus, Abbas Canonicorum Regularium.
1140. p. 411
Hugo, Flavigniaccensis in Burgundia Abbas. 1100.
p. 356
Hugo Floreffiensis, Ordinis Præmonstratensis.
1250 p. 492
Hugo de Folieto, Corbeïensis Monachus. 1130. 392
Hugo, Lingonensis Episcopus. 1040. p. 329
Hugo à Sancta Maria, Floriacensis Monachus.
1110, p. 373
Hugo Metellus, Canonicus Ordinis Divi Augustini.
1120. p. 389
Hugo, Monachus Abbatiae Cluniacensis. 1160. 436
Hugo, Monachus Abbatiae Vezeliacensis. 1150.
p. 423
Hugo, Rothomagensis Archiepiscopus. 1160.
p. 433

ALPHABETICUS.

Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1370. p. 647

I

Iacobus Folquetii, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1340. p. 619

Jacobus Guisius, Ord. FF. Minorum. 1380. p. 660

Jacobus, Januensis Archiepiscopus, de Voragine dictus. 1290. p. 558

Jacobus de Laufanna, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 585

Jacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1410. p. 686

Jacobus de Teramo, Canonicus Aprutinus. 1390. p. 669

Jacobus de Termis, Abbas Caroliloci. 1310. p. 582

Jacobus de Vitriaco, S. R. E. Card. 1240. p. 513

Jesse, Ambianensis Episcopus. 830. p. 229

Ignatius, Antiochenus Episcopus. 100. p. 7

Innocentius III, Romanus seu Summus Pontifex. 1210. p. 484

Innocentius V, Romanus Pontifex. 1270. p. 544

Joannes de Abbatis-Villa, Vesontionensis Archiepiscopus. 1230. p. 492

Joannes, S. Arnulfi Metensis Abbas. 980. p. 310

Joannes Afferus, Schireburgensis Ep. 900. p. 295

Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectinus. 1340. p. 617

Joannes Belet, Theologus Parisiensis. 1320. p. 589

Joannes Breviscoxa, Theologus Paris. 1410. p. 680

Joannes Bromiard, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 660

Jonnes Brompton. Abbas Jornallensis. 1190. 470

Joannes Burgundio, Civis Pisanus. 1150. p. 414

I N D E X

- Joannes Buschius , Canonicus Regularis Divi
Augustini. 1450. p. 717
- Joannes Cantacusenus, Imperator Græcus. 1360.
p. 635
- Joannes Cinnamus, Historicus Græcus. 1180. 452
- Joannes Ciritta , Abbas Taroucanus. 1160. p. 432
- Joannes Cyparissiota , Theologus Græcus. 1360.
p. 636
- Joannes Climacus, Abbas Montis Sina. 580. 136
- Joannes Constantinopolitanus, Diaconus. 890.
p. 292
- Joannes Cornubiensis , Anglus Theologus. 1170.
p. 442
- Joannes de Deo , Hispanus , in Decretis Do-
ctor. 1250. p. 528
- Joannes Felton , Presbyter Anglus Concionator.
1440. p. 704
- Joannes de Friburgo, Oßunensis Episc. 1310. p. 583
- Joannes Froissartus , Canonicus Chimacensis &
Insulensis. 1400. p. 670
- Joannes de Sancto Geminiano , Ordinis Fratrum
Prædicatorum. 1300. p. 575
- Joannes Gobelinus, Pii II Secretarius. 1460. 718
- Joannes Grossus , Ord. FF. Carmelitarum. 1380.
p. 659
- Joannes Gualensis, seu Vvallensis, Anglus, Mino-
rita. 1260. p. 536
- Joannes de Hildinio , Ordinis Fratrum Hospita-
lium. 1400. p. 673
- Joannes Hocsemius, Sancti Lamberti Leodiensis
Canonicus. 1340. p. 621
- Joannes Januensis , Ordinis Fratrum Prædica-
torum. 1290. p. 559
- Joannes de Joinvilla, Miles , Gallus Nobilis. 1300.
p. 575

ALPHABETICUS.

- Joannes Italus, Ticini Monachus. 950. p. 304
 Joannes de Ligniano, Jurisconsultus Mediolanensis. 1400. p. 677
 Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus. 1370. p. 642
 Joannes, Majoris Monasterii Monachus. 1150. 422
 Joannes Monachus, S. R. E. Cardinalis. 1300. 568
 Joannes Nider, Germanus; Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1430. p. 701
 Joannes III Papa, Pelagii successor. 560. p. 127
 Joannes IV Papa Romanus. 640. p. 169
 Joannes Parisiensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 571
 Joannes Parvi, Ord. FF. Minorum. 1410. p. 684
 Joannes, Patriarcha Constantinopolitanus. 710. p. 189
 Joannes Peckam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 562
 Joannes Philoponus, Grammaticus. 610. p. 159
 Joannes Phocas, Historicus Græcus. 1180. p. 452
 Joannes, Prior Hagulstadenfis, Ordinis Divi Augustini. 1150. p. 422
 Joannes de Qualca, Ordinis Fratrum Minorum. 1270. p. 548
 Joannes Ridvaldus, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 612
 Joannes Rochefort, Anglus Nobilis, Historicus. 1400. p. 676
 Joannes, S. R. Ecclesiæ Diaconus. 870. p. 262
 Joannes de Rupella, Ord. FF. Minorum. 1270. 539
 Joannes Sarisberiensis, Episcopus Carnotensis. 1170. p. 440
 Joannes Schadland, Episcopus Hildesheimensis. 1370. p. 638

I N D I X

Joannes Scotus, Erigena, Anglus.	880. p. 282
Joannes Semeca, Præpositus Ecclesiæ Halberstatis.	1240. p. 515
Joannes cognomento Scholasticus.	560. p. 122
Joannes Scylitzes; Curopalates	1080. p. 344
Joannes Stabulensis, Ord. Divi Benedicti.	1440. p. 705
Joannes de Tambaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	1390. p. 663
Joannes Tzetzes, Historicus Græcus.	1160. p. 432
Joannes de Sancto Victore Parisiensis.	1320. p. 584
Joannes Vitalis à Furno, S. R. Ecclesiæ Cardinalis.	1328. p. 586
Joannes Vveccus, Patriarcha Constantinopolitanus.	1270. p. 546
Joannes Xiphilinus, Patriarcha Constantinopolitanus.	1060. p. 334
Jonas, Aurelianensis Episcopus.	840. p. 236
Jonas, Fontanellensis Monachus.	720. p. 192
Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.	1370. p. 639
Jordanus de Saxonia, Præpositus Ordinis Fratrum Prædicatorum.	1250. p. 526
Josephus, Thessalonicensis Archiepiscopus.	820. p. 226
Isaac, Abbas Stellæ, Ord. Cisterciensis.	1180. 456
Isaac, Episcopus Lingonensis.	870. p. 264
Isaac, Monachus Syrus.	430. p. 71
Isaac, Monachus Syrus.	1130. p. 596
Isaac Junior, Monachus Syrus.	560 p. 125
Isidorus, Pacensis Episcopus.	750. p. 197
Iso, Sancti Galli Monachus.	860. p. 254

L

- L** Aborans, S. Rom. Ecclesiæ Cardinalis. 1180.
 P. 449
 Laurentius, Dunelmensis Monachus. 1120. p. 378
 Laurentius, Sancti Laurentii Leodiensis Monachus. 1160. p. 437
 Laurentius, Novariensis Episcopus. 500. p. 106
 Leander, Hispalensis Episcopus. 600. p. 155
 Leidrads, Lugdunensis Archiepiscopus. 810. 215
 Lietbertus, Abbas Sancti Rufi prope Valentiam. 1120. p. 385
 Leo Magnus, Pontifex Romanus. 460. p. 92
 Leouardus Aretinus, Presbyter, Summorum Pontificum Secretarius. 1440. p. 704
 Leonardus de Utino, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1440. p. 706
 Leontius, Byzantinus Monachus. 590. p. 139
 Leontius, Neapoleos in Cypro Episcopus. 620. p. 162
 Leporius Presbyter. 420. p. 69
 Letaldus, Miciacensis Monachus. 990. p. 314
 Levvoldus de Northovv, Germanus, Historicus. 1360. p. 634
 Lucas, Abbas S. Cornelii Leodiensis. 1140. p. 410
 Lucas Tudenis, in Hispania Episcopus. 1240. 503
 Lucius Cælius Lactantius Firmianus. 320. p. 25
 Ludgerus, Monasteriensis Episcopus. 800. p. 213
 S. Ludovicus IX Gallia Rex. 1260. p. 533
 Lupus, Abbas Fetrariensis. 850. p. 242
 Lupus de Oliveto, Hispanus, Fundator Hieronymitanorum. 1420. p. 625
 Lupus Protospata, Appulus. 1100. p. 356

I N D E X

M

- M** Acharius, Ægyptius Abbas. 360. p. 29
Manuel Calecas, Theologus Græcus. 1360.
 P. 634
Maphæus Vegius, Italus, Martini V Pontificis
 Datarius. 1450. p. 715
Marbodus, Rhedonensis Episcopus. 1120. p. 386
Marcellus Memorialis. 420. p. 62
Marculfus, Gallus Monachus. 660. p. 179
Marcus Eremita, qui & Exercitator. 395. p. 56
Marcus, Gazæ in Palestina Diaconus. 403. p. 61
Marcus Poëta, Monachus. 600. p. 153
Marcus Polus, Venetus. 1270. p. 546
Marinus Sanutus, Patricius Venetus. 1320. p. 588
Marius, Lausanensis Episcopus. 580. p. 138
Marius Mercator. 430. p. 76
Martialis, Lemovicum Episcopus. 100. p. 2
Martinus I Papa Romanus. 650. p. 175
Martinus Polonus, Archiepiscopus Gnesnensis,
 Ordinis Frat. um Prædicatorum. 1270. 549
Martinus Porraeus, Attrebatensis Episc. 1410. p. 685
Matthæus Blastares, Jurisconsultus Græcus. 1360.
 P. 635
Matthæus Ebroicensis, Ordinis FF. Prædicato-
 torum. 1380. p. 652
Matthæus Parisius, Monachus S. Albani. 1250.
 P. 529
Matthæus Vindocinensis, Abbas Sancti Diony-
 sii. 1260. p. 532
Matthæus, Vvestmonasteriensis, Ordinis Divi
 Benedicti. 1300. p. 573
Matthias de Cracovia, Theologus. 1370. p. 643
Mauricius de Soliaco, Episcopus Parisiensis 1190.
 P. 468

ALPHABETICUS.

Maximus, Martyr & Monachus. 660. p. 180
S. Mechtildis, Abbatisſa Ord. D. Benedicti 1280.

P. 554

Megenfridus, Fuldensis Monachus. 1010. p. 321

Metellus, Tegerſcenſis Monachus. 1060. p. 334

Methodius, Olympi Liciæ Episcopus. 260. p. 22

Methodius, Patriarcha Constantinopolitanus.

840. p. 237

Michael Angrianus, Ordinis Fratrum Carmelitarum.

1380. p. 658

Michael Glycas, Siculus. 1120. p. 382

Michael Pſellus, Philoſophus Græcus. 1070. 341

Micrologus, Operis, non Auctoris nomen. 1080.

P. 347

Milo, Sancti Amandi in Pabula Monachus. 860.

P. 255

Modoinus, Auguſtodunenſis Episcopus. 830. 235

Monaldus Juſtinopolitanus, Archiepiſcopus Be-
neventanus.

1330. p. 601

Moneta Cremonenſis, Ord. Fratrum Prædica-
torum.

1240. p. 502

Montanus, Episcopus Toletanus. 530. p. 110

N

NAlgodus, Cluniacenſis Monachus. 1090.

P. 352

Nicephorus Blemmyſa, Monachus & Presbyter.

1240. p. 501

Nicephorus Gregoras, Hiſtoricus Græcus. 1340.

1340. p. 621

Nicetas Choniates, Magnus Logotheta. 1200.

P. 479

Nicetas Paphlago, cognomento David. 880.

P. 277

INDEX

- Nicetius, Treverensis Archiepiscopus. 570. p. 132
- Nicolaus Arremarensis, Monachus Claræ-Vallis.
1160. p. 435
- Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædicatorum.
1390. p. 666
- Nicolaus de Briart, Ordinis Fratrum Prædicatorum.
1400. p. 676
- Nicolaus Cabasilas, Thessalonicensis Archiepiscopus.
1340. p. 627
- Nicolaus de Clemangis, Belga, Theologus. 1420.
p. 695
- Nicolaus Dincckespuel, Germanus, Theologus.
1420. p. 690
- Nicolaus Gorrham, Ordinis Fratrum Prædicatorum.
1380. p. 661
- Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædicatorum,
1280. p. 556
- Nicolaus, Sancti Lamberti Leodiensis Canonicus.
1120. p. 383
- Nicolaus, Methonensis Episcopus. 1190. p. 468
- Nicolaus de Orbellis, Ordinis Fratrum Minorum.
1450. p. 716
- Nicolaus Oresmius, Lexoviensis Episcopus. 1370.
p. 643
- Nicolaus Trivettus, Ordinis Fratrum Prædicatorum.
1300. p. 573
- Nilus Cabasilas, Thessalonicensis Archiepiscopus.
1340. p. 627
- Nilus, Metropolita Rhodius, hostis Latinorum.
1340. p. 626
- Nilus, Monachus & Abbas ex Præfecto Urbis Constantinopolis.
450. p. 86
- Nonnus Panopolita. 530. p. 108
- Norgerus, Leodiensis Episcopus. 1000. p. 319

ALPHABETICUS.

- Notkerus Balbulus, Sancti Galli Monachus. 910.
p. 300
Novatianus, Antipapa Romanus. 250. p. 17

O

- O** Dilbertus, Mediolanensis Archiepiscopus.
810. p. 216
Odilo, Sancti Medardi Sueffionensis Monachus.
920. p. 301
Odo, Abbas Morimundi, Ordinis Cisterciensis.
1150. p. 420
Odo de Cheriton seu Ceritona, Anglus. 1180. 457
Odo de Diogilo, Abbas Sancti Dionysii in Fran-
cia. 1150. p. 428
Odo Rigaldus, Rothomagensis Archiepisco-
pus. 1270. p. 540
Odoranus, S. Petri Senonensis Monachus. 1030.
p. 327
Odoricus de Portu Naqno, Ordinis Fratrum Mi-
norum. 1320. p. 593
Ogerius, Abbas de Lucedio in Sabaudia. 1150. 419
Oliverius, Colonienſis Scholaſticus. 1210. 487
Ordericus Vitalis, S. Ebrulſi Monachus. 1140. 410
Orientius, Illiberitanus Episcopus. 600. p. 153
Origenes, Presbyter Alexandrinus. 230. p. 16
Osbernus, Cantuariensis Ecclesie Monachus.
1020. p. 322
Osbertus, Monachus Anglus. 1100, sed cum
Osberno. 1020. p. 322
Othelgrimus, Vvertinensis Monachus. 860. 254
Othlonus, Ordinis Divi Benedicti Monachus.
1090. p. 353
Otho de Sancto Blasio, Germanus Historicus.
1190. p. 463

I N D E X

P

- P**alladius, Helenopoleos Episcopus. 420. p. 65
 Pandulfus Pisanus. 1120. 377
 Pantaleo, ex Diacono Presbyter Constantinopolitanus. 1250. p. 528
 Paschasius, Diaconus Romanus. 500. p. 107
 Paschasius, Martini Bracarensis Episcopi Diaconus. 580. p. 136
 Paschasius Ratbertus, Corbeienſis Abbas. 840. p. 243
 Paterius, S. Gregorii Papæ I. Discipulus. 610. 156
 Paulinus, Diaconus Sancti Ambrosii. 410. 61
 Paulinus, Episcopus Aquileienſis. 800. p. 209
 Paulinus, Nolanus Episcopus. 430. p. 72
 Paulinus Petricordius, seu Petracoricenſis. 470. p. 101
 Paulus Benriedenſis, Præpositus Canonicoꝝ Regulariu. n. 1080. p. 347
 Paulus, Emeritenſis Eccleſiæ Diaconus. 610. 157
 Paulus, Neapolitanæ Eccleſiæ Diaconus. 640. 167
 Paulus Vvarnefridi, Mon. Caſſinenſis. 800. 208
 Pelagius Papa Ramanus. 560. p. 126
 Pelagius, Scotus natione, Hæreſiarcha. 420. 63
 Petrus Abacilardus, Monachus & Abbas Sancti Gildasii. 1140. p. 412
 Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico. 1180. p. 455
 Petrus de Alliaco, S. R. E. Cardinalis. 1410. 687
 Petrus de Alvernia, Canonicus Beatæ Mariæ Pariſienſis. 1300. p. 568
 Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædicatoꝝ. 1280. p. 555
 Petrus Berchorius, Pictavienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1360. p. 633

ALPHABETICUS.

- Petrus Blesensis , Archidiaconus Bathoniensis.
1200. p. 471
- Petrus Chrysologus, Ravennæ Episcopus. 450. 89
- Petrus Comestor , Presbyter & Decanus Trecentensis.
1190. p. 462
- Petrus de Corbolio , Senonensis Archiepiscopus.
1210. p. 486
- Petrus dictus Cellensis, Ep. Carnotensis. 1180. 459
- Petrus de Duisburgo, Germanus, Historicus. 1420.
p. 691
- Petrus de Herentals, Ord. Præmonstratensis. 1380.
p. 657
- Petrus Honestus, Abbas Sanctæ Mariæ de Portu.
1110. p. 377
- Petrus Joannes Olivi , Ordinis Fratrum Minorum.
1290. p. 565
- Petrus , Monachus Clarævallensis. 1350. p. 632
- Petrus de Natalibus , Equilinus Episcopus. 1380.
p. 656
- Petrus de Palude , Patriarcha Hierosolymitanus.
1330. p. 603
- Petrus de Paternis , Ordinis Eremitarum Divi Augustini.
1350. p. 630
- Petrus Pictaviensis , Archiepiscopus Ebredunensis.
1200. p. 476
- Petrus Pictaviensis, Monachus Cluniacensis. 1160.
p. 430.
- Petrus Quesnel, Ord. FF. Minorum. 1380. 651
- Petrus de Riga , Canonicus & Cantor Remensis.
1200. p. 472
- Petrus de Rosenheim , Ordinis Divi Benedicti.
1420. p. 691
- Petrus Siculus , Historicus. 870. p. 260
- Petrus Theologicæ Scholæ Rector , & Beatæ

I N D E X

- Mariæ Parisiensis Cantor. 1190. p. 463
 Petrus Tudebodus, Siviaccensis presbyter. 1100.
     p. 357
 Petrus Vallis-Sarnensis Monachus. 1210. p. 484
 Petrus de Vincis, Frederici II Cancellarius. 1230.
     p. 494
 Philippus, Abbas Bonæspei in Hannonia. 1160.
     p. 429
 Philippus Abbas de Eleemosyna, Ordinis Cister-
     ciensis. 1180 p. 455
 Philippus Cabassolus, Cavellicensis Episcopus.
     1370. p. 639
 Philippus Eisterensis in Germania Episcopus. 1320.
     p. 587
 Philippus Grevius, Parisiensis Cancellarius. 1230.
     p. 496
 Philippus de Leydis, Jurisconsultus Belga. 1380.
     p. 659
 Philippus Mazerius, Nobilis Venetus. 1370. 637
 Philippus de Monte-Calerio, Ordinis Fratrum
     Minorum. 1330. p. 602
 Philippus Presbyter, Divi Hieronymi Discipu-
     lus. 430. p. 78
 Philippus Ribotus, Ordinis Fratrum Carmelita-
     rum. 1380. p. 651
 Philippus, Solitarius Græcus. 1100. p. 364
 Philo, Carpathi Insulæ Episcopus. 396. p. 38
 Philo cum Agathopode & aliis. 120. p. 12
 Philostorgius Artianus, Historicus. 420. p. 68
 Philotheus, Patriarcha Constantinopolitanus. 1330.
     p. 599
 Photius, Patriarcha Constantinopolitanus. 880.
     p. 284
 Polychronius, Apameæ Episcopus. 420. p. 67

ALPHABETICUS.

Præpositivus, Parisiensis Theologus. 1220. 491
Primasius, Adurometi in Africa Episcopus. 550.

p. 119

Proba Falconia. 440. p. 82

Procopius, Cæsariensis, Historicus. 570. p. 130

Prudentius Galindus, Trecentis Episcopus. 850.

p. 250

Ptolomæus Lucensis, Episcopus Torcellensis. 1340.

p. 616

Q

Quintus Julius Hilarion. 393. p. 46

R

Radulfus Ardens, Pictavinus Presbyter. 1100.

p. 354

Radulfus Bockingus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545

Radulfus de Diceto, Decanus Sancti Pauli Londinensis. 1190. 468

Radulfus de Rivo, Decanus Tungrensis. 1400.

p. 669

Raymundus de Agiles, Canonicus Podiensis. 1100.

p. 357

Raymundus Jordani, Abbas Cellæ Bituricensis. 1380. p. 656

Raymundus Martini, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 549

Raymundus Sebundus, Hispanus Theologus. 1430. p. 700

Rainaldus, Lugdunensis Archiepiscopus. 1120. 392

Raynerus, S. Laurentii Leodiensis Monachus. 1120. p. 391

Raynerus Pisanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1410. p. 679

INDEX

- Rainerus Sacconus, Placentinus, ejusdem Ordinis. 1250. 526
- Ranulphus Hidgen, Monachus Cicestrensis. 1550. p. 631
- Ratherius, Veronensis Episcopus. 960. 307
- Ratramnus, Corbeiensis Monachus. 860. p. 251
- Regino, Abbas Prumiensis. 900. p. 297
- Rembertus, Bremenensis Archiepiscopus. 880. 290
- Remigius, Lugdunensis Archiepiscopus. 870. 267
- Remigius, Remorum Archiep. 530. 110
- Rhabanus. Moguntinensis Archiep. 850. 247
- Ricerus, Italus, ex Ordine FF. Minorum. 1240. p. 507
- Richardus, Cicestrensis, Ordinis Divi Benedicti. 1340. p. 618
- Richardus Hagulstadenfis, Ordinis D. Augustini. 1190, quem quære in Joanne Hagulstadenfi anno 1150. p. 422.
- Richardus de Hampoole, Presbyter Eremita Anglus. 1340. 612
- Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rothomagensis. 1240. 504
- Rigordus, Sancti Dionysii in Francia Clericus. 1220. 491
- Robertus Baiocensis in Normannia Abbas, 1080. p. 348
- Robertus Capito, Lincolnienfis Episcopus. 1240. p. 522
- Robertus de Chorçcon, S. R. Ecclesiæ Cardinalis. 1200. p. 481
- Robertus Covvton, Ordinis Fratrum Minorum. 1340 p. 616
- Robertus, Episcopus Senecensis in Gallia. 1370. p. 642
- Robertus

ALPHABETICUS.

- Robertus de Flamesburia, Canonicus Ordinis Divi
Augustini. 1190. p. 469
- Robertus S. Mariani, Autissiodorensis Histori-
cus. 1210. p. 482
- Robertus Paululus, Presbyter Ambianensis. 1170.
p. 447
- Robertus Pullanus, Rothomagensis Archiepis-
copus. 1210. 488
- Robertus Retenensis, Pampelonæ Archidiaconus.
1140. p. 411
- Robertus, Sancti Remigii Remensis Monachus.
1120. p. 380
- Robertus de Torinneio, Abbas de Monte Sancti
Michaelis. 1180. p. 457
- Rodericus Semenüs, Toletanus Archiepiscopus.
1240. p. 514
- Rodulfus, Abbas Sancti Trudonis in Hasbania.
1110. p. 375
- Rodulfus Tortarius, Mon. Floriacensis. 1160. 433
- Romualdus, Salernitanus Archiep. 1170. 447
- Rosveita, Gandersheimensis Monialis. 980. 311
- Rotgerus, Colonienfis Monachus. 960. 306
- Rudolfus de Frameinberg, Pastor in Sucken. 1330.
p. 610
- Rudolfus, Fuldensis Monachus. 860. p. 253
- Rupertus, Abbas Tuitiensis juxta Coloniam. 1130.
p. 393

S

- Salomön, Constantiensis Episcopus. 900. 297
- Saxo Grammaticus, Scialandicus. 1200. 474
- Sedulius Junior, natione Scotus. 820. p. 221
- Serlo, Abbas Savigniacensis, Ord. Cist. 1150. 423
- Severus, Minoris Insulæ Balearis Episcopus. 420.
p. 67

INDEX

- Severus Sulpitius, Primulariensis Presbyter. 410.
p. 62
- Silvester Giraldus Cambrensis, Menevensis Episcopus. 1180. p. 460
- Simeon, Dunelmensis Monachus. 1120. p. 391
- Simeon Junior, cognomento Magister & Logotheta. 1150. p. 416
- Simeon Metaphrastes, Græcus Historicus. 1320.
p. 590
- Simon Boraston, Theologus Anglus. 1330. 609
- Simon de Cremona, Ord. Eremit. D. Aug. 1380. 662
- Simon, Tornacensis Theologus Paris. 1210. 485
- Smaragdus, Abbas Sancti Michaelis ad Mosam. 840. p. 237
- Stephanus, Augustodunensis Episc. 1120. 390
- Stephanus de Salagniac, Ordinis Fratrum Predicatorum. 1290. p. 561
- Stephanus Hardingus, Cisterciensis Abbas. 1130. 398
- Stephanus, S. Jacobi Leodiensis Abbas. 1100. 365
- Stephanus Langton, Cantuariensis Archiepiscopus & S. R. Ecclesiæ Cardinalis. 1200. 474
- Stephanus, Leodiensis Episcopus. 910. 300.
- Stephanus, Tornacensis Episcopus. 1200. p. 474
- Sugerius, Abbas S. Dionysii in Francia. 1150. 418
- Syrus, Cluniacensis Episcopus. 1010. 321

T

- Taio, Cæsar - Augustanus Episcopus. 650.
p. 177
- Tangmarus, Hildesheimensis Decanus. 1020. 323
- Tertullianus Africanus, Montanista. 210. p. 13
- Thalassius, Monachus Græcus. 650. 173
- Theganus, Treverensis Ecclesiæ Corepiscopus. 830. p. 233

ALPHABETICUS.

- Theobaudus, Bezuenſis in Burgundia Monachus.
1140. p. 381
- Theodoricus, Abbas Ord. D. Bened. 1200. 473
- Theodoricus de Apodia Ord. FF. Prædic. 1280. 552
- Theodoricus Danus, Incomperti Cænobii Ab-
bas. 1180. 449
- Theodoricus S. Trudonis Abbas. 1100. 354
- Theodoricus de Niem, Presbyter. 1410. p. 680
- Theodorus Abucara, Cariæ Archiepiſcopus. 870.
p. 259
- Theodorus, Cantuarienſis Archiepiſcopus. 680.
p. 184
- Theodorus, Heracleæ Thraciarum Epico-
pus. 320. 27
- Theodorus Metochita, magnus Logotheta Con-
ſtantinopolitanus. 1330. 607
- Theodoſius & Theodorus fratres. 660. 183
- Theodorus, Anciranus Epico-
pus. 440. 78
- Theodulfus, Aurelianenſis Epico-
pus. 820. 221
- Theofridus, Abbas Epternacenſis. 1100. 366
- Theophanes Cerameus, Tauromenii Epico-
pus. 880. p. 278
- Theophanes, Monachus & Agri Abbas. 810. 219
- Theophanes, Nicææ Archiepiſcopus, 1340. 624
- Theophilaſtus, Acridæ in Bulgaria Archiepiſco-
pus. 1080. 345
- Theophilaſtus Simocatta. 610. 157
- Theoſteriſtus, Monachus Græcus. 830. 232
- Theulfus, Morigniacenſis Monachus. 1150. 414
- Thomas, Abbas Sancti Andreæ Vercellenſis. 1400.
678
- Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ord.
Fratrum Prædicatorum. 1400. 674
- Thomas Bockingam, Oxon. Cancell. 1270. 538

I N D E X

- Thomas de Bradvvardina, Ordinis Fratrum Minorum. 1350. p. 630
- S. Thomas, Cantuariensis Archiepiscopus & Martyr. 1170. p. 442
- Thomas Eliensis, in Anglia Monachus. 1120. 379
- Thomas de Leontino, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 548
- Thomas, Monachus Ordinis & Abbatix Cisterciensis. 1170. p. 443
- Thomas de la Moor, Nobilis Anglus. 1300. 600
- Thomas Palmeranus, cognomento Hybernicus. 1290. 556
- Thomas Stobæus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1350. p. 632
- Thomas Vvallsingham, Ord. D. Benedicti. 1440. p. 713
- Ticonius Africanus, Donatista. 395. p. 57
- Tilpinus, Remensis Archiepiscopus. 810. p. 215
- Turgotus, Dunelmensis Monachus. 1110. 374

G

- V**altricus, Constantiensis in Germaniæ Episcopus. 1130. p. 396
- Victor Cartennæ, in Africa Episcopus. 460. 98
- Victor Porchetus de Salvaticis, Cathusianus. 1310. p. 584
- Victor Vitenfis, in Africa Episc. 490. p. 104
- Victorius Aquitanus, Chronologus. 460. p. 98
- Vigilius Diaconus. 430. p. 72
- Vigilius, Tapfensis in Africa Episcopus. 560. 122
- Villeranus, Abbas Merseburgensis. 1070. p. 343
- Vincentius Cadlubcus, Cracoviensis Episcopus. 1210. p. 484
- Uranius, S. Paulini Nolani Discipulus. 430. p. 75

ALPHABETICUS.

- Ursinus, Gallus Monachus. 690. p. 186
 Ursinus, Monachus Africanus. 430. p. 71
 Ursio, Alti-Montis Abbas, Ordinis Divi Benedicti. 1080. 343
 Usuaidus, Sancti Germani Parisiensis Monachus. 870. p. 274
 Vvalafridus Strabus, Augiensis Abbas. 850. 249
 Vvalterus, Aurelianensis Episcopus. 870. p. 266
 Vvalterius, Senonensis Archiepiscopus. 920. 302
 Vvaltramus, Argentinensis Episc. 900. 197
 Vvandalbertus, Prumiensis Monachus 850. 243
 Vvernerus, Abbas Sancti Blasii. in Nigra-Sylva. 1210. p. 486
 Vvibertus, Tullensis Archidiaconus. 1060. p. 333
 Vvillibaldus, Eistetenensis Episcopus. 760. p. 199
 Vulfadus, Bituricensis Archiepiscopus. 870. 266
 Vulfinus Boëtius, Pictaviensis Episc. 820. 229
 Vvolbero, Abbas Sancti Pantaleonis Colonien-sis. 1150. p. 422
 Vvolfhardus, Hasenrietanus Monachus. 890. p. 293

Y

- Y** Vo, Carnotensis Episcopus. 1100. p. 358

Z

- Z** Acharias, Mytilenensis Episcopus. 650. 127

Finis Indicis Alphabetici

I N D E X

* * * * *

I N D E X T E R T I U S

SECUNDUM DIVERSAS NATIONES,
ordine Alphabetico digestus,

CUJUS PRIOR NUMERUS
*annum Christi Incarnati, posterior paginam
libri significat.*

A F R I C A N I.

A urelius Carthagenensis.	250. 20
Capreolus, Carthagenensis Episcopus.	430. p. 76
Commodianus, Philosophus Christianus.	320. 27
Cresconius, Episcopus Africanus.	690. p. 187
Cyprianus, Carthagenensis Episcopus.	250. p. 17
Eugenius, Carthagenensis Episcopus.	490. p. 103
Evodius, Uzalensis Episcopus.	420. p. 68
Eustathius Africanus Presbyter.	440. p. 85
Facundus, Hermianensis Episcopus.	550. p. 118
Fulgentius, Ruspensis in Africa Episcopus.	530. p. 114
Guillelmus Tripolitanus, Ordinis Fratrum Prædi- carorum.	1270. p. 542
Honoratus Antoninus, Constantinæ in Africa Episcopus.	450. p. 90
Leporius Presbyter.	420. p. 69
Lucius Cælius Lactantius Firmianus.	320. p. 25
Marcellus Memorialis.	420. p. 62
Marius Mercator.	430. p. 76
Primasius, Adrumeti in Africa Episcopus.	550. p. 119

NATIONUM.

Tertullianus Africanus, Montanista. 210. p. 13
 Ticonius Afer, Donatista. 395. p. 57
 Victor, Carthennæ in Africa Episcopus. 460. p. 99
 Victor, Vitenfis in eadem Episcopus. 490. p. 104
 Vigilus, Tapfensis in Africa Episcopus. 560. 122
 Ursinus, Monachus Africanus. 430. p. 71

ANGLI, SCOTI ET HYBERNI.

A Damnanus, Monachus Scoto - Hybernus. 710. p. 189
 Adamus Barkingensis, Anglus Theol. 1210. 482
 Adamus Scotus, Canonicus Ordinis Præmonstratensis. 1170. p. 442
 Ælfredus Anglorum Rex, 870. p. 263
 Albinus Flaccus Alchuinus, 800. p. 210
 Alexander Halensis, Ordinis Fratrum Minorum. 1240. p. 507
 Alexander Neckam, Theologus Anglus. 1210. 482
 Alredus seu Edilredus, Abbas Rievallis. 1160. 436
 Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus. 1100. 365
 Bacharius, Presbyter Hybernus. 440. p. 80
 Balduinus Devonius, Cantuariensis Archiepiscopus. 1180. p. 453
 Bartholomæus Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum. 1350. p. 629
 Bartholomæus Anglicus, Oxoniensis Episcopus. 1180. 456
 Ceolfridus, Abbas Anglus. 690. p. 185
 Cogitosus, Scotus Monachus & Abbas. 530. 108
 Columbanus, Abbas Luxoviensis & Bobiënsis. 610. p. 158
 Cumianus, Hybernix Episcopus. 640. p. 168
 Eadmerus, Cantuariensis Ecclesiæ Monachus. 1120. p. 383

INDEX

- Egbertus, Eboracensis Archiepiscopus. 750. 193
 Ernulfus, Rossensis in Anglia Episcopus. 1120.
 p. 381
 Ethelwulfus, Monachus Anglus. 800. 215
 Fastidius, Britannorum Episcopus. 440. 81
 Fælix, Monachus Anglus. 740. p. 194
 Florentius Bayonius, Vigorniensis Episc. 1110.
 p. 376
 Fridegodus, Diaconus Anglus. 960. 305
 Galfridus, Asaphensis in Cambria Episcopus. 1150.
 p. 417
 Gervasius Dorobernensis Monachus, Benedicti-
 nus. 1200. p. 471
 Gervasius Tilleberienfis, Arelatensis Regni Pole-
 machus. 1210. p. 481
 Gilbertus, Abbas de Oilandia, Ordinis Cister-
 ciensis. 1160. p. 435
 Gilbertus, Abbas Vvestmonasteriensis. 1110. p. 375
 Gilbertus Foliot Londinensis Episcopus. 1180. 449
 Gilbertus, Lunicensis in Hybernia Episcopus.
 1090. p. 353
 Gilbertus de Sempringham, Fundator Gilberti-
 norum. 1170. p. 441
 Goscelinus, Cantuariensis Monachus. 1110. 367
 Guillelmus, Malmesburiensis Monachus. 1120.
 p. 389
 Guillelmus de Montibus, Lincolnensis Canoni-
 cus. 1330. p. 598
 Guillelmus Nottinghamus, Theologus Anglus.
 1320. p. 587
 Guillelmus Ockam, Ord. FF. Minorum. 1330. 607
 Guillelmus de Sanvico, Ord. Carmelit. 1270. 547
 Guillelmus Thorne, Monachus Benedictinus.
 1380. p. 651

NATIONUM.

- Guillelmus Vvodfordus, Ord. FF. Min. 1380. 653
- Heddius Stephanus, Anglus, 740. 194
- Henricus de Arena, Ord. FF. Carmelit. 1370. 648
- Hēnricus Huntingtonensis; Archidiaconus Anglus. 1150. p. 424
- Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi Augustini. 1390. 664
- Joannes Afferus, Schireburgensis Episc. 900. 295
- Ioannes Bromiard, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 660.
- Joannes Brompton, Abbas Jornallensis. 1190. 470
- Joannes Cornubiensis, Anglus. 1170. 442
- Joannes Felton, Presbyter Anglus, Concionator. 1440. p. 704
- Joannes Gua'ensis seu Vvalleensis, Ord. Fratrum Minorum. 1260. 536
- Joannes Peckam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 562
- Joannes, Prior Hagulstadenſis, Ordinis Divi Augustini. 1150. p. 422
- Joannes Ridvaldus, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 612
- Joannes Rochefort, Anglus Nobilis, Historicus. 1400. p. 676
- Joannes Sarisberienſis, Carnotenſis Episc. 1170. p. 440
- Joannes Scotus Erigena, Anglus Theol. 880. 282
- Laurentius, Dunelmensis Monachus. 1120. 378
- Matthæus Parisius, S. Albani Monachus. 1250. 529
- Matthæus Vvestmonasterienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1300 573
- Nicolaus de Briard, Ord. FF. Prædic. 1400. 676
- Nicolaus Trivettus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, 1300. p. 573

I N D E X

- Odo de Cheritona, seu Ceritona, Anglus. 1180.
p. 457
- Osbernus, Cantuariensis Eccl. Monachus. 1020.
p. 322
- Osbertus, Monachus Anglus. 1100. sed cum Os-
berno. 1020. 322.
- Pelagius Scotus, Hæresiarcha. 420, p. 63
- Petrus Quesnel, Ordinis Fratrum Minorum. 1380.
p. 651
- Radulfus Bockingus, Ordinis Fratrum Prædi-
catorum. 1270. p. 545
- Radulphus de Diceto, Decanus Sancti Pauli Lon-
doniensis. 1190. p. 468
- Ranulfus Hidgen, Monachus Cicestrensis. 1350.
p. 631
- Richardus Cicestrensis, Ordinis Divi Benedicti.
1340. p. 618
- Richardus Hagulstadenſis, Ordinis Divi Augusti-
ni. 1190, quem quære cum Joanne Hagulsta-
denſi. 1150. p. 422
- Richardus de Hampoole, Presbyter Eremita, An-
glus. 1340. p. 612
- Robertus Capito, Lincolnienſis Episcopus. 1240.
p. 522
- Robertus de Chorçeon, S. R. Ecclesiæ Cardina-
lis. 1200. p. 481
- Robertus Covvton, Ordinis Fratrum Minorum.
1340. p. 616
- Robertus de Flamesburia, Canonicus Ordinis
Divi Augustini. 1190. p. 469
- Robertus Pullus, seu Pullanus, Rothomag. Ar-
chiepiscopus. 1210. p. 488
- Sedulus Junior, natione Scotus. 820. 221
- Silvester Giraldus Cambrenſis, Menevenſis Epif-

N A T I O N U M.

- copus. 1180. p. 469
 Simeon, Dunelmensis Monachus. 1120. p. 391
 Simon Boraston, Theologus Anglus. 1330. p. 609
 Stephanus Hardingus, Cisterciensis Abbas, 1130.
 p. 398
 Stephanus Langton, Cantuariensis Archiepiscopus, & S. R. E. Cardinalis. 1200. p. 474
 Theodorus, Cantuariensis Archiepisc. 680. p. 184
 Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. p. 674
 Thomas Bockingam, Oxoniensis Cancellarius. 1270. p. 538
 Thomas de Bradwardina, Ord. Fratrum Minorum. 1350. p. 630
 S. Thomas, Cantuariensis Archiepiscopus & Martyr. 1170. 442
 Thomas Eliensis, in Anglia Monachus. 1120. 379
 Thomas de la Moor, Nobilis Anglus. 1300. 600
 Thomas Palmeranus, cognomento Hybernicus. 1290. p. 556
 Thomas Stobæus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1350. p. 632
 Thomas Vvallsingham, Ordinis Divi Benedicti. 1440. p. 713
 Turgotus, Dunelmensis Monachus. 1110. 374

B E L G Æ.

- A** Delboldus, Ultrajectensis Episcopus. 1020. p. 324
 Ægidius, Aureæ Vallis Monachus. 1240. p. 516
 Ægidius Muissius, Abbas Sancti Martini Tornacensis. 1340. p. 618
 Alanus de Insulis, Ord. Cisterciensis. 1290. p. 564

INDEX

- Alulfus, S. Martini Tornacensis Monach.** 1110.
 p. 373
Andreas, Monachus & Abbas Marchianen-
 sis. 1200. p. 478
Anselmus Abbas Gemblacensis. 1130. p. 399
Anselmus, Leodiensis Canonicus. 1040. 329
Baldricus, Noviomensis & Tornacensis Episco-
 pus. 1110. p. 372
Balduinus Avesnensis, Miles & Dominus. 1280.
 p. 551
Balduinus, Flandriæ & Hannoniæ Comes. 1200.
 p. 479
Baudemundus, Sancti Amandi in Belgio Abbas
 690. p. 185
Conradus, Ultrajectensis Episcopus. 1070. p. 338
Deoduinus, Leodiensis Episcopus. 1050. p. 333
Drogo, Morinensis Episcopus. 1050. p. 331
Eberardus Bethuniensis in Artesia. 1220. p. 420
Enguerranus Monstrelet, Belga Nobilis. 1460,
 p. 718
Evershelmus, Altimontensis Abbas. 1050. p. 332
Franco, Afflighemiensis Abbas. 1110. p. 366
Fulcuinus, Laubensis Abbas. 990. p. 313
Gerardus Leodiensis, Ord. FF. Prædic. 1280. p. 550
Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi
Augustini. 1390. p. 665
Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi
Augustini. 1390. p. 664
Gilbertus Tornacensis, Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1260 p. 538
Gilbertus S. Vvaldetrudis, apud Montes Hannoniæ
Præpositus. 1170. p. 447
Godescalcus, Leodiensis Canonicus & Diaco-
 nus. 770. p. 201

NATIONUM.

- Gonterus, S. Amandi in Belgio Monachus. 1190.
p. 463
- Gualterus, de Castellione dictus, Insulis oriundus. 1190. p. 467
- Gualterus, Marchianensis Monachus. 1120. p. 390
- Gualterus, Tarvanensis Ecclesiæ Canonicus. 1120.
p. 379
- Guibertus Martinus, Monachus Gemblacensis. 1200. p. 480
- Guillelmus, Monachus Sancti Martini Tornacensis. 1240. p. 516
- Harigerus, Laubiensis Abbas. 1000. p. 320
- Hariulfus, Aldemburgensis Abbas. 1100. p. 316
- Hermannus, Abbas Sancti Martini Tornacensis. 1120. p. 385
- Hugbaldus, Elnortensis Monachus. 890. p. 293
- Hugo Floressiensis, Ordinis Præmonstratensis. 1230. p. 492
- Jacobus Guisus Ord. Fratrum Minorum. 1380.
p. 660
- Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectensis. 1340.
p. 617
- Joannes Buschius, Canonicus Regularis Divi Augustini. 1450. p. 717
- Joannes Froissardus, Canonicus Chimacensis & Insulensis. 1400. p. 670
- Joannes de Hildinio, Ordinis Fratrum Hospitalium. 1400. p. 673
- Joannes Hocsemius, S. Lamberti Leod. Canonicus. 1340. p. 621
- Joannes Stabulensis, Ord. Divi Benedicti. 1440.
p. 705
- Laurentius, Sancti Lamberti Leodiensis Monachus. 1160. p. 437

INDEX

- Lucas, Abbas Sancti Cornelii prope Leodium. 1140. 410
- Martinus Poræus, Atrebatensis Episcopus. 1410. p. 685
- Milo, Sancti Amandi in Pabula Monachus. 860. p. 255
- Nicolaus de Clemangis, Belga, Theologus. 1420. p. 695
- Nicolaus Sancti Lamberti Leodiensis Canonicus. 1120. p. 383
- Notgerus, Leodiensis Episcopus. 1000. 319
- Petrus de Herentals, Floreffiensis Prior, Ordinis Præmonstratensis. 1380. 657
- Philippus, Abbas Bonæ-Spei in Hannonia. 1160. p. 429
- Philippus de Leydis, Justisc. Belga. 1380. 659
- Radulfus de Rivo, Decanus Tungrensis. 1400. p. 669
- Raynerus, S. Laurentii Leod. Mon. 1120. p. 391
- Rodulfus, Abbas Sancti Trudonis in Hasbania. 1110. p. 375
- Stephanus, S. Jacobi Leodiensis Abbas. 1100. 365
- Stephanus, Leodiensis Episcopus. 910. p. 300
- Stephanus, Tornacensis Episcopus. 1200. 474
- Simon Tornacensis, Theologus Parisiensis. 1210. p. 485
- Theodoricus, Sancti Trudonis Abbas. 1100. 354
- Ursio, Alti-Montis Abbas; Ord. Divi Benedicti. 1080. p. 343

GALLI.

- A** Bbo, Floriacensis Abbas & Martyr. 1000. p. 317
- Abbo S. Germani Parisiensis Monachus. 890. 292

NATIONUM.

Adalhardus, Corbeiensis in Gallia Abbas. 820.

P. 225

Adamus de Corlandon, Decanus B. Mariæ Laudunensis. 1200. p. 477

Adamus, Episcopus Sylvanectensis. 1230. p. 500

Adamus de Persennia, Monachus & Abbas. 1200.

P. 477

Adamus, Sancti Victoris Parisiensis, Ordinis D. Augustini. 1160. p. 436

Adelhelmus, Sagienensis Episcopus. 880. p. 289

Ademarus, Engolismensis Monachus. 1030. p. 326

Adrevaldus, Floriacensis Monachus. 900. p. 296

Adso, Dervensis Abbas. 980. p. 308

Adso, Monachus & Abbas Luxoviensis. 960. 305

Ægidius Carlerius, Decanus Ecclesiæ Cameracensis. 1448. p. 707

Æneas, Parisiensis Episcopus, 860. p. 252

Agobardus, Lugdunensis Archiepiscopus. 830. 234

Aigradus, Fontanellensis Monachus. 700. p. 188

Aimoinus, Floriacensis Monachus. 1000. p. 315

Aimoinus, S. Germani Paris. Monachus. 870. 261

Alanus Episcopus Autissiodorensis. 1180. p. 455

Albericus, Monachus Triumfontium. 1240. 506

Alexander de Villa-Dei, Ord. FF. Minorum. 1230

P. 499

Algerus, Cluniacensis Monachus, 1130. p. 395

Altmannus, Altvillaris Monachus. 890. 291

Amalharius, Metensis Diaconus & Abbas. 830,

p. 230

Amulo, Lugdunensis Archiepiscopus. 840. 239

Anscherus, Sancti Richarii seu Centulensis Abbas. 1100. p. 365

Ansegisus, Abbas Fontanellensis. 820. p. 227

Ardo Smaragdus, Anianæ Monachus. 840. 236

I N D E X

- Arnaldus, Abbas Bonæ-Vallis Carnotensis. 1160. p. 431
- Arnaldus Terreni, Presbyter Sacrista Elnensis. 1370. p. 641
- Arnobius Junior, Gallus. 460. 100
- Audoenus, Rothomagensis Archiepiscopus. 670. p. 184
- Aurelianus, Arelatensis Archiepiscopus. 550. 120
- Balduinus, Dolenfis Archiepiscopus. 1130. 397
- Benedictus, Fundator Anianæ & primus Abbas. 820 p. 220
- Benedictus, Massiliensis Episcopus, postea Fratricianus. 1260. 534
- Berengarius de Fredol, Episcopus Biterrensis. 1300. p. 566
- Bernardus, Abbas Fontis-calidi, Ord. Præmonstratensis. 1180. p. 457
- Bernardus, Abbas Montis Cassini, & Cardinalis. 1330. p. 611
- Bernardus Guidonis, Episcopus Lodovenfis. 1320. p. 594
- Bernardus Morlavenfis, Monachus Cluniacensis. 1150. p. 423
- Bernerus, Humolariensis Abbas. 950. 303
- Bertharius, Presbyter Virdunensis, 920. 300
- Bertrandus de Trilla, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 578
- Carolus Calvus, Francorum Rex. 870. p. 276
- Carolus Magnus, Rex Francorum & Imperator. 810. p. 216
- Chrodegandus, Metensis Episcopus. 760. p. 200
- Clemens VI Summus Pontifex, antea Petrus Rogerius. 1340. p. 615
- Constantius, Presbyter Lugdunensis. 480 p. 102
- Cyprianus

N A T I O N U M.

- Cyprianus Tolonenſis, Meſſianus, & Stephanus
Galli. 550. p. 121
- Dacrianus, Abbas ſuppoſititiuſ, 790. p. 207
- Dominicus Greneriuſ, Ordiniſ Fratrum Prædica-
torum. 1330. p. 605
- Donatus, Biſuntinenſiſ Archiepiſcopuſ. 640. 166
- Donatus, Metenſiſ Diaconuſ, 790. p. 206
- Diogo Sancti Joanniſ Laudunenſiſ Abbas. 1130.
p. 400
- Dudo, Sancti Quintini Veromandenſiſ Decanuſ.
990. p. 315
- Durandus Campanuſ, Ordiniſ Fratrum Mino-
rum. 1340. p. 620
- Durandus, Troarnenſiſ Abbas. 1060. p. 335
- Eligiuſ, Noviomenſiſ Epicoſcuſ, 640. 170
- Ermentariuſ, Trenorchienſiſ Abbas. 860. p. 255
- Evantiuſ, Vienneniſiſ Epicoſcuſ. 580. p. 138
- Ferrecoluſ, Ucetienſiſ Epicoſcuſ. 590. p. 141
- Floruſ, Lugdunenſiſ Diaconuſ. 850. 244
- Frotariuſ, Tullenſiſ Epicoſcuſ. 830. 231
- Fulcheriuſ, Carnotenſiſ Preſbyter. 1130. 293
- Garneruſ, Canonicuſ & Supprior S. Viſtoriſ Pa-
riſienſiſ. 1170. 448
- Garneruſ ſeu Garneriuſ, Lingonenſiſ Epicoſcuſ,
cum Henrico. 1180. p. 435
- Gauſfreduſ à Mala-Terra, Monachuſ. 1090. p. 350
- Gauſfreduſ, Monachuſ & Prior Voſienſiſ. 1180.
p. 438
- Gauſfriduſ, Abbas Igñiaci, Alta-Cumba & Cla-
ræ-Valliſ. 1170. p. 438
- Gauſfriduſ de Bello-loco, Ordiniſ Fratrum Prædi-
catorum. 1270. p. 546
- Gauſfriduſ Groſſuſ, Tironenſiſ Monachuſ. 1130
p. 399

INDEX

- Gaufridus de Ville-Hardouin, Campaniæ & Romanæ Mareſcallus. 1200. p. 479
- Gerardus, Abbas S. Vincentii Laud. 1070. p. 337
- Gerardus de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 543
- Gerardus Machetus, Gallus Theologus. 1420. 691
- Gerbertus Papa Romanus, dictus *Silveſter II.* 990. p. 312
- Gervafius, Abbas Præmonſtrati & Sagiensis Epifcopus. 1210. p. 481
- Gilbertus de Porreta, Pictaviensis Epifcopus. 1150. p. 420
- Gottescalcus, Orbacenſis Monachus. 860. 258
- Gregorius Papa VII. 1070. 339
- Gualdo, Coibeienſis in Gallia monachus. 1050. p. 330
- Gualterus Cornutus, Senonenſis Archiepiſcopus. 1240. 506
- Gualterus, Prior Sancti Victoris Pariſienſis. 1210. p. 485
- Guibertus, Abbas B. mariæ de Novigento. 1120. p. 387
- Guido, Abbas Cariloci in Burgundia Sequana. 1150. p. 419
- Guido. Abbas S. Dionysii in Francia. 1320. p. 588
- Guido Ebroidenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 662
- Guido de Monte-Rocheri, Theologus Gallus. 1330. p. 608
- Guigo V Prior majoris Carthuſiæ. 1130. p. 400
- Guillelmus, Abbas Sancti Theodorici prope Remos. 1150. p. 426
- Guillelmus, Andrenſis Cœnebij Abbas. 1230. p. 494

N A T I G N U M.

- Guillelmus Arvernus, Paris. Episcopus. 1240. p. 518
 Guillelmus, Bituricensis Diaconus, olim Ju-
 daus. 1240. p. 500
 Guillelmus Brito, Arremoricus. 1220. p. 491
 cum Rigordo.
 Guillelmus de Brocia, Archiepiscopus Senonensis.
 1260. p. 533
 Guillelmus Calculus, Gemmeticensis Mona-
 chus. 1130. p. 393
 Guillelmus de Campellis, Catalaunensis Episco-
 pus. 1110. p. 368
 Guillelmus Carnotensis, Ordinis Fratrum Prædi-
 catorum. 1270. p. 546
 Guillelmus Duranti, Mimatenfis Episcopus.
 1310. p. 580
 Guillelmus Major, Andegavensium Episcopus.
 1310. p. 583
 Guillelmus de Mandagot, Ebredunensis Archie-
 piscopus. 1300. p. 567
 Guillelmus de Monte-Lauduno, Jurisconsultus
 Tolosanus. 1340. p. 625
 Guillelmus de Nangiaco, Monachus Sancti Dio-
 nysii. 1300. p. 571
 Guillelmus Peraldus, Ord. FF. Præd. 1270. p. 541
 Guillelmus de Podio-Laurentii, Historicus. 1230.
 p. 496
 Guillelmus de Sancto-Amore, Theologus. 1260.
 p. 530
 Helgaldus, Floriacensis Monachus. 1050. p. 331
 Helinandus, Frigidi-Montis Monachus. 1210.
 p. 483
 Henricus Boich, Jurisconsultus Gallus. 1390. p. 666
 Henricus, S. R. Ecclesiæ Cardinalis, Albanensis
 Episcopus. 1180. p. 455

I N D E X

- Herardus, Turonensis Archiepiscopus. 870. p. 265
 Herivaus, Remensis Archiepiscopus. 920. p. 301
 Hervæus, Burgidolensis Monachus. 1130. p. 394
 Herricus, Autissiodorensis Monachus. 880. 279
 Hesso, Canonicus & Scholasticus Remensis. 1120.
 p. 385
 Hildemar, Gallus Monachus & Abbas. 830.
 p. 231
 Hincmarus, Remensis Archiepiscopus. 880. p. 281
 Honoratus, Massiliensis Episcopus. 490. p. 105
 Hugo, Canonicus S. Victoris Paris. 1140. p. 401
 Hugo Farfatus, Abbas Canonicorum Regula-
 rium. 1140. p. 411
 Hugo, Flavigniacensis in Burgundia Abbas. 1100.
 p. 356
 Hugo de Folieto, Corbeïensis Monachus. 1130. 392
 Hugo, Lingonensis Episcopus. 1040. p. 329
 Hugo à Sancta Maria, Floriacensis Monachus.
 1110, p. 373
 Hugo Metellus, Canonicus Ordinis Divi Augu-
 stini. 1120. p. 389
 Hugo, Monachus Vezeliacensis. 1150. p. 423
 Hugo, Monachus Abbatiae Cluniacensis. 1160. 436
 Hugo, Rothomagensis Archiepiscopus. 1160.
 p. 433
 Jacobus Folquerii, Ordinis Eremitarum Divi Au-
 gustini. 1340. p. 619
 Jacobus de Termis, Abbas Caroliloci. 1310. p. 582
 Jacobus de Vitriaco, S. R. E. Card. 1240. p. 513
 Jesse, Ambianensis Episcopus. 830. p. 229
 Joannes de Abbatis-Villa, Vesontionensis Ar-
 chiepiscopus. 1230 p. 492
 Joannes, S. Arnulfi Metensis Abbas. 980. p. 310
 Joannes Beleth, Theologus Parisiensis. 1320. p. 589

NATIONUM.

Joannes Brevifcoxa, Theologus Parisienfis. 1410.

p. 680

Joannes Groffus, Ord. FF. Carmelitarum. 1380.

p. 659

Joannes de Joinvilla, Miles, dicti loci Dominus.

1300. p. 575

Joannes, Majoris Monasterii Monachus. 1150. 422

Joannes Parisienfis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.

1300. p. 571

Joannes Parvi, Ord. FF. Minorum. 1410. p. 614

Joannes de Rupella, Ord. FF. Minorum. 1270. 539

Joannes Vitalis à Furno, S. R. Ecclesiæ Cardinalis.

1320. p. 586

Jonas, Aurelianenfis Epifcopus. 840. p. 236

Jonas, Fontanellenfis Monachus. 720. p. 192

Ifaac, Abbas Stellæ, Ord. Ciftercienfis. 1180. 456

Ifaac, Epifcopus Lingonenfis. 870. p. 264

Letaldus, Miciacenfis Monachus. 999. p. 314

Leidradus, Lugdunenfis Archiepifcopus. 810. 215

Lietbertus, Abbas Sancti Rufi prope Valentiam.

1120. p. 385

S. Ludovicus IX Galliarum Rex. 1260. p. 533

Lupus, Abbas Ferrarienfis. 850. p. 242

Marbodus, Rhedonenfis Epifcopus. 1120. p. 386

Marculfus, Gallus Monachus. 660. p. 179

Martialis, Lemovicum Epifcopus. 100 p. 2

Matthæus Ebroïcenfis, Ordinis FF. Prædicatorum.

1380. p. 652

Matthæus Vindocinenfis, Abbas Sancti Dionysii.

1260. p. 532

Mauricius de Soliaco, Epifcopus Parisienfis 1190.

p. 468

Modoinus, Auguftodunenfis Epifcopus. 830. 235

Nalgodus, Cluniacenfis Monachus. 1090. 352

E E c iij

I N D E X

- Nicolaus Arremarensis, Monachus Claræ-Vallis.
1160. p. 435
- Nicolaus Gorrham', Ordinis Fratrum Prædicatorum.
1380. p. 661
- Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædicatorum,
1280. p. 556
- Nicolaus de Orbellis, Ordinis Fratrum Minorum.
1450. p. 716
- Nicolaus Oresmius, Lexoviensis Episcopus. 1370.
p. 643
- Odo, Abbas Morimundi, Ordinis Cisterciensis.
1150. p. 420
- Odo de Diogilo, Abbas Sancti Dionysii in Francia.
1150. p. 428
- Odilo, Sancti Medardi Sueffionensis Monachus.
920. p. 302
- Odo Rigaldus, Rothomagensis Archiepiscopus.
1270. p. 540
- Odorannus, S. Petri Senonensis Monachus. 1030.
p. 327
- Ordericus Vitalis, S. Ebrulfi Monachus. 1140. 410.
- Paschasius Ratbertus, Corbeienfis Abbas. 840.
p. 241
- Paulinus. Petricordius, seu Petracoricensis. 470.
p. 101
- Petrus Abaëlardus, Monachus & Abbas Sancti Gildasii.
1140. p. 412
- Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico.
1180. p. 455
- Petrus de Alliaco, S. R. E. Cardinalis. 1410. 687
- Petrus de Alvernia, Canonicus Beatæ Mariæ Parisiensis.
1300. p. 568
- Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædicatorum,
1280. p. 555

NATIONUM.

- Petrus Berchorius, Pictaviensis, Ordinis Divi
Benedicti. 1360. p. 633
- Petrus Blesensis, Archidiaconus Bachoniensis.
1200. p. 471
- Petrus Cellensis dictus, Ep. Carnotensis. 1180. 459
- Petrus Comestor, Presbyter & Decanus Trecenti-
sis. 1190. p. 462
- Petrus de Corbolio, Senonensis Archiepiscopus.
1210. p. 486
- Petrus Joannes Olivi, Ordinis Fratrum Mino-
rum. 1290. p. 565
- Petrus, Monachus Claravallensis. 1350. p. 632
- Petrus de Palude, Patriarcha Hierosolymitanus.
1330. p. 603
- Petrus Pictaviensis, Archiepiscopus Ebedunensi-
sis. 1200. p. 476
- Petrus Pictaviensis, Monachus Cluniacensis. 1160.
p. 430.
- Petrus de Riga, Canonicus & Cantor Remen-
sis. 1200. p. 472
- Petrus Theologicæ Scholæ Rector, & Beatae
Mariæ Parisiensis Cantor. 1190. p. 463
- Petrus Tudebodus, Sivracensis presbyter. 1100.
p. 357
- Petrus Vallis-Sarnensis Monachus. 1210. p. 484
- Philippus Abbas de Elcemofyna, Ordinis Cister-
ciensis. 1180 p. 455
- Philippus Cabassolus, Cavellicensis Episcopus.
1370. p. 639
- Philippus Grevius, Parisiensis Cancellarius. 1230.
p. 496
- Philippus de Monte-Calcrio, Ordinis Fratrum
Minorum. 1330. p. 602
- Præpositivus, Parisiensis Theologus. 1220. 491

I N D E X

- Radulfus Ardens, Piſtavinus Presbyter. 1100.
p. 354
- Rainaldus, Lugdunensis Archiepiscopus. 1120. 392
- Raymundus de Agiles, Canonicus Podiensis. 1100.
p. 357
- Raymundus Jordani, Abbas Cellæ Bituricen-
sis. 1380. p. 656
- Rattramnus, Corbeïensis Monachus. 860. p. 251
- Remigius, Lugdunensis Archiepiscopus. 870. 267
- Remigius, Remorum Archiep. 530. 110
- Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rotho-
magenſis. 1240. 504
- Rigordus, Sancti Dionysii in Francia Cleri-
cus. 1220. 491
- Robertus Baiocensis in Normannia Abbas, 1080.
p. 348
- Robertus, Episcopus Senecensis in Gallia. 1370.
p. 642
- Robertus Sancti Mariani Autissiodorensis, Histo-
ricus. 1210. p. 482
- Robertus Paululus, Presbyter Ambianensis. 170.
p. 447
- Robertus, Sancti Remigii Remensis Monachus.
1120. p. 380
- Robertus de Torinneio, Abbas de Monte Sancti
Michaelis. 1180. p. 457.
- Rodulfus Tortarius, Monachus Floriacensis. 1160.
p. 433
- Serlo, Abbas Savigniacensis, Ordinis Cisterci-
ensis. 1150. p. 423
- Severus Sulpicius, Presbyter Primulariensis. 420.
p. 62
- Smaragdus, Abbas sancti Michaelis ad Mosam.
840. p. 237

N A T I O N U M.

Stephanus , Augustodunensis Episcopus 1120. 390
 Stephanus de Salagniaco, Ordinis Fratrum Prædi-
 catorum. 1290. p. 561

Sugerius, Abbas sancti Dionysii in Francia. 1150.
 p. 418

Syrus, Cluniacensis Monachus. 1000. p. 321

Teulfus, Morigniacensis Monachus. 1150. 414

Tilpinus, Remensis Archiepiscopus. 810. 215

Theobaudus, Bezuenfis in Burgundia Monachus.
 1120 p. 381

Theodulfus, Aurelianensis Episcopus. 820. 221

Thomas, Monachus Ordinis & Abbatia Cister-
 censis. 1170. p. 443

Victorius Aquitanus, Chronologus. 460. p. 98

Ursinus Gallus, Monachus. 690. p. 186

Uuardus; sancti Germani Parisiensis Monachus.
 870. p. 274

Vvalterus, Aurelianensis Episcopus. 870. 266

Vvalterus, Senonensis Archiepiscopus. 920. 302

Vvibertus, Tullensis Archidiaconus. 1060. 333

Vulfadus, Bituricensis Archiepiscopus. 870. 266

Vulfinus Boëtius, Pictaviensis Episcopus. 820.
 820. p. 229

Yvo, Carnotensis Episcopus. 1100. p. 358

G E R M A N I,

Cum paucis Danis, Suecis, & Polonis.

A Bsalon, Abbas Spinkirbatenfis. 1200.
 p. 480

Albertus, Abbas Stadenfis, tum Franciscanus.
 an. 1250. p. 510

Albertus Aquisgranensis Canonicus & Sacrista.
 an. 1120. p. 380

INDEX

- Albertus Argentinensis, Historicus. 1370. p. 648
 Adeberrus, Abbas Heidenheimensis. 1160. p. 434
 Altfrius, Monasteriensis Episcopus. 840. 241
 Amalharius, Treverensis Archiepiscopus. 810.
 p. 216
 Amedeus, Lausanensis Episcopus. 1150. 425
 Anselmus, Havelbergensis in Saxonia Episcopus.
 1150. p. 424
 Aribio, Frisingensis Episcopus. 780. 205
 Arno, Saliburgensis Archiep. 800. 214
 Arnoldus, Hildesheimensis Præpositus. 1210.
 p. 483
 Arnolfus, Ratifponensis Monachus. 1020. 323
 Berno, Augiæ-Divitis Abbas. 1030. 327
 Bonifacius, moguntinus Archiepiscopus. 750.
 p. 198
 S. Brigitta Sueciæ Principissa. 1370. p. 643
 Bruno, Herbipolensis Episcopus. 1040. 328
 Cæsarius, Monachus Heisterbacensis. 1230. 498
 Candidus, Fuldenfis Monachus. 820. p. 224
 Conradus, Abbas Everbakenfis Cœnobii. 1230.
 p. 497
 Conradus, Bruvillarenfis Monachus. 1090. p. 349
 Conradus Marpurgensis, Ordinis Fratrum Prædi-
 catorum. 1230. p. 499
 Conradus Moguntinus, Archiepiscopi Corepis-
 copus. 1240. p. 517
 Cosmas, Pragensis Ecclesiæ Decanus. 1120. 392
 David de Augusta Vindelicorum, Ordinis Fratrum
 Minorum. 1380. 553
 Ditmarus, Merseburgensis Episcopus. 1020. 325
 Eigil, Fuldenfis Abbas. 820. p. 223
 Elizabetha, Virgo & Abbatissa Schönaugien-
 sis. 1160. p. 434

NATIONUM.

- Engelbertus, Abbas Admontensis in Styria. 1280.
p. 352
- Engelhardus, Abbas in Lanckaim. 1290. p. 561
- Ermanricus, Elevationensis Abbas. 840. p. 238
- Evervinus, Theologiensis Abbas. 1050. p. 332
- Fridericus Imperator Ænæobabus. 1170. p. 448
- Fridericus II Imperator. 1230. p. 497
- Gallus, Abbas Aula-Regiæ in Bohemia. 1370.
p. 637
- Gebehardus, Episcopus Augustanus. 930. p. 309
- Gerardus, Augustanus Presbyter. 980. p. 309
- Gerhohus, Abbas Reicherspergensis in Bava-
ria. 1180. p. 459
- S. Gertrudis, Abbatissa Cœnobii Helffedani. 1280
p. 553
- Godefridus, Monachus Sancti Pantaleonis Colo-
niensis. 1240. p. 513
- Guillelmus de Rubrock, Ord. Fratrum Minorum
1250. p. 543, cum Guillelmo Tripolitano.
- Haimo, Halberstatensis Episcopus. 850. 242
- Hartmannus, Sancti Galli monachus. 890. p. 312
- Hatto, Basileensis Episcopus. 830. 232
- Helmoldus, Butsoniensis prope Lubecam Cano-
nicus. 1170. p. 439
- Helpericus, Sancti Galli Monachus & Decanus.
980. p. 311
- Henricus de Langestein, Ord. Eremitarum Divi
Augustini. 1400. p. 671
- Henricus Rebdorfiensis, Monachus Divi Bene-
dicti. 1370. p. 647
- Hepidannus, Monachus S. Galli. 1050. p. 330
- Hermannus de Leerbeke, Ordinis Fratrum Præ-
dicatorum. 1400. p. 678
- Hildegardis, Abbatissa Montis sancti Ruperti

INDEX

- prope Bingam. 1180. p. 452
- Jacobus de Laufanna, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 585
- Joannes de Friburgo, Oßunensis Episcopus. 1310. p. 583
- Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus. 1370. p. 642
- Joannes Nider, Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1430. p. 701
- Joannes de Sancto Geminiano, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 575
- Joannes Schadland, Episcopus Hildesheimensis. 1370. p. 638
- Joannes Semeca, Præpositus Ecclesiæ Halberstatis. 1240. p. 515
- Joannes de Tambaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 663
- Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1370. p. 639
- Jordanus de Saxonia, Præpositus Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1250. p. 526
- Ifo, Monachus Abbatiae Sancti Galli. 860. p. 254
- Levvoldus de Northovv, Germanus, Historicus. 1360. p. 634
- Ludgerus, Monasteriensis Episcopus. 800. p. 213
- Marius, Lausanensis Episcopus. 580. p. 138
- Martinus Polonus, Archiepiscopus Gnesnensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270 549
- Matthias de Cracovia, Theologus. 1370. p. 643
- S. Mechthildis, Abbatissa Ord. D. Benedicti 1280. p. 554
- Megenfridus, Fuldenfis Monachus. 1010. p. 321
- Merellus, Tegerseensis Monachus. 1060. p. 334
- Micrologus, Operis, non Auctoris nomen. 1080. p. 347

N A T I O N U M:

- Nicetius, Treverensis Archiepiscopus. 570. p. 131
 Nicolaus Dincxspuel, Germanus, Theologus.
 1420. p. 690
 Notkerus Balbulus, Sancti Galli Monachus. 910.
 p. 300
 Oliverius, Colonienſis Scholaſticus. 1210. 487
 Othelgrimus, Vvertinenſis Monachus. 860. 254
 Othlonus, Ordinis Divi Benedicti Monachus.
 1090. p. 353
 Orho de Sancto Blasio, Germanus, Historicus.
 1190. p. 463
 Paulus Benriedenſis, Præpoſitus Canonicorum
 Regularium. 1080. p. 347
 Petrus de Duisburgo, Germanus, Historicus. 1420.
 p. 691
 Petrus de Roſenheim, Ordinis Divi Benedicti.
 1420. p. 691
 Petrus de Vineis, Juriconſultus, Frederici II
 Cancellarius. 1230. p. 494
 Philippus Eiſtetenſis in Germania Epicoſopus. 1320.
 p. 587
 Regino, Abbas Prumiſenſis. 900. p. 297
 Rembertus, Bremenſis Archiepiſcopus. 880.
 p. 290
 Rhabanus, Moguntinenſis Archiep. 850. 247
 Roſvveita, Gandersheimenſis Monialis 980. 311
 Rotgerus, Colonienſis Monachus. 960. 306
 Rudolſus de Frameinberg, Paſtor in Sucken. 1330.
 p. 610
 Rudolſus, Fuldenſis Monachus. 860. 253
 Rupertus, Abbas Tuitienſis, juxta Coloniam.
 1130. p. 398
 Salomon, Conſtantiſenſis Epicoſopus. 900. p. 297
 Saxo Grammaticus, Sialandicus. 1200. p. 474

INDEX

- Tangmarus , Hildesheimensis Decanus. 1020.
p. 323
- Theganus , Treverensis Ecclesiæ Corepiscopus.
830. p. 233
- Theodoricus , Abbas Ordinis Divi Benedicti.
1200. p. 473
- Theodoricus Danus , Incomperti Cænobii Abbas.
1180. p. 449
- Theodoricus de Niem, Presbyter. 1410. 680
- Theodoricus , Abbas Epternacensis. 1100. 366
- Udalricus , Constantiensis in Germania Episcopus.
1130. p. 396
- Vincentius Cadlubcus , Cracoviensis Episcopus.
1210. p. 484
- Vvalafridus Strabus , Augiensis Abbas. 850.
p. 249
- Vvaltramnus , Argentinensis Episcopus. 900.
p. 297
- Vvandalbertus , Prumiensis Monachus. 850. 243
- Vvernerus , Abbas sancti Basilii in Nigra Sylva.
1210. p. 486
- Vvilleramus , Abbas Merseburgensis. 1070. 343
- Vvillibaldus , Eistetenensis Episcopus. 760. 199
- Vvolbero , Abbas sancti Pantaleonis Colonienfis.
1150. p. 422
- Vvolfhardus , Hasenrietanus Monachus. 890.
p. 293

GRÆCI.

Cum paucis Syris , Aegyptiis & Armenis.

- A**drianus , Auctor Græcus. an. 500. p. 106
- Agathias , Scholafticus Smyrnæus. 570. 131
- Alexius Aristinus , Jurisc. Græcus. 1250. p. 529

NATIONUM.

- Ammonius Alexandrinus. 220. p. 15
 Anastasius Monachus, Sancti Maximi Discipulus. 660. p. 181
 Anastasius, Monasterii S. Euthymii Abbas. 750. p. 196
 Anastasius Sinaïta, Episcopus Antiochenus. 590. p. 143
 Anastasius Alter, Antiochenus Episcopus. 590. p. 144
 Andræas, Cretensis Archiepiscopus. 720. p. 190
 Andronicus Constantinopolitanus. 1320. p. 593
 Andronicus Sebastus, Auctor Græcus. 1330. 600
 Anna Commena Constantinopolitana. 1120. 377
 Antonius, Abbas Ægyptius. 360. p. 28
 Antonius Melissa, Monachus Græcus. 1140. p. 409
 Antonius Simeonis Stylitæ Discipulus. 470. 102
 Aretas, Cæsariensis Presbyter. 910. p. 298
 Arsenius, Monachus in Monte Athos. 1150. p. 416
 Asterius, Amaseæ Episc. 400. 58
 Athanasius, Alexandrinus Episc. 370. 30
 Athenagoras, Atheniensis Philosophus. 168. p. 12
 Barnabas Apostolus. 41 p. 1
 Basilus, Archiepiscopus Cæsareæ Cappadocum. 379. p. 41
 Cæsarius, frater Sancti Gregorii Nazianzeni. 369. 9. p. 39
 Constantinus Harmenopulus, Sebastus. 1150. 415
 Constantinus Manasses, Historicus Græcus. 1150. p. 414
 Cyrillus Monachus, Sancti Sabæ Discipulus. 560. p. 129

I N D E X

- Diadocus Photices, in veteri Epiro Episcopus. 460.
p. 91
- Dionysius Arcopagita, Atheniensium Episcopus. 100 p. 4
- Dorotheus Archimandrita. 660. p. 178
- Evagrius, Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus. 393.
p. 47
- Evagrius, Ponticus Monachus. 395. p. 47
- Eudoxia Theodosii Junioris uxor. 440. p. 83
- Eusebius, Emislenus Episcopus. 350. p. 28
- Eustathius Presbyter. 590. p. 141
- Eustratius, Constantinopolitanus Presbyter. 650.
p. 173
- Geogius Acropolita, magnus Logotheta Constantinopolitanus. 1270. p. 547
- Georgius, Constantinopolitanus Monachus. 880
p. 280
- Georgius Cyprius, Patriarcha Constantinopolitanus. 1280. p. 551
- Georgius, Monachus Constantinopolitanus. 790.
p. 206
- Georgius Pachymeres, Historicus Græcus, Presbyter. 1340. 611
- Georgius, Patriarcha Alexandrinus. 630. 164
- Gennadius, Patriarcha Constantinopolitanus. 490.
p. 103
- Germanus, Patriarcha Constantinopolitanus. 730.
p. 193
- Germanus II Patriarcha Constantinopolitanus. 1230. p. 495
- Gregorius Acindynus, Theologus Græcus. 1340.
p. 625
- Gregorius Palamas, Thessalonicensis Archiepiscopus. 1340. 623
- Gregorius

NATI O N U M.

Gregorius, Neocæsariensis Episcopus.	260. 21
Gregorius, Nyssenus Episcopus.	395. 49
Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Piamon- stratenfis.	1300. 569
Ignatius, Antiochenus Episcopus.	100. p. 7
Joannes Cantacufenus, Imperator Græcus.	1360. p. 635
Joannes Cinnamus, Historicus Græcus.	1180. 452
Joannes Climacus, Abbas Monis Sina.	580. 136
Joannes cognomento Scholasticus.	560. p. 122
Joannes Constantinopolitanus, Diaconus.	890. p. 292
Joannes Cypariffiota, Theologus Græcus.	1360. p. 636
Joannes, Patriarcha Constantinopolitanus.	710. p. 189
Joannes Philoponus, Grammaticus.	610. p. 159
Joannes Phocas, Historicus Græcus.	1180. p. 452
Joannes Scylitzes, Curopalates	1080. p. 344
Joannes Tzetzes, Historicus Græcus.	1160. p. 432
Joannes Vveccus, Patriarcha Constantinopolita- nus.	1270. p. 546
Joannes Xiphilinus, Patriarcha Constantinopo- litanus.	1060. p. 334
Josephus, Theffalonicenfis Archiepiscopus.	820. p. 226
Isaac Junior, Monachus Syrus.	560 p. 125
Isaac, Monachus Syrus.	430. p. 71
Isaac, Monachus Syrus.	1130. p. 396
Leontius, Byzantinus Monachus.	590. p. 139
Leontius, Neapoleos in Cypro Episcopus.	620. p. 162
Macharius, Ægyptius Abbas.	360. p. 29
Manuel Calecas, Theologus Græcus.	1360. 634

I N D E X

- Marcus Eremita, qui & Exercitator. 395. p. 56
 Marcus, Gazæ in Palestina Diaconus. 403. p. 61
 Matthæus Blastares, Jurisconsultus Græcus. 1360.
 p. 635
 Maximus, Martyr & Monachus. 660. p. 180
 Methodius, Olympi Licæ Episcopus. 260. p. 22
 Methodius, Patriarcha Constantinopolitanus.
 840. p. 237
 Michael Glycas, Siculus. 1120. p. 382
 Michael Psellus, Philosophus Græcus. 1070. 341
 Nicephorus Blemmyda, Monachus & Presbyter.
 1240. p. 501
 Nicephorus Gregoras, Historicus Græcus. 1340.
 1340. p. 621
 Nicetas Choniates, Magnus Logotheta. 1200.
 p. 479
 Nicetas Paphlago, cognomento David. 880.
 p. 277
 Nicolaus Cabasilas, Thessalonicensis Archiepis-
 copus. 1340. p. 627
 Nicolaus, Methonensis Episcopus. 1190. p. 468
 Nilus Cabasilas, Thessalonicensis Archiepisco-
 pus. 1340. p. 627
 Nilus, Metropolita Rhodius, hostis Latino-
 rum. 1340. p. 626
 Nilus, Monachus & Abbas ex Praefecto Urbis
 Constantinopolis. 450. p. 86
 Nonnus Panopolita. 530. p. 108
 Origenes, Presbyter Alexandrinus. 230. p. 16
 Palladius, Helenopoleos Episcopus. 420. p. 65
 Pantaleo, ex Diacono Presbyter Constantino-
 politanus. 1250. p. 528
 Philippus, Solitarius Græcus. 1100. p. 364
 Philo, Carpathi Insulæ Episcopus. 396. p. 54

N A T I O N U M.

Philocum Agathopode & aliis.	120. p. 12
Philostorgius Arrianus, Historicus.	420. p. 68
Philothæus, Patriarcha Constantinopolitanus.	1330. p. 599
Photius, Patriarcha Constantinopolitanus.	880. p. 284
Polychronius, Apamæ Episcopus.	420. p. 67
Proba Falconia.	440. p. 82
Procopius, Cæsariensis, Historicus.	570. p. 130
Simeon Junior, cognomento Magister & Logotheta.	1150. p. 416
Simeon Metaphrastes, Græcus Historicus.	1320. p. 590
Thalassius, Monachus Græcus.	650. 173
Theodorus Abucara, Cariæ Archiepiscopus.	870. p. 259
Theodorus, Heracleæ Thraciarum Episcopus.	320. 27
Theodorus Metochita, magnus Logotheta Constantinopolitanus.	1330. 607
Theodosius & Theodorus fratres.	660. 183
Theodorus, Anciranus Episcopus.	440. 78
Theophanes Cerameus, Tauromenii Episcopus.	880. p. 278
Theophanes, Monachus & Agri Abbas.	810. 219
Theophanes, Nicææ Archiepiscopus.	1340. 624
Theophilactus, Acridæ in Bulgaria Archiepiscopus.	1080. 345
Theophilactus Simocatta.	610. 157
Theosterictus, Monachus Græcus.	830. 232
Zacharias, Mytilenensis Episcopus.	660. 127

- A**lvarus de Lucía & mendoza, Miles Calatræ
 vā. 1240. 502
 Alvarus Pelagius, Ordinis Fratrum Minorum.
 1330. 604
 Antonius de radua, Ulyssipponensis, Minorita.
 1220. p. 489
 Braulio, Casaraugustanus Episcopus. 640. 169
 Eugenius Junior, Toletanus Archiepiscopus. 650.
 p. 176
 Eutropius, Valentinus Episcopus. 590. p. 153
 Franciscus Ximenius, Episc. Helenensis. 1400. 671
 Fructuosus, Bracarensis Archiepiscopus. 650.
 p. 178
 Guido Terreni, Episcopus Majoricensis & Hele-
 nensis. 1330. p. 597
 Guillelmus de Rubione, Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1330. 608
 Hildefonfus, Archiepisc. Toletanus. 660. 182
 Jacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi Au-
 gustini. 1410. p. 686
 Joannes Ciritta, Abbas Taroucanus. 1160. p. 432
 Joannes de Deo, Hispanus, in Decretis Do-
 ctor. 1250. p. 528
 Isidorus, Pacensis Episcopus. 750. 197
 Leander, Hispalensis Episcopus. 600, p. 155
 Lucas Tudensis, in Hispania Episcopus. 1240. 503
 Lupus de Oliveto, Hispanus, Fundator Hierony-
 mitanorum. 1420. p. 695
 Montanus, Episcopus Toletanus. 530. p. 110
 Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædica-
 torum. 1390. p. 666
 Orientius, Illiberitanus Episcopus. 600. p. 153

N A T I O N U M.

- Paulus, Emeritenſis Eccleſiæ Diaconus. 610. 157
 Paſchaſius, Martini Bracarenſis Episcopī Dia-
 conus. 580. p. 136
 Philippus Ribotus, Ordinis Fratrum Carmelita-
 rum. 1380. p. 651
 Prudentius Galindus, Trecentis Episcopus. 850.
 p. 250
 Raymundus Sebundus, Hispanus Theologus.
 1430. p. 700
 Robertus Retenenſis, Pampelonæ Archidiaconus.
 1140. p. 411
 Rodericus Semenſis, Toletanus Archiepisco-
 pus. 1240. p. 514
 Severus, Minoris Insulæ Balearis Episcopus. 420.
 p. 67
 Taïo, Cæſar - Auguſtanus Episcopus. 650. 177

I T A L I A.

- Ægidius Aſſiſias, Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1240. p. 507
 Agnellus, Ravennatenſis Episcopus. 570. p. 132
 Albertanus, Biſixienſis Cauſidicus, 1240. p. 515
 Albertinus Muſſatus Patavinus, Poëta & Hiſto-
 ricus. 1320. p. 590
 Albertus de Sartiano, Ord. FF. Minorum. 1430.
 p. 702
 Albertus, Vercellenſis Episcopus, & Patriarcha
 Hieroſolymitanus. 1200. 478
 Alexander, Abbas Vallis-Celeſinæ. 1150. 422
 Alexander de Sancto Elpidio, Ordinis Eremitarum
 Divi Auguſtini. 1330. 602
 Alvarus, Cordubeniſis Episcopus. 850. p. 249
 Ambroſius Autpertus, Abbas, 770. p. 202

INDEX

- Anastasius, S. R. E. Apocrisiarius. 660. p. 181
 Annibal de Annibaldis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
 Anselmus Mastuanus, Lucæ Episcopus. 1080. 345
 Antonius Rampelodus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1420. p. 693
 Antonius Raudensis, Italus, Ordinis Fratrum Minorum. 1430. p. 700
 Atto, Vercellensis Episcopus. 960. 305
 Augustinus Asculanus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1380. p. 658
 Auxilius, Presbyter (ut credimus) Italus. 900. p. 295
 Bartholomæus Albicius, Pisanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 655
 Bartholomæus Urbinas, Ord. Eremitarum Divi Augustini. 1340. 629
 Benedictus, Monachorum Parens. 540. 117
 Benno, S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis. 1070. p. 339
 Bernardus de Compostella, Presbyter & Sacrorum Custos. 1250. 527
 Bertoldus seu Bernoldus, Presbyter Constantiensis ad Rhenum. 1090. p. 351
 Bruno, Signiensis in Italia Episcopus. 1120. p. 389
 Cassiodorus, Monachus & Abbas Vivariensis. 570. p. 132
 Catharina Bononiensis, Ord. S. Francisci. 1460. p. 718, de qua ad annum 1370. pag. 650
 S. Catharina Senensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1370. p. 649
 Celestinus V Romanus Pontifex. 1290. p. 565
 Christianus, Abbas Ordinis Cisterciensis. 1180. p. 450

N A T I O N U M.

- Claudius, Taurinensis Ecclesiæ Episc. 820. p. 224
 Clemens Florentinus, Ordinis Servorum Beatæ
 Mariæ. 1340. p. 618
 Clemens Romanus Papa nominis I. 100. p. 2
 Daniel de Tarvisio, Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1330. p. 61.
 Dacius Mediolanensis Archiepiscopus. 560. p. 127
 Desiderius, Abbas Cassinensis. 1080. p. 344
 Deusdedit, S. R. E. Cardinalis. 1080. p. 346
 Dionysius cognomento Exiguus. 540. p. 119
 Dynamius Patricius. 590. p. 142
 Domnizo, Italus Presbyter. 1120. p. 384
 Eusebius, Vercellensis Episcopus. 360. p. 29
 Fabianus, Hugelinus, aliiq̃ue Auctores Mino-
 ritæ. 1230. 498
 Falco Beneventanus, Historicus. 1140. 409.
 Faustus, Sancti Benedicti Discipulus. 600. 154
 Franciscus Petrarcha, Canonicus Patavinus. 1340.
 p. 619.
 Franciscus de Platea, Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1440. 703.
 Godefridus, Viterbiensis Presbyter & Imperato-
 rum Sacellanus. 1180. p. 459
 Gregorius, S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis. 1080.
 p. 346
 Guido Aretinus, Monachus. 1030. 326
 Guillelmus Appulus, Historicus. 1090. p. 351
 Guillelmus, S. Romanæ Ecclesiæ Bibliothecarius.
 890. p. 291
 Henricus de Balma, Ord. FF. Minor. 1380. p. 655
 Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum. 1320.
 p. 596
 Henricus de Vrimarya, Ordinjs Eremitarum Divi
 Augustini. 1330. p. 609
 F F f iij

INDEX

- Herempertus, Cassinensis Monachus. 880. p. 290
 Hieronymus à Sancta - Fide, Medicus. 1410.
 p. 686
 Honorius III, Summus Pontifex Romanus. 1220.
 p. 489
 Hubertinus de Cafali, Ordinis Fratrum Minorum.
 1320. p. 58.
 Hugo Falcandus, Ecclesiæ Panormitanæ Thesaurarius.
 1190. p. 462
 Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum Divi Augustini.
 1370. p. 647
 Jacobus, Januensis Archiepiscopus, de Voragine dictus.
 1290. p. 558
 Innocentius III, Romanus seu Summus Pontifex.
 1210. p. 484
 Innocentius V, Romanus Pontifex. 1270. p. 544
 Joannes Burgundio, Civis Pisanus. 1150. p. 414
 Joannes Gobelinus, Pii II Secretarius. 1460. 718
 Joannes Januensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.
 1290. p. 559
 Joannes Italus, Ticini Monachus. 950. p. 304
 Joannes de Ligniano, Jurisconsultus Mediolanensis.
 1490. p. 677
 Joannes Monachus, S. Romanæ Eccl. Cardinalis.
 1300. 568
 Joannes III Papa, Pelagii successor. 560. p. 127
 Joannes IV Papa Romanus. 640. p. 169
 Joannes de Qualea, Ordinis Fratrum Minorum.
 1270. p. 548
 Joannes, S. R. Ecclesiæ Diaconus. 870. p. 262
 Joannes de Teramo, Canonic. Aprutinus. 1390. 669
 Laborans, S. R. Ecclesiæ Cardinalis. 1180. 449
 Laurentius, Novariensis Episcopus. 500. p. 106
 Leo Magnus, Romanus Pontifex. 460. p. 92

N A T I O N U M.

Leonardus Aretinus , Presbyter , Summorum Pontificum Secretarius.	1440. p. 714.
Leonardus de Utino, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	1440. p. 706
Lupus Protospata, Appulus.	1100. p. 316
Maphæus Vegius, Italus, Martini V Pontificis Datarius.	1450. p. 715
Marcus Poëta , Monachus.	600. p. 153
Marcus Polus , Venetus.	1270. p. 546
Marinus Sanutus , Patricius Venetus.	1320. p. 588
Martinus I Papa Romanus.	650. p. 178
Michael Angrianus, Ordinis Fratrum Carmelitarum.	1380. p. 658
Monaldus Justinopolitanus , Archiepiscopus Beneventanus.	1330. p. 601
Moneta Cremonensis , Ord. Fratrum Prædicatorum.	1240. p. 502
Novatianus , Antipapa Romanus.	250. p. 17
Odilbertus , Mediolanensis Archiepiscopus.	810. p. 216
Odoricus de Portu Naono, Ordinis Fratrum Minorum.	1320. p. 593
Ogerius, Abbas de Lucedio in Sabaudia.	1150. 419
Pandulfus Pisanus.	1120. 377
Paschasius , Diaconus Romanus.	500. p. 107
Paterius, S. Gregorii Papæ I. Discipulus.	610. 156
Paulinus , Sancti Ambrosii Diaconus.	410. 61
Paulinus, Episcopus Aquileiensis.	800. p. 209
Paulus, Neapolitanæ Ecclesiæ Diaconus.	640. 167
Paulus Vvarnefridi , Mon. Cassinensis.	800. 208
Pelagius Papa Romanus.	560. p. 126
Petrus Chrysologus, Ravennæ Episcopus.	450. 89
Petrus Honestus, Abbas Sanctæ Mariæ de Portu.	1110. p. 377

INDEX NATIONUM.

- Petrus de Natalibus, Equilinus Episcopus. 1380.
p. 656
- Petrus de Paternis, Ordinis Eremitarum Divi
Augustini. 1350. p. 630
- Petrus Siculus, Historicus. 870. p. 260
- Philippus Mazerius, Nobilis Venetus. 1370. 637
- Philippus Presbyter, Divi Hieronymi Discipu-
lus. 430. p. 78
- Prothomæus Lucensis, Ep. Torcellensis. 1340. 616
- Quintus Julius Hilarion. 393. 46
- Raymundus Martini, Ord. Fratrum Prædicato-
rum. 1270. p. 549
- Raynerus Pisanus, Ordinis Fratrum Prædicato-
rum. 1410. p. 679
- Rainerus Sacconus, Placentinus, ejusdem Ordi-
nis. 1250. 526
- Ratherius, Veronensis Episcopus. 960. 307
- Ricerus, Italus, ex Ordine FF. Minorum. 1240.
p. 507
- Romualdus, Salernitanus Archiep. 1170. 447
- Simon de Cremona, Ord. Erem. D. Aug. 1380. 662
- Theodoricus de Apodia. Ord. FF. Prædic. 1280. 552
- Thomas, Abbas Sancti Andreæ Vercellensis. 1400.
678
- Thomas de Leontino, Ord. Fratrum Prædicato-
rum. 1270. p. 548
- Victor Porchetus de Salvaticis, Carthusianus.
1310. p. 584
- Vigilius Diaconus. 430. p. 72
- Uranus, S. Paulini Nolani Discipulus. 430. p. 75

Finis Indicis Nationum.

INDEX QUARTUS

SECUNDUM DIVERSOS STATUS,
Dignitates, Professiones, ordine Alphabetico
digestus,

*CUJUS PRIOR NUMERVS
annum Christi Incarnati, posterior paginam
libri significat.*

S Sanctus Barnabas Apostolus, anno Christi 41.
pagina 1

SUMMI PONTIFICES ROMANI.

Celestinus V Romanus Pontifex. 1290.
p. 565

Clemens Romanus Papa. 100. p. 2

Clemens VI Summus Pontifex, antea Petrus
Rogerius. 1340. p. 615

Gregorius Papa VII. 1070. 339

Honorius III Summus Pontifex Romanus. 1220.
p. 489

Innocentius III, Summus seu Romanus Ponti-
fex. 1210. p. 484

Innocentius V Romanus Pontifex. 1270. p. 544

Joannes III. Papa, Pelagii successor. 560. 127

Joannes IV. Papa Romanus. 640. 169

Leo Magnus Romanus Papa. 460. p. 92

Martinus I Papa Romanus. 650. 175

Novatianus Antipapa Romanus. 250. 17

Pelagius Papa. 560. 126

INDEX

- Silvester II Papa Romanus, antea Gerbertus,
990. p. 312.
Victor III Papa Romanus, antea Desiderius Ab-
bas Cassinensis. 1080. 344

S. R. E. CARDINALES.

- B**enno, S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalis. 1070.
p. 339
Bernardus, Abbas Montis-Cassini, & Cardina-
lis. 1330. 611
Deusdedit, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardina-
lis. 1080. p. 346
Gregorius, S. R. Ecclesiæ Cardinalis. 1080. 346
Henricus, S. R. Ecclesiæ Cardinalis, Albanensis
Episcopus. 1180. 455
Jacobus de Vitriaco, S. Romanæ Ecclesiæ Cardi-
nalis. 1240. 513
Joannes Monachus, S. Romanæ Ecclesiæ Cardi-
nalis. 1300. 568
Joannes Vitalis à Furno, S. R. Ecclesiæ Cardi-
nalis. 1320. p. 586
Laborans, S. R. Ecclesiæ Cardinalis. 1180. 449
Petrus de Alliaco, S. R. Ecclesiæ Cardinalis. 1410.
p. 687
Robertus de Chorçon, S. Romanæ Ecclesiæ Car-
dinalis. 1200. p. 481

PATRIARCHÆ ORIENTIS.

- A**lbertus, Vercellensis Episcopus & Patriar-
cha Hierosolymitanus. 1200. p. 478
Anastasius Sinaita, Episcopus Antiochenus. 590.
p. 143

D I G N I T A T U M.

Anastasius alter, Antiochenus Episcopus. 590. 144

Athanasius, Alexandria Episcopus. 370. 30

Evagrius, Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus. 393.

p. 47

Gennadius, Patriarcha Constantinopolitanus. 490

p. 103

Georgius Cyprius, Patriarcha Constantinopolitanus. 1280. 551

Georgius, Patriarcha Alexandrinus. 630. 164

Germanus, Patriarcha Constantinopolitanus. 730.

p. 193

Germanus II. Patriarcha Constantinopolitanus.

1230. 425

Ignatius, Antiochenus Episcopus. 100. p. 7

Joannes, Patriarcha Constantinopolitanus. 710.

p. 189

Joannes Vvecus, Patriarcha Constantinopolitanus. 1270. p. 546

Joannes Xiphilinus, Patriarcha Constantinopolitanus. 1060. 334

Methodius, Patriarcha Constantinop. 840. 237

Petrus de Palude, Patriarcha Hierosolymitanus. 1330. 603

Philotheus, Patriarcha Constantinopolitanus. 1330.

p. 599

Photius, Patriarcha Constantinopolitanus. 880.

p. 284

A R C H I E P I S C O P I.

Agnellus, Ravennatensis Archiepisc. 570.

p. 132

Agobardus, Lugdunensis Archiepiscopus. 830. 214

Amalharius, Treverensis Archiepiscopus. 810.

p. 216

INDEX

Amulo, Lugdunensis Archiepiscopus.	840.	239
Andreas, Cretensis Archiepiscopus.	720.	190
Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus.	1100.	365
Arno, Salisburgensis Archiepisc.	800.	214
Asterius, Amaseæ Archiepisc.	400.	58
Audoenus, Rothomagensis Archiepiscopus.	670.	
	p.	184
Aurelianus, Arelatensis Archiepiscopus.	550.	120
Balduinus Devonius, Cantuariensis Archiepiscopus.	1180.	p. 453
Baldericus, Dolensis Archiepiscopus.	1130.	397
Basilus, Archiepiscopus Cæsareæ-Cappadocum.	379.	p. 41
Bonifacius, Moguntinus Archiepisc.	750.	198
Capreolus, Carthaginensis Episcopus.	430.	76
Cæsarius, frater Sancti Gregorii Nazianzeni.	369.	
	p.	39
Cyprianus, Carthaginensis Episcopus.	250.	17
Datus, Mediolanensis Episcopus.	560.	127
Donatus, Bisuntinensis Archiepiscopus.	640.	166
Egbertus, Eboracensis Archiepiscopus.	750.	198
Eugenius, Carthaginensis Episc.	490.	103
Eugenius Junior, Tolétanus Archiepiscopus.	650.	
	p.	176
Fructuosus, Bracarensis Archiepisc.	650.	178
Gregorius, Neocæsariensis Episcopus.	260.	21
Gregorius, Nyssenus Episcopus.	395.	49
Gregorius Palamas, Thessalonicensis Archiepiscopus.	1420.	623
Gualterus Cornutus, Senonensis Archiepiscopus.	1240.	506
Guillelmus de Brocia, Senonensis Arch.	1260.	533
Guillelmus de Mandagot, Archiepiscopus Ebre-	1300.	567
dunensis.		

DIGNITATUM.

- Herardus, Turonensis Archiepiscopus. 870. 265
 Herivaus, Remensis Archiepiscopus. 920. 301
 Hildefontus, Archiepiscopus Toletanus. 660. 182
 Hincmarus, Remensis Archiepiscopus. 880. 281
 Hugo, Rothomagensis Archiepiscopus. 1160.
 p. 433
 Jacobus, Januensis Archiepiscopus, de Voragine
 dictus. 1290. 558
 Joannes de Abbatis-Villa, Vesuntionensis Archie-
 piscopus. 1230. 492
 Josephus, Thessalonicensis Archiepiscopus. 820.
 p. 226
 Leander, Hispalensis Archiepiscopus. 600. 155
 Leidradus, Lugdunensis Archiepiscopus. 810. 215
 Martinus Polonus, Archiepiscopus Gnesnensis,
 Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. 549
 Monaldus Justinopolitanus, Archiepiscopus Be-
 neventanus. 1330. 601
 Montanus, Episcopus Toletanus, 530. 110
 Nicetius, Treverensis Episcopus. 570. 132
 Nicolaus Cabasilas, Thessalonicensis Archiepis-
 copus. 1340. 627
 Nilus Cabasilas, Thessalonicensis Archiepisco-
 pus. 1340. 627
 Odilbertus, Mediolanensis Archiepiscopus. 810.
 p. 216
 Odo Rigaldus, Rothomagensis Archiepiscopus.
1270. p. 540
 Petrus Chrysologus, Ravennæ Episcopus. 450.
 p. 82
 Petrus de Corbolio, Senonensis Archiepiscopus.
1210. p. 486
 Petrus Pictaviensis, Archiepiscopus Ebredunen-
 sis. 1200. p. 476

I N D E X

- Rainaldus, Lugdunensis Archiepisc. 1120. 392
 Rembertus, Bremenſis Archiepiſcopus. 880. 290
 Remigius, Lugdunensis Archiepiſcopus. 870.
 p. 290
 Remigius, Remorum Episcopus. 530. 110
 Rhabanus, Moguntinensis Archiepiſcopus. 850.
 p. 247
 Robertus, Pullanus, Rothomagensis Archiepiſ-
 copus. 1210. 488
 Rodericus Sementis, Tolſtanus Archiepiſcopus.
 1240. 514
 Romualdus, Salernitanus Archiepiſcopus. 1170.
 p. 447
 Stephanus Langton, Cantuariensis Archiepiſco-
 pus, & S. R. E. Cardinalis. 1200. p. 474
 Taio, Caſaraugustanus Episcopus. 650. 177
 Theodorus Abucara, Cariæ Archiepiſcopus. 870.
 p. 259
 Theodorus, Cantuariensis Archiepiſcopus. 680.
 p. 184
 Theodorus, Heracleæ Thraciorum Episcopus.
 320 27.
 Theodotus, Ancyranus Episcopus. 440. 78
 Theophanes, Nicææ Archiepiſcopus. 1340. 624
 Theophilactus, Acridæ in Bulgaria Archiepiſ-
 copus. 1080, p. 345
 Tilpinus, Remensis Archiepiſcopus. 810. 215
 S. Thomas, Cantuariensis Archiepiſcopus &
 Martyr. 1170. 442
 Vulfadus, Bituricensis Archiepiſcopus. 870.
 p. 266
 Vvalterius, Senonensis Archiepiſcopus. 920.
 p. 302

EPISCOPI.

DIGNITATUM

EPISCOPI

- A**damus, Episcopus Sylvanectensis. 1230.
p. 500
- Adelboldus, Ultrajectensis Episcopus. 1020. 324
- Adelhelmus, Sagienfis Episcopus. 380. p. 289
- Æneas, Parisienfis Episcopus, 860. p. 252
- Alanus Episcopus Autissiodorensis. 1180. p. 455
- Amedeus, Lausanensis Episcopus. 1150. 425
- Anselmus, Havelbergensis in Saxonia Episcopus.
1150. p. 424
- Anselmus Mantuanus, Lucæ Episcopus. 1080.
p. 345
- Altfrius, Monasterienfis Episcopus. 840. 241
- Aribo, Frisingensis Episcopus. 780. 205
- Atto, Vercellenfis Episcopus. 960. p. 305
- Baldericus, Dolensis Episcopus. 1130. p. 397
- Baldricus, Noviomenfis & Tornacenfis Episcopus.
1110. p. 372
- Bartholomæus Anglicus, Oxoniensis Episcopus.
1180. 456
- Benedictus, Massilienfis Episcopus, postea Franciscanus.
1260. 534
- Berengarius de Fredol, Episcopus Biterrenfis. 1300.
p. 566
- Bernardus Guidonis, Episcopus Lodovenfis, 1320.
p. 594
- Braulio, Cæsar-Augustanus Episcopus. 640. p. 169
- Bruno, Herbipolensis Episcopus. 1040. 328
- Bruno, Signienfis in Italia Episcopus. 1120.
p. 389
- Chrodegandus, Metensis Episcopus. 760. p. 200
- Claudius, Taurinenfis Ecclesiæ Episcopus. 820
p. 224

INDEX

- Conradus Moguntinus, Archiepiscopi Corepiscopus. 1240. p. 517
 Conradus, Ultrajectensis Episcopus. 1070. p. 338
 Cresconius, Episcopus Africanus. 690. p. 187
 Cumianus, Hybernæ Episcopus. 640. p. 168
 Deoduinus, Leodiensis Episcopus. 1050. p. 333
 Diadochus Phorices, in veteri Epiro Episcopus. 460. p. 21
 Dionysius Arcopagita, Atheniensium Episcopus. 100 p. 4
 Ditmarus, Merseburgensis Episcopus. 1020. 325
 Drogo, Morinensis Episcopus. 1050. p. 331
 Eligius, Noviomensis Episcopus, 640. 170
 Ernulfus, Rossensis in Anglia Episcopus. 1120. p. 381
 Evantius, Viennensis Episcopus. 580. p. 138
 Evodius, Uzalensis Episcopus. 420. p. 68
 Eusebius, Emislenus Episcopus. 350. p. 28
 Eusebius, Vercellensis Episcopus. 360. 29
 Eutropius, Valentinus Episcopus. 590. 153
 Facundus, Hermianensis Episcopus. 350. p. 118
 Fastidius, Britannorum Episcopus. 440. 81
 Ferreclus, Episcopus Ucetensis. 590. 141
 Franciscus Ximenius, Episcopus Helenensis 1400. p. 671
 Frotarius, Tullensis Episcopus. 830. p. 231
 Fulgentius, Ruspensis in Africa Episcopus. 530. p. 114
 Galfridus, Asaphensis in Cambria Episcopus. 1150. p. 417
 Garnerus seu Garnerius, Lingonenſis Episcopus, cum Henrico. 1180. p. 455
 Gebhardus, Episcopus Augustanus. 980. p. 309
 Gervasius, Abbas Præmonstrati & Sagienſis Episcopus.

DIGNITATUM.

copus,	<u>1210. p. 481</u>
Gilbertus Foliot Londinensis Episcopus.	<u>1180. 449</u>
Gilbertus, Lunicensis in Hybernia Episcopus.	<u>1090. p. 353</u>
Gilbertus de Porreta, Pictaviensis Episcopus.	<u>1150. p. 420</u>
Guido Terreni, Episcopus Majoricensis & Helenensis.	<u>1330. p. 597</u>
Guillelmus Arvernus, Parisiensis Episcopus.	<u>1240. p. 518</u>
Guillelmus Duranti, Mimatenfis Episcopus.	<u>1310. p. 580</u>
Guillelmus de Campellis, Catalaunensis Episcopus.	<u>1110. p. 368</u>
Guillelmus Major, Andegavensium Episcopus.	<u>1310. p. 583</u>
Haimo, Halberstatis Episcopus.	<u>850. 242</u>
Hatto, Basileensis Episcopus	<u>830. p. 232</u>
Honoratus Antoninus, Constantinæ in Africa Episcopus.	<u>450. p. 20</u>
Honoratus, Massiliensis Episcopus.	<u>490. p. 103</u>
Hugo, Lingonensis Episcopus.	<u>1040. p. 329</u>
Jesse, Ambianensis Episcopus.	<u>830. p. 229</u>
Joannes Asserus, Schireburgensis Episcopus.	<u>900. p. 225</u>
Joannes de Friburgo, Oslunensis Episcopus.	<u>1310. p. 583</u>
Joannes Sarisberienfis, Carnotensis Episc.	<u>1170. p. 440</u>
Joannes Schadland, Episcopus Hildesheimensis.	<u>1370. p. 638</u>
Jonas, Aurelianensis Episcopus.	<u>840. p. 236</u>
Isaac, Episcopus Lingonensis.	<u>870. p. 264</u>
Isidorus, Pacensis Episcopus.	<u>750. p. 197</u>

INDEX

- Laurentius , Novariensis Episcopus. 500. 106
 Leontius, Neapoleos in Cypro Episcopus. 620.
 p. 162
 Lucas Tudenſis , in Hispania Episcopus. 1240.
 p. 503
 Ludgerus, Monasteriensis Episcopus. 800. p. 213
 Marbodus, Rhedonensis Episcopus. 1120. p. 386
 Marius, Lauſanenſis Episcopus. 580. p. 138
 Martialis, Lemovicum Episcopus. 100. p. 2
 Martinus Porræus, Atrebatensis Episcopus. 1410.
 p. 685
 Mauricius de Soliaco, Episcopus Parisiensis 1190.
 p. 468
 Methodius, Olympi Lyciæ Episcopus. 260. 22
 Modoinus, Augustodunensis Episcopus. 830. 235
 Nicolaus, Methonensis Episcopus. 1190. 468
 Nicolaus Oresmius, Lexoviensis Episcopus. 1370.
 p. 643
 Notgerus, Leodiensis Episcopus. 1000. 319
 Orientius, Illiberitanus Episcopus. 600. 153
 Palladius, Helenopoleos Episcopus. 420. 65
 Paulinus, Aquileiensis Episcopus. 800. 209
 Paulinus, Nolanus Episcopus. 430. p. 72
 Petrus Cellensis dictus, Episcopus Carnotensis.
 1180. p. 459
 Petrus de Natalibus, Equilinus Episc. 1380. 656
 Philippus Cabassolus, Cavellicensis Episcopus.
1370. p. 639
 Philippus Eistetenſis in Germania Episcopus. 1320.
 p. 587
 Philo, Carpathi Insulæ Episcopus. 396. 58
 Polychronius, Apameæ Episcopus. 428. 67
 Primasius, Adrumeti in Africa Episcopus. 550.
 p. 112

DIGNITATUM.

- Prudentius Galindus, Trecentis Episcopus. 850
 P. 250
 Ptolomæus Lucensis, Episcopus Torcellensis.
 1340. p. 616
 Ratherius, Veronensis Episcopus. 960. 307
 Robertus Capito, Lincolnensis Episcopus. 1240.
 P. 522
 Robertus, Episcopus Senecensis in Gallia. 1370.
 P. 642
 Salomon, Constantiensis Episcopus. 900. p. 197
 Severus, Minoris Insulæ Balearis Episcopus. 420
 P. 67
 Silvester Giraldus Cambrensis, Menevensis Episcopus.
 1180. 460
 Stephanus, Augustodunensis Episcopus 1120. 390
 Stephanus, Leodiensis Episcopus. 910. p. 300
 Stephanus, Tornacensis Episcopus. 1200. 474
 Theganus; Treverensis Ecclesiæ Corepiscopus.
830. p. 233
 Theodulfus, Aurelianensis Episcopus. 820. 221
 Theophanes Cerameus, Tauromenii Episcopus.
 880. 178
 Udalricus, Constantiensis in Germania Episcopus.
 1130. p. 396
 Victor Cartennæ, in Africa Episcopus. 460. 99
 Victor Vitenfis, in Africa Episc. 490. p. 104
 Vigilius, Tapfensis in Africa Episcopus. 560. 122
 Vincentius Cadlubeus, Cracoviensis Episcopus.
 1210. p. 484
 Vvalterus, Aurelianensis Episcopus. 870. p. 266
 Vvaltramnus, Argentinensis Episcopus. 900.
 P. 297
 Vvilibaldus, Eisterensis Episcopus. 760. 199
 Vulfinus Boëtius, Pictaviensis Episc. 820. 229

I N D E X

Yvo, Carnotensis Episcopus. 1100. p. 358
 Zacharias, Mytilenensis Episcopus. 560. 127

ARCHIDIACONI, DECANI, Presbyteri, & Diaconi.

Adamus Barkingensis, Anglus Theologus. 1210. 482
 Adamus de Corlondon, Decanus B. Mariæ Laudunensis. 1200. p. 477
 Ægidius Carlerius, Decanus Ecclesiæ Cameracensis. 1440. p. 707
 Albertus, Aquisgranensis Canonicus & Sacrista. 1120. 380
 Alexander Neckam, Theologus Anglus. 1210. 482
 Alvarus, Cordubensis Presbyter. 830. 249
 Ammonius Alexandrinus. 220. 15
 Anastasius, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Apocrisiarius. 660. 181
 Anselmus, Leodiensis Canonicus. 1040. 329
 Arenas, Cæsariensis Presbyter. 910 298
 Arnaldus Terreni, Presbyter Sacrista Einenfis. 1370. p. 641
 Arnobius Junior, Gallus. 460. 100
 Arnoldus, Hildesheimensis Præpositus 1210. 483
 Aurelius Carthagenensis. 250. 20
 Auxilius, Presbyter. 900. 295
 Bachiarius, Hybernus Presbyter. 440. 80.
 Bernardus de Compostella, Presbyter & Sacrorum Custos. 1250. 527
 Bertharius, Presbyter Virdunensis, 920. 300
 Bertoldus seu Bernoldus, Presbyter Constantiensis. 1090. 351
 Constantius, Presbyter Lugdunensis. 480 p. 102

DIGNITATUM.

Cosmas, Pragensis Ecclesiæ Decanus.	1110.	<u>392</u>
Cyprianus, Messianus, & Stephanus.	<u>550.</u>	<u>121</u>
Domnizo, Italus Presbyter.	<u>1120.</u>	<u>384</u>
Donatus, Metensis Diaconus.	<u>790.</u>	<u>205</u>
Dudo, S. Quintini Decanus.	990.	<u>315</u>
Eustathius, Africanus Presbyter.	<u>440.</u>	<u>85</u>
Eustathius Presbyter.	<u>590.</u>	<u>141</u>
Eustratius, Presbyter Constantinopolitanus.	650.	
	p.	<u>173</u>
Falco Beneventanus, Historicus.	<u>1140.</u>	<u>409</u>
Florus, Lugdunensis Diaconus.	850.	<u>244</u>
Franciscus Petrarcha, Canonicus Patavinus.	1340.	
	p.	<u>619</u>
Fridegodus, Diaconus Anglus.	960.	<u>305</u>
Fulcherius, Carnotensis Presbyter.	1130.	<u>393</u>
Georgius Acropolita, magnus Logotheta Constantinopolitanus.	1270.	<u>547</u>
Gerardus Machetus, Gallus Theol.	1420.	<u>691</u>
Gerardus, Presbyter Augustanus.	980.	<u>309</u>
Gilbertus S. Vvaldetrudis, apud Montes Hannoniæ Praepositus.	1170.	p. <u>447</u>
Godefridus Viterbiensis, Presbyter & Imperatorum Sacellanus.	1180.	<u>459</u>
Godescalcus, Leodiensis Canonicus & Diaconus.	<u>770.</u>	p. <u>201</u>
Gualterus, Tarvanensis Ecclesiæ Canonicus.	1120.	
	p.	<u>379</u>
Guido de Monte-Rocheri, Theologus Gallus.	1330.	<u>608</u>
Guillelmus Appulus, Historicus.	1090.	<u>351</u>
Guillelmus, Bituricensis Diaconus, olim Judæus.	<u>1240.</u>	p. <u>500</u>
Guillelmus de Montibus, Lincolnensis Canonicus.	<u>1330.</u>	p. <u>598</u>

- Guillelmus Nottinghamus, Theologus Anglus.
1320. p. 587
- Guillelmus, S. Romanæ Ecclesiæ Bibliotheca-
rius 890. 291
- Guillelmus de Sancto Amore, Theologus. 1260.
p. 550
- Heddius Stephanus, Anglus. 740. 194
- Helmoldus, Butsoniensis prope Lubecam Cano-
nicus. 1170. 439
- Henricus, Huntingtonensis Archidiaconus An-
glus. 1150. 424
- Heslo, Canonicus & Scholasticus Remensis. 1120.
p. 385
- Hugo Falcandus, Sancti Petri Panormitani The-
saurarius. 1190. 462
- Jacobus de Teramo, Canonicus Aprutinus. 1390.
p. 669
- Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectensis. 1340.
p. 617
- Joannes Beleth, Parisiensis Theologus. 1320. 589
- Joannes Breviscoxa, Theologus Parisiensis. 1410. 680
- Joannes, Constantinopolitanus Diaconus. 890. 292
- Joannes Cornubiensis, Anglus. 1170. 442
- Joannes de Deo, Hispanus, in Decretis Doctor.
1250. 528
- Joannes Felton, Presbyter Anglus, Concionator.
1440. p. 704
- Joannes Froissartus, Canonicus Chimacensis &
Insulensis. 1400. p. 670
- Joannes Gobelinus, Pii II Secretarius. 1460. 718
- Joannes Hocsemius, S. Lamberti Leod. Canoni-
cus. 1340. p. 621
- Joannes, S. R. Ecclesiæ Diaconus. 870. 262
- Joannes Scotus Erigena, Anglus. 889. 282

DIGNITATUM.

- Joannes Semeca, Præpositus Ecclesiæ Halberstatis. 1240. 515
- Leonardus Aretinus, Presbyter, Summorum Pontificum Secretarius. 1440. 704
- Leporius, Presbyter. 420. 69
- Maphæus Vegius, Italus, Martini V Pontificis Datarius. 1450. 715
- Matthias de Cracovia, Theologus. 1370. 643
- Micrologus Operis, non Auctoris nomen. 1080. p. 347
- Nicetas Choniates, magnus Logotheta. 1200. 479
- Nicetas Paphlago, cognomine David. 880. 277
- Nicolaus de Clemangis, Belga, Theologus. 1420. p. 695
- Nicolaus Dinkespuel, Germanus, Theologus. 1420. 690
- Nicolaus, S. Lamberti Leodiensis Canonicus. 1120. 383
- Odo de Cheritona seu Ceritona, Anglus. 1180. p. 457
- Oliverius, Colonienfis Scholasticus. 1210. 487
- Origenes, Presbyter Alexandrinus. 230. 16
- Pandulfus, Pisanus. 1120. p. 377
- Pantaleo, ex Diacono Presbyter Constantinopolitanus. 1250. 528
- Paschasius, Diaconus Romanus. 500. 107
- Paschasius, Martini Bracarenfis Episcopi Diaconus. 580. 136
- Paterius, Sancti Gregorii Papæ I Discipulus. 610 p. 156
- Paulinus Petricordius, seu Petracoricenfis. 470. p. 101
- Paulinus, Sancti Ambrosii Diaconus. 410. 61
- Paulus, Emeritenfis Ecclesiæ Diaconus. 610. 157

- Paulus, Neapolitanæ Ecclesiæ Diaconus. 640.
p. 167.
- Petrus de Alvernia, Canonicus Beatæ Mariæ Parisiensis. 1300. p. 568.
- Petrus Blesensis, Archidiaconus Bathoniensis. 1200. p. 471.
- Petrus Comestor, Presbyter & Decanus Trecentis. 1190. p. 462.
- Petrus de Riga, Canonicus & Cantor Remensis. 1200. p. 472.
- Pelagius Scotus, Hæresiarcha. 420. 63.
- Petrus Theologicæ Scholæ Rector, & Beatæ Mariæ Parisiensis Cantor. 1190. p. 463.
- Petrus Tudebodus, Sivracensis presbyter. 1100.
p. 357.
- Philippus Greuius, Parisiensis Cancellarius. 1230.
p. 496.
- Præpositivus, Parisiensis Theologus. 1220. 491.
- Philippus Presbyter. 430. 73.
- Radulphus Ardens, Piſtavinus Presbyter. 1100. 354.
- Radulphus de Diceto, Decanus Sancti Pauli Londoniensis. 1190. p. 468.
- Radulfus de Rivo, Decanus Tungrensis. 400.
p. 669.
- Raymundus de Agiles, Canonicus Podiensis. 1100. 357.
- Raymundus Sebundus, Hispanus, Theologus. 1430. 700.
- Richardus de Hampoole, Presbyter Eremita, Anglus. 1340. p. 612.
- Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rothomagensis. 1240. p. 504.
- Rigordus, Sancti Dionysii in Francia Clericus. 1220. p. 491.

DIGNITATUM.

- Robertus Paululus, Presbyter Ambian. 1170. 447
 Robertus Rethenenſis, Pampelonæ Archidiaconus.
 1140. p. 411
 Rudolfus de Framenberg, Paſtor in Sucken.
 1330. 610
 Severus Sulpitius, 420. 62
 Simeon Junior, cognomento Magiſter & Loge-
 theta. 1150. 416
 Simeon Metaphraſtes, Græcus Hiſtoricus. 1320.
 p. 590
 Simon Boraſton, Theologus Anglus. 1330. 609
 Simon Tornacenſis, Theologus Pariſienſis. 1210
 p. 485
 Tangmarus, Hildesheimenſis Decanus. 1020.
 p. 323
 Theodoricus de Niem, Presbyter. 1410. 680
 Theodorus Merochita, Magnus Logotheta Con-
 ſtantinopolitanus. 1330. 607
 Ticonius Afer, Donatiſta. 395 57
 Thomas Bockingam, Oxonienſis Cancellarius.
 1270. 538
 Thomas Palmeranus, cognomento Hybernicus.
 1290. p. 556
 Vigilius, Diaconus. 430. p. 74
 Uranius, S. Paulini Diſcipulus. 450. 75
 Vvibertus, Tullenſis Archidiaconus. 1060. p. 333

MONACHI GRÆCI

ſeu Orientales.

- A**naſtaſius, Monachus, Sancti Maximi Diſ-
 cipulus. 660. 181
 Anaſtaſius, Monasterii Sancti Euthymii Abbas.
750. p. 196

- Antonius, Abbas Ægyptius. 360. p. 28.
 Antonius Melissa, Monachus Græcus. 1140. p. 409.
 Antonius Simeonis Stylitæ Discipulus. 470. 102.
 Arsenius, Monachus in Monte Athos. 1150. p. 416.
 Cyrillus Monachus, S. Sabæ Discipulus. 560. p. 129.
 Dorotheus, Archimandrita. 660. 178.
 Evagrius, Ponticus Monachus. 395. 47.
 Gregorius Acidynus, Theologus Græcus. 1340. p. 625.
 Georgius, Constantinopolitanus Monachus. 880. p. 280.
 Georgius, Monachus Constantinopolitanus. 790. p. 206.
 Joannes Climacus, Abbas Montis Sina. 580. 136.
 Joannes, cognomento Scholasticus. 560. 122.
 Joannes Cyparissiota, Theologus Græcus. 1360. p. 636.
 Isaac, Monachus Syrus. 430. 71.
 Isaac Junior, Monachus Syrus. 560. 125.
 Isaac, Monachus Syrus. 1130. p. 396.
 Leontius, Byzantinus Monachus. 590. p. 139.
 Macarius, Ægyptius Abbas. 360. p. 29.
 Manuel Calecas, Theologus Græcus. 1360. 634.
 Marcus Eremita, qui & Exercitator. 395. 56.
 Marcus, Gazæ in Palestina Diaconus. 403. 61.
 S. Maximus, Martyr & Monachus. 660. 180.
 Nicephorus Blemmyda, Monachus & Presbyter. 1240. p. 501.
 Nilus, Metropoli Rhodius, hostis Latinorum. 1340. 626.
 Nilus, Monachus & Abbas ex Præfecto Urbis.

DIGNITATUM.

Constantinopolis	450. <u>88</u>
Nonnus Panopolita.	530. p. 108
Philippus, Solitarius Græcus.	1100. <u>364</u>
Thalassius, Monachus Græcus.	650. <u>173</u>
Theodosius & Theodorus fratres.	<u>660. 183</u>
Theophanes, Monachus & Agri Abbas.	810. p. 219
Theosterictus, Monachus Græcus.	830. 232
Ursinus, Monachus Africanus.	<u>430. 71</u>

MONACHI OCCIDENTALES

Ordinis Divi Benedicti.

A Bbo, Floriacensis Abbas & Martyr.	1000. p. 317
Abbo, Sancti Germani Parisiensis Monachus.	890. p. 292
Adalhardus, Corbeïensis in Gallia Abbas.	820. p. 225
Adamnanus, Monachus Scoto-Hybernus.	710. p. 189
Ademarus, Engolismensis Monachus.	1030. p. 326
Adrevaldus, Floriacensis Monachus.	900. p. 296
Adso, Dervenſis Abbas.	980. p. 303
Adso, Monachus & Abbas Luxoviensis.	960. 305
Ægidius Muſſius, Abbas Sancti Martini Tornacensis.	<u>1340. 618</u>
Aigradus, Fontanellensis Monachus.	700. p. 188
Aimoïnus, Floriacensis Monachus.	1000. p. 315
Aimoïnus, S. Germani Paris. Monachus.	870. <u>268</u>
Albinus Flaccus Alchuinus.	800. p. 210
Aldebertus, Abbas Heidenheimensis.	<u>1160. 434</u>
Alexander, Abbas Vallis-Celeſinæ.	<u>1150. p. 412</u>
Algerus, Cluniacensis Monachus.	1130. p. 398

I N D E X

- Altmannus, Alti-Villatis Monachus. 890. 297
 Alulfus, Sancti Martini Tornacensis Monachus
 1110. p. 373
 Amalharius, Metensis Diac. & Abbas. 830. 230
 Ambrosius Autpertus, Abbas. 770. 202
 Andreas, Monachus & Abbas Marchianensis.
 1200. p. 478
 Anscherus, Sancti Richarii seu Centulensis Ab-
 bas. 1100. p. 365
 Ansegisus, Abbas Fontanellensis. 820. p. 227
 Anselmus, Abbas Gemblacensis. 1130. p. 399
 Ardo Smaragdus, Anianæ Monachus. 840. 236
 Arnaldus, Abbas Bonæ-Vallis Carnotensis. 1160.
 p. 431
 Arnolfus, Ratisponensis Monachus. 1020. 323
 Baudemundus, Sancti Amandi in Belgio Abbas.
 690. 105
 Benedictus, Monachorum Parens. 540. 117
 Benedictus, Fundator Anianæ, & primus Abbas.
 820. p. 220
 Bernardus Morlavenfis, Monachus Cluniacensis.
 1100. p. 423
 Bernerus, Humolariensis Abbas. 950. 303
 Berno, Augiæ-Divitis Abbas. 1030. 327
 Candidus, Fuldenfis Monachus. 820. 224
 Cassiodorus, Monachus & Abbas Vivariensis.
 570. 132
 Ceolfridus, Abbas Anglus. 690. 185
 Cogitosus, Scotus Monachus & Abbas. 530. 108
 Columbanus, Abbas Luxoviensis & Bobiensis.
 610. p. 158
 Conradus, Bruvillarensis Monachus. 1090. p. 349
 Dacrianus, Abbas supposititius, 790. p. 207
 Dionysius cognomento Exiguus. 540. 115

DIGNITATUM.

Drogo S. Joannis Laudunensis Abbas. 1130. 400

Durandus, Troarnensis Abbas. 1060. 335

Eadmerus, Cantuariensis Ecclesiæ Monachus.

1120. p. 383

Egil, Fuldenfis Abbas.

820, p. 223

Elizabettha, Virgo & Abbatissa Schonaugien-
fis.

1160. p. 434

Engelbertus, Abbas Admontensis in Styria. 1280.

P. 552

Engelhardus, Abbas in Lanckaim. 1290. p. 561

Ermanricus, ELEVANGENSIS Abbas.

840. 238

Ermentarius, Trenorchienfis Abbas. 860. p. 255

Ethelvolfus, Monachus Anglus.

800. 215

Evershelmus, Altimontensis Abbas. 1050. p. 332

Evervinus, Theologienfis Abbas.

1050. 332

Fauftus, S. Benedicti Discipulus.

600. 154

Florentius Bavonius, Vigornienfis Mon. 1110. 376

Fælix, Monachus Anglus.

740. 124

Franco, Afflighemienfis Abbas.

1110. p. 366

Fulcuinus, Laubienfis Abbas.

990. p. 313

Gaufredus à Mala-Terra, Monachus. 1090. p. 350

Gaufredus, Monachus & Prior Vofienfis. 1180.

P. 458

Gaufridus Grossus, Tironenfis Monachus. 1130.

P. 399

Gerardus, Abbas S. Vincentii Laud. 1070. p. 337

Gerhohus. Abbas Reicherspergensis in Bavaria.

1180. 459

Gertrudis, Abbatissa Cœnobii Helffedani. 1280.

P. 55

Gervafius, Dorobernenfis Monachus Benedicti-
nus.

1200. P. 471

Gilbertus, Abbas Vvestmonasterienfis. 1110. 375

Godefridus, Monachus Sancti Pantaleonis Colo-

I N D E X

- nienſis. 1240. p. [513](#)
- Gonterus, S. Amandi in Belgio Monachus. 1190
p. [463](#)
- Gotſelidus, Cantuarienſis Monachus. 1110. [367](#)
- Gottescalcus, Orbacenſis Monachus. [860.](#) [258](#)
- Gualdo, Corbeienſis in Gallia monachus. 1050.
p. 330
- Gualterus, Marchianenſis Monachus. 1120. p. [390](#)
- Guibertus, Abbas B. mariæ de Novigento. 1120.
p. 387
- Guido, Abbas S. Dionyſii in Frânciâ. [1320.](#) p. 588
- Guido Aretinus, Monachus. 1030. [326](#)
- Guillelmus, Abbas Sancti Theodoricî prope Re-
mos. 1150. p. [426](#)
- Guillelmus, Andrenſis Cœnobii Abbas. [1230.](#)
p. [494](#)
- Guillelmus Calculus, Gemmeticenſis Mona-
chus. 1100. p. [323](#)
- Guillelmus, Malmesburienſis Monachus. 1120.
p. [389](#)
- Guillelmus, Monachus Sancti Martini Torna-
cenſis. [1240.](#) [516](#)
- Guillelmus de Nangiac, Monachus Sancti Dio-
nyſii. 1300. p. 571
- Guillelmus Thorne, Monachus Beneſtinus. 1380.
1380. p. 651
- Harigerus, Laubienſis Abbas. 1000. [320](#)
- Hariulfus, Aldemburgenſis Abbas. 1100. p. [356](#)
- Hartmannus, S. Galli Monachus. 980. [312](#)
- Helgaldus, Floriacenſis Monachus. 1050. [331](#)
- Helpericus, Sancti Galli Monachus & Decanus.
980. p. [311](#)
- Henricus Rebdorſienſis, Monachus Ordinis Divi
Benedicti. [1370.](#) p. [642](#)
- Hepidannus, S. Galli Monachus. 1050. [330](#)
- Herempe

DIGNITATUM.

Herempertus , Cassinensis Monachus. 880. p. 296
 Hermannus , Abbas Sancti Martini Tornacensis.

1120. p. 385
 Herricus , Autissiodorensis Monachus. 880. 279

Hervæus , Burgidolensis Monachus. 1130. p. 594

Hildegardis , Abbatissa Montis Sancti Ruperti
 prope Bingam. 1180. 452

Hildemarus , Gallus , Monachus & Abbas. 830.

p. 231
 Hugbaldus , Elnonensis Monachus. 890. p. 293

Hugo , Flavigniaccensis in Burgundia Abbas. 1100.

p. 356
 Hugo de Folieto , Corbeïensis Monachus. 1130. 392

Hugo à Sancta Maria , Floriacensis Monachus.

1110, p. 373
 Hugo , Monachus Abbatia Vezeliacensis 1150. 423

Hugo , Monachus Abbatia Cluniacensis. 1160. 436

Joannes , Sancti Arnulfi Metensis Abbas. 980.

p. 310
 Joannes Ciritta , Abbas Taroucanus. 1160. p. 432

Joannes Italus , Ticini Monachus. 950. p. 304

Joannes , Majoris Monasterii Monachus. 1150. 422

Joannes Stabulensis , Ordinis Divi Benedicti. 1440.

p. 705.
 Jonas , Fontanellensis Monachus. 720. p. 192

Iso , Sancti Galli Monachus. 860. p. 254

Laurentius , Dunelmensis Monachus. 1120. 378

Laurentius , Sancti Laurentii Leodiensis Monachus.
1160. p. 437

Letaldus , Miciacensis Monachus. 290. 314

Lupus , Abbas Ferrariensis. 850. p. 242

Marculfus , Gallus Monachus. 660. 179

Marchus Poëta , Monachus. 600. p. 153

ni Monachus. 1250. 520

I N D E X

- Matthæus Vindocinensis, Abbas Sancti Dionysii. 1260. p. 532
- Matthæus Vvestmonasteriensis, Ordinis Divi Benedicti. 1300. 573
- S. Mechtildis, Abbatissa Ord. D. Benedicti 1280. p. 554
- Megenfridus, Fuldensis Monachus. 1010. p. 321
- Metellus, Tegerseensis Monachus. 1060. p. 334
- Milo, Sancti Amandi in Pabula Monachus. 860. p. 255
- Nalgodus, Cluniacensis Monachus. 1090. 352
- Notkerus Balbulus, Sancti Galli Monachus. 910. p. 300
- Odilo, Sancti Medardi Sueffionensis Monachus. 920. p. 302
- Odo de Diogilo, Abbas Sancti Dionysii in Francia. 1150. p. 428
- Odorannus, S. Petri Senonensis Monachus. 1030. p. 327
- Ordericus Vitalis, Sancti Ebrulfi Monachus. 1140. p. 410
- Osbernus, Cantuariensis Eccl. Monachus. 1020. p. 322
- Osbertus, Monachus Anglus. 1100. sed cum Osberno. 1020. 322
- Othelgrimus, Vvertinensis Monachus. 860. 254
- Othlonus, Ordinis Divi Benedicti Monachus. 1090. p. 353
- Paschasius Ratbertus, Corbeïensis Abbas. 840. p. 241
- Paulus Vvarnefridi, Monachus Cassinensis. 800. p. 208
- Petrus Abaëlardus, Monachus & Abbas Sancti Gildasti. 1140. p. 412

DIGNITATUM.

Petrus Berchorius, Pictaviensis, Ordinis Divi
Benedicti. 1360. p. 633

Petrus Pictaviensis, Monachus Cluniacensis. 1160.
p. 430.

Petrus de Rosenheim, Ordinis Divi Benedicti.
1420. p. 691

Ranulfus Hidgen, Monachus Ciceſtrenſis. 1350.
p. 631

Ratramnus, Corbeiensis Monachus. 860. p. 251

Raynerus, S. Laurentii Leodiensis Monachus. 1120.
p. 391

Regino, Abbas Prumiensis. 900. p. 297

Richardus Ciceſtrenſis, Ordinis Divi Benedicti.
1340. p. 618

Robertus Baiocensis in Normannia Abbas. 1080.
p. 348

Robertus, Sancti Remigii Remensis Monachus.
1120. p. 380

Robertus de Torinneio, Abbas de Monte Sancti
Michaelis. 1180. p. 457

Rodulfus Tortarius, Monachus Floriacensis. 1160.
p. 433

Rosvveita, Gandersheimensis Monialis 980. 311

Rotgerus, Coloniensis Monachus. 960. 306

Rudolfus, Fuldenſis Monachus. 860. 253

Rodulfus, Sancti Trudonis Abbas. 1110. 375

Rupertus, Abbas Tuitienſis, juxta Coloniam.
1130. p. 398

Simcon, Dunelmensis Monachus, 1120. 321

Smaragdus, Abbas sancti Michaelis ad Mosam.
840. p. 237

Stephanus, Sancti Jacobi Leodiensis Abbas. 1100.
p. 365

INDEX

- Sugerius, Abbas sancti Dionysii in Francia. 1158.
p. 418
- Syrus, Cluniacensis Monachus. 1000. p. 321
- Theobaudus, Bezucensis in Burgundia Monachus.
1120 p. 381
- Theodoricus, Abbas Ordinis Divi Benedicti.
1200. p. 473
- Theodoricus Danus, Incomperti Cœnobii Abbas.
1180. p. 449
- Theodoricus, Sancti Trudonis Abbas. 1100. 354
- Theofridus, Abbas Epternacensis. 1100. 366
- Teulfus, Morigniacensis Monachus. 1150. 414
- Thomas, Abbas Sancti Andreæ Vercellensis. 1400.
678
- Thomas, Eliensis in Anglia Monachus. 1120. 379
- Thomas Vvalsingham, Ordinis Divi Benedicti.
1440. p. 713
- Turgotus, Dunelmensis Monachus. 1110. p. 374
- Ursinus Gallus, Monachus. 690. p. 186
- Ursio, Altimontis Abbas, Ordinis Divi Benedicti.
1080. p. 343
- Usuardus, sancti Germani Parisiensis Monachus.
870. p. 274
- Vvalafridus Strabus, Augiensis Abbas. 850.
p. 249
- Vvandalbertus, Prumiensis Monachus. 850. 243
- Vvernerus, Abbas sancti Basilii in Nigra Sylva.
1210. p. 486
- Vvilleramus, Abbas Merseburgensis. 1070. 343
- Vvolbero, Abbas Sancti Pantaleonis Colonien-
sis. 1150. 422
- Vvolshardus, Hasenrietanus Monachus, 890. 293

CANONICI REGULARES ORDINIS
Divi Augustini.

- A**lfalon, Abbas Spinkirbatensis. 1200.
 p. 489
 Adamus, Sancti Victoris Parisiensis, Ordinis
 D. Augustini. 1160. p. 436
 Garnerus, Canonicus & Supprior S. Victoris Pa-
 risiensis. 1179. 448
 Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi Au-
 gustini. 1399. p. 665
 Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi
 Augustini. 1390. 664
 Gualterus, Prior Sancti Victoris Parisiensis. 1210.
 p. 485
 Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi
 Augustini. 1390. 664
 Hugo, Canonicus S. Victoris Paris. 1140. p. 401
 Hugo Farfitus, Abbas Canonicorum Regula-
 rium. 1140. p. 411
 Hugo Metellus, Canonicus Ordinis Divi Augu-
 stini. 1120. p. 389
 Joannes Buschius, Canonicus Regularis Divi Au-
 gustini. 1450. p. 717
 Joannes, Prior Hagulstadenfis, Ordinis Divi Au-
 gustini. 1150. p. 412
 Joannes de Sancto Victore Parisiensis. 1320. 584
 Lietbertus, Abbas Sancti Rufi prope Valentiam,
 1120. 385
 Paulus Benriedensis, Præpositus Canonicorum
 Regularium. 1080. p. 347
 Petrus Honestus, Abbas Sanctæ Mariæ de Portu.
 1110. 377

I N D E X

- Raymundus Jordani, Abbas Cellæ Bituricensis. 1380. p. 656.
 Richardus Hagulstadenſis, Ordinis Divi Auguſtini. 1190, quem quære cum Joanne Hagulſtadenſi. 1150. p. 422.
 Robertus de Flamesburia, Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 1190. p. 469.

O R D I N I S C I S T E R C I E N S I S.

- A** Damus de Perſennia, Monachus & Abbas. 1200. 477
 Egidius, Aureæ-Vallis Monachus. 1240. 516
 Alanus de Inſulis, Ordinis Cisterciensis. 1290. p. 564
 Albericus, Monachus Trium-fontium. 1240. 506
 Alredus seu Edilredus, Abbas Rievallis. 1160. 436
 Cæſarius, Monachus Heiſterbacenſis. 1230. 498
 Chriſtianus, Abbas Ordinis Cisterciensis. 1180. p. 450
 Conrādus, Abbas Everbakenſis Cœnobil. 1230. p. 497
 Gallus, Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia. 1370. 637
 Gaufridus, Abbas Igniaci, Altæ-Cumbæ & Clarræ-Vallis. 1170. p. 438
 Gilbertus, Abbas de Qilandia, Ordinis Cisterciensis. 1160. p. 435
 Gilbertus de Sempringham, Gilbertinorum Inſtitutor. 1170. p. 441
 Guido, Abbas Cariloci in Burgundia Sequana. 1150. p. 419
 Helinandus, Frigidi-Montis Monachus. 1210. p. 483
 Jacobus de Termis, Abbas Caroliloci. 1310. p. 582.

DIGNITATUM.

Joannes Brompton, Abbas Jornallensis. 1190. 470

Isaac, Abbas Stellæ, Ordinis Cisterciensis. 1180.

p. 456

Nicolaus Arremaræsis, Monachus Claræ-Vallis.

1160. 435

Odo, Abbas Morimundi, Ordinis Cisterciensis.

1150. 420

Ogerius, Abbas de Lucedio in Sabaudia. 1150.

p. 419

Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico.

1180. p. 455

Petrus, Monachus Clarævallisensis. 1350. p. 632

Petrus Vallis-Sarnensis Monachus. 1210. p. 484

Philippus Abbas de Eleemosyna, Ordinis Cisterciensis.

1180 p. 455

Serlo, Abbas Savigniacensis, Ordinis Cisterciensis.

1150. p. 423

Stephanus Hardingus, Cisterciensis Abbas. 1130.

p. 398

Thomas, Monachus Ordinis & Abbatiae Cisterciensis.

1170, p. 443

ORDINIS PRÆMONSTRATENSIS.

Adamus Scotus, Canonicus Ordinis Præmonstratensis.

1170. p. 442

Balduinus, Ninovens in Flandria Historicus.

1290. 564

Bernardus, Abbas Fontis-Calidi, Ordinis Præmonstratensis.

1180. p. 457

Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Præmonstratensis.

1300. p. 569

Hugo Floressiensis, Ordinis Præmonstratensis.

1230. 421

HH g iiiij

INDEX

- Lucas , Abbas Sancti Cornelii Leodienſis. 1140.
 p. 410
 Pettus de Herentals , Ordinis Præmonſtratenſis.
 1380. 657
 Philippus , Abbas Bonæ-Spei in Hannonia. 1160.
 p. 429
 Robertus , Sancti Mariani, Autiffiodorenſis Hiſto-
 cus. 1210. p. 482

ORDINIS FRATRUM MINORUM.

- Ægidius Aſſiſias , Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1240. 507
 Albertus , Abbas Stadenſis , tum Franciſcanus.
 1250. p. 530
 Albertus de Sartiano , Ord. FF. Minorum. 1430.
 p. 702
 Alexander Halenſis , Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1240. p. 507
 Alexander de Villa-Dei, Ord. FF. Minorum. 1230
 p. 499
 Alvarus Pelagius , Ordinis Fratrum Minorum.
 1330. 604
 Antonius de Padua , Ulyſſipponenſis, Minorita.
 1220. p. 489
 Antonius Raudenſis , Italus , Ordinis Fratrum
 Minorum. 1430. p. 700
 Bartholomæus Albicius , Piſanus, Ordinis Fra-
 trum Minorum. 1380. p. 655
 Bartholomæus Anglicus , ex Ordine Fratrum Mi-
 norum. 1350. p. 629
 Daniel de Tarviſio , Ordinis Fratrum Mino-
 rum. 1330. p. 610
 David de Auguſta Vindellicorum, Ordinis Fratrum

DIGNITATUM.

- Minorum. 1380. [553](#)
- Durandus Campanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. [620](#)
- Fabianus, Hugelinus, aliiq̃ue Auctores Minoritæ. 1230. [498](#)
- Franciscus de Platea, Ordinis Fratrum Minorum. 1440. [703](#)
- Gilbertus Tornacensis, Ordinis Fratrum Minorum. 1260. p. [538](#)
- Guillelmus Ockam, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. [607](#)
- Guillelmus de Rubione, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. [608](#)
- Guillelmus de Rubrocx, de Ordine Fratrum Minorum. 1250. p. [543](#). cum Guillelmo Tripolitano.
- Guillelmus Vvodfordus, Ord. Fratrum Minorum. 1380. [653](#)
- Henricus de Balma, Ord. FF. Minor. 1380. p. [655](#)
- Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum. [1320](#).
p. [596](#)
- Hubertinus de Cafali, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. [589](#)
- Jacobus Guisus Ord. Fratrum Minorum. 1380. p. [660](#)
- Joannes Gualensis seu Vvallensis, Ord. Fratrum Minorum. 1260. [536](#)
- Joannes de Qualea, Ordinis Fratrum Minorum. 1270. p. [548](#)
- Joannes Parvi, Ord. FF. Minorum. 1410. p. [684](#)
- Joannes Peckam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. [562](#)
- Joannes Ridvaldus, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. [612](#)

INDEX

- Joannes de Rupella, Ord. FF. Minorum. 1270. p. 539.
 Nicolaus de Orbellis, Ordinis Fratrum Minorum. 1450. p. 716.
 Odoricus de Portu Naono, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 593.
 Petrus Joannes Olivi, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 565.
 Petrus Quesnel, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 651.
 Philippus de Monte-Calerio, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 602.
 Ricerus, Italus, ex Ordine FF. Minorum. 1240. p. 507
 Robertus Covvton, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 616.
 Thomas de Bradwardina, Ordinis Fratrum Minorum. 1350. p. 630.

ORDINIS FF. PRÆDICATORUM.

- A** Nnibal de Annibaldis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545.
 Bertrandus de Trilla, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. 578.
 Conradus Marpurgensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1230. p. 499.
 Dominicus Grenerius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1330. p. 605
 Gaufridus de Bello-loco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546.
 Gerardus de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 543.
 Gerardus Leodiensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1280. p. 550.

DIGNITATUM.

- Guido Ebroicensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 662.
- Guillelmus Carnotensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546.
- Guillelmus Peraldus, Ordinis FF. Prædicatorum. 1270. p. 541.
- Guillelmus Tripolitanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 542.
- Hermannus de Leerbeke, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. 678.
- Jacobus de Lausanna, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1320. p. 585.
- Joannes Bromiard, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 660.
- Joannes Januensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1290. p. 559.
- Joannes Nider, Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1430. p. 701.
- Joannes Parisiensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 571.
- Joannes de Sancto Geminiano, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 575.
- Joannes de Tambaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 663.
- Jordanus de Saxonia, Præpositus Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1250. p. 526.
- Leonardus de Utino, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1440. p. 706.
- Matthæus Ebroicensis, Ordinis FF. Prædicatorum. 1380. p. 652.
- Moneta Cremonensis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1240. p. 502.
- Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 666.

INDEX

- Nicolaus de Briard, Ordinis Fratrum Prædicato-
rum. 1400. 676
- Nicolaus Gorham, Ordinis Fratrum Prædica-
torum. 1380. p. 661
- Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædica-
torum. 1280. p. 556
- Nicolaus Trivettus, Ordinis Fratrum Prædica-
torum. 1300. 573
- Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædicato-
rum. 1280. p. 555
- Radulfus Bockingus, Ordinis Fratrum Prædica-
torum. 1270. p. 545
- Raymundus Martini, Ord. Fratrum Prædicato-
rum. 1270. p. 549
- Raynerus Pisanus, Ordinis Fratrum Prædicato-
rum. 1410. p. 679
- Rainerus Sacconus, Placentinus, ejusdem Ordj-
nis. 1250. 526
- Stephanus de Salagniac, Ordinis Fratrum Prædi-
catorum. 1290. p. 561
- Theodoricus de Apoldia Ord. FF. Prædic. 1280. 552
- Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ordinis
Fratrum Prædicatorum. 1400. p. 674
- Thomas de Leontino, Ord. Fratrum Prædicato-
rum. 1270. p. 548
- Thomas Stobæus, Ordinis Fratrum Prædicato-
rum. 1350. 632

ORDINIS FF. CARMELITARUM.

- G**uillelmus de Sanvico, Ordinis Carmelita-
rum. 1270. 547
- Henricus de Arena, Ord. FF. Carmelit. 1370. 648
- Joannes Grossus, Ord. FF. Carmelitarum. 1380.
p. 659

D I C N I T A P U M.

- Michael Angrianus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 658
 Philippus Ribotus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 651

ORDINIS EREMITARUM

Divi Augustini.

- Alexander de Sancto Elpidio, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1330. 602
 Antonius Rampelogus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1420. p. 693
 Augustinus Asculanus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1380. p. 658
 Bartholomæus Urbinas, Ord. Eremitarum Divi Augustini. 1340. 629
 Henricus de Langestein, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1400. p. 671
 Henricus de Vrimaria, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1330. p. 609
 Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1370. p. 647
 Jacobus Folquerii, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1340. p. 619
 Jacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1410. p. 686
 Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1370. p. 639
 Petrus de Paternis, Ordinis Eremitarum Divi Augustini. 1350. p. 630
 Simon de Cremona, Ord. Erem. D. Aug. 1380. 662

DIVERSORUM ORDINUM.

- Gugo, quintus Prior majoris Carthusiæ. 1130. p. 400

INDEX

Victor Porchetus de Salvaticis , Carthusianus	1310. p. 584
Clemens Florentinus , Ordinis Servorum Beatae Mariæ.	1340. p. 618
Lupus de Oliveto , Hispanus , Fundator Hieronymi- tanorum.	1420. p. 695
Joannes de Hisdinio , Ordinis Fratrum Hospita- lium.	1400. 673

IMPERATORES , REGES , NOBILES , & alii Laici.

A drianus , Auctor Græcus.	500. 106
Ælfredus Anglorum Rex.	870. 263
Agathias , Scholasticus Smyrnæus.	570. 131
Albertanus , Brixienfis Causidicus ,	1240. p. 515
Albertinus Mussatus Patavinus , Poëta & Histo- ricus.	1520. p. 590
Albertus Argentinensis , Historicus.	1370. p. 648
Alexius Aristinus , Jurisc. Græcus.	1250. p. 529
Alvarus de Lucia & Mendoza , Miles Calatravæ.	1240. 502
Andronicus Constantinopolitanus ,	1320. p. 593
Andronicus Sebastus , Auctor Græcus.	1330. 600
Athenagoras , Atheniensis Philosophus.	168. 12
Balduinus Avesnensis , Miles.	1280 p. 551
Balduinus , Flandriæ & Hannoniæ Comes.	1200. p. 479
Carolus Calvus , Francorum Rex.	870. 276
Carolus Magnus , Rex Francorum & Imperator.	810. 216
Commodianus , Philosophus.	320. p. 27
Constantinus Harmenopolus , Sebastus.	1150. 415
Constantinus Manasses , Historicus Græcus.	1150. p. 414

DIGNITATUM.

- Dynamius Patricius. 590. p. 142
 Eberardus Bethuniensis in Artesia. 1220. 490
 Enguerranus Monstrelet, Belga Nobilis. 1460.
 p. 718
 Fridericus Imperator Æneobarbus. 1170. p. 448
 Fridericus II. Imperator. 1230. 497
 Gaufridus de Ville-Hardouin, Campaniæ & Ro-
 maniæ Mareſcallus. 1200. p. 479
 Georgius Pachymeres, Historicus Græcus, Pres-
 byter. 1340. 611
 Gervasius Tilleberienſis, Arelatenſis Regni Pole-
 marchus. 1210. 481
 Guillelmus Brito, Arremoricus. 1220. p. 491.
 cum Rigordo.
 Gualterus de Caſtellione dictus, Inſulis oriun-
 dus 1190 p. 467
 Guillelmus de Monte-Lauduno, Jurisconſultus
 Tolofanus. 1340. p. 625
 Guillelmus de Podio-Laurentii, Historicus. 1230.
 p. 496
 Henricus Boïch, Jurisconſultus Gallus. 1390. 666
 Hieronymus à Sancta - Fide, Medicus. 1410.
 p. 686
 Joannes Burgundio, Civis Piſanus. 1150. p. 414
 Joannes Cantacufenus, Imperator Græcus. 1360.
 p. 635
 Joannes Cinnamus, Historicus Græcus. 1180. 452
 Joannes de Joinvilla, Miles, dicti loci Dominus
 1300. p. 575
 Joannes de Ligniano, Jurisconſultus Mediolanen-
 ſis. 1400. p. 677
 Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus. 1370.
 p. 642
 Joannes Philoponus, Grammaticus. 610. p. 159.

I N D E X

Joannes Phocas, Historicus Græcus.	1180. p. 431
Joannes Rochefort, Anglus Nobilis, Historicus.	1400. p. 676
Joannes Scylitzes, Curopalates	1080. p. 344
Joannes Tzetzes, Historicus Græcus.	1160. p. 432
Levvoldus de Northou, Germanus Historicus.	1360. p. 634
Lucius Cælius Lactantius Firmianus.	320. p. 25
S. Ludovicus IX Galliæ Rex.	1260. p. 533
Lupus Protospata, Appulus.	1100. p. 356
Marcellus Memorialis.	420. 62
Marcus Polus, Venetus.	1270. p. 546
Martinus Sanutus, Patricius Venetus.	1320. p. 588
Marius Mercator.	430. p. 76
Matthæus Blastares, Jurisconsultus Græcus.	1360. p. 635
Michael Glycas, Siculus.	1120. p. 382
Michael Psellus, Philosophus Græcus.	1070. 341
Otho de Sancto Blasio, Germanus Historicus.	1190. p. 463
Petrus de Duisburgo, Germanus, Historicus.	1420. p. 691
Petrus Siculus, Historicus.	870. p. 260
Petrus de Vineis, Jurisconsultus & Frederici II Cancellarius.	1230. p. 494
Philippus de Leydis, Jurisconsultus Belga.	1380. p. 659
Philippus Mazerius, Nobilis Venetus.	1370. 637
Philocum Agathopode & aliis.	120. p. 12
Philostorgius Arrianus, Historicus.	420. p. 68
Procopius, Cæsariensis, Historicus.	570. p. 130
Quintus Julius Hilarion.	393. p. 46
Nicephorus Gregoras, Historicus Græcus.	1340. p. 621
	Saxo

DIGNITATUM.

Saxo, Grammaticus Sialandicus.	1200. 474
Sedulius Junior, natione Scorus.	820. p. 221
Tertullianus, Africanus, Montanista.	210. p. 13
Theophylactus Simocatta.	610. 157
Thomas de la Moor, Nobilis Anglus.	1300. p. 600
Victorius Aquitanus.	460 p. 98

FOE MINÆ.

A Nna Commena Constantinopolitana.	1120. p. 377
S. Brigitta Sueciæ Principissa.	1370. p. 643
Catharina Bononiensis, Ordinis Minorum.	1460. p. 718, de qua ad annum 1370. pag. 650
S. Catharina Senensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.	1370. p. 649
Eudoxia Theodosii Junioris uxor.	440. p. 83
Proba Falconia.	440. p. 82

Finis Indicis Dignitatum.

The first of the year was a very
 cold one, and the weather was
 very disagreeable. The wind was
 very strong, and the rain was
 very much. The snow was
 very deep, and the ice was
 very thick. The water was
 very cold, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying. The weather was
 very bad, and the people were
 very sad. The children were
 very bored, and the dogs were
 very hungry. The cats were
 very angry, and the birds were
 very scared. The insects were
 very angry, and the weather was
 very bad.

The second of the year was a very
 warm one, and the weather was
 very pleasant. The wind was
 very light, and the rain was
 very little. The snow was
 very thin, and the ice was
 very weak. The water was
 very warm, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying.

The third of the year was a very
 cold one, and the weather was
 very disagreeable. The wind was
 very strong, and the rain was
 very much. The snow was
 very deep, and the ice was
 very thick. The water was
 very cold, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying.

The fourth of the year was a very
 warm one, and the weather was
 very pleasant. The wind was
 very light, and the rain was
 very little. The snow was
 very thin, and the ice was
 very weak. The water was
 very warm, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying.

The fifth of the year was a very
 cold one, and the weather was
 very disagreeable. The wind was
 very strong, and the rain was
 very much. The snow was
 very deep, and the ice was
 very thick. The water was
 very cold, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying.

The sixth of the year was a very
 warm one, and the weather was
 very pleasant. The wind was
 very light, and the rain was
 very little. The snow was
 very thin, and the ice was
 very weak. The water was
 very warm, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying.

The seventh of the year was a very
 cold one, and the weather was
 very disagreeable. The wind was
 very strong, and the rain was
 very much. The snow was
 very deep, and the ice was
 very thick. The water was
 very cold, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying.

The eighth of the year was a very
 warm one, and the weather was
 very pleasant. The wind was
 very light, and the rain was
 very little. The snow was
 very thin, and the ice was
 very weak. The water was
 very warm, and the fire was
 very hot. The food was
 very good, and the drink was
 very bad. The people were
 very happy, and the children
 were very noisy. The dogs were
 very wild, and the cats were
 very lazy. The birds were
 very loud, and the insects were
 very annoying.

ERRATA.

P Ag. 5 lin. 11, Arcopagitis, lege Arcopagiticis. p. 6
 l. 21, Autoris, l. Auctoris. p. 10 l. 25, iudicio,
 l. iudicio. p. 14 l. 1 & 25 : p. 17 l. 7 & 8 : p. 18 l. 8 &
 14 & 24, Pammelius, l. Pamelius. p. 22 l. 32, præ-
 stantes, l. præsentēs. p. 25 l. 5, ibi l. non ibi. Ibid.
 l. 16, quas, l. quasi p. 47 l. 5, hist. & Cassiodorus
 Tripartitæ, l. & Cassiodorus hist. Tripartitæ. p. 49
 ad marginem 395, l. 395. p. 65 l. 20, Hieronimi,
 l. Hieronymi. p. 69 l. 11, resuscitaco, l. resuscitato.
 p. 72 l. 21, traditione, l. traditione. p. 80 l. 4, Siu-
 dæ, l. Sydæ. Ibid. l. 17, didit, l. edidit. p. 81 l. 13
 cohæri, l. cohæres. p. 98 l. 18, lege, scrupulosi
 p. 100 l. 21, l. indicium. p. 101 l. 22, l. Pithoci.
 p. 105 l. 1, l. persecutionis. Ibid. l. 23, Italica litte-
 ra, *Victor Vitenfis non occurrit*. p. 112 l. 1, l. Fiehe-
 rum. Ibid. lin. 10, l. 1614. p. 116 l. 29, lege quam
 p. 128 l. ultimâ, lege Morelliana. p. 131, lin. 13,
 lege historiæ. p. 134 l. 12, lege exemplaria. p. 141
 l. 21, l. annum. p. 144 lin. 16, lege earum. p. 145
 lin. 29, sic, lege si. pag. 152 l. 2, lege desumptam
 Ibidem l. 18, lege Cod. lin. 19, lege Codd. p. 153
 l. 10, lege districtione. idem l. 14 ibidem. p. 155
 l. 16, lege indicio. ibid. l. 29, lege die p. 173, l. 25,
 l. completa. p. 195, l. 30, Cantuariensis, l. Eborac-
 ensis. p. 198. l. ultimâ, l. Moguntinensem. p. 206
 l. 22, lege Patriarchæ. p. 223 l. 16, lege Vulfinus,
 p. 249 l. 1, l. Sirmondus. p. 253 l. 30. l. Presbyteri.
 p. 256 l. 15, lege ex Mss. Codd. Ibid. l. 28, lege
 hyemis. p. 266 l. 31, l. interfuit. p. 272 l. 28, lege
 1115. p. 274 l. 32, l. laciniam. p. 276 l. 28, lege
 abstulit, ubi *attigit*. p. 280 l. 6, l. Vvaneffrido. p. 283
 l. 19, l. ut ait. p. 288 l. 13, l. Dominicanus. p. 291
 l. 32, l. post. p. 292 l. 5, l. instruxerat. p. 296 l. 21,
 l. quod. p. 299 l. 18, ubi 320, l. 920. p. 301 l. 5,

lege Vitoni. p. 302 l. 12, ubi 626, lege 926. Item
 l. 21, lege *facta*. p. 304 l. 1, lege ejusdem. p. 308
 l. 7, l. Namurci. Ibidem ad marginem, l. 980. p. 310
 l. 26, lege Deoderici. p. 312 l. 5, l. panegyricum.
 p. 314 l. 32, lege Annonis. p. 323 l. 15, ubi 16,
 lege 19. Ibidem lineâ ult. verbo ultimo, l. factus.
 p. 341 l. 24, l. Bernriedensis. p. 343 l. 33, lege, ad
 acta. p. 348 l. ultimâ, lege *initia*. p. 359. l. 4, lege
 Pannomia. Itemque p. 361 l. 15, lege Pannomiam.
 p. 365 l. 30, ubi cap. 61, lege pag. 61. Item l. 21
 omisit, *scripsit*, &c. pag. 372 l. 23, l. Tornacensis.
 p. 378 l. 12, lege Byzantinæ. pag. 386 l. 3, l. egit.
 p. 390 l. 12, ubi ante, lege post. p. 412 l. 12, lege
 1543. p. 423. l. 15, lege Morlavenfis. p. 428 l. 5,
 ubi Benedicti, lege *Bernardi*. p. 433 l. 6, l. Lucia.
 pag. 442 l. 23, ubi Elogium, lege, *Eulogium*. pa-
 ginâ 459 l. 28, lege 378. p. 461 l. 6, l. 1603. pa-
 ginâ 487. l. 10, lege Joannes Launoy, sublato *De*.
 pag. 490 lin. 29, lege Ingolstadii. pag. 491 l. 9,
 lege, Orientali. pag. 497 lin. 24, lege Bonifontis.
 pag. 498 l. 24, lege, Gallobrabantos. pag. 499
 lin. 13, lege, *abundè*. pag. 501 l. 31, lege, habentur,
 &c. Blemmydæ. pag. 518 l. 26, ubi Bartho-
 lomæi, lege Blasii: idemque p. 528 lin. 4. p. 583
 lin. 31, ubi Mss. lege Ms, p. 591 l. 32, l. movet.
 pag. 622 lin. 25, ubi Atera, lege Altera. p. 649
 l. 21 dele *ejus Confessarius* tanquam superfluum:
 In Indicibus, Chronologico 1236, lege 1230. Al-
 phabetico, *Innocentius*, lege Innocentius. In Indice
 Dignitatum, ubi de Benedictinis, Marchus Poëta,
 lege Marcus.

Handing Bollenburg Lampir
Lan & Thengau pag. 219

Ala endor Mandap de Pionnane
Cruj Dongau & Thengau
Lupur Pionnane Vinding de Pionnane
aan de hand van de 10. f. de 3. pag.
366 de B.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is written on aged, yellowed paper and is oriented vertically. The ink is dark brown or black. The script is highly stylized and difficult to decipher, but appears to be a form of early modern English or a related language. The text is arranged in several lines, with some words appearing to be written in a larger, more prominent hand than others. The overall appearance is that of a historical document or a page from an old book.

[illegible]

